

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

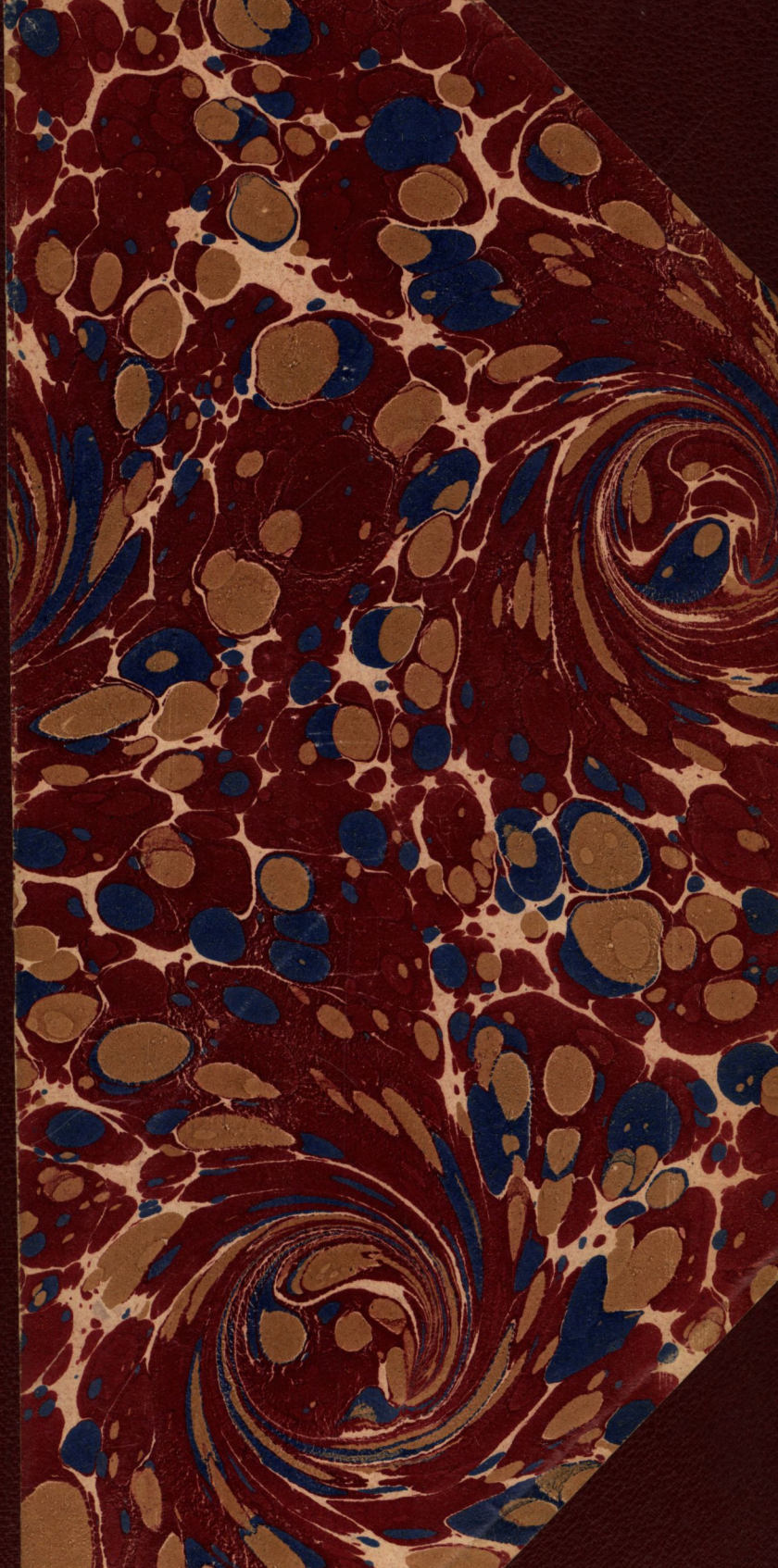
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

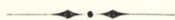
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

PERSONALHISTORISK TIDSSKRIFT

50DE AARGANG
(NIENDE RÆKKE 2. BIND)
1929

UDGIVET AF
SAMFUNDET FOR DANSK GENEALOGI
OG PERSONALHISTORIE

I KOMMISSION HOS J. H. SCHULTZ A/S
KJØBENHAVN 1930

Redigeret af Samfundets Skrifludvalg
ved
H. HJORTH-NIELSEN.

TRYKT I UNIVERSITETSBOGTRYKKERIET
(J. H. SCHULTZ A/S)

INDHOLD

	Side
Nogle Slægtbogs- og Våbenbogsundersøgelser. Af Arkivar i Rigsarkivet, Dr. phil. <i>William Christensen</i>	1
Nogle Oplysninger om Adam Oehlschlägers mødrene Slægt. Af Kontorchef <i>H. G. Orlík</i>	38
2 Breve fra Marechal af Frankrig, Valdemar Friherre af Løvendal til Grevinde Anna Sophie Schack. Ved kgl. Fuldmægtig, cand. jur. <i>Jørgen Swane</i>	64
Embedsetat for de kongelige Ordeners Kapitul. 1671—1928. Udarbejdet af kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil. <i>Louis Bobé</i>	68
Generalløjtnant, Dr. phil. August Peder Tuxen. Af Arkivar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet <i>H. Hjorth-Nielsen</i>	79
Smaa Meddelelser	81
Spørgsmaal og Svar	83
Nogle uægte Efterkommere af Hertug Frederik Carl af Plön. Af stud. mag. <i>Carl Lindberg-Nielsen</i>	85
Slægten Krag fra Mesinge. Af Assistent E. Juel Hansen	101
Rentekammerdirektør, Geheimekonferensraad Johan Franciscus Gottlieb Schönheyders Levned. Ved kgl. Fuldmægtig, cand. jur. <i>Jørgen Swane</i>	120
Uddrag af Biskop Jens Bircherods Dagbøger 1658—1708. Ved Arkivar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet <i>H. Hjorth-Nielsen</i> (Fortsættes)	140
Architekten, Renteskriver Hans Næss. Af Adjunkt <i>Fr. Weilbach</i>	175
Anmeldelser	185
Smaa Meddelelser	186
Spørgsmaal og Svar	189
Samfundets Anliggender	191
Gustav Ludvig Wad. Af Underarkivar i Rigsarkivet, Dr. theol. <i>Bjørn Kornerup</i>	193
Etatsraad Andreas Charles Teilmans Selvskildring. Meddelt af kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil. <i>Louis Bobé</i>	200
Optegnelser om Familierne Weinmann og Michelbecker (Wigand). Ved Arkivar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet <i>H. Hjorth-Nielsen</i>	205
Thomas Broderus Bircherods Levnet, fortalt af Jacob Bircherod. Ved <i>Albert Fabritius</i>	214

	Side
Uddrag af Danske Kancellis Registranter. Kgl. konfirmerede Testamenter o. l. Spt. 1699—1706. (Fortsættelse). Ved Underarkivar i Rigsarkivet, cand. jur. H. C. Roede	231
Hollandsk-danske Slægtsforbindelser. Af kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil. <i>Louis Bobé</i>	253
Fortegnelse over den danske Stamtavle-Litteratur i Aarene 1927 og 1928	256
Anmeldelser	261
Spørgsmaal	263
Smaa Meddelelser	265
Samfundets Anliggender	267
Regnskab for Aaret 1928	273
Register. Af Adjunkt <i>J. O. Arhning</i>	274

Nogle Slægtebogs- og Våbenbogs-Undersøgelser.

Af **William Christensen.**

De nedenfor meddelte Undersøgelser kan betragtes som en Art Fortsættelse af det i Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 1—50 trykte Bidrag »Nogle Bemærkninger om Slægtebøger, især om Sophie Belows Slægtebog«; men medens dette sidste Bidrag for en stor Del samlede sig om Sophie Belows Slægtebog, består de her givne Meddelelser af 4 indbyrdes uafhængige Afsnit. — Det skal anføres, at det har vist sig, at den i Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 22 (jfr. 50) omtalte »Lisbet Bryskes Vaabenbog paa Hvedholm« (der citeres på samme Måde i Danm. Adels Aarvog 1917 S. 595) i Virkeligheden ikke hører hjemme på Hvedholm, men er identisk med Håndskriftet Nr. 1636 i Karen Brahes Bibliotek, på hvis Bl. 27 b det på de pågældende Steder påberåbte Brevudtog findes. — Og det kan tilføjes, at når der i Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 45 Note 4 fremsættes det Spørgsmål, om et som »Fru Anne Trolles Waabenbog« betegnet Håndskrift endnu er bevaret, kan dette besvares med, at Håndskriftet utvivlsomt er identisk med et, der findes i Karen Brahes Bibliotek, nuværende Nr. 57, men ikke er optaget i Vogelsangs Fortegnelse over Haandskrifterne i Karen Brahes Bibliothek. Når der i Citaterne fra »Fru Anne Trolles Waabenbog« kan forekomme nogle enkelte Familier, der ikke nævnes i Karen-Brahe-Håndskriftet, hidrører det formentlig fra, at dette øjensynlig ikke er helt fuldstændig bevaret.

I.

Helvig Kaas's Slægtebog.

I det svenske Rigsarkiv opbevares en Del danske Slægte- og Våbenbøger af forskellig Oprindelse. En af disse Bøger¹⁾ betegnes Helvig Kaas's Slægtebog, idet den tidligere har været ejet af en Dame af dette Navn ifølge en egenhændig Bemærkning af hende, der findes på den forreste Bindplades Inderside og lyder:

»Dene bog hører mig Heluig Kaass till med rette, och er den skreffued paa Oues holm hos min gode søster fru Kiersten Kaass s. Oue Vgerops aard 1628.

Heluig	s. Haneball
Kaass	Gyllenstierns
m. egen hand.«	

De nævnte 2 Søstre var Døtre af Bjørn Kaas til Starupgaard († 1581), der hørte til de saakaldte Sparre-Kaas'er og var Broder til den bekendte Kansler Niels Kaas. Kirsten Kaas var 1586 blevet gift med Ove Urup, der døde 1622; og Helvig Kaas havde 1594

¹⁾ Registreret i en håndskreven Registratur i det svenske Rigsarkiv, 3. Sektion VI. 1, som »Danska genealogica m. m. 9«.

ægtet Hannibal Gyldenstjerne til Restrup († 1608) og døde selv 1638¹⁾.

Som det vil ses, udtaler den citerede Indførsel af Helvig Kaas sig ikke om, hvem der har foranlediget Håndskriftets Tilblivelse, eller om, hvorvidt Helvig Kaas har ejet det straks fra Begyndelsen af. På Forhånd vilde man vel være mest tilbøjelig til at antage det sidste; men Bindets udvendige Forside har Bogstaverne K. K. indpressede, og det ligger nær at antage, at disse Bogstaver skal betegne Helvig Kaas's Søster Kirsten Kaas, og at Håndskriftet altså fra først af har tilhørt hende. Noget sikkert lader der sig dog ikke sige herom; og den Mulighed, at Tilføjelser, som kunde være gjorte med andre Hænder i Bogen efter dens Tilblivelse, kunde give Fingerpeg m. H. t. ældre Ejerforhold, er udelukket, idet Håndskriftet desværre er ganske blottet for sådanne senere Tilføjelser, bortset fra Helvig Kaas's ovenfor anførte Indførsel og fra en enkelt ubetydelig og lidet interessant Rettelse²⁾.

Håndskriftet er helt igennem skrevet med én Hånd og gør nærmest Indtryk af at være skrevet ud i ét Træk. Hånden ser tiltalende ud, men begår et ikke ringe Antal Fejl, uden at det dog altid kan afgøres, hvorvidt disse Fejl ikke allerede er forekommet i den skrivendes Kilde. Det kan være tvivlsomt, hvorvidt Håndskriftet er afskrevet efter ét samlet Forlæg; men i alt Fald er det sammensat af flere forskellige Bestanddele, der ikke kan have hørt sammen, da de oprindeligt blev til. Den første af disse Bestanddele udgør godt Halvdelen af Håndskriftet og viser sig i alt væsentligt at være en lidt ældre Redaktion af den Slægtetog, der har gået under J y t t e G y l d e n s t j e r n e s Navn³⁾. Dog kan der rundt om forekomme Afvigelser mellem de 2 Tekster, og ved Hjælp af Helvig Kaas's Slægtetog kan man udfylde en Lakune, der findes i »Jytte Gyldenstjerne«s Slægtetog i dens nuværende Skikkelse, hvor der et Sted mangler et eller et Par Blade⁴⁾. Særlig vil man dog ved et nærmere Gennemsyn blive opmærksom på, at Helvig Kaas's Tekst, som nylig nævnt, repræsenterer et lidt ældre Trin end »Jytte Gyldenstjerne«s. Medens den sidste Teksts oprindelige Hånd omtaler Begivenheder i alt Fald ned til År 1615⁵⁾, må Teksten i Helvig

1) Danm. Adels Aarboeg 1899 S. 200, jfr. 1926 II. 25.

2) På Bl. 4 b.

3) Om denne sidste Slægtetog og den dermed sammenbundne Våbenbog se Thiset i Personahist. Tidsskr. 5. R. IV. 1—30 og (om Arbejdets Tilblivelse) nærværende Meddelers Bemærkninger sstds. 7. R. IV. 14—21.

4) »Jytte-Gyldenstjerne«-Håndskriftet i Rigsarkivet (RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 48) mellem S. 120 og 121, sammenholdt med Teksten i det svenske Rigsarkivs Håndskrift Bl. 44 a—45 b.

5) Se Personahist. Tidsskr. 7. R. IV. 15. Når Lexicon over adel. Familier I S. XXII af en Indførsel i »Jytte-Gyldenstjerne«-Håndskriftets S. 91

Kaas's Bog antages at være fra Tiden 1605—7; den nævner nemlig den 1595 afdøde Christen Skeels ene Søn Otte som gift, men hans anden Søn Jørgen som forlovet, og disse 2 Personers Brylluper fandt Sted henholdsvis 1605 og 1607¹⁾. Helvig Kaas's Tekst kan altså som en Følge af denne sin Tilblivelsestid ikke have nogen af de Tilføjelser, som er gjorte med yngre Hænder i »Jytte Gyldenstjerne«s Tekst, og mangler derfor helt dennes sidste Sider²⁾, der er skrevne med en yngre Hånd. Omvendt er den Del af »Jytte Gyldenstjerne«s Tekst, som er skreven med den oprindelige Hånd, ikke afskrevet efter Helvig Kaas's Tekst af 1605—7; men de må gå tilbage til en fælles Kilde.

En karakteristisk Afvigelse mellem Helvig Kaas's og »Jytte Gyldenstjerne«s Tekst forekommer et Sted, hvor det i den førstnævnte hedder, at »jomfrue Anne Sparre holder nu hus wdi Nestedt i Jesus naffnn«³⁾, medens det i »Jytte-Gyldenstjerne«-Håndskriftet siges, at »jomfru Anna Sparre bleff gifft och fick enn thysch herrmandt Villich Vesthouff født i Thyskland; di faaer inngenn børnn sammen«; til Angivelsen om Ægtemandens Stand har Sophie Below dog i Margenen føjet den overlegne kritiske Anmærkning: »Willichius er fød y Sønderjylland; mand kiender well hanem och hans slecht, waar aldrig ingen aff adell eller ingen y hans ætt«⁴⁾. Hvem der oprindeligt har affattet selve »Jytte-Gyldenstjerne«-Tekstens Bemærkning om Ægteskabet, kan være usikkert; men man kan vel gå ud fra, at Tilføjelsen: »di faaer inngenn børnn sammen« i alt Fald ikke skyldes Anne Jepsdatter Sparre⁵⁾. Derimod er der en overvejende Sandsynlighed for, at den ældre Teksts Nævnelse af, at hun holder Hus udi Næstved i Jesu Navn, oprindeligt hidrører fra hende selv; og man bringes derved til den Antagelse, at Anne Sparre i ethvert Tilfælde har medvirket ved Tilvejebringelsen af Kilden til »Jytte Gyldenstjerne«s Slægtbog.

Der er i Virkeligheden flere Omstændigheder, der støtter en

om, at »Erich Vaßbye schall haffue jomfru Karen Pax«, slutter, at denne Notits er skreven »før 1616«, er dette rigtigt nok; men den er også skreven adskilligt før 1615 24. Juni, idet Karen Pax på denne sidste Dag var Enke efter Erik Vasspyd (RA. Privatarkiver Perg., Erik Vasspyds Enke).

1) Stockholm-Håndskriftets Bl. 11 a; jfr. Danm. Adels Aarvog 1901 S. 424, 425.

2) S. 241—46.

3) Stockholm-Håndskriftet Bl. 43 a.

4) RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 48 S. 117. Jfr. om Ægtemanden Dansk biograf. Lexikon XVIII. 462 og om Hustruen Danm. Adels Aarvog 1917 S. 508.

5) Der hørte i øvrigt ikke stor Spådomsevne til at fremsætte en sådan Udtalelse; Bruden må nemlig ved Ægteskabets Indgåelse, der fandt Sted 1611, have været mindst en 53 År, idet hendes Fader var død 1557. Og hun har været en Snes År ældre end sin Mand, der var født 1577, så at det vel fra hans Side næppe har drejet sig om et Inklinationsparti (jfr. Wad, Meddel. om Rektorerne paa Herlufsholm S. 22 f.).

sådan Formodning. Thi ganske vist er der anden Steds¹⁾ påpeget Momenter, som kan tale for, at en Karen Rud, der døde 1612, kan være Forfatter til Kilden til »Jytte Gyldenstjerne«s Slægtbog; Slægtbogens Interesse for Familierne Rud og Krafse tyder jo her på ligesom den Omstændighed, at Karen Ruds og hendes Mands Hænder findes i et med »Jytte-Gyldenstjerne«-Håndskriftet beslægtet Håndskrift²⁾. Men andre af de Indicier, der kunde tale til Fordel for Karen Ruds Forfatterskab, taler også for Anne Sparres. De to Kvinder har sagtens været nogenlunde jævnaldrende; og endvidere er den Interesse, som »Jytte-Gyldenstjerne«-Teksten nærer for Familien Grubbe³⁾, lige så naturlig for Anne Sparre, hvis Moder var en Grubbe, som for Karen Rud, hvis Mand var det (hans Fader og Anne Sparres Moder var Søskende). Ja når et Menneske, der i »Jytte-Gyldenstjerne«-Teksten taler i første Person, begynder Opregningen af sin mødrene Slægt med »di Grubber«⁴⁾, passer dette unægtelig langt bedre på Anne Sparre, hvis Moder var en Grubbe, end på Karen Rud, hvis Moder ikke var det. Også den Interesse, som »Jytte-Gyldenstjerne«-Teksten viser for Familien Sparre⁵⁾, er let forklarlig, når man tænker sig Anne Sparre som delagtig i dens Tilblivelse. Og når Teksten et Sted refererer Indholdet af et ret mærkeligt Brev, »der wi endnu hafluer«, og som en Jens Torbernssøn Sparre havde givet Erik af Pommern ved Slutningen af dennes Regeringstid⁶⁾, er det jo forståeligt, om man i Slægten (af hvilken Anne Jepsdatter Sparre var den nævnte Jens Torbernssøns Sønnesøns Sønnedatter) har opbevaret en Afskrift af dette Brev. Efter at have set Udtalelsen i Helvig Kaas's Slægtbog om Anne Sparre, der holder Hus udi Jesu Navn, vil man endvidere lægge mere Mærke til en Notits, der forekommer både i den nævnte Slægtbog⁷⁾ og i Rigsarkivets »Jytte-Gyldenstjerne«-Tekst⁸⁾ og lyder »Løffuerdagenn for fastelaffnn 1604. Anne Sparris«. I Betragtning af den dårlige Redaktion, hvori de to Tekster foreligger, vilde man måske på Forhånd være tilbøjelig til at betragte denne Bemærkning som oprindelig nedskreven af en ganske tilfældig Læser og vilde i alt Fald være i Tvivl om, til hvilken af de 2 Anne Sparre'r, der levede og var voksne i 1604⁹⁾, Bemærkningen burde henføres; men Sagen stiller sig jo væsentlig anderledes efter de Tegn på Anne Jepsdatter

1) Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 19.

2) Jfr. anf. St. S. 18 om Kallske Saml. Fol. 124.

3) Anf. St. S. 19.

4) Jfr. anf. St. S. 19 Note 4.

5) Se RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 48 S. 23—26, 27, 29.

6) Stedet er trykt af Thiset i Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 4 (hvor dog Ordet »brødescher« er misforstået som Brødæsker i Stedet for Brøddiske).

7) Bl. 14 b.

8) S. 29.

9) Danm. Adels Aarvog 1917 S. 508, 510.

Sparres Forfatterskab, som er nævnte i det foregående. Og som et Indicium for denne sidstes personalhistoriske Interesse kan endelig anføres, at der i et Håndskrift, som må antages for Kilden til »Jytte Gyldenstjerne«s Våbenbog, ved et Par Våbenafbildninger med tilhørende Tekst er gjort den Bemærkning: »Dend ene saa god som den anden. A. S.«¹⁾, hvor Bogstaverne A. S. ikke usandsynlig skal læses Anne (Jepsdatter) Sparre. Man må da formentlig kunne gå ud fra, at denne Anne Sparre har medvirket ved Tilvejebringelsen af »Jytte-Gyldenstjerne«-Tekstens Forlæg.

Hvor Overensstemmelsen mellem »Jytte Gyldenstjerne«s Tekst og Helvig Kaas's Slægtbog ophører i Håndskriftet af denne sidste²⁾, betegnes dette Ophør ikke på nogen som helst anden Måde end ved en ganske almindelig ny Linie. Læser man videre i Bogen, taler noget længere fremme en »jeg« jævnlig i 1. Person³⁾, uden at man får at vide, hvem den talende er. Og atter noget senere træffer man et Afsnit, der skriver sig fra V i b e k e P o d e b u s k s Slægtbog eller dog en denne nærstående Kilde⁴⁾. Vibeke Podebusks egen Tekst er nemlig ret dårlig overleveret, hvad nogenlunde samtidige Håndskrifter angår, i alt Fald for så vidt det drejer sig om Håndskrifter, der opbevares her i Landet⁵⁾. Det er ikke helt klart, hvorledes hendes Slægtbog egentlig har set ud, og det er derfor ikke let at afgøre, i hvor stort et Omfang Helvig Kaas's Tekst har benyttet den.

Efter at denne Benyttelse er ophørt i Helvig Kaas's Bog, træffer man dér et Afsnit, hvis Forlæg må antages at hidrøre fra T i d e n 1 6 0 5⁶⁾—1 6 1 5⁷⁾. Dette Afsnits Forfatter har øjensynlig

1) Kallske Saml. Fol. 124 Bl. 39 a; blandt Våbnene på den pågældende Side findes både den sjællandske og den skånske Sparre-Slægts (jfr. i øvrigt om dette Håndskrift Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 14 f., 17 f.). Stedet er gentaget i Kallske Saml. Fol. 125 S. 85.

2) Bl. 83 a L. 4 f. n.

3) Bl. 92 b, 94 b, 95 b, 96 a, 97 b.

4) Dette gælder i alt Fald Stykket Bl. 97 b L. 4 f. n.—115 b L. 3 f. n., der kan sammenholdes med Gl. kgl. Saml. Fol. 1083 Bl. 48 b—51 b, 19 b—25 b og 38 a—47 b (i den her anførte Orden). Helvig Kaas's Tekst (der i øvrigt ikke kan antages at hidrøre fra selve det nævnte Håndskrift Gl. kgl. Saml. Fol. 1083), gør sig dog skyldig i flere Fejltagelser; således læser den Bl. 105 b »her Erich Steenns auffkomb«, hvor Steenns er en Fejl for Ottessøns, som det ses ved en Sammenligning med Gl. kgl. Saml. Fol. 1083 Bl. 38 a.

5) Jeg ser her bort fra en Tekst, der findes i Landsarkivet i Lund i Håndskriftet »Danska geneal. m. m. 6« Bl. 32 a ff., og som jeg ikke har haft ved Hånden samtidig med Helvig Kaas's Slægtbog. Men denne Tekst i Lund udtaler allerede på Bl. 46 a: »Hidtil følgis denne bog med den bogh, som fru Wibecke Podebusch haffuer gjort anno 1550 paa Raffinholdt« — så at man bliver tilbøjelig til at antage, at den efterfølgende Del af den Lund'ske Tekst ikke hidrører fra Vibeke Podebusk.

6) Der nævnes Bl. 124 a et Ægtepar (Mette Banner og hendes 2. Mand), der først blev gift 1605 (Danm. Adels Aarvog 1885 S. 49).

7) Den fra den udvalgte Prinses Historie kendte Anne Lykke, der blev gift 1615 (Danm. Adels Aarvog 1903 S. 274), kaldes Bl. 124 a Jomfru.

skrevet på Lolland; vedkommende bruger således Betegnelsen: Kærstrup her udi Lolland¹⁾ og viser en ret betydelig Interesse for lolland-falsterske Familier som Venstermand²⁾ og for Maribo Kloster; det siges således om en Abbedisse her ved Navn Margrethe Urne, der døde 1582, at hun »regneredt och stoedt chlosteredt for christeligenn, opregtelligenn och vell, som ingenn abbediß haffuer giordt for eller efter hinnde; daa stoedt Mariboe chloster wdi floer«³⁾. Forfatteren af det pågældende Afsnit udtaler flere Gange gode Ønsker for bestemte Personer⁴⁾, men uden at man deraf kan slutte noget sikkert om, hvem Forfatteren er⁵⁾.

Efter dette Afsnit følger i Helvig Kaas's Bog⁶⁾ et andet, der er affattet adskillig tidligere. Det begynder med en Række annalistiske Optegnelser (der dog ikke er kronologisk ordnede og ofte er skødesløst afskrevne, også med Hensyn til Årstallene, så at det sidste rigtige Årstal, der forekommer i dem, er 1542); og det fortsættes derefter som Slægtbog og beskæftiger sig ret indgående med Slægterne Trolle og Urup. Det viser sig da også, at Forfatteren er et Barn af Arvid Trolle († 1505) i dennes 3. Ægteskab med Ture Turesson Bjelkes Datter Birgitte⁷⁾. Men der var i dette Ægteskab flere Børn⁸⁾, og hvem der er Forfatteren, er ikke helt sikkert. Når Bogen nævner Sønnen Ture Trolles Dødsår 1555⁹⁾, kunde dette være en senere Tilføjelse i Forlægget (af sådanne findes der formentlig flere i dette Afsnit), så at Forfatteren måske alligevel kunde være Ture Trolle; men det rimeligste er dog vistnok, også i Betragtning af Forfatterens Interesse for Familien Urup, at antage, at Afsnittet hidrører fra Ture Trolles Søster Anne, der var gift med Axel Urup († 1540) og døde 1560¹⁰⁾. Det kan bemærkes, at

1) Håndskriftets Bl. 124 a.

2) Sstds. Bl. 126 b—127 a.

3) Sstds. Bl. 126 a; jfr. Danm. Adels Aarbog 1904 S. 492, 537, der viser, at den samme Passus er optagen i Sophie Brahes Slægtbog (Håndskriftet i Lunds Universitetsbibliotek S. 702).

4) Således Bl. 123 b for Jytte Henriksdatter Gyldenstjerne († 1642) i Anledning af hendes forestående Ægteskab med Christopher v. d. Groeben og især Bl. 124 a for Børnene af Henrik Lykke († 1611) og Karine Banner.

5) Man kunde tænke på den ovenfor nævnte, i Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 18 f. omtalte Karen Jørgensdatter Rud († 1612), der var gift med en Peder Grubbe. Men helt overbevisende er denne Antagelse ikke, bl. a. ikke hvis den i Personalhist. Tidsskr. anf. St. fremsatte Hypotese er rigtig, at den nævnte Karen Rud er Forfatter (eller dog i alt Fald Med-Forfatter) til Kilden til »Jytte Gyldenstjerne's Slægtbog.

6) Håndskriftets Bl. 129 b—148 a (?).

7) Håndskriftets Bl. 129 b, 130 b, 141 a.

8) Danm. Adels Aarbog 1891 S. 417 f.

9) Håndskriftets Bl. 134 b.

10) Se om hende Danm. Adels Aarbog 1891 S. 418, 1893 S. 542 og Dansk biograf. Lexikon XVIII. 113 f.

også store Dele af dette Afsnit forekommer i Vibeke Podebusks Slægtebog, men ganske vist således, at der på det sidste Sted jævnlig er gjort ret udførlige Tilføjelser om Begivenheder, som er indtrufne, efter at Kildens oprindelige Forfatter har nedlagt Pennen¹⁾. Særlig er Afvigelsen stor i Redaktionen af de annalistiske Optegnelser, idet Vibeke Podebusk her ikke blot har tilføjet en stor Mængde Notitser (således om Begivenheder under Frederik II samt i Slægten Podebusk og i andre med den beslægtede Familier), men også har udeladt ikke få af den ældre Redaktions Oplysninger om Trolle'rne²⁾. Og der er altså ikke Tale om, at det er Vibeke Podebusk, der er Kilden for dette Afsnit af Helvig Kaas's Slægtebog.

Det nævnte Afsnit efterfølges i Helvig Kaas's Tekst af et, der hidrører fra en helt anden Egn³⁾, idet Forfatteren her mod Sædvane navngiver sig, nemlig som »g a m m e l l e S ø f f r e n n S c h r i f f u e r,« der begyndte at skrive på Starupgaard i Jylland den 9. December 1578. Han havde da efter sin egen Angivelse tjent Ejeren af Bratskov Niels Jenssøn Rotfeld i 18 År, dennes Søn Jens Nielssøn Rotfeld på ottende År og den sidstnævntes Søster og hendes Mand Bjørn Kaas på Starupgaard (Forældre til vort Håndskrifts Ejerinde Helvig Kaas og til Kirsten Kaas) i 23 År⁴⁾. Antallet af År er dog vistnok her regnet lidt rigelig: det er tvivlsomt, om Jens Nielssøn Rotfeld har overlevet sin Fader på ottende År, og der kan i alt Fald ikke være gået 23 År fra Jens Nielssøns Død, der indtraf i 1558, til Året 1578⁵⁾. Men nogen ung Mand har Søren Skriver øjensynlig ikke været, da han begyndte sine Optegnelser; og det er endda ikke udelukket, at det er ham, der har fortsat dem endnu i en Årrække. Nogle Sider længere fremme i Håndskriftet⁶⁾ omtales nemlig Søstrene Berete og Helvig Brahe (af hvilke den ene var født 1591⁷⁾), idet den skrivende udtaler Ønsket: »dennom Gudt wellsigne till euige thiidt« — et Ønske, der, hvis det hidrører fra Søren Skriver, er et karakteristisk Tegn på den gamle Tjeners trofaste Interesse

¹⁾ Man sammenligne Helvig Kaas's Håndskrift Bl. 133 a—140 a med Gl. kgl. Saml. Fol. 1083 Bl. 64 a—76 a. Helvig Kaas's Håndskrift Bl. 141 b L. 11—Bl. 147 a L. 17 er på samme Måde et ældre Trin af den Tekst, der findes i hendes eget Håndskrift Bl. 100 b L. 9 f. n.—Bl. 105 b L. 4 f. n., hvilket sidste Afsnit har Vibeke Podebusk til Kilde (jfr. ovfr. S. 5 Note 4). Men Helvig Kaas's Tekst har ikke haft Lejlighed til at underkaste de forskellige Kilder, som den har benyttet, nogen gennemgribende Redaktion og er derfor på disse Sider kommet til at fortælle mange Kendsgerninger 2 Gange.

²⁾ Sammenlign Helvig Kaas's Tekst Bl. 129 b—132 b med Gl. kgl. Saml. Fol. 1083 Bl. 5 a—13 b og 18 a—19 b.

³⁾ Håndskriftets Bl. 148 b—157 a.

⁴⁾ Håndskriftets Bl. 148 b.

⁵⁾ Se Danm. Adels Aarvog 1912 S. 428.

⁶⁾ Bl. 157 a.

⁷⁾ Danm. Adels Aarvog 1888 S. 109.

for sit oprindelige Herskabs Slægt; thi de 2 Småpiger var Datterdatterbørn af den ovennævnte Niels Jenssøn Rotfeld¹⁾.

Den ovenstående Gennemgang af Hovedindholdet af Helvig Kaas's Slægtebog viser, af hvor mange forskellige Bestanddele en sådan Bog kan være sammensat, selv om den i det rent ydre væsentlig fremtræder som en Enhed. Det er nævnt ovenfor, at Håndskriftet er skrevet med én Hånd og også nærmest gør Indtryk af at være skrevet ud i ét Træk; men hvorvidt det vil kunne lykkes at finde Kilden for noget af dets Afsnit blandt endnu bevarede Slægtebogs-Håndskrifter, turde være tvivlsomt. Det er omtalt, at Bogen er nedskreven på Ovesholm; og da der på denne Gård endnu findes en i det 17. Århundrede skreven Slægtebog²⁾, kunde man tænke sig Muligheden af et Slægtskab mellem disse 2 Håndskrifter. Men en sådan Formodning viser sig urigtig; thi den på Ovesholm opbevarede Bog, som jeg har haft til Låns i København ved Ejerne, Grev og Grevinde Hamiltons Velvillie, for hvilken jeg bringer min erkendtligste Tak, er i sit Indhold ganske forskellig fra Håndskriftet i det svenske Rigsarkiv.

II.

„Christence Krag's Våbenbog.“

Blandt de i det svenske Rigsarkiv opbevarede danske Slægte- og Våbenbøger findes en, som nuværende Professor L. Weibull i Lund, der har registreret disse Bøger, har betegnet som »Christense Krag's vapenbok« med udtrykkelig Angivelse af, at Bogen er »upplagd« af den nævnte Christence Krag³⁾. Weibull er kendt for sin Indsigt i dansk Historie, og han har også beskæftiget sig indgående med dansk personalhistorisk Forsknings Historie i det 16. og 17. Århundrede⁴⁾; men den Betegnelse, som han har givet Bogen, er alligevel utvivlsomt urigtig.

Den »Christense Krag«, som han henfører Bogen til, er en Christence Krag, der var Datter af Mogens Krag til Agerkrog († 1622) og Sophie Juel Nielsdatter († 1583) og selv ægtede Fasti Staverskov (Glambek) til Øllufgaard; men efter at han var død i

¹⁾ Jfr. Dæn. Adels Aarvog, de her S. 7 Note 5 og 7 anførte Steder og 1925 S. 428.

²⁾ Se Omtalen af den i Dæn. Adels Aarvog 1923 S. 545 f.; jfr. 1927 II. 90.

³⁾ Se den håndskrevne Registratur i det svenske Rigsarkiv, 3. Sektion VI. 1, »Danska genealogica m. m. 12«. Sammenlign Weibulls Udtalelser i Hist. tidskr. f. Skåneland II. 55.

⁴⁾ Jfr. hans Afhandling »Sophia Brahe« i Hist. tidskr. f. Skåneland II. 38—71.

1607, sad hun Enke i en meget lang Årrække, idet hun først døde i Tiden 1648—57¹⁾). Weibull anfører, at de to første i Bogen afbildede Våben er Christence Krag's Forældres (og hertil kan føjes, at i ethvert Fald den første halve Snæs af de Våben, der er gengivne på Forsiden af Bogens Blade, utvivlsomt er tænkt som hendes og hendes Søskenes Anevåben). Endvidere har hun på Bagsiden af det foran for den første Våbenafbildning gående Blad egenhændig skrevet følgende:

»Altting er forgengelig
 uden Guds naade och himmerig;
 dett vaarer euindelig.
 Gud vende all min sorig och elende
 tthil en god e[nde].
 Huad Gud vill mig tthillføyе,
 der mett laader ieg mig nøye.
 Christens Krag s. FaBi
 Staffuerskous egen handt.«

Alt dette passer jo godt med Antagelsen om, at Bogen skylder Christence Krag sin Tilblivelse; og at hendes Hånd, så vidt det kan ses, ellers ikke forekommer i den, er i og for sig intet Bevis for det modsatte. I vore Dage vilde man vel også vanskelig kunne tænke sig, at nogen kunde skrive så personlige Vers som de anførte i en andens Bog (med mindre det da var en ligefrem Stambog); men at der dengang har hersket en anden Opfattelse, fremgår af, at en anden Enke på Bagsiden af det Blad, som følger efter det, der bærer Christence Krag's Vers, har skrevet følgende:

»Sønd icke, Gud ser dett; ingen skallt du fortalle;
 ett bedrøffuitt hiertte skallt du husualle.
 Acte dig sellff den rengest att verre,
 saa gar det dig vell bade hißitt och herre.
 Gudz fryct gjør frome hierter.
 Christendz Iull s. Kield
 Iulls med egen handt.«

Ganske vist er disse Vers altså indførte bag efter Christence Krag's; men bortset herfra kunde man lige så godt som til Christence Krag henføre Bogens Affattelse til denne Christence Juel, der var en Datter af Herman Juel til Aabjærg (som var Broder til Christence Krag's Moder) og fra 1604 til 1606 havde været gift med den nævnte Keld Juel og efter endnu 2 senere Ægteskaber døde som Enke 1658²⁾).

Men endvidere kan man formentlig lige så godt antage, at ingen af de 2 Christence'r har ejet Bogen, men at de blot har indført

¹⁾ Danm. Adels Aarbog 1894 S. 135, 1899 S. 271.

²⁾ Danm. Adels Aarbog 1927 II. 18, 29.

deres Vers i en Trediemands Ejendom. Det første, man støder på, når man begynder at gennemblade Håndskriftet, er et, ganske vist ret ufuldkomment, Udkast til en Anetavle¹⁾ for en Niels Krag, der viser sig at være Broder til Christence Krag og har spillet en ikke helt ubetydelig Rolle, i sine yngre År som Sekretær og øverste Sekretær i Danske Kancelli og som Deltager i forskellige diplomatiske Sendelser, senere som Landsdommer i Jylland; han døde 1650 i en høj Alder, et lille Års Tid efter, at han var blevet Medlem af Rigsrådet²⁾. Bl. a. på Grund af hans offentlige Virksomhed er det ikke vanskeligt at finde Prøver på hans Hånd³⁾, der i øvrigt kan have en noget forskellig Karakter til forskellige Tider og i hans senere År viser kendelig Påvirkning af Alderen. Det ses da, at den nysnævnte Anetavle i Håndskriftet for alle dens yngre Leds Vedkommende er skreven med Niels Krags egen Hånd, og at denne Hånd forekommer utallige Steder i Våbenbogen. De Indførsler i den, som man hurtigst vil identificere som Niels Krags egne, er måske sådanne, der fremtræder som senere Tilføjelser og delvis som skrevne, da han var gammel, eller i ethvert Fald, når han var mindre oplagt til at skrive. Men ved en nærmere Betragtning viser der sig snart så mange Smånuancer af én og samme Hånd⁴⁾, at man ikke blot når til at fastslå, at mange af de kortere Underskrifter, der findes under Våbenafbildningerne, efter at man er kommet et Stykke ind i Håndskriftet, skyldes Niels Krags Hånd⁵⁾; men det samme gælder øjensynlig også den væsentligste Bestanddel af Våbenbogens Tekst, nemlig de fleste af en Mængde Stamtavler, der findes skrevne i Regelen på Bogens venstre Sider og i Regelen med et temmelig lyst Blæk⁶⁾. Og ganske vist kan man ofte finde Eksempler på, at Personer gør Tilføjelser i Slægte- eller Våbenbøger, der ikke er deres egne; men det vil dog i så Fald i Regelen dreje sig om et nogenlunde begrænset Antal af Tilføjelser⁷⁾. I det her foreliggende Tilfælde er derimod det, som Niels Krag egenhændig har

1) På Håndskriftets Bl. a's Bagside og Bl. b's Forside.

2) Se om ham Dansk biograf. Lexikon IX. 438 f. og Danm. Adels Aarbog 1899 S. 265.

3) Se således RA. Indl. til Reg. og Tegn. 1611 12. Oktbr., 1617 5. Decbr., 1634 31. Marts—10. Decbr. Det har kunnet påvises, at det er ham, der har skrevet den gamle Kancelliregistrant i Danske Kancellis Arkiv, der spænder omtrent over Tidsrummet 1480—1545 (jfr. Vejled. Arkivregistr. I. 169 og den urigtige Angivelse sstds. S. 69), men altså i Virkeligheden er betydelig yngre.

4) Se således Håndskriftets Bl. 52 b og 53 a, 76 a, 80 b, 117 b, 119 b, 131 b, 313 b, 351 a.

5) Således Bl. 55 a, 64 a, 65 a, 68 a, 70 a, 71 a osv. osv.

6) Se således Bl. 3 b, 5 b, 9 b, 15 b, 21 b, 24 b, 33 b osv. osv.

7) Jfr. herom Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 12—14.

indført i Håndskriftet, af så overvældende et Omfang, at det sikkert må anses for udelukket, at han ikke skulde have ejet Bogen.

Og naturligvis kan man sige, at han ikke derfor behøver at have ladet den anlægge, men at han kunde have overtaget den kort efter, at en anden havde ladet den påbegynde. Men nogen positiv Støtte for en sådan Antagelse synes ikke at foreligge. De ovennævnte, af Niels Krag med det lyse Blæk skrevne Stamtavler gør Indtryk af at være noget af det oprindeligste af Bogens Indhold. Og når det ovenfor blev anført, at Bogen i sin Begyndelse har en Række Våben, der kan antages tænkte som Christence Krags Anevåben, kan disse Våben jo lige så godt være hendes Helbroder Niels Krags Anevåben som hendes egne. Ganske vist findes der på Håndskriftets Bl. 15 a et Våben med Overskrift: »De Skieler wabenn«, hvortil Niels Krag, formentlig på et noget senere Tidspunkt, har gjort denne Tilføjelse: »Wdi mine anne schal dette were de Wiffert deris waben, oc hiede hun f. Ingier Tønnisdatter, oc haffde hun Otte Stampe. Farffuen paa wabenit vide infra pag. 161«. Men denne Tilføjelse behøver ikke at bevise, at Våbenets oprindelige Overskrift skyldes en anden end ham, idet det jo godt kan tænkes, at Tilføjelsen er fremkommen, fordi hans Viden i Mellemtiden er bleven forøget.

Til de anførte Vidnesbyrd om Niels Krags Forfatterskab kan føjes, at der i 3 forskellige, til den berømte Tyge Brahes Søster Sophie Brahe henførte Slægte- og Våbenbøger, som nu opbevares i Landsarkivet i Lund, findes Henvisninger, én Gang til: »Niels Krags bog«, én Gang til: »Niels Krags vabenbog«, og én Gang til: »Niels Krags wabennbogh, som er begunnt anno 1606«, og at de Data, for hvilke de nævnte Håndskrifter anfører denne Niels Krags Bog som Kilde, alle genfindes i »Christence Krags Våbenbog«¹⁾. Der kan være en sjælden stilistisk Afvigelse mellem den sidste Tekst og Sophie-Brahe-Teksterne; til Gengæld kan det ét Sted påvises, at den ene Sophie-Brahe-Tekst har benyttet »Christence Krags Våbenbog« på et Tidspunkt, da denne kun havde sin oprindelige Tekst uden en senere gjort Rettelse og Tilføjelser²⁾. Og ganske vist nævnes det nu intet Steds i »Christence-Krag«-Håndskriftet, at dette er påbegyndt 1606. Men dets Bind er øjensynlig yngre end selve Håndskriftet; dets sidste Blad (361) er meget medtaget og har engang

¹⁾ Landsarkivet i Lund, »Danska genealogica m. m. 2« Bl. 68 b (og »Christence Krags Våbenbog« Bl. 88 b og 89 a); Landsarkivet i Lund, »Danska genealogica m. m. 3« Bl. 9 b nederst (og »Christence Krags Våbenbog« Bl. b's Bagside og Bl. 1 a); Landsarkivet i Lund, »Danska genealogica m. m. 4« Bl. 28 b (og »Christence Krags Våbenbog« Bl. b's For- og Bagside, Bl. 1 a, b, 2 a).

²⁾ Det sidst anførte Sted af Håndskrifterne i Lund, sammenholdt med »Christence Krags Våbenbog« Bl. 1 b.

været helt løst, og det er da ikke udelukket, at der engang har eksisteret et Titelblad, som har båret Årstallet 1606, men som kan være gået løst og i Tidens Løb helt forsvundet. Og Håndskriftets eget Indhold modbeviser ikke, at det kan være anlagt 1606. De 2 Christence's egehændige Indførsler på dets første Blade behøver jo ikke at være skrevne straks, da det blev påbegyndt; og vel kan Christence Krag's Indførsel, hvori hun kalder sig Enke, ikke være skrevet før 1607, da hendes Mand døde; men omvendt kan man af Christence Juels Indførsel, hvori hun betegner sig som Enke efter sin første Mand, formentlig slutte, at hun da endnu ikke havde indgået sit andet Ægteskab, som fandt Sted 1611¹⁾.

Blandt de Dele af Våbenbogen, der skylder Niels Krag deres Tilblivelse (således som det fremgår af hans egehændige Under-skrift under Våbnene), kan der være Grund til særlig at nævne 2 forskellige Arter af Våben, fordi de på en ganske mærkelig Måde vidner om hans levende personalhistoriske Interesse. Den ene Art er en Række Våben, ved hvilke i Regelen Året, undertiden også Dagen og Stedet for det Brev, hvorved den pågældende adledes, er angivet. I adskillige sådanne Tilfælde kan Kilden for Opgivelsen ganske vist ikke fastslås²⁾. Men en ikke ubetydelig Del af de pågældende Adelsdiplomer er indført i Kancelliregistranterne³⁾; og da de 2 af disse Adelsdiplomer, hvis Originaler er bevarede, i deres Våbentegninger afviger så meget fra Niels Krag's Afbildninger⁴⁾, at det må anses for udelukket, at disse Originalbreve kan have ligget til Grund for hans Gengivelser, er det en ret nærliggende Formodning, at han har ladet sine Tegninger udføre på Grundlag af Beskrivelserne i Kancelliregistranterne. Han havde let Adgang til disse, idet han var Sekretær i Kancelliet fra 1596 og øverste Sekretær i Årene 1603—10⁵⁾, altså netop på den Tid, da han skal have anlagt Våbenbogen⁶⁾. Og hvis Sammenhængen er denne, er det ikke udelukket, at hans Kendskab til 3 nu ukendte Adelsdiplomer, som alle 3 af ham henføres til 1524⁷⁾, kan være hentet fra en Kancelliregistrant fra Begyndelsen af Frederik I.s Regering, der må antages at have eksisteret, men nu er forsvunden⁸⁾.

1) Danm. Adels Aarvog 1927 II. 29.

2) Se således »Christence Krag's Våbenbog« Bl. 242 a (År 1526) og 246 a (den bekendte Jørgen Kocks Våben, hvor unægtelig både Våbenafbildningen og Året for Adelsbrevet (1529) er urigtige).

3) Næmlig de, der citeres i Håndskriftets Bl. 209 a, 210 a, 254 a, 255 a, 256 a, 257 a, 258 a.

4) Det drejer sig om de 2, som er afbildede på Bl. 254 a og 255 a. De originale Diplomer (af 1571 31. Maj og 1560 8. Juli) findes i Rigsarkivet.

5) Dansk biograf. Lexikon IX. 438.

6) Ovfr. S. 11 f.

7) »Christence-Krag«-Håndskriftet Bl. 248 a, 249 a, 250 a.

8) Jfr. Kong Frederik I.s danske Registr., udg. ved Erslev og Mollerup S. III.

Med ganske afgørende Sikkerhed kan man måske ikke udtale sig om, hvorfra Niels Krag har hentet de ovennævnte Våbentegninger. Og næsten mere betegnende for hans Arbejds måde må derfor en anden Række af Afbildninger siges at være, om hvis Kilde der formentlig ikke kan herske nogen Tvivl. Der findes i »Christence-Krag«-Håndskriftet omtrent 40 Tegninger¹⁾, der i Modsætning til de fleste af de øvrige ikke er farvelagte, og som endvidere, ligeledes i Modsætning til de fleste af de øvrige, i deres Underskrifter henføres til en bestemt Person (ikke blot til en bestemt Slægt) med Angivelse for hver enkelt af et bestemt Årstal. Disse forskellige Ejendommeligheder vækker Formodning om, at Kilden til de vedkommende Afbildninger kunde være Segl. Det drejer sig ganske vist ikke om Segltegninger med den minutiøse Nøjagtighed, som Nutiden vilde kræve: Seglenes Omskrifter gengives aldrig i Våbenbogen, og der er ikke Tale om, at der er taget noget Hensyn til de vekslende Skjoldformer i de forskellige Segl, idet Våbenmærkerne alle er indtegnede i ensartede Chablon'er, som i Forvejen har været indtrykte i Våbenbogen. Men det ser ud, som om det kun har været i de Tilfælde, hvor de pågældende Personers (anden Steds fra kendte) Segl har en Hjelm over Skjoldet, at der på Chablonens trykte Hjelm er tegnet et Hjelmtegn²⁾. Og når Formodningen om, at Kilden til Våbenbogens Afbildninger har været Segl, herved vinder en væsentlig Bestyrkelse, lader det sig til Overflod påvise, hvilke Segl det har været, hvorefter i alt Fald en stor Del af Afbildningerne er tegnet. Det viser sig nemlig, at 17 af de c. 40 Personer, der anføres under Afbildningerne hver med sit bestemte Årstal, genfindes som Udstedere af Breve, der nævnes med nøjagtig de samme Årstal i den bevarede Registratur over Antvorskov Klosters Breve³⁾.

Denne Registratur angiver sig som affattet af 2 Kancellisekretærer i 1607, men er efter al Sandsynlighed kun en Afskrift af en

1) Håndskriftets Bl. 260—89, 291—95, 304—6, 318—19.

2) Af de i forrige Note nævnte Afbildninger er det kun dem på Bl. 260—63, 269, 273, 275—76, 281—82, 284, 295, 304 og 319, der er forsynede med Hjelmtegn. Af disse er det atter kun de under Nr. 260—61, 269, 273, 275—76, 281—82, 284, 295 og 304 nævnte Personer, hvis Segl kendes i bevarede Originaler; men i alle disse Segl undtagen i dem, der svarer til Bl. 276 og 284, findes Hjelme, og næsten altid med de samme Hjelmtegn som i Våbenafbildningerne. Og modsat viser det sig, at når alle de øvrige af de nævnte Afbildninger intet Hjelmtegn gengiver, findes der på tilsvarende Måde i de pågældende Personers Segl, for så vidt sådanne er bevarede, ingen Hjelm, men kun Skjold.

3) Man sammenligne Våbenbogens Bl. 263 a, 266 a, 272 b a, 275 a, 276 a, 277 a, 280 a, 281 a, 282 a, 283 a, 285 a, 287 a, 289 a, 292 a, 293 a, 294 a og 304 a med Breve fra de samme År i De ældste danske Archivregistraturer IV, henholdsvis S. 182, 90, 147, 104, 68 (eller 124 eller 262), 68, 75, 116, 130, 125, 128, 136, 136, 155, 157, 153 og 75.

noget ældre Arkivregistratur. Om Teksten af 1607 er nedskreven på Antvorskov eller København, er ikke klart, og heller ikke hvor meget de 2 Sekretærer har beskæftiget sig med selve Originalbrevene¹). Men det kan anses for givet, at Niels Krag, som i 1607 var øverste Sekretær, på en eller anden Måde er bleven opmærksom på Originalerne og har benyttet dem til sin Våbenbog. Om foruden de anførte 17 også de øvrige af de c. 40 Afbildninger i Våbenbogen, der er nævnte ovenfor som indbyrdes beslægtede, hidrører fra Segl under Antvorskov-Breve, er vanskeligt at sige; men det er vel ikke umuligt. Dels er det jo ikke udelukket, at der kan foreligge fejlskrevne Årstal så vel i Våbenbogen som i Antvorskov-Registraturen²); og dels kan det også tænkes, at Niels Krag har benyttet ikke blot Brevudstedernes, men også Medbeseglernes Segl til sit Arbejde³), i hvilket sidste Tilfælde Personernes Navne jo ikke vil findes i Arkivregistraturen. Men i ethvert Fald kan det efter det her anførte næppe bestrides, at han har omfattet sit Våbenbogs-Arbejde med en meget levende Interesse.

Den personalhistoriske Interesse, som Niels Krag efter det anførte må have været i Besiddelse af, er øjensynlig gået i Arv til hans mere navnkundige Søn Rigsråden O t t e K r a g, der vil være et større Publikum bedst bekendt fra sin Optræden på det vigtige Stændermøde i København 1660. Han nærede både en ikke ringe almindelig historisk Interesse og også Interesse for Personalhistorien⁴); og han har utvivlsomt arvet Faderens Våbenbog, med mindre man da vil antage, at Faderen har foræret ham Bogen allerede inden sin Død. Thi at Bogen har været i Sønnens Eje, må anses for utvivlsomt. Otte Krags velkendte faste Hånd (der gør et ikke så lidt mere ensartet Indtryk end Faderens, måske til Dels, fordi Otte Krag døde i en væsentlig yngre Alder end den, som Niels Krag nåede) forekommer så hyppig i Våbenbogen, at der ikke er Grund til at betvivle, at han har ejet den. Det er ham, der har nedskrevet de

1) De ældste danske Archivregistraturer IV. 59—61.

2) Når Våbenbogen Bl. 286 a nævner »Aagi Steegh« År 1430, må dette Årstal være urigtigt, idet Aage Steeg i 1412 omtales som død (Danm. Adels Aarbog 1918 S. 434).

3) Våbenbogen har således Bl. 267 a og 268 a 2 Afbildninger, som henføres til Året 1260 og til 2 Personer (»Tønni Arnfastæ« og »Thurgotus Romildæ«), hvis Segl ellers ikke kendes; det ligger nær at antage, at de har været Medbeseglere af det i De ældste danske Archivregistraturer IV. 88 under G. 1 registrerede Brev af År 1260.

4) Se herom Festskrift til Kristian Erslev fra danske Historikere S. 326—29, om hans personalhistoriske Interesse sstds. S. 328 Note 37 (denne Note er skreven, før jeg ved det svenske Rigsarkivs Velvillie fik det her omhandlede Håndskrift til Låns i København og derved blev i Stand til at undersøge det nærmere).

ældste Led¹⁾ af den ovenfor omtalte Anetavle, som findes i Bogens Begyndelse; og på over 40 af Bogens Sider træffer man længere eller kortere Bemærkninger (eller mindre Stam- eller Anetavler) skrevne med hans Hånd²⁾.

Men ikke blot Mængden af Otte Krags egenhændige Tilføjelser i Våbenbogen tyder på, at han har ejet den; det samme fremgår også på anden Måde. Den bekendte Bogsamler Jørgen Seefeldt Christopherssøn har selv skrevet en ret udførlig Tekst til en Våbenbog, der nu for de Slægters Vedkommende, hvis Navne begynder med Bogstaverne U og V, opbevares på det kongelige Bibliotek³⁾. I dette Håndskrift citerer Jørgen Seefeldt jævnlig »Ottis Bog« eller Otte Krags Bog⁴⁾, og ganske vist angiver han et enkelt Sted, at den Blåmand, som Familien Vendelbo fører i sit Våben, ifølge Otte Krags Bog skal være blå⁵⁾, medens Afbildningen i »Christence-Krag«-Håndskriftet viser en Neger af nærmest gråsort Farve⁶⁾; men bortset fra denne mindre Afvigelse stemmer de Steder, hvor Jørgen Seefeldt citerer »Ottis Bog« eller Otte Krags Bog, nøjagtig med de tilsvarende Steder i »Christence-Krag«-Håndskriftet⁷⁾. Ja Jørgen Seefeldts Overensstemmelse med det bevarede »Christence-Krag«-Håndskrift kan være så stor, at han et Sted⁸⁾ benytter en Lap, som først senere er tilsyet i dette og hidrører fra Slægtbogs-Forfatterinden Tale Ulfstand⁹⁾. Og et andet Sted siger han om Familien Venstermand, at den »menis at skall vere kommen aff Franckrige (effter Niels Krags observation)¹⁰⁾, fordi der på det tilsvarende Sted i »Christence-Krag«-Håndskriftet¹¹⁾ med Niels Krags Hånd er skrevet: »Dette slegt er først kommen af Franchrich«.

Det er imidlertid ikke blot det kongelige Biblioteks Jørgen-Seefeldt-Håndskrift, der citerer Ottes Bog og Otte Krags Bog; det samme er Tilfældet med et tidligere på Stensballegaard opbevaret genealogisk-heraldisk Arbejde, der er blevet tilskrevet en »Frøken

1) På Bl. a's Bagside.

2) Således Bl. 4 a, 17 a, b, 19 a, 25 a, 28 a, 36 b, 37 a, 44 b, 45 a osv. osv.

3) Thottske Saml. Fol. 1107. Om Jørgen Seefeldts Forhold til dette Håndskrift se Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 24; jfr. den i Overensstemmelse hermed affattede Beskrivelse hos Behrend, Katalog ov. det kgl. Biblioteks Haandskr. vedr. dansk Personalhist. (II) S. 53.

4) Anf. St. Bl. 12 a, 23 a, 27 a, 29 a, 35 a, 39 a, 47 a, 49 a, 50 a, 53 a, 55 a.

5) Anf. St. Bl. 41 a.

6) Stockholm-Håndskriftet Bl. 67 b.

7) Sammenlign de i Note 4 anførte Steder med Stockholm-Håndskriftet, henholdsvis Bl. 358 b, 328 b, 253 a, 150 a, 307 a, 299 a, 296 a, 242 a, 252 a, 241 a, 158 a.

8) Bl. 68 a.

9) Stockholm-Håndskriftet Bl. 40 b.

10) Thottske Saml. Fol. 1107 Bl. 37 a.

11) Bl. 148 a.

Krag« og nu kun er Offentligheden bekendt gennem et i 1826 gjort udførligt Uddrag af det¹⁾. Og da dette Arbejde øjensynlig har været betydelig mere omfattende end det kongelige Biblioteks Jørgen-Seefeldt-Håndskrift, vil man finde adskillig flere Henvisninger til Ottes Bog og til Otte Krags Bog i det bevarede Uddrag deraf end i Bibliotekets Jørgen-Seefeldt-Håndskrift. Også »Frøken Krag«s Arbejde viser, når det citerer Ottes Bog eller Otte Krags Bog, gennemgående god Overensstemmelse med Stockholm-Håndskriftet; og man kan f. Eks. finde et Sted, hvor »Frøken Krag«²⁾ henviser både til en Våbenafbildning og til en derfra afvigende beskrivende Tekst i Stockholm-Håndskriftet³⁾. På den anden Side kan det ikke nægtes, at der kan forekomme nogle sjældne Tilfælde, hvor »Frøken Krag« citerer Otte Krags Bog, uden at der kan bringes fuld Overensstemmelse mellem dem; der kan være Afvigelse i Angivelsen af Våbnes Farver⁴⁾, og der kan også ellers en enkelt Gang træffes lidt Uoverensstemmelse⁵⁾. Men det må her erindres, at »Frøken Krag«s Arbejde nu kun er bekendt gennem det i 1826 gjorte Uddrag af det, og at Affatteren af dette Uddrag jo meget vel af og til kan have været unøjagtig i Gengivelsen af sin Kilde — ganske bortset fra, at selve denne Kilde også kan tænkes at have citeret urigtig en enkelt Gang. Og i ethvert Fald er det i langt de fleste Tilfælde, at de Citater, som Uddraget af »Frøken Krag«s Arbejde giver til Ottes Bog eller til Otte Krags Bog, viser fuld Overensstemmelse med »Christence Krags Våbenbog« i Stockholm⁶⁾.

Også hos den ovennævnte, for sin personalhistoriske Interesse bekendte Tale Ulfstand kan man træffe Henvisninger til en Bog, som hun betegner som »Othe Krags slethebog«; og hendes Citater svarer nøje til »Christence Krags Våbenbog«⁷⁾.

Efter det ovenfor anførte kan det da formentlig udtales, at der

1) Uddraget findes i Rigsarkivet, Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 65 A. Om »Frøken Krag«s Arbejde og dets Forhold til Jørgen Seefeldt se nærmere nedfr. i næste Afsnit.

2) Det i forrige Note anførte Håndskrift Bl. 45 b.

3) Stockholm-Håndskriftets Bl. 204 a.

4) Se R.A. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 65 A Bl. 23 b, 23 b og 46 a, sammenholdt med Stockholm-Håndskriftet, henholdsvis Bl. 60 b, 302 a og 195 a.

5) Se de 2 i forrige Note nævnte Håndskrifter, det første på Bl. 38 a, sammenholdt med det andet Bl. 196 a.

6) I Kallske Saml. 4to 519 (et Håndskrift, der viser Slægtskab med Jørgen Seefeldts personalhistoriske Arbejder, og i hvilket Peder Hanssøn Resens Hånd jævnlig forekommer) kan man ligeledes finde Henvisninger (under Saltensee) til »Ottes Bog«, nemlig til noget, der forekommer i »Christence Krags Våbenbog« Bl. 135 a og 211 a (jfr. også 134 b).

7) Kallske Saml. Fol. 127 Bl. 33 b, sammenholdt med Stockholm-Håndskriftet Bl. 56 a og 255 a.

ikke foreligger noget Bevis for, at dette sidste Håndskrift skylder Christence Krag sin Tilblivelse, hvorimod Håndskriftet må anses for identisk med de Bøger, som af Samtiden betegnedes som Niels Krags Våbenbog og som Otte Krags Bog; det må derfor også nu formentlig hellere betegnes som Niels og Otte Krags Våbenbog.

Foruden de allerede omtalte Hænder, der forekommer i »Christence Krags Våbenbog«, indeholder denne endnu adskillige andre, som imidlertid er betydelig mindre fremtrædende end i alt Fald de to mandlige Krag'ers. Nogle af disse Hænder er ikke blevet identificerede; en af dem tilhører dog mulig den historisk interesserede Adelsmand Erik Lauridsson Lunov til Viskumgaard¹⁾. Også den bekendte Slægtbogs-Forfatterinde Lisbet Bryskes Hånd findes nogle Gange i Håndskriftet²⁾. Men den Hånd, som man, bortset fra Niels Krags og Otte Krags, lægger mest Mærke til i Våbenbogen, turde være den ovennævnte Tale Ulfstands; og da hun et Sted i Bogen selv navngiver sig, har dette ført til den Antagelse, at hun har ejet den³⁾. I og for sig er dog de Steder i Bogen, hvor hendes Hånd forekommer, ikke overvættede talrige; og tilmed vidner de fleste af disse Steder ved den Måde, hvorpå de er skrevne, om en Hensynsfuldhed, som man ikke er vant til at træffe hos senere Slægtbogsbenytttere. De fleste af hendes Tilføjelser er nemlig skrevne på løse Papirlapper, som først bagefter er indhæftet mellem Håndskriftets Blade eller fastsyede på et af dem⁴⁾; og dette tyder jo afgjort i Retning af, at Tale Ulfstand ikke har ejet Håndskriftet, da hun gjorde sine Bemærkninger. Kun 2 af hendes Tilføjelser er skrevne på selve Bogens Blade⁵⁾; men den første af disse er til Gengæld så mærkelig og så personlig, at den hos en Nutidslæser sikkert uvilkårlig vil fremkalde den Forestilling, at hun har ejet Bogen. Den lyder nemlig: »Ere vere Gud j himelen for den gode mand, ieg haaffuer faatt aff dene slegtt. Thale Vlfstand. Egen haand. 1655.«

1) Den Hånd, som her er Tale om, er en, der forekommer på Håndskriftets Bl. 150 a, 173 b og 187 a; til Sammenligning kan efterses Erik Lunovs Hånd i R.A. Indl. til Jydske Tegn. 1652 Nr. 24—25. Om Erik Lunov se Festskrift til Kristian Erslev fra danske Historikere S. 325.

2) Bl. 3 b, 53 b, 105 a, 162 a.

3) Se Bemærkninger herom på forreste Bindplades Inderside og på Titelbladet til det i det 19. Århundrede skrevne, bag i Bogen indhæftede alfabetiske Register. L. Weibull udtaler samme Mening i sin ovennævnte Registratur i det svenske Rigsarkiv af Håndskriftet og i Hist. tidskr. f. Skåneland II. 55.

4) Se Lapper indhæftet mellem Bl. 4 og 5 og fastsyede på Bl. 20 a, 32 b, 40 b, 44 b, 230 a (denne dog nu fastklistret, men tidligere fastsyet på Bl. 229 b) og 247 b.

5) På Bl. 33 a og 161 a.

Hermed kan sammenholdes en lignende smuk Udtalelse om hendes Mand og om hendes lykkelige Ægteskab, som hun har nedskrevet i sit eget store Slægtbogs-Håndskrift, og som lyder: »och hauer hand leffued møgitt crestilig, erllig, fromelig och vell med hinder, saa Gud allmechthiste spare ham lenge och vell med langtt lifff och god helbred och giffue ham thimelig och cuig velsignellße baade thill siell och lifff, amen. Ingen kand giffue ham bedre vindißbyrd, end jeg kand, som hand leffuer fromelig och vell med. Dethe hauer jeg selff skreuit anno 1645 den 20 januari. Thalle Wliffstand. Egen haandtt.«¹⁾ Men ved Bedømmelsen af, hvorvidt hendes ovenfor anførte Indførsel i »Christence Krag's Våbenbog« kan bruges som Bevis for, at hun har ejet dette Håndskrift, må man betænke, at Datidens Opfattelse af, hvad det var tilladeligt at indføre i en lånt Bog, har været en Del afvigende fra vor²⁾. Og mod, at hun skulde have ejet Håndskriftet, taler ikke blot den teoretiske Betragtning, at det synes lidet troligt, at en så personalhistorisk interesseret Mand som Otte Krag skulde have foræret Bogen bort, tilmed få År efter hans Faders Død. Men det viser sig endvidere, at når Tale Ulfstand, som tidligere³⁾ omtalt, i et af sine Håndskrifter citerer »Othe Krag's slethebog« (som hun altså på det Tidspunkt ikke har ejet), sker dette på en Side, som hun selv foroven begynder med Årstallet 1655⁴⁾, altså netop det samme År, i hvilket hun har indført Bemærkningen om sit lykkelige Ægteskab i »Christence-Krag«-Håndskriftet. Hertil kommer, at Jørgen Seefeldt, således som allerede ovenfor⁵⁾ nævnt, på et Sted, hvor han citerer »Otte Krag's Bog«, herunder indbefatter en anden af de af Tale Ulfstand gjorde Tilføjelser; der er altså i ethvert Fald ikke Tale om, at Håndskriftet har været i hendes Eje på den Tid, da hun skrev denne sidste Tilføjelse. Og der synes overhovedet ingen tvingende Grund at være til at antage, at hun nogen Sinde skulde have ejet det⁶⁾.

¹⁾ Thottske Saml. Fol. 1077 Bl. 86 a (delvis citeret af Thiset i Dansk biograf. Lexikon XVIII 66).

²⁾ Jfr. her ovfr. S. 9.

³⁾ S. 16.

⁴⁾ Kallske Saml. Fol. 127 Bl. 33 b. Otte Krag har da også i »Christence-Krag«-Håndskriftet Bl. 126 a egenhændig nævnt 2 Personer (Kirsten Normann og Joachim Frederik Pentz) som gifte, der først havde Bryllup 1654 (Danm. Adels Aarvog 1906 S. 325).

⁵⁾ S. 15.

⁶⁾ Det kan bemærkes, at den originale »Christence Krag's Våbenbog« på Bl. 216 a afbilder et Våben, hvis Indehavere den betegner som »De Lux«. Denne Familie er opført i det gamle Adelsleksikon, men er i det ny udeladt som ukendt; og det vilde øjensynlig i ethvert Fald være ganske urigtigt, hvis man vilde identificere Våbenets Indehavere med *de* Lukser, der omtales af hin gamle Digter, som har givet sin beske, men ikke helt urigtige Livsvisdom Udtryk i dette Epigram:

»At stole på en Ven blandt denne Verdens Lukser
er: som med Blomsterstilk at binde sine Bukser!«

»Christence Krag's Våbenbog« er blevet kopieret i et Håndskrift (Ny kgl. Saml. 4to 1281), hvis Våbentegninger dog er dårligere udførte end Originalens, ligesom Kopien ikke medtager alle Originalens Våben og også udelader en stor Del af dennes Tekst. Særlig kan det nævnes, at Kopien ikke afskriver en eneste af de mange Tilføjelser, som Otte Krag har gjort i Forlægget. Men hvis man vil antage, at disse Tilføjelser først har fundet Sted, efter at Otte Krag's Fader Niels Krag var død i 1650, er det ikke så mærkeligt, at de ikke genfindes i Kopien. Thi i denne har, som anden Steds anført¹⁾, Slægtbogs-Forfatterinden Sophie Below senere gjort en Del Bemærkninger; og da hun også døde i 1650 (om end ganske vist c. 2 Måneder efter Niels Krag)²⁾, kan man sikkert rolig gå ud fra, at Kopiens egentlige Tilblivelse falder i Niels Krag's Levetid.

Også et andet Håndskrift har, så vidt man kan se, i alt Fald delvis haft »Christence Krag's Våbenbog« som Kilde, nemlig en Våbenbog, der nu i findes i Thottske Saml. 4to 1891. Det gælder dog ikke for Begyndelsen af dette Håndskrift; men fra dets Nr. 51 til 204 følger dets Våben i ganske samme Orden som i »Christence Krag's Våbenbog« Bl. 3 a—208 a (når undtages ét enkelt Sted, hvor 2 Våben er ombyttede³⁾); og også de derefter følgende Dele af de 2 Håndskrifter viser Slægtskab med hinanden. Men ganske vist udelader også det Thottske Håndskrift mange af Forbilledets Våbenafbildninger, ligesom det helt forbigår dets egentlige Tekst og kun medtager Våbnes Underskrifter. Og det viser ingen pinlig Overensstemmelse med sit Forlæg: Farverne er ofte afvigende de 2 Steder, og også selve Tegningen af Våbnene frembyder jævnlig Forskelligheder. Der synes dog ingen Grund at være til derfor at tænke sig, at »Christence Krag's Våbenbog« ikke skulde være den direkte Kilde for det Thottske Håndskrift; enkelte Læsefejl i dette sidste finder nemlig en naturlig Forklaring i, at de pågældende Ord er utydelig skrevne hos »Christence Krag«⁴⁾. Og i alt Fald er det givet, at det nylig nævnte Håndskrift Ny kgl. Saml. 4to 1281 ikke kan være Kilden for Thottske Saml. 4to 1891.

1) Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 28.

2) Anf. St. S. 25.

3) »Christence Krag« Bl. 119 a og 120 a sammenlignet med Thottske Saml. 4to 1891 Nr. 141 og 140.

4) Man sammenligne således Læsefejl i Thottske Saml. 4to 1891 Nr. 208 og 218 med Teksten hos »Christence Krag«, henholdsvis Bl. 258 a og 249 a.

III.

**„Frøken Krag“s genealogisk-heraldiske Værk
på Stensballegaard.**

I Arkivet på Stensballegaard opbevaredes i 1826 et »genealogisk-heraldisk Værk, som er forfattet af en Frøken Krag«. Desværre har Arbejdet i alt Fald i de senere År ikke mere været til Stede på Gården¹⁾; og om det kan være blevet overført til en af de Hovedgårde, der i den siden 1826 forløbne Tid har haft Ejer fælles med Stensballegaard (Sæbygaard i Jylland, Frijsenborg), vides ikke. Værket er derfor for Tiden kun Offentligheden bekendt gennem et Uddrag, som nu opbevares i Rigsarkivet²⁾, og som i Året 1826 er foretaget af en »F. Arenstorff«; det er fra dette Uddrag, at den ovenfor anførte Betegnelse af Værkets Art og af dets Forfatter skriver sig. Uddraget er meget udførligt (det fylder over 100 store og tæt skrevne Foliosider), og det gør Indtryk af at være affattet med megen Interesse for Sagen; alene den Hurtighed, hvormed det er udført, må forbavse, hvis da de på Uddragets Titelblad og ved dets Slutning anførte Datoer (henholdsvis 21. og 29. Juli 1826) betegner Dagene for Begyndelsen og Afslutningen af Arenstorffs Arbejde. På den anden Side er det jo muligt, at en sådan Hurtighed kan have været til Skade for Arbejdets Nøjagtighed; og i ethvert Fald betegner det sig selv som et Uddrag, så at man ikke véd, hvor meget Uddragets Affatter har udeladt af sit Forlæg, og omvendt heller ikke, hvor meget han kan have tilsat af sit eget. At der skulde være sket stor Skade i den sidste Henseende, har man dog ikke Indtryk af; kun er det klart, at når Uddraget i Stedet for at give Tegninger af Våbnene meget ofte henviser til de Numre, som Våbenafbildningerne i det gamle Adelsleksikon har, må det her dreje sig om noget, der hidrører fra Uddragets Affatter og ikke fra hans Forlæg.

Hvis man vil gennemgå Arenstorffs Arbejde nærmere for at få Oplysning om, hvem den »Frøken Krag« har været, der betegnes som Forfatter af Kilden til det, giver en sådan Gennemgang ingen direkte Oplysning; og dette var vel heller ikke at vente, da Uddragets Affatter, dersom han havde truffet et bestemt Forfatternavn, næppe vilde have undladt at give tydelig Besked herom på sit Titelblad eller på et andet fremtrædende Sted. Derimod giver en Gennembladning af Uddraget indirekte et ganske mærkeligt Resultat. Noget af det, der først falder i Øjnene selv ved en flygtig

¹⁾ Ifølge velvillig Meddelelse til Arkivar Fr. J. West fra Gårdens i 1926 afdøde Ejer, Hofjægermester Greve F. Krag-Juel-Vind-Frijs til Halsted Kloster, på hvilken sidste Ejendom Bogen heller ikke findes.

²⁾ R.A. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 65 A.

Gennemgang af det, er, at medens det opfører et overordentlig stort Antal Slægter, hvis Navne begynder med Bogstaverne A—T, har det slet ingen, hvis Navne begynder med U eller V, og Uddragets Affatter gør selv opmærksom herpå ved følgende Bemærkning: »Om Familierne paa W. U. findes ingen skrevne heraldiske el. genealogiske Efterretninger«¹⁾. Imidlertid findes der, som allerede ovenfor²⁾ berørt, på det kongelige Bibliotek i Thottske Saml. Fol. 1107 en Kombination af en Våben- og Slægtbog, der så at sige helt igennem er skreven med Bogsamleren Jørgen Seefeldt Christophersøns egen Hånd og netop kun omfatter Familier, hvis Navne begynder med Bogstaverne U og V. Man vil da uvilkårlig tænke sig Muligheden af, at dette Håndskrift og Arenstorffs Kilde oprindeligt har hørt sammen; og anstiller man med denne Mulighed for Øje en nærmere Sammenligning mellem det bevarede Uddrag og det Thottske Håndskrift, viser der sig et meget nært indbyrdes Slægtskab. Ikke blot er det Skema, hvorefter de 2 Håndskrifter meddeler de korte historiske Oplysninger, som de giver om de enkelte Personer, meget ofte det samme på begge Steder, nemlig f. Eks. »Anno 1509 D. Lawe Urne legatus regis ad imperatorem« i Jørgen-Seefeldt-Håndskriftet³⁾ og »1358 Bente el. Bendix Alefeldt paa Hinds-gavl i Fyen« i Uddraget af »Frøken Krag«s Arbejde⁴⁾. Men også de samme Kilder finder man påberåbt begge Steder, således Otte Krags Bog eller Ottes Bog⁵⁾; endvidere: Jacob Ulfeldts Aner, som Oluf Brockenhus lånte mig⁶⁾; Peder Grubbe til Valbygaard hans Aner, som Jomfru Anne Grubbe lånte mig⁷⁾; de Våben, Jørgen Rosenkrantz lånte mig⁸⁾; Bertel Knudssøn (Aquilonius) og hans Prodrumus nobilitatis Danicæ⁹⁾; Fru Anne Krabbe (undertiden med Til-

1) RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 65 A Bl. 55 a.

2) S. 15.

3) Thottske Saml. Fol. 1107 (citeres i de følgende Noter for Kortheds Skyld: Thott) Bl. 6 b.

4) RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 65 A (citeres i de følgende Noter for Kortheds Skyld: »Frøken Krag«) Bl. 1 b.

5) Se her ovfr. S. 15 f.

6) Thott Bl. 6 b; »Frøken Krag« Bl. 2 b, 6 a, 18 a.

7) Thott Bl. 19 a, 26 a, osv.; »Frøken Krag« Bl. 2 b, 9 b osv.

8) Thott Bl. 13 b, 30 a osv.; »Frøken Krag« Bl. 3 a, b osv.

9) Thott Bl. 6 a, 8 a osv.; »Frøken Krag« Bl. 13 a, 37 a osv. — Jfr. om dette Bertel Knudssøns Arbejde det gamle Adelsleksikon I S. XXIV og Behrend, Katalog ov. det kgl. Biblioteks Haandskr. vedr. dansk Personalhist. (II) S. 43, 76. Foruden de af Behrend på de anførte Steder opregnede Håndskrifter er også Thottske Saml. 4to 1875 en (ganske vist ufuldstændig) Tekst af Bertel Knudssøns Arbejde; den har (omtrent i 1650'erne) fået nogle Tilføjelser i Margenen med en anden Hånd — Tilføjelser, der synes gjorte i Skåne og øjensynlig for en stor Del er mente som humoristiske, men rigtignok af og til gør et for Nutidsøren plumpt Indtryk. — Det hos Behrend (II) S. 43 nævnte Håndskrift af Bertel Knudssøns Arbejde: Thottske Saml. 8vo 525

føjelsen: i den Bog, Fru Marie Ulfeldt (til Basnæs) lånte mig¹⁾); Lave Becks (Våben) bog²⁾); de Våben, som findes i Helliggejst Kirke i Århus³⁾); og Siebmachers Våbenbog⁴⁾). Hertil kommer, at Peder Resen et Sted citerer Jørgen Seefeldts *Theatrum nobilitatis Danicæ* som Kilde for nogle (ikke helt kortfattede) Oplysninger, han giver om Slægten Pors⁵⁾); og samtlige disse Oplysninger genfindes (med Undtagelse af et Par Våbentegninger) i Uddraget af »Frøken Krag«s Arbejde⁶⁾).

Der kan da formentlig ikke være Tvivl om, at »Frøken Krag«s genealogisk-heraldiske Værk i alt Fald i alt væsentligt slet ikke er et Arbejde af hende, men af Jørgen Seefeldt Christophers søn⁷⁾). Og det må derfor i Betragtning af denne sidstes ansete Navn betegnes som særlig uheldigt, at det i ethvert Tilfælde for Tiden ikke er Offentligheden bekendt, hvorvidt selve det Arbejde, som er blevet tillagt »Frøken Krag«, endnu eksisterer, idet man kun kender det i 1826 gjorte Uddrag af det. Der frembyder sig nemlig forskellige Spørgsmål, som i Virkeligheden kun

har en lang Række Tilføjelser skrevne af Præsten Ludvig Pontoppidan († 1706); han har skrevet Håndskriftets Bl. 183 a—205 a og meget mere af det, medens Oluf Hermanssøn Nysted († 1740) har skrevet dets Bl. 225 a—227 b. Derimod er det desværre ikke lykkedes at identificere en 3. Hånd i Håndskriftet, der har skrevet dets Bl. 206 b—214 a og adskilligt andet deri. Denne Hånd, der er ret lille og fin og ikke gør Indtryk af at være nogen Skriverhånd, forekommer flere Gange i Håndskrifter sammen med Ludvig Pontoppidans Hånd, således i RA. Gen.-her. Selsk., Gener. 4to 56 (der er endnu en ufuldstændig Tekst af Bertel Knudssøns Arbejde, forsynet med nogle egenhændige Tilføjelser af Ludvig Pontoppidan) og i Thottske Saml. Fol. 1073 (i nogle bagfra i dette Bind indførte, med Bogstavet A begyndende Familier).

1) Thott Bl. 18 a, 68 a osv.; »Frøken Krag« Bl. 10 b, 50 b osv.

2) Thott Bl. 41 a; »Frøken Krag« Bl. 28 b, 35 b.

3) Thott Bl. 32 a, 61 a; »Frøken Krag« Bl. 14 b, 15 a.

4) Thott Bl. 8 a, 16 a osv.; »Frøken Krag« Bl. 1 b, 5 a osv.

5) Resen, *Descriptio Samsøe* (Hafniæ 1675) S. 58 f.

6) Bl. 42 a.

7) Som nylig nævnt, har Resen kendt Jørgen Seefeldts Arbejde (jfr. også Saml. til jydsk Hist. III. 275). Og det kan da ikke undre, at de Afskrifter af Resens nu tabte »Danske adelige Familiers Historie«, der findes i Gl. kgl. Saml. Fol. 1086 og (kun for Bogstaverne A—P) i Thottske Saml. Fol. 1071, viser, at Jørgen Seefeldts Arbejde har været en Hovedkilde for Resen, selv om han ikke nævner det; man sammenligne f. Eks. Oplysningerne om Familier som Flemming, Glug, Graabo, Hiuling, Kall, Lowenbalck, Molticke, Stalder, Tinhuus, Urne, Vase og Vildgrim på den ene Side hos Resen og på den anden Side hos »Frøken Krag« og i Thottske Saml. Fol. 1107. (Det nævnte, nu tabte Resen'ske Arbejde har, at dømme efter den Måde, hvorpå det betegnes på Titelbladet til Ny kgl. Saml. 4to 1282, øjensynlig været et, der i »Petri Johannis Resenii bibliotheca regiae academiae Hafniensi donata« (Hafniæ 1685) S. 133 (under Capsa VI. Ord. III. in Quarto) opføres som: Nr. 19—21 *Insignia & Genealogia Nobilium Daniæ & Norvegiæ pars I—III.*)

vilde kunne besvares med fuld Sikkerhed, hvis man kendte Kilden for Uddraget af 1826.

Det første af de Spørgsmål, som man i denne Sammenhæng vil stille, er, hvorvidt Kilden for Arenstorffs Uddrag har været Jørgen Seefeldts originale Arbejde eller en efter dette foretagen Afskrift. Hertil må siges, at det vides, at Jørgen Seefeldts originale Arbejde (dog vel næppe Bogstaverne U og V) efter hans Død kom i Gehejmerråd Erik Krag's Besiddelse¹⁾ og, efter at denne var død 1672, i 1751 opbevarede hos hans Søn Baron Frederik Krag's Enke på Stensballegaard²⁾; og da Værket var så omfattende, at det fyldte et Ris Papir³⁾ eller over et Ris Papir⁴⁾, synes det lidet troligt, at nogen skulde have gjort sig den Ulejlighed at tage eller lade tage en Afskrift af så voluminøst et Arbejde, hvis Originalen og Afskriften dog blev opbevaret på samme Sted.

Men selv om der således formentlig er mest Sandsynlighed for, at det er Jørgen Seefeldts originale Arbejde, der har været den direkte Kilde for Uddraget af 1826, udelukker dette jo ikke, at denne Original i Tidens Løb kunde have fået en hel Del Tilføjelser af andre, således som Tilfældet har været med så mange lignende Arbejder. Uddraget af 1826 slutter med 2 Sider, der bærer Overskriften »Baron Frederich Kraghs 16 Ahner«, hvorefter der følger Oplysninger om 60 forskellige Personers Slægtskab med denne Mand; og at disse Sider ikke kan være skrevne af Jørgen Seefeldt, turde være ganske indlysende. Den sidste døde 1662, og Frederik Krag var født 1655 og blev Baron 1684; selv om man vilde mene, at Betegnelsen Baron i Overskriften kunde være en senere Tilføjelse, er det lidet rimeligt, at Jørgen Seefeldt skulde have næret nogen større Interesse for et så lille Barns Aner, tilmed da han ikke var nær beslægtet med det. Dette Afsnit af Uddraget er altså efter al Sandsynlighed yngre end Jørgen Seefeldts Tid; men på den anden Side fremtræder det som så løst knyttet til Resten af Uddraget, at det ikke synes udelukket, at disse 2 forskellige Bestanddele har haft hver sin Kilde og slet ikke har været forenede i det Arbejde, der har været Kilden for Uddragets Oplysninger om Familierne fra A til T. Og bortset fra dette Slutningsafsnit om Frederik Krag's Aner er der meget lidt i Uddraget, som man med Nødvendighed må henføre til Tiden efter Jørgen Seefeldts Død. Der findes ganske vist sådanne enkelte Steder, som når der nævnes Årstallene 1676, 1685

1) Suhms Saml. II. 2. H. S. 187.

2) Nyt hist. Tidsskr. VI. 244 (de dér benyttede Steder af Klevenfeldts Samlinger findes i hans Stamtavler, Seefeldt, Note ø, og i hans Afskrifter i Folio, Seefeldt).

3) Suhms Saml., anf. St.

4) Nyt hist. Tidsskr. VI. 244.

og 1688¹⁾); men det fremtræder i den Grad som en Sjældenhed, at man på Forhånd vilde være tilbøjelig til at henregne det til den Art Tilføjelser, der jævnlig er gjorte af yngre Benytttere i ældre Slægtbogs-Forfatteres originale Arbejde. Men i det her foreliggende Tilfælde kommer denne Forklaring unægtelig i Strid med, at Arenstorff på Titelbladet til sit Uddrag angiver, at der i hans Kilde under Våbenafbildningerne stod »Notitser om Vaabnet og de genealogiske Efterretninger, alle skrevne med samme Hånd«. Man må dog formentlig fremfor at gå ud fra, at Arenstorffs Kilde alligevel ikke har været Jørgen Seefeldts Autograf, snarere regne med, at den nævnte Notits på Titelbladet er ukorrekt; måske har Arenstorff, da han skrev den, ikke givet sig Tid til at gå sin Kilde helt igennem, eller måske har de Tilføjelser, der har været Tale om, været så lidet fremtrædende, at han har overset dem.

Det er altså også m. H. t. Besvarelsen af disse Spørgsmål uheldigt, at Uddragets Kilde ikke vides at være bevaret. På den anden Side er Uddraget jo, bortset fra de manglende Våbenafbildninger, af et betydeligt Omfang, og på ét Sted, hvor man kan kontrollere det ved Hjælp af Resens Benyttelse af dets Kilde²⁾, meddeler det lige så meget som Resen; omvendt indeholder det ikke meget, som ikke kan være skrevet af den, der efter det her påviste må antages at være Forfatteren af Uddragets Kilde. Så længe denne Kilde er ukendt, kan det da antages, at en og anden, der ikke vilde interessere sig for en ubestemt »Frøken Krag«s Arbejde, vil få større Lyst til at gøre sig bekendt med Uddraget, når han hører, at dets Kilde hidrører fra Jørgen Seefeldt.

Men når det altså kan godtgøres, at Arenstorffs Kilde er et Arbejde af Jørgen Seefeldt, viser det sig, at der også anden Steds findes et Uddrag af dette Jørgen Seefeldts Arbejde. Det anonyme Håndskrift Ny kgl. Saml. 4to 1283, der er skrevet med en Hånd vel fra c. 1700, indeholder en Række Penne tegninger af adelige Våben for Familier, hvis Navne begynder med Bogstaverne D, E, F og G, og meddeler personalhistoriske Oplysninger om mange enkelte Medlemmer af disse Familier. Slægternes Rækkefølge er i Håndskriftet nøjagtig den samme (indenfor det enkelte Bogstav ikke alfabetiske), som findes i Arenstorffs Uddrag, bortset fra, at Håndskriftet i Ny kgl. Saml. medtager adskillige Familier, som er forbigåede af Arenstorff. Og også Teksten viser god Overensstemmelse mellem de 2 Håndskrifter, når man husker på, at de begge er at betragte som Uddrag, så at de hvert for sig kan meddele noget, som mangler i det andet. Ny kgl. Saml. 4to 1283 er altså også et Uddrag af Jørgen Seefeldts Arbejde; Håndskriftet har det Fortrin fremfor

¹⁾ Bl. 11 b, 20 a.

²⁾ Ovfr. S. 22.

Arenstorffs Uddrag, at det giver Våbentegninger, men disse er dog ikke farvelagte og er i det hele ret skitse-mæssige; og på den anden Side omfatter Håndskriftet i Ny kgl. Saml. jo i Modsætning til Arenstorffs Uddrag kun en ringe Del af Alfabetets Bogstaver¹⁾.

Det kan tilføjes, at der på det kongelige Bibliotek findes et Håndskrift (Thottske Saml. 4to 1890), der på det første Blad er betegnet: »Ex autographo B. Georgii Seefeldii exscriptum J. W. 1717«²⁾. Håndskriftet indeholder Notater om Familier, hvis Navne begynder med Bogstaverne K—W, og det viser nært Slægtskab med de 2 ovenfor nævnte Jørgen-Seefeldt-Arbejder, både Thottske Saml. Fol. 1107 og det Arbejde, som er tilskrevet »Frøken Krag«; men det viser også Afvigelser fra disse 2 Håndskrifter. Man kan mene, at en virkelig Sammenligning ikke med Udbytte lader sig anstille mellem Håndskriftet fra 1717 og Uddraget af »Frøken Krag«s Arbejde, netop fordi dette sidste kun er kendt i Uddrag. Men også mellem de 2 Thottske Håndskrifter (4to 1890 og Fol. 1107) er der for adskillige af de Familiers Vedkommende, der forekommer begge Steder³⁾, så store Forskelligheder, at Kwart-Håndskriftet ikke kan være afskrevet efter Folio-Håndskriftet (ganske bortset fra, at Familierne på de 2 Steder ikke står i samme Orden). Thottske Saml. 4to 1890 må altså have haft en anden Kilde; og da det omtales, at »en Part« af et adelshistorisk Værk af Jørgen Seefeldt senere var i Kongens Bibliotek⁴⁾, kan man jo have Lov at tænke sig, at Kilden til det Thottske Kwart-Håndskrift må søges dér. Men da der intet vides at være bevaret af dette af Kongen ejede Arbejde, kan en sådan Antagelse ikke blive andet end en Hypotese.

1) Det kan nævnes, at Teksten til nogle på Kwartblade tegnede farvelagte Våben, der findes indlagte i RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 33 B Nr. 77, også viser nært Slægtskab med Jørgen Seefeldts Arbejde, således som det fremtræder i det bevarede Uddrag. Men at der i den nævnte Teksts Kilde må være gjort Tilføjelser efter Jørgen Seefeldts Tid, fremgår af, at Teksten under Bille nævner »en gammel Vaabenbog, som Doctor Brinck« (=: Pouch) »i Ribe laante mig 1667«.

2) Jfr. Behrend, Katalog ov. det kgl. Biblioteks Haandskr. vedr. dansk Personalhist. (II) S. 45.

3) Se således Ugerup, Ulfstand, Urne, Valkendorf (Henning og Erik) og Viffert.

4) Nyt hist. Tidsskr. VI. 244 (efter RA. Klevenfeldts Afskr. i Fol., Seefeldt).

IV.

Anne Krabbes Slægtbøger og Våbenbøger.

Nedenfor skal meddeles nogle Bemærkninger om den lærde Adelsdame Anne Krabbes Slægtbogs- og Våbenbogs-Arbejder. Hun var født 1552 og døde 1618, var Datter af Erik Krabbe til Bustrup og ægtede 1588 Jacob Bjørn til Stenalt, efter hvem hun blev Enke 1596¹⁾.

Den ældste bevarede af Anne Krabbes egentlige Slægtbogs-Tekster er en, der findes i *Uldallske Saml. Fol. 200²⁾* og må henføres til År 1599, idet Håndskriftet både har dette Årstal indtrykt på den forreste Bindplades Yderside og tillige langt henne i sin Tekst³⁾ har en Angivelse om, at Søstrene Sophie og Eline Krabbe⁴⁾ »er endnu jomffruer aar 1599«. Håndskriftet er for den væsentligste Del skrevet med en Skrivers hånd; men at det hidrører fra Anne Krabbe, fremgår af, at det på Bindets Forside har indpreset Bogstaverne A K S I B (∴ Anne Krabbe salig Jacob Bjørns)⁵⁾, og af, at hendes Hånd⁶⁾ ikke så helt sjældent har gjort forskellige Tilføjelser i det, der dog i Regelen er ret kortfattede⁷⁾. Senere er Håndskriftet kommet i en Stygge Høegs Besiddelse (hvis Søster var gift med en Broder til Anne Krabbe, og hvis Datter Jytte Høeg blev gift med den tidligere omtalte Niels Krag og Moder til Otte Krag); at Stygge Høeg har ejet det, fremgår af en Notits på Bindets Inderside, hvori Anne Krabbes Brodersøn Erik Krabbe⁸⁾ 1624 erklærer, at han har lånt Håndskriftet af Stygge Høeg. Håndskriftet har fået en Del Tilføjelser foruden Anne Krabbes; nogle af disse⁹⁾

1) Hun har for ikke længe siden været Genstand for en ret udførlig Biografi (af Rasmus H. Knudsen i *Fra Randers Amt* 1926 S. 5—60), hvor der imidlertid ikke tales meget om hendes Slægtbogs- og Våbenbogs-Arbejder (se dog anf. St. S. 32—35).

2) Jfr. om dette Håndskrift *Personalhist. Tidsskr.* 7. R. IV. 6.

3) Bl. 71 a (jeg citerer den nyere Foliering med Blyant og ikke den gamle, med Blæk foretagne Nummerering af Arkene).

4) De var Døtre af Niels Krabbe og Berete Skave, men er forbigåede på Krabbe-Stamtavlen i *Danm. Adels Aarbog* 1928 II. 21, jfr. 17.

5) Jfr. herom det i Note 2 anførte Sted.

6) Denne findes med Navns Underskrift på Titelbladet til R.A. Genher. Selsk., Gener. 4to 20, således som angivet på det i Note 2 anførte Sted; men en betydelig større Prøve af Hånden forekommer i R.A. *Danske Kanc. Ark.*, Erik Krabbes Lovarbejder II. 1. Det er en Fejltagelse, at det i *Fra Randers Amt* 1926 S. 17 meddelte Faksimile (der er hentet fra *Thottske Saml. Fol. 797 Bl. 190 b*) skulde gengive Anne Krabbes egen Håndskrift.

7) Bl. 3 a, 5 a, 8 b, 12 a, 22 b, 24 a, 25 a, b, 26 a, 27 b, 44 b, 47 a, 51 a, 52 b.

8) Se om ham *Dansk biograf. Lexikon* IX. 385 f. og *Danm. Adels Aarbog* 1928 II. 20. Hans Portræt findes i sidstnævnte Arbejde.

9) Bl. 7 a, 14 a, 24 a, 27 a, 33 a, 54 b, 65 a, 67 b.

viser sig at hidrøre fra Stygge Høeg selv¹⁾, og andre fra den nævnte Erik Krabbe²⁾; og da den sidste et Sted anfører Året 1633³⁾, kunde det se ud til, at han har beholdt Håndskriftet så længe, at det er blevet hans Ejendom⁴⁾.

En anden Redaktion af Anne Krabbes Slægtebogs-Tekst findes i Ny kgl. Saml. Fol. 771 f, hvor den udgør Bl. 78 a—118 b. Dette Håndskrift, om hvilket nærværende Meddeler tidligere har givet nogle Oplysninger⁵⁾, indeholder foruden Anne-Krabbe-Teksten dels en Slægtebog, der angiver sig som affattet af Maren Bille, Enke efter Laurids Skram (Fasti), og er fortsat af et af dette Ægtepars Børn, og dels en hel Række Personers Aner. Hvad den i Håndskriftet meddelte Anne-Krabbe-Tekst angår, stemmer den ganske godt med Teksten i Ulldallske Saml. Fol. 200, men viser sig dog at være lidt yngre. Den udtaler således, at Eline og Sophie Krabbe endnu er Jomfruer Aar 1602⁶⁾ (medens den Ulldallske Tekst, som nylig nævnt, på det tilsvarende Sted har Året 1599); og den giver også andre Oplysninger, hvoraf det fremgår, at den i alt Fald tidligst kunde være fra 1601⁷⁾. Den har i sin Tekst medtaget de Tilføjelser, som Anne Krabbe egenhændig har gjort i det Ulldallske Håndskrift; derimod har den ikke de Tilføjelser i dette sidste, der hidrører fra Stygge Høeg, og (på Grund af sin Tilblivelsestid) selvfølgelig endnu mindre dem, som der hidrører fra Erik Krabbe. Overhovedet har Anne-Krabbe-Teksten i Ny kgl. Saml. Fol. 771 f ingen senere Tilføjelser med andre Hænder, når undtages, at den undertiden i Margenen har vedkommende Slægts eller Persons Navn tilskrevet med Samleren Jens Rosenkrantz's Hånd⁸⁾.

Der findes endnu en Anne-Krabbe-Tekst, som er gået gennem den samme Jens Rosenkrantz's Hænder, nemlig en i Ny kgl.

¹⁾ Hans Hånd findes i RA. Kongens Arkiv C 6 b, Danmark 1587 Juli 24.

²⁾ Således Bl. 10 b, 20 a, 21 a, b, 26 a.

³⁾ Bl. 30 a.

⁴⁾ Erik Krabbes Hånd forekommer ligeledes i nogle Tilføjelser til den Lisbet-Bryske-Tekst, der findes i Ny kgl. Saml. Fol. 771 (Bl. 90 II b, 91 a, 92 b; bl. a. om Erik Krabbes egne Børn).

⁵⁾ Personallist. Tidsskr. 7. R. IV. 3, 10, 26.

⁶⁾ Ny kgl. Saml. Fol. 771 f Bl. 118 a.

⁷⁾ Den nævner Bl. 115 a den lærde Holger Rosenkrantz's 2 ældste Børn, men ikke flere (jfr. Danm. Adels Aarvog 1910 S. 397), og nævner Bl. 116 a Albret Christenssøn Skeels Giftermål (der fandt Sted 1601; Danm. Adels Aarvog 1901 S. 416).

⁸⁾ Om denne Mand († 1695) se Dansk biograf. Lexikon XIV. 250; om hans Samlinger se Festskrift til Kristian Erslev fra danske Historikere S. 335—38.

S a m l. F o l. 7 8 5¹⁾). Også dette Håndskrift indeholder mere end, hvad der hidrører fra Anne Krabbe; bl. a. begynder det med forskelligt vedrørende Familien Gøye, der efter Jens Rosenkrantz's Angivelse²⁾ er »skr. aff en legebog, fru Ane RCrantz, Albreth Giøes, skreff met egen hand anno 1553«. Desværre er det kun i en yngre Afskrift (fra det 17. Århundredes 2. Halvdel), at også Håndskriftets Anne-Krabbe-Tekst, der begynder på dets Blad 13 a, foreligger, og det vilde have været af betydelig Interesse at kende vor Teksts Forlæg. Det viser sig nemlig, at denne Tekst står på et ikke så lidt yngre Trin end selv Teksten i Ny kgl. Saml. Fol. 771 f. I Ny kgl. Saml. Fol. 785 omtales jævnlig Begivenheder eller lignende, som angives at være indførte (altså i Håndskriftets Kilde) i Årene 1612³⁾ (engang med den ikke særlig klare nærmere Tidsbestemmelse: »och kaldet Gud hinder paa Boltinggaard nu i fredags 14 dage aar 1612⁴⁾), 1613⁵⁾ eller 1615⁶⁾); flere Gange forekommer mere personlige Udtalelser såsom gode Ønsker for bestemte Personer eller en Ytring om Gabriel Gyldenstjerne, at han »er endnu w-gifft anno 1613, och formeener jeg, hand giffter sig aldrig⁷⁾. Da vort Håndskrift er en Afskrift, foreligger der intet Bevis for, hvem Bemærkningerne som de citerede skyldes; og ligesom Anne Krabbe mulig har skilt sig ved Håndskriftet Uldallske Saml. Fol. 200, før hun døde, kunde det samme tænkes at have været Tilfældet med Forlægget til Ny kgl. Saml. Fol. 785, så at de anførte Bemærkninger kunde være skrevne af en ny Ejer endnu inden hendes Død. En sådan Antagelse er dog på Forhånd lidet sandsynlig, idet det bevarede Håndskrift indeholder ikke ubetydelige Dele, som ikke er af egentlig Slægtbogs karakter, og hvori hun taler i 1. Person (f. Eks. Oplysninger med Våbentegninger om hendes og hendes Mands Aner⁸⁾); og ligeledes stemmer det godt med hendes Forfatterskab til de lidt senere Bemærkninger, når der blandt de Personer, for hvilke der

1) Se om dette Håndskrift (foruden Behrend, Katalog ov. det kgl. Biblioteks Haandskr. vedr. dansk Personalhist. (II) S. 47) *Lexicon ov. adelige Familier i Danm., Norge og Hertugdømmene I S. XXXII f.* (hvor dog ved en højst uheldig Fejltagelse Anne-Krabbe-Teksten er tillagt Vibeke Podebusk som Forfatter), Rørdam, *Hist. Kildeskrifter II. 4 f.*, 9 (hvor Håndskriftets Nummer fejlagtig angives som 787 i Stedet for 785) og *Fra Randers Amt 1926 S. 32 f.*

2) På Håndskriftets Bl. 1 a (jfr. *Festskrift til Kristian Erslev fra danske Historikere S. 337*).

3) Bl. 28 b, 30 a.

4) Bl. 27 b.

5) Bl. 17 a, 33 a.

6) Bl. 18 a.

7) Bl. 41 a; jfr. *Danm. Adels Aarvog 1926 II. 26*.

8) Håndskriftets Bl. 49 a—50 a, 50 b—54 a.

udtales gode Ønsker, forekommer et Barn af Ejeren af Gesingholm¹⁾, det nuværende Løvenholm, der lå ikke langt fra hendes Gård Stenalt. Men afgørende m. H. t. at fastslå, at det er hende, der har forfattet disse senere Bemærkninger, må det formentlig siges at være, når vort Håndskrift betegner den i 1612 fødte Erik Rosenkrantz (Søn af den lærde Holger Rosenkrantz) som »min gudsøn«²⁾; thi den ovennævnte Samler Jens Rosenkrantz, der ikke blot har været i Besiddelse af det bevarede Håndskrift, men også har kendt dettes Forlæg, gengiver et Sted dette Udtryk ved: Fru Anne Krabbes Gudsøn³⁾.

En Grund til, at man kunde nære Tvivl om, hvem de anførte Bemærkninger fra Tiden c. 1612—15 skyldes, er den Omstændighed, at Håndskriftets Forlæg viser sig at være fortsat efter Anne Krabbes Død i 1618. Ny kgl. Saml. Fol. 785 nævner ikke blot samtlige i Løbet af Christian IV.s Ægteskab med Kirstine Munk fødte Børn, også den i 1629 fødte Dorothea Elisabeth⁴⁾; men Håndskriftet omtaler endvidere et Sted et Ægtepar, Sophie Høcken og Erik Lunov, »hulche endnu, som er aar 1645 effter Christi fødsbell, begge lefuer«⁵⁾. Ja vort Håndskrift indeholder en Beretning om Efterkommerne af Jørgen Friis til Krastrup († 1616), og heri anføres Begivenheder helt ned til 1653—54⁶⁾. Men denne Beretning indtager rigtignok en ret selvstændig Stilling i det bevarede Håndskrift, så at man kunde fristes til at tænke sig den Mulighed, at den hidrører fra et andet Forlæg end selve Anne-Krabbe-Teksten, og således også her føler Savnet af vort Håndskrifts Kilde.

Noget bestemt kan der ganske vist ikke siges om, hvorvidt Afsnittet om Familien Friis stammer fra et andet Håndskrift; men en nærmere Betragtning gør det dog mindre sandsynligt. Også i den efter dette Afsnit følgende Rest af Håndskriftet taler Anne Krabbe nemlig Gang på Gang i 1. Person⁷⁾, så at i alt Fald det meste at denne Del af Håndskriftet ligeledes må antages oprindeligt at skrive sig fra hende. Denne Rest er ganske vist, som alt berørt, delvis af en Karakter, der er noget forskellig fra en egentlig Slægtbog; og netop om de Steder af Slutningen, hvor Håndskriftet atter mest antager Slægtbogs-Præg⁸⁾, vil det vanskelig kunne bevises,

1) Bl. 37 a.

2) Bl. 17 b; jfr. Danm. Adels Aarvog 1910 S. 405.

3) Se »Sophie Belows Slægtbog« (i Rigsarkivet) S. 90 (hvor Anne Krabbes Mand dog urigtig kaldes Erik Bjørn). Jens Rosenkrantz var tilmed Brodersøn af den nævnte Erik Rosenkrantz, så at han har haft Forudsætninger for også ad anden Vej at vide Besked om Forholdet.

4) Håndskriftets Bl. 39 a.

5) Sstds. Bl. 20 a; jfr. Danm. Adels Aarvog 1898 S. 239, 1903 S. 259.

6) Håndskriftets Bl. 45 b—49 a.

7) Bl. 49 a ff.

8) Bl. 61 a—65 b, 67 a—70 b.

at de hidrører fra Anne Krabbe. Men i øvrigt finder man i dette Afsnit bl. a. Oplysninger (med Pennetegninger) om hendes Mands og hendes egne Aner¹⁾, Gravskrifter over hendes Mand Jacob Bjørn, over hendes Svigerfader Bjørn Andersson Bjørn og over hendes Fader Erik Krabbe²⁾, en Fortegnelse over, hvilke af hendes Moder Fru Margrethe Reventlows »Forældre« der er begravede i Jordløse Kirke³⁾, og til allersidst: Kopi af en Skrift, som min gode salig Fadersøster Fru Elsebe, Hr. Peder Skrams, har hendes Børn tilskrevet⁴⁾.

Når det ovenfor anførtes, at Anne-Krabbe-Teksten i Ny kgl. Saml. Fol. 785 har været i Jens Rosenkrantz's Hænder, kan dette ses af, at hans Hånd forekommer adskillige Gange i Håndskriftet⁵⁾. Et Sted⁶⁾ angiver han udtrykkelig, at Oplysningen om et Bryllup, der fandt Sted 1603, »er schr. met en anden haand i slb.«; han har altså kendt vort Håndskrifts Forlæg, så at man unægtelig fristes til at ønske, at han havde givet flere lignende Oplysninger, selv om de jo ikke kunde have erstattet Tabet af Forlægget. Og det er ikke usandsynligt, at det er ham selv, der har foranlediget, at vort Håndskrift er blevet til. Anden Steds er det omtalt, at Jens Rosenkrantz har udført et stort Arbejde med at supplere »Sophie Belows Slægtbog«⁷⁾; og når man blandt de ældre Arbejder, som han har benyttet dertil, også finder nævnt Anne Krabbes⁸⁾, drejer det sig øjensynlig her netop om det bevarede Håndskrift Ny kgl. Saml. Fol. 785 (eller muligvis om dets tabte Forlæg). Dette fremgår af, at Jens Rosenkrantz i Sophie-Below-Håndskriftet har benyttet det ovenfor nævnte lille Afsnit af Ny kgl. Saml. Fol. 785, som omhandler en Familie Friis, og som han (med en ikke helt korrekt Betegnelse) citerer som Anne Krabbe⁹⁾. Og det er da ikke helt usandsynligt, at han selv har ladet Afskriften foretage, bl. a. for i Ro og Mag at kunne benytte den således fremkomne Tekst til Supplering af Sophie-Below-Håndskriftet¹⁰⁾.

1) Bl. 49 a—50 a, 50 b—54 a.

2) Bl. 54 a—b, 55 b—56 b.

3) Bl. 57 a—58 a.

4) Bl. 76 a—79 a; jfr. om denne (ufuldstændige) Afskrift det ovfr. S. 28 Note 1 citerede Sted af Rørdam, Hist. Kildeskrifter II. 4 f.

5) Bl. 38 a, 42 b, 44 a, 67 b, 68 a.

6) Bl. 44 a. På samme Side skriver han ud for et Årstal 1599: »da er denne sl. nesten alt schr., siden forbedret«.

7) Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 35—37.

8) Sstds. S. 36.

9) »Sophie Belows Slægtbog« i Rigsarkivet S. 636, sammenholdt med Ny kgl. Saml. Fol. 785 Bl. 45 b—46 a.

10) I Ny kgl. Saml. Fol. 785 Bl. 42 b henviser han til et bestemt Sidetal i Sophie Belows Slægtbog.

Foruden den Slægtebogs-Tekst af Anne Krabbe, for hvis forskellige Redaktioner der ovenfor er gjort Rede, haves der endnu et personalhistorisk Arbejde af hende, som imidlertid er væsentlig dårligere overleveret, og om hvis Forhold til det ovennævnte Arbejde det derfor er vanskeligt at komme til Klarhed. Denne anden Tekst har foreligget i en af Peder Resen ejet Slægtebog, der brændte med Universitetsbiblioteket i 1728; og han havde givet Håndskriftet, der i 2 af de bevarede Afskrifter betegnes som Codex 31 i Folio¹⁾, en af ham selv egenhændig skreven Indholdsfortegnelse. Men hvor gammelt det af ham ejede Håndskrift har været, vides ikke; og det er øjensynlig ikke hele dets Indhold, der har hidrørt fra Anne Krabbe.

De bevarede Afskrifter, af hvilke der i alt Fald haves 3²⁾, viser dog, at hele den første Del af Teksten stammer fra Anne Krabbe; men Rækkefølgen er her en helt anden end i den ovenfor omtalte Slægtebog. Medens den sidste i sin Begyndelse viser Slægtskab med Sophie Ruds Slægtebog³⁾ og ligesom denne begynder med Familien Flemming, begynder Resens Tekst med Tyge Krabbes Efterkommere, fortsætter derefter med Peder Skrams Hustru Elsebe Krabbes Skrift til hendes Børn og har dernæst forskellige andre af de i den sidste Trediedel af Ny kgl. Saml. Fol. 785 indeholdte Afsnit; først så følger i den Resen'ske Tekst en større sammenhængende Del af den egentlige Slægtebogs-Tekst af Anne Krabbe, der findes i Ny kgl. Saml. Fol. 785⁴⁾. Men man er ikke nået Halvvejen ind i den Resen'ske Tekst⁵⁾, før Overensstemmelsen med Anne Krabbe-Teksten i Ny kgl. Saml. Fol. 785 ophører; og Resten af de Resen'ske Tekster hidrører

1) Det er da formentlig det Håndskrift, som i »Petri Johannis Resenii bibliotheca regiae academiae Hafniensi donata« (Hafniæ 1685) S. 261 (under Capsa VIII. Ord. I. in Folio) opføres som Nr. »31. En Adelig Slectebog paa 11. Familier, M.SS.«

2) Næmlig i Ledreborgske Håndskriftsaml. Fol. 423; Ny kgl. Saml. 4to 1275; og RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 74. Det sidste Håndskrift er ikke usandsynlig identisk med et, der anføres i Bibliotheca Rostgardiana S. 540 under Nr. 954 og i Bibliotheca Daneschioldiana S. 432 under Nr. 400, og som (ifølge Bogsamleren Niels Foss's Angivelse i det kongelige Biblioteks Eksemplar af det sidste Katalog) i 1732 købtes af Andreas Hojer; det er da sikkert det samme, der anføres i Bibliotheca Höjeriana (Hafniæ 1740), Libri manuscripti S. 21 under Nr. 106.

3) Jfr. Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 6.

4) Idet jeg til Jævnførelse med Ny kgl. Saml. Fol. 785 bruger den eneste af de mig bekendte Resen'ske Tekster, der foreligger folieret, nemlig en i RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 74, skal det nævnes, at dette Håndskrifts Bl. 2 a—8 a, 8 a—9 b, 9 b, 9 b—10 a, 10 a—b, 12 b—13 b og 13 b—26 a i det væsentlige svarer til Ny kgl. Saml. Fol. 785, henholdsvis Bl. 72 a—79 a, 57 a—59 b, 60 a—b, 61 a—62 a, 62 b—63 a, 63 b—65 a og 24 b—45 b.

5) Næmlig til Bl. 26 a L. 6 f. n. i det i forrige Note nævnte Håndskrift i Gen.-her. Selsk. (hvis Tekst først ender Bl. 63 a).

øjensynlig (i alt Fald i alt væsentligt) fra en helt anden Kilde, nemlig fra en af de Slægtbogs-Tekster, der, som anden Steds¹⁾ omtalt, må antages at gå tilbage til Lisbet Huitfeldts Slægtbog. Men foruden at der i de Resen'ske Tekster slet ingen Adskillelse findes mellem, hvad der hidrører fra Anne Krabbe og fra de formentlige Lisbet-Huitfeldt-Tekster, vanskeliggøres Oversigten for de sidstes Vedkommende i ikke ringe Grad ved, at Ordenen i disse i de Håndskrifter, hvor de er fuldstændigst bevarede, er en anden end i de Resen'ske Tekster²⁾.

Hvad den Del af Afskrifterne af Resen-Håndskriftet angår, som stammer fra Anne Krabbes egentlige Slægtbogs-Tekst, drejer det sig om en Tekst, der, som alt berørt, står væsentlig nærmere ved Ny kgl. Saml. Fol. 785 end ved Uldallske Saml. Fol. 200 og ved Ny kgl. Saml. Fol. 771 f. Også Resen-Teksterne nævner jævnlig Årstallene 1612 og 1613³⁾. Og ganske vist står de til en vis Grad på et ældre Standpunkt end Ny kgl. Saml. Fol. 785, idet de ikke nævner Christian IV.s Børn med Kirstine Munk, ligesom de heller ikke ses at have benyttet det i Ny kgl. Saml. Fol. 785 til 1653—54 gående Afsnit om en af Familierne Friis. Men at også Resen-Teksterne må være fortsatte efter Anne Krabbes Død, fremgår af, at de nævner en Sophie Gyldenstjerne som død, der først døde 1626 eller 1627⁴⁾.

1) Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 3—6. Til hvad dér er anført, kan føjes, at der foruden de dér nævnte 3 Tekster (RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 73; Ny kgl. Saml. Fol. 772; Thottske Saml. Fol. 1079) er påtruffet endnu en 4., nemlig Thottske Saml. 4to 1882—83.

2) Af RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 74 svarer Bl. 26 a L. 5 f. n.—43 b L. 5 f. n., 43 b L. 4 f. n.—45 a L. 3 f. n., 45 a L. 2 f. n.—53 a L. 15 f. o. og 53 a L. 16 f. o.—61 b L. 14 f. o. til RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 73, henholdsvis Bl. 137 a—174 b, 176 b—179 a, 193 a—207 b og 179 a—193 a.

3) RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 74 Bl. 15 a, b, 16 b, 18 b, 23 a.

4) RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 74 Bl. 22 b; jfr. Danm. Adels Aarbog 1926 II. 26. (Dødsfaldet omtales ikke på det tilsvarende Sted i Ny kgl. Saml. Fol. 785 Bl. 40 b.) — Det kan endnu nævnes, at der i det 18. Århundrede har eksisteret et Håndskrift, der betegnes som »Tabulæ Genealogicæ quarundam præcipuarum & antiqvissimarum Familiarum Nobilitatis Danicæ (af Fru Anne Krabbe, Hr. Jacob Biørns til Steenalt) in folio«. Det solgtes på Frederik Rostgaards Bogauktion i 1726 (Bibliotheca Rostgardiana S. 540 under Nr. 949), formodentlig til Grev Christian Danneskjold-Samsøe. I alt Fald kom det efter dennes Død atter til Auktion i 1732 og blev ved den Lejlighed ifølge Bogsamlere Niels Foss's Angivelse i det kongelige Biblioteks Eksemplar af det pågældende Auktionskatalog (Bibliotheca Daneschioldiana S. 431 under Nr. 396) købt af en Kancelliråd Ursin. Denne er identisk med Hans Ursin, som senere blev Præsident i Underadmiralitetsretten og Assessor i Højesteret og døde 1757 (Appelinstansernes Embedsetat 1660—1919 S. 30); men da der ikke vides at være noget Katalog bevaret fra en mulig Auktion over hans Bøger, kan Håndskriftets Skæbne ikke forfølges videre. Efter al Sandsynlighed eksisterer det ikke mere; at det skulde være identisk med noget af de endnu bevarede Anne-Krabbe-Håndskrifter, er

Når vi fra Anne Krabbes Slægtbogsarbejder vender os til de Våbenbogsarbejder, som skylder hende deres Tilblivelse, er det ikke meget, der i denne Henseende er bevaret; men adskilligt er øjensynlig gået tabt i Tidens Løb. I Rostgaards Saml. Fol. 26 I citeres således flere Gange en »Anne Krabbes Bog in Fol. dateret 1596 og findis hos Hr. Otto Krabbe«, der døde 1719 og var Søn af Anne Krabbes ovennævnte Brodersøn Erik Krabbe. Bogen må dog have fået Tilføjelser efter 1596, idet den også citeres for et Årstal 1598; den har bl. a. indeholdt både Anne Krabbes Mand Jacob Bjørns 32 Aner og ligeledes hendes egne, og den viser nært Slægtskab med den Fremstilling af hendes Mands og hendes egne Aner, der, som tidligere nævnt, findes i Ny kgl. Saml. Fol. 785¹⁾. På Grund af Otto Krabbes Slægtskab med Anne Krabbe er der en vis Sandsynlighed for, at hans Håndskrift kan være blevet nedarvet i Slægten gennem Årene²⁾. Og i ethvert Fald har det sikkert været et andet Håndskrift, der, som ovenfor omtalt, jævnlig citeres af Jørgen Seefeldt under Betegnelsen Anne Krabbe, undertiden med Tilføjelsen: i den Bog, Fru Marie Ulfeldt lånte mig³⁾. Otto Krabbes Håndskrift har vistnok, så vidt det kan ses, lagt Hovedvægten på Anne Krabbes og hendes Mands Anevåben og i det hele på Oplysninger om Ægteparrets Forfædre. Om det samme har været Tilfældet med det af Jørgen Seefeldt benyttede Arbejde, er uvist; men han taler unægtelig engang om Jacob Bjørns Aner, som Anne Krabbe selv har tegnet med egen Hånd i den pågældende Bog⁴⁾. Dette sidste Håndskrift har altså på Jørgen Seefeldts Tid været ejet af Corfits Ulfeldts Søster Marie Ulfeldt, der var født 1619 og begravedes 1694, efter at hun fra 1647 havde været Enke efter Axel Arenfeldt til Basnæs⁵⁾.

Foruden de nævnte tabte Våbenbogsarbejder, der tilskrives Anne Krabbe, er der imidlertid et andet, som endnu er i alt Fald delvis bevaret. Der er nu 20 Anevåben tilbage af det, og det har på et Tidspunkt, da det sikkert fandtes i en fuldstændigere Skikkelse end nu, på sit første Blad fået følgende Betegnelse: »Dette er

efter dets Titel lidet troligt (der kunde vel i så Fald højst være Tale om Uldallske Saml. Fol. 200). Men nogen Garanti for, at Auktionskatalogernes Angivelse om Anne Krabbes Forfatterskab overhovedet er rigtig, foreligger der jo ganske vist ikke.

¹⁾ Jfr. ovfr. S. 30. Til de skitserede Pennetegninger, der findes i Ny kgl. Saml. Fol. 785, forekommer intet tilsvarende i det Rostgaardske Håndskrift.

²⁾ Jfr. Saml. til jydsk Hist. III. 274 og (i modsat Retning) III. 254.

³⁾ Ovfr. S. 21 f. Også det Arbejde af Peder Resen, der så flittig har benyttet Jørgen Seefeldt (ovfr. S. 22 Note 7), citerer som en Følge deraf ofte Anne Krabbe.

⁴⁾ RA. Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 65 A Bl. 10 b (jfr. Thottske Saml. Fol. 1088 S. 455).

⁵⁾ Danm. Adels Aarbog 1923 S. 528.

fro Anne Krabe Jackup Byernsens paa Sthenallt hynds 16[!] anner« — en Indholdsangivelse, der formentlig er skreven af den slægtbogsinteresserede Sophie Sehested Clausdatter (Moder til de bekendte Brødre Niels og Jens Juel)¹⁾. Hvem der har malet disse Våben, kan, så vidt vides, ikke oplyses; og hvem der har skrevet den oprindelige Underskrift under Våbnene, er ligeledes tvivlsomt, om end det måske ikke er helt udelukket, at det kan have været Anne Krabbe selv i hendes yngre Dage. Men givet er det i alt Fald, at Anne Krabbe på ikke få af Håndskriftets Blade har gjort egenhændige Bemærkninger, der delvis er af et ret betydeligt Omfang²⁾. Håndskriftet var i Slutningen af det 17. Århundrede kommet i den bekendte Statsmand Baron Jens Juels Besiddelse, vel sagtens gennem hans nysnævnte Moder Sophie Sehested. Men han har øjensynlig ikke delt hendes personalhistoriske Interesser; thi den senere Forfatter af »Nye Heltesange«, Digteren Jørgen Sorterup, der i sin Ungdom var Huslærer for Jens Juels Stifborn, fortæller, at han selv i 1690 fandt Resterne af Håndskriftet på det øverste Loft i Jens Juels Gård (vel i København), hvor der havde stået en Del Bøger og Papirer, som Tjenerne havde brugt til Indpakkingspapir, så at meget deraf var gået til Grunde³⁾.

Endvidere er der ad anden Vej bevaret nogle løse Våbentegninger, som bærer Påskrifter med Anne Krabbes Hånd. Det drejer sig imidlertid kun om 7 Våben⁴⁾; og hvorvidt de oprindelig er udførte for Anne Krabbe, er vel usikkert. Beretningen om deres Bevaringsmåde lyder lidt besynderlig, idet Frederik Rostgård betegner den Samling, hvortil de hører, som »Vaabener af Thale Ulfstands Bog«, og anden Steds udtales om den pågældende Håndskriftpakke, at alle Våbnene er »udskaarne af en Bog, som Fru Thale Ulstand haver eiet, men nu ikke kunde conserveres paa anden Maade, fordi dend var begyndt at blive for gammel⁵⁾. Det viser sig da også, at den samme Pakke indeholder et langt større Antal løse Våbentegninger, som har Påskrifter med Tale Ulfstands Hånd⁶⁾; og endvidere haves der et Brudstykke af et Slægtbogs-Håndskrift,

1) Arbejdet findes i R.A. Gen.-hær. Selsk., Specialia K 19 d; det omtales i Fra Randers Amt 1926 S. 34—36. Steder, hvor Sophie Sehesteds Hånd kan findes til Sammenligning, er anførte Personalhist. Tidsskr. 7. R. IV. 27; man kan f. Eks. jævnføre hendes Hånd, som den findes i Thottske Saml. 4to 1891 Bl. 62 a.

2) Næmlig på de Blade, der forneden er betegnede med Tallene 3, 5, 13 og 14, og på det sidste Blad.

3) Fra Randers Amt 1926 S. 35.

4) Thottske Saml. 4to 1892, Våbnene Nr. 11, 20, 44, 69, 74, 116, 124.

5) Thottske Saml. 8vo 526, Oplysningerne om det Håndskrift, som dér betegnes U.

6) Thottske Saml. 4to 1892 Nr. 9, 18, 21, 23, 26—29 og mange flere.

som for største Delen er skrevet af Tale Ulfstand¹⁾, og som betegnes som Resterne af det Håndskrift, hvoraf de løse Våben er udskårne²⁾. Det rimeligste er vel da, at de Tegninger, der bærer Påskrifter af Anne Krabbe, er blevet indklæbede i dette Tale Ulfstands Håndskrift³⁾; men hvor mange sådanne Våben der efter at være gået gennem Anne Krabbes Hænder har været i det senere Tale-Ulfstand-Håndskrift, dengang dette var fuldstændigt, lader sig ikke oplyse.

Anne Krabbe har ejet ikke få Håndskrifter, som ikke kan henregnes til Slægtbøger eller Våbenbøger, og på hvis Indhold der her ikke skal gås nærmere ind⁴⁾. Det kan dog nævnes, at der er bevaret et Håndskrift⁵⁾, hvori hendes Fætter Niels Krabbes Enke Berete Skave har ladet male sin Mands og sine egne Anevåben, og som måske senere er kommet i Anne Krabbes Besiddelse. I alt Fald har denne sidste egenhændig gjort nogle Bemærkninger ved flere af Våbenafbildningerne⁶⁾. Og når der bag i Håndskriftet med Skriverhånd er indført 2 af de Viser, der var digtede i Anledning af hendes Farfar Tyge Krabbes Sejr i Skåne 1510 over den ansete Svensker Åke Hansson Thott⁷⁾, så følger deraf ganske vist ikke, at det er hende, der har ladet Viserne nedskrive i Håndskriftet; men givet er det, at det er hende, der umiddelbart efter Viserne med egen Hånd har givet sin forståelige Stolthed over Farfarens Bedrift Udtryk i disse malende Ord: »Der skulle aldrig nogen come till den steffne, hand vor icke beden. Anne Krabbe s. Jackoþ Børns men egen hand«⁸⁾.

1) Kallske Saml. Fol. 127. — Det kan vanskelig antages, at det i dette Håndskrift efter Bl. 41 følgende Blad oprindeligt har hørt til det. Bladet indeholder nemlig en Angivelse af Tale Ulfstands Mand Palle Urne, der trods dens medtagne Forfatning må forstås således, at han i 1612 fik denne Bog foræret af sin Moder Tale v. Mehlen (jfr. Danm. Adels Aarbog 1904 S. 471, 472); men på dette Tidspunkt må jo hele den Del af Håndskriftet, der hidrører fra Tale Ulfstand, have været uskrevet.

2) Thottske Saml. 8vo 526, Oplysningerne om det Håndskrift, som dér betegnes »Fragmentum P. W. T. W.«

3) Kallske Saml. Fol. 127 indeholder endnu adskillige sådanne indklæbede Våben (men uden Påskrifter af Anne Krabbe).

4) En Række af dem omtales af Rasmus H. Knudsen i hans Biografi i Fra Randers Amt 1926 S. 5—60. Om den såkaldte »Anne Krabbes Kopibog, især dog dens Historie efter Anne Krabbes Tid, findes nogle Bemærkninger i Festskrift til Kristian Erslev fra danske Historikere S. 323—25.

5) Ny kgl. Saml. 4to 1280.

6) Håndskriftets første Bl. 20, andet Bl. 25, 29 og 30 og første Bl. 32.

7) Jfr. om denne Digtning Svend Grundtvig, Danmarks gamle Folkeviser III. 656—64 og Heise, Fam. Rosenkrantz's Hist. II. 105—9. Sammenlign også Hist. Tidsskr. 5. R. IV. 649—51.

8) De samme Ord er skrevne (men ikke med hendes egen Hånd) i »Anne Krabbes Visehåndskrift« (Kallske Saml. 4to 393) bag den 50. Vise (jfr. Svend Grundtvig, Danmarks gamle Folkeviser III. 664).

Her skal endnu meddeles en Fortegnelse over samtlige ovenfor nævnte Håndskrifter med Angivelse af de Sider, hvor de omtales:

R i g s a r k i v e t :

- Gen.-her. Selsk., Gener. Fol. 33 B Nr. 77: S. 25.
do Gener. Fol. 48 (»Jytte Gyldenstjernes Våben- og Slægtebog):
S. 2—5.
do Gener. Fol. 65 A: S. 16, 20—25, 33.
do Gener. Fol. 73: S. 32.
do Gener. Fol. 74: S. 31, 32.
do Gener. 4to 20: S. 26.
do Gener. 4to 56: S. 22.
do Specialia K 19 d: S. 33 f.
Sophie Belows Slægtebog: S. 29, 30.

D e t k o n g e l i g e B i b l i o t e k :

- Gl. kgl. Saml. Fol. 1083: S. 5, 7.
do Fol. 1086: S. 22.
Thottske Saml. Fol. 797: S. 26.
do Fol. 1071: S. 22.
do Fol. 1073: S. 22.
do Fol. 1077: S. 18.
do Fol. 1079: S. 32.
do Fol. 1088: S. 33.
do Fol. 1107: S. 15, 21 f., 25.
do 4to 1875: S. 21.
do 4to 1882—83: S. 32.
do 4to 1890: S. 25.
do 4to 1891: S. 19, 34.
do 4to 1892: S. 34 f.
do 8vo 525: S. 21 f.
do 8vo 526: S. 34, 35.
Ny kgl. Saml. Fol. 771: S. 27.
do Fol. 771 f: S. 27, 28, 32.
do Fol. 772: S. 32.
do Fol. 785: S. 27—30, 31, 32, 33.
do 4to 1275: S. 31.
do 4to 1280: S. 35.
do 4to 1281: S. 19.
do 4to 1282: S. 22.
do 4to 1283: S. 24 f.
Uldallske Saml. Fol. 200: S. 26 f., 28, 32, 33.
Kallske Saml. Fol. 124: S. 4, 5.
do Fol. 125: S. 5.
do Fol. 127: S. 16, 18, 35.
do 4to 393: S. 35.
do 4to 519: S. 16.
Ledreborgske Håndskriftsaml. Fol. 423: S. 31.

U n i v e r s i t e t s b i b l i o t e k e t :

- Rostgaardske Saml. Fol. 26 I: S. 33.

K a r e n B r a h e s B i b l i o t e k :

- Nr. 57: S. 1.
Nr. 1636: S. 1.

[Biblioteket på Hvedholm:
»Lisbet Bryskes Våbenbog«:] S. 1.

[Riksarkivet i Stockholm¹):]
Danska geneal. m. m. 9: S. 1—8.
do 12: S. 8—19.

Landsarkivet i Lund:
Danska geneal. m. m. 2: S. 11.
do 3: S. 11.
do 4: S. 11.
do 6: S. 5.

Universitetsbiblioteket i Lund:
Sophie Brahes Slægtbog: S. 6.

Biblioteket på Ovesholm:
Slægtbog: S. 8.

¹) Efter at hele den ovenstående Artikel var sat, er der blevet sluttet en Overenskomst om Udveksling af forskellige Arkivalier m. m. mellem danske og svenske videnskabelige Institutioner; det er derved bl. a. blevet bestemt, at de 2 her nævnte Håndskrifter Danska geneal. m. m. 9 og 12 skal overgå fra det svenske Rigsarkiv til det danske.

Nogle Oplysninger om Adam Oehlenschlägers mødrene Slægt.

Af **H. G. Otrik.**

Hvad Oehlenschläger selv beretter om sin mødrene Slægt, er ikke meget. I sine Erindringer fortæller han om sin Moder, *Martha Marie Hansen*, at »hendes Fader, en Tydsker, havde været kongelig Fuldmægtig«, fremdeles, at »min Mormoder *Anna Maria Severin* var Datter af en Borger i Kiøbenhavn. Min Morfader efterlod ved sin tidlige Død Enken i Armod med tre Børn. Min Moders Forældre vare altsaa[!] Tydske, og hun blev, ligesom min Fader, opdraget paa Tydsk. Det forekommer mig, som om min Fader har fortalt mig, at min Mormoder gjorde en Reise til Tydskland med sine Børn efter sin Mands Død, men vendte tilbage igien i den yderste Nød.« Senere samler han, hvad han »tilforladeligt ved at sige om sin Slægt«, i at han »paa fædreneside stammer i flere Led fra angelsachsiske Spillemand og Fiskere. Min Farmoders Fader *Tolstrup* var Jyde, min Morfader *Hansen* en Høitydsker, min Mormoders Fader *Severin* en Kiøbenhavnere.¹⁾

Hans Kilde til denne Viden er, foruden hvad hans Fader mundtlig har meddelt, den Stambog, ført paa tysk, som hans Farfader har paabegyndt og hans Fader fortsat, men hvad der her fortælles om Digterens mødrene Slægt, indskrænker sig til følgende af Joach. Conr. Oehlenschläger indførte Notits: »1777 Verheirathete ich mich mit meiner geliebten frau *Martha Maria Hansen* aus Copenhagen gebürtig, damahls Kammer Jungfer bey Ihro gnaden der Gräfin von Moltken. Ihre Eltern wahren [:] gewesner *Hans Hansen* Königl. Gevolmächtiger und ihre Mutter eine Bürgers Tochter aus Copenhagen nahmentlich *Anna Maria* gebohrne *Severin*.«²⁾

Hvor sparsomme disse Data end er, har de dog kunnet afgive brugelige Udgangspunkter for den Undersøgelse, hvis Resultater her forelægges, skønt de paa flere Punkter desværre endnu er mangelfulde. Imidlertid synes det passende at lade dem se Lyset i det Aar, hvori vi d. 18. November kan fejre 150-Aars Dagen for Adam Oehlenschlägers Fødsel. Digterens egne Oplysninger gav i 100-Aaret for hans Fødsel en dansk Litteraturhistoriker Føje til at fastslaa, at »som man ser vare Oehlenschlägers Forfædre næsten udelukkende Tydskere«³⁾; der vil da ogsaa jaar sikkert blive henpeget paa hans tyske Afstamning, i hvert Fald den paa fædrene

Side, ihvorvel allerede hans Faders Moder er af afgjort dansk Nationalitet.⁴⁾ Derfor kan det maaske have sin Betydning at paa- vise, som det her sker, at hans Mormoder var en indfødt Kjøben- havnerinde af danske Forældre, og at der gennem hendes Fader randt jydsk Blod i Digterens Aarer. Og hvad endelig Morfaderen angaar, der af Oehlenschläger nævnes som »Højtysker« — vel i Modsætning til Faderen (født i Sydslesvig) og Farfaderen (født i Holsten) som han kalder Ætlinge af »angelsachsiske Fiskere og Spillemænd« — da synes denne efter det lidt at dømme, som kan oplyses om ham, snarest at være dansk af Fødsel.

Muligt kan der, inden Mærkedagen i det tilstundende Efteraar naas, skaffes et og andet frem til Udfyldning og Rettelse af de Punkter, som den følgende Undersøgelse har maattet lade ligge uopklarede.

I. Oldeforældrene.

Naar Adam Oehlenschläger betegner sin Mormoders Fader som »en Kiøbenhavn« er dette mindre rigtigt, end naar han kalder ham »Borger i Kiøbenhavn«. Oldefaderens Navn var Bernt (el. Berent) Antonissen (Antoni, Antonij) Severin, og da han d. $28/4$ 1710 fik Borgerskab i Kjøbenhavn som Øltapper, angives han at være fra Jylland⁵⁾; mulig findes hans ikke helt almindelige Navn en Dag i en jysk Kirkebog. D. $15/6$ s. A. vies han i Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn som Ungkarl til Pigen Martha Andres Datter fra St. Pederstræde; han betegnes da som Kudsk⁶⁾, og ved det første Barns Fødsel angives Hustruens Navn, som ogsaa stedse senere, at være Martha Marie; Oehlenschlägers Moder er da opnævnt efter sin Mormoder. I Pestens Tid har Bernt Antoni Severin søgt at skaffe sig øgede Indtægter som Ligbærer, Sygepasser el. lign.; thi han betegnes ved sit 2. Barns Daab i Maj 1712 som »Betienter ved Sundheds Commissionen«; i denne Egenskab har han antagelig tjent de Midler, der i de følgende Aar skaffede ham et mere indbringende Erhverv⁷⁾. I April 1712 kaldes han ved sin førstefødte Søns Begravelse: Høker i St. Pederstræde (hvor han ogsaa boer ved Drengens Fødsel 1711), men allerede i Oktober 1713, ved sit 3. Barns Daab, er han avanceret til Brændevinsbrænder paa Nørregade, og her bor han endnu i August 1716, medens han fra November s. A. har Bolig i Nye (3: Store) Kongensgade, hvor han ejer Huset Mtr. No. 129 (1756: No. 240, 1806: No. 246, nu Gade No. 64) af St. Annæ Øster Kvarter. Som boende her betegnes han i Indkvarteringsmandtallet 1717 som Rodemester, og her afgaar han ved Døden d. $28/4$ 1721⁸⁾; i Vor Frue Skoles Ligbog 1711—1751 anføres han i Ugen fra 27. April 1721 under den vildledende Betegnelse: Lorents Antoni at være henbragt fra

St. Kongensgade til Nikolaj Kirkegaard; da denne Kirkes ældste bevarede Begravelsesprotokol først begynder med 1767, kan noget nærmere om hans Begravelse, hans Alder og Dødsårsag ikke findes.

Skønt han i en Aarrække betegnes og vel ogsaa har ernæret sig som Brændevinsbrænder, tyder Oplysningerne i hans Skifte afgjort paa, at han hovedsagelig har levet af Øltapperi og -udskænkning. Der registreres intet Materiale til Brænderi; derimod fordrer Brygger Hans Hendrick Smith Betaling »efter Karfvestok« for 33 Tdr. 4 Dalers Øl med Accise 99 Rdl, for 18 Tdr. 2 Dalers Øl à 9 Mk. 27 Rdl. »item for 14 Brygninger« 18 Rdl. 4 Mk., ialt 144 Rdl. 4 Mk. En Gennemgang af de mange Faddere ved hans seks Børns Daab viser, at han og hans Hustru har arbejdet sig op til at høre til den jævne Middelstand af Kræmmere, Bryggere, Vintappere og Brændevinsbrændere i Nørregadekvarteret; Drabantgarde Sr. Theodosius Schoeffel el. Scheffel — der i øvrigt ogsaa i 1711 mærkelig nok betegnes som Brændevinsbrænder paa Gl. Mønt —, Politifuldmægtig Sr. Arild Hansen, Mad^{elle} Alhed hos Velb. Hr. Etatz Raad Bartholin, Kgl. Maj^{ts} Hof-Prædikanters Kiereste (i 1713), Mad^{me} Sr. Rasmus Büssings Oeconomi paa Studiegaarden og Jomfru Maria Sophie Bruun sammesteds udgør blandt de erhvervsdrivende Islætten fra et lidt højere Samfundslag. Hvad der har drevet Bernt Antoni Severin bort fra Nørregade og hans Kreds dér, kan ikke ses — mulig et fordelagtigt Ejendoms køb, mulig økonomisk Nedgang og Uheld.

Skiftet efter ham, der først sluttedes d. $\frac{3}{9}$ 1721, overværedes paa Myndighedernes Vegne af Raadmand Anders Lavridssøn Bech, af det eneste overlevende Barns, den 9-aarige Datter Anna Maries tilkommende Stedfader J e p J a c o b s e n B u c h og af den ovennævnte Drabantgarde, der nu boer i Gothersgade, som Kurator og Tilsynsværge for Barnet under Skiftet. Boet udviste en Beholdning af 1082 Rdl. 5 Mk. 4 Sk., hvoraf Huset repræsenterede en anslaaet Værdi af 750 Rdl.; Resten var Løsørets Værdi, og en Gæld paa 808 Rdl. 4 Mk. 4 Sk., hvis Hovedpost var Skyld til den rige Bager Adrian Poeg i H. t. Panteobligation af $\frac{11}{6}$ 1720 paa 533 Rdl. 2 Mk., hvorhos der i Boet indestod en Kapital paa 66 Rdl. 4 Mk. tilhørende den afdødes Myndling Christen Nielsen⁹). Datteren Anna Maries Arv blev ifølge det ikke bevarede Skiftebrev opgjort til 133 Rdl. 2 Mk., som hendes Stedfader fik at bestyre under Overformynderiets Tilsyn — han foreviste iøvrigt først Skiftebrevet d. $\frac{20}{1}$ 1722 efter at have været ude for »Twang og Stefning« — og som mod hans Panteobligation af $\frac{24}{1}$, læst $\frac{3}{2}$ s. A., anbragtes i det Hus i St. Kongensgade, som Jep Buch erhvervede sig ved at ægte Pige-barnets Moder¹⁰).

I Bernt Antoni Severins Ægteskab med Martha Marie Andresdatter fødtes der følgende Børn (alle data, hvor det ikke særlig er nævnt, fra Vor Frue Kirkes Bøger):

1. A n t o n j, døbt Tirsdag d. $24/2$ 1711, begravet d. $13/4$ 1712 — efter at have været »svag i 3 Uger af Brystsyge« — paa Frue Kirkegaard, nordre Plads.
2. A n n e M a r i e, døbt Torsdag d. $26/5$ 1712, Adam Oehlen-schlägers Mormoder.
3. C h r i s t e n c e, døbt Mandag d. $22/10$ 1713; død i Nye (St.) Kongensgade af Smaakopper og begravet d. $28/1$ 1718 paa Vor Frue Kirkegaard, nordre Plads.
4. A n d r e a s, døbt Tirsdag d. $5/3$ 1715 og begravet efter at have været »svag 1 Aar af Svindsot« Lørdag d. $14/11$ 1716, ligeledes paa Vor Frue Kirkegaard, nordre Plads.
5. K i r s t i n e, døbt Tirsdag d. $28/4$ 1716 og død 12 Uger gammel »svag 10 Dage« og begravet Fredag d. $21/8$ s. A. samme Sted som sine Søkende, og
6. C h r i s t e n t z e, døbt $21/2$ 1718 i Nikolaj Kirke og død $11/4$ Aar gl. af »Slag 14 Dage for Tænder« samt begravet Tirsdag d. $3/10$ 1719 paa Vor Frue Kirkegaards nordre Plads — skønt Forældrene nu boer i Trinitatis Sogn.

Af en Børneflokk paa seks blev der saaledes kun et Barn igen, og naar dettes Barnebarn, Professor Oehlen-schläger, et Aarhundrede senere fra sin Bolig i Bispegaarden paa Nørregade (hvor han levede i Aarene 1822—35) vandrede over Frue Plads til sin Gerning paa Universitetet, gik Vejen — hvad han vist ikke drømte om — over hans fem smaa Grandonklers og -tanters Grave. Eller rettere: over de Steder hvor de havde været begravede; thi i Sommeren 1823 agrades Frue Kirkegaard i gennemsnitlig en Meters Dybde, og den hele Jordmængde overførtes til Søbatteriet Trekrøner, hvor der var Trang til en meget betydelig Mængde Jord »af fortrinlig Beskaffenhed«. I Søbatteriets Brystværn maa man da søge efter Støvet af Brændevinsbrænder Bernt Antoni Severins smaa Børn¹¹⁾.

Børnenes Moder »forandrede« sig ogsaa — et halvt Aars Tid efter sin første Mands Død ægtede hun paany en Øltapper, der takket være det, hun kunde tilføre ham, begyndte med noget mere end hendes første Mand. J e p J a k o b s e n B u c h eller B u k betegnes ogsaa som Jyde, da han d. $23/6$ 1721 løser Borgerskab i Kjøbenhavn¹²⁾, og da han d. $10/10$ s. A. betaler Copulationsafgift til Staden for at blive viet i St. Nikolaj Kirke, kaldes Ib Jacobsen Lakej og logerer i »Elephanten« i Læderstræde¹³⁾. Han har fortsat sin Forgængers Virksomhed i Huset i Store Kongensgade, ogsaa som Rodemester, men har efter nogle Aars Forløb afhændet — eller er

i hvert Fald flyttet fra dette Hus, hvis Nummer slet ikke nævnes i Fortegnelsen over de ved Branden i 1728 skaanede Ejendomme, og har, senest i December 1727 købt Gaarden Mtr. No. 41 (1756: Nr. 40, 1806: Nr. 37) af Rosenborg Kvarter i Springgade, nu Pilestræde Nr. 62, hvilken Ejendom han ved Obligation af $16/12$ 1727, læst 22. s. M., sætter i Pant for sin Steddatters hos ham indestaaende Fædreneary¹⁰), der i 1728 angives at være 200 Sletdaler. Samtidig udsteder han en Obligation paa 1600 Rdl. Cour. til Sr. Adrian Pouch (Poeg) med 1. Prioritets Panteret i bemeldte »Gaard og Pladtz beliggende udj Springgaden imellem Sr. Jens Gieddelöches paa den ene og [Christopher] Gottlieb Hæver Boersmids Hus paa den anden Side«, hvori af nyt er indrettet et Brændevinsbrænderi med en Kobberkedel paa 4 Tønder med Hat, Piber, Svaletønde, Mæskekar og al anden Tilbehør¹⁴). Om Gaardens Areal m. v. findes Oplysninger i Fortegnelsen over de i 1728 afbrændte Gaarde og Huse¹⁵), thi det var i en ulykkelig Stund, Jep Jakobsen var flyttet fra det nye Kjøbenhavn til Byens Indre; ved Branden gik hans Gaard op i Luer, og Ejeren led et Tab, der længe sved til ham.

Det galdt nu for ham at skaffe sig og sin Hustru — om der var Børn i Ægteskabet, vides ikke — Brødet paa en eller anden Vis, og han, der i Renovationsskatte-Mandtallet er opført som Rodemester — en Bestilling, der formentlig saa at sige er fulgt med Overtagelsen af Ejendommen i St. Kongensgade — søger $25/4$ 1729 Kjøbenhavns Magistrat om, at han herefter maa i afg. Jens Giedelöches¹⁶) Sted »revidere accise Regnskaber sampt tillige tillades at bringe Sterfbocder her i Staden i Rigtighed« imod at han derfor stiller Kaution; Magistraten resolverede dog, at »det beroer endnu hermed nogen Tid«¹⁷). Samme Aar betegnes Jeppe Buch i Stadens Indkvarterings-Mandtal som Ølskænker, boende i Øster Kvarter Mtr. Nr. 126 (1756: Mtr. Nr. 136, nyt Nr. 140, Gade Nr. 26 i Holmensgade). Aaret efter er han flyttet til Øster Kvarter Mtr. Nr. 199 (1756: Matr. Nr. 234, nyt Nr. 150, Gade Nr. 5 i Fortunstræde) og kaldes Theskænker; samtidig bestræber han sig for paa bedste Maade at faa inddrevet de Beløb, han mener at have tilgode fra sin tidligere Rodemestervirksomhed¹⁸). Det har i det hele været vanskelige Aar for den saa haardt prøvede Bys Befolkning, og Jep Buch og hans Hustru har ikke haft det lettere end andre Borgere. Den afbrændte Gaard i Springgade har han maattet opgive at bebygge, og Pantekreditoren, Bager Johan Adrian Poeg har derfor bortsolgt Grunden ved Auktion. Den $9/1$ 1730 læses ved Kjøbenhavns Byting en Obligation af $7/10$ 1729 fra Jep Jacobsen Buch, ved hvilken han til Sikkerhed for et Laan paa 400 Rdl., hvorved Sr. Jens Hald efter Buchs »instendige Begiering« Tid efter anden har forstrakt ham, pantsætter sit og sin Hustrus Løsøre og deres

Garderobe¹⁹). Af den detaillerede Fortegnelse synes at fremgaa, at det har været Debitor muligt at bjerge om ikke alt, saa dog det væsentligste af Indboet under Branden i 1728, der jo ganske vist ogsaa først ret sent naaede frem til Springgade. Der findes baade Sølvtoj og Husgeraad af Tin, Kobber og Messing; som ventelig er ikke mange større Møbler, men et ganske godt Udstyr af Senge- og Dækketøj. For at give et Indtryk af, hvorledes Oehlschlägers Oldemoder har gaaet klædt, anføres, hvad der af Effekterne sikkert kan skønnes at have hørt til hendes personlige Udstyr: 1 sort damaskes Fruentimmer Klædning, 1 stribet taftes Kjole og dito stukket Skørt, 1 sort Kaabe med Graaværk, 1 tobins Caseaqve [Tobin eller Tabin: ostindisk vatret Silkestof, Sølvmor], 1 brun Caseaqve og Skørt af hjemmegjort Tøj, 1 chagrins og 1 atlaskes Trøje, 7 Stk. 3 Kapper, 12 Særke, 6 hvide Forklæder, 1 hvid Fruentimmertrøje, 1 dobbeltgarnet Agechanter og Bull med Kniplinger, 12 hvide Tørklæder, 6 Kniplingshatte og 1 Guld-Brokades Huc.

Om Jep Jakobsen Buchs Genvordigheder ved at holde Øl- og Thehus vidner Gældskommissionens Protokoller paa adskillige Steder; selv blev han d. $31\frac{1}{2}$ 1730 stævnet af Jens Sørensen, der krævede en Erstatning paa 2 Mk. 2 Sk. for et i Jep Buchs Hus bortkommet spansk Røer²⁰). Det kan forstaaes, at han under sine Besværligheder har spejdet efter nye Udveje for Levebrød, og d. $11\frac{1}{4}$ 1731 anmoder han derfor Magistraten om et attestatum om sit Levnedes Forhold, saasom han agter paa anden Maade at søge sin employ; en saadan Recommendation opsættes da ogsaa og meddeles ham under 16. s. M., men den indeholder af Oplysninger om den anbefalede Kvalifikation intet af Interesse udover en Bekræftelse af, at han udi den ulykkelige Ildebrand hart blev medtaget og mistede en stor Del af sin Formue²¹).

I Holmensgade og Fortunstræde havde Jep Buch i 1730—31 boet til Leje, men et Par Aar efter er han atter bleven Husejer; han maa saaledes paa en eller anden Maade været kommet til Penge, thi ikke alene kan han i 1732 udbetale sin Steddatters Fædreneary til hendes Ægtefælle, men han staar ved Udgangen af 1733 som Ejer af et Hus i Pilestræde, gl. Mtr. Nr. 77, nyt Nr. 103, nu Gade No. 4, der d. $11\frac{1}{12}$ s. A. vurderes til 2400 Rdl. og assureres for 2000 Rdl.²²) Den mindste Del af Huset — der bestod af et 3-Etages Bindingsværks Gadehus paa 6 Fag med Frontespitz over 4 Fag, et 3 Etages Bindingsværks Sidehus og et Bindingsværks »Thee Huus«, ogsaa i 3 Etager; under alle Bygningerne grundmurede Kældere — var dog Theskænker Jep Buchs, thi Familiens stadige Financier, Sr. Adrian Poeg, fik samtidig Obligation med 1. Prioritets Panteret i Huset for »1000 Rdl. Croner og 800 Rdl. Cour. klingende Mønt«; dog blev Obligationen først læst til Thinge d. $7\frac{1}{5}$ 1736, og

Renterne var da nøjagtig betalt til $\frac{11}{6}$ s. A.²³⁾ D. $\frac{12}{8}$ 1733 havde Mad. Marte Marie Buks, boende i Fortunstræde, for 1 Rdl. aarlig lejet sig Stoleplads i Nikolai Kirke, nemlig den aabne Stol No. 4 i »det Pulpitur udi Søndre Cappels Svifbue wed Daaben over de korte Mands Stolle«, som var blevet ledig ved sal. Willum Øskendorers Død, og s. A. erhvervede Seig. Jep Buch Teemand sig en Plads i samme Kirkes »lange Mands Stole midt paa Gulvet« No. 23, ved at betale den forrige Besidders, islandsk Købmand, Peder Balles Restance 1 Rdl. 2 Mk., men Aaret efter gav Jep Buch kun 8 Mk. — »mere var ikke at bekomme« skriver Regnskabsføreren vemodig, »fordi det er saa langt fra Prædikestolen«²⁴⁾.

Med 1738 ophørte begge disse Lejemaal, og Grunden var den, at der var indtraadt en ny Face i Ægteparrets Liv; Jep Buchs gamle Forbindelser fra Lakej-Tiden og Magistratens Anbefaling maa omsider have virket, thi i 1738 opnaar han at blive Proviantskriver ved Kong Christian VI.s Hof. Nogen Besikkelse for ham som for andre Hofbetjente ses ikke at foreligge, men da han omtaler Forholdet i en Ansøgning til Kong Frederik V. i Marts 1748 (se nedenfor), maa Tingen vel have sin Rigtighed; i Vægterskats-Mandtallet for 1738 betegnes han da ogsaa som Køkkenskriver og ligesaa i 1740, men senere anføres han overhovedet ikke i Mandtallene, og Grunden er da vel den, at han nu har faaet Bolig paa Slottet (og Stoleplads i Slotskirken). Han var nu inde paa den rette Vej, og 10 Aar efter, i Marts 1748, opnaaede han at blive beskikket i det ved Ole Damstrøms Død ledigblevne Embede som Borgretsskriver og Birkeskriver ved Amager Birkething. Han var No. 17 blandt 29 Ansøgere — deriblandt en Højesteretsadvokat (i 18 Aar), Commerceraad Chr. Rasch og en gammel Supplikant, Studiosus Hans Chr. Anchersen, der »haver været ved Academiet paa 18 Aar og opvartet som Famulus ved Universitets Biblioteket paa 8 Aar«; selv var Jep Buch ustuderet, og Bestallingen kunde derfor i Medfør af Bestemmelserne i Frd. af 10. Febr. 1736 ikke meddeles ham uden efter kgl. Dispensation, men denne gaves ham under $\frac{29}{3}$ 1748 efter en den 21. s. M. dateret Ansøgning til Kongen, hvori han erklærer, at han vel ikke hidtil har haft Lejlighed til at praktisere de Ting, som udkræves af en Dommer og deslige Embedsmand, men at han dog fra sin Ungdom i 38 Aar »har været ved Pennen« og de sidste 10 Aar som Proviantskriver ved Christian VI.s Hof²⁵⁾. Endnu engang møder vi hans Navn i Magistratens Resol. Protokol, idet han $\frac{14}{3}$ 1749 søger om fri Passage ud og ind ad Amagerport de Dage Thing holdes²⁶⁾.

Længe skulde det allerede noget alderstegne Ægtepar dog ikke faa Glæde af det nye Embede og den dermed forbundne sociale Position. Hustruen døde først og begravedes den $\frac{20}{7}$ 1752 fra Klosterstræde, 65 Aar gammel, død af Værk efter langvarig Svaghed;

hun nedsattes om Eftermiddagen i Helliggeistes Kirkes Urtegaard, og 2 Aar efter fulgte hendes Mand hende i Graven; Jep eller Jeppe Jacob Buch var, da han d. $29/4$ 1754 begravedes fra Skidenstrædet, hvortil han efter Hustruens Død var flyttet, 62 Aar gammel, og som Dødsaaarsag angives tærende Svaghed. Noget Skifte efter Ægtefællerne er ikke hidtil fundet²⁷).

Saafremt Aldersopgivelserne ved Begravelserne staa til Troende, er Oehlenschlägers Oldemoder født o. 1687; da hun ægtede sin 1. Mand, Digterens Oldefader, var hun altsaa o. 23 Aar gammel, ved Indgaelsen af sit 2. Ægteskab 34 Aar. Hvorvidt hun har født Børn i dette, har jeg hidtil ikke kunnet se; Navneforbindelsen kunde tyde paa, at den Jacob Anthoni Buch, der d. $2/12$ 1755 beskikkes til »Kontrollør for Konsumtionen ved Porten« (scil. i Kjøbenhavn), og om hvem det oplyses, at han »i 19 Aar har tjent sal. Geheimeraad Grev Laurvig og nu er Køkkenskriver hos Overstaldmester Grev Laurvig« er en Søn af Jep Jakobsen Buch.²⁸) Da Ægtefællerne er viede i Nikolaj Kirke, hvor de ogsaa erhvervede sig Stolepladser, er deres mulige Fællesbørn antagelig døbte her; men da Daabsprotokollerne netop for dette Sogns Vedkommende mangler for Aarene 1721—34, er der ikke megen Sandsynlighed for nogensinde at faa fuld Klarhed over, hvorvidt Jep Jakobsen Buch og Martha Marie Andresdatter har efterladt sig Afkom.

II. Mormoderen.

Anna Marie Berntsdatter Severin er født i St. Pederstræde, antagelig — da hun er døbt. d. $26/5$ — i Midten af Maj 1712; hendes mandlige Faddere var Sr. Arrild Hansen, Politie-Fuldmægtig, Sr. Jens Pedersen, og Hans Pedersen, Brændevinsbrænder, bægge i St. Pederstræde; Købmand sammesteds Hans Falckenbergs Hustru Sidsel bar Barnet, Brygger paa Nørregade Nicolaj Børgesens Hustru holdt det over Daaben og Mademoiselle Alhed hos Etatsraad Bartholin holdt Huen.²⁹) I sit 4. Aar er hun med Forældrene flyttet fra Nørregade til St. Kongensgade; her har hun knap 9 Aar gammel mistet sin Fader, har set sin Moder gifte sig paany og er vel blevet i Hjemmet i de følgende Aar. Da hendes Stedfader i December 1727 har erhvervet Ejendommen gl. Mtr. No. 41 i Springgade, maa hun enten det følgende Aar have haft Ophold udenfor Hjemmet, eller Forældrene er ikke flyttet ind i det nye Hus, eller Kirkebogen er urigtig ført (hvad ingenlunde er usandsynligt), thi da Anna Marie Ber[n]tsdatter den 7. Oktober 1728 i Trinitatis Kirke vies til Christian Riber, anføres hun som »pige i gothesgade«³⁰). Tænkes kan det ogsaa, at hun har haft Ophold i eller ihvert Fald er blevet gift fra Familiens

Ven og hendes Kurator ved Skiftet efter Faderen, Drabantgarde Theodosius Schöffels Hjem; han boede nemlig i sin Ejendoms-gaard gl. Mtr. No. 211 i Gothersgaden (Rosenborg Kvarter), der brændte i 1728³¹).

Om Brudgommen er de foreliggende Oplysninger desværre højst usikre. Paa Anna Marie Berntsdatters Folie i Overformynderens Hovedbog er — efter Indholdet at dømme i August 1732 — tilført, at »Anne Maria er gift med Christian Riber, hand har dend 17de Maj 1732 gifvet sin Hustruis Stiffader og Formynder Afkald for ovenbem. hendes Fædrene Arf, som d. 19. dito er tinglæst, thi udslettes Værgemaal. Ovenbemt. obl. blev udleveret til Buk [hendes Stedfader] med paatignede til udslettelse med afkaldet d. 13. Aug. 1732«³². Mulig er han identisk med den J a c o b C h r i s t i a n R i i b e r fød i Jylland, der $\frac{30}{8}$ 1728 fik Borgerskab i Kjøbenhavn som Øltapper³³) og i saa Fald finder vi Ægteparret — Jacob Christian Riiberg øltapper, Mand og Kone — som Ejere af Huset boende efter Branden 1728 i Mikkell Bryggers Gade gl. Mtr. Nr. 167 (1756: Mtr. Nr. 170, nyt Mtr. Nr. 100 — fælles for 167—168 og 170—171) i Vester Kvarter³⁴); de nygifte Folk har da haft Branden lige ind paa Livet. Ifølge Mandtallet rummede det lille Hus ialt 12 Personer, de fleste antagelig brandlidte. Kun kort Tid har de ejet Huset, der i 1727 tilhører Fodgarde Johan Morten Bohn³⁵) og i 1729 Brændevinsbrænder Rasmus Jensen³⁶), som antagelig samme Aar har solgt det til en anden Øltapper ved Navn Carl Skou.³⁷) Efter 1728 har Christian Riber og hans Hustru vel boet til Leje, thi de findes ikke optaget i noget af de følgende Aars Mandtal, der hovedsagelig er Ejerfortegnelser. Af den ovenanførte Tilførsel i Overformynderens Bog kan ikke sluttes noget bestemt om deres Tilstedeværelse i Kjøbenhavn, men $\frac{15}{4}$ 1733 har Christian Riiber — nogen Betegnelse af hans Livsstilling findes ikke — for Gældskommissionen indkaldt Mathias Bing til Betaling af 2 Rdl.; nogen Skyldgrund angives ikke, og Sagen behandles — med Kontrasøgemaal fra Bings Side om 3 Rdl. 4 Mk. — i talrige Retsmøder; i det sidste — den $\frac{1}{7}$ s. A. »lod Cit.s H u s t r u benægte Bings foregivende«, hvorpaa Parterne indlod bægge Sager til Dom — desværre mangler Domsprotokollen, saa der kan ikke oplyses noget om Resultatet eller blot om Skyldforholdet.

Det er ikke hidtil lykkedes mig i Kirkebøger eller andetsteds at støde paa yderligere Data vedrørende Ægteparret, men at saadanne vil fremkomme er vist uden for al Tvivl. Det vil da maaske kunne oplyses, om der ved følgende Notat i Frue Skoles Ligbog for Ugen fra $\frac{18}{3}$ 1735 er Tale om Christian Riber: Fra Landemærket til Trinitatis Kirkegaard: M. R i j b e r g, idet M. mulig tør læses som Monsieur. Dødsfaldet findes ikke anført i Trinitatis Kirkebog

over de i Kirkens Jord begravede; men at Anna Marie Severins Ægtefælle paa denne Tid kan være død, synes paa anden Maade at bekræftes, idet det utvivlsomt er hende, som Aaret efter indleder den Række Klager til Magistraten, hvoraf man faar det Indtryk, at hun maa have været en stærkt qværuerende Natur, og hvoraf den første Sag formentlig viser, at hun ved dens Fremkomst har været ene om at varetage sine Sager, d. v. s. været Enke.

Anna Marie Riiber, hedder det i Magistratens Rådstue Resolutions Protokol for Onsdag d. $25/7$ 1736, »klager høylig over Wilhelm Berth, hiulmand, at han og hands Datter hende med megen Spott og blame samt hug og slag overfalde, med Beggjering de derfor maa sættes til rette samt gjøre hende satisfaction og betale Mulct til Gudelig [Formaal] jtem tilholdes at lade hende her effter være i roe, saasom hendes æfne ey tillader at føre Proces derom med dem.« Opkaldt paa Raadstuen til d. 30. s. M. erklærede Berth »at hand icke vidste andet med Klagerinden end hvis ærligt og got er; den samme Erklæring gjorde Anna Maria Riiber [scil. om ham], derpaa gaf de hverandre Hænder og blef tilholdte herefter at være i Roelighed.« Ifølge Indkvarteringsmandtallet for 1735—36 og 37 boede en Hjulmand Hans Vilhelm Berth paa Grønnegade (gl. Mtr. Nr. 196 i Købmager Kvarter), og samme Mandtal nævner en Madam Ribe, der holder Thehus paa Købmagergade (i gl. Mtr. Nr. 107 af Frimands Kvarter) og som mulig kan være identisk med Klagerinden; da bemeldte Hans Vilhelm Berth allerede i 1728 havde en (brandlidt) gift Søn, som ogsaa var Hjulmand og før Branden boede i David Skolemesters Gaard paa Købmagergade,³⁸⁾ er det nok snarest denne sidste der er Tale om i 1736; han havde i 1728 to Børn, hvoraf det ene formentlig er den i Klagen nævnte Datter.

I sit Ægteskab med Christian Riber har Anna Marie Berntsdatter haft i hvert Fald den Datter Else Maria, hvis Fødsels- eller Daabsdag uden nærmere Hjemmel angives³⁹⁾ at være $22/2$ 1729, hvad der i øvrigt stemmer ret godt med Forældrenes Vielse i Oktober 1728, og som $8/12$ 1757 ægtede Brygger, senere Købmand Johan Gierløv (1709—1800) efter at have været Kammerjomfru hos Gehejmerraadinde Numsen, en Stilling, for hvilken hun antagelig har haft sin Moders Stedfader, Jep Jakobsen Buks Forbindelser ved Hove at takke.³⁹⁾ Hun har saaledes kun været Halvsøster til Oehlsenschlägers Moder og Morbroder, hvilket forklarer den kølige Holdning overfor disse, som Digteren foreholder hende i sine Erindringer.⁴⁰⁾ At hun nogensinde skulde have ført Efternavnet Hansen som sine Halvsøskende, er højst usandsynligt; paa Folketællingslisten for 1801 angiver hun, boende i Magstræde Nr. 37, sit Navn som Else Maria Gierløws fød Reberg. Da hun døde i

den høje Alder af 82 Aar, boede hun i Kompagnistræde Mtr. Nr. 32, nu Gade Nr. 25⁴¹⁾; hendes Børn og Svigerbørn afholdt Samfrændeskitte efter hende; Aktstykker fra dette er ikke bevaret i de offentlige Arkiver⁴²⁾.

I 1742, d. 27/7, indgik *Anna Marie Berentsdatter* — saaledes betegnes hun, ligesom ved sin 1. Vielse, i Kirkebogen — nyt Ægteskab med en hvervet Soldat, *Hans Hansen*, af Kaptajn Halls Kompagni.⁴³⁾ Garnisons Kirkes Vielsesprotokol er m. H. t. sine Tilførelser yderst kortfattet; Oplysning om Forlovere m. v. er indført i den særlige Trolovelsesprotokol, der uheldigvis for den danske Menigheds Vedkommende mangler for Tiden før 1785. Kun Tilføjelsen ved Brudgommens Navn af, at han hørte til Kaptajn Halls Kompagni, giver en Smule Oplysning, idet der her kun kan være Tale om den Kaptajn Ernst Henning (el. Hendrich) Halle (død 1775), der i Marts 1736 blev Vice Kaptajn og Kompagnichef i det fyenske geworbene Infanteriregiment⁴⁴⁾. Regimentet, der er bevaret i nuværende 4. Bataillon, var o. 1723 efter spredt Garnisonering i det første Par Aar efter den store nordiske Krig, samlet i Kjøbenhavn, men flyttedes o. 1728 til Helsingør; mod Slutningen af 1730'erne laa i hvert Fald dets ene Bataillon atter i Kvarter i Kjøbenhavn; desværre begynder Regimentets bevarede Stambøger og Justitsprotokol først hen mod Slutningen af 1750'erne, saa Oplysninger om Hans Hansens Ind- eller Fratræden i Kapt. Halles Kompagni kan ikke faas. Hans Navn er jo dansk klingende, men han kan baade være Slesviger og Holstener; af større Betydning er det, at hans Vielse findes indført under Garnisons Kirkes danske Menighed, hvad der peger stærkt i Retning af, at han i hvert Fald ikke, som hans Dattersøn siger, var en Højtysker. Da dertil kommer, at hans Datter Martha Marie efter sin Ægtefælles Udsagn i Stambogen var »aus Copenhagen gebürtig« men hendes Daab forgæves er eftersøgt i samtlige bevarede kjøbenhavnske Daabsprotokoller og i hvert Fald ikke findes i nogen af de bevarede tyske Menigheders Kirkebøger, synes det, man ved om hendes Herkomst, heller ikke at bekræfte Traditionen om, at hendes Fader var en Tysker.

Naar den oehenschlägerske Tradition vil gøre Hans Hansen til »kgl. Fuldmægtig«, stemmer dette i hvert Fald ikke med, at hans Hustru i sin 2. Enkestand ved Folketællingen i 1787 betegnes som »Forvalter Enke«. Han er død længe inden hans Datter ægtede Joach. Conr. Oehenschläger, der har sin Viden om Svigerfaderens Metier fra hende, og man fristes til at antage, at der her kun foreligger en af de sædvanlige eufemistiske Omskrivninger af en forlængst afdød Slægtnings beskedne Stilling i Samfundet — hvad der i dette Tilfælde unægtelig har gjort sin Virkning, idet Adam Oehenschlägers

lidet kendte Morfar i 100-Aaret efter sin Dattersøns Fødsel var avanceret til »kongelig Fuldmægtig paa et Slot«⁴⁵⁾

Det ligger nær at antage, at Hans Hansen af sin Hustru eller hendes Slægt er blevet løskøbt fra Militærtjenesten og har søgt over i borgerligt Erhverv — d. 18/8 1743 kommunicerer en aftakket Soldat ved Navn Hans Hansen og Kone i Garnisons Kirke; det kan være ham — mulig er han ogsaa identisk med den Hans Hansen, der ved det kjøbenhavnske Skattemandtal i 1743 er Skriver hos Auktionsdirektøren og boer i Rosenborg Kvarter N°. 211. Snarere har man baade med ham og kgl. Fuldmægtig-Forvalter-Traditionens Oprindelse at gøre, naar man fæster Opmærksomheden ved den Hans Hansen, Fuldmægtig ved Slots-Material Forvalteren, der paa Kjøbenhavns Indkvarterings-Mandtal for 1747 er anført som boende til Leje i Snarens Kvarter Mtr. Nr. 44 (nu Mtr. Nr. 29, Gade Nr. 4 i Magstræde) og i de tilsvarende Mandtal for 1748—49 og som 1749—50 boer til Leje i samme Kvarter Mtr. Nr. 134 (1756: Mtr. Nr. 120, nu en Del af Mtr. Nr. 79, Gade Nr. 6 i Brolæggerstræde). Men efter 1749—50 findes han ikke i Mandtallene, og dette stemmer godt med, at han paa denne Tid maa have forladt Landet, eftersom hans Søn Bernhard Anthon er født o. 1752 i Bielefeld i Westphalen (se nedenfor S. 57). Hvorfor Hans Hansen, der antagelig har haft sin Hustrus Stedfader, den tidligere kgl. Køkkenskriver, fra 1748 Borgrets- og Birkeskriver Jep Jakobsen Buch at takke for sin Plads hos Slots-Materialforvalteren, har forladt Landet, kan ikke forklares. Hans Fuldmægtigplads har sikkert været af ren privat og ubetydelig Art — nogen Bestalling for ham som kgl. Betjent ses ikke at foreligge. Mulig er det gaaet ham galt; muligt, men højst usandsynligt, har en bedre Stilling i Udlandet tilbudt sig; slet ikke urimeligt er det, at han paany har ladet sig hverve som Soldat af tyske Hververe. Naar hans Dattersøn taler om, at Mormoderen efter sin Mands tidlige Død foretog en Rejse til Tyskland med sine tre[!] Børn, hvorfra hun vendte tilbage i den yderste Nød, turde Kernen heri være, at hun med sin Mand og sin Datter — og muligt ældre Børn, fødte i Tiden mellem 1743-45 — har forladt Landet og, efter Mandens Død i Udlandet, med sine Børn, hvoriblandt den i Tyskland fødte Søn, er vendt tilbage til Kjøbenhavn. Noget Skifte efter Hans Hansen er ikke fundet, hvilket stemmer med, at han er død under Opholdet udenlands. Antagelig er det herfra, at Sønnesønnens Opfattelse af ham som Højtysker stammer; det bør i denne Forbindelse nævnes, at i den oehenschlägerske Stambog omtales Hans Hansen ikke som født i Tyskland; som gift med en kjøbenhavnsk Borgerdatter og Fader til en Datter, født i Kjøbenhavn, havde det ligget nær modsætningsvis at antyde

noget om, hvorfra han skrev sig. »Højtyskeren« staar da alene for Adam Oehlenschlägers Regning.

Inden 1762 maa Hans Hansen være død, thi ved den d. $\frac{27}{9}$ 1762 paabudte Optagelse af Ekstraskattemandtallet finder vi d. $\frac{16}{10}$ 1762 Anna Marie Hansens boende i Kjøbenhavn som Enke i dav. Mtr. Nr. 232 i St. Anna Vestre Kvarter (nu i For- ening med Nr. 231 nyt Mtr. Nr. 229, Gade Nr. 52 i Adelgade) som Lejer hos Brændevinsbrænder Poul Madsen Kousted, der ikke selv beboede dette Hus, som han havde erhvervet Aaret før og solgte igen i 1765. Nr. 232 bestod dengang af et lille 4-Fags 2-Etages Forhus med Kælder og Kvist og et ligeledes 2-Etages Baghus; paa den snævre Plads husedes ialt 24 Voksne og 15 Børn, deraf en halv Snes indkvarterede Soldater, og Oehlenschlägers Mormoder, hans Moder og Morbroder maa efter Mandtals-Skemaet antages at have boet i Baghuset, paa 1. Sal, hvis 3-Fags Stue, Køkken og 1-Fags Kammer ved Forstuen de dog maaske ikke engang har haft for sig selv, ligesom de med de andre 36 Beboere har maattet dele Glæden ved den $\frac{156}{24}$ Kvadratalen store Baghave med dens 2 — to — Træer og et Lysthus uden Tag.

I Mandtalsskemaet har hun med en stor tydelig Skrift og med et Sprog, der synes at have en udpræget sjællandsk Tone, anført sig selv og sine Børn i følgende Vendinger:

»Anna Maria Hansens Enke med tvende børnen ed drenge baren af 11 aar til pense dag et peigebaren paa 17 aar mit Embede er spende lærer paa op føstre huset paa Christianhavn.«

Ogsaa for den følgende (og paa Skemaet sidst anførte) Lejer- familie, en Soldaterfamilie, ses hun at have været Pennefører.

Børnenes omtrentlige Alder stemmer ganske med de andre Aldersopgivelser vi ellers har for dem. Ved »opføstre huset paa Christianhavn« kan ikke være sigtet til det kgl. Opfostringshus, over hvis Personale nøjagtige Fortegnelser haves, paa hvilke Anna Maria Hansens ikke findes, men der maa være Tale om det af Sognepræst til Frederiks tyske Kirke paa Christianshavn J o s i a s L o r c h i 1755 ledede og af Byens tyske Adelsdamer opretholdte Opfostringshus for Piger, for hvilket der i 1760 var opført en Bygning i Prinsessegade (nu Mtr. Nr. 288 C og Gade Nr. 13, der dog ogsaa omfatter Mtr. Nr. 289) og som kun bestod til 1785⁴⁶); i Skattemand- tallet 1762 opgives Antallet af Pigebørn i Stiftelsen til 94, hvoraf dog 3 Numre var vaccante. Som af Adam Oehlenschläger anført⁴⁷) har hans Fader for Pastor Lorch aflagt Prøve for Kundskaber og Under- visningsfærdighed, og det er da ikke usandsynligt, at han efter sin Ankomst til Kjøbenhavn i 1767 hos den tyske Præst er mødtes med Spindelærerindens Datter, der senere blev hans Hustru.

Der synes ikke at være bevaret noget Arkiv for Pastor Lorchs Opdragelsesinstitut, og der kan derfor ikke foreløbig oplyses noget om, hvorlænge eller hvorledes Anna Marie Hansen har virket her. I de følgende Aar er det, at hendes Tilbøjelighed til Kværvulans rigtig udfolder sig. Den $21/1$ 1765 klager hun til Magistraten over, at en aftakket Soldats Kone ved Navn Francke »ikke alleene ilde beegner hende med Skiolds Ord, men endog for Vertinden beretter, at hun skulde tale ilde om hende, som derfor og ilde tiltaler hende«; Parterne tilkaldes og tilholdes at være fredelige⁴⁸); d. $19/1$ 1767 gaar Klagen ud paa, at Silkevæversvend Niels Stephensens Hustru har overfaldet Anne Marie og slaget hende samt beskyldt hende for at have stjaalet et Forklæde⁴⁹); d. $29/4$ 1768 er det galt med Hans Henrich Christian og Hustru, der beskyldes af Anna Marie Hansens Enke for at have overfaldet hende og slaget hende i Ansigtet med en Jernpande og udskældt hende med mange ærerørige Ord — det kræves, at de skal »gøre hende Erklæring derfor og declarere ej at have hende noget at paasige«, men Magistraten tilholder dem blot at leve fredeligt⁵⁰); d. $26/6$ 1769 klager Anna Marie Hansens Enke, som har en Søn i Murerlære hos Murermester Brandeman, over at en af hans Svende, Daniel Krüger nu 3 Gange har slaged og ilde medhandlet hendes Søn og tillige sagt, at »han skulde slaae hans Arme og Been i synder saa hand skulde ligge Død for hans fødder« — dette Svendeplageri af den arme Dreng fandt dog selv Magistraten for groft, saa Svenden blev opkaldt, og det blev ham forbudt at slaa Drengen.⁵¹) Ogsaa i den sidste Klagesag har Anne Marie Held med sig; hun og en anden Enke, Johanne Wærners, foredrog d. $23/10$ 1771, at skøndt de havde betalt deres Leje til Styrmand Adam Christensen Schmidt for et Værelse, som de af ham havde fæsted i Jomfru Rauns eller Rafns Hus og saaledes ej er hende noget skyldig, har dog nu en Soldat ved Navn Bartel, paa Jmfr. Rauns Anstiftelse antagelig, foreholdt dem at flytte deres Møbler, og nu krævede de to Enker at faa Møblerne udleverede og Jomfruen for saadan Omgang at vorde straffet; den $28/10$ mødtes Parterne paa Raadstuen, og Jomfru Raun erklærede, »at Reqvirentinderne kunde hente deres Tøj!« — om Straf for Damen, der ejede hele 3 Lejehuse i Byen, blev der dog ikke Tale.⁵²)

Man skulde ikke efter dette synes, at en saa stridbar Kvinde som Anna Marie Hansen netop egnede sig til at sættes i Hæk sammen med en Skare andre gamle Mennesker i en offentlig Stiftelse, men hendes to Døtre har antagelig udvirket denne Gunst for deres Moder gennem deres fornemme Forbindelser; vist er det i hvert Fald, at d. $8/7$ 1773 paalagde den kgl. Direktion over den alm. Pleje Anstalt Inspektøren for Vartou Hospital, Etatsraad Stendrup paa

Nr. 7 af Kjøbenhavns Senge at indlægge Anna Marie Hansens og hende til lige Forflegning med de andre Hospitals Lemmer at modtage.⁵³⁾ Ved sin Indkomst d. 9. s. M. indbragte hun med sig⁵⁴⁾: 2de Dyner, 2 Hovedpuder, 2de træcke Puder, 2 par Lagen, 1 Gingians omhæng, 1 Kiste, 6 Særke, 6 Tørklæder, 6 Forklæder, 8 Kapper og noget Hoved Tøy, 3 adskillige Kofter og Skiørter, 2de Silke Kaaber, 1 Thee Kiedel; Arv havde hun ikke at vente, Gæld ej heller at fordre, og saaledes var hun da nu naact i sin sidste Havn, hvor hun dog holdt ud i over 15 Aar; thi først d. $\frac{2}{9}$ 1788 døde Adam Oehlschlägers Mormoder, Anna Maria Hansen, 76 Aar gammel. Til at klæde hendes Lig blev af hendes Ejendele udtaget 1 Lagen, 1 Særk, 1 Hovedtøj og 2 Tørklæder; hendes øvrige jordiske Gods, der nu bestod af 1 Overdyne, 2 gl. Underdyner, 4 gl. Hovedpuder, 1 blaat Omhæng, 1 Kofte og Skiørt, 1 gl. Kofte og 2 gl. Skiørter, 1 Serk og 1 Pose, 3 gl. Bøger, 1 lidet gl. Chatol, 1 gl. Skab, 1 Stoel og 1 Lysemoer, 3 Huer og 10 Korsklæder, 1 Pudevaar og 2 Par Halværmmer, 1 Tørklæde og 1 sort Fløjels Kyse, blev vurderet til ialt 2 Rdl. 3 Mk. 14 Sk. og indbragte ved Auktion 5 Rdl. 1 Mk. 13 Sk.⁵⁵⁾ Hun er utvivlsomt blevet begravet i Vartou Hospitals Afdeling af den efter 1760 i Brug tagne nye Assistent's Kirkegaard, o: paa den Del af Kirkegaarden, der ligger i Hjørnet mellem Kapelvej og det nye Kapel.

I Ægteskabet med sin 2. Mand har Anna Marie Berntsdatter haft i hvert Fald to Børn (den Omstændighed, at de begge er opnævnt efter Moderens Forældre, tyder stærkt i Retning af, at der har været et Par ældre Børn, opkaldt efter Faderens Forældre):

1. Martha Marie Hansen, født d. $\frac{10}{9}$ antagelig 1746, død d. $\frac{6}{5}$ 1800 (se nedenfor).
2. Bernhard Anthon Hansen, født o. 1752, død d. $\frac{17}{3}$ 1788 (se nedenfor).

De er begge to, henholdsvis i 1761 og 1766, konfirmerede i den tysk-reformerte Kirke i Kjøbenhavn,⁵⁶⁾ hvor Sønnen ogsaa lod sin yngste Søn døbe; antagelig er han da selv døbt i en tysk-reformert Menighed paa sit Fødested, der i Murerlaugets Protokol over antagne Lærlinge angives at være Bielefeld i Tyskland⁵⁷⁾; en Henvendelse til samtlige Kirkebogsførere i denne By om Daaben har været resultatløs — »født i Bielefeld« kan jo ogsaa blot betyde, at han er født i Nærheden af Bielefeld, men muligvis ligger Forklaringen i, at Faderen, som ovenfor nævnt, har været hvervet Soldat i Tyskland, og at Daaben er foretaget af en Feltpræst og indført i dennes Embedsbog. At Anna Marie Hansens har søgt den kjøbenhavnske reformerte Menighed om Hjælp til sin Søn vil ses af det følgende (S. 57); selv har hun næppe tilhørt Menigheden; derimod forekommer

i dens Daabsprotokol som Fadder ved et Soldaterbarns Daab i 1772 baade en Anna Maria og en Martha Marie, der kan være Moder og Datter.

III. Moderen.

Oehlschlägers Moder bærer som ovfr. anført begge sin Mor-moders Fornavn og er efter sin Ægtefælles Opgivende i Stambogen »aus Copenhagen gebürtig« antagelig o. 1746, idet hun ved det i Oktober 1762 optagne Mandtal er »paa 17 Aar« 3: nylig fyldt 16, i Juli 1787 angives hun at være 41 Aar og ved sin Død d. $\frac{6}{5}$ 1800 er hun 53 Aar, 3: hun vilde i September s. A. fylde 54; hendes Fødselsdag ved vi nemlig Besked med fra hendes Søns første Poesi, et Lykønsk-ningsdigt i Anledning af denne Dag i 1789; det er dateret d. $\frac{10}{9}$.⁵⁸⁾ Men om hendes Fødsel og Forældrenes Navn har der i mange Aar hersket megen Usikkerhed, hvilket skyldes, at den kombinerede Daabs- og Vielsesattest, som hendes Ægtefælle netop i 1789 pro-ducerede, da han indtegnede sin Hustru i Enkekassen, er et sandt Conglomerat af Urigtigheder. Den er bevaret in originali⁵⁹⁾ og har følgende Ordlyd:

»In dem Kirchenbuche der Herr Zebaoths Kirche ist aufge-zeichnet, daß Christian Heinrich Lange und seine Frau Anne Margrethe Hansen 1745, d. 26. October schreibe Ein Tausend, Sieben Hundert Fünf und Vierzig d. 26. October eine Tochter haben taufen lassen welche Martha Marie genant worden und daß Martha Marie Hansen d. 28te Novem-ber 1778 mit dem Herrn Joachim Conradt Öhlenschla-ger, Organist bey der Friedrichsberger Kirche, copuliert wor-den, bezeuge mit meiner Hand und Kirchen Siegel. Kopenhagen d. 29. August 1789. J o h a ã Hieronymus Chemnitz.«

For det første er det en Foregribelse af noget senere end den omhandlede Vielse og derhos noget, der aldeles ikke fremgaar af Kirkebogen, at det er Organisten ved Frederiksberg Kirke, som er Brudgommen; baade i Kirkens Trolovelsesprotokol⁶⁰⁾ og Bog over Vielser⁶¹⁾ for dens tyske Menighed betegnes han som »Bedienter« — det første Sted tilføjes endda: »bey dem alt. Hrr. Gr. v. Moltke« og »beyde brachten den Erlaubniß Schein v. ihrer Herrschaft«. Dernæst er selve Vielsesaaret urigtig anført som 1778 i Stedet for som i Kirkebogen angivet 1777, hvad der som bekendt har givet Anledning til omdisputable Slutninger.⁶²⁾ Men den groveste Fejl er dog den højst mærkelige, urigtige Sammenstilling af en Daab og en Vielse som vedrørende samme og i Virkeligheden to helt for-skellige Personer — det siges ganske vist ikke i Attesten, at det er den samme, men Meningen er jo ikke til at misforstaa!

Det hele mærkelige Forhold synes at maatte forklares ved, at Klokkeren, som udskrev de to Attester, er slaaet ned paa en urigtig Martha Maria i Daabsbogen og ukritisk har udfærdiget Ekspeditionen; heller ikke Martha Marie Oehlschläger selv eller hendes Mand kan have underkastet Attesten blot den svageste Kritik, da Angivelserne af de urette Forældre dog maatte være mere iøjnefaldende for dem end for nogen anden; at ingen af dem har kendt den rette Daabsdag lader sig endda forklare. Nogen Sikkerhed for, at Martha Marie Hansen er døbt i Garnisons Kirke, haves som ovenfor anført ikke, men da Forældrene er viede der, er Sandsynligheden ret stor, og hun maa vel ogsaa selv have ment det, siden det netop er til denne Kirkes Protokol hendes Ægtefælle har henvendt sig for at faa Attesten. I Enkekassen har man næppe kritiseret den — ganske vist bar Faderen til den deri ommeldte Martha Marie et andet Efternavn, men Moderen hed jo i hvert Fald Hansen!

Allerede i 1915 er Attestens mærkelige Indhold paapeget af Dr. Louis Bobé i hans Udgave af Adam Oehlschlägers Ungdomserindringer, se Anm. S. 221; hvor det anføres, at den omhandlede Daab »ikke er indført i Garnisons Kirkes tyske Menigheds Kirkebog, men kan have været indført i den danske Daabsprotokol, der nu mangler«, samt at der dog virkelig har levet en Soldat ved Navn Christian Heinrich Lange, som i Ægteskab med en Kvinde med et andet Navn, Maria Elisabeth Lehrs Tochter, fik en Datter, Maria Magdalena, døbt i Garnisons Kirke d. $22/12$ 1752, hvilket Barn blev begravet d. $11/10$ 1759; Forf. syntes dog klar over, at der her næppe kunde være Tale om den samme Person af Navnet Lange, som i den ominøse Attest⁶³).

Et Eftersyn af Garnisons Kirkes danske Menigheds Kirkebøger skaffer dog hurtig Rede paa, hvem det i Attesten af 1789 ommeldte Ægtepar er. Thi ganske vist mangler som anført den danske Daabsprotokol, der omfatter Tiden 1725—November 1745, men den næste i Rækken, paabegyndt i December 1746, er vel bevaret, og her findes Ægteparret Christen Hinr. L a n g a a r, aftakket Soldat, og Anna Margrethe Hansdatter som Forældre til et d. $24/10$ 1747 døbt Barn, Jørgen Hansen, til hvem bl. a. en Jørgen Hansen, fmtl. Moderens Fader, og en Jmfr. Margrethe Hansdatter stod Fadder. En Gennemgang af andre af Garnisons Kirkes Bøger viser fremdeles, at Christian Henrich L a n g a a r d v. Capt. Bæhrs Comp. af Fyenske Regiment d. $11/7$ 1737 er viet til Anna Margrethe Hansdatter⁶⁴); og at det er den samme Soldat, der i 1745 kaldes L a n g e, vil bl. a. ses af, at 2. Søndag i Advent d. $8/12$ 1737 communicerede af Fynske Rgmt., Capt. Bæhrs [Comp.] Christian L a n g og Kone⁶⁵) — overhovedet anføres og staves Navnet paa de forskellige Maader; saaledes er det Christian Hinr.

L a n d s g a a r d s Kone, der, 32 Aar gl., er død og d. $\frac{1}{2}$ 1750 begravet i Kirkens lave Kirkegaard⁶⁶); da Enkemanden d. $\frac{22}{10}$ s. A. indgaar nyt Ægteskab med Anna Cathrine Caspersdatter Sløtel, kaldes han Chr. Hinr. L a n d g a a r d⁶⁷), og med dette Navn kaldes han, baade da hans eneste Barn af 2. Ægteskab, Christiane Josina, døbes d. $\frac{12}{8}$ 1751 (ogsaa til hende staar Jørgen Hansen Fadder), og da han selv, 40 Aar gl. er død og d. $\frac{25}{3}$ 1754 begravet i den lave Kirkegaard.⁶⁸) At denne Soldat i sit 1. Ægteskab kan have faaet en Datter døbt d. $\frac{26}{10}$ 1745, passer jo meget godt med, at hans næste Barn er døbt i Oktober 1747.

Et Forhold maa i denne Sammenhæng ikke lades ude af Betragtning: Hans Hansen og Chr. Henr. Langgaard har staaet ved samme Regiment omend, saa vidt det kan ses, ved to forskellige Kompagnier, og kan altsaa have kendt hinanden; endvidere er den sidstnævntes Kone en Hansdatter — hun kan eventuelt være Søster til Hans Hansen. Er det da muligt, at Martha Marie virkelig skulde være Chr. Henr. Langgaards Barn og — da han synes at have haft mange Børn — være antaget i Barns Sted af Hans Hansen og Anna Maria Berntsdatter? Hermed kan den mærkelige Daabsattest og Ægteparret Oehlenschlägers kølige Forhold overfor dens tilsyneladende kapitale Fejl forklares. Tanken maa dog vist afvises; Joach. Conr. Oehlenschlägers Tilførsel i Stambogen lader sig vanskelig forene dermed — hvorfor skulde han alene have anført sin Hustrus Pleje- eller Adoptivforældre, hvis han vidste, at hun var Barn af helt andre Folk? Afgørende maa det dog være, at hans Søns Fødselsdagsdigt til Moderen forudsætter, at Fødselsdagen er d. $\frac{10}{6}$, mens Attestens Daabsdag først er den $\frac{26}{10}$. Saalænge havde man ikke i 1745—46 ventet med at døbe et Barn. Der maa, som anført, foreligge en Forveksling mellem to Martha Maria'er, hvoraf den ene, hende vi har med at gøre, er Datteren af Hans Hansen og Anna Maria Berntsdatter Severin.

Om hende ved vi iøvrigt fra hendes yngre Aar kun, at hun 1761 er konfirmeret i Kjøbenhavn i den tysk-reformerte Kirke⁶⁹), og at hun 1762, 17 Aar gammel, boer hos sin Moder i Adelgade, nu Gade Nr. 52. Antagelig er det gennem Moderens Forbindelser med Sognepræst Josias Lorch, at hun har faaet Plads hos den tyske Hofpræst, Dr. J. A. A. Cramer, fra hvis Hus hun — da Cramer i 1771 blev Generalsuperintendent i Kiel og forlod Kjøbenhavn — som Kammerjomfru er kommet i Tjeneste hos Grev Adam Moltkes Hustru. Før hendes Ophold i det Cramerske Hus skal hun efter sin Søns Opgivende have »i sin tidligste Ungdom« været i Huset paa Landet »hos en Slægtning«, Forvalter Bruun paa Herlufsholm. Hvorledes det forholder sig med dette Slægtskab, kan ikke endnu forklares; den af Dr. Louis Bobé givne Forklaring⁷⁰): at Forbindelsen vistnok

»maa søges gennem hendes Stedfader Marqvart Bolt, hvis Fader(?) Regimentskvartermester Peder Bolt var gift med Ivar Bruuns Søster Cathrine † 1736« maa bero paa en lapsus, idet Marqvart Bolt jo ikke var Martha Marie Hansens, men hendes senere Ægtefælles, Joachim Conrad Oehlenschlägers Stedfader.

Hendes senere Skæbne er omtalt i Sønnens Erindringer og kommenteret i de dertil knyttede Oplysninger fra Dr. Bobés Haand, hvortil der derfor her henvises, idet det blot skal medtages, at Joach. Conr. Oehlenschläger i Stambogen ikke nævner sin Vielsesdag og anfører sin første Søns Fødsel og Daab paa følgende Maade:

»1778 d. 2ten Februar wurde meine geliebte Frau mit einem jungen Sohn entbunden welcher d. 3ten Febr. wieder in der Ewigkeit ging, er bekam in der hochh. Taufe den Nahmen A d a m G o t l o b.«
H v o r dette Barn er kommet til Verden, vides ikke; mulig vil det nu, da Fødselsdagen er oplyst, være muligt at finde en Kirkebogstilsførsel om dets Daab eller Begravelse.

IV. Morbroderen.

Om sin Morbroder fortæller Adam Oehlenschläger uden noget Sted at nævne hans Navn⁷¹): »Hun [o: Digterens Moder] havde haft en Broder et meget smukt ungt Menneske, fuld af Aand og Hierte. Han lærte Murerprofessionen, blev Svend og var, som jeg har fortalt, nys omtalte [Murermester og] Major L a n g e s⁷²) Ungdomsven Det unge Menneske faldt engang i et Værtshuus i Hververnes Hænder, blev Soldat, og siden var der ingen Mulighed for at faa ham frelst, da min Fader ikke kunde betale Løsesummen for ham. Jeg tænkte paa ham, da jeg digtede Scenerne med Rudolf i D i n a.⁷³) Den ældste Søster, min Moster, var den velhavende Kiøbmandskone, men maa vel ikke have været istand til at gjøre noget for sin Familie, da hendes Broder blev Soldat, og hendes Moder døde i Vartou. Af Fortvivelse givtede det unge Menneske sig nu med en Tjenestepige, fik to Børn — og havde Gud været lovet overstridt og var død, da jeg kunde skiønne. Min Fader besøgte engang med mig Enken paa et Loftskammer i Adelgaden; og det kommer mig for, at jeg hverken før eller siden har seet Mage til usigelig Nød. Det var en haard Vinter, og hun laa i Sengen med Børnene under Dynen, for ikke at fryse ihjel. Min Fader hjalp saa godt han kunde.« I det følgende nævner Oehlenschläger Morbroderens Datter ved Navn F r e d e r i k k e, og denne Oplysning sammenholdt med, hvad der af Dr. Louis Bobé kunde meddeles om Datterens Ægteskab med Malersvend Johan Helms⁷⁴) har gjort det muligt — da først Frederikkes Død, derved hendes Alder og omtrentlige Fødeaar og ad denne Vej omsider hendes Daabsdata var

udfundet — at fremskaffe de følgende Efterretninger om Adam Oehlenschlägers Morbroder, **Bernhard Anthon Hansen**.

Som ovenfor nævnt kendes dennes Fødselsaar og -Sted ikke; ved det københavnske Mandtal i Efteraaret 1762 var han efter Moderens Opgivende »11 aar til Pinsedag«, o: det følgende Aar, 1763, da Pinsedag faldt paa den 22. Maj; paa Folketællingslisten for $\frac{1}{7}$ 1787 angives han at være 35 Aar og ved sin Død d. $\frac{17}{3}$ 1788 36 Aar; han er da født o. 1752. Naar det i en Kalenderoptegnelse fra Adam Oehlenschlägers Haand skal hedde, at han d. $\frac{13}{7}$ 1792 besøgte sin Morbroder paa dennes Fødselsdag⁷⁵), maa allerede Aars-tallet være urigtigt, da Morbroderen da i 4 Aar havde været død, og Dagen kan da heller ikke efter det ovenanførte være rigtig. Men da han efter sit eget Udsagn (se ovfr.) ikke selv har kendt Morbroderen, men vel hans Enke, er Besøget maaske gjort paa hendes Fødselsdag; hun levede ihvertfald 1792.

I 1766 konfirmeredes **Bernhard Anthon Hansen** i tysk-reformert Kirke; allerede som o. 9-aarig Dreng har Bernhard Hansen d. $\frac{12}{9}$ 1761 faaet Klæder af den s. A. stiftede Kasse til Beklædning af fattige Skolebørn hørende til den reformerte Menighed i København⁷⁶); i 1763, hedder det i Beretningen om Kassens Virksomhed, blev 2 af Drengene og 1 Pige af Menigheden konfirmerede og fik deres Udstyr af Kassens Midler, »Daniel Bloch, Friederich Klökermann und Bernhard Hansen aber wurden von ihren Eltern vor der Konfirmation weggenommen, und hatten also kein Theil mehr an dieser Stiftung.« Konfirmeret blev Drengen dog altsaa alligevel i Menigheden, og Aaret efter lod Murermester Henrich Brandemann*) i Laugets Protokol indskrive⁷⁷): »**Bærvartus Antonius Hansen** født i Bielefeldt i Tydskland paa lære i 3 Aar.« I Marginen er tilføjet: »1771, d. 23. Julij løsgivet og fick trøgt Lære brev«; at Drengen ikke har haft det helt behageligt i sin Læretid, fremgaar af hans Moders ovfr. S. 14 omtalte Klage af $\frac{26}{6}$ 1769 over Svenden Daniel Krüger, der mishandlede hendes Søn. Den fra Konfirmationsregistret afvigende Form for Drengens Fornavne er værd at bemærke. Han er jo tydelig nok opkaldt efter sin Morfader Bernt Antoni Severin ligesom Søsteren efter sin Mormoder; da han er født i Westfalen, ligger det nær at antage, at Kirkebogsføreren har ladet sig paavirke af den kendte nordtyske Helgen, Biskop Bernwards Navn, til at fordreje Drengens.

*) Holsteneren **Henrich Brandmann** el. Brandemann, der var optaget i Murerlauget $\frac{23}{4}$ 1762 og $\frac{26}{4}$ s. A. vandt Borgerskab i København, erhvervede ved Skøde af $\frac{22}{10}$ 1767 Ejendommen St. Annæ Vester Kv. Mtr. Nr. 193 i Borgergade; d. $\frac{4}{4}$ 1803 blev læst hans Disposition om, hvad der skulde gøres ved Gaarden efter hans Død. Den $\frac{9}{6}$ 1807 tilskødedes den Major v. det borg. Korps og Raadmand Philip Lange. Paa dens Grund ligger nu den Sukkerfabrikkerne tilh. Ejendom Borgergade Nr. 33.

Kun som ægtefødt kunde han optages i Lauget som Lærling, og man maa da antage, at Moderen ved hans Indskrivning har produceret en tysk Daabsattest for ham, der ellers ikke har været benyttet, og som angav hans Fornavn som i Laugsprotokollen indført. Det vil af Fortegnelsen nedenfor over Bernhard Anthon Hansens Børn ses, at den tyske Navneform hos et af dem gaar igen i en yderligere forvansket Skikkelse.

Adam Oehlenschlägers Beretning om Morbroderens tvungne Hvervning viser sig at være rigtig. Den 12. Febr. 1770 blev Hof-Murmester Brandemans Dreng Anthon Bernhart Hansen »paa en voldsom Maade indbragt i det Huus i Peder Madsens Gang, hvor han siden om Aftenen skal have engageret sig til at tjene som Fuselier« ved det danske Livregiment til Fods i Oberstløjtnant v. Barners Kompagni. Hans Mester udtog straks Klage mod Regimentet; der holdtes Krigs- og Politiforhør, men ved Politi- og Kommercekollegiets Kendelse af 26. Marts 1771 afgjordes Sagen af de 8 civile Dommere med 3 militære Bisiddere derhen, at Anthon Bernhard ved 4 Musketereres eedelige Vidnesbyrd fandtes overbevist om frivillig (!) at have engageret sig til at tjene ved Regimentet i 6 Aar mod 30 Rdl.s Haandpenge, hvoraf han straks af Løjtnant J. H. Darre — kendt som dygtig Hverver — havde modtaget de 4 (der samme Aften var blevet drukket op); dog blev der af 2 af de civile Dommere afgivet dissenterende Vota. Med en Supplik, som anbefalede af den samme Magistrat, der nylig havde dømt ham, søgte og fik Muur-Dreng Anthon Bernhard Hansen d. 24. Maj 1771 fri Proces under event. Appel af Kendelsen, men Prokurator P. S. Balling, der beskikkedes ham til Sagfører, har dog, da det kom til Stykket, ikke turdet vove Apellen; Sagen ses i hvert Fald ikke indbragt for Højesteret ⁷⁸⁾. Intet har da kunnet frelse den unge Murer fra efter udstaaet Læretid i Juli 1771 at vedgaa sin Capitulation paa 6 Aar, der maa være blevet forlænget, siden han døde i Tjenesten 1788. I Efteraaret 1771 rykkede Regimentet ind i de nye københavnske Kaserner, og her har han da boet i »Sølvfløjen«, til hans Afdeling atter i Efteraaret 1775 lagdes i Borgerkvarter i Kjøbenhavn for ved Paasketid 1776 at forlægges til Helsingør.

Den ²⁹/₈ 1776 fremstod for Danske Livregiments Justitsprotokol Musketér Anthon Bernhard Hansen og producerede en af Løjtnant Hveberger udstedt Friseddel (»Trautschein«), hvorefter han maatte indgaa Ægteskab.⁷⁹⁾ Regimentet garnisonerede paa dette Tidspunkt i Helsingør, og i denne Bys St. Marie Kirke viedes d. ³/₁ 1777 Anthon Bernhard Hansen, Mousquetier bey des Herrn Oberst v. Barners Compagn., til Jomfru Christine Tønder, efter at de d. ³⁰/₈ 1776 var blevet trolovede og der d. ⁸/₁₂ s. A. første Gang var lyst for dem; Bruden betegnes senere, ved

Mandens Død, som J o h a n s D a t t e r; hun var et Par Aar ældre end sin Ægtefælle. Parret har haft følgende Fællesbørn:

1. C a s p e r B e r n h a r d, født paa Fødselsstiftelsen i Kjøbenhavn og døbt dér d. $19/4$ 1775 »med Tegn 169«. ⁸⁰⁾ Navnet Casper i Forbindelse med hans nedennævnte Søster Frederikkes henleder uvilkaarligt Tanken paa det af Vilh. Andersen gængs⁸¹⁾ Skæmte-digt, som Adam Oehlenschläger i sin Søster Sofies Hjem har skrevet om Kusinen Frederikke og Caspar Ka'l. Versene opfatter det fortrolige Forhold mellem de to som Bebudelse af en forestaaende Ægteforening — det er jo næsten utroligt, om Digteren, der vidste, at Frederikke var hans Søskendebarn, ikke ogsaa skulde have været klar over, at Casper var hendes Broder; mindre mærkeligt er det, hvis Sophie Ørsted, der havde Kusinen i sit Brød som Tjenestepige, ogsaa har beskæftiget sin fattige Fætter som Karl. Der foreligger ialt Fald her et Forhold, som foreløbig maa staa uklaret hen.
2. J u l i a n e M a r i e, født i Helsingør og døbt d. $28/7$ 1777 i St. Marie Kirke; ved hendes Daab staaer Faderens Kompagnichef, Oberst v. Barner, Fadder.
3. A n n a B i r g i t t e, født og døbt ibid. d. $23/1$ 1779.
4. B a r b a r d u s [sic!] A n t o n i u s, født og døbt d. $30/12$ 1780 ibid.
5. S o p h i a F r i e d e r i c a, født og døbt d. $19/4$ 1782 ibid. Blandt hendes Faddere mærkes Mr. Jacobsen og Sophia Hedevig, Christen Jacobsens Frau im alten Kloster; han var Broder til den fra Johs. Ewalds Levned kendte Kromand Ole Jacobsen i Rungsted. ⁸²⁾ Til hvad der allerede andetsteds er oplyst om Sophie Frederikkes senere Skæbne ⁸³⁾, kan føjes følgende. Hun viedes d. $8/9$ 1805 paa Frederiksberg til Ungkarl og Malersvend J o h a n H e l m s; fik d. $12/12$ s. A. en Datter, der d. 15. s. M. døbttes Marie Kirstine Conradine, og til hvem Joach. Conr. Oehlenschläger i k k e — som af ham selv i Brev af $17/12$ 1805 til Sønnen anført — stod Fadder; det gjorde derimod Student Ørsted, Farverenken Mad. Møller og Jomfru Trine Ørsted. Den $2/10$ 1806 fødte hun atter en Datter, som d. $26/10$ s. A. døbttes Engel Sophie Albertine og døde 6 Uger gl. d. $14/11$ s. A. Den $22/2$ 1808 døde borgerlig Artillerist Johan Helms Hustru Sophie Frideriche Hansen, 25 Aar gl., af Brystsyge i St. Larsbjørnsstræde 176 og begravedes 26. s. M. paa Vor Frue Kirkes Assistents Kirkegaard. ⁸⁴⁾

Endelig fødtes i Kjøbenhavn og døbttes i Tysk-reformert Kirke Ægteparrets sidste Barn:

6. J o h a n C h r i s t i a n, født mellem 13. og 14. Marts 1785, og døbt 19. s. M. i Kirken, død og begravet allerede $24/12$ s. A. i Frijord. Blandt Fadderne til dette Barn nævnes foruden Sr. Lange, antagelig Faderens gamle Ven og Fagfælle, Murmester Philip Lange, en »Hr. E l l e n s c h l ä g e r«, der utvivlsomt er Faderens Svoger, Organist Joachim Conrad Oehlenschläger.⁸⁵⁾

Paa Folketællingslisten i 1787 findes Familien opført som boende i St. Anna Vester Kvarter, Borgergade (Mtr.) Nr. 106, nu Gade Nr. 38; Anthon Bernhard Hansens Alder er angivet til 35, hans Hustrus til 37 Aar; af Børnene mangler Anna Birgitte og Johan Christian, der antagelig er døde, og den næstældste Søns Navn har nu faaet Formen B a w a r d u s A n t o n i u s.

Aaret efter Folketællingen døde Musketer ved Danske Liv Regiments 6. Comp. Anthon Hansen, 36 Aar gl., af »tærende Syge«, og d. $18/3$ 1788 begravedes han paa Garnisons Kirkegaard udenfor Stadens østre Port.⁸⁶⁾ Familien boede da i Adelgade Mtr. Nr. 287 (nu Gade Nr. 47 og 49), men den syge Soldat var allerede d. $15/12$ 1787⁸⁷⁾ ført til Frederiks Hospital, hvor Døden indtraf d. $16/3$. Ved det d. $3/4$ s. A. holdte Skifte⁸⁸⁾ oplyser Enken, at den afdøde ikke forhen havde været gift, og at der af Ægteskabet med hende efterlades 3 Børn: Caspar Bernhard, 13 Aar, Juliane Marie, 11 Aar og Sophia Friderikke, 6 Aar; herefter skulde Bawartus el. Barbardus Antonius være død i Mellemtiden mellem $1/7$ 1787 og $3/4$ 1788, men han ses ikke at være anført i Kirkebøgerne som begravet. Enken erklærede intet at eje, og Commander-Sergeant V. Ploenius, der mødte ved Forretningen, bekræftede dette og oplyste, at den afdøde intet ved Compagniet havde tilgode, men derimod blev en stor Del skyldig — som allerede var afskrevet som tabt, og da der saaledes intet var at behandle, blev Forretningen sluttet.

I 7 Aar overlevede C h r i s t i n e J o h a n s d a t t e r T ø n d e r sin Mand; først d. $30/1$ 1795 bukkede hun, 48 Aar gl., under for Nød og Sygdom — som Dødsarsag angives: Svindsot — og to Dage efter førtes hun fra sin fattige Bolig i Adelgade Mtr. Nr. 222, nu Gade Nr. 38, til Garnisons Kirkegaard uden for Stadens østre Port⁸⁹⁾. Noget Skifte efter hende ses ikke at være foretaget.

Utænkeligt er det ikke, at der kan leve Efterkommere af Caspar Bernhard og Juliane Marie Hansen, der saaledes kan regne sig i Slægt med »Nordens Digterkonge«.

Noter.

- 1) Oehlenschlägers Ungdomserindringer, udgivne ved Louis Bobé, Kbhvn. 1915 — i det følgende citeret som Oe. U. — S. 5 f.
- 2) »Stam Buch gehörig August Henrich Öhlenschläger Anno 1742 d. 28. Januarius.« Kgl. Bibl. Ny kgl. Saml. 8° Nr. 674.

- 3) Kristian Arentzen: Adam Oehlenschläger. Litteraturhistorisk Livsbillede. 1879, S. 4.
- 4) Oe. U. S. 220, Anm. ad S. 2, Lin. 10.
- 5) Borgerskabsprotokol 1699—1723 (Kjbhvn.s Raadstuearkiv).
- 6) Frue Kirkes Vielsesprotokol 1704—13.
- 7) Lønnen var 10 Rdl. maanedlig; F. V. Mansa: Pesten i Helsingør og Kiøbenhavn 1710 og 1711, Kbhvn. 1854, S. 79.
- 8) Kjøbenhavns Skiftekomm.s Behandlingsprotokol II. 1721—25, S. 869.
- 9) Kjøbenhavns Overformynderis Hovedbog Litr. C. 1712—22 S. 599. Myndlingens Forældre var Niels Søfrensen Botellerer paa Skibet Damsborg »som blef med samme Skib« og hans Efterleverske Magdalene Christensdatter.
- 10) l. c. S. 772.
- 11) K. C. Rockstroh: Frue Kirkegaards Overførelse til Batteriet Trekroner i 1823, »Berl. Tid.« for ²⁵/₇ 1925.
- 12) som 5).
- 13) H. Malling: Vielser i Kjøbenhavn 1721—24 (Ms. i Raadstuearkivet).
- 14) Kjøbenhavns Byting. Oblig. m. Pant i faste Ejendomme 1728. Dok. er først læst til Tinge ¹⁸/₁₀ 1728, men udstedt ¹²/₁₂ foreg. Aar.
- 15) Kjøbenhavns Huse og Indvaanere efter Branden 1728. Kbh. 1906, S. 49.
- 16) Se om dennes Død og Begravelse og Skandalerne ved denne Løjlighed Dr. O. Nielsen: Kjøbenhavn under Kong Frederik den Fjerde, 1892, S. 120 ff.
- 17) Mag.s Resol. Prot. 1729—30, S. 39.
- 18) l. c. S. 122, 236, 366 og 432.
- 19) Som i 14) S. 398.
- 20) Se saaledes Kjøbenhavns Gældskommissions Protokol for 1730, S. 76, 90 og 159; for 1731 S. 90.
- 21) Mag.s Resol. Prot. 1730—31, S. 367.
- 22) Police Nr. 942 i Kbhvn.s Brandfors.s Policeprot. (Landsark.).
- 23) Kjøbenhavns Byting. Prot. over Oblig. m. Pant i fast Ejendom. Huset betegnes her som beliggende »for an udi Pilestræde mellem Rasmus Hansens Hus p. d. nordre og Peruqvemager Servings Enkes iboende Hus p. d. sydre Side«; dette sidste er Huset nærmest Østergade.
- 24) Nikolai Kirkes Stolebog (i Raadstuearkivet) 1722—39. 1733 S. 12; 1734 S. 38 b og 63; 1739 S. 30 og 59.
- 25) Sjæll. aabne Breve 1748 Nr. 108. Jep Buchs Ansøgning er dat. d. ²/₃ Kongens Resol. d. ⁸/₃ og Bestallingen udfærdiget d. ¹⁵/₃ s. A.
- 26) Mag.s Resol. Prot. 1749, S. 355.
- 27) Helligaands Kirkes Bog 1713—56; Frue Skoles Ligbog for de paag. Aar.
- 28) Rigsarkivets Kartotek over kgl. ansatte u. Rentekammeret.
- 29) Kirkebog for Vor Frue Kirke i Kjøbenhavn 1704—13.
- 30) Trinitatis Kirkebog. Døbte og Viede.
- 31) Fortegnelse over de Aar 1728 afbrændte Gaarde og Huse.
- 32) Stadens Overformynderibog Anno 1712 Litr. C S. 772; Afkalds Prot. S. 130 Nr. 18.
- 33) Borgerskabsprot. 1724—48.
- 34) Fortegnelse over Indvaanerne i de af Branden 1728 skaanede Bydele.
- 35) Indkvarteringsmandtal 1727.
- 36) Vægtermandtal 1729.
- 37) Lygte- og Sprøjteskats Mandtal 1729—30.
- 38) Som i 6).
- 39) Frederik Hjort: Slægten Gjerløff, Odense 1904, S. 130.
- 40) Oe. U. S. 38 og 42.

- 41) Helligaands Kirkes Ligprotokol 1757—1813.
- 42) Hof- og Stadsrettens »Hvide Bog« Nr. 1 1809—11, S. 279.
- 43) Garnisons Kirke. Viede, danske og tyske Menighed, 1732—1769.
- 44) Hirsch: Fort. over danske og norske Officerer 1648—1814 IV. Ms. p. det kgl. Bibli.
- 45) Se det i Note 3 nævnte Skrift af Kr. Arentzen S. 3.
- 46) Joakim Larsen: Bidrag til Kjøbenhavns Skolevæsens Historie 1881, S. 36.
- 47) Oe. U. S. 4—5.
- 48) Magistratens Resol. Prot. 1765, S. 292.
- 49) » » » 1767, S. 19.
- 50) » » » 1768, S. 620.
- 51) » » » 1769, S. 170.
- 52) » » » 1771, S. 197.
- 53) Vartov Hospitals Arkiv Direktionens Senge 1761—1805 (Incl.).
- 54) » » » Examinations Prot. over Lemmernes Ejendele 1760—1837 S. 109 b.
- 55) » » » Auktionsprot. 1776—1798 S. 268 b, Nr. 662—75. (Vartovs Arkiv i Kbhvns Raadstue-Arkiv).
- 56) »Nahmen-Register der . . . in der ev. reform. deutschen Gemeinde Getauften Confirmierten« o. s. v. 1686—1810 i Landsarkivet for Sjælland. Selve Konfirmationsprotokollen, der er benyttet saa sent som o. 1899, se Pers. hist. Tidsskr. 4. R. 2. B. S. 58, Fodnote ²⁾, er siden — hvor utroligt det end lyder! — forsvundet i Kirkens Værge og har ikke været til at opspore. Den vilde bl. a. antagelig give en lille Oplysning om de to Søkendes Fader.
- 57) Muur- og Steenhuggerlaugets Protocol 1749, S. 189 b.
- 58) Vilh. Andersen: Adam Oehlenschläger. Ungdom. 1899. S. 15.
- 59) Ny Enkekasse Nr. 2388. Originalen paa et 4° Ark; selve Attesten med een Haand, formodentlig Klokkerens, Underskriften med en anden (den tyske Sognepræst).
- 60) Den Herre Zebaoths Kirkes Trolovelsesprotokol for den tyske Menighed 1770—1816; Parret blev trolovet d. 4. November og kopuleret den 28. s. M. 1777.
- 61) Garnisons Kirke. Vielser 1769—1815, Teutsche Gemeine [sic!] S. 33.
- 62) Først hos Kr. Arentzen i hans Mindeskrift 1879, S. 7; dernæst hos Vilh. Andersen, l. c. S. 14; det rette Forhold er oplyst af Louis Bobé: Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekrede V Bind. Kbh. 1902, S. 200; paa den dér anførte Stamtavle over Familien Oehlenschläger figurerer dog fremdeles den Dag for Moderens Daab, der sikkert er urigtig, naar hendes Fødselsdag er 10. Septbr.
- 63) Christian Heinrich Lange, Musketer v. det lollandske Regiment, var allerede gift med Maria Elisabeth Lehrns Datter i 1747, da Parret d. $\frac{3}{3}$ fik en Datter, Anna Dorthea, døbt i Helsingørs St. Marie Kirke (S. 69).
- 64) Copulationsprotokol ved den Herre Zebaoths Kirke, dansk og tysk 1732—1769. Jermis (Jeremias?) Johan Bär eller Beer blev Kaptajn og Komp. Chef ved fynske gew. Inf. Regt. $\frac{4}{11}$ 1733; Major af Inf. $\frac{8}{12}$ 1738, Major i Regim. $\frac{19}{1}$ 1739; Afsked $\frac{21}{12}$ 1744.
- 65) Samme Kirkes Skriftebog 1732—1745.
- 66) Begravelses Protokol for Garnisons Kirkegaard i Byen 1706—1807.
- 67) Som i ⁶⁴).
- 68) Som i ⁶⁶).
- 69) Se ⁵⁶).
- 70) A. Oe. U., Anm. S. 221 ad S. 5, L. 24.

- 71) Oe. U. S. 41 f.
- 72) l. c. S. 228, Anm. ad S. 41, L. 19.
- 73) Oehlenschlägers poetiske Skrifter, udg. af F. L. Liebenberg, 11. Del 1859. Stedet findes i Tragediens 2. Handling, S. 305 ff.
- 74) Oe. U. S. 228, Anm. ad S. 42, L. 19.
- 75) l. c. Anm. ad S. 41, L. 3 f. n.
- 76) »Des Reformierten Erziehungs-Hauses Protocoll Lit. A.«, paabegyndt 1764, men indledet med en historisk Fremstilling af den i 1761 stiftede Beklædningskasses Virksomhed. Protokollen beroede, da jeg i 1925 benyttede den, hos 2. Præst ved den tysk-reformerte Menighed.
- 77) Muur- og Stenhuggerlaugets Protocol 1749, S. 189 b.
- 78) Danske Liv-Rgt. Justitsprot. 1765—75, S. 151 ff. (Hærens Arkiv). — Kbhvn. Pol. og Komm. Koll.s »Stævningsprotokol« 1766—71; Vot.prot. 1756—71, S. 372 b, og Domprot. 1759—1771, S. 573 No. 34. Mag.s Resol.prot. 1768—71, S. 662 (Raadhus Arkivet). — Danske Canc. Supplik. Prot. 6 Q No. 893 og do. 1 A No. 78; sammes 1. Dep.s Registr. 1771—73 No. 39 (D) og Missiver No. 52 (Rigs Ark.).
- 79) Justitsprotokol for det kgl. Danske Livregiment til Føds $\frac{9}{1}$ 1776— $\frac{18}{5}$ 1780 (Hærens Arkiv).
- 80) Fødselsstiftelsens Døbe-Protokol 1753—81.
- 81) Vilh. Andersen: Adam Oehlenschläger. Ungdom. S. 90.
- 82) Johannes Ewalds Levnet og Meninger, udg. af Louis Bobé, 1901, S. 340.
- 83) Oe. U. S. 42 og Anm. S. 228.
- 84) Vor Frue Kirkes Daabsprot. 1805—1813; sammes Ligprotokol 1794—1813; Kjøbenhavns Skiftekom.s Forsegl. Prot. $\frac{5}{4}$ 24, S. 425, for 1808.
- 85) Tysk reformert Kirkes Kirkebog 1686—1794, S. 224.
- 86) Begravelsesprotokol for Garnlsons Kirkegaard udenfor Stadens østre Port. 1793, S. 114 b.
- 87) Prot. over Frederiks Hospital for 1787 Nr. 2077. At han her betegnes som født i Kbhvn. kan der næppe lægges Vægt paa. Han blev indlagt, efter Requisition af Kaptajn Roepstorff, paa Stue MM Nr. 5.
- 88) Skiftekom.s Forsegling Prot. Nr. 9 1781, Nr. 1089, S. 327.
- 89) Som ⁸⁶⁾ S. 163.

2 Breve fra Marechal af Frankrig. Valdemar Friherre af Løvendal til Grevinde Anna Sophie Schack, født Rantzau.

Ved **Jørgen Swane.**

I Militært Tidsskrift, 20. Aarg. 1891 pag. 73—124 har Kaptain, senere Generalløjtnant A. Tuxen skreven en Afhandling om Marechal af Frankrig Valdemar Løvendal (1700—1755) og hans Forhold til Danmark, hvoraf i store Træk fremgaar, at Gesandten i Paris Grev Johan Hartvig Ernst Bernstorff paa Foranledning af Geheimeraad Johan Sigismund Schulin i Slutningen af 1748 henvendte sig til Løvendal for at føle sig for, om Løvendal mulig kunde tænke sig at blive sat i Spidsen for den danske Hær.

Da Løvendals Sager paa det Tidspunkt ikke stod særlig godt ved det franske Hof, var han i og for sig villig til at forlade Frankrig og tjene Danmark, naar han i økonomisk Henseende kunde blive holdt skadesløs. Herpaa strandede Sagen imidlertid, idet Løvendal ønskede at faa 18 000 Rdlr. i Gage, et Regiment, Udstyr til en lovet Bolig og et Amt i Nærheden af København, medens Bernstorff, som Løvendal ogsaa skriver i nedenstaaende Brev af 2. Februar 1751, kun kunde tilbyde — foruden Titelen som Generalfeltmarechal — 16 000 Rdlr., et Regiment (Livgarden til Hest) og en Bolig, medens der ikke kunde være Tale om Udstyrelse af denne, og ei heller om at overlade ham et Landgods.

Dette Tilbud fra Danmark var at betragte som et Ultimatum, men da Bernstorff forelagde det for Løvendal, vilde han hverken modtage Tilbudet eller afslaa det. En Maaned senere bebudede han at ville komme til Preetz, hvor en Søster var Conventualinde, for der paany at underhandle med en Udsending, men man var nu her bleven ked af Sagen, saameget mere som Krigsfaren var drevet over, og Schulin sendte da Bernstorff 21. Oktober 1749 et fortroligt Brev, hvorefter han under ingen Omstændigheder maatte genoptage Forhandlingerne, og overfor Løvendal beklage, at Danmark ikke kunde byde ham de Vilkaar, der svarede til hans høje Værd og udmærkede Fortjenester.

Sagen var herefter afsluttet fra Danmarks Side og synes ikke at være genoptagen.

For Løvendal var Sagen — paa Grund af hans derangerede økonomiske Forhold — i altfor høj Grad et Pengespørgsmaal, og medens Forhandlingerne endnu stod paa, fik han i Oktober 1749 af Ludvig XV, da denne skal have faaet Underretning om, at han vilde forlade Frankrig, sine Indtægter forhøjet med 30 000 Livres og 5. Januar 1751 fik han yderligere 17 000 Livres.

Skønt Løvendals Indtægt herved betydeligt forøgedes, har han, som det vil ses af nedenstaaende Brev af 2. Januar 1751, alligevel kunnet tænke sig at træde i Danmarks Tjeneste, hvorfor han beder

Grevinde Anna Sophie Schack, der overfor ham havde udtrykt Ønsket om, at han skulde stille sig i sit Fædrelands og sin Konges Tjeneste, om at underrette ham om, at Forholdene skulde have ændret sig, — i 1750 var Schulin død, — og i Brev af 15. April 1752 gentager han Opfordringen.

Brevene, der findes i Grevinde Anna Sophie Schacks Privatarkiv i Rigsarkivet, er skrevet til Grev Hans Schacks (1676—1719) 2den Hustru Anna Sophie Rantzau (1689—1760), Datter af Geheimeraad Chr. Rantzau til Rastorf, — Brevet af 2. Januar 1751 findes tillige i en Afskrift, — og kan, selv om de ikke bringer store Nyheder, betragtes som et Supplement til fornævnte Afhandling, i hvilken disse Breve ikke findes omtalt.

Madame

Ma très honorée Cousine.

Vous aurez été surprise, de ne point recevoir de mes nouvelles après celle, que j'ay en L'honneur de Vous écrire. Mais ne pouvant vous mander rien de fixe par rapport à mon voiage j'ay mieux aimé differer, jusqu'au moment de mon Depart plutôt que d'avancer quelque chose d'incertain. Mon premier projet estoit de commencer ma tournée par Hambourg, et aller de La en Saxe et en Pologne, Mais La mort de mon homme d'affaires dans ce dernier Pais, y a mis mes affaires dans une si grande confusion, qu'il faut que j'y remédie moy meme avec beaucoup de promptitude, si je ne veux être exposé à bien de pertes. J'ay donc preferé d'y aller en droiture finir L'arrangement de mes interets en quatre ou six semaines et venir en suite avec plus de Loisir en Holstein. Je gagne outre cela Le tems qu'il me faut pour recevoir une reponse de votre part, sur tout ce que je vais avoir L'honneur de vous exposer.

Vous avez désiré de tout tems ma très honorée Cousine, que je revinsse au Service, de mon Legittime Roy et de ma patrie. Le sort s'y étoit opposé et m'a bien servi, si je ne me suis point rendu alors a cette vocation je puis peutetre me flatter, que Le commandement des armées et des Expeditions qui ont roulé sur moy depuis, m'auront rendu plus propre au service d'un Roy, qui merite d'être bien servi par tant de raisons.

Il y a un an que Mr. de Bernsdorff me fit L'honneur de me faire des propositions de La part de Sa Majesté et cela par Le canal de feu Mr. de Schulin; on eut la bonté de m'offrir, Le grade de General feldmarechall, 16000 ecus du Pais, un hotel convenable à Copenhague et un Regiment. Les appointemens n'aïant pas été a ce point des Le commencement, cela occasionna des pourparlers, et je crus ne devoir plus marchander avec mon Souverain, et Laisser

au tems et aux services, que je rendrois le soing de me procurer une augmentation dans mon Etat si j'en avois besoing;

L'acquisition d'un Duché en France, L'établissement de ma famille, et d'un grand hotel à Paris, n'apportait aucun obstacle dans mon esprit mais en obligeoit de prier Mr. de Bernsdorff de vouloir bien me donner du tems pour m'arranger et tacher de m'obtenir quelque somme d'argent pour faire face a quelque dette, qui se pourroit trouver a La suite de tant d'établissements ey dessus mentionnés, qu'il faudroit satisfaire indispensablement avant que de partir, pour ne point donner a parler. Laquelle somme ne passoit pourtant pas Les appointemens d'une Armée.

Tout cela trouva difficulté, et soit que d'autres incidens fussent survenues, soit que L'on crut que je n'agissois pas rondement Mr. de Bernsdorff eut ordre de laisser tomber toute cette affaire, Lorsque j'étois sur le point d'aller en Holstein.

J'ignore, Ma tres chere Cousine si vous etes en Liaison avec Mr. de Bernsdorff, mais il conviendra de tout ce que je viens de vous dire. Je vous prie de vous faire instruire à fond ou de luy, ou de S. E. Mr. de Molcke de cette affaire. Si de certaines considerations ont peutetre changé les idées du monarque; dites le moy naïvement. Est ce que l'on ma soubconné de n'être pas déterminé, voici le moment de s'en desabuser. Je n'ay voulu vous écrire que Lorsque je pouvois etre assuré que ma Lettre ne s'egarât pas, et c'est mon premier soing en arrivant à Leipzig. Votre reponse reglera mon sejour en Pologne, et mon arrivée en Holstein, ou je ne ferai que passer, si je n'y ay que faire. Le Roy du moins me doit savoir gré, du moment ou j'écris cellecy. La mort du Marechal de Saxe n'ayant rendu beaucoup plus consideré en France, ce que l'on a temoigné meme par l'augmentation de ma pension.

J'abandonne à votre prudence ma très chere Cousine, L'usage de tout ce que je viens de vous dire, vous voiez combien il est necessaire pour moy que cecy soit tenu secret. Adressez votre reponse au ministre du Roy a Dresden. Je differe d'entrer en detail du Reste jusqu'a ce que j'aye reçu votre reponse, afin de vous eviter des inutilités.

S. E. Mr. de Bernsdorff a paru etre de mes amis. J'aurais toujours désiré que votre Ministre de La guerre eut en part dans cette affaire, et L'eut approuvé, peut etre L'a-t-il eu, mais je ne sais bien que L'accord de L'union fait L'agrement de La vie et le bien du service.

Est ce que La gazette dit vrai, Ma tres chere Cousine, en anoncant le voiage prochain du Roy en Holstein, et quand cela arriverat-il. Ne pourriez vous pas Le suivre dans ce voiage?

Combien de joie et de satisfaction n'aurois je pas de revoir une parente si respectable et à Laquelle je me suis voué par preference des que j'ay en le bonheur de La connoitre.

Rien n'est plus sincère que L'attachement et veneration avec Laquelle je suis.

Ma tres chere Cousine
 Votre tres humble et
 tres obeissant serviteur

Le Maal de Løvendal.

a Leipzig le 2 fevrier
 1751.

a Paris le 15 Avril 1752.

Madame,

Condamné par mon sort, Chere et Respectable Cousine de vivre éloigné de vous, je prends La hardiesse de vous envoyer mon Portrait en grand pour tacher de vous renouveler le plus souvent qu'il sera possible le souvenir d'un homme, qui admire vos sentimens, qui vous est devoué avec La plus tendre veneration, et qui en meme tems conserve La plus vive reconnoissance pour toutes les marques d'amitié dont vous L'avez honoré.

Je profite de L'occassion du depart de Secretaire d'Ambassade pour vous faire parvenir celley et je vous supplie madame d'etre toujours mon guarant par rapport à mon zele et a ma fidele soumission pour mon incomparable Roy et pour ma patrie.

Au reste L'on me trouvera toujours Lorsqu'on voudra de moy.

.....

Le Maal de Løvendal.

I Resten af Brevet omtaler Løvendal at han gerne vilde have været til Badene i Pyrmont og derefter i Familiens Skød i Holsten, som han altid foretrækker for »la vie bruyante de France«, men han maa holde sig i Ro paa Grund af en daarlig Taa. Iøvrigt takker han for nogle Heste, Grevinde Schack har skænket ham.

Embedsetat for de kongelige Ordeners Kapitel.

1671—1928.

Udarbejdet af **Louís Bobé.**

Den første, der efter Indstiftelsen af Dannebrogordenen i Henhold til særligt Mandat varetog Sekretærforretningerne ved de danske Ridderordener, var Sekretær i Danske Kancelli **Bolle Luxdorph**. Under 31 Maj 1671 fik han Befaling til at lade forfærdige 3 Bøger, og i den første af disse »at indføre deres Navne, som æredes med Charge og Titel,« i den anden alle der optoges i Greve- og Friherrestanden, samt i den tredje Bog »de som af Os med nogen Ridderorden værdiges, alt med hosskrevne Dag og Datum.« Om Vederlaget for dette Arbejde hedder det: »Og ere Vi tilfreds, at af en hver, hvis Navn i saa Maade antegnes, maa til Dig gives en Discretion paa en halv Snes Dukater, eller som hver selv lyster.«

Det paalægges Luxdorph »at holde altid bemeldte Bøger udi god Skik og Orden, som han agter at forsvare og bekendt være og dennem udi Vores Archivs Cancellaria til en stedsevarende Efterretning og Amindelse for Efterkommerne i god Forvaring at forblive lades¹⁾. Hvis Luxdorph virkelig har oppebaaret de i alle tre Klasser forefaldende Discretioner, maa Embedet siges at have givet betydelige Indtægter.

Med Ordenssekretærens Charge forenede Luxdorph fra Maj 1672 Embedet som Ceremonimester. Ifølge Universitetets Ligprogram over Bolle Luxdorph fik han først 1676 Bestalling som Ordenssekretær. Da han 1679 ophøjedes i Adelsstanden, optog han et Elefanthoved i sit Vaaben, uden Tvivl en Hentydning til hans Stilling²⁾. I Begyndelsen af 1690 faldt Luxdorph i Unaade hos Kongen og fjærnedes fra sine Embeder³⁾. Til hans Efterfølger som Ordenssekretær udnævntes 7 Juni s. A. Kammerjunker **Vincentz Lerche**, der ligesom sin Forgænger med Stillingen kort efter forenede Ceremonimesterens Charge. I Bestallingen siges, at han skal »behørigen expedere og paraferere de kongelige Patenter for dem, som med de kongelige Ridderordener, saavel af Elefanten som af

¹⁾ Sjæll. Tegnelser 1671 Nr. 459.

²⁾ Hans Vaabenmærke findes paa Bindet af hans Explr. af Christian V.s tyske Statuter for Elefantordenen, dat. 11 Marts 1679, paa hvis sidste Side Langebek har bemærket: »ere skrefne af Ober Secreterer Luxdorph self som den Tid var Ordens Secreterer«. (Ny kgl. Saml. fol 875).

³⁾ Se G. L. Wads Biografi af ham Pershist. Tidsskr. (1880).

Dannebrog benaades, og hvis videre samme Ordener vedkommer, og saadan hans Expedition, hver Orden for sig, saavel som hvis af deslige forhen expederede Breve endnu uregistrerede henstaa, rigtigheden lade registrere og til Bogs føre, saa og ellers troligen forrette hvis hannem Tid efter anden bliver befalet.« Om hans Løn og Sportler bestemmes følgende: »For denne hans Tjeneste skal han nyde til aarlig Løn og Besolding hvad der tillægges ham i Kammerreglement. Og skal det ellers ikke være hannem forment, derfor at annamme en Discretion af enhver, som med Høflighed imod hannem vil lade se, at de erkende det for en Kongelig Naade, som Vi (Kongen) dennem i saa Maade bevise«¹⁾.

Den ældste i Ordenskapitulets Arkiv opbevarede Protokol over Elefantriddere bærer Titlen: Elefant Ordens Ridder-Bog, hvorefter nyt Titelblad: — Eqvites Ordinis Elephantini ab Augustissimo Regi Friderico Tertio creati qvi Anno MDCXC vixerunt. Dette Afsnit begynder med Godaert Adrian de Rheede Baro de Amerongen creatus 1660 og omfatter otte Blade med lige saa mange Afskrifter af Patenter og de paagældendes Vaabenaffildninger i Farver. Derefter følger nyt Titelblad for de af Christian V. kærede o. s. v.

Den ældste Protokol over Dannebrogssiddere bærer som Titel Eqvites Ordinis Dannebrogici ab augustissimo Rege Christiano Qvinto creati — og begynder med Georg Christopher Hammerstein Creatus 1671 2 Juli. Protokollen slutter 1722, 16 April med Johan Friedrich von Holstein og omfatter ialt 218 Dannebrogssiddere; ogsaa her er hvert Diplom vedføjet Ridderens Vaaben gengivet i Farver²⁾.

Begge Bøger er ført med samme Haand i Overskrifterne, som dog forsvinder 1688 for at afløses af en ny 1693. Da der i sidstomtalte Protokol er tilføjet Riddernes Dødsaar, det første 1672, tør man slutte, at begge Protokoller er anlagt og ført af Luxdorph og derefter fortsat af Lerche.

¹⁾ Sjæll. Reg. 1690 143.

²⁾ Under Frederik III.s Regering foregik ingen Forandring i Ordensvæsenet. At den første enevældige Konge dog har ønsket at se Elefantordenen omgivet med al mulig Glans, viser en Skrivelse fra ham af 3 Okt. 1651, tilstillet Greve Frederik af Nassau i Anledning af dennes Udnævnelse til Elefantridder. Det hedder heri, at Kongen »har fundet for godt og truffet den Anordning, at saavel fyrstelige som grevelige Personer, som Ridder af Elefanten, til denne Ordens større Splendor, bør stedse i et af deres fornemste Gemakker have en Himmel med Bagtæppe (Rückdecke) og Stol, hvorpaa de Kongelige Danske Insignier samt Symbolet og Ordenen ere broderede som en vedlagt [ikke bevaret] Tegning viser. Det paalægges Greven at foranledige og fremme hos andre Personer af Grevestanden i hans Hjemstavn, at hver af dem skal lade sig forfærdige saadan Himmel, Bagtæppe og Stol, og betjene sig deraf til Præeminence for andre Grever, som ej ere benaadede med denne Orden«¹⁾.

¹⁾ Ausländ. Reg. 1651. f. 11 e. Konzept med Th. Lentes Haand.

Om Lerches Embedsførelse i de nøjagtig halvtres Aar, han beklædte Stillingen, giver den af ham og som Ordens Copie Bog betegnede Journal over udgaaede Breve, nu i Rigsarkivet (fh. Uldallske Saml. fol. 102, Kgl. Bibl.), omfattende 542 Sider, interessante Oplysninger. Det første Brev i Bogen er dateret 25 Juli 1690, det sidste 8 Okt. 1740. Den følgende Ordenskopibog, førtes af de følgende Ordenssekretærer ned til Johan Bülow, der fik Prædikat af virkelig Ordenssekretær. At han som formodentlig ogsaa hans Forgængere i Embedet har baaret et Officianttegn, Forbilledet for det 1808 indførte, fremgaar af hans Optegnelser om Afskedsaudiensen 1793, hvori det hedder, at han afleverede sit Tegn som Ordenssekretær, hvilket Kronprinsen modtog og kastede paa Bordet¹⁾. Den sidste Ordenssekretær før Ordensvæsenets Omdannelse var Teaterchefen Greve Ferdinand Ahlefeldt (1793). Da denne Aaret efter forlod Landet, inddroges Stillingen, og Ordenssekretærens Forretninger overdroges if. Statskalenderen til Hofmarskallen²⁾.

Den nu foreliggende Embedsetat for Ordenskapitulet er udarbejdet paa Grundlag af en Pakke Journalsager vedrørende Embeds besættelser, som hører til de faa Arkivsager, der blev reddet ved Branden af Christiansborg Slot 1884, hvor Kapitulet den Gang havde Kontorer. Til Støtte for Meddelelserne har tjent Statskalenderne og den personalhistoriske Litteratur om de her omhandlede Personer.

¹⁾ Sorø Akademis Prog. 1878, S. 13. I Tidsrummet 1784—90 fungerede som Ordenssekretær Geheimekonferensraad, Overhofmarskal Christian Frederik Numsen (f. 11 April 1741 † 26 Nov. 1811).

²⁾ I det kgl. Bibliotek findes flere Haandskrifter, Ordensvæsenet vedrørende, der stammer fra V. Lerches Bibliotek, der 1744 af hans Søn solgtes til Geheimeraad v. d. Osten, særlig Manuskripter af den kgl. Historiograf Iver Nielsen Hertzholm † 1693 (Biogr. Lex. VII, 427), der vistnok ogsaa var en Slags Ordenshistoriograf, og P. Resens Elefantordenens Beskrivelse 1680 (Thotts Saml. fol. 762—66). Se iøvrigt E. Gigas, Katalog over det Kgl. Biblioteks Haandskrifter I 283 ff.

I.

Ordenssekretær.

1671—1794.

1671, 31 Maj—1690. Sekretær i Danske Kancelli **Bolle Vilum Luxdorff**, afg. 1690 (f. 19 Juli 1643 † 5 Sept. 1698), Oversekretær i Danske Kancelli, Envoyé i Stockholm, Etatsraad.

1690, 7 Juni—1742. Kammerjunker, Etatsraad **Vincens Lerche**, f. 4 April 1666 † 28 Juli 1742, Overceremonimester, Geheimekonferensraad.

1742, 14. Aug.—1748. Geheimekonferensraad, Stiftamtmand i Sjælland **Niels Baron Gersdorff**, f. 7 Jan. 1688 † 17 Dec. 1748.

1749, 31 Marts—1771. Geheimeraad, Overhofmester hos Dronning Sophie Magdalene og Amtmand over Hørsholm Amt **Victor Christian von Plessen**, f. 24 Dec. 1696 † 24 Jan. 1771, Overceremonimester, Geheimekonferensraad.

1771, 25 Marts—1778. Overkammerjunker, Overpræsident i København, Geheimekonferensraad **Volrad Augustin von der Lühe**, f. 28 Okt. 1705 † 1 April 1778.

1778—1784 8 Dec. Kongens daglig opvartende Kammerherre **Engel Carl Ernst von Schack**, f. 11 Aug 1750 † 10 Dec. 1811, Geheimekonferensraad, Overhofmarskal, Overpræsident i Kiel.

1790, 17 Nov.—1791. Kammerherre, Amtmand over Gottorp Amt **Joachim Ulrik von Sperling**, f. 2 Okt. 1741 † 1 Juli 1791, Geheimekonferensraad.

1791 fung. og 1792, 30 Nov. virkelig Ordenssekretær. Marskal hos Kronprins Frederik **Johan von Bülow**, f. 29 Juli 1751 † 22 Jan. 1828 (entl. 4 Juni 1793), Geheimekonferensraad.

1793, 3 Juli—1794, 22 Aug. Hofmarskal **Ferdinand Anton Christian Greve Ahlefeldt**, f. 9 Maj 1747 † 28 Sept. 1815; Gesandt i Dresden. Geheimekonferensraad.

II.

Ordenskapitulets Overofficierter fra 1808.1. *Ordenskansler.*

1808, 28 Juni—1818. Geheimekonferensraad **Joachim Godske Greve Moltke** til Bregentved, f. 25 Juli 1746 † 4 Okt. 1818, Geheimestatsminister, Overkammerherre (R.E. SK. DM.)

1824, 16 Maj—1827. Geheimestatsminister, Præsident i Danske Kancelli **Frederik Julius Kaas** (R.E. SK. DM.), f. 24 Aug. 1758 † 11 Jan. 1827.

1828, 30 Okt.—1843. Geheimestatsminister **Johan Sigismund Mösting**, f. 2 Nov. 1759 † 16 Sept. 1843, Overkammerherre (RE. SK. DM.).

1843, 22 Sept.—1855. Geheimestatsminister, Geheimekonferensraad **Paul Christian von Stemann**, f. 14 April 1764 † 25 Nov. 1855, Overkammerherre (RE. SK. DM.).

1856, 26 Marts—1864. Fhv. Geheimestatsminister, Geheimekonferensraad **Adam Wilhelm Greve Moltke** til Bregentved, f. 25 Aug. 1785 † 15 Febr. 1864, Overkammerherre (RE. SK. DM.).

1864, 15 Juli—1866. Geheimestatsminister, Geheimekonferensraad, Kammerherre Carl Greve Moltke (R.E. SK. DM.), f. 15 Nov. 1798 † 12 April 1866.

1874, 10 Jan.—1889. Geheimekonferensraad, Kammerherre Frederik Ferdinand von Tillisch (R.E. SK. DM.), f. 15 April 1801 † 16 Febr. 1889.

1889, 19 Febr.—1894. Generalpostdirektør Otto Sophus Greve Danneskiold-Samsøe (R.E. SK. DM.), f. 4 Juli 1804 † 31 Jan. 1894.

1894, 12 Febr.—1911. Hans Højhed Prins Hans til Slesvig-Holsten-Sønderborg-Glücksborg (R.E. SK. DM.), f. 3 Dec. 1825 † 27 Maj 1911.

1911, 3 Juni—1914. Ordensmarskal, Hofjægermester Christian Frederik Greve Danneskiold-Samsøe til Grevskabet Samsøe (R.E. SK. DM.), f. 29 Apr. 1838 † 3 Juli 1914.

1914, 22 Juli—. Hans Kongelige Højhed Harald, Prins til Danmark, General i Rytteriet (R.E. SK. DM.).

2. Ordensvicekansler.

1808, 28 Juli—1824. Præsident i Danske Kancelli Frederik Julius Kaas, Ordenskansler (s. o.).

1826, 25 (31) Maj—1828. Geheimestats- og Finansminister, Præsident i Rentekammeret Johan Sigismund Mösting, Ordenskansler (s. o.).

1828, 30 Okt. (1 Nov.)—1831. Ordensskatmester, Geheimestatsminister, Geheimekonferensraad Ove Ramel Sehested (R.E. SK. DM.), (entlediget efter Ansøgning 4 Marts 1831), f. 13 Marts 1757 † 21 Okt. 1838.

1831, 3 (11) Maj—1838. Ordensmarskal, Overhofmarskal, Overkammerherre Adam Wilhelm Hauch (R.E. SK. DM.), f. 26 Sept. 1755 † 25 Febr. 1838.

1840, 28 Marts—1843. Geheimestatsminister Paul Christian von Stemann, Ordenskansler (s. o.).

1843, 22 Sept.—1856. Geheimestatsminister Adam Wilhelm Greve Moltke til Bregentved, Ordenskansler (s. o.).

1857, 30 Marts—1874. Geheimekonferensraad, Udenrigsminister og Minister for Hertugdømmerne Holsten og Lauenburg ad int., Kammerherre Ludvig Nicolaus von Scheele (R.E. SK. DM.), f. 14 Okt. 1796 † 1 Jan. 1874.

1874, 10 Jan.—1889. Otto Sophus Greve Danneskiold-Samsøe, Ordenskansler (s. o.).

3. Ordenssekretær.

1808, 28 Juni—1836. Geheimekonferensraad Frederik Moltke (R.E. SK. DM.), f. 18 Jan. 1754 † 3 Juli 1836, Geheimestatsminister, Direktør for Øresunds Toldkammer.

1840, 28 Marts—1858. Geheimekonferensraad Carl Emil Greve Moltke til Aagaard (SK. DM.), f. 9 Jan. 1773 † 18 Marts 1858.

1860, 27 April—1871. Konferensraad, Overbibliotekar, Dr. phil. Erich Christian Werlauff (SK. DM.), f. 2 Juli 1781 † 5 Juni 1871.

1874, 10 Jan.—1885. Kabinetssekretær hos Hans Majestæt Kongen, Dr. jur. Geheimeetatsraad *Jens Peter Trap*, f. 19 Sept. 1810 † 21 Jan. 1885, Geheimekonferensraad (SK. DM.).

1888, 8 April—1910. Kabinetssekretær hos Hans Majestæt Kongen, *Frants Vilhelm Ferdinand Rosenstand*, f. 8 Aug. 1836 † 29 Jan. 1910, Geheimekonferensraad (SK. DM.).

1912, 3 Jan.—. Kabinetssekretær hos Hans Majestæt Kongen, *Kammerherre Antonius Michael Napoleon Krieger* (SK. DM. FM.¹ IF.1), f. 11 Juli 1858.

4. Ordensmarskal.

1808, 28 Juni—1814. Generalmajor *Carl Ludvig Greve Baudissin*, Kommandør for Livgarden til Fods, f. 21 Aug. 1756 † 1 Marts 1814, Generallieutenant (SK. DM.).

1814, 17 Marts—1831. Overhofmarskal *Adam Wilhelm Hauch*, Ordensvicekansler (s. o.).

1831, 8 (11) Maj—1840. Ordensskatmester, General *Frantz Christopher von Bülow* (SK. DM.) (entl. efter Ansøgning 28 Marts 1840), f. 25 Febr. 1769 † 12 Marts 1844.

1840, 28 Marts—1842. Ordensskatmester, Generalmajor *Christian Ove Greve Haxthausen*, f. 26 Maj 1777 † 19 Sept. 1842, Overhofmarskal (SK. DM.).

1842, 3 Novbr.—1859. Ordensceremonimester, Hofmarskal, *Kammerherre Joachim Godsche Levetzau*, f. 15 Juli 1782 † 7 Nov. 1859, Overhofmarskal (SK. DM.).

1860, 27 April—1865. Viceadmiral *Konrad Emil Mourier* (SK. DM.), f. 11 April 1795 † 26 April 1865.

1867, 26 Maj—1870. Overstaldmester, *Kammerherre Carl Christian August von Roepstorff* (SK. DM.), f. 9 Aug. 1798 † 7 Marts 1870.

1870, 31 Marts—1889. Første Staldmester og Chef for den Kongelige Staldetat *Frederik Vilhelm August von Haxthausen*, f. 22 Febr. 1806 † 24 Maj 1889, Overstaldmester, *Kammerherre* (SK. i Diam. DM.).

1892, 26 Maj—1899. *Kammerherre*, Generalmajor, 1 Staldmester *Christian Rostgaard von der Maase* (K.¹ DM.), f. 2 April 1831 † 23 Dec. 1899.

1904, 8 April—1911. Hofjægermester *Christian Frederik Greve Danneskiold Samsøe*, Ordenskansler (s. o.).

5. Ordensskatmester.

1808, 28 Juni 1826. Præsident i det Slesvig-Holstenske Kancelli *Johan Sigismund Mösting*, Ordensvicekansler (s. o.).

1826, 31. Maj—1828. Ordensceremonimester, Geheimestatsminister *Ove Ramel Sehested*, Ordensvicekansler (s. o.).

1828, 30 Okt. (1 Nov)—1831. Ordensceremonimester, tjenestegørende Generaladjutant, Generallieutenant *Frantz Christopher von Bülow*, Ordensmarskal (s. o.).

1831, 3. Maj—1833. Ordensceremonimester, Hofchef hos *Prins Ferdinand*, *Kammerherre*, Kontreadmiral *Johan Frederik Bardenfleth* (SK. DM.), f. 19 Aug. 1772 † 3 Febr. 1833.

1833, 7 Febr. (12 Febr.)—1834. Ordensviceceremonimester, Deputeret i det kongelige Generalkommissariats Kollegium, Generalmajor Frederik Julius Haxthausen (K. DM.), f. 18 Juni 1772 † 4 Nov. 1834.

1834, 12 (14) Nov.—1840. Underfører ved Ordensdrabantkorpset, Hofmarskal, Generalmajor, Kammerherre Christian Ove Greve Haxthausen, Ordensmarskal (s. o.).

1840, 28 Marts—1852. Kommandør for Livgarden til Hest, Chef for den militære Højskole samt Landkadetkorpset, Kammerherre, Oberst Frederik Løvenørn Bardenfleth (SK. DM.), f. 15 Juli 1781 † 19 Aug. 1852, Generallieutenant.

1852, 6 Okt.—1874. Generalpostdirektør Otto Sophus Greve Daneskiold-Samsøe, Ordensvicekansler (s. o.).

1874, 10 Jan.—1888. Fhv. Minister for Hertugdømmet Slesvig, Kammerherre Christian Gottfried Wilhelm Johansen (SK. DM.), f. 14 April 1813 † 19 Marts 1888.

1888, 8 April—1898. Overhofmarskal, Geheimekonferensraad, Ordensceremonimester, Kammerherre Carl Ludvig Løvenskiold, (R.E. SK. i Diam. DM.), f. 27 Sept. 1822 † 22 Juli 1898.

1898, 4 Aug.—1905. Hofchef hos Hendes Majestæt Dronningen, Geheimekonferensraad, Kammerherre Ludvig Castenskiold, (SK. DM.), f. 24 Aug. 1823 † 30 Sept. 1905.

1905, 7 Okt.—1909. Decisor for den kongelige Civilliste, Geheime-
etatsraad Hugo Egmont Hørring (SK. DM.), f. 17 Aug. 1842 † 13 Febr. 1909.

1909, 23 Febr.—1918. Kurator for Vallø Stift, Geheimekonferens-
raad, Kammerherre Christian Henrik Karl Greve Moltke, (SK. DM.), f. 13 Maj 1833, entl. 29 Aug. 1918 † 20 Dec. s. A.

1918, 31 Aug.—. Fhv. Udenrigsminister, Kammerherre, Hof-
jægermester Frederik Christopher Otto Greve Raben-
Levetzau til Grevskabet Christiansholm (SK. DM.).

6. Ordensceremonimester.

1808, 28 Juni—1826. Deputeret i Økonomi- og Kommercekollegiet, Geheimekonferensraad Ove Ramel Sehested, Ordens-
skatmester (s. o.).

1826, 25 (31) Maj—1828. Tjenestgørende Generaladjutant, Kam-
merherre, Generalmajor Frantz Christopher Bülow, Ordens-
skatmester (s. o.).

1828, 30. Okt. (1 Nov.)—1831. Kammerherre, Kontreadmiral,
Johan Frederik Bardenfleth, Hofchef hos Prins Frederik
Ferdinand, Ordensskatmester (s. o.).

1836, 28 Okt.—1841. Kommandør for Livgarden til Fods, Kam-
merherre, Generalmajor Hartvig Ditlev von Zepelin
(SK. DM.), f. 1769 † 23 Aug. 1841.

1842, 18. Jan.—1842. Kammerherre, Ceremonimester Joa-
chim Godsche Levetzau, Ordensmarskal (s. o.).

1852, 6 Okt.—1867. Kammerherre, Generalmajor Walde-
mar Tully von Oxholm, f. 11 Nov. 1805 † 3 Aug. 1876, Hof-
chef hos Kronprins Frederik, Overhofmarskal, Overkammerherre,
(R.E. SK. DM.).

1867, 26 Maj—1888. Hofmarskal, Kammerherre Carl Lud-
vig Løvenskiold, Ordensskatmester (s. o.).

1888, 8. April—1905. Generallieutenant, Kammerherre **Heinrich August Theodor von Kauffmann** (SK. DM.), f. 13 April 1819 † 17 Juni 1905.

1910, 27 Maj—1923. Generallieutenant **Christian Lütken** (SK. DM.), f. 15 Maj 1840 † 12 Okt. 1923.

7. Ordensbiskop.

1808, 28 Juni—1830. Biskop over Sjællands Stift, Professor, Dr. theol. **Friedrich Christian Carl Heinrich Münter** (SK. DM.), f. 14 Okt. 1761 † 9 April 1830.

1830, 2 (4) Juni—1834. Biskop over Sjællands Stift, Dr. theol. **Peter Erasmus Müller** (R. DM.), f. 29 Maj 1776 † 4 Sept. 1834.

1834, 30 Sept—1854. Biskop over Sjællands Stift, Dr. theol. **Jakob Peter Mynster** (SK. DM.), f. 8 Nov. 1775 † 30 Jan. 1854.

1865, 4 Decbr.—1884. Biskop over Sjællands Stift, Kongelig Konfessionarius og Hofprædikant, Dr. theol. **Hans Lassen Martensen** (SK. DM.), f. 19 Aug. 1808 † 3 Febr. 1884.

1888, 8 April—1896. Biskop over Sjællands Stift, Dr. theol. & phil. **Brunn Juel Fog** (SK. DM.), f. 11 Marts 1819 † 22 Febr. 1896.

1900, 5 Maj—1909. Biskop over Sjællands Stift, Dr. phil & theol. **Thomas Skat Rørdam** (SK. DM.), f. 11 Febr. 1832 † 25 Sept. 1909.

III.

Ordenskapitulets Officierter.

1. Ordenskapitulets Sekretær og Chef for dets Kontor.

1808, 5 Aug.—1831. Legationsraad **Johan Daniel Timotheus Manthey**, f. 30 Marts 1771 † 1 Okt. 1831, Geheimelegationsraad, Konferensraad, Censor for Hovedstadens politiske Blade, Direktør for Økonomien og Censor ved det Kongelige Teater, (K. DM.).

1831, 27 (30) Dec.—1837. Bogholder ved Ordenskapitulets samt Generalkommissariatskollegiet, Etatsraad **Conrad Caspar Bangert** † 25 Juli 1837, Generalkrigskommissær. Etatsraad, (K. DM.).

1837, 1 Aug.—1863. Kasserer og Bogholder ved Ordenskapitulets (se nfr.), Justitsraad **Hans Jørgen Lindberg**, f. 12 Aug. 1790, blev 1810 Kopist, 1819 Kancellist, 1832 Kasserer † 16 April 1863, Konferensraad (K. DM.).

1863, 7 Aug.—1909. Kancelliraad, Fuldmægtig paa Sjællands Stiftskontor, exam. jur. **Jens Peter Astrup**, f. 13 Dec. 1830, afgaaet 7 Aug. 1909, † 7 Nov. 1911, Konferensraad (SK. DM. Fm.1.).

1909, 11 Aug.—. Fuldmægtig i Ordenskapitulets (1908), Cand. polit. **Henrich Maximilian Greve Knuth**, f. 9 Juli 1870, Kammerherre (K² DM.).

2. *Ordensviceceremonimester.*

1808, 6 Aug.—1828. Kammerjunker, Hofchef hos Prins Ferdinand, Kaptajn i Søetaten **Johan Frederik Bardenfleth**, Ordensceremonimester (s. o.).

1828—33. Generalkrigskommissær, Oberst **Frederik Julius Haxthausen**, Ordensskatmester (s. o.).

3. *Ordenshistoriograf.*

1808, 6 Aug.—1821. Professor ved Universitetet i Historie og Geografi **Abraham Kall**, f. 2 Juli 1743 † 5 Dec. 1821, Etatsraad. (R.).

1836, 28 Okt.—1851. Professor ved Universitetet i Historie Geografi og Statistik, Dr. phil. **Laurids Engelstoft**, f. 2 Dec. 1774 † 14 Marts 1851, Konferensraad (SK. DM.).

1851, 31 Marts—1893. Geheimearkivar, kongelig Historiograf, Professor, Dr. phil. **Caspar Frederik Wegener**, f. 13 Dec. 1812 † 9 Maj 1893, Geheimekonferensraad (SK. DM.).

1897, 24 Dec.—1921. Professor, Dr. phil. **Troels Frederik Troels-Lund** (SK. DM. FM.¹), f. 5 Sept. 1840 † 19 Febr. 1921.

1921, 23 Febr.—. Dr. phil. **Louis Theodor Alfred Bobé** (R. DM.).

4. *Ordensbiskoppens Vicarius¹).*

1808, 6. Aug.—1828. Hofpræst **Michael Frederik Liebenberg**, f. 2 April 1767 † 3 Maj 1828, kongelig Konfessionarius (K. DM.).

IV.

Ordensdrabantkorpset

(under Ordensmarskallen)

oprettet 12 Dec. 1808.

1. *Overfører.*

1808, 12 Dec.—1814. Generalmajor **Georg Ludvig Greve von der Schulenburg**, f. 21 Maj 1755 † 29 Marts 1828, Generallieutenant (SK. DM.).

1815—1829. Generalmajor, Kammerherre **Ib Lorentz von Schrødersee** (R. DM.), f. 3 Marts 1753 † 1 Sept. 1829.

1829, 20 Sept.—1853. Overceremonimester, Generalmajor, Chef for Kongens Livjægerkorps, Chef for det kgl. Theater **Friedrich Conrad von Holstein**, f. 19. Febr. 1771 † 21 Juli 1853, Generallieutenant (SK. DM.).

2. *Underfører.*

1808, 12 Dec.—1826. Oberst, Kammerherre **Christian Ove Greve Haxthausen**, Ordensskatmester (s. o.) afg. 25 Maj 1826 ved sin Udnævnelse til Hofmarskal.

1810—17. Kammerherre, Ritmester ved Livgarden til Hest **Christian Ditlev Greve Holstein**, f. 3 Sept. 1775 † 21 Febr. 1855, afg. 1817 23 Marts, tillige fra Krigstjenesten.

¹) Fra 1808—64 opføres i Statskalenderne denne Værdighed efter Ordenshistoriografen.

1817, 23 Marts—1829. Kammerherre, Kaptajn ved danske Livregiment Carl Waldemar Greve Løvendal (R.), f. 30 Jan. 1773 † 20 Dec. 1829; afg. 13 Jan. 1829.

1826, 25. Maj. Kaptajn ved Kongens Regiment, Kammerherre Gerhard Christopher von Krogh, f. 10 Okt. 1785 † 12 April 1860, Generallieutenant (SK. DM.).

1829, 1 Decbr.—1848. Kammerjunker, Kaptajn af Livgarden til Fods Otto Friedrich Magnus Greve Baudissin, f. 5 Juli 1792 † 25 Juni 1865, Oberstlieutenant, Kammerherre (R.), gik 1848 over til Oprørerne, Generalmajor og Chef for Insurgentarmeens 1. Brigade ved Isted¹).

V.

Funktionærer ved Ordenskapitulets Kontorer fra 1808.

1. Bogholder og Kasserer.

1809—31. 1809—10 Jan.—27 Dec. 1831. Krigskancellisekretær, Bogholder ved Feltkommissariatet Conrad Caspar Bangert (se Sekretærer).

1832—37. 1832, 17 Febr. Hans Jørgen Lindberg, Sekretær ved Ordenskapitulet (s. o.).

1837, 1 Aug.—1841. Anton Ferdinand Smidt, Revisor ved Ordenskapitulet, f. 9 Aug. 1796 † 29 Jan. 1841, Justitsraad, Hofkasserer hos Enkedronning Marie.

1841, 1 Juni—1863. Hans Jørgen Lindberg, Sekretær i Ordenskapitulet, tillige Bogholder og Kasserer.

1863, 24 Juni—1873. Frederik Adolph Mørck, Fuldmægtig † 14 Aug., 1873, Justitsraad.

1873, 30 Sept.—1908. Fuldmægtig i Ordenskapitulet (1867), Justitsraad Adolph Vilhelm Lindberg, f. 15 April 1833, † 24 Maj 1908, Konferensraad (K.¹ DM.).

1908, 24 Maj—1920. Kammerjunker Georg Bull, f. 12 Nov. 1849, Kammerherre (R. DM.).

Bogholder.

1928, 1. Juli— fung. Bogholder Christian Tonboe.

2. Revisor.

1809, 20 Juni—1825. Kammerraad og Renteskriver Peter Jacob Hansen, † 17 Dec. 1825, Kontorchef i Rentekammeret og Justitsraad.

1825—1836. Kancellisekretær Jacob Frederik Jacobsen, † 18 Febr. 1836, Kontorchef i Danske Kancelli, Justitsraad.

1836, 3 Marts. Kancellist i Ordenskapitulets Sekretariat (1833). Anton Ferdinand Smidt (s. o.).

1837. Krigsraad, Fuldmægtig i Generalstabens Bureau Christian Andreas Holmer † 22 Sept. 1866, Etatsraad.

1866 (?) Chef for 1. Revisionskontor for Umyndiges Midler Carl Wilhelm Lautrup (R.) † 21 Jan. 1869.

¹) Om Drabantkorpset findes enkelte Oplysninger i Ordensmarskallens Protokol (Kapitulets Arkiv). Af Korpsets Uniformer er enkelte bevarede og udhængte i den paa Foranledning af Greve H. M. Knuth indrettede, til Kapitulet knyttede historiske Samling. Overanføreren bar blaa Fløjelsstøvlekraver med Sølvfrynser og sølvforyldte Sporer (Ordensm. Prot. S. 57).

1882, 1. Nov. Overdirektør ved Københavns Sporveje E m i l
L a u t r u p (DM. 28 10. 1864), † 12 Okt. 1902.

1902, 1 Nov.—1920. Kasserer ved den kgl. Civilliste, Justitsraad
F r e d e r i k C a r l C h r i s t i a n H a r d e r (R. DM.), † 19 Maj
1920.

1920, 1 Juli.—. Intendant ved Gardehusarregimentet, Kammer-
junker F r e d e r i k C h r i s t i a n R o s e n ø r n (R.), f. 22 Nov.
1867.

3. Vaabenmaler.

1827—52. O l e L a r s e n (DM.), f. 1786 † 26 Jan. 1852.

1852—53. C a r l J o h a n A l b r e c h t L ö f f l e r, f. 23 Juli
1810 † 28 Juli 1853.

1854, 17 Febr.—1875. G e o r g C h r i s t i a n H i l k e r, f. 5
Juni 1807 † 13 Jan. 1875, Dekorationsmaler, Medlem af Akademiet (R*).

1875—83. C h r i s t i a n R o s e n b e r g, f. 8 Febr. 1816 † 10
Febr. 1883.

1883, 7 Juni—1887. G u s t a v B r o c k, f. 12 Aug. 1849 † 23
Aug. 1887.

1887, 14 Sept.—1919. H e r m a n F r e d e r i k F u n c h (R.),
f. 4 Nov. 1841 † 20 Nov. 1919.

1919, 10 Dec.—. Overlærer ved Det tekniske Selskabs Skole i
København H a n s C h r i s t i a n S o p h u s G e t h e r C a s -
p e r s e n (R.).

Generalløjtnant, Dr. phil. August Peder Tuxen.

Søndag d. 6. Januar 1929 afgik Generalløjtnant, Dr. phil. August Peder Tuxen ved Døden.

Tuxen var født 4. Marts 1853 i Tandslet paa Als, hvor Faderen Mandrup Peter Tuxen, da var Sognepræst. Moderen var Louise Antoinette Augusta Bournonville, Datter af Balletmester Antoine Bournonville. Efter i 1871 at være blevet Student betraadte Tuxen den militære Løbebane, der førte ham frem til vort Lands højeste Kommandostilling, idet han i 1917 udnævntes til kommanderende General i 1. Generalkommandodistrikt samt fungerende Overgeneral. Aaret efter, da han fyldte sit 65. Aar, tog han sin Afsked, væsentligst drevet hertil af Ønsket om at kunne fuldende sit Livs litterære Storværk »Bidrag til den store nordiske Krigs Historie«, et Ønske han da ogsaa fik opfyldt, saa vidt som Værkets niende og afsluttende Bind forelaa i Manuskript ved hans Død.

Gennem sin mødrene Slægt nærede Tuxen en levende Sympati for Frankrig, en Følelse, der kun blev overgaaet af hans Kærlighed til Fædrelandet Danmark, og da særlig til hans Fødeegn, Sønderjylland, hvis Genforening med Moderlandet i 1920 fyldte hans Hjerte med den inderligste Glæde og Taknemlighed.

Tidligt kastede Tuxen sig over militærhistoriske Studier, først over ældre franske («Royal Danois» i »Militærhistorisk Tidsskrift« XVII.) og snart efter over danske militærhistoriske Forhold. Det Arbejde, som han paa dette Felt naaede at udrette, er fra alle Sider anerkendt som ypperligt. Den tydeligste Anerkendelse heraf fremkom, da Lunds Universitet i Aaret 1918 viste ham den Hæder at tildele ham den filosofiske Doktorgrad honoris causa.

Tuxen var først og fremmest Militærhistoriker og først i anden Række Personhistoriker. Indenfor Personhistorien syslede han særligt med sin egen Slægts Historie, til hvilken han har givet flere Bidrag, — det sidste udkom faa Maaneder før hans Død. Som alt hvad der i Tidens Løb kom til at foreligge fra hans Haand, viser disse Arbejder omfattende Kundskaber og en stærkt udviklet Teknik. Endvidere udgav han i 1924 den anselige Bog om Poul Vendelbo Løvenørn, et Arbejde der med nogen Ret kan henregnes til Personhistorie, ligesom han i Tidens Løb, bl. a. i Biografisk Lexikon, har skrevet talrige Biografier af Militærpersoner. I Registerne til »Den store nordiske Krigs Historie« har han givet en

Mængde personhistoriske Oplysninger. Hele Tuxens Forfatter-
skab vidner om hans store Belæsthed og om hans store Evner
indenfor historisk Forsknings Omraade.

Det var da kun naturligt, at vort Samfund i Januar 1919
valgte General Tuxen til Medlem af Bestyrelsen, i hvilken han
havde Sæde til sin Død. Han udrettede her indenfor Skriftud-
valget et meget stort Arbejde, idet han aldrig veg tilbage for at
foretage selvstændige Undersøgelser, naar han nærede Tvivl om
de indsendte Arbejders Paalidelighed. Hans Begrundelser var
altid omhyggeligt udarbejdede og hans Domme altid retfærdige,
selv om de ofte kunde være noget haardt formede.

Som Taler var Tuxen klar, lunerig, meget ofte vittig og skarp,
og de Mødeaftener, han talte, vil altid mindes af de Medlemmer,
der har været til Stede.

General Tuxen var »en Hædersmand af den gamle Skole«. Han var en dybt religiøs Natur, en flittig Kirkegænger, der hver Søndag sad paa sin bestemte Plads i Kirken, en Mand, om hvem det gamle »En Mand er en Mand, og et Ord er et Ord« tilfulde gjaldt. Han gik aldrig paa Akkord, og sine Meninger lagde han aldrig Skjul paa. Han kunde undertiden være brysk og affejende, noget stødende og utilgængelig, men altid var han ærlig og retfærdig i sine Dømme.

Tuxen spændte vidt i sin historiske Gerning, og hans Virksomhed paa dette Felt vil for lang Tid bevare hans Navn fra For-
glemmelse. Vort Samfund har meget at takke ham for, nu da hans Virke er afsluttet.

H. Hjorth-Nielsen.

Smaa Meddelelser.

Familiengeschichtliche Blätter, Nov.—Dec.-Heftet 1928 indeholder følgende Notits:

Arkivkundskab og Genealogi som Lærefag ved Universitetet.

Det er en glædelig Kendsgerning at se, hvorledes Forelæsninger over genealogiske Problemer for de Studerende ved Tysklands Universiteter efterhaanden trods alt vinder mere og mere Indgang. Ligesom andre Steder maatte der ogsaa i München først hengaa urimelig lang Tid, før Sagen blev til Virkelighed. Medens de medicinske Fakulteter hurtigt aabner deres Avditorier for nyere Aandsretninger, behøves der i de filosofiske Fakulteter paa Grund af forældede Anskuelser, særlig hos Historikerne, næsten overalt rum Tid, før der opnaas Resultater i denne Retning. For nylig har man i München beskikket Arkivdirektør Dr. J. Striedinger til Honorarprofessor ved Universitetet med Arkivkundskab som Lærefag. I det kommende Vintersemester vil han holde Forelæsninger over Almindelig Arkivkundskab og i Sommersemetret om Vejledning i Benyttelsen af Arkiver med særlig Henblik paa lokal- og familiehistoriske Forskninger. Prof. Rüdiger er bleven udnævnt til Forstander for den psykiatrisk-genealogiske Afdeling af den tyske Forskningsanstalt for Psykiatri i München.

Ifølge Familiengesch. Blätter, 1928 S. 337, anføres i en Ligprædiken over Gertrud Langröttger, f. i Hattingen a. Ruhr i Marts 1616 † smst. 23. Aug. 1685; gift smst. 8. Febr. 1639 med Johan Bertram Märcker (Mercker), evang. lutherisk Præst i Hattingen. Deres Søn angives i Ligprædikenen at være Friedrich Georg Märcker, kgl. Landkommissær i Norge. Gennem disse Oplysninger skabes der Klarhed over de genealogiske Forhold i den danske Slægt Mercker, om hvilken se min Bog, Die St. Petri Gemeinde 1925, 443. Overhovedet er de i Familiengesch. Blätter Aargang 1928 andetsteds fremkomne Optegnelser af Indskrifter fra Gravstene i Osnabrück af Interesse for andre fra Westfalen under Tredivaarskrigen til Danmark indkomne Slægters Genealogi som f. Ex. von Essen, von Lengercken og von Lente.

Louis Bobé.

De ældste Led af Slægten Worm.

I Persh. Tidsskr. 43. Aargang (1922) S. 171 findes gengivet Indskriften paa en i Aarhus Domkirke værende Tavle, der anfører Dødsaar og -Dag for 10 Medlemmer af Slægten Worm. Indskriften findes ogsaa i Marmora Danica II. 113, og begge Steder er der en Del Fejl i Aarstallene. Her skal dog blot dvæles ved, at den Hr. Jacob Worm, der døde 1 Maj 1589, kaldes »pastor loci«, hvortil knyttes den Bemærkning i en Fodnote, at en Præst af det Navn ikke findes hos Wiberg og formentlig har været personel Kapellan. I Hertels Beskrivelse af Aarhus Domkirke II. 153 siges endog, at de paa Tavlen nævnte Personer er begravede i Domkirken.

Fornævnte, af Tavlen dragne, Slutninger er imidlertid ikke rigtige, thi Tavlen har ikke oprindelig hængt i Aarhus Domkirke. Dette fremgaar af den Stamtavle over Slægten Worm, som Rektor Jens Worm har meddelt i sit »Lexicon over lærde Mænd«, Bind II ad S. 636. Her anføres bl. a. Stephan eller Steen Worm, død i Arnhem 3. Juli 1567, og blandt hans 9 Børn Jacob W. som var Præst i Weiss (»pastor loci«) medens Broderen Didrik var Præst i Elst. Weiss og Elst er Smaabyer nær ved Arnhem, som io er Familien Worms Hjemsted. Tavlen har altsaa oprindelig

hørt hjemme i — eller været bestemt for — Kirken i Weiss, men da endel af Familiens Medlemmer — i alt Fald O l u f, J o h a n, E w e r t og M e t t e — flyttede til Aarhus, har de medbragt Tavlen, efterhaanden udfyldt de endnu tomme Rubriker og hængt den op i Domkirken.

A n t o n i u s (T ø n n e s) W o r m, der S. 172 i Aargang 1922 formodes at være Søn af Steen Worm, findes ikke paa Tavlen, ejheller paa Jens Worms Stamtavle. saa han hører neppe til Slægten.

H. H. Schou.

Det af Byretsdommer A. Drachmann Bentzon udarbejdede Navne-register til de hidtil udkomne 9 Bind af »Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekreds« er afleveret til Rigsarkivet og vil kunne benyttes af Publikum paa Arkivets Læsesal.

»Norsk slektshistorisk tidsskrift« har nu afsluttet sit første Bind, to Aargange. Det anselige Bind — 402 Sider — indeholder følgende Afhandlinger: S. H. F i n n e - G r ø n n: Munk'erne af Gudbrandsdalen. — H e n n i n g S o l l i e d og P. R. S o l l i e d: Losna-ætten. — C. M. M u n t h e: Norske slegtismer. — S. H. F i n n e - G r ø n n: Jesper Hansen, fogden paa Helgeland — fogden paa Kaupanger. — E. A. T h o m l e: Bjørnson'slegten og Bratt'erne. — S. H. F i n n e - G r ø n n: Annalistiske og andre optegnelser. — S i g u r d S. M e i d e l l: En gravsten. Hvem var Ibbe Krabbe? — J o h a n A g e r h o l t: Galle-ætti i Millomalderen. — S. H. F i n n e - G r ø n n: Ringenes-ætten i Krødsherad. — H e n n i n g S o l l i e d: Gamle ætter i Sogn. — O l a A u r e n e s: Amtmand Gunder Hammers sidste vilje. — O. F o r s t r ø m: Maleren Hosefelders navn. — S. H. F i n n e - G r ø n n: Hvem har bygget »Vaisenhuset« i Christiania? — T r y g v e S u n d t: Den store prosessen mellem kanselliråden paa Berge og gæstgiverkonen på Bersager og litt til av Lyndals krønike. — G u s t a v M ø r c h: Familien von Hadeln i Norge. — B. T e n g n a g e l - J ø r g e n s e n: Fortegnelse over Nordmænd der har taget Borgerskab i København 1683—1800. Uddrag af Københavns Borgerskabsprotokoller. — S i g u r d S. M e i d e l l: En Krabbe-gaade. Et par ukjendte Krabber. — O. F o r s t r ø m: Landskabsmaleren Ferdinand Gjos.

Som Tillæg bringer Bindet: Dødsfald i Norge 1924.

Vore Medlemmers Opmærksomhed henledes paa, at Medlemsbidraget til »Norsk Slegtshistorisk Forening« for vort Samfunds Medlemmer er 6 Kr. aarligt. Indmeldelse sker gennem Samfundets Sekretær.

»Personhistorisk Tidsskrift«s 29. Aargang indeholder:

B e n g t H i l d e b r a n d: Lars Gathenhielm i historie och sàgner. — S a l o m o n K r a f t: Till dateringen av en Karl XII-miniatur. — G o v e r t I n d e b e t o u: Slàkten Hasselhuhn. — J o h a n F e u k: Ett bidrag till Lunds stifts herdaminne. Anders Roos' anteckningar om ordinarie amiralitetspredikanter i Karlskrona från omkr. 1680 till omkr. 1770. — G e r h a r d H a f s t r ø m: Nils Dacke före Dackefejden. — H e d v i g a f P e t e r s e n s: Om Torben Bergmans och C. W. Scheeles franska förbindelser. — A l b e r t E i s e n: Några anteckningar om modellören och konstsnickaren Johan Jacob Eisenbletter och hans slàkt. (Eisenbletter och Eisen). — E i n a r H e d i n: Pietisten Petter Schaefer. En fånge på Gävle slott. — S t e n L e w e n h a u p t: Gustav IV Adolfs olika gravplatser.

Bindet er udstyret med mange Illustrationer.

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

1.

1. Kan nogen gi oplysning om den *Maurits Andersen Bull* fra Gotland («*Mauritius Andreae Bull Gothlandus*») som i mars 1576 blev immatrikuleret ved universitetet i Rostock? Det vil særlig være av interesse at få oplyst, om der er nogen forbindelse mellem ham og stamfaren for den trønderske slegt *Bull*, provst *Jens Andersen Bull*, som i 1580 blev sogneprest i Stören.

2. Stamfaren for den norske familie *Malling* (fra Drammen) var *Rasmus Söfrensen Malling* i Eidanger, f. 1663, död 29. mai 1726. Kan nogen gi oplysning om denne mands herkomst?

Legationsråd *Jens Bull*,
Alsenstr. 2. Berlin.

2.

Hvis nogen kender de efterfølgende eller — navnlig — deres Ascendenter, vil jeg være taknemmelig for enhver Oplysning derom:

Poul Larsen Fladberg, Guldsmedesvend, 1770 Borgerskab i København som Brændevinsbrænder (i Borgerskabs-Protokollen oplyses: Født i København). Død Trinitatis, Kbh. $^{30}/_8$ 1773. Viet $^{14}/_2$ 1770 Trinitatis til Enke *Maren Thomasdatter*.

Niels Larsen Fladberg, angives i et Samfrændeskifte at være Broder til foregaaende. Oprindelig Skriver ved Holmen, senere Fuldmægtig hos Sr. Kønig sammesteds. Død 1776, Kbh. Viet Bremerholm $^{30}/_{10}$ 1767 til *Maria Elisabeth Povel sen*.

Jens Larsen Fladberg, Bødkersvend, viet Frue Kirke $^9/_{10}$ 1771 til Enke *Sophie Pedersdatter*.

Yderligere vil jeg være taknemmelig for at faa at vide, om der kendes Eksempler paa, at samme Personer betegnes i Flæng: *Fladberg*, *Flachberg* og *Flacheberg*.

T. Vogel-Jørgensen,
Martensens Allé 3.

Svar.

1.

Benicken, Ambders.

(8. V. 165. 4)

Eleonora Christina Friderica von Salchow, født *Benicken*, fødtes i Slesvig 4. Marts 1776, døbt 13. s. Md. (St. Michaelis Kbg.), Datter af Kancelli- og Overretsråd *Johann Hinrich Oswald Benicken* og dennes 1. Hustru *Ida Margaretha Ambders*.

Johann Hinrich Oswald Benicken døbt i Sehested 24. Februar 1747 (Kbg.), og hans 2. Hustru var *Christina Helena Clausen*, døbt i Holm Sogn (Slesvig) 25. Marts 1761 (Kbg.), Datter af Sognepræst *Casimir Clausen* og Hustru *Cathrina Gude Ambders*.

En Stamtavle over Familien *Ambders* findes blandt O. H. Mollers Samlinger i Flensborg, og denne vil formentlig kunne give alle øvrige ønskede Oplysninger.

S. Otto Brenner.

2.

Wiglar.

(8. V. 77. V. II.)

Major Ludwig Wiglar's Daab findes antegnet paa følgende Maade: »23de Martii 1756 er fra det Previligerede Jorde-Moderhuus til Conventhuuset hendsendt et Drengbarn 5 Dage gammel, med tegn P., som strax derpaa er vorden døbt i Brøndstrædets Hospitals Kirke af Præsten Herr Wolquartz med det Naun Ludwig« (Den alm. Enkekasse, Nyt Nr. 5682); Kbg. findes ikke.

Den 27. Decbr. 1780 ansattes Stykjunker ved Artillerikorpsset Ludwig Wiglar som Sekondløjtnant à la suite i Danske Livregiment (Generalitet- og Kommissariats Kollegiets refererede Sager af ²⁷/₁₂ 1780, c.); men Akterne giver ingen Oplysninger med Hensyn til hans Herkomst.

S. Otto Brenner.

3.

Frisach.

(8. V. 76)

Bartholomæus Frisach nævnes blandt Baccalaurerne 28. Juni 1747 (Matriklen III, 71), men findes ikke immatrikuleret under dette Navn. Mulig er han identisk med den Adolphus Friishach, som blev indskrevet 16. (14.) Decbr. 1745, privat dimitteret fra Kristiania. 18 Aar gammel (Matriklen III, 59).

S. Otto Brenner.

4.

Mutio.

(8. VI. 172)

Brødrene hannoveransk Major Johann Friedrich Mutio og General Georg Ludwig Mutio, Sønner af hannoveransk Major Carl Mutio fra Venedig, ophøjedes 1755 i den tyske Rigsadel (Stammbuch des Adels in Deutschland III, 81, Regensburg 1865). Familien von Mutio siges at være af fælles Oprindelse og førte samme Vaaben med den von Mutius, der siden det 15de Aarhundrede tilhørte den romerske Adel (E. H. Kneschke: Deutsches Adels-Lexikon VI, 430, Leipzig 1865).

S. Otto Brenner.

5.

Sommer — Bruun — Beck.

(8. VI. 266)

2. Byfoged og Byskriver i Maribo Jørgen Christian Bruun Sommer, død 25. Decbr. 1854 i Kbhvn., gift 2. Gang 8. August 1837 i Nyborg (Kbg.) med Axeline Beck, født 9. Oktbr. 1817 i Assens (Kbg.), Datter af Købmand i Assens, senere Gæstgiver i Nyborg Niels Beck og Hustru Charlotte Dorothea Lassen.

4. Laurentius Sommer, 17 Aar gammel, ex sch. pr. Havn., immatrikuleredes 1816 ved Københavns Universitet (Matriklen III, 589).

S. Otto Brenner.

Nogle uægte Efterkommere af Hertug Frederik Carl af Plön.

Af **Carl Lindberg Nielsen.**

Det var en mærkelig Brudevielse, der forrettedes af den reformerte Præst i den lille kur-pfalziske By Umstadt ved Frankfurt am Main den 20. Februar 1702 Kl. 10 Aften. Bruden var **Dorothea Christine von Aichelberg** (f. 23. Jan. 1674, Datter af Amtmand i Nordborg paa Als **Johan Franz v. A.**, † 1692, og **Anna Sophie von der Trautenberg** genannt **Beyer**, † 1694), tidligere Hofdame hos Enkehertuginde **Elisabeth Charlotte**, † 1723, af Nordborg. Brudgommen var Hertugindens yngste Søn **Christian Carl**, f. 20. Aug. 1674, der var preussisk Generalmajor og efter sin Fader Hertug **August**, † 1699, havde arvet Godserne Søbygaard og Gottesgabe paa Ærø som sin Del af de sønderborgske Hertugers Len.

Hertug **Christian Carl** var samme Dag kommet kørende incognito fra det nærliggende Frankfurt am Main sammen med Frøken von Aichelberg, der egentlig skulde have tiltraadt en Stilling som Hofdame ved et øvretysk Hof, men havde foretrukket at gaa til Brudeskamlen sammen med sin elskede. Hertugen henvendte sig til den forhenværende Amtmand i Umstadt **Carl Wilhelm von Curti** og bad ham være sig behjælpelig, at han ufortøvet kunde blive viet til Frøken von Aichelberg, og samme Aften fandt da Vielsen Sted i Amtmandens Hus med von Curti og dennes Frue som Vidner.

Dette Giftermaal vakte stor Vrede i den unge Hertugs højfornemme Familie, ganske særligt hos **Christian Carls** ældre Broder **Joakim Frederik**, 1668—1722, der havde arvet Nordborg efter sin Fader. Ganske vist havde **Dorothea Christine** sine 32 Aner i Orden¹⁾; men en ganske almindelig Adelsdame var dog ikke en fyrstelig Person jævnbyrdig. 24. Novbr. 1702 maatte **Christian Carl** derfor gaa ind paa følgende Overenskomst med sin Broder: Hertug **Christian Carls** mandlige Efterkommere skulde være udelukket fra Arveret til Slægtens Lensgodser og hans Gemalinde og Børn betragtes som adelige, saa længe **Joakim Frederik** levede, og der fandtes mandlige Efterkommere af ham; i Tilfælde af **Christian Carls** Død skulde **Joakim Frederik** mod et Pengevederlag til den afdødes Gemalinde og Børn overtage Godserne

¹⁾ Anetavler findes i **Louis Bobé**: »Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekrede« VIII Kbhvn. 1917 »Tilføjelser til Anmærkningerne I.—VII. Bind« S. 16—17 og i **J. C. Lünig**: »Selecta scripta illustria« Leipzig 1723 S. 1036.

Søbygaard og Gottesgabe paa Ærø. Den 5. Decbr. s. A. opnaede denne Overenskomst kgl. Konfirmation af de to Hertugers Lensherre, Kong Frederik den Fjerde af Danmark. Som adeligt Navn for sin Gemalinde og sine Børn, hvis fyrstelige Stand saaledes var ligesom suspenderet, valgte Christian Carl Navnet von Carlstein og antog for dem et Vaaben, der havde megen Lighed med det slesvig-holstenske.

Frugten af Hertug Christian Carls Ægteskab blev 2 Døtre og 1 Søn. Den ældste Datter døde som Barn. Den anden fik i Daaben Navnene Vilhelmine Augusta, 1704—49. Sønnen, der blev kaldt Frederik Carl, fødtes den 4. Aug. 1706 i Sønderborg, godt 2 Maaneder efter sin Faders Død (23. Maj). Til Faddere for sin Søn valgte Fru von Carlstein, som Hertug Chr. Carls Gemalinde benævntes, i klar Forstaaelse af Barnets usikre Stilling saadan, som kunde ventes at blive den unge til Hjælp i Fremtiden. De mest fremtrædende af dem var Kongerne Frederik den Fjerde af Danmark og Frederik den Første af Preussen, Barnets Farmoder Enkehertuginde Elisabeth Charlotte og Farbroder Joakim Frederik af Nordborg og dennes Gemalinde, de nederlandske Generalstater og de schweiziske Kantoner Bern og Zürich.

Hertug Joakim Frederik havde forsikret sin Broder om, at han vilde ønske, at man engang vilde sørge lige saa godt for hans efterladte, som han havde i Sinde at sørge for sin Broders efterladte Familie. I Tillid til denne Forsikring henvendte Fru von Carlstein sig da til Joakim Frederik og bad ham overtage Formynderskabet over hendes faderløse Søn, men fik Afslag. Lige saa lidet opnaaedes ved en Henvendelse til Chr. Carls Fætter Hertug Philip Ernst af Glücksborg. Resultatet blev, at Formynderskabet af Frederik IV af Danmark overdroges til Etats- og Regeringsraaderne F. A. Hansen v. Ehrencron og C. G. v. John, medens Landraad samt Amtmand over det slesvigske Domkapitels Gods Ditlev Reventlow, † 1733, blev Kurator for Fru von Carlstein.

I 1722 døde Hertug Joakim Frederik uden mandlige Arvinger og efterlod foruden Nordborg det senere arvede holstenske Len Plön. Joakim Frederiks nærmeste mandlige Slægtning var den sekstenaarige Frederik Carl, der nu efter Overenskomsten mellem hans Fader og Farbroder af 24. Nov. 1702 straks burde have arvet saavel Nordborg som Plön. Men en anden Arving meldte sig imidlertid, nemlig Christian Carls Fætter Johan Ernst Ferdinand af Rethwisch, der gjorde Krav paa begge Lenene under Henvisning til, at den unge Frederik Carl var Frugten af et ujævnbyrdigt Ægteskab. Ferdinand var imidlertid Katholik og derfor ikke anerkendt som arveberettiget i Slesvig.

Allerede det var en Grund til at nægte Ferdinand den nordborgske Arv. Men hertil kom, at det vilde se underligt ud, om Slesvigs Lensherre, Frederik den Fjerde af Danmark, hvis Dronning kun var adeligt født, vilde nægte at anerkende en Søn af en Hertug og en Adelsdame som legitim Fyrste. Tungest i Vægtskaalen vejede dog den Omstændighed, at Frederik den Fjerde ved at anerkende Frederik Carl og hans Søster Vilhelmine Augusta som fødte fyrstelige Personer og ved at hæve deres Moder Dorothea Christine op til Hertugindeværdigheden¹⁾ opnaaede, at Frederik Carl afgav Løfte om, at hvis han nogen Sinde opnaaede det holstenske Len, vilde han afstaa det slesvigske til Kongen.

Samtidig med at Frederik Carl nu fik overdraget Nordborg og Melsgaard paa Als og Søbygaard og Gottesgabe paa Ærø, toges Plön under kgl. Administration, medens der for Rigshofraadet i Wien førtes Proces mellem Hertugen af Rethwisch og Frederik Carl om Plön. Skønt Frederik Carl støttedes kraftigt af Frederik den Fjerde, hældede Sejren dog til den modsatte Side. Da døde imidlertid Ferdinand af Rethwisch i 1729 uden at efterlade sig Børn, og dermed tilhørte Sejren Frederik Carl, der tog Plön i Besiddelse, samtidig med at han afstod sine Godser paa Als og Ærø til Frederik IV, og 1731 anerkendte Kejseren Frederik Carl som Arving til Plön.

Imidlertid havde Frederik Carl den 18. Juli 1730 holdt Bryllup paa Københavns Slot med Komtesse Christine Armgaard Reventlow, f. 2. Maj 1711, † 9. Okt. 1779. Hun var Datter af Grev Chr. Ditlev Reventlow, † 1738, til Christianssæde og Brahetrolleborg m. m. og Broderdatter af Dronning Anna Sophie af Danmark. Hendes Faders Fætter var den Ditlev Reventlow, der havde været Kurator for Frederik Carls Moder. Aaret efter, 1731; ægtede Frederik Carls Søster, Vilhelmine Augusta, Grev Conrad Ditlev Reventlow, † 1750, til Brahetrolleborg, Christine Armgaards Broder.

I sit Ægteskab med Christine Armgaard Reventlow havde Frederik Carl 4 Døtre og 1 Søn. Den ældste Datter, Sophie Christine Louise, døde ugift 1757, 25 Aar gl. Frederikke Sophie Charlotte (1736—69) ægtede 1764 Georg Ludvig (1723—77), Greve af Erbach-Schönberg²⁾ ved Frankfurt am Main.

¹⁾ Det skete ved 2 latinske Dokumenter, daterede henholdsvis 18. og 19. Dec. 1722.

²⁾ Frederik Carl havde i 1728 friet til dennes velhavende Kusine Enkegrevinde Anna Sophie Christine von Maltzan, født Grevinde af Erbach-Reichenberg; men det kejserlige Hof satte sig imod Forbindelsen med den Motivering, at Grevindens rige Midler ikke maatte føres ud af de kejserlige Arvelande (P. Hanssen: »Nachricht von den Holstein-Plönischen Landen» Plön 1759 S. 349).

Charlotte Amalie Vilhelmine (1744—70) blev 1762 gift med Hertug Frederik Christian den Ældre (1721—94) af Augustenborg, og Louise Albertine (1748—69) blev 1763 gift med Frederik Albrecht (1735—96) af Anhalt-Bernburg. Frederik Carls Søn Christian Carl fødtes 1738, men døde allerede 1740.

Da der ingen Udsigt var til, at Frederik Carl vilde efterlade sig nogen Søn, og han gerne vilde sikre sin Gemalinde og sine Døtre Underhold efter sin Død, men hans Pengeforhold var daarligere, indledede han Forhandlinger med den danske Konge om, at denne efter Frederik Carls Død skulde arve Plön mod at overtage Gælden, der hvilede paa Hertugdømmet, og mod at sørge for Hertugens Gemalinde og Døtre. Efter at der var udvirket Arveafkald af Hertugens Agnater, ratificerede begge Parter 1757 Traktaten om den danske Konges Succession i de plönske Lande, og ved Frederik Carls Død den 18. Okt. 1761¹⁾ tilfaldt Plön da Danmark²⁾.

Som Hertug i det lille Plön førte Frederik Carl, som det sømmede sig for en datidig Fyrste, et ødselt Hof med talrige Hofembedsmænd (Hofmarskal, Kammerjunkere, Pager m. m.) og stort Tjenerpersonale. Han uddelte Titler (Gehejmerraad, Justitsraad, Hofsnedker, Hofapotheker) og indlod sig paa kostbare Byggetragender. Saaledes lod han i 1738 Traventhal Slot (kendt fra Fredsslutningen mellem Danmark, Gottorp og Sverrig den 18. August 1700), der kun var af Træ, nedbryde og en Stenbygning opføre i Stedet for. Men frem for alt viste Frederik Carl sig som en ægte Fyrste ved sine Kærlighedsforbindelser. Som enhver anden datidig Fyrste havde han sine Elskerinder³⁾, og baade for dem og deres Børn blev der sørget rundeligt. I Rigsarkivet findes en lang Række plönske Kammerregnskaber med Bilag. Fra Regnskabet for Aaret 1761⁴⁾, Frederik Carls Dødsaar, kan man hente ret indgaaende Oplysninger om Hertugens Forhold i saa Henseende. En af hans Elskerinder, Sophie Augusta Ole-

¹⁾ Aaret efter, den 22. Juni 1762, døde Frederik Carls Moder Dorothea Christine i Reinfeld, 88 Aar gl.

²⁾ Resultatet blev for Danmarks Vedkommende en Gæld paa 737,780 Rdl., en Udgift, der dog opvejedes ved, at Indtægterne af Fyrstendømmet herefter gik i Kongens Kasse.

³⁾ Det har aabenbart ikke haft stor Indvirkning paa Frederik Carl, at han 1721—23 som Informator og 1723—26 som Froprædikenpræst paa Nordborg havde haft den kendte Pietist og senere Biskop Erik Pontoppidan, † 1764.

⁴⁾ I Regnskaberne fra før 1761 findes ikke indført Udgifter til Frederik Carls Elskerinder og uægte Børn: Understøttelserne til disse har Hertugen betalt af sin egen Lomme. Og med Hertugens Død er Pengeydelsen aabenbart hørt op.

arius, havde en »Pension«, som det kaldtes, paa 500 Rdl., en anden, Maria Catharina Bein, vides at have faaet 600 Rdl. aarligt, og i disse Summer er endda ikke medregnet, hvad der udbetaltes til deres Børns Underhold. Den førstnævnte havde 3 Børn, »Demoiselles«. Sidstnævnte havde 3 navngivne Børn, Christian Carl, Caroline og Frederik Carl; desuden nævnes i Regnskabet »die Steinholtzschen Kinder«, der vistnok er forskellige fra disse 3, men i alt Fald var Børn af Jomfru Bein; da der staaer Flertal, »Kinder«, maa der mindst have været 2; Jomfru Bein havde altsaa mindst 5 Børn i 1761. Desuden var der død 2 af Jfr. Olearius's og 1 af Jfr. Beins Børn, hvilke Hofapotheker Hermann havde maattet give Plads til i sin Begravelse i Kirken i Plön Altstadt. Desuden nævnes 3 andre uægte Børn af Frederik Carl, 2 Demoiselles Westphal¹⁾ og en Fændrik Westphal. I alt bliver det 14 uægte Børn. Men foruden disse kan Hertugen have haft adskillige andre, som i 1761 var saaledes stillet, at de ikke længere fik Understøttelse.

Frederik Carls Yndlingselskerinde var Maria Catharina Bein. Hun døde i Plön i Aaret 1801. Blandt hendes Efterladenskaber fandtes et højst mærkeligt Dokument, der af den holstenske Landsregering i Glückstadt blev oversendt til Tyske Kancelli i København tilligemed følgende Skrivelse:

Der Magistrat zu Ploen ist von hier aus zur Inventirung und zur Verauctionirung der Verlassenschaft der daselbst vor kurzem verstorbenen Maria Catharina Bein committirt worden. Bei der Inventur hat sich eine schon eröffnete Acte des letzt verstorbenen Hertzogs Friderich Carl zu Ploen vom 17. Dec. 1754 gefunden, wonach der Herzog sich ersagte Bein nach dem Tode dessen Gemahlin antrauen lassen zu wollen erklärt.

Da dieses merkwürdige Dokument zur Aufbewahrung in einem andern Archiv als dem hiesigen sich zu qualificiren scheint, so haben wir solches einer hochverehrl. Königl. deutschen Kanzelei hieneben originaliter zuzufertigen nicht unterlassen wollen.

Königl. Holsteinische Landes-Regierung in Glückstadt den 21. Sept. 1801.

M. Feldmann.

E. A. F. v. Eggers.

C. v. Ahlefeldt.

P. Matthiessen.

F. G. Koch.

An
die Königl. deutsche Kanzelei.

¹⁾ Caroline Henriette Westphal blev gift med Borgmester Hans Christian Gerhard Lange († 1799) i Glückstadt; hendes Pension af 100 Rdl. forhøjedes med $\frac{1}{3}$ under Henviisning til hendes Herkomst (Bobé: »Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekreds« IX. Kbhvn. 1922 S. 365).

Det omtalte Dokument havde følgende Indhold:

Von Gottes Gnaden Wir Friderich Carl, Erbe zu Norwegen, Hertzog zu Schleswig, Holstein, Stormarn und der Ditmarsen, Graf zu Oldenburg und Delmenhorst, Bekennen hiemit, dass nach dem wir mit der Jungfer Maria Catharina Beinen unss der gestalt mit Ihr und Sie hinwiederum sich mit uns verbunden, dass wir beyderseits hinführo umb und bey ein ander leben, beständig treu verbleiben, unzertrennlich seyn, nichtes alss der Todt scheiden und alle aufrichtige Liebe beweisen wollen; So haben wir unss nicht entlegnen können, da wir versichert seyn, dass wie wir dieses alles unverbrüchlich zu halten gedenken, Sie es auch von Ihren seiten hieran nicht fehlen lassen werden, umb Sie von Unseren redlichen absichten vollkommen zu überführen, hiedurch nicht allein bey Unseren fürstl. Wohrten und Ehren, sondern auch bey den Wohrten der Ewigen Wahrheit, und so wahr wir daran theil zu haben verhoffen, also völlig an Eydes statt, zu versprechen, dass in soferne es dem Gebieter über Leben und Todt gefallen solte, Unsere Gemahlin von dieser weldt abzufordern, wir Sie Jungfer Maria Catharina Beinen uns sogleich und ohne anstandt durch priesterliche einsegnung antrauen lassen, für Unsere Gemahlin erkennen, auf und annehmen und für Ihre versorgung nach Unserem etwanigen ableben, wie es Ihr sodan zukommen wirdt, treulichst sorgen wollen. Wie den von dieser gegenwärtigen aus redlichen absichten herfliessenden versicherungen uns nichtes, es mag nahmen haben, wie es wolle, erdacht seyn oder erdacht werden können, zu entfreyn vermögendt seyn sol; So haben wir gegenwärtige schriftl. an Eydes statt ausgestellte versicherung zu desto mehrerer Bestärckung eigenhändig geschrieben, unterschrieben und mit unserm fürstl. Insigel besiegelt; So geschehen auf Unserem fürstl. Residentz Schlosse zu Ploen d. 17ten Xbris Ein tausendt Sieben hundert Vier und funftzig.

Friderich Carl.

Dette Dokument, der anføres i Sixtels Repertorium over Tyske Kancelli, skulde nu findes i Statsarkivet i Kiel; men paa en eller anden Maade er det imidlertid forsvundet. Det meddeles her efter en Afskrift.

Naar man kender lidt nærmere til Hertug Frederik Carls Liv, kan man ikke undgaa at forarges over den skamløse Indskrift paa hans prægtige Marmorsarkofag i Slotskapellet paa Plön:

Wer ist, der Friedrich Karlen gleichet?
 Sein Geist war fein, sein Herz war mild,
 Er war der Gottheit Ebenbild.
 Ach, dass er schon so früh erbleichet!

Og man maa ganske give A. D. Jørgensen Ret i hans Dom over de smaa slesvig-holstenske Hertuger:

»Der er noget ejendommeligt tiltrækkende i at dvæle ved disse smaa Fyrstendømmer, de eneste, vi kjender i vort Fædrelands Historie. Et saadant Hertugdømme, rigt velsignet af Naturen paa

Øer og Kyster, med næsten uindskrænket Regeringsmyndighed, vil for de fleste fremstille sig som en af de mest misundelsesværdige Tilværelsesformer. Men her, om nogen Sinde, beholdt da ogsaa det gamle Ord sin Gyldighed, at »Adel forpligter«, at ingen ustraffet modtager Forsynets rige Gaver, naar han intet gjør for at fortjene dem. Disse Hertugslægter har intet Spor efterladt sig i Historien uden det, at de har levet. Deres Fædreland har ingen Tjenester modtaget af dem i Vederlag for den Arv, som blev dem til Del; deres Navne nævnes ikke blandt de Mænd, som tog sig af den begyndende Videnskabelighed, af Kirken eller Skolen. Det var dem nok at leve, at samle Gods og atter at sprede det.

»Det er Slægtens egen Del i Ansvar for, at den blev skudt til Side og maatte finde sig i at blive glemt«¹⁾.

I sin Udgave af »Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familie« IX 1922 omtaler Dr. Louis Bobé S. 364 tre uægte Døtre af Hertug Frederik Carl: Frederikke Henriette, Sophie Amalie og Charlotte Frederikke Wagrien.

Frederikke Henriette, der var den ældste af de tre Søskende, blev døbt 9. Februar 1747 i Bosau ved Plön. Den 14. Maj 1767 ægtede hun hertugelig Overjæger Nicolai Nielsen i Augustenborg. 27. August samme Aar blev deres første Barn født. Nicolai Nielsen var ældste Søn af hertugelig Kusk, senere Kromand Marcus Nielsen (1712—97) i Augustenborg og dennes første Hustru, hvis Navn ikke kendes (hun blev begravet 21. April 1756, 41 Aar gl.). Nicolai Nielsen blev født 28. November 1737, og efter at være blevet konfirmeret i 1753 blev han Jagtbetjent hos Hertugen af Augustenborg og senere Overjæger. 1776 blev han Stutmester paa Frederiksborg, hvilket underlige Avancement vistnok skyldtes Protektion af Hertug Frederik Christian den Ældre af Augustenborg, der var gift med hans Kones Halvsøster Charlotte Amalie Vilhelmine, Hertug Frederik Carls ægte Datter, der tog sig meget af sin uægte Søster. Embedet som Stutmester beklædte Nicolai Nielsen til sin Død 23. April 1798 i Hillerød. Hans Enke døde 18., 19. eller 20. Januar²⁾ 1811 i København og blev begravet paa Holmens Kirkegaard³⁾. Madam Nielsen var ikke elskværdig af Karakter, lunefuld og hovmodig, medens hendes Mand var afholdt af alle. Hun førte med

1) A. D. Jørgensen: »Fyrretyve Fortællinger af Fædrelandets Historie«. 18. Fortælling. »Sønderjyllands Delinger«.

2) Kirkebogen har 20. Januar, Adresseavisen, hvori to af hendes Sønner bekendtgør Dødsfaldet, har 19. Januar og Forseglingsprotokollen 18. Januar.

3) Den følgende Karakteristik af Frederikke Henriette Nielsen skyldes hendes Sønesøns Søn Raadstuearkivar Dr. phil. Oluf Nielsen (1838—96).

sig sin Faders Portræt og havde formodentlig flere hertugelige Portrætter; men Familien lod dem gaa til Grunde. I det hele talte alle hendes Børnebørn med stort Forbehold om deres Bedstemoder.

Charlotte Frederikke Wagrien, den yngste af Søstrene, blev første Gang gift med Hofpræst Betz i Grevskabet Erbach ved Frankfurt am Main, i hvilket Ægteskab hun den 27. Sept. 1776 fødte en Søn Johan Michael Christian Betz¹⁾. Anden Gang ægtede hun 23. Marts 1787 Sognepræst Lucas Kaae Johansen Smidt. Forloverne var Kammerherre Baron Iver Rosenkrantz og i dennes Fraværelse hans Søn Kammerjunker Baron Christian Rosenkrantz samt Sognepræst Flindt i Roholte. Lucas Smidt var født i Læssø i Gudbrandsdalen i Norge. Hans Fader var Sognepræst J. Smidt, hans Moder Anna Margrethe Kaae. Student fra Kristiania 1776, Kandidat 1782. 1786 Sognepræst til Kvislemark og Fuirendal, 1794 til Vemmelev og Hemmershøj. Død 16. Sept. 1798²⁾. Hans Enke døde 27. Marts 1836 i Slagelse, 82 Aar gl. I sit Ægteskab med Lucas Smidt fødte Charlotte Frederikke Wagrien 2 Døtre³⁾: Caroline Margrethe (1788⁴⁾)—97) og Sophie f. 1796, død ugift i en ældre Alder efter i mange Aar at have været Guvernante og Privatlærerinde.

Sophie Amalie Wagrien, den mellemste af de tre Søstre, var efter Slægtinges Udsagn født 6. Maj 1753; efter en anden Opgivelse blev hun konfirmeret i Eckernförde i 1765, 13 Aar 9 Mdr. gl., og kan da senest være født i 1752. Blev 1792 gift med Advokat i Eckernförde Johan Rudolph Astbahr, Søn af Forvalter Christoph Ludvig Astbahr og Elisabeth Cornelia Daniels og født 28. Apr. 1761 paa Damp i Schwansen, † 4. Okt. 1822. Hans Enke døde 15. Okt. 1830. Om der var Børn i Ægteskabet, vides ikke. Sophie Amalie Astbahr søgte i 1807 at skaffe sig Pengefordele af sin Af-

1) Angaaende hans Efterkommere henvises til Slægtsregistret i F. C. A. Betz: »En gammel Lærers Livserindringer« 1898. J. M. C. Betz's Fødselsdag angives der urigtigt til 28. Sept.; han opgiver den selv til 27. Sept. (Den alm. Enkekasse 9290).

2) Iflg. Kirkebogen var han ved sin Død 40 Aar 6 Md. 2 Dg. gl. Hans Enke siger i Dødsannoncen i »Berl. Tid.«, at han blev 39 Aar gl.

3) Wibergs Præstehistorie og Betz: »En gammel Lærers Livserindringer« S. 59 har urigtigt: 1 Søn og 1 Datter.

4) Iflg. Lengnicks »Personalhistoriske Bidrag vedkommende Danmarks og Norges Gejstlighed« III. Hefte 3. Afsnit, »Præsters Børns Daab«, S. 13 blev hun døbt 28. Marts 1787, altsaa 5 Dage efter Forældrenes Bryllup; men det er en Fejltagelse; der skal staa 1788.

stamning og sendte da følgende uforskammede Tiggerbrev til Kronprinsesse Marie Sophie Frederikke¹⁾:

Durchlauchtigste Kronprinzessinn, Gnädigste Frau!

Nur Ihre Königl. Hoheit allbekannte Milde, nur das dringende Bedürfniss von meiner Seite hat mich vermögen können, meine Zuflucht höheren Orts zu suchen und mich flehend Ihre Königl. Hoheit zu nahen.

Ich bin die 2te von 3 Geschwistern, eine nathürliche Tochter des hochseel. Herzogs Frieder. Carl von Ploen. Wir genossen des Wohlwollens der Liebe desselben, bekamen eine sorgfältige Erziehung und hatten uns des Herzogl. Versprechens zu erfreuen, dass in Betreff der Zukunft für uns gesorgt werden solle. Allein ein plötzl. Tod entriss uns den hochseel. Herzog, und das Versprechen ward dadurch zerstöhrt.

Der Herzog starb.

Ihre Königl. Maytt. traten in Ihre Erbrechte und gaben uns Waysen bey Ihrer Durchreise durch Ploen die Huldreiche Versicherung, den verlornen väterl. Versorger uns gnädigst ersetzen zu wollen, unser Schutz, unsere Hülfe zu seyn im Fall der Noth.

Meine älteste Schwester verdankt auch dieser Königl. Verheissung die Beförderung ihres und ihrer Kinderwohls, verheyrahtet an den fürstl. Augustenburgischen Oberjäger Nielsen bewarb sich dieser um eine Königl. Bedienung, und Ihre Königl. Maytt. hatten sogleich die Gnade ihn zum Gestüttenmeister auf Friederichsburg zu ernennen und nach seinem Tode durch eine Pension meine Schwester zu versorgen.

Ich habe bishero mich bescheiden können, die mir so schätzbare Verheissung einer gnädigen Unterstützung von Ihrer Maytt väterlichen Milde in Anspruch zu nehmen.

Die empfangene Erziehung machte mich fähig in dem Hause des Kanzeley Raths Paulsen im Sondwittschen als Erzieherin dessen Töchter zu seyn und in diesem guten Hause verschiedene frohe Jahre zu verleben. Nach diesem vollbrachten Geschäfte ward ich bey dem Aufenthalte der Frau Kanzeleyrathinn in Eckernförde mit dem Advocaten Astbahr verheyrahtet, den ich liebe und schätze, mit dem ich glücklich leben würde, wenn wir Brodt hätten.

Bishero zwar erwarben wir es uns durch meine Arbeiten, meines Mannes nur wenige Advocaten-Geschäfte, und besonders durch ein paar einträgliche Justitiariate bey dem Herrn Grafen von Stollberg zu Windebuy und bey dem Kammerrath Reiche zu Roegen fanden wir unter Einschränkungen unser nothdürftiges Auskommen. Vermittelst einer höchsten Verordnung aber, welche den Untergerichts-Advocaten alle Justitiariate entriss, versiegt uns diese so unentbehrliche Hülfquelle des Erwerbs, und keine Vorstellungen und Bitten, selbst vom Grafen von Stollberg, vermochten es, sie uns zu erhalten.

Jetzt sehen wir uns bey steigender Theuerung dem Mangel, dem Kummer und der Noth unausbleiblich Preiss gegeben.

Die stille Bescheidenheit muss vor dem Drange des Bedürfnisses entweichen.

¹⁾ Kronprinsens civile Departement. Indkomne Sager til 2. Memorialprotokol 1807 Nr. 113.

Ich musste mich der Verzweiflung überlassen, wenn nicht die Huld Ihro Königl. Hoheit als mein schützender Engel erscheint, wenn ich nicht zutrauungsvoll hoffe, Ihro Königl. Hoheit werden sich meiner erbarmen, werden durch Höchstdero vielvermögende Fürsprache meinem Manne eine kleine Königl. Bedienung oder mir Unglücklicher, mit Nahrungssorgen sich täglich grämender, eine Pension gnädigst bewirken, um welche Höchste Huld ich, die ich nie geboren zu seyn wünsche, Ihro Königl. Hoheit hiedurch demüthigst bitte. Die ich in tiefster Ehrfurcht verharre.

Ihro Königl. Hoheit
unterthänigste Dienerin

A m a l i a A s t b a h r geb. W a g r i e n.

Eckernförde den 11. Jan. 1807.

Saa vidt man kan se, opnaaede Brevskriversken intet ved sin Henvendelse, end ikke Svar. —

De tre her omtalte Søstre nævnes ikke i det plönske Kammerregnskab for 1761 eller Bilagene dertil saaledes som de tidligere omtalte uægte Børn af Hertug Frederik Carl. Der er derimod en Mulighed for, at Moderen nævnes. Der findes nemlig i Rigsarkivet en Daabsattest for Frederikke Henriette Wagrien¹⁾, der lyder saaledes:

Dass Friederica Henrietta nachher genant Wagrien, jzt verehelichte Nielsen hieselbst laut dem hiesigen Kirchenbuch im Jahr 1747 d. 9. Febr. getauft worden, solches habe ich, der Wahrheit gemäs, hiedurch attestiren wollen.

Bosau d. 1. April 1772.

L. S.

J. L. Vogel²⁾.

Af denne Daabsattest ser man, at i alt Fald Frederikke Henriette ikke oprindeligt har heddet Wagrien. Men hvad har hun saa heddet? Hertugens uægte Børn fik gerne deres Moders Efternavn. Man tør vistnok af Daabsattesten slutte, at denne i alt Fald ikke har heddet Wagrien. Der er en Mulighed for, at hun kan have heddet W a g e n e r (hvoraf Wagrien saa skulde være en Fordrejning), idet der i Kammerregnskabet 1761 forekommer en Demoiselle Charlotte Augusta W a g e n e r. Det

¹⁾ Den alm. Enkekasse Nr. 4651.

²⁾ Ifølge velvillig Meddelelse af nuværende Sognepræst i Bosau, Pastor H. Jäger, findes der nu intet om denne Daab i Kirkebogen, ligesaa lidt som der findes Vidnesbyrd om, at de to andre Søstre skulde være døbt der i Tidsrummet 1742—54. Dette betyder dog ikke, at Daabsattesten i Rigsarkivet skulde være forfalsket. Kirkebogen er nemlig meget skødesløst ført. Ofte er der blot klæbet en Seddel ind, som vedkommende Barns Forældre har skrevet. At en saadan Seddel let kan forsvinde, siger sig selv.

kan dog ikke tydeligt ses, om hun har været Hertugens Elskerinde, i alt Fald nævnes der ingen Børn af hende i Regnskabet. Da hendes Kaar kun var middelmaadige¹⁾, og hun alligevel kun fik en Pension af 30 Rdl., en latterligt lille Sum ved Siden af de Pensioner, Jfr. Olearius og Jfr. Bein fik (henholdsvis 500 og 600 Rdl.), er det dog maaske alligevel usandsynligt.

Det er mærkeligt nok, at de tre Søstre Wagrien ikke figurerer paa Kammerregnskabet 1761, da Frederikke Henriette, der var den ældste af de tre, dog kun var 14 Aar gl., da Hertug Frederik Carl døde. Saa meget mærkeligere er det, som alene Hertugens uægte Søn Fændrik Westphal — der sikkert ikke har været yngre end F. H. Wagrien, da der blandt Regnskabets Bilag findes en egenhændig Ordre fra Frederik Carl om at give Westphal en 8 à 10 Rdl., noget, der forudsætter en vis Modenhed — i Aarene 1760—61 har kostet Hertugen 375 Rdl. Man kunde heraf fristes til at drage den Slutning, at saa har Søstrene Wagrien heller ikke været Frederik Carls Børn, og at Meddelelsen herom i Sophie Amalie Astbahrs Brev er urigtig og kun fremsat med Pengefordele for Øje. Der kan imidlertid fremdrages Vidnesbyrd, der godtgør, at Meddelelsen alligevel maa være rigtig nok. Dr. Bobé, der har fundet Sophie Amalie Astbahrs Brev, viser i »Efterladte Papirer fra den Reventlowske Familiekreds« IX S. 364 hen til en Ansøgning fra Advokat Astbahr til Kongen dateret Eckernförde 13. Okt. 1789²⁾, hvor Astbahr i Anledning af sit forestaaende Bryllup skriver, at han ikke ved sin tilkommende Hustru Mademoiselle Sophie Amalie Wagriens Fødested, »indem sie — wie bekant — eine natürliche Tochter des Gottseeligen Herzogs von Ploen ist — und ihre Mutter auch schon bereits vor vielen Jaren gestorben ist«, hvorfor han beder om Fritagelse for at fremskaffe hendes Daabsattest til Enkekassen, og han omtaler, at hendes to Søstre, gift med Stutmester Nielsen og Pastor Smidt, har nydt samme Naade; dette passer nu ikke for Stutmesterens Kones Vedkommende.

Foruden disse to Vidnesbyrd — Advokat Astbahrs og hans Hustrus Udsagn — kan der imidlertid fremdrages endnu flere. For det første kan man lægge Mærke til Søstrenes Navne — Charlotte Frederikke svarer til Frederik Carl, og i Navnet Frederikke

1) I et »General Mannzahl-Register« fra 1762 i Anledning af en ekstraordinær Skat anføres Jomfru Wagener, der havde 1 Tjenestepige, blandt de middelmaadige, der kun formaaede at udrede deres egen Skat, medens Jomfru Bein, der havde 3 Tjenestepiger, opføres blandt de formuende, der foruden deres egen Skat ogsaa nok kunde betale noget af de fattiges.

2) Ny Enkekasse 3462.

Henriette spores det første af Hertugens Navne¹). Det er ogsaa værd at lægge Mærke til de Navne, Frederikke Henriette gav sine Børn. En af hendes Sønner hed Frederik Christian ligesom hendes hertugelige Svoger og dennes ældste Søn. Hendes første-fødte Søn bar Navnene Frederik Carl Emil, samme Navn, som hendes Halvsøster, den augustenburgske Hertuginde, havde givet sin næstældste Søn, der var 2 Aar ældre end Frederikke Henriettes Søn. En tredje Søn af Frederikke Henriette hed Christian August Carl svarende til Navnet paa Halvsøsterens yngste Søn Christian August, død 1810 som svensk Tronfølger. En Datter blev kaldt Anna Charlotte Amalie svarende til Navnet paa Hertuginde af Augustenburg, Charlotte Amalie Vilhelmine. Og endelig havde Madam Nielsen en Datter, der fik Navnene Frederikke Charlotte, der svarer til Frederik Carl (og Charlotte Frederikke Wagrien). Dernæst kan man pege paa, at Traditionen iblandt Frederikke Henriettes Efterkommere har bevaret Mindet om Afstamning fra en Hertug. Ligeledes har Charlotte Frederikke Wagriens Efterkommere bevaret en Tradition om en fornem Afstamning, om end denne ikke har udpeget en Hertug som Stamfader²). Endvidere er der Grund til at bemærke, at medens Frederikke Henriette kom til Augustenburg, hvor en ægte Datter af Frederik Carl var gift med Hertugen, kom Charlotte Frederikke til Erbach og blev gift med Hofpræsten i dette Grevskab, hvor Frederik Carls Datter var gift med Greven. Og endelig er der et lille Træk, som Raadstuearkivar Dr. phil. Oluf Nielsen har optegnet efter sin Faders Branddirektør A. C. N. Niensens Meddelelse. Denne sidste, der var født i 1809, var en Sønesøn af Frederikke Henriette Wagriens. En Svoger til hende, Ulrik Carl Emilius Nielsen, f. 1744, † ca. 1830, som var blevet holdt over Daaben af Prins Carl Ernst (1706—61) af Glücksborg³), medens Prins Emil August (1722—86)⁴) og Prinsesse Christiane Ulrika (1727—94)⁵) af Augustenburg stod Faddere, som havde været Kammertjener hos Hertug Frederik Christian den Yngre af Augustenburg og paa sine gamle Dage havde fulgt Chr. August til Norge og paa denne Maade var godt kendt med de augustenburgske Familieforhold, og som i sin Alder-

¹) Sammenlign hermed Navnet Caroline Henriette Westphal (se S. 89 Fodnoten), hvor man træffer det andet af Hertugens Navne i Forbindelse med Navnet Henriette.

²) Se Betz: »En gammel Lærers Livserindringer« S. 59 Fodnoten.

³) Søn af Philip Ernst (1673—1729) af Glücksborg i dennes første Ægteskab med Christiane (1679—1722) af Sachsen—Eisenberg. Philip Ernst var 3. Gang gift med Marie Charlotte (1697—1760) af Augustenburg, Hertug Fr. Chr. den Ældres Fæster.

⁴) Broder til Fr. Chr. d. Æ. af Augustenburg.

⁵) Søster til Fr. Chr. d. Æ. af Augustenburg.

dom boede i Graasten, fortalte A. C. N. Nielsen, der i sine unge Dage opholdt sig i det slesvigske, hvorledes Hertuginde Charlotte Amalie Vilhelmine tog sig meget af Frederikke Henriette, der blev behandlet som en fornem Dame og kørte med fire.

Sammenlægger man disse forskellige Træk, maa man sige, at det er sikkert, at de tre Søstre Wagrien var Døtre af Hertug Frederik Carl af Plön.

Efterkommerne af

Nicolai Nielsen og Frederikke Henriette Wagrien.

- I. Sophie Dorothea Christiane Nielsen, f. 27. Aug. 1767 i Augustenborg, † 24. Febr. 1829 i København. — G. 25. Apr. 1788 m. Hans Christian Lange, Brygger og Assistent ved den grønlandske Handel, f. 2. Jan. 1755 i København, † 4. Okt. 1821 ssts., S. af Brygger og Overformynder Peder Lange og Martha Ølgoed.
- II. Frederik Carl Emil Nielsen, f. 28. Jan. 1769 i Augustenborg, † 20. Dec. 1851 i København. 1798—1833 Stutmester v. Frederiksborg Stutteri og Inspektør v. Schæferiet paa Esrom. Boede senere paa en Lystgaard, »Højlund«, v. Kollekolle i Værløse Sogn. — G. 19. Sept. 1794 m. Petrine Sophie Lakier, f. 5. Febr. 1771 i Ramløse, † 22. Maj 1846¹⁾, D. af Sognepræst til Ramløse og Annisse Peder Baggesen Lakier og Lucie Thomine Borthig. — 8 Børn.
 - A. Nicolai Peter Nielsen, f. 28. Jun. 1795 i Hille-rød, † 13. Marts 1860 i København. Afgik 1820 fra Hæren som karakt. Premierløjtnant. 1820—55 kgl. Skuespiller. — G. 1° 3. Jun. 1823 m. Caroline Louise Sophie Amalie Walter, f. 19. Maj 1797, rimeligvis i Mecklenburg—Strelitz, † 8. Jun. 1869 i København, D. af Skuespiller Ernst Walter og Hustru. (G. 1° 1817 m. kgl. Skuespiller Hans Christian Bull Rind (1783—1821)). Ægteskabet med Nielsen opløstes 1831. Kgl. Skuespillerinde 1815—33. — G. 2° 8. Jul. 1834 m. Anna Helene Dorothea Brenøe, f. 4. Sept. 1803 i København, † 20. Jul. 1856 i Fredensborg, D. af Sejl- og Kompasmager Peter Christian Brenøe og Olave Frederikke Caroline Leth. (G. 1° 1823 m. Violinist, senere Koncertmester Frederik Thor-kildson Wexschall (1798—1845)). Ægteskabet opløstes 1831). Kgl. Skuespillerinde 1821—56. — 4 Børn: 1. Frederik Carl Emil Nielsen, 1824—1900, Sproglærer i Ame-rika, 2. Ernst Peter Sophus Nielsen, 1825—1904, Fuldmægtig i Københavns Overpræsidium (5 Børn: Nicolai Peter N., 1862—83, Landvæsenselev, Cha-rlotte Caroline N., f. 1865, ugift, Henrik Ger-ner Sneedorff N., 1866—1916, Sekondløjtnant i

¹⁾ I sine senere Aar opholdt Stutmester Niensens Hustru sig ikke hos sin Mand, og det vides ikke, hvor hun er død. I alt Fald er hun ikke død i Værløse, hvor han paa den Tid boede.

- Marinen, død i Amerika, Anton Alexander Benjamin N., f. 1868, Sognepræst i Nordby paa Fanø, Provst, Betzy Sophie Marie N., f. 1870, g. 1898 m. Overlærer i Oslo cand. mag. Jens Jørgen Jansen Mørland, f. 1860), 3. Maximilian Ferdinand August Nielsen, 1828—68, kgl. Skuespiller, 4. Anna Charlotte Amalie Nielsen, 1829—1913, Institutbestyrerinde, ugift, død i Amerika.
- B. Frederikke Henriette Nielsen, f. 16. Apr. 1798 i København, † 1. Dec. 1857 ssts. Ugift.
- C. Thomine Lucie Nielsen, f. 20. Nov. 1799 i København, † 18. Aug. 1853 i Helsingør. — G. 22. Maj 1822 m. Henrik Gerner Sneedorff, f. 23. Okt. 1793 i København, † 7. Maj 1883 i Helsingør, S. af Kontreadmiral Hans Christian Sneedorff og Marie Elisabeth Tønder. (H. G. Sneedorff blev gift 2. Gang 1868 m. Ane Marie Johnsen, f. 1824, † . . .). — 1827 Afsked af Marinens Tjeneste med Kaptajns Karakter. 1827—57 Inspektør ved Øresunds Toldkammer i Helsingør. 1845 kar. Kommandørkaptajn.
- D. Elisabeth Charlotte Christiane Nielsen, f. 19. Apr. 1802 i Hillerød, † .¹⁾. — G. 27. Sept. 1824 m. svensk Ritmester Mauritz Edvard Ouchterlony, f. 1799 i Stockholm, † 24. Jul. 1866 paa Frederiksberg.
- E. Christian August Carl Nielsen, f. 1. Dec. 1803 i Hillerød, † . i Amerika. 1830 Assistent ved Frederiksborg Stutteri. 1839 Toldassistent i Langenfelde i Holsten. 1845 Toldoppebørselskontrolør i Poppenbüttel. 1846 sat under Anklage for Underslæb, men flygtede til Amerika. — G. 15. Jan. 1835 m. Thomasine Caroline Lovise Hansen, f. 19. Marts 1809 i København, † . . ., D. af Portner paa Rundetaarn Isaac Hansen og Dorthea Gierløw.
- F. Johanne Vilhelmine Nielsen, f. 28. Jun. 1805 i Hillerød, † 22. Jan. 1881 i København. — G. 1833 m. Richard Aschlund, f. 2. Jan. 1800 i Nykøbing S., † 4. Marts 1863 i København, S. af Landinspektør Arendt Ejners Aschlund og Helene Cathrine Brøndsted. — 1856 Kommandørkaptajn. 1857—63 Lodsinspektør ved Københavns Lodseri.
- G. Frederikke Charlotte Christiane Nielsen, f. 5. Aug. 1810 i Hillerød, † 1845²⁾. Ugift.
- H. Caroline Petrine Emilie Nielsen, f. 16. Okt. 1812 i Hillerød, † 21. Jul. 1877 i København. Ugift.

¹⁾ Fra 1867 til og med 1876 opføres Enkefru Ouchterlony i Københavns Vejviser, derimod ikke i 1877 og flg. Aar. Da Vejviseren udkom ved Aarets Begyndelse, ligger det nær at antage, at hun er død i 1876. Imidlertid er hun ikke blevet begravet paa Frederiksberg Kirkegaard, hvor hendes Mand laa begravet. Det rimeligste er da at antage, at hun er flyttet fra Byen. Det vides ikke, naar eller hvor hun er død.

²⁾ Det vides ikke, hvor hun er død. Datoen kan derfor ikke opgives.

- III. **Marcus Jonas Ludvig Nielsen**, f. 21. Sept. 1773 i Augustenborg, † 19. Marts 1812 paa Frederiksberg. 1789 Student. 1791 cand. jur. 1791—92 Volontør i Kancelliet. Kopist. 1792 2. Fuldmægtig i Skifteretten paa St. Croix og Prokurator ved alle vestindiske Over- og Underretter. 1795 kst. Byfoged og Politimester i Christianssted paa St. Croix under Byfogedens Fraværelse i 1½ Aar. 1796 Advocatus regius. S. A. Afsked som Byfoged, men vedblev som Politimester til 1798. 1799 kst. Skifteforvalter paa St. Croix. 1801 paa Vartpenge. 1802—12 Politimester i Københavns Amts Rytterdistrikt. 1806 virkelig Justitsraad. 1810 R. af Dbg. — G. 179.. m. Rachel Jane Albo y, f. ca. 1781, † 11. Apr. 1811 i København, D. af Skibsfører paa St. Croix John Albo y og Hustru.
- IV. **Marie Elisabeth Nielsen**, f. 15. Aug. 1774 i Augustenborg, † 9. Marts 1852 i Aalborg. — G. 19. Marts 1798 m. **Conrad Zimmer**, døbt 20. Febr. 1769 i Vettterslev, † 26. Jun. 1827 i Veggerby, S. af Sognepræst til Vettterslev og Høm Gregers Christophersen Zimmer og Inger Marie Tryde. — 1799—1801 Sognepræst i Sunds. 1801—27 Sognepræst til Veggerby og Bislev.
- V. **Anna Charlotte Amalie Nielsen**, f. 26. Nov. 1778 i Hillerød, † 2. Febr. 1852 i København. — G. 1° 10. Dec. 1796 m. **Erik Nissen Viborg**, f. 5. Apr. 1759 i Bsted i Sønderjylland, † 25. Sept. 1822 i København, S. af Sognepræst til Bsted Carl Viborg og Marie Sophie Friis. (E. N. Viborg blev 1790 gift første Gang m. Dorothea Henriette Augustine Descampeaux (1766—95)). 1783 Lektor, 1790 Professor og 1801 Forstander for Veterinærskolen. — G. 2° 26. Aug. 1825 m. **Carl Viborg**, f. 25. Jul. 1783 i København, † 7. Okt. 1844 ssts., foregaaendes Brodersøn, Søn af kgl. Manufakturdirektør Nicolai Christian Viborg og Arine Bringstrup. 1809 Lektor, 1816 Professor og 1822 Forstander for Veterinærskolen
- VI. **Frederik Christian Nielsen**, f. 17. Jan. 1782 i Hillerød, † 1847 i Bergen. 1799 Student. 1803 cand. jur. 1806 Underretsprokurator for Sjællands Stift. Senere Prokurator i Bergen.
- VII. **Christian August Carl Nielsen**, f. 24. Okt. 1783 i Hillerød, † 7. Maj 1809 i København. 1800 Student. Var 1808 Overkirurg paa Trekroner. — G. 27. Apr. 1808 m. **Johanne Christine Birgitte Fabroe**¹⁾, døbt 20. Aug. 1786 i København, † 16. Sept. 1854 ssts., D. af Matros i Flaaden, senere Snedker Johan Henrik Fabroe og dennes Hustru, Jordemoder i Nyboder Karen Nielsdatter. (J. C. B. Fabroe blev 1813 gift 2° m. senere kgl. Skuespiller Giovanni Battista Cetti (1794—1858). Ægteskabet opløstes 1839. Cetti blev 2° gift m. Jacobine Gade (1814—94)). — 1 Søn.
- A. **August Carl Nicolai Nielsen**, f. 4. Febr. 1809 i København, † 16. Jan. 1885 i Lindingbro, Thorstrup Sogn ved Varde. 1833—62 Ejer af Hovedgaarden Endrup-

¹⁾ Kaldes ogsaa Faber, Favreux, Favreu, Faberoe — eller Busk eller Steen! Hendes Moder var nemlig 3 Gange gift; hendes første Mand hed Busk, hendes anden Mand Fabroe og hendes tredje Mand Steen.

holm i V. Nykirke Sogn ved Varde. 1849—53 Landstingsmand. 1849—63 Amtsraadsmedlem. 1862 fallit. Senere Branddirektør i Varde og Forligsmægler i Ribe Amts 4. Forligskreds. — G. 25. Nov. 1834 m. Henriette Georgine Meyer, f. 25. Nov. 1813 i Kiel, † 29. Maj 1898 i Varde, D. af Feltpræst, senere Sognepræst i Ullerup i Sundved Oluf Meyer og Johanne Marie Wicken. — 4 Børn: 1. Oluf August Nielsen, 1838—96, Dr. phil., Raadstuearkivar i København og historisk Forfatter (5 Børn: Edel Margrethe N., 1868—88, Privatlærerinde, ugift, August Karl Nikolaj N., f. 1870, Kontorchef i Københavns Magistrat, Kristian Brünich N., f. 1872, Dr. phil., Stabslæge i Hæren i København, Jakob Lautrup N., f. 1875, Postkontrolør i København, Hakon Harald Grüner N., f. 1881, Arkivar i Dansk Folkemindesamling), 2. Johanne Marie Nielsen, 1840—1917, ugift, 3. Augusta Caroline Nielsen, 1842—78, g. 1867 m. Jacob Borrig Lindbæk, 1838—77, død som residerende Kapellan ved Ribe Domkirke og Sognepræst i Seem, 4. Frederik Carl Emil Nielsen, 1845—1917, Vej-assistent og Forligsmægler i Varde (3 Børn: Oluf August N. (Navneforandring til Brynø), 1881—1916, Violinist, Marie Cathrine N., f. 1882, g. 1903 m. sin Fætter, ovennævnte Kontorchef August Karl Nikolaj N., f. 1870, Carl Lindberg N., f. 1904, Student).

VIII. Frederikke Charlotte Nielsen, f. 21. Maj 1785 i Hillerød, † 2. Febr. 1788 ssts.

Slægten Krag fra Mesinge.

Af E. Juel Hansen.

Afdøde Skolelærer P. C. B. Bondesen, Magleby paa Lange-land, har i nærværende Tidsskrift 3. IV. 145 ff. blandt sine Stam-tavler over »Fyenske Familier i ældre Tid« ogsaa omtalt denne Slægt, idet han dog hovedsagelig holder sig til den langelandske Gren af Slægten uden at komme nærmere ind paa de fyenske Grene.

Gennem omfattende Undersøgelser har jeg søgt at bringe saa meget nyt frem om Slægten som muligt; men manglende Kirke-bøger og Skifteprotokoller har ofte lagt store Hindringer i Vejen for Udarbejdelsen, og ikke alle Slægtens Linier er det lykkedes at føre op mod vor Tid. Jeg vil derfor være taknemmelig for sup-plerende Oplysninger.

Slægtens ældste kendte Mand er H a n s K r a g, der boede i Mesinge paa Hindsholm og ejede den saakaldte Kragegaard, hvorefter Slægten skal have taget sit Navn¹). Han kaldes Herredsfoged, men maatte 1650 fratræde denne Bestilling, fordi han var Adelstjener og endvidere havde paaført nogle af Kronens Tjenere unødigt Trætte; Tingfogderiet paa Hindsholm skulde derefter betjenes af Byfogden i Kerteminde, saalænge han det forsvarligt betjener og forestaar²). 16. Okt. 1668 fik Hans Krag Konfirmation paa Stiftsskriver Rasmus Andersens Skøde, dat. Odense 24. Aug. s. A., paa Mesinge Kirkelade. Laden, der var meget brøstfældig, var besigtiget af fire Dannemænd og blev taxeret til 60 Sldr. Han købte den for 75 Sldr. samt med Forpligtelse for sig og Arvinger til herefter at holde Kirkegaarden vel indhegnet paa deres egen Bekostning »saavidt samme Kirkes Ladegrund sig ud mod Kirkegaarden strækker«. Kapitalen skulde sættes paa Rente til Kirkens »bedre Fordel og Nytte«. I 1677 havde han solgt sin Gaard til Fogden paa Hverringe Niels Christensen, uden først som Loven paabød at have tilbuddt sine Arvinger den. Hans Søn K n u d protesterede og skrev bl. a. i Protesten³): »at hans kære Fader en Tid lang har været helt svag og formedelst sin høje Alder ikke er ved sin forrige Videnskab, men snart at sige geraades i Barn-dom«. Han er rimeligvis død kort Tid efter. g. m. J o h a n n e H a n s d a t t e r, der skal være død 1660⁴). Endnu fortælles der i Mesinge følgende Sagn om hende: Hun var efter Døden som i Livet lutter Travlhed og kunde ikke finde Fred i sin Grav. Hun havde sin Gang mellem Kragegaarden og den høje Bakke i Nærheden af Taulund, kaldet Bjerget, ved hvis Fod hun blev manet ned i en Mose.

Hans Krag lod 1664 opsætte et Epitafium i Mesinge Kirke til Minde om sin Hustru. Epitafiet viser Ægteparret med deres fem Børn, hvoraf dog kun kendes Navn og Skæbne for de fires Vedkommende, det femte er sandsynligvis død som lille. Børn:

FØRSTE SLÆGTLED.

1. K a r e n H a n s d a t t e r K r a g, begr. 26. Apr. 1724 i Magleby paa Langeland, 80 Aar og 3 Uger gl. g. m. C h r i s t e n J o n s e n H o l m s t e d, begr. 12. Jan. 1713 i Magleby,

1) Senere Ejere af Kragegaarden har ført Navnet Krag, men er ikke Efterkommere af ovennævnte Hans Krag.

2) Fyenske og smaal. Tegnelser 4. Dec. 1650.

3) Fyenbo Landstings Skøde- og Panteprotokol VII, S. 31 f.

4) Præsten i Mesinge Lauritz Tausen skal have skrevet en Ligprædiken over hende (trykt 1660); denne Ligprædiken har Forf. forgæves eftersøgt, men saavel det kgl. Bibliotek som Universitetsbiblioteket erklærer intet at kende til en saadan.

78 Aar gl. (S. af Provst, Sognepræst til Viby i Fyen, Jon Lauritzen og Margrete Christensdatter). Er vel identisk med den Christianus Jonæ Hintzholmius, der 1660 blev Student fra Odense. Ejer af Brolykke paa Langeland.

2. Maren Hansdatter Krag, † 15. Marts Kl. 4 Form. 1729 i Gamborg, 81 Aar, 2 Md., 2 Uger og 5 Dage gl. Hendes Broder Knud tilskødede hende 22. Juli 1706 Gaarden Kejrup i Kølstrup Sogn; i 1727 skrives der om denne Gaard: »Paa Kejrup, en Bondegaard, lever en gammel Enkekone ved Navn Maren Krag, som selv ejer Gaarden og for sin Alderdoms Skyld har pagtet den hen til tvende sine Sønner, Jens Laur sen, Byfoged i Kerteminde, og Bern t Laur sen, har begge mange Børn og kan ej uden Nød have Brødet¹⁾. 16. Febr. 1728 skødede hun Gaarden til sin Søn Hans. g. m. Lauritz Jespersen, der i 1681 boede paa Kejrup, hvorfra han 17. Okt. skødede noget Jordegods i Mesinge Sogn til Niels Krabbe til Hverringe. I 1684 var han Forpagter paa Vejrup, men synes kort Tid efter atter at være vendt tilbage til Kejrup. Deres Børn antog med Undtagelse af den ældste Søn deres Moders Slægtsnavn. — Børn: *Andet Slægtled I.*
3. Knud Hansen Krag, begr. 7. Febr. 1707 i Ulbølle, 58 Aar gl. Jomfru Ingeborg Rodsteen tilskødede ham 28. Maj 1680 Kejrup. Han boede i 1687 i Mesinge, i 1688 i Ulbølle; s. A. købte han Rødkilde af Kronen og istandsatte og beboede Gaarden²⁾; 1694 skødede han sin Anpart i Rødkilde Hovedgaards Bygning til Etats- og Kancelliraad Johan Monrath; Forpagter af Rødkilde (tinglæste Forpagtningskontrakter 1. Maj 1695, 1. Maj 1699—1. Maj 1701); 22. Juli 1706 skødede han Kejrup til sin Søster Maren. g. 1° m. Sille Brodersdatter Riisbrich³⁾ (D. af Sognepræst til Gislev Broder Brodersen R. og Cathrine Henriksdatter), (g. 1° m. Sognepræst til Mesinge Rasmus Olsen Thestrup). 2° m.⁴⁾ Scheel (D. af Forst- og Jægermester, Kaptajn, Ejer af Scheelsborg Hans S., † 9. Jan. 1692 i Fredericia). — Børn: *Andet Slægtled II.*
4. Frantz Krag, f. 1. Maj 1656³⁾, † 11. Jan. 1725 i Magleby paa Langeland. Student fra Odense 1673, Sognepræst til Magleby 1682, ord. 1. Dec., Provst i Sønder-Herred. Stiftede

1) Odense Amts Arkiv Nr. 536. Breve og Beregninger angaaende Kontributionen til Viborg Bys Opbyggelse ifl. Forordning 15. Maj 1727.

2) L. Bøttiger: Vesterskjærninge-Ulbølle og Omegn, S. 92.

3) Ifl. Ph. Tidsskr. 3. IV., 146.

4) Som hans Svogre nævnes: Henning Scheel til Tidselholt og Tønnes Hansen, † 1691 i Odense, g. m. Anne Margrete Scheel.

ved Gavebrev af 5. Dec. 1704 et Legat paa 58 Rdlr. til Fordel for Skolen og de fattige i Rudkøbing. v. 14. Febr. 1683 i Magleby t. Elisabeth Sophia Rosenstjerne, begr. 18. April 1736 ss. (D. af Provst i Sønder-Herred, Sognepræst til Magleby Dines Jensen R. og Maren Christensdatter). — Børn: *Andet Slægtled III.*

ANDET SLÆGTLED.

I.

Forpagter Lauritz Jespersens Børn med
Maren Hansdatter Krag.

1. Jesper Lauritzen, begr. 30. Maj 1729 i Sanderum, 60 Aar gl. Rytterbonde i Store Heshjerg, Sanderum Sogn. Han synes at være det eneste af Børnene, der ikke optog sit mødrene Slægtsnavn. v. 16. Aug. 1709 i Sanderum t. Jytte Lorentzdatter Friis, begr. 15. Sept. 1732 ss., 46 Aar gl. (g. 2° m. Espen Pedersen). — Børn: *Tredie Slægtled I.*
2. Hans Lauritzen Krag, begr. 23. Marts 1736 i Gamborg Kirke, 65 Aar »ringer« 5 Md. og 15 Dage gl. I 1709 Famulus hos Doctor Müller (vel Biskoppen Christian Rudolph Müller). Sognepræst til Gamborg 14. Dec. 1714. Hans Moder tilskødede ham 16. Febr. 1728 Kejrup, som han 29. Dec. 1729 solgte til Herredsfoged Salomon Lindegaard. v. 1° t. Anna Christensdatter Borch, f. 20. Dec. 1697 i Fredericia (Trinitatis), † 1. Nov. om Eftermiddagen Kl. ungefær 4 Slet 1723, begr. 9. s. M. i Gamborg Kirke (D. af Sognepræst til Trinitatis Kirke i Fredericia Christen Sørensen B. og Ane Margrete Anchersdatter); 2° 17. Marts 1725 i Middelfart (i Svigerfaderens Gaard) t. Karen Hermansdatter Willer (D. af Borgmester i Middelfart Herman W. og Anne Hansdatter Juul). (Hun giftede sig senere med en Mand ved Navn Jep Møller og begge rejste til Herrnhut, hvor de levede i stor Fattigdom). — Børn: *Tredie Slægtled II.*
3. Gregers Lauritzen Krag paa Kejrup nævnes som Fadder 30. Marts 1717 i Kølstrup Kirkebog. Vel den Græis Krag, der 28. Jan. 1741 blev begravet paa den søndre Side Kirkegaarden i Kerteminde, ringet med alle Klokker, han døde i sit Alders 67 Aar.
4. Dorth Lauritzdatter Krag, begr. 7. Maj 1767 i Kerteminde. g. m. Anders Jacobsen, begr. 17. Dec. 1722 i Kerteminde. Bødker ss. Deres Børn optog deres mødrene Slægtsnavn. — Børn: *Tredie Slægtled III.*

5. **Jens Lauritzen Krag**, begr. i Apr. 1731 i Kerteminde. Byfoged ss. fra 1714 til sin Død. Han boede en Tid lang paa Kejrup, senere i Kerteminde, og døde saa fattig, at han efterlod sig ikke, hvad han kunde begravnes for¹⁾. v. 24. Jan. 1709 i Kerteminde t. **Karen Hansdatter**, begr. 5. Sept. 1766 i Assens (D. af Byskriver i Kerteminde Hans Carstensen og Sara Nielsdatter). — Børn: *Tredie Slægtled IV.*
6. **Bernt Lauritzen Krag**, boede først i Steenhuset, Kølstrup Sogn, flyttede c. 1725 til Kejrup. I 1727 laa han i Proces med Broderen Jens, hvis Hustru han den 26. Aug. havde »attaqueret med mange nærgaaende Ord og Trudslers, der skal have været saa grove og intolerable, at merbemeldte Hr. Byfoged ikke uden til sin og Hustrus største præjudice og Nachdel samme upaatalt kan lade henfalde«. Der førtes flere Vidner, og det blev forsøgt at forlige Parterne, men et Forlig kom ikke i Stand, i hvert Fald ikke ved Rettens Hjælp; Sagen stod paa i c. 2 Maaneder og endte med, at den frafaldtes »siden ingen efter Paaraabelse har indfundet sig her for Retten«²⁾. g. 1° m. **Karen Thomasdatter Købke**, begr. 13. Nov. 1725 i Kølstrup, 39 Aar og 8 Md. gl. (D. af Raadmand i Nyborg Thomas K. og Helvig Rosenberg); 2° 20. Juni 1727 ss. t. **Susanne Andersdatter Jungshoved** (g. 2° som Enke 29. Nov. 1743 i Kerteminde m. Christian Friderich Conradsen Neuendall). — Børn: *Tredie Slægtled V.*
7. **Elisabeth Margrete Krag**, dbt. 23. Dec. 1684 i Marslev. 18. Juni 1721 vies paa Kejrup Elisabeth Laursdatter Krag (den samme?) til **Hans Ottesen Neuendall**. De boede i 1722 i Kerteminde, hvor de 27. Febr. havde et Barn, Dorothea Eleonora, til Daaben.

II.

Forpagter Knud Hansen Krag's Børn.

1. **Johanne Cathrine Krag**, dbt. 15. Febr. 1687 i Melsinge.
2. **Anna Elisabeth Krag**, dbt. 10. Apr. 1688 i Ulbølle. v. 11. Marts 1707 ss. t. **Peder Hansen Loch**, begr. 6. Marts 1735 ss., 61 Aar gl.

¹⁾ Nicolai Seidelin Bøgh: Beskrivelse over Bierge-Herred i Almindelighed og Kjerterminde og Drigstrup Sogne i Særdeleshed (i Landsarkivet for Fyen).

²⁾ Vinding-Bjerge-Aasum Herreders Tingprotokol 1725—27, 6. Sept.—8. Nov. 1727.

3. Christine Krag, dbt. 18. Juli 1691 i Ulbølle. I 1712 nævnes hun som Fadder i Ulbølle Kirkebog.

III.

Sognepræst Frantz Krags Børn med Elisabeth Sophia Rosenstjerne.

1. Dines Christian Krag, f. 12. Dec. 1683 i Magleby, begr. 4. Maj 1749. Student fra Odense 1704, cand. theol. 15. Okt. 1708, Kapellan hos Faderen 6. Nov. 1715, ord. 19. s. M., Sognepræst til Magleby 1725, til Tranekjær og Tullebølle 26. Sept. 1732, Konsistorialraad 14. Febr. 1749. g. m. Christina Zumbildt, f. c. 1702, bisat i Fodslette Kirke 12. April 1780, faa Dage efter begr. i Tranekjær Kirke (D. af Kaptajn Jochim (Johan) Christopher Z. og Cathrina). Hun kom ved Skøde af 11. Juni 1755 fra Niels Rasmussens Arvinger i Besiddelse af Herregaarden Hjortholm. 23. Dec. 1762 stiftede hun et Legat paa 200 Rdlr. til Fordel for Fattige paa Hjortholm Gods. Nedenstaaende Anekdote maa henføres til hende og ikke til Svigerdatteren Sophia Magdalena v. Kragenskiold f. Eigtved. Pastor G. Fr. A. Graae fortæller i »Gamle Minder« (meddelt af cand. juris Th. Graae i Persh. Tidsskr. 4., I., 3 f.) følgende: Min Mormoder (Else Frederikke Marie Brandt f. Jessen, 1758—1826) kunde til Nøds trække paa Smilebaandet, naar den elskværdige gamle Mand (hendes Ægtefælle Sognepræst til Tryggevlev og Fodslette Hans Brandt, 1733—1816) kom med sine Skelmerier. At hun dog ikke just var til at spøge med, viste hun dog ved det Svar, hun en Gang gav Fru Kragenskiold paa Hjortholm, der tilhørte denne Dame, som havde været gift med en Præst i Tranekjær, men var renommeret for sit intime Forhold til en af de gamle Grever, som efter Mandens Død havde faaet hende nobiliteret, rigtignok ikke for hendes Dyds Skyld. Hun saa rimeligvis skævt til sin nuværende Præstekone, der var en meget gudfrygtig og ærbar Matrone, og tilmed mere end almindelig veloplyst og tillige velhavende, saa hun behøvede ikke at stikke op for Herregaards-Fruen. Hun var efter sin Faders tidlige Død blevet opdraget i København hos sin Farbroder Justitsraad og Toldinspektør Lorentz Jessen, der havde givet hende et rigt Udstyr. Da hun derfor en Gang mødte paa Hjortholm i en Atlaskeskjole, stak den Fru Kragenskiold i Øjnene, men da hun tillod sig at spørge: »Af hvem har De dog faaet den smukke Kjole«, saa fik hun øjeblikkelig det Svar: »Aa, den har jeg, min Tro!

- hverken stjaalet eller horet mig til«. — Børn: *Tredie Slægtled VI.*
2. **Johanne Elisabeth Krag**, dbkf. 18. Marts 1685 i Magleby, † 19. Sept. 1741 i Viborg. v. 11. Nov. 1734 i Magleby t. **Clemen Jacobsen Aarestrup**, dbt. 16. Junj 1695 i Viborg, begr. 22. Juli 1776 i Randers (S. af Skrædder Jacob Clemmensen A. og Dorethe Pedersdatter Holmsgaard). Magister, kaldes i 1742 Købmand, ved sin Død Strandkontrollør. (g. 1° m. Sofie Lauridsdatter Bang, 3° m. Ursle (Ursula) Jensdatter Tyrestrup).
 3. **Maren Beck Krag**, dbt. 9. Juni 1686 i Magleby, begr. 15. Juli 1687 ss.
 4. **Katrine Margrete Krag**, dbt. 19. Aug. 1687 i Magleby, † 25. Okt. Kl. 5 Morgen s. A. ss.
 5. **Hans Krag**, f. 10. Sept. 1688 i Magleby.
 6. **Maren Krag**, dbt. 30. Sept. 1690 i Magleby, begr. 26. Febr. 1732 ss. Ugift.
 7. **Bernt Peter Krag**, dbt. 6. April 1692 i Magleby, begr. 20. s. M. ss.
 8. **Friderich Krag**, f. 13. Aug. 1693 i Magleby, † 9. Febr. 1764 i Kolding. Dim. fra Herlufsholm 1714, cand. theol. 8. Juli 1726, 24. Okt. s. A. Skibspræst, ord. 30. s. M., var 1727—42 Præst i Trankebar, Sognepræst til Stadager og Nørre-Kirkeby 30. Okt. 1744, Hospitalspræst i Kolding 18. Jan. 1754. v. 1° 1729 t. **Anna Sophie Schyth**, f. 1703 i Trankebar, begr. 9. Juni 1750 i Stadager (g. 1° m. Sekretariatsraad og Kasserer i Trankebar Zacharias Kleinstrøm); 2° 9. Juli 1756 i Kolding t. **Inger Hansdatter** (g. 1° m. kgl. Jagtbetjent Erik Juhl). — Datter: *Tredie Slægtled VII.*
 9. Dødfødt Datter, f. 15. Okt. 1695 i Magleby.
 10. **Christiana Armgaard Krag**, dbt. 12. Marts 1697 i Magleby. (I Kirkebogen er hendes Navn overstreget og i Marginen er der skrevet: »ulykkelig d. 19. Maj 1721«, denne Dag fik hun nemlig et uægte Barn: **Rebekka**, dbkf. 22. Maj 1721, begr. 16. Sept. s. A. i Magleby, Faderen var Rasmus Christensen, som havde tjent paa Brolykke). v. 11. Jan. 1726 paa Brolykke, Magleby Sogn, t. **Jes Jessen**, Forpagter paa Brolykke.
 11. **Niels Rosenstjerne Krag**, dbt. 18. Marts 1700 i Magleby, begr. 15. Nov. 1753 ss. Dim. fra Herlufsholm 1717, men »blev formedelst sit til Prædikestolen paa den Tid uskikkede Maal af sin Fader sendt til den daværende Navigationssskole i Lübeck for at lære Navigation og Bogholderi tillige; der var

han i 2 Aar, kom saa hjem og rejste derpaa strax til Norge og antog Kondition som Bogholder i nogen Tid; rejste til England, hvor han studerede ved Universiteterne i Oxford og Cambridge, gav sig derpaa til Søs og udgik som tredie Styrmand til Surinam i Vestindien; men Skibet blev tilsat udenfor Brest og han marcherede derpaa med en Del af Mandskabet i tiggende Omstændigheder over Frankrig til Calais for at gaa over igen til England. Da han i London laa en Gang om Natten vaagen i sin Seng paa sit Kammer og saa ud paa Gulvet, hvor der var ganske lyst af Maaneskin, præsenterede sig for Sengen en Præst i fuld Habit, staaende at se ind paa hannem med Armene lagte i hverandre og lod sig idelig høre med denne forunderlige Tone: Mm! Mm! Mm!. Da han nu i nogen Tid havde ligget temmelig altereret og set og anhørt dette, som uden Forandring holdte ved, resolverede han omsider at staa paa Gulvet, hvorpaa den præsenterede i samme Skikkelse og med samme Tone retirerede tilbage til Døren, hvor den forsvandt. Han tog derpaa sit Lys i Tanke at gaa ned i Huset for at faa det tændt; men da han kom udenfor sin Kammerdør, blev Lysestagen ved en andens Magt, som han tydelig kunde mærke, ført ham af Haanden og faldt paa Gulvet, hvorpaa han kom til at favne (hvordan vidste han ej selv at sige) en Mand, omkring hvilken hans Arme ligesom med en Force bleve sammentrykte og derhos saaledes, at han havde denne baglæns i sin Favn, saa at han med Hænderne kunde føle foran, hvor Kjortelen var knappet, og tydelig finde, at det vare ligesaadanne krusede Hornknapper, som dem, hans Fader plejede at bære i sine korte sorte Klæder; dette forsvandt i hans Arme og dermed endtes saa den ganske Sag. Tiden, da dette skete, antegnede han, og da han konferrerede den med hans salig Faders Dødstid, som kort derefter ved Skrivelse til Norge, hvortil han var rejst, blev tilmeldt, kvadrerede de to Tider med hverandre. Fra Norge begav han sig til sit Fødeland; tog igen efter sin afdøde Faders sidste Vilje fat paa Studeringerne og sustinerede exam. theol. 3. Dec. 1725, konditionerede som Informator dels paa Sjælland dels paa Fyen indtil 1731; blev kaldet til Præst i Magleby efter sin Broder 26. Sept. 1732, ord. 15. Okt.¹⁾ v. 24. Nov. 1732 i Magleby t. Jacobina Ernestina Zumbildt, † 26. Jan. 1789 ss. (D. af Kaptajn Jochim (Johan) Christopher Z. og Cathrina). (g. 2° m. Sognepræst til Magleby Erik Iversen Colding). — Børn: *Tredie Slægtled VIII.*

¹⁾ Frantz (Rosenstjerne) Krag's Optegnelser i Blochs Samlinger til Fyens Geistligheds Historie (i Universitetsbiblioteket).

TREDIE SLÆGTLED.

I.

Rytterbonde Jesper Lauritzens Børn med
Jytte Lorentzdatter Friis.

1. Laurs Jespersen Brylov, dbt. 26. Maj 1711 i Sanderum. Opholdt sig i 1738 i Ribe.
2. Bodil Margrete Jespersdatter, dbt. 14. Maj 1713 i Sanderum, begr. 27. Dec. 1714 ss.
3. Bodil Margrete Jespersdatter, dbt. 14. April 1715 i Sanderum, begr. 23. Juli 1721 ss.
4. Hans Christian Jespersen, dbt. 9. Maj 1717 i Sanderum. I 1738 i Odense Latinskole.
5. Lorentz Friis Jespersen, dbt. 17. Marts 1720 i Sanderum. I 1738 hos Broderen i Ribe.
6. Maren Jespersdatter, f. 24. Aug. Kl. 6 Form. 1722 i St. Hesbjerg, begr. 29. Sept. s. A. i Sanderum.
7. Knud Jespersen, f. 15. Jan. Kl. 2 Morgen 1724 i St. Hesbjerg, † c. 1737 i Ribe.
8. Christen Jespersen, f. 21. April Kl. 7 Morgen 1726 i St. Hesbjerg. Tjente i 1738 hos Stedfaderen ss.

II.

Sognepræst Hans Lauritzen Krag's Børn
af første Ægteskab med Anna Christensdatter Borch:

1. Christen Krag, f. 7. Nov. Kl. 6 Aften 1718 i Gamborg. I 1736 Studiosus.
2. Laurs Krag, f. 9. Dec. Kl. 6 Aften 1719 i Gamborg, † 21. Juni Kl. 4 Eftmd. 1722 ss.
3. Anna Margrete Krag, f. 24. Febr. Kl. 5 Aften 1721 i Gamborg, † 12. Juni 1722 ss.
4. Johanna Maria Krag, f. 28. Marts Kl. mellem 7 og 8 om Aften 1722 i Gamborg, begr. 14. Aug. 1781 i Tim. g. m. Søren (Severin) Michael Christensen Brasch, f. 5. Marts 1715, begr. 6. Aug. 1787 i Tim (S. af Sognepræst til Holmsland Christen Ottesen B. og Elisabeth Jensdatter Augsborg). Student fra Kolding 1735, cand. theol. 27. Jan. 1738, pers. Kapellan til Tim og Madum 23. Sept. 1740, ord. 9. Dec., Sognepræst ss. 19. April 1743.
5. Dødfødt Barn, begr. 31. Okt. 1723 i Gamborg.

af andet Ægteskab med Karen Hermansdatter Willer:

6. Anna Borch Krag, f. 21. Maj Kl. 11 Form. 1728 i Gamborg. I 1752 hos Moderen i Herrnhut.

7. Anna Lucia Catharina Krag, f. 14. Sept. Kl. halvgaaen 4re om Morgenen 1729 i Gamburg, † 18. Febr. Kl. 4 Eftmd. 1730 ss.

III.

Bødker Anders Jacobsens Børn med Dorte
Lauritzdatter Krag.

1. (Lauris) Jacob Krag, dbt. 11. Juni 1703 i Kerteminde, begr. 9. Sept. 1780 i Lumby ved Odense. I 1741 var han Konsumptionsforvalter i Kerteminde, men det synes, at det er gaaet tilbage for ham, thi i 1764 træffer man ham i Odense som Konsumptionsbetjent; i 1780 besluttede han, der da atter havde taget Ophold i Kerteminde, sig til at flytte til sin Svigersøn i Lumby. v. 1° 6. Nov. 1732 i Kerteminde t. Dorte a Jensdatter, begr. 11. Aug. 1734 ss.; 2° t. Malene Marie (Maria Magdalena) Kabus, dbt. 19. April 1713 i Frørup, begr. 14. Marts 1769 i Kerteminde (D. af Løjtnant K. ved Ritmester Berners Kompagni). Hun ansøgte 1766 om, at en Arv efter hendes afdøde Faster Margrete Kabus, Enke efter Præsten Reimer til Skaarup, maatte staa under Overformynderens Opsyn, da hendes Mand, der i mange Aar havde forladt hende og ladet hende lide megen Stød og Bedrøvelse, uden at række hende Haanden, vilde tilegne sig denne Arv uden at gøre hende noget godt der af. — Dog var hendes Skyld større end hans, da hun ved sin Ødselhed og Ladhed i forrige Tider havde tvunget ham til at forlade sig, samt at han dog skulde være kommet hende til Hjælp, saavel til Ophold, som frit Hus, Værelse og fornødent Bohave; da iøvrigt deres Levemaade paa begge Sider havde været og fremdeles vilde blive uordentlig og for at Arven kunde blive i Behold for deres Børn, skulde Byfogden i Kerteminde modtage den og lade den blive staaende under Byens Jurisdiktion indtil hun og hendes Mand var døde, da Arven med lovligt Skifte kunne tildeles Børnene¹). — Børn: *Fjerde Slægtled I.*
2. Maren Krag, dbt. 7. Marts 1705 i Kerteminde.
3. Hans Andersen Krag, hjdbt. 3. Dec. 1707 i Kerteminde, begr. 1. April 1774 ss. Bødker, fra 1741—42 Kæmner, Kirkevæрге ss. v. 10. Apr. 1733 ss. t. Maren Hansdatter Bom, hjdbt. 14. Jan. 1700 ss., begr. 11. Dec. 1783 ss. (D. af Skomagermester Hans Christensen B. og Maren Erichsdatter). (g. 1° m. Bødker Michel Christophersen Fogt). — Børn: *Fjerde Slægtled II.*

1) Odense Amts Arkiv Nr. 100. Kongelige originale Reskripter 1763—67

4. D o r t h e K r a g, dbt. 24. Dec. 1709 i Kerteminde, begr. 12. Okt. 1710 ss.
5. D o r t h e a K r a g, dbt. 24. Okt. 1711 i Kerteminde.
6. D ø d f ø d t B a r n, begr. 9. Febr. 1714 i Kerteminde.
7. C h r i s t e n K r a g, dbt. 2. Maj 1715 i Kerteminde.

IV.

B y f o g e d J e n s L a u r i t z e n K r a g s B ø r n m e d
K a r e n H a n s d a t t e r.

1. M a r e n K r a g, dbt. 12. Nov. 1709 i Kerteminde, begr. 30. Nov. 1710 ss.
2. M a r i a K r a g, dbt. 28. Juli 1711 i Kerteminde. Muligvis Marie Lisbeth, Jens Laursens Datter paa Kejrup, der 1727 nævnes som Fadder i Kølstrup Kirkebog.
3. L a u r i t z J e s p e r s e n K r a g, dbt. 14. Jan. 1713 i Kerteminde, begr. 6. Jan. 1773 i Humble. Var Hører ved Kerteminde Latinskole, da denne ifl. kgl. Anordning af 4. Marts 1740 blev nedlagt, blev derefter Kordegn i Kerteminde, men denne Bestilling var saa ringe aflagt, at han ikke kunne have sit nødtørftige Udkomme, »hvorfor han qvitterede med Glæde, da han var saa lykkelig at faa et Degnekald paa Langeland«¹⁾. Blev 17. Maj 1743 kaldet til Degn i Humble. v. 10. Juni 1744 ss. t. Marie Jacobsdatter Brorson (D. af Konsumptionsforvalter i Assens Jacob B. og Mette Kirstine From). (g. 1° m. Degn til Humble Christian Frederik Stolpe).
4. S a r a K r a g, dbt. 10. Dec. 1714 i Kerteminde. (begr. 18. Sept. 1719 ss.?).
5. J o h a n n e C a t h a r i n a K r a g, dbt. 6. Sept. 1716 i Kerteminde, † 15. Maj 1796 i Assens. v. 10. Dec. 1745 ss. t. J o h a n C a s p a r T e i s n e r, † 24. Febr. 1786 ss., 77 Aar gl. Rytter, garnisonerede i Assens; kaldes i 1757 Stadsbarber ss.
6. M a r e n K r a g, dbt. 9. Aug. 1718 i Kerteminde. (begr. 23. Sept. 1719 ss.?).
7. H a n s C h r i s t i a n K r a g, dbt. 6. Febr. 1720 i Kerteminde, † 15. Dec. 1793 i Assens. Løste 20. Nov. 1742 Borgerkab som Skrædder ss. g. m. G e r t r u d A n d e r s d a t t e r, begr. 28. Maj 1782 i Assens, 71 Aar gl. — Børn: *Fjerde Slægtled III.*
8. J o h a n K r a g, dbkf. 18. Apr. 1722 i Kerteminde. Er vel identisk med den Johan Jensen Krag, Kleinsmed, der døde i Bogense 5. Nov. 1792, 71 Aar gl. v. 12. Sept. 1760 ss. t.

¹⁾ Samlinger til Fyens Historie og Topografi 3. Bd., S. 92 f.

Maria Catharina Hansdatter. (g. 1° m. Niels Lauritzen Holst). — Datter: *Fjerde Slægtled IV.*

9. Sara Krag, dbt. 4. Marts 1724 i Kerteminde, begr. 18. Sept. 1725 i Kølstrup.
10. Frantz Krag, hjdbt. 25. April 1726 paa Kejrup. Løste 26 Sept. 1758 Borgerskab som Skrædder i Assens. v. 25. Nov. 1757 ss. t. Birgitta Hansdatter.
11. Niels Krag, dbt. 29. Marts 1728 i Kølstrup. (begr. 11. Nov. 1730 paa den søndre Side Kirkegaarden i Kerteminde?).

V.

Bernt Lauritzen Krag's Børn

af første Ægteskab med Karen Thomasdatter Købke:

1. Hans Knudsen Krag, dbt. 8. Febr. 1722 i Kølstrup. Knud Berntzen Krag (den samme?), barnefødt paa Kejrup ved Kerteminde, vandt 2. Nov. 1746 sit Borgerskab paa den almindelige Handel med ostindiske og guineiske Varer i Odense. 21. Febr. 1748 fik han en Bøde paa 50 Rdlr. for at have handlet med Varer, han ikke var berettiget til at handle med; s. A. købte han en Gaard (nu Nr. 41) paa Vestergade mellem Bager Hans Mathiesens og Eiler Svanes Gaarde. 2. Aug. 1764 blev han atter idømt en Bøde, denne Gang for Konsumptionssvig, fordi han, der foruden at være Chinesiskhandler tillige var Kromand og Brændevinsbrænder, havde brugt Korn og Øl i sin Brændevins-Mask, hvoraf der ikke var betalt Konsumption. Han døde 1782, og blev 14. Jan. begr. fra St. Knuds Kirke, 61 Aar gl. g. 1° m. Margareta Olufsdatter, begr. 11. Dec. 1767 i Odense (St. Knud), (hendes Søskende var Jep Olufsen og Magdalene Olufsdatter g. m. Christen Rasmussen, alle i Ullerslev); 2° 5. Maj 1779 ss. (St. Knud) m. Karen Jørgensdatter, † 3. Febr. 1828 ss. (St. Hans), 73 Aar gl. (g. 2° m. Værtshusholder, Brændevinsbrænder Henrik Frederiksen). I 1810 bekendtgjorde hun, der da atter var blevet Enke, at hun agtede at sælge sin iboende Gaard og at hun solgte »got Dansk Kornbrændevin« for 5 Mk. Kanden; først 1813 fik hun solgt Gaarden, Køberen var Forvalter Tiburtz Tiburtius Strange. — Børn: *Fjerde Slægtled V.*
2. Paul Bagger Krag, hjdbt. 9. Marts 1723 i Kølstrup, begr. 27. s. M. ss. Tvilling.
3. Otte Jensen Krag, hjdbt. 9. Marts 1723 i Kølstrup, begr. 21. April s. A. ss. Tvilling.
4. Friderich Krag, dbt. 21. Maj 1724 i Kølstrup. Tvilling.

5. Frantz Krag, dbt. 21. Maj 1724 i Kølstrup, begr. 9. Juni s. A. ss. Tvilling.
af andet Ægteskab med Susanne Andersdatter Jungshoved:
6. Cathrine Krag, hjdbt. 3. Dec. 1727 i Kølstrup.
7. Anders Krag, dbt. 1. Nov. 1729 i Kølstrup, begr. 13. s. M. ss.

VI.

Sognepræst Dines Christian Krag's Børn med
Christina Zumbildt.

1. Anna Christina Krag, f. 21. Juli 1723 i Magleby, begr. 30. Sept. 1783. v. 26. Juli 1741 t. Søren Nicolai Olufsen Bagge, f. 1705 i Næstved, begr. 4. Juni 1788 (S. af Sognepræst Oluf Sørensen B. og Inger Nielsdatter Juul). Student fra Kerteminde 1724, cand. theol. 20. Marts 1727, pers. Kapellan hos Stiftsprovsten ved St. Knuds Kirke i Odense 20. Jan. 1736, ord. 17. Febr., resid. Kapellan ss. 13. Aug. 1745, Sognepræst til Snøde og Stoense 25. Juni 1751; Provst 1756 i Nørre-Herred.
2. Johan Christopher Krag, dbt. 21. Juli 1724 i Magleby, † 14. Juli 1789. Indtraadte i Militærtjenesten i 1748, Fændrik reformé i sydjyske nat. Infanteri-Regiment 23. Juli 1749, Fændrik 23. Sept. 1750, Kaptajn i fyenske nat. Infanteri-Regiment 12. Maj 1756, ophøjet i den danske Adelsstand 23. Febr. 1759 med Navnet von Kragenskiold, Kaptajn i Kronprins Christians (VII) Regiment 20. Febr. 1765, — Regimentet kaldes fra 12. Febr. 1766 for »Kongens Regiment« —, Stabskaptajn i 2. fyenske (nat.) Bataillon 1. Maj 1769, — Bataillonens indlemmedes 1. Juni 1774 i oldenborgske Infanteri-Regiment —, Major af Infanteriet 21. Okt. 1774, Kompagnichef i oldenborgske Infanteri-Regiment 26. Aug. 1778, Second-Major 4. Juli 1781, — Regimentet kaldes fra 28. Jan. 1785 for sjællandske Infanteri-Regiment —, Afsked 11. Febr. 1785. Hans Moder havde ved Disposition af 13. Febr. 1764, kgl. konf. 21. April, bestemt, at Hjortholm efter hendes Død skulde tilfalde ham og ved Skøde af 20. Dec. 1780 fra hans Medarvinger kom Godset i hans Besiddelse og til Gengæld fik de en vis Sum Penge udbetalt. 11. Juni 1782 skødede han Hjortholm til Christen Madsen, eneste Søn af Forpagter Mads Christensen paa Knepholm. S. A. forøgede han det af Moderen stiftede Legat til Fordel for Fattige paa Hjortholm Gods med 100 Rdlr. v. 8. Juli 1768 t. Sophia Magdalena Eigtved, dbt. 14. Apr. 1747 i København (St. Petri), bisat 28. Nov. 1770 i den Kaaseske Begravelse

i Fodslette Kirke (D. af Oberst, Hoffbygmester Nicolai E. og Sophia Christiana Walther). Det fortælles¹⁾, at Christian VII. paa et Bal fik hende, der var berømt for sin Skønhed, at se og blev forelsket i hende og efterstræbte hende, men hun aabenbarede sin Mand det og formaaede ham til at søge sin Afsked og flytte fra København. Tiltrods for, at der blev tilbudt ham hvilket Regiment han vilde have i Københavns Garnison, en vis Sum Penge aarlig og det Palæ, som Fyrstinde Anna Sophia havde haft, opnaaede Kongen intet, og hans Frygt for Conseillet tillod ham ikke at bruge sin Myn-dighed. — Datter: *Fjerde Slægtled VI.*

3. Frantz Krag, dbt. 24. Aug. 1725 i Magleby, † 27. Okt. s. A. ss.
4. Maren Krag, hjdbt. 9. Nov. 1728 i Magleby, begr. 29. Maj 1786, v. 29. Nov. 1747 t. Jens Hansen Hviid, f. 29. Aug. 1707 (i Kerteminde?), † 1775 (S. af Hans Jensen H. og Cecilie Hansdatter Basse). Student fra Odense 1727, cand. theol. 28. Jan. 1738, resid. Kapellan til Humble 14. Nov. 1738, ord. 15. Jan. 1739, Sognepræst til Longelse og Fuglsbølle 15. Apr. 1746.
5. Berte Krag, begr. 15. Aug. 1732 i Magleby.
6. Berte Krag, f. c. 1733, † før 1757. v. 1750 t. Hans Jensen Dreyer, f. 24. Maj 1725 i Odense, † 1. Marts 1769 i Skalkendrup, begr. i St. Knuds Kirke i Odense (S. af Kancelliraad Jens Hansen D. til Raschenberg og Anna Elisabeth Haman). Student fra Odense 1743, cand. theol. 1746, Sognepræst til Tranekjær og Tullebølle 15. Sept. 1749, ord. 7. Nov., kaldet af sin Moder til Sognepræst for Aunslev og Bovense 8. Apr. 1763. (g. 2° m. Christiane Frederikke von Pultz, hun g. 2° m. Dr. med. Rudolph Buchhave).
7. Frederikke Ulrikke Krag, f. c. 1735, begr. 8. Aug. 1758 i Humble. v. 1750 t. Frederik Christian Rasmussen Thrane, f. c. 1723, † 11. Juli 1789 i Humble (S. af Forvalter ved Baronierne Einsidelsborg og Kjørup Rasmus T. og Dorothea Frederiksdatter von Haven). Sognepræst til Humble 13. Apr. 1750, Provst i Sønder-Herred. Stiftede ved Gavebrev af 25. Febr. 1789 et Legat paa 1000 Rdlr. af hvis Renter $\frac{3}{5}$ tildeles 2 fattige Præsteenker, $\frac{2}{5}$ 2 fattige Degneenker i Fyens Stift. (g. 2° m. Birgitte von Pultz).
8. Christine Krag, f. c. 1736, † 20. Aug. 1760, begr. i Vejstrup Kirke. v. 19. Okt. 1757 paa Hjortholm, Fodslette

¹⁾ Charlotte Dorothea Biehls historiske Breve, Historisk Tidsskrift 3. R., 4. Bd., S. 490 ff.

Sogn, t. C l a u s P l u m, f. c. 1716 (i Vettterslev?), † 8. Febr. 1803 i Kallundborg (S. af Sognepræst til Vettterslev og Hømb Claus P. og Agnete Kellinghusen). Konditionerede i 1740 i St. Petersborg hos Seig^r Stephan Lindeman, kaldes i 1751 Købmand ss., i 1755 Grosserer i Vimmelskaffet i København; 1756 købte han Herregaarden Tidselholt, som han 1766 solgte til Edel Margrete Baronesse Gyldenkrone, Enke efter Ritmester Peder von Pultz; blev 29. Juli 1757 Krigsraad; købte 1766 Nørager Hovedgaard af General-Auditor O. Borthuus, Gaarden solgtes 1785 til Peder Iversen Qvistgaard. Han flyttede til Kallundborg, hvor han ejede den saakaldte St. Jørgens Gaard. (g. 2° m. Johanne Marie Ruud).

VII.

Hospitalspræst Friderich Krag's Datter
med Anna Sophie Schyth.

Gertrud Henrikke Krag, f. 16. Aug. 1730 i Trankebar, begr. 16. Jan. 1759 i Skanderup. v. 16. Jan. 1756 i København t. Peder Pedersen Winther, f. 31. Marts 1716 i Rødby, † 6. Febr. 1792 i Skanderup (S. af Købmand Peder W. og Maria Lauritzdatter Fiil). Student fra Nykøbing F. 1739, cand. theol. 15. Febr. 1745, Magister s. A., Sognepræst til Skanderup, Ribe Amt, 2. Jan. 1756, ord. 12. Marts, Provst i Anst Herred fra Okt. 1759 til Maj 1790. (g. 2° m. Dorothea Magdalene Thomasdatter Winther, 3° m. Sara Kirstine Toxverd, 4° m.).

VIII.

Sognepræst Niels Rosenstjerne Krag's Børn
med Jacobina Ernestina Zumbildt.

1. Frantz (Rosenstjerne) Krag, f. 8. Sept. 1733 i Magleby, † 7. Aug. 1799 i Taagerup. Student privat fra Odense 1751, cand. theol. 4. Nov. 1758, Prædikestudent i Tommerup og Brylle 1769, resid. Kapellan til Kjettinge og Bregninge 31. Aug. 1770, ord. 21. Sept., resid. Kapellan til Thoreby 22. Marts 1775, Sognepræst til Taagerup og Thorslunde 22. Nov. 1780, Provst 1789 i Fuglse Herred. 1771 stiftede han et Legat paa 50 Rdlr., hvis Renter 2. Juledag uddeles til 4 Fattige i Tommerup Sogn. v. 16. Nov. 1770 t. Sophie Vorndran Brøchner, begr. 19. Aug. 1811 i Taagerup, 68 Aar gl. (utvivlsomt Datter af Farver i Ringkøbing Morten Jensen B. v. 5. Sept. 1724 i Kallundborg t.

- Sophie Christiansdatter Vorndran, men ses ikke født i Ringkøbing). — Børn: *Fjerde Slægtled VII.*
2. Catharina Krag, dbkf. 11. Maj 1735 i Magleby, begr. 23. Okt. 1737 ss.
 3. Elisabeth Sophia Krag, dbt. 6. Juni 1737 i Magleby. v. 19. Maj 1762 paa Hjortholm, Fodslette Sogn, t. Gottlieb Wilhelm Silchmüller, f. i København, † 1806 i Kappel i Sønderjylland (S. af Inspektør ved Landkadet-Akademiet Johan Friderich S. og Maria Catharina Plötzer). Kir. Tentam. som Overmester i Flaaden 22. Marts 1757, Reservekirurg ved Amfiteatret 12. Dec. 1758, Reservekirurg ved Fr. Hospital 1760—62, kir. Examen 23. Marts 1762, Regimentsfeltskær 5. Maj 1762—67 og atter 26. Apr. 1768—5. Febr. 1790, praktiserede i Kolding 1762—69, Dr. med. i Jena, Medlem af det kgl. Landhusholdningsselskab 3. Febr. 1774, prakt. i København 1773—79. — De blev skilt i 1773. Hun kaldes i Skiftet efter Moderen Jomfru, tiltrods for, at hun dog havde været gift i 11 Aar.
 4. Cathrina Krag, dbt. 19. Aug. 1738 i Magleby, † 30. Nov. 1796 i Rudkøbing. v. 12. Dec. 1765 i Magleby t. Johannes Korndrup, begr. 2. Maj 1793 i Rudkøbing. Kontrolør ss.
 5. Maren Krag, dbt. 9. Maj 1740 i Magleby, begr. 10. Apr. 1776 ss. v. 3. Apr. 1775 ss. t. Jørgen Goth, Forvalter paa Nordenbrogaard, Magleby Sogn.
 6. Johanna Elisabeth Krag, hjdbt. 23. Okt. 1742 i Magleby, begr. 25. s. M. ss.
 7. Karen Krag, dbt. 13. Okt. 1743 i Magleby. v. 1. Sept. 1774 ss. t. Frederik Nissen, † 3. Nov. 1800 ss., 62 Aar, 6 Md. gl. Kaldet til Degn i Magleby 23. Marts 1771.
 8. Johan Christopher Krag, dbt. 8. Juni 1745 i Magleby. Nævnes ikke i Skiftet efter Moderen.
 9. Dines Christian Krag, dbt. 24. Nov. 1748 i Magleby, begr. 5. Febr. 1753 ss.

FJERDE SLÆGTLED.

I.

Konsumptionsforvalter (Lauris) Jacob
Krags Børn

af første Ægteskab med Dorthea Jensdatter:

1. Anna Dorthe (Margrete) Krag, dbt. 5. Juni 1732 i Kerteminde, begr. 9. Okt. 1778 i Lumby. v. 1° t. Tønnes Carstensen, begr. 10. Nov. 1762 i Odense (St. Knud).

Handskemager ss.; 2° 15. Nov. 1764 i hendes Hus udenfor Vester-Port i Odense (St. Knud) t. Jens Christensen Kousted, Handskemager i Lumby. ((g. 1° m. Kirstine Jensdatter, 3° m. Bodil Adamsdatter).

2. Anders Krag, dbt. 13. Juni 1734 i Kerteminde.

af andet Ægleskab med Malene Marie Kabus:

3. Ericha Anna Beatha Krag, dbt. 4. Okt. 1741 i Kerteminde.

4. Sophia Margrete Krag, dbt. 27. Aug. 1744 i Kerteminde.

5. Johan Herman Krag, dbt. 23. Marts 1748 i Kerteminde.

II.

Bødker Hans Andersen Krags Børn med
Maren Hansdatter Bom.

1. Michel Hansen Krag, dbt. 1. Dec. 1733 i Kerteminde, begr. 14. Marts 1785 ss., Skipper og Købmand, senere Fuldmægtig ved Konsumptionskontoret ss. v. 19. Nov. 1755 ss. (i Hjemmet) t. Maren Rasmusdatter Møhl, dbt. 18. Aug. 1732 ss., begr. 9. Febr. 1795 ss. (D. af Købmand Rasmus Olsen M. og Kirsten Andersdatter Roed). Hun ernærede sig 1787 af at spinde. — Børn: *Femte Slægled*.
2. Dorteaa Krag, dbt. 20. Marts 1736 i Kerteminde, begr. 25. Febr. 1737 ss.
3. Anders Krag, dbt. 15. Marts 1738 i Kerteminde, begr. 7. Apr. s. A. ss.
4. Dorteaa Krag, dbt. 28. Marts 1739 i Kerteminde, † 27. Juni 1785 ss., begr. i Kirken i aaben Begravelse. v. 1° 24. Nov. 1758 (i Hjemmet) ss. t. Niels Christensen, Skipper ss.; 2° før 1765 t. Niels Carlsen, f. c. 1724 i Svenborg, begr. 25. Apr. 1782 i Kerteminde Kirke i aaben Begravelse (S. af Christian Carl Hansen), Købmand, Konsumptionsforpagter, Kæmner fra 1769—71 ss.; 3° 24. Jan. 1783 ss. t. Niels Rasmussen, † 5. Okt. 1786 ss. Var først Forvalter paa Schelenborg, derefter Købmand i Kerteminde, siden Forvalter paa Kamperhoug ss. (g. 2° m. Maren Larsdatter Holbech).
5. Birte Maria Krag, dbt. 18. Juli 1741 i Kerteminde, † 14. Apr. 1809 ss. v. 14. Okt. 1763 ss. t. Johan Otto Rasmussen Møhl, dbt. 30. Dec. 1734 ss. † 3. Maj 1791 ss. (S. af Købmand Kasmus Olsen M. og Kirsten Andersdatter Roed). Købmand, eligeret Borger ss.

III.

Skrædder Hans Christian Krag's Børn med
Gertrud Andersdatter.

1. Anna Catharina Krag, dbt. 7. Marts 1745 i Assens, † 28. Febr. 1816 ss. Ugift.
2. Maren Krag, dbt. 8. Sept. 1747 i Assens, † 16. Okt. 1807 ss. v. 22. Dec. 1786 ss. t. Peder Pedersen Storm, Skomager ss.
3. Jens Krag, dbt. 19. Marts 1749 i Assens, begr. 26. Juli s. A. ss.
4. Mette Kirstine Krag, dbt. 16. Aug. 1750 i Assens, † 9. Dec. 1811 ss. v. 7. Maj 1794 ss. t. Peder Jensen Grønlund, Feldbereder ss.

IV.

Kleinsmed Johan Jensen Krag's Datter med
Maria Catharina Hansdatter.

Maria Elisabeth Krag, dbt. 15. Sept. 1762 i Bogense.
v. 23. Juli 1791 ss. t. Peder Madsen, Snedker.

V.

Chinesiskhandler Knud Berntzen Krag's
Børn

af første Ægteskab med Margareta Olufsdatter:

1. Karen Krag, dbt. 20. Juni 1751 i Ullerslev, † før 1767.
2. Bernt Krag, dbt. 1. Sept. 1753 i Odense (St. Knud), † før 1767.

af andet Ægteskab med Karen Jørgensdatter:

3. Bernt Knudsen Krag, dbkf. 2. Aug. 1779 i Odense (St. Knud). — Justitsraad, senere Etatsraad Frederik Bagger til Julskov, der var hans Faders Fætter, blev efter dennes Død udpeget til at være hans Værge, men nægtede at antage Værgemaalet. — Han levede i 1798, da han fik 1450 Rdlr. udbetalt som Arv efter Faderen, men nævnes ikke i Skiftet efter Moderen.

VI.

Major Johan Christopher von Kragenskiold's
Datter med Sophia Magdalena Eigtved.

Caroline Sophie Frederikke von Kragenskiold, f. 1769, levede ugift i 1804.

VII.

Sognepræst Frantz (Rosenstjerne) Krag's
Børn med Sophie Vorndran Brøchner.

1. Jacobine Christiana Krag, hjdbt. 20. Maj 1773 i Kjettinge, levede ugift i 1811.
2. Niels Rosenstjerne Krag, dbt. 16. Aug. 1775 i Thoreby, begr. 4. Apr. 1777 ss.
3. Niels Rosenstjerne Krag, dbt. 20. Jan. 1778 i Thoreby. I 1809 Forpagter af Præstegaarden i Nebbelunde. g. m. Anna Marquards- ell. Marcusdatter. Afkom.
4. Erik Martinus Krag, dbkf. 26. Nov. 1779 i Thoreby, † 10. Aug. 1841 i Bjernæs. Skolelærer i Holeby, senere i Bjernæs. g. m. Dorte Marquards- ell. Marcusdatter, † 14. Okt. 1839 i Bjernæs, 66 Aar gl. Afkom.
5. Gertrud Kirstine Krag, hjdbt. 20. Marts 1782 i Taagerup, begr. 27. Jan. 1807 i Errindlev. v. 11. Juni 1804 i Taagerup t. Palle Saabye, dbt. 17. Juni 1768 i Nebbelunde (S. af Sognepræst Niels Pallesen S. og Anna Sophia Eggertsdatter Brüggmann). Forpagter af Præstegaarden i Errindlev, boede 1811 i Ringsebølle.

FEMTE SLÆGTLED.

Købmand Michel Hansen Krag's Børn med
Maren Rasmusdatter Møhl.

1. Hans Michelsen Krag, dbt. 21. Okt. 1756 i Kerteminde, † 15. Dec. 1798 ss. Musikant, døde som sindssyg. Ugift.
2. Christian Krag, f. 29. Nov. 1758 i Kerteminde, begr. 24. Sept. 1767 ss.
3. Marie Kirstine Krag, dbt. 20. Sept. 1760 i Kerteminde, † 1. Marts 1825 ss. v. 3. Dec. 1782 i København (Nicolai) t. Johan Valentin Kilian, f. c. 1754, † før 1825. Ansat ved oldenborgske Regiment, Kaptajn Ross Kompagni; kaldes ved Vielsen Herretjener, i 1783 Tjener i Østergade i København, 1784 aft., 1787 Tjener hos Generalkrigskommissær Ross, Oppasser ved den adelige Klub, i 1795 Haarskærer.
4. Rasmus Olsen Krag, dbt. 18. Okt. 1762 i Kerteminde; † 21. Dec. 1815 ss. Løste 29. Juni 1785 Borgerskab som Bødker ss., blev 14. Jan. 1796 Kæmner og Langebros Kasserer, bad sig 2. Febr. 1798 fritaget for Bestillingen, atter

- Kæmner 15. Febr. 1802, løste 4. Jan. 1797 Borgerskab som Køb- og Handelsmand. v. 11. Nov. 1784 ss. t. Anne Kirstine Bom, dbt. 3. Aug. 1762 ss., † 23. Nov. 1818 ss. (D. af Skomagermester Hans Erichsen B. og Cathrine Marie Rasmusdatter Klinck). Ingen Børn.
5. Anders Jacob Krag, dbt. 19. Aug. 1765 i Kerteminde, † 28. s. M. ss.
 6. Dorothea Krag, f. 11. Nov. 1766 i Kerteminde, begr. 22. Jan. 1767 ss.
 7. Anders Jacob Krag, dbt. 23. Dec. 1767 i Kerteminde, begr. 12. Marts 1768 ss.
 8. Christian Krag, dbt. 11. Jan. 1769 i Kerteminde, levede i 1793. Skipper.
 9. Anders Jacob Krag, dbt. 18. Juni 1771 i Kerteminde, † 2. Marts 1860 ss. Løste 29. Dec. 1796 Borgerskab som Bødker ss. v. 31. Okt. 1795 ss. t. Mette Cathrine Bom, f. 3. Maj 1774 ss., † 3. Juli 1849 ss. (D. af Skomagermester Hans Erichsen B. og Cathrine Marie Rasmusdatter Klinck). — Børn: *Sjette Slægtled*.
 10. Dødfødt Barn, begr. 30. Apr. 1773 i Kerteminde.
 11. Karen Krag, dbt. 5. Apr. 1775 i Kerteminde, begr. 27. Nov. 1776 ss.
 12. Carl Krag, dbt. 22. Okt. 1777 i Kerteminde. Løste 16. Jan. 1800 Borgerskab som Handelsmand og Brændevinsbrænder ss.

SJETTE SLÆGTLED.

Bødker Anders Jacob Krags Børn med Mette Cathrine Bom.

1. Michael Krag, hjdbt. 12. Maj 1798 i Kerteminde, † 1823. Købmand. Ugift.
2. Cathrine Marie Krag, hjdbt. 2. Marts 1800 i Kerteminde. Hun blev som ældre sindssyg og fik 1841 Ophold i Daareanstalten i Odense, hvor hun dog ikke ses at være død. v. 26. Apr. 1820 (i Hjemmet) i Kerteminde t. Peter Svendsen Kiærulff, f. 7. Nov. 1787 ss., † 10. Okt. 1837 ss. (S. af Skipper og Købmand Svend Mortensen K. og Phillita Clara Friderichsdatter Wortmann). Købmand og Brændevinsbrænder ss., i 1831 Sømand, kaldes ved sin Død Styrmand.
3. Hans Bom Krag, hjdbt. 22. Okt. 1801 i Kerteminde, levede i 1815.

4. Rasmus Olsen Krag, hjdbt. 3. Febr. 1803 i Kerteminde, † 27. Juni 1879 i Odense (Graabrødre). Handelsbetjent i Kerteminde 1826, senere Købmand ss., i 1870 Lem i Graabrødre Hospital i Odense. Ugift. Om Slægtens Fortsættelse gennem hans uægte Søn Edvard Krag, f. 1829, † 1912, se Ove Hansen og E. Juel Hansen: Slægten Bom med Side-linier, Odense 1925, Side 30 ff.
 5. Maren Kirstine Krag, hjdbt. 2. Juni 1805 i Kerteminde, † 1. Febr. 1878 i Odense (V. Frue). Ugift.
 6. Christiane Krag, dbt. 3. Febr. 1807 i Kerteminde, † 11. Maj 1859 ss. Sindssyg. Ugift.
 7. Andreasine Augusta Krag, hjdbt. 29. Juni 1809 i Kerteminde. I 1870 sindssyg og havde da Ophold i Graabrødre Hospital i Odense. Ugift.
 8. Christian Krag, f. 19. Maj 1811 i Kerteminde, † 23. Nov. 1826 af Epilepsi ombord paa en Jagt paa Rejse til England.
 9. Ida Amalie Krag, f. 28. Juli 1813 i Kerteminde, † 24. Juli 1859 ss. v. 14. Maj 1843 ss. t. Jacob Høyer Bless, hjdbt. 8. Dec. 1801 ss., † 26. Sept. 1861 ss. (S. af Hattemager Johan Jørgen B. og Karen Brackart). Skomagermester ss. (g. 1° m. Gertrud Nicoline Bom).
-

Rentekammerdirektør, Geheimekonferensraad Johan Franciscus Gottlieb Schönheyders Levned.

Ved **Jørgen Swane.**

Manuskriptet til den nedenfor gengivne Levnedbeskrivelse findes i Peter Daniel Bruuns Familiearkiv i Universitetsbiblioteket.

Det er forfattet af Geheimekonferensraad J. F. G. Schönheyders næstældste Søn Frederik August Schönheyder, f. 1801, † 1872 som Etatsraad, fhv. By- og Raadstueskriver i Odense, gift m. Maren Bruun, f. 1797, † 1886, D. af Justitsraad, Fabriksjer Bertel B. og Magdalene Barbara Brøchner, (Danske patr. Sl. I. 45. 54.) og saaledes Søster til Højesteretsassessor Peter Daniel Bruun, der var gift m. Schönheyders Datter Reinholdine Vilhelmine Christine Schönheyder. Om Geheimekomferensraad J. F. G. Schönheyder henvises til Biogr. Leksikon. Den her meddelte Levnedbeskrivelse giver et smukt Billede af den gamle Rentekammerdirektør, — set

med en Søns kærlige Øje, — skrevet for at bevare Mindet om ham, der gennem 52 Aar trofast tjente Staten under den Devise, han valgte, da han blev Storkorsridder: »Enhver sin sande Lykkes Skaber«.

Om Familien Schönheyder henvises til Danske patriciske Slægter I. S. 287 ff.

**Johan Franciscus Gottlieb Schönheyder, Geheimeconferensraad,
Storkors af Dannebrogen og Dannebrogsmænd, hans Liv og Levnet,
fortalt af hans Søn til hans Børnebørn o. s. v.**

Johan Franciscus Gottlieb Schönheyder blev født om Morgenen Kl. 4½ d. 11. Januar 1773 i Kjøbenhavn, hvor hans Fader Dr. theolog. Johan Christian Schönheyder var Stiftsprovst. Göttlieb var den ældste af 7 Sødskende, — 5 Brødre og 2 Søstre — som I ville kunne se af Stamtavlen.

Han var en munter opvakt Dreng, men ellers er mig intet videre bekjendt om hans Barndom. Opdragelsen var dengang meget forskjellig fra den nuværende, og der blev i det hele lagt grumme lidt Mærke til Børnene. Om Søndagen blev han friseret og pudret og strammet, jeg skulde meget feile, om der ikke har svævet et satirisk Smil over den lille Mund, naar han saae sig saaledes i Speilet, thi han var aldrig nogen Beundrer af Parykstilen.

Tidlig mistede han sin Moder, *R e i n h o l d i n e* født v. *J e s s e n*, som at dømme efter det lidet, jeg har kunnet erfare om hende, har været meget elskværdig. Faderen var en meget bestemt alvorlig Mand, der dog altid og af alle sine Børn blev omtalt med udeelt Agtelse og Kjærlighed. Han skal have været meget orthodox. Jeg tror, denne Omtale er grundet paa Misforstaaelse eller Uvidenhed. I alt Fald behøvede han da ikke at være orthodox for at ville have sine Børn vel underviste i deres Christendom. En af min Faders Ungdomsvenner har fortalt mig, at Gottlieb maatte deltage i Confirmand Undervisningen eller som det hedder gaa til Præsten et halvt Aar efter at han var confirmeret. Er dette sandt, og jeg har ingen Grund til at betvivle det, skjönt min Fader selv ikke vilde kunne mindes det, saa har det visselig ikke været formedelst tungt Nemme. Bemeldte Ven tilføiede med en ypperlig forstilt betænkelig Mine »det skal nok have været maadeligt med hans Christendoms Kundskab«.

Her vil jeg da, fordi jeg siden næppe vil komme tilbage til denne Gjenstand, sige Eder, at min Fader ikke blev smittet af sin Tidsalders moderne Fritænkeri. Han var i Hjertet meget religiøs, han troede paa Christi Læres Guddommelighed paa Grund af denne Læres egen Ypperlighed, som han ofte omtalte for sine Børn, jævnlige tilføiende en Forklaring, der var lige saa smuk som træffende. Men han forkastede flere af de Troessætninger, hvormed ældre og nyere Tidens Theologer have beriget — for ikke at sige forvandsket Christi rene og simple Lære. Han maa vel have været 15 a 16 Aar, da han drog med Familien til Throndhjem, hvor hans Fader var ansat som Biskop, og hvor Gottlieb blev sat i Latinskolens øverste Klasse. Han har jo fortalt mig Adskilligt om de Pudser, som Disciplene efter Datidens Sæder spillede deres Lærere og Andre, nem hvori Gottlieb dog næppe tog nogen udmærket Deel.

I Aaret 1789 blev han dimitteret til Universitetet af den under Navnet Søren Latiner bekjendte Rector *M o n r a d*¹⁾, som stadfæstede sit Navn. Han havde lært Gottlieb Latin, og givet ham Kjærlighed for dette herlige Sprog, hvori min Fader i sin Tid udtrykkede sig med en vis Lethed baade mundtlig og skriftlig. Han gjorde Reisen fra Throndhjem til Christiania tilhest, hvilket ikke

var videre behageligt, men — Veien er trang til Lyksalighed. Han kom til Hovedstadens Herligheder, blev Student, morede sig, og læste videre til Philosophicum. Paa denne Tid gjorde han Bekjendtskab med Philosophen H o r n e m a n n²⁾, som — mulig meest ved Lærerens elskværdige Personlighed — indgav min Fader en Kjærlighed for den Kantske Philosophi, som han bevarede til sin Død, og som havde en afgjørende Indflydelse paa hans hele aandelige Udvikling. Han blev en Princip-Mand, som under ingen Omstændigheder vilde afvige fra en Regel, om hvis Rigtlighed han engang havde overbevist sig.

Her er ikke Stedet til videre at omtale den Kantske Lære, som formedelst sin Livløshed aldrig har villet tiltale mig, — men saameget maa i alt Fald indrømmes, at den giver sine Bekjendere en vis Soliditet i Tænkemaaden, og min Fader var fra denne Side heller aldrig i Tvivl om, hvad han skulde bestemme sig til under Livets forskjellige Tilskikkelser.

Et andet Bekjendtskab, som skulde have en endnu større eller mere umiddelbar Indflydelse paa hans Liv blev sluttet, eller vel snarere fornyet, i hans Farbroders Kammeradvocatens Huus med E n g e l M a r i e S m i t h³⁾. Min egen kjære uforglemmelige Moder, men om denne som Menneske, Hustrue og Moder lige udmærkede Quinde, maa jeg for ikke at afbryde, henvise Eder, kjære Børn, til en lille Skizze, som jeg nedskrev efter hendes Død, nærmest til Brug for Præsten.

Da hun havde sit Hjem i Ringsted, som ligger 8 Miile fra Kjøbenhavn, og Samfærdseleu dengang var langt mindre let end nu, saa var det just ikke saa ganske let for min Fader at samles med sin kjære Engel, saa meget som han ønskede. Imidlertid tog han ofte Vinter og Sommer Foden paa Nakken og vandrede med sig Bog under Armen ud til Ringsted Præstegaard, hvor der blev stor Jubel ved hans Ankomst, ikke alene for Engel, men ogsaa for hendes mange Sødskende og for Faderen, den gamle Dr. Smith, som sad i sin Lænestol, modtagende sin kjære Gottlieb med dette joviale Smil, som maa have klædt ham ubeskriveligt godt.

Kjære Børn, der var intet Emne for Samtale, som saaledes kunde oplive mine kjære Forældre, som dette Liv i og omkring Ringsted Præstegaard. Min Bedstefader Dr. Smith var en Mand af ualmindelige Dannelse og dertil en munter og vittig Mand. Disse Egenskaber, i Forening med hans fortræffelige Character og gjæstfrie Huus, maatte hidføre mange Besøg af beslægtede Aander, og naar jeg tilføjer, at der var en halv Snees Børn hjemme, saa kunne I nok tænke Eder, at der har været en god Kommers, og at det gik, som man siger »Slag i Slag« med deres Spøg. Da Dr. Smith nødigt vilde afsee Gottlieb, og denne maatte dele sig mellem Faderen

og Datteren, uden at tale om de mange Andre, der gjerne vilde lægge Beslag paa ham, saa kunne I begribe, at der ikke blev nogen Tid tilovers for Bogen. Han maatte da undertiden hemmelig flygte bort i Skjul og det meste af den romerske Ret blev lært i en gammel Kareth, som aldrig kom ud af Vognskuret.

I Aaret 1792 tog han sin juridiske Examen med bedste Character, og nu stod Verden ham aaben, i det mindste den selskabelige Verden, og det var i Sandhed ikke forunderligt, at han deri var meget spurgt, som Kjøbmændene sige. Enhver af Eder vilde vist ønske at have kjendt ham i denne Tid. Jeg, som har været saa lykkelig at være hans Søn og leve med ham, medens han endnu var ung og kraftig, skal forsøge at give Eder et Billede af ham.

Han havde et behageligt Udvortes, vel var han snarere under end over Middelhøjde, men bredskuldret og velskabt, senere noget trivelig, hvad dog ikke skæmmede ham, havde smaa Fødder og førte sin Person med Lethed og Gratie, som i den Familie, navnlig hos hans Fædrenesfrænder, var meget sjælden. Han havde regelmæssige Ansigtstræk, en lige Næse, høj hvælvet Pande, smaa graalige, men meget klare og spillende, man kunde sige vittige Øjne, som undertiden i hans senere Aar antog et ganske eget Udtryk af dyb Veemod og godmodig Skjæmt. Det var hans dybe alvorlige Følelse og hans Hang til Spøg og Vittighed, som paa engang traadte frem og afspejlede sig i dette for mig uforglemmelige Øje. Hans Sjæl var rigt begavet. Vel var han ikke af dem, der forbause af nye Ideer, noget Skabende var ikke fremtrædende i hans Aand, men han var, hvad man træffende kalde, et lyst Hoved, der var en mærkværdig Klarhed i hans Tænkning. Han opfattede det Givne hurtig, saac hvad der var Kjærne og hvad der var Skal, og fremsatte sin Mening kort og tydelig. Dette er det Sande af Sagen, pleiede han da at sige, og det slog vist sjælden feil, at han ramte jo Sømmet paa Hovedet.

Hans Underholdning var meget livlig, altid aandrig, enten den var belærende eller spøgefuld. Jeg har ikke kjendt nogen Anden, hvis Vittighed jeg fandt saa smuk som hans. Her til Exempel et Par smaa Anecdoter, som ellers tilhører en senere Tid.

Engang spadserede jeg med ham paa den saakaldte Assistents Kirkegaard ved Kjøbenhavn, hvor der fandtes mange smagløse Monumenter. Paa et saadant var afbildet en Figur, der skulde forestille Tiden i Bronze. Men Bronzen var altfor grøn, og Timeglasset som han havde paa Hovedet, saa stort, at det saa ud som en Chacot. »Skal det være Tiden? udbød jeg, det seer jo mere ud som en Livjæger«. »Ja min kjære August«, svarede Fader, »men Tiden er jo ogsaa en Liv-Jæger«. Da han var Stiftamtmand i Viborg blev der i Byen ansat en Pastor U r s i n⁴), som ledsagedes derover af sin

Brøder Astronomen⁵). Da de havde gjort Visit hos Stiftamtmanden fulgte han dem til Biskoppen og indførte dem med disse Ord, »Jeg har den Ære at forestille Deres Højærværdighed tvende Brødre, hvoraf den ene — her fremdrog han Præsten — fører os til Himmelen, og den anden fører Himmelen til os«. Schönheyder var meget musicalsk. Hans Lærer var den i sin Tid fordeclaglig bekjendte Violinspiller L e m⁶), og uagtet han aldrig bragte det til nogen stor Fingerfærdighed, saa behandlede han dog sin Violin med megen Smag og et ualmindeligt Foredrag.

Det er Eder sagt, at Schönheyder havde Adgang til det bedste Selskab, og han behøvede ikke at gaa langt for at finde det. Begge hans Farbrødre vare vel ansete og meget begavede Mænd. Hos eller ved Kammeradvocaten gjorde han Bekjendtskab med Brødrene C o l b j ø r n s e n, med M ü n t e r, R a h b e k, T e t e n s, B a g g e s e n og senere med O e h l e n s c h l æ g e r. Hans Moders Søster var givt med Stiftamtmand H e l l f r i e d⁷), som tidligere havde været Diplomat og som saadan havde opholdt sig meget i Udlandet. Han synes at have været en fuldkommen Typus for en gammel Adelsmand af l'ancien régime og taledede kun fransk i sin Familiekreds. Han havde 3 Døttre, som ingenlunde vare stedmoderlig udstyrede af Naturen og nok kunde holde Fætterten i Aande. Stof til Disputer manglede ikke, mindst i den franske Revolutions Tider, da Alt, hvad der ikke hørte til Aristokratiet, sværmede for den unge Helt fra Corsica, hvorimod Hellfrieds Døttre naturligvis maatte afskye Alt, hvad der smagte af Revolution mod de gamle Skikke og Forrettigheder.

Den en af disse Cousins var givt med en Søofficer, en Capitain B a r d e n f l e t h⁸), en ualmindelig opvakt Mand, som baade formedelst sin egen Personlighed og fordi han hørte til en gammel anset Familie, havde Forbindelser med Hoffet. (Han var senere Gouverneur for Prinds F e r d i n a n d⁹). En anden af bemeldte Cousins var givt med Professor juris S c h l e g e l¹⁰), ogsaa en Mand af gammel (tydsk) Adel og bekjendt Familie. Da han tillige var en Mand af Kundskaber og det ikke blot i Faget, men tillige i de nyere Sprog, saa at han taledede fransk flydende, saa var hans Omgang altid søgt af de fremmede Diplomater og deres Nærmeste.

Jeg har fortalt Eder dette, kjære Børn, fordi I deraf kunne skjønne, at det i saadanne Omgivelser maatte falde Schönheyder let at tilegne sig den fine Tone og det belevne Væsen, som paa en behagelig Maade udmærker Verdensmanden, og ikke sjælden meget savnes hos Mænd, der i andre Maader udmærke sig ved stor aandlig Dygtighed.

Men Hofmand blev Schönheyder aldrig, og kunde aldrig blive det, selv om han havde villet. Da han var i høi Grad aaben og

ærlig, saa var Forstillelse og Krogveie ham umulige. Han var derfor i en vis Maade stolt. Han kunde ikke være ydmyg imod et Menneske, mindst mod den opblæste Middelmaadighed, og hvor han saae aandelig Usselhed, gjorde han sig neppe synderlig Umage for at skjule sin Foragt. Men ærgærrig var han ikke, og det af den simple Grund, at han ikke var forfængelig. Tværtimod, kanskee det mest fremherskende Træk i hans hele herlige, jeg kunde sige ridderlige Character var en virkelig sjælden Uegennyttighed, en Selvfornægtelse, som iøvrigt efterhaanden udartede paa en Maade, som hans Venner kun kunde beklage, idet han tilsidesatte alt Hensyn til legemligt Velbefindende, ogsaa hvor ikke høiere Hensyn fordrede det.

Men der er paatide, at jeg vender tilbage til Historien. En af Biskop Schönheyders Søstre var givet med Justitssecretairen i Høisteret, Etatsraad K o n e m a n n¹¹⁾, ogsaa en gammel Adelsmand med Paryk, eller idetmindste med Bukler og Pudder og store Sølv Knæspænder samt en stor Guld-Tabatiere og et langt spansk Rør med Guldknap, iøvrigt en godlidende Mand, som havde fattet Godhed for sin Neveu. Ved ham blev Schönheyder Læse-Secretair i Høieste Ret, hvilket banede ham Adgang til at blive Protocol-Secretair i Aaret 1798. Dette var det eneste Embede, som han nogensinde har søgt. Senere var det altid Embederne, som søgte ham, og saaledes burde det vel være.

Den 12. Maj 1799 havde han Bryllup med sin kjære Engel og d. 11. April fødtes hans første Søn¹²⁾. Da Gagen var lille og utilstrækkelig til Familiens Fornødenheder, saa maatte det Øvrige tilveiebringes ved Manuduction. Men Schönheyder var og en af sin Tids meest søgte Manuducteurer, og han har paa denne Maade veiledet mange baade høiere og lavere Embedsmænd.

Det var en bevæget Tid, hvori Schönheyders Ungdom faldt: Krigen rasede ude og Ilden hiemme. Der var Kjøbenhavns »fyrgterlige Indebbrand«¹³⁾ og saa Christiansborg Slots Brand, hvorved han mistede en kostbar Uniform, thi Høisteret holdtes dengang paa Slottet. Dog snart skulde Krigen ogsaa naa vort kjære Danmark, først ved Nelsons Angreb paa vor Sødefensionslinie og senere ved Kjøbenhavns Bombardement. Da mine Forældre boede lige nedenfor Vor Frue Kirke, som ved sit prægtige høie Taarn tjente til Maal for de engelske Bomber, saa brændte Huset af lige til Grunden allerede den første Nat. Min Fader vilde ikke udmatte Soldaterne ved at lade dem flytte hans Indboe ud til Christianshavn, da han bestandig haabede, at der skulde blive et Forsvar for Byen og derfor mistede han næsten alt. Han blev i Leiligheden med hans Søster lige til det Sidste og svaled Vinduerne, men til ingen Nytte. Først da der kom en Bombe og tændte Trappen, forlode de alt,

og tyede ud til et Fattighuus paa Christianshavn, hvor Moder med hendes 3 smaae Børn vare. Min Faders Bøger, noget Huusgeraad og en Kanariefugl, som vi ikke vilde overgive til Ilden, var alt, hvad der kunde reddes. Den hele Historie staaer endnu meget tydelig for mig, — jeg var dengang næsten 6 Aar —, men den hører ikke herhen.

I Aaret 1800 var Schönheyder bleven Assessor i Søretten, nu efter Udbruddet af Krigen med England (og Sverrick) blev han tilige Justitiarius i Priseretten, og havde da meget at bestille, saa Manuduktionen maatte ophøre, uagtet Gagen endnu var ringe og blev endnu ringere ved Pengenes yderligere Fald. Foruden sine dømmende Forretninger, for hvilke han har gjort Almeenheden Regnskab i en lille Bog som han udgav under Titelen »Archiv for Prisesager«, havde han endnu andet Arbeide, og jeg skulde meget feile, om han ikke havde en meget betydelig Deel i Udarbejdelsen af Kaper Reglementet af 28. Marts 1810. Da de fleste opbragte Skibe vare engelske, saa var det ham til Hinder, at han ikke kunde tale Engelsk, hvorfor han ved alle Forhør over Englænderne maatte have Notarius publicus tilstede som Tolk. Herpaa blev raadet Bod, da hans yngste Svoger¹⁴), som havde været Embedsmand i Vestindien og derved var geraadet i engelsk Fangenskab, kom til Kjøbenhavn, saavidt jeg mindes i Aaret 1810. Da han saalænge Krigen varede, ikke kunde komme tilbage til sit Embede paa Sct. Thomas, saa tilbød han sin Tjeneste, og blev Schönheyder i visse Maader adjungeret.

Det er Eder bekjendt, kjære Børn, af Historien, hvorledes Krigen i 5 Aar udtømte Landets Kræfter saaledes, at en Statsbankerot var uundgaelig. Regjeringen havde efterhaanden udstedt saamange Papiirspenge, at den ikke var i Stand til at opfylde de derved paatagne Forpligtelser. Der skete da en Revolution i Pengevæsenet, som bragte mange til Bettelstaven, men som i Forbindelse med senere forstandige Bestemmelser, bragte vort Pengevæsen paa en saa solid Fod, at end ikke Krigene i Aarene 1848, 49 og 50 formaade i mindste Maade at rukke det.

Schönheyder blev samtidig med at han fik Denomination som Assessor i Høieste Ret, udnævnt til Directeur for den under 5. Januar 1813 oprettede Rigsbank, og saaledes pludselig kastet ind paa en for ham hidtil ganske fremmed Bane. Men han satte sig med sin klare Forstand, med Iver og Studium saaledes ind i disse Forhold, at de klogeste Pengemænd paa Kjøbenhavns og Hamborgs Børser fik stor Respect for ham. Jeg hørte en Dag en af dem sige til ham: »Nun mein lieber Schönheyder, heute haben Sie den Juden den Bart gedreht«. Min Moder var meget ængstelig herover, hun sagde oftere, »Kjære Gottlieb! tag dig dog i Agt for

Jøderne, de behandle dig som en ung Spiller, lade dig, ๑: Banken, vinde i Begyndelsen, for siden at plukke dig desmere«. Men han smilede naturligvis kun derover. Medens han gjorde betydelige Omsætninger for Banken, og undertiden for Private, han gjorde saaledes en Omsætning for en i Gjæld geraadet Godseier, hvorved denne fik en reen Gevinst af 60000 Rdlr. og kom ud af sin Forlegenhed, gjorde han ingen, eller saa godt som ingen for sig selv. Undertiden gjorde han en saadan, ganske i det Smaa, for at overbevise sine Colleger om Rigtigheden af en eller anden Calcul, som de ikke havde villet erkjende.

Der er vel neppe nogen Gjenstand, hvormed Folk mere beskæftiger sig i Tanke, Tale og Skrifter end Penge, og dog er der neppe nogen Gjenstand, hvorom Forestillingerne ere mere urigtige eller uklare. Da Schönheyders Anskuelse vare saa simple og fattelige og derfor, som mig synes saa indlysende rigtige, at man virkelig maa undre sig over, at de ikke bleve mere anerkjendte, saa vil jeg her ganske kortelig meddele Eder dem.

Penge, sagde han, er et Omsætningsmiddel og intet Andet. Det er derfor unødvendigt, at de i og for sig, — i deres Substants — skulle have nogen Værdi. Den som betvivler Rigtigheden heraf kan man henvise til den Kjendsgjerning, at de meest storartede Omsætninger af Værdier fra en Haand til en anden skee ved smaae Papiirstrimler, som kaldes Vexler. Det bedste Materiel til Penge er Papiir, fordi det er det bequemteste og der behøves intet Videre for at holde disse Sedler i Cours end, 1' at der ikke udgives flere end Omsætningen fordrer og altsaa 2' at de ikke vilkaarlig kunne eftergjøres. Det er nu unægtelig ganske rigtigt, at naar man tænker sig, at et Samfund, en vis Stats Borgere f. Ex. vare enige om at erkjende et vist Papiir som Omsætningsmiddel, saa er der, Sagen betragtet abstract, Intet i Veien for at derved kunde have et velordnet Pengevæsen, alene ved Iagttagelser af nysnævnte 2 Betingelser. Men i det virkelige Liv, navnlig saaledes som dette har udviklet sig i Europa, forholder Sagen sig noget anderledes. Man er nu engang fra gammel Tid vant til at betragte Sølv og Guld som det almeengjældende Omsætningsmiddel, og allerede Hensyn til Trafik med de andre Lande, maa saaledes gjøre det nødvendigt for Bankerne at kunne vexele deres Sedler med ædle Metaller. Men Schönheyder meente, at man dertil burde bruge Barrer. Man sparede da de betydelige Myntomkostninger og Barrer er desuden brugelige i alle Lande, medens dette ikke gjælder om Mynterne.

Men uden at tale om, at dette vilde have Opinionen meget imod sig, ikke alene hos den ukyndige Mængde, men ogsaa hos de Lærde, — Afskaffelsen af Mynt vilde jo være et skrækkeligt Slag for Numismatikkens Dyrkere —, saa er der endnu en anden Om-

stændighed, som medfører, at der endnu vil løbe meget Vand i Stranden, førend man bliver saa fornuftig at afskaffe myntede Penge, og det er den, at Kongerne og andre regjerende Herrer anbringe deres Brystbilleder og Vaaben paa Mynterne. Men ligesom Schönheyder paa den ene Side ansaae Papiirpenge for det bedste Omsætningsmiddel, saaledes holdt han ivrig paa, at deres Mængde maatte indskrænkes til det Nødvendige. Under denne Forudsætning og ved et iøvrigt velordnet Pengevæsen, er det næsten en Umulighed, at Sædlerne i nogen Mængde ville retournere paa Udstederen: Banken.

Mange Aar efter, at det blev bestemt, at Eenrigsbankdaler-Sedlerne skulde inddrages, kaldte Schönheyder dette en bagvendt Fremgangsmaade, idet han bemærkede, at de smaa Sedler netop ere de som circulere med mest Sikkerhed, eftersom Ingen tænker paa eller bryder sig om, hvorvidt en Seddel, som han udgiver næste Dag, maaske næste Time, er funderet eller ikke. Denne øiensynlig rigtige Bemærkning vidner som saa mange andre om hans klare Blik. Han var desværre deri forud for sin Tid.

Schönheyder arbejdede altsaa som Directeur i Banken ufortrøden paa af skaffe Sedlerne deres bestemte Værdi, eller som det hedder, forbedre deres Cours, ved den anførte Midler, nemlig ved at formindske deres Masse. Dette var nu ligefrem hans Pligt efter Bankens Fundats, men — hvorledes det dermed forholdt sig eller ikke — saa fik han derved mange Modstandere blandt taabelige Folk, som raabte paa, at der manglede Penge istedenfor at Sandheden var, at der manglede Capitaler eller Værdier, en ganske naturlig Følge af den al Handel ødelæggende Krig.

Ved en Audients hos Frederik den Sjette fortalte min Fader ham, at Høisteret havde dømt nogle, som havde gjort falske Sedler, til Slaveriet, idet han bemærkede, at dersom de Mænd, der foresnakkede Hans Majestæt, at Sedlernes Cours ikke forbedredes derved, at deres Antal formindskedes, havde Ret, saa havde hine Stakler egentlig intet gjort ved at forøge Sedlernes Antal med nogle af deres eget Arbejde.

Da Rigsbanken i August 1818 gik over til at blive Nationalbank, aftraadte alle Directeurerne. Men den ene af de nye skulde udnævnes af Kongen, og det var et forunderligt Misgreb, at Regjeringen forbigik min Fader, den eneste i Bankbestyrelsen, som havde viist, at han havde Forstand paa Tingene. At dette virkelig var et Misgreb, blev nok temmelig almindelig omtalt, og et af Kjøbenhavns vittige Hoveder sagde i den Anledning: »Nu er Banken da et Liggende Fæ«.

Iøvrigt vare Forretningerne nu bragte dertil, at de gik af sig selv, saa at enhver ikke aldeles uduelig Direction kunde passe den.

Men endnu mange Aar derefter ytrede Conrad Heinrich Donner¹⁵), i et Brev til Schönheyder leilighedsviis omtalende deres tidligere Forretninger under venskabelige Forhold: »Das Ziel ward erricht, das Cours ist pari, und wenn die jetzige Bankdirection auf Rosen ruht, so dürfen Eur. Hoch. und Wohlgeb. sich das Zeugniß geben, Sie haben sie gepflanzt«.

Det er forhen sagt, at Schönheyder havde faaet Denomination som Assessor i Høiesteret, hvori han nu jevnlige tog Plads efter Tilsigelse af Justitiarius, og der kunde saaledes ikke passende fordres nogen Prøve af ham, da han i Januar 1820 blev fast eller ordinaire Assessor. Imidlertid er dette det eneste, mig bekendte Exempel paa, at Nogen er bleven ordinaire Assessor i Høiesteret uden Prøve. I denne Stilling forblev han dog kun halvandet Aar. Ved sin Indtræden i Bankbestyrelsen var Schönheyder kommen i nærmere Forhold til Geheimeraad Møsting (hvis Hustru var Søster til den norske Oberst v. Krogh¹⁶), som var gift med min Faders yngste Søster). Møsting havde lært at skatte Schönheyder, og benyttede sig deraf, som I skulle faae at see.

I Foraaret 1820 foreslog han Schönheyder at gaae som Stiftamtmand til Viborg, og Schönheyder troede ikke at burde undslaae sig herfor. Naar jeg siger Eder, at den daværende Stiftamtmand, som havde været der i 5 Aar, var en gammel Gardeofficer¹⁷), og at dennes Forgænger var en Mand, om hvem der neppe var synderlig mere godt at sige, end at han havde et vittigt Hoved og en skarp Tunge¹⁸), saa kunne I let skjønne, at der var Noget at rydde op derovre.

Men Schönheyder var ogsaa Manden dertil, ihvorvel jeg troer, at nogen Strenghed — hvortil Schönheyder altid følte Ulyst — vilde have været vel anbragt, thi der var flere mildelst talt maadelige Embedsmænd. Jeg skal her gjøre den Bemærkning, at Schönheyders skarpe Blik dog ikke havde gjort ham til Menneskekjender. Det var, saavidt jeg kunde skjønne, et Træk af hans — al Smaalighed afskyende — Character, at han ikke gjerne beskjæftigede sig med personalia, vi have seet, at han mindst beskjæftigede sig med sin egen Person, vist var det, at hans hele Liv kunde afgive Exempler paa, at han heri tog feil i sin Dom og fattede Godhed for Een eller Anden, som ikke fortjente det. At han, efterat han havde gjort denne Erfaring, ikke trak sig tilbage, var vel kun at tilskrive hans bløde Hjerte.

Men for at komme tilbage til Viborg, saa er denne By meget stedmoderlig behandlet baade af Naturen og Skjæbnen eller Historien, der gradviis lod den synke fra fordums Storhed til sin nuværende eller daværende Ubetydelighed. Det kunde godt ligne Schönheyder, at han netop derfor fattede en Godhed for Viborg,

som han ikke vilde have skjænket en større rigere By. Men der er rigtignok noget mere ved Viborg end dens Ringhed, som kunde vække Interesse for den. Ikke at tale om dens historiske Mærkværdighed og synlige Minder derom, saa har den et forholdsvis stort Antal tildels mere betydelige Embedsmænd og som Følge heraf, hersker en mere dannet Tone i Viborg end i de øvrige Stiftsstæder, thi baade Aalborg, Aarhus og Ribe domineres aldeles af Handelsstanden, som i det mindste dengang ingenlunde stod paa et høit Trin af Dannelse. Schönheyder fattede som sagt Godhed for Viborg, bevarede den til sin Død og arbeidede som Stiftamtmand uafladelig paa at ramme Byens Bedste.

Viborg havde til Aaret 1818 været Garnisons Sted for det 2det jydsk Infanteri Regiment, og det var saameget mere mærkeligt, at man berøvede Byen Garnison, da det var at forudsee, at Tugthusfangernes allerede dengang betydelige Antal vilde stige med Folkemængden. Det var altsaa en af Schönheyders første Opgaver, at skaffe Viborg en Borgervæbning, som nogenlunde kunde erstatte Garnisonen. Dette var især formedelst Borgernes Armod ingenlunde let, men Schönheyder skaffede dem fra Arsenålet i Randers Geværer og Munition og udsatte hvert Aar Skydepræmier, som han anskaffede for egne Midler. Virkningen af denne Omsorg viste sig ogsaa snart. Der udbrød Ild i Tugthuset og ihvorvel den var ubetydelig, og snart slukkedes saa maatte dog Fangerne flyttes. Inden meget kort Tid vare Borgersoldaterne paa Pletten med skarpladte Geværer og Transporten foregik i bedste Orden, uden at nogen Fange, saavidt jeg mindes, undveg. Hans Omsorg var henvendt saa at sige paa Alt, paa Fattig og Skolevæsenet, Haandværkerne, Handelen, Byens Forskjønnelse o. s. v.

Men mange af Schönheyders Arbejder skulde først bære Frugt efter hans Afgang fra Embedet, f. Ex. Borttagelsen af den stygge Ruin af Graabrødre Kirke, og Pladsens Planering og Beplantning. Han søgte ogsaa Cancelliet om at faae Nørresogns Kirkes stærke, tykke Mure omdannet og opbygget til en Sindssygeanstalt for Nørre Jylland, men desværre forgjæves. Andre bære slet ikke Frugt, fordi Naturen eller i enkelte Tilfælde maaske ogsaa Vrangvillighed hos Vedkommende lagde uovervindelige Hindringer iveien.

Til de første hørte hans Bestræbelser for at skaffe Viborg lettere Communication fra Søsiden. Viborgs nærmeste Havn er Hjarbek ved Liimfjorden, men foruden at den er 1 Miil fraliggende, saa er den kun tilgjængelig for smaa Skibe. Alle nogenlunde dybt-gaaende Fartøier maae omlade medens de passere Løgstøers Grunde og det er naturligvis en stor Ulempe. Denne Gjenstand, Opmudringen eller mulig Omgaaelse af Løgstøers Grunde gav Schönheyder meget Arbejde, men tilsidst blev det dog som det var. En

Følge af de nysnævnte Naturforhold var, at Viborg fik næsten alt sit Gods over Randers. Herved havde man nu en betydelig Hjælp i Pramfarten paa Skjern Aa. Men uden at tale om, at det nærmeste Landings Sted dog var 1½ Miil fra Viborg, saa var Aaens Oprensning forbunden med mangfoldige Vanskeligheder. I sine Bestræbelser for at overvinde disse var Schönheyder heldigere, medens han dog ikke naaede, og af Mangel paa Midler vel heller ikke kunde naae, hvad der i denne Retning var hans Ønskers Maal, nemlig at see Prammene losse i Viborg Søe. For Landfærdselens Lettelse sørgede han ivrigt, og jeg troer, at det lykkedes ham saa temmeligt at see Amtet forsynet med gode Veie, skønt han ogsaa her havde mange Vanskeligheder at overvinde, og ikke altid blev støttet af kyndige Folk.

Naar iøvrigt Frugterne af Schönheyders rastløse Arbeide for Viborg By og Amt vare mindre iøinefaldende, saa maa jeg bemærke, at disse Arbeider for en stor Del, maatte gaac ud paa at rette Skjævheder, som vare ældre end hans Embedstid. Men det vilde ikke interessere Eder, kjære Børn, om jeg vilde gaac videre ind paa denne Gjenstand, som dog ikke kunde affærdiges i Korthed.

Derimod vil jeg sige Eder, at Stiftamtmand Schönheyder var meget respecteret af de kongelige Collegier. Da jeg var Volontair i Cancelliet i Aaret 1824, havde jeg den Glæde at erfare, at dette Collegium hørte hans Mening i alle vigtigere almindelige Sager, en Udmærkelse, han kun deelte med 2 a 3 andre af Landets 18 Amtmænd. At han var særdeles yndet saavel af Folk i Viborg som af Fremmede, der kom i Besøg, behøver jeg ikke at fortælle. De fandt i hans tarvelige Huus en Omgang som virkelig var vederquægende. Men ogsaa af Bønderne var han meget yndet. Nu ja, det troer jeg nok, han elskede disse jydske Bønder. De have deres Feil, det er sandt, men der er noget ærligt og forstandigt, en vis Soliditet i Characteren hos den jydske Bonde, som udmærker ham fordeelagtig navnlig for den sjællandske, den eneste, som Schönheyder hidtil havde kjendt noget til. Han gjorde Alt, hvad der stod i hans Magt for Amtets Bønder. Engang veed jeg, at han reiste 16 Miile for at bilægge en Tvist mellem nogle Bønder og deres Præst, hvis Berberishegn sagdes at frembringe Rust paa Rugen.

Hans venlige Tiltale til Menigmand glædede jo Mange og et lille Træk af hans Omsorg for dem, maa faae sin Plads her. Da han engang gik op af Brænderie Bakken i Viborg kom en gammel svag Kone gaaende med 2 Rugbrød, som hun havde meget ondt ved at bære. I en Fart sprang Schönheyder til og bar Brødene op ad Bakken for hende. Alt med venlig Spøg.

Da Schönheyder forlod Amtet, kom flere Deputationer af Bøn-

der til ham paa Veien for at sige ham Farvel. I Viborg Avis for 4. April 1831 sattes ham følgende smukke Minde:

Viborg d. 3. April. »Hr. Stiftamtmand Schönheyder er idag afreist herfra til Kjøbenhavn for at tiltræde sin nye Post som Directeur for det kongelige Rentekammer m. m. Fleersidig Indsigt og Erfaring, gennemtrængende Skarpsind, udholdende Virksomhed og Gavnelyst, Lemfældighed i Embedsmyndigheds Udførelse, deeltagende Velvillie og ufortrøden Beredvillighed mod alle grundede og billige Andragender, er Egenskaber, som han i de omtrent 11 Aar, i hvilke han beklædte sit høie Embede her, udviklede i mere end almindelig Grad og som forhvervede ham en udmærket Høiagtelse, Hengivenhed og Taknemmelighed. Saadant yttrede sig ogsaa ved hans Afreise i særdeles Deeltagelse og Opmærksomhed fra alle Stænders Side«.

Og i det Blad, som indeholdt den første Efterretning om hans Udnævnelse, findes følgende Stropher:

Vel vidste Fredrik! du at finde
 En Mand af høit, af ægte Værd.
 Held dig — Dit Danmark, Du vil vindel
 — En bedre stod ei Tronen nærl! —
 Men vi som ømt ham elske lærte,
 Hidtil f o r o s ham virke saae,
 Dybt føle dog med Savnets Smerte
 Som ham har Jorden, ak kun faa.
 For Danmarks Held, gid Himlen skjænke
 Ham blide Dage uden Tal
 Den Herlige, mens vi kun tænke,
 Velsignende vi mindes skal.

I Aaret (Sommeren) 1824 kom Kong Frederik 6 til Viborg og hans Modtagelse saavel som Anvendelsen af Tiden for hans korte Ophold, — hvorved Schönheyder søgte at skaffe ham den fuldstændigste Kundskab om Amtet i alle Retninger —, var saadan, at den neppe noget andet Sted var bedre eller hjerteligere. Kongen udtalte sig og med Paaskjønnelse derom. — Samme Aar var Schönheyder bleven Ridder af Dannebrogen, to Aar senere blev han tillige Dannebrogsmænd og 1828 Commandeur af Dannebrogen.

I Begyndelsen af Aaret 1831 vilde M ø s t i n g fratræde Rentekammeret, fordi han var gammel og havde flere andre Embeder. Han foreslog da Schönheyder at overtage det, og atter her lod denne sig bestemme deraf, at han ventede i den høiere Stilling at kunne udrette noget godt og forebygge adskilligt galt. — Kunde han ladet sig bestemme af personlige Hensyn, saa var han udentvivl bleven i Viborg. Thi vel var det saa, at Hovedstaden var Samlingsstedet for Landets bedste Mænd, og Schönheyder havde mange Venner blandt disse som Ø r s t e d, C o l l i n, H v i d t, A a g e-

se n og flere, han havde tilbragt en lang Række af sine bedste Aar her, og det var ikke ganske uden Føie, naar S t e m a n n yttrede, at den Kjøbenhavnske Luft syntes at være ham meget tjenlig. Men paa den anden Side maa erindres, at det var næsten 11 Aar siden, han havde forladt Hovedstaden, og var gaaet over i en Stilling, hvori han var paaskjønnet af alle Vedkommende og derfor følte sig tilfreds med sin Virksomhed. — Hertil kom, at hans Datter var givet med en af Assessorerne i Overretten Licent. jur. P e t e r D a n i e l B r u u n, og at hans yngste Søn Frederik August¹⁹⁾ siden November 1825 ligeledes var Assessor i bemeldte Ret.

Men alt sligt kunde, som jeg nylig bemærkede, iægen Indflydelse faae paa hans Beslutning, og han reiste i April 1831 til Kjøbenhavn, hvor han overtog Styrelsen af Rentekammeret. Faa Maaneder efter havde han den Hjertesorg, at Gud hjemkaldte hans ældste Søn, min elskede Broder Candidatus juris C h r i s t a n C a r l S c h ø n h e y d e r¹³⁾ hvis sjælden ædle Character, vittige Lune og store musikalske Talent havde gjort ham elsket af alle, der kjendte ham.

Jeg vil her i Forbigaaende gjøre den Bemærkning, at Foreningen af min Fader og min Moder (maaskee end mere Foreningen af hendes ældre Søster med Kammeradvocaten²⁰⁾, hvormegen indre Sympathie, der end kan have været mellem dem, dog ikke var langt fra at være en Sammenblanding af to forskjellige Menneske Racer. Min Morfader Dr. S m i t h var af engelsk Blod²¹⁾ og min Mor moder var en født L e i g h (en gammel skotsk Familie, hvis Vaaben, tvende mod hinanden vendte Hoveder og nedenunder 3 sammenbundne Pile, I vistnok ville ofte træffe paa, da det, saa vidt jeg veed, er oplaget af flere af Familien, baade Smither og Schönheydere).

Hendes talrige Afkom bestod af lutter høie, sværlemmede, for det meste blonde, tildeels meget smukke Folk (ogsaa min Moder bar Spor af at have været meget smuk) med milde bløde Ansigtstræk, noget langsomme i deres Bevægelser, baade de legemlige og de aandelige, men godmodige og ikke uden en vis naturlig Vittighed. Schönheyderne derimod, som stamme fra Sachsen, vare smaa lavbenede, for det meste mørkladne Folk, med skarpe Ansigtstræk og en meget levende Aand. Vel var nu dette Præg, som vi have seet, noget modificeret for min Fader (og for hans Søsken), men har var dog overveiende en Schönheyder. Derimod artede hans ældste Søn ganske efter Moderen, samme rolige Temperament, samme blide Character og smukke bløde venlige Ansigtstræk og især samme høie Væxt, han blev omtrent 72 Tommer høi, og denne stærke Væxt paadrog ham rimeligvis den Svaghed, som skulde forkorte hans Liv, thi han blev kun 31 Aar gl.

Men det er paa Tiden at komme tilbage til Rentekammeret, som under Schönheyders Styrelse udmærkede sig ved en Humanitet og Besindighed, som de andre Collegier i mange Tilfælde kunde havt besynderligt godt af at tage til Mynster. Ogsaa udkom i hans Tid flere under Kammeret hørende Lovarbeider ang. Sandflugten, Jagten, Skove, Veivæsenet, Vands Afledning og Benyttelse o. s. v., men jeg vil kun særlig anføre den vigtige Forordning 24. Juni 1840 ang. den nye Matriculs Indførelse, hvoraf fulgte en heel Omregulering af Skatterne af Jordeiendomme, samt de vigtige Anordninger 8. Juli s. A. ang. Kasse og Regnskabsvæsenet.

I Aaret 1836 blev Schönheyder udnævnt til Storkors af Dannebrog og skulde nu have sig et Vaaben, i hvilken Anledning han havde tilskrevet mig om at sende ham en Tegning med Devise. Jeg gjorde da et Udkast forestillende Sct. Georg, som bekæmper Dragen, med Overskrift: *tu ne cede malis, sed contra audentior ito*. Men den blev casset. Min Fader svarede: »Jeg finder vel din Tegning smuk, men kan ikke bruge den. Det er ikke min Maade at bekjempe det Onde saaledes, men ved at fremme det Gode«. Han valgte da selv en Lyngblomst og det Valgsprog »Enhver sin sande Lykkes Skaber«. Jeg anbragte denne Lyngblomst paa et Sølv-Hjerteskjold, inden i et større med rød Grund og det brede hvide Kors, dette for os Alle dyrebare Mærke. Det er mig fortalt, at Kong Frederik d. 6te engang i et bevæget Øieblik har kaldet Schönheyder Danmarks første Patriot, vist er det, at Fædrelandskjærligheden hos ham var saa varm som hos Faa.

Over Skjoldet er en Hjælm med Ørnevinger, grønne med sorte Slagfjer, dette var saaledes forlangt, fordi Farverne skulde svare til Vaabenet, der i Familien fra ældre Tid var grønt og sort eller mørkegraat, hvad förlængst er bortfaldet. Saaledes ville I da, kjære Børn, kunne finde dette beskedne, men smukke Familienmærke, naar nogen af Eder engang besøger den smukke Frederiksborg Slotskirke, hvori alle de saakaldte blaa og hvide Ridderes Vaabenskjolde ere ophængte. I ville da maaskee mindes de Ord, hvormed Schönheyder ledsagede Indsendelsen af fornævnte Tegning til Ordenscapitulet: »Det hvide Kors i Rødt er Dannebrogspanen, som stedse med Troskab bør følges. Lyngblomsten, som jeg længe især har udkaaret mig, minder om det Meget, der for Landets stigende Velstand ved dets Borgeres Bestræbelser kan udrettes. — Valgsproget er efter min Overbevisning for alle den sikreste Ledsager gennem Livet«.

Det er Eder bekjendt, at den gode gamle Kong Frederik d. 6 døde den 3. December 1839. Han havde altid været velsindet mod Schönheyder, om han end ikke fuldelig skattede hans Værd.

Derefter kom Christian d. 8 paa Thronen. Han havde nu kjendt Schönheyder i mange Aar, men mærkelig nok aldrig forstaaet ham. Jeg troer, sandt at sige, at en saa ædel Character som Schönheyders, en saa fuldkommen Modsætning til Egoisten laa udenfor Christian d. 8.s Forestillingskreds. Iøvrigt var han heller ikke Menneskekjender. Mange Feil og Fordomme hindrede her hans iøvrigt klare Blik fra at trænge igjennem. Hans latterlige Forkjærlighed for »Mænd af Byrd« havde allerede ved Schönheyders Udnævnelse til Directeur for Rentekammeret foranlediget Prinsen til misbilligende Yttringer.

Men Sandheden skylder jeg at tilføie, at Christian d. 8 selv var en ganske udmærket Forretningsmand, og at han derfor ogsaa i denne Retning gjorde store Fordringer til sine høiere Embedsmænd. Men en hurtig Arbejder var Schönheyder egenlig aldrig, og mindst paa denne Tid, da foruden hans Lyst til Grundighed endnu hans fremrykkede Alder var ham til Hinder. Da Arbeidet virkelig begyndte at overstige hans Kræfter, lod han sig af sine Nærmeste overtale til at bede Kongen om Hjælp af en Extra Committeret, hvortil han foreslog en begavet ung Mand i et af de andre Collegier. Men istedenfor denne gav Kongen ham en uvidende ung Adelsmand²²), som skulde skydes frem, og som aldeles ikke var ham til nogen Nytte endsige Lettelse. Det var just ikke smukt gjort af Kongen. Schönheyder vilde naturligvis ikke gjøre flere Forsøg, men tænkte: saa maa jeg see, at klare de Ting selv. Han vilde trodse Aarenes Magt og arbeidede over sine Kræfter, ikke sjelden hele Natten før Referatsdagen. Herved og da han forsmaaede baade Lægens Raad, og sine Nærmestes Bønner om en forandret Levemaade tog hans Svaghed hurtig til. Han blev efterhaanden nerveus og irritable, han leed af et Slags iracunda morbosa, som var hans indre Væsen fremmed, thi vel kunde han ogsaa i yngre Dage engang imellem blive heftig, men ligesom han havde et kjærligt Hjerte, saaledes var han igrunnen from. Ja jeg paastaar det, han var virkelig from. Ofte har jeg været Vidne til, at han med mageløs Taalmodighed hørte paa Menigmands lange Snak og tildeels taabelige Indvendinger. Det var ikke Modstanden i og for sig som kunde gjøre ham utaalmodig. Og nu hjemme i sin Familiekreds var neppe Nogen mere eftergivende end han. Naar Talen ikke var om vigtigere Ting, og i saa Fald tænkte naturligvis ingen af os paa at gjøre Indvendinger mod den forstandige Husfaders Bud, saa kunde vi forresten faa det med ham omtrent, som vi vilde, og han spøjte selv over, at min Moder i en bebreidende Tone sagde til ham: »Men kjære Gottlieb, du forbyder da heller aldrig de Drengene noget«.

Naar han altsaa i den omhandlede Periode var, hvad man kalder urimelig, saa var dette kun Yttringer eller Virkninger af en

legemlig Sygdom, som mulig tidligere kunde have været forebygget, men nu varede til Kræfterne vare udtømte.

I Aaret 1845 maatte han endelig søge sin Afsked. Han fik en egenhændig Taksigelses Skrivelse fra Kongen for hans lange og udmærked gode Tjeneste og blev samtidig dermed udnævnt til Geheime Conferentsraad. Hans Afsked med Personalet i Rentekammeret skal have været meget bevæget. Der var i det mindste N o g l e, som forstode at skatte hans Værd, og A l l e maatte de paaskjønne den Humanitet, han havde viist som deres Chef.

Han var endnu kun Medlem af en Commission, som skulde afgive Betænkning angaaende Salget af de Guineiske Besiddelser, men dette var et meget utaknemmeligt Arbeide, eftersom Salget allerede var besluttet paa høiere Steder af Mænd, som intet Begreb havde om bemeldte Colonier.

I Aaret 1847 d. 12. Mai — hans Bryllupsdag — døde hans kjære E n g e l. Han fulgte hende vel selv til Jorden, men jeg troer, at han allerede dengang var for svag til, at han tilfulde eller længe skulde have følt sit store Savn. Han blev nu mere og mere affældig, saa at han næsten tabte Hukommelsen for den nærmest foregaaende Tid, medens han godt kunde mindes 50 Aar tilbage.

Der er, kjære Børn! unægtelig noget trykkende, noget for den menneskelige Aands Værdighed ydmygende i, at se saadan en herlig, ædel og kraftig Aand knuget af Støvets Lænker. Men — skulde dette ikke netop paamine os om, at vor Tilværelse ikke er bunden til dette Liv, men skal fortsættes d e r, hvor saadanne Lænker ikke kunne naae os.

1850 den 11te April, min Broders Fødselsdag, hensov han blidelig i sit 78 Aar.

Længe ventede jeg forgjæves, at hans Liv og Virken skulde blive beskrevet af en Kyndigere, navnlig af En, som forstod at fremstille Schönheyders store Fortjenester af Bankbestyrelsen, rimeligviis den Deel af hans Embedsvirksonhed, som har giort de største Fordringer til hans store Aandsevner. — Da min Forventning skuffedes, saa maa I nu kjære Børn! tage tiltakke med den lille Skizze, som dog — jeg haaber det — vil være tilstrækkelig til at I efter Gjennemlæsningen ville sige med mig:

Velsignet være hans Mind!

Noter.

¹⁾ Søren Monrad, 1744—84, Rektor i Trondhjem 1789—98. ²⁾ Christian Hornemann, 1759—93, (Biogr. Leks.). ³⁾ Engelke Marie Smith, 1770—1847. D. af Sognepræst til Ringsted og Benløse, Stiftsprovst, Dr. theol. Morten S. og Mette Kirstine Petersen. Om en Del af dette Ægtepars Børn

se: Fr. Johnstrup: *Stamt. o. Fam. Petri*. Kbh. 1883 S. 23 f. ⁴⁾ Martin Reinhard Krüger Ursin, 1795—1855, 1833 Sognepræst til Viborg Sortebrødre K., 1843 til Domkirken. Forf. af »Stiftsstadn Viborg«. (Erslew.) ⁵⁾ Georg Frederik Krüger Ursin, 1797—1849, De. phil., Inspektør ved Kunstakademiet og Slotsforvalter ved Charlottenborg. Astronomisk Forf., (Erslew.) ⁶⁾ Peder Mandrup Lem, 1758—1828, Violinvirtuos. (Biogr. Leks.) ⁷⁾ Johan Carl Frederik Hellfried, 1729—1810, Konferensraad, Medlem af Generalpostdirektionen, g. m. Frederikke Vilhelmine v. Jessen. (Biogr. Leks.) ⁸⁾ Johan Friderich Bardenfleth, 1772—1833, Kammerherre, karakt. Kontreadmiral, 1822—27 Guvernør i Vestindien, Ordensceremonimester, Ordensskatmester, 1810 Hofchef hos Prins Ferdinand, 1813 Opdrager for Prins Frederik (Fr. VII), g. m. Augusta Vilhelmine Hellfried. (Th. A. Topsøe-Jensen: *Det danske Søofficerskorps* S. 17 f.) ⁹⁾ Prins Frederik. ¹⁰⁾ Johan Friderich Wilhelm Schlegel, 1765—1836, Konferensraad, Prof. jur., g. m. Marie Elisabeth Hellfried. (Erslew, Biogr. Leks.) ¹¹⁾ Herman Henrik Kønnemann, 1747—1822, Etatsraad, fhv. Justitssekretær i Højesteret. (Richter: *Juridisk Stat*, 1888). ¹²⁾ Christian Carl Schönheyder, † 5, Juli 1831 s. cand. jur. ¹³⁾ Ildebranden 1795. Det var iøvrigt ikke denne, men den store Brand 1728, der, efter C. F. Reisers Skrift: »Historiske Beskrivelse over den mærkværdige og meget fyrgterlige Ildebrand 1728 etc., fik den i Biografien nævnte Betegnelse. ¹⁴⁾ Michael Leigh Smith, 1777—1843, Justitsraad, Ejer af Bækkeskov. ¹⁵⁾ Conrad Hinrich Donner, 1774—1854, Konferensraad, Bankier i Altona. (Museum, 1891, II. 161—70). ¹⁶⁾ Georg Frederik Krogh, 1777—1826, Oberst, Kammerjunker, Fabrikejer, g. m. Henriette Schönheyder, 1781—1809. ¹⁷⁾ S. s. Forgænger i Embedet var Emanuel Blom, 1747—1826. Han havde været Officer, omend ikke i Garden. Ved sin Entledigelse 1820, efter at have virket i Statens Tjeneste i mere end 60 Aar, erholdt han, som Anerkendelse af sin Energi og Dygtighed, en forholdsvis betydelig Pension. ¹⁸⁾ Niels Sehested til Rydhave, Kammerherre, Stiftamtmand i Viborg 1789—1813. (Bloch: *Stiftamtmand og Amtmænd i Kongeriget Danmark og Island*. 1660—1848, S. 101). ¹⁹⁾ Forf. af Biografien, Frederik August Schönheyder, var 1825—32 surnumerair Assessor i Viborg Landsoverret. ²⁰⁾ Engelke Marie Smiths ældre Søster Johanne Margrethe 1758—1822 g. m. Rentekammerdirektørens Farbroder Johan Martin Schönheyder 1752—1831, Højesterets- og Kammeradvocat, extraordn. Højesteretsassessor, Conferensraad. ²¹⁾ If. *Stamt. o. Fam. Kielland* var Provst Morten Smith Søn af Storkøbmand, Overraadmand i Stavanger Lauritz Andersen Smith, 1680—1758, hvis Fader var indvandret fra Skotland, og Johanne Margaretha Leigh, 1691—1766. ²²⁾ Wulf Henning Ernst Wilhelm Rumohr, 1814—62, blev 11. Aug. 1845 surnumerair Kommittet i Rentekammeret, men allerede 7. Septbr. Aaret efter Raad i den slesvig-holstenske Regering paa Gottorp. (Biogr. Leks., *Den civile Centraladministrations Embedsetat* 1660—1848 S. 191).

Uddrag af Biskop Jens Bircherods Dagbøger 1658—1708.

Ved **H. Hjorth-Nielsen.**

(Fortsat).

1695.

- 3.(13.) Januar. Om Natten døde Hr. Tyge Claussøn¹⁾, Sognepræst i Hiortals udi Vesterhanherrid i Vendelbo Stift, der hand hafde levet i 85 Aar og vaaren Præst paa det 45de Aar.
- Døde i Odense Maren Hansdatter, Sal. Hendric Jørgensen Rosenvinges Efterleverske, anno ætatis 76, viduitatis 22.
- *) Hafde Greve Friderich von Ahlefeld Bryllup i Kiøbenhafn med sin anden Gemahl Frøiken Armgaard af Reventlov, Grev Reventlovs, Kongl. Geheime Raads og Principal Ministri Datter, udi Kongens, Dronningens, Prindsernes og Printzessens Nærværelse.
- 6.(16.) Januar. *) Døde i Kiøbenhafn af Smaakopper Velbr. Christian von Ahlefeld til Glorup, afgangne Hans von Ahlefelds, Kongl. Mayts. Geheime Raads, og Fru Anne Rümohrs æeniste Søn, an. ætatis 22. Vaar en af de riigiste Herremend i Dannemark.
10. Januar. Om Morgenen døde udi Aalborg Johanna Henricsdatter de Hemmer, Sal. Peder Hoffmands, Assessors i Commerci-Collegio, efterlatte Enke, anno ætatis suæ 51.
- I Odense bleff Maren Hansdatter, Sal. Henric Jørgensen Rosenvinges, forðum Raadmands ibid., efterlatte Enke, begrafven. Hun vaar en af husgeraadig Tienstaghed sær berømt Qvinde og i mange Aar, baade udi Sorrigs og i Glædis Færd, Mater consilii for den gandske Stad.
- 13.(23.) Januar. *) Om Efftermiddagen Kl. ... døde i Kiøbenhafn Velbr. Jens Rosenkrandtzt til Faurskov og Qvidtzousholm, Kongl. Mayts. Estats-, Justitz- og Camer-Raad.
- 16.(26.) Januar. M. Peder Lafridsen Skive, Sognepræst til Faur Menighed (liggendis i Limfjorden og under Viborg Stift) døde i sin Præstegaard an. ætat. 65. minist....
21. Januar. Om Aftenen Kl. 7 døde i Aarhus Hr. Christen Friis, Sognepræst til Boddum, Ydbye og Hurup Meenigheder i Thy og Provst i Refsherrid, en meget skikkelig og vacker Mand, aff et ulykkelig Slag og Beenbrud, som hand 19 Uger tilforn fick, da hand strax uden for samme Aarhus By veltede i en Vogn og skiebrede sit Been neden ved Ankelkoden, hvor effter hand siden i saa lang Tiid laa valetudinarius ibidem, indtil det bleff hans Død.

¹⁾ Tolstrup.

1695.

30. Januar (9. Febr.). Indviede jeg udi Herrens Nafn i St. Botulphi Kirke trende hæderlige Præstmænd, nemlig: Hr. Claus Michelsen¹⁾, Sognepræst i Hiortels²⁾ udi Vesterhanherrid, Hr. Christopher Hansen Stub, Sognepræst paa Øland i Østerhanherrid, og Hr. Christen Thomessøn Hee, Capellan i Sæby.
31. Januar (10. Febr.). Blef Sal. Madame Johanne de Hemmers, Assessor Hofmands Enkis Liig udi Vor Frue Kirke i Aalborg, i en anseenlig og fornemme Forsamling begravet.
- 1.(11.) Februar. I Domkirken i Riibe indviedis af Biscop Ankersen disse tvende Præster: Hr. Peder Christensen Giørding, Sognepræst til Giørding og Veyrup Sogner, og Hr. Carsten Als, Sognepræst til Hiortlund og Kalslund Meenigheder.
- 6.(16.) Februar. Døde i Understed i Vendsyssel Hr. Anthonius Marcussen Bering, Medtiener og Designatus Pastor til samme Understed og Karop Meenigheder, anno ætat. 45, minister. 10.
Samme Dag døde paa Waar i Jylland Hans Thøgersen Lassen, Herre til Widstedgaard, Doct. Matthiæ Fossii, fordum Episcopi Alburgensis, Svoger-Søn, af en langvarig Vattersøet.
21. Februar. Om Formiddagen Klok. 10 bleff Admiral Hr. Henric Spans Liig, ved alde Klokkers Liud, med stor Pomp udført af Kiøbenhafn og til hans Begravelsis Sted udi Hørby Kirke i Selland henført.
25. Februar. Om Aftenen blef den riige Adelsmands, Christian von Ahlefelds Liig udi den tydske St. Peders Kirke i Kiøbenhafn med prægtig Færd begravet.
26. Februar. Stod jeg i St. Botulphi Kirke Fadder af voris Kirkeskrivers Michel Lunges liden Daatter Bodild.
- 2.(12.) Marts. Om Aftenen døde i Kiøbenhafn afgangne Titi Bullichii³⁾, fordum Kongl. Justitz- og Commerci-Raads, Assessoris i Høyeste Ret og Borgemesters i den kongl. Residentz Stad, hans efterlatte Enke, Fr. Anne Laursdatter, i saa stor Armod, at hun ikke efterloed sig det, hun kunde komme i Jorden for.
- 4.(14.) Marts. Blef Sal. Hr. Estats- og Kammer-Raads Jens Rosenkrandsis Liig udi St. Nicolai Kirke i Kiøbenhafn begravet.
- 7.(17.) Marts. *) Om Aftenen sildig Kl. 11 døde paa sin Gaard Estrup i Jylland Velbr. Jørgen Skeel, Christiani F., Kongl. Kammer-Junker, som holdtis for at være paa denne Tiid den riigeste Adelsmand i Danmark.
- 13.(23.) Marts. I Viborg Domkirke blef Hr. Hans Jacobsen, Sognepræst til Ørum, Viskum og Veyrum Meenigheder, af Episcopo D. Henrico Gernerø indviet.
- 16.(26.) Marts. I det ridderlig Academic i Kiøbenhafn døde Wilas von Schindel, Herre till . . .

1) Zimmermann.

2) Hjortdal.

3) Titus Bülche.

1695.

23. Marts (2. Apr.). Døde paa Østrupgaard i Fyen Velbr. Johan Diderich von Witberg, Kongl. Mayts. Oberst og Commandant paa Borringholm, an. ætat. 50.
25. Marts (4. Apr.). Om Aftenen døde paa sin Gaard Wang i Vendsyssel Velbyrdig Gregers Høg, anno ætatis 60.
28. Marts (7. Apr.). Om Eftermiddagen Kl. 2 døde i Kiøbenhafn Hr. Ottho Schieel til Walløe, Ridder aff Danebrogve, Kongl. Mayts. Geheime . . .
31. Marts (10. Apr.). Om Aftenen sildig døde Hr. Morten Pedersen Hassing, Sognepræst til Hassing og Villersleff Meenigheder i Thye, an. ætat. 46, minister. 16.
- 3.(13.) April. Creerede og constituerede jeg med en Oratione Latina i St. Botulphi Kirke Hr. Peder Nielsen¹⁾, Sognepræst i Hvidberg og Liungsøe, til Provst over Reffs Herred. Hafde Hr. Hans Kiøldsen²⁾, Sognepræst til St. Ibs Kirke i Roeskild sambt dess Annex Bierget, Bryllup i Roeskild med Bente Dalhuus, afg. M. Eskild Dalhouses, Theolog. ibid. Lectoris, Daatter. Samme Dag hafde og Hr. Diderich Fester³⁾, Medtiener til Sorøe, Persborg og Kindertofft Meenigheder, Bryllup i Rachløf i Selland med Anna-Elisabeth Jensdaatter Spend.
5. April. Blev disse Præster, Hr. Niels Søfrensen Worgoed, Sognepræst til Dybeck⁴⁾, og Hr. Niels Jensøn Møller, Sognepræst til Nye- og Gammel-Sogner paa Holmsland, af Biscop Ancker Anckersen i Riibe indviede.
- 8.(18.) April. *) Blef Geheime Raad Hr. Marcus Giøe af Kongl. Maytt. beskikket og forordnet til Ober-Hofmester i det Kongl. og Ridder-Academie i Kiøbenhafn i afg. Wiglas von Schindels Sted.
- 9.(19.) April. Hafde Justitz-Raad Gödert Braëm Bryllup paa Lindholm i Selland med sin anden Hustrue.
- 11.(21.) April. Hafde Rasmus Byssing Bryllup paa Studii-gaarden i Kiøbenhafn med Maren Jensdaatter Seest, Jens Christensens, Communitatis Reg. Oeconomi [hvis designatus Successor bemelte Byssingius vaar bleven] yngste Daatter. Blef Conferentz- og Estats Raad Johan Hugo Lente giort af Hans Kongl. Mayestet til Ridder af Dannebrogue.
- 15.(25.) April. Ledsagede jeg om Eftermiddagen til sit Hvilested udi St. Botulphi Kirke en Pigis Liig ved Nafn Gundild Vissberg, som vaar Kammer-Raad Jens Wissbergs Søster.
- 17.(27.) April. Døde i Aalborg om Aftenen Kl. 10 Madame Maren Thøgersdatter Lassen. Christopher Hemmers till Refsnis, Assessoris udi Commercii Collegio, Hustrue, an. ætat. 34. Hafde Velbr. Nicolaus Mundt, kongl dansk Oberst-Lieutenant til Hest, Bryllup paa Frydendall i Selland med Jomfru Dorothea Rantzow.

1) Hvidberg ell. Juul.

2) Tausen.

3) Fæster.

4) Dybe.

1695.

- 18.(28.) April. Døde om Aftenen i sin Præstegaard Hr. B e r n t Danielsen Cöler, Sognepræst til Hiørnlunds Mee-nighed i Selland.
22. April (2. Maj). Hafde Kongens Renteskriver L i e b h a r d Vieth Bryllup i Kiøbenhafn med Jomf. A n n a M a r g a r e t h a J u n g e n , a f g a n g e n C a m e r - R a a d E m a n u e l J u n g i s Daatter.
23. April (3. Maj). Blef Kammer-Junker J ø r g e n S k e e l s Liig udi
26. April (6. Maj). Hafde Hr. J e n s B a n g , Sognepræst til Slagslund og Gangløse Meenigheder udi Selland, Bryllup udi Kiøbenhafn med M. P e d e r C o l e r s¹⁾, Slodtz-Præstens, Stiffdatter, A n n e V i l l a d s d a t t e r Q v i s t .
- Begavede Hans Kongl. Mayt. med Ridder-Ordenen af Dannebrogve efterfølgende 5 Herrer: Estats-Raad C a s p a r S c h ø l e r , B o l l e L u x d o r p h , E n v o y é e x t r a o r d i n a i r e i S v e r r i g , C h r i s t i a n L e n t e , E n v o y é e x t r a o r d i n a i r e i H o l l a n d , G e n e r a l - M a j o r C o r m e i l l o n o g H o f - M a r s h a l l J o h a n O t t h o R a a b e .
27. April (7. Maj). Om Formiddagen Kl. 8 døde i sin Præstegaard Hr. U r b a n P e d e r s e n B r u u n , Sognepræst til Tømmerby og Lild Sogner i Vester-Hanherrid i Vendelboe Stifft.
- 1.(11.) Maj. I St. Botulphi Kirke blefve disse tvende Præster af mig indviede: Hr. S a x o H e n d r i c h s ø n A s c a n i u s , Sognepræst til Boddum, Ydbye og Hurup i Refsherrid udi Thy, og Hr. C h r i s t e n K i æ r g a a r d , Sognepræst til Dragstrup og Skallerup i Nørreherrid paa Morsøe.
- 7.(17.) Maj. Udi Fru M a r e n L a s s ø n s , Assessor C h r i s t o p h e r d e H e m m e r s K i e r i s t i s Liigbegiengelse, som i Dag holdtis i Vor Frue Kirke i Aalborg, forrettede jeg Tienisten.
- 9.(19.) Maj. *) Døde i Kiøbenhafn Kongl. Mayts. General-Bygmester L a m b e r t v o n H a v e n , i n a r t e p i c t o r i a den dreffeligste Mester i Dannemark.
- 10.(20.) Maj. Blef G a b r i e l G y l d e n k r o n , som paa Academiet vaar ihjelskut, i Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn om Aftenen begravet ved sædvanlig Solennitet.
- 14.(24.) Maj. Om Aftenen hafde vi til Bords hos os Velbr. Frue K a r e n K r u s e , hvis Husbond, S a l . M a j o r F r i s l e r²⁾, som hafde Tieniste ved de danske Troupper i Vngeren, vaar sammesteds ved Døden afgangen.
- I Fraugde Kirke i Fyen indviede Episcopus D. Kingo disse tvende Præster: Hr. J e n s H e n d r i c h s e n³⁾, Sognepræst udi Frørup, og Hr. N i e l s H a n s e n⁴⁾, Sognepræst i Sønderby og Helgenes.
24. Maj (3. Juni). Indviede Episcopus Ripensis M. Ancher Anker-sen i Riber Domkirke disse tvende Præster: Hr. J ø r g e n R a f f n , Sognepræst til Fardrup Meenighed, og Hr. T h o m a s H e n d r i c h s ø n N y b o e , Sognepræst til Handbiere Meenighed.

1) Køler. Wiberg har intet om dette Ægteskab.

2) Tritschler? Findes ikke hos Hirsch.

3) Achton.

4) Ravn.

1695.

27. Maj. Hr. Vilhelm Schmit af Roesholm¹⁾ i Thye kom til mig om Formiddagen med væmodig Klagemaal ofver sin Formands Encke og en Deel af sine Herridsbrødre, som hende i sin Ondskab og Fortrædelighed imod hannem styrkede, idet hun hafde ladet sette, effter egen Tykke, en ulidelig Taxt paa Præstegaarden, som hand hende skulde afkiøbe, og der hand hende icke nu saa hastig kunde betale, hafde hun, uden nogen forregaaende lovlig Process eller Dom, ladet (ved en sær voldelig Medfart), tage Udleg i hans Boe og Mobilier²⁾.
28. Maj (7. Juni). Kom Hr. Christen Nyborg, forrige Feltpræst ved de danske Troupper i Ierland, til mig med Kongl. Mayts. Vocations-Bref til Hassinge og Villerslef Præstekald i Thye.
7. Juni. Døde i sin Præstegaard Mag. Peder Zachariassen Nachskou³⁾, Sognepræst til Skødstrup og Eldsted Meenigheder og Proust i Øster-Liisbjerg-Herrid i Jylland udi Aarhus Stiftt, anno ætat. 63.
- 13.(23.) Juni. Om Formiddagen Kl. 8 blef Forpagteren paa Hostrupgaard i Vendsyssel, Hans Pedersøn, i sin egen Stue voldeligen ihjelskut af Capitain Christian Sporman.
23. Juni (3. Juli). Døde i Kiøbenhafn, effter en langvarig ustanden Svaghed, Thomas Jensøn Daabelstein, anseelig Kiøb- og Handelsmand sammesteds.
27. Juni (7. Juli). Døde paa sin Reyse, udi den Keiserlige Rigsstad Ulm i Tydskland, Hans Printzelige Høyhed Hr. Christian, Danmarckis og Norges Arve-Prindtz, der hand hafde levet i 20 Aar 3 Maaneder og 2 Dage.
- 5.(15.) Juli. Indvies udi Ribe af Episcopo Dn. Anchario disse 2 Præster: Hr. Lambert Nielsen⁴⁾, Sognepræst til Møeborg og Nees Sogner, og Hr. Lafridtz Lassen, Sognepræst til Ikast Meenighed.
- 10.(20.) Juli. Døde Hr. Christian Jacobsen Erich, forrige Sognepræst til Dragstrup og Skallerup paa Morsøe, 3 Maaneder effterat han samme sit Kald for sin Successore Hr. Christen Kiergaard hafde afstaaen.
- 12.(22.) Juli. Hafde Hr. Hans Jacobsen, Sognepræst til Ørum, Viskum og Veyrum Meenigheder i Jylland, Bryllup i Kiøbenhafn med Augusta Magdalena Frandsdaatter.
22. Juli (1. Aug.). Paa Grevens Venge, en Herregaard i Selland, hafde Wolff Friderich Leesten⁵⁾, Capitain-Lieutenant ved Kongens Lifgarde til Hest, Bryllup med Jomf. Sophia Amalia Steensen.
23. Juli. Vdi Kiøbenhafns Universitet creerede Facultatis Philosophiæ Decanus Mag. Johan Bircherod 147 Studiosis, blant

1) Harring og Stagstrup Sogne. Han boede i Rosholm.

2) Om Vilhelm Schmidt se iøvrigt Molbechs Uddrag, Registret. Bircherod og han kom efterhaanden til at staa i et meget skarpt Modsætningsforhold, og S. skal kort forinden sin Død have støvnet B. til inden Aar og Dag at møde ham for Guds Domstol.

3) Naschou.

4) Holm.

5) Lehsten.

1695.

hvilke vaar Martinus Casparus Wolfburg, Hr. Jochum Friderich Wolfburgs, Pastoris Fielstadiensis in Fionia, hans Søn, som ichun vaar 9 Aar og 2 Maa-neder gammel.

- 2.(12.) August. *) Tildrog sig en stor Ulyche i Øresund strax ved Skovshovet, idet at en Hører af Friderichsstad Skole i Norge, ved Nafn Nicolaj Christophersen Malmøe, som hafde stollen 700 Rdl. fra Henric Augustinissøn Rothmand, Skolemester sammesteds, og derfor nu bleff til Skibs nedført at gaa paa Bremerholm i Jern sin Lifs Tiid, hand sneeg sig til og gaf bemelte Hendr. Rothmann, som vaar inden Skibsborde med sig, udi Brystet et Par dødelig Knifslag og sig self strax derpaa ud i Hafvet styrtede, da Skibet gick for sine fulde Seyl.
- 6.(26.) August. Hafde Hr. Niels Friis, Sognepræst til Mørke og Vildsager Meenigheder i Aarhus Stiftt, Bryllup hiemme hos sig self med Birgitte Sommer, hans Antecessoris Hr. Søren Sommers Daatter.
- 15.(25.) August. Vd paa Aftenen døde i sin Præstegaard Mag. Hans Bang, Sognepræst i Steenløse Kald i Selland, af en hefftig Phrenesi, hvoraf hand i nogle Dagis Tiid vaar betagen.
23. August (2. Sept.). Tvende Præstmænd, Hr. Bagge Christophersen Castanæus¹⁾ og Hr. Peder Bertelsen Friede, den første til Thorstrup og Horne, den anden til Erstrup²⁾ og Jorderup, i Riber Domkirke af Biscop Anker Ankersen indviede.
24. August (3. Sept.). Stod jeg tilligemed Sr. Hans Bentzon af Solngaardsholm Fadder i St. Botulphi Kircke af Christopher de Hemmers liden Datter, Karen de Hemmer, som blef døbt af vor Sognepr. M. Peder Rheenberg.
- 4.(14.) Septbr. I Viborg Domkirke indviede Episcopus D. Henricus Gerner Dn. Abrahamum Lucæ Calovium til Sognepræst i Romdrup og Klarup.
- 11.(21.) Septbr. Blef Prindtz Christians Liig, som for nogle Dage siden vaar ind i Issefjorden for Roskild til Skibs ankommen, derfra med Process til Domkirken opført og i den kongelig Begravelse udi Choret nedsat.
24. Septbr. Blef Capitain Christian Spormand for det Manddrabs Skyld, som hand for 15 Uger siden hafde begaaen, i Fladstrand arqvebuseret.
26. Septbr. Hafde Mag. Christen Borch, Sognepræst i Fridericia, Bryllup i Riibe med Episcopi Ripensis M. Ancker Ankersens yngste Daatter.
28. Septbr. (8. Okt.). Confirmerede jeg Jochum Bergen, Theologiæ Studiosum, til Wreilef og Hestrup Deigne-Kald, hvortil hand af Patronessen, Velbr. Fr. Oberstinde Helvig Krabbe, vaar voceret.
29. Septbr. Iver Caspersen Schøller, Borgemester paa Christianshafn, døde sammesteds, anno ætatis . . .

1) Carstensen.

2) Leirskov.

1695.

30. Septbr. (10. Okt.). Gaf jeg Sognepræsten til Wreilef Hr. Christen Spliid min skriftlig Tilladelse, at hand motte i en af sine Sognekirker til publicam absolutionem antage Jens Worm, Foget paa Wreilef Kloster, som af et Qvindfolk i Hasseriis ved Aalborg vaar forleeden Vinter for Barnefader udlagt.
9. Oktober. Hafde Hr. Claus Michelsen¹⁾, Sognepræst til Hiortals Meenighed i Vendsyssel, Bryllup i Dronninglunds Præstegaard med Kirsten Olufsdatter, filia Dn. Olai Krægi, Pastoris Vrenstadiensis.
10. Oktober. Hafde Hr. Jacob Ersleb, Sognepræst til Alsted og Biergeby Meenigheder paa Morsøe, Bryllup med . . .
- 13.(23.) Oktober. Der Sognepræstens til Mariager Meenighed, M. Johan Hyphofs, Personal-Capellan, Hr. Philip Mogensens, vilde i Sem Kirke |: som er Annex til Mariager |: Gudstieniste forrette og hafde ladet sig for Alteret sine Messeklæder iføre, segnede hand sammesteds in ipso functione ned til Jorden og døde paa Steden.
- 14.(24.) Oktober. Hafde M. Johan Eiler Schmit, Diaconus til den Tydske St. Peders Kirke i Kiøbenhafn, Bryllup med Anna Catharinæ Kellinghusens, Andreas Kellinghusens (fornemme Kiøbmands der i Staden) Datter.
- 16.(26.) Oktober. Blef Borgmester Ivar Caspersen Schiøllers Liig begravete i . . .
20. Oktober. Vaar jeg om Effermiddagen udi Assessor Hofmands Huus og paa min kiere Fetters, M. Johan Bircheros, Philosophiæ Professoris Regii og Assessoris in Consistoriali Collegio, hans Vegne bekom Tilsagn og Ja paa den sal. Mand Stifdatter, Mademoiselle Karen Margrete Hansdatter.
22. Oktober. Der Klocken vaar 2 om Natten døde paa Kockedal i Hanherrid udi Barnsnød Velbr. Fru Ingeborg Seefeld, som først hafde haft til Egte: Palle Rantzow²⁾ og siden Diderich Christian Braes³⁾, anno ætat. 42.
23. Oktober. Hafde Claus Rask, Regius Consiliarius, Politimester, Assessor i Høyeste Rett og Consul Hafniensis, Bryllup i Kiøbenhafn med sin anden Hustrue, Anna Margreta Lorentz.
30. Oktober. Blef afgangne Justitz- og Kammer-Raads samt General-Told-Inspecteurs Edvard Krusis Liig udi St. Nicolai Kirke i Kiøbenhafn om Aftenen begravet.
- 2.(12.) November. Tilbringis mig Skrivelse fra Hr. Hans Spielderup, Sognepræst til Skinnerup og Capellan i Thysted, hvorudi hand søger at excusere sig for de hannem tillagte Excesser og beder, at hand fremdelis ved sit Kald og Brød maa forblive og lover, at ingen Klagemaal fremdeelis over hannem skal hõris.

¹⁾ Zimmermann.

²⁾ Palle Rantzau til Bratskov. D. Adels Aarb. XXXI, S. 463.

³⁾ Justitsraad Diderik Chr. Braës. D. Adels Aarb. XXXI, S. 463.

1695.

- 6.(16.) November. Indviiede Episcopus Hafniensis Doct. Hendric Bornemann i Vor Frue Kirke Mag. L a f r i d t z T h u r e¹⁾ til Sognepræst til den hollandske-lutherske Meenighed i Kiøbenhafn.
9. November. Om Aftenen Kl. 9 døde Mag. Niels Jørgensen Seerup, fordum Sognepræst til Them og siden til Houbro og Skiellerup Meenigheder i Jylland, anno ætatis 92, ministerii 56.
- 12.(22.) November. Ledsagede jeg Velbr. Fru Ingeborg Seefelds Liig udi en fornemme Comitatus fra Kockedall til Torslef Kircke, hvor jeg og Liigprædiken over hende holdte. I Odense havde Hr. Peder Winther, Sognepræst till Føns og Ørslef Meenigheder i Fyen, Bryllup med sin anden Hustrue, Euphrusina Lujæ, Dr. Christian Hendric Lujæ, Medici practici sammesteds og Assessor i Consistorial-Collegio, hans Daatter.
14. November. Om Eftermiddagen kom jeg hjem til Aalborg igien, hvor jeg fant for mig Hr. Christen Splids, Pastoris Wreileviensis, Skrifvelse, i hvilken mig tilkiendegivis den forargelige Enormitet, som Sognepræsten i Ugilt Sogn, Hr. Pors Hammer, d. 6. hujus haver i sin Kirke begangen. Døde i sin Præstegaard Hr. Jacob Burchart²⁾, Sognepræst til Alsted.
- 19.(29.) November. Udstædde jeg skriftlig Ordre til Provsten i Venneberg Herrid, Hr. Peder Christensen i Ruberg, at hand Hr. Pors Hammer i Ugilt til Spørsmaal og Vidnisbyrds Paahørelse skulde for sig indkalde, anlangendis den forargelig Gierning, som af hannem for kort Tiid siden ved Skriftestolen er begaaen, saa og paa mine Vegne forkynde hannem en Suspension ab officio indtil Sagens Uddrag³⁾.
- *) Døde i Kiøbenhafn Velbr. Holger Tott, Kongl. Estats-Raad, an. ætatis 49. Havde i forrige Tiider været en Mand af store Midler, men endte sit Lefnet i en arm Tilstand.
22. November (2. Decbr.). Ordinerer Biscop Ankersen i Riibe disse trej Præster: Hr. Thomas Henningsen Mariager, Sognepræst til Bording Sogner, Hr. Hans Terpger Wandel⁴⁾, Sognepræst i Fouling og Holsted, Hr. Christian Engelstofft, Sognepræst til Synderhoe Meenigheder.
27. November (7. Decbr.). Ordinerede jeg i Herrens Nafn udi St. Botulphi Kirke trende hæderlige Præstmænd, som vaare disse: Hr. Jens Andersen⁵⁾, Pastor adjunctus til Understed og Karop Meenigheder i Børlumherr., Hr. Moridtz Andersen Nors, Pastor adjunctus til Synder-

1) Thura.

2) Borchardsen ell. Borch.

3) 24. November var Hammer hos B. »med ydmyg Sollicitation om Perdon for sin Forseeelse«. 11. December blev der afsagt Dom over Hammer, at hans Provst paa hans Vegne skulde Menigheden »publice deprecere« og at H. skulde betale 50 Rdl. i Mulkt.

4) Johan Wandal Nielsen Terpager.

5) Sneebang.

1695.

haa og Hørsted Meenigheder i Hassingherrid udi Thy, og Hr. Hans Søfrensen Faber, Medtiener til Harredslef, Seyelstrup og Racheby Meenigheder i Vendsyssel.

Ledsagede jeg om Eftermiddagen til sit Leyersted i vor Sognekirke Christopher Friedenreichs Liig, som vaar Apotekerens i Viborg, Daniel Friedenreichs Søn og Aalborg Skole freqventerede, og vaar hand for 8 Dage siden i sin Morbroders Mag. Søfren Wares Huus af Smaapokker hendød.

4. December. I Odense hafde Claus¹⁾, Kongl. bestalter Stads-Apotheker sammesteds, Bryllup med Cathrine Becker, Jacob Gottfried Bechers Datter.
- 5.(15.) December. Hr. Hans Thomassen Bondum, Sognepræst til Harredslef, Racheby og Segelstrup Meenigheder i Vendsyssel, døde efter en langvarig Siugdøm om Formiddagen Kl. 7.
- 9.(19.) December. Stod jeg, tilligemed Borgemester Hermand Verkmester og Byfogden Lafridtz Svendsen, Fadder i St. Botulphi Kirke af Hospitalsforstanderens Matthias Juuls liden Søn, Christian Juul.
25. December (4. Jan.). Forfæhrede Dr. Henric Christian Lujæ, Assessor i Consistorial-Collegio og Medicus Practicus i Fyen, til St. Knuds Kirkes Alter i Odense et skjønt Par store Sølf-Liusestager 500 Daller Værd.
- I Riibe døde Provstens og Sognepræstens til Domkirken sammesteds Mag. Severini Serupii Hustrue, Dorte Margrethe Terpager.
26. December (5. Jan.). Døde i Korsør Matthias Valentin von Wedel, Kongl. Oberst Lieutenant og Commendant paa Korsør Slot, anno ætatis 67.

1696.

- 8.(18.) Januar. I Viborg Domkirke bleve disse tvende Præster, Hr. Zacharias Jacobsen Baudelin, Præst i Wroe og Sønder-Resen, og Hr. Hendric Christensen Morsing, Sognepræst i Hierch og Harre, af Biscoppen Dr. Gerner indviiede.
- 9.(19.) Januar. Døde i Kiøbenhafn Clemend Succow, Kongl. Mayestets Krigs-Commissarius og Cammer-Advocat, anno ætatis 52.
17. Januar. Døde i sin Præstegaard Hr. Mouridtz Jensen, Sognepræst til Birkerøds Meenighed i Selland, af en pleuritide.
- Blef Sognepræsten til Worbasse og Greene Sogner, Hr. Jørgen Jørgensen Bang, i Riber Domkirke af Biscoppen Ancker Anckersen ordinerit.
- 19.(29.) Januar. Efter Sognepræstens Hr. Melchior Hiarde-mails Recommendation bevilgede jeg Niels Muus, Ludi-rectori Sæbyensi, at antage til Collegam eller Hører i samme Skole en Studiosum, der i Byen fød, nafnlig Hans Ferslev, udi Sebald Bilefelds Sted, som udi disse Dage hafde resigneret.

¹⁾ Oldenburg.

1696.

- 20.(30.) Januar. Døde i Kiøbenhafn Jens Christensen, Oeconomus udi det kongl. Communitet sammesteds, anno ætatis . . . , der hand bemelte Oeconomie paa trettende Aar hafde administreret.
30. Januar. Blef General-Major Rantzow¹⁾ Frues, Fru. Reichaus Liig i dend tydske St. Peders Kirke hæderligen begravet.
- 11.(21.) Februar. Om Aftenen døde i Helsingør Mag. Iver Grøngaard, Sognepræst til den danske Meenighed sammesteds og Proust over Cronborg-Lynge Herrid. Hands Død foraarsagedis af en ulykkelig Hendelse, at hand nogle Uger tilforn faldt af en Vogn og brød sit Been.
- 12.(22.) Februar. Døde i Kiøbenhafn Diderich Drejer, Prior eller Forstander i Wartou sammesteds.
13. Februar. Den velbedagede Matrone, Margrete Cheitum, Sal. Christen Andersens Dverrigs, fordum kongl. Cancelli-Raads, Assessors i Høyeste-Rett og Borgemesters i Kiøbenhafn, efterlatte Enke, døde paa sin Gaard Kornerup i Selland om Middagen, anno ætat. 74.
15. Februar. Efter kongl. Forordnings Tilhold giver Sognepræsten i Mosberg mig tilkiende, at Forlovelse og Ja-Ord er for nogen Tiid siden skiedt udi hans Sogn imellem Cancelli-Raad Jespersens Søn af Aalborg, Mons. Jesper Nielsen, og Eiler Eilersens Daatter paa Eskiær, Karen Eilersdaatter Holm.
- 19.(29.) Februar. Hafde Hr. Jens Andersen²⁾, Sognepræst i Understed og Karop i Vendsyssel, Bryllup med Hr. Anthonii Marcussens [olim Syminystæ ibid.] efterlatte Enke.
21. Februar (2. Marts). Indviede Episcopus Ripensis udi sin Domkirke Peder Claussøn Montoppidan³⁾ til Sognepræst udi Weirsø⁴⁾ Meenighed.
26. Februar (7. Marts). Om Natten døde i Kiøbenhafn Karen Eskildsdatter, forrige Communitatis Regiæ Oeconomi Sal. Jens Christensens efterlatte Enke, 5 Uger efter bemelte sin Hosbonds dødelig Afgang.
27. Februar (8. Marts). Forrettede jeg om Middagen min Fetters Mag. Johan Bircherods, Philosophiæ Professoris Regii, et Collegii Consistorialis Assessoris, og hans Kieristis, Karen Margrethe Hansdatters, Brudevielse i hendis sal. Forældris Gaard.
- Om Morgenens døde Hr. Ove Christensøn Montoppidan, Sognepræst til Skallerup og Venneberg Meenigheder i Vendsyssel, efter en langvarig Siugdøm, anno æt. 56, Ministerii
- 1.(11.) Marts. Døde Hr. Friderich Kock, Sognepræst i Vissby i Jylland udi Riber Stiftt og Proust i
- 5.(15.) Marts. Hafde Hr. Hans Faber, Sognepræst til Harredslef, Seyelstrup og Racheby Meenigheder i Vendsyssel,

1) Ditlev Rantzau til Vinderslevgaard. g. m. Anna Sofie Reichow.

2) Sneebang.

3) Biergbye.

4) Vedersø.

1696.

Bryllup med Birgitte Pedersdatter, hans Antecessoris penultimi, Sal. Hr. Peder Povelens Enke.

- 11.(21.) Marts. Fra Mons. Hans Skadde, M. Peder Skades, Scholæ Rectoris Roeschildensis Søn, nu i Amsterdam i Holland vaanende, bekom jeg Skrivelse d. 3. Martij St. n. daterit, hvordudi hand inviterer mig til sit Bryllup, som skal holdis inden denne Maanets Udgang med Cancelli-Raads Marcus Maybooms Daatter, Jomf. Cathrina Maybom i Amsterdam. Men saa lang en Bryllupsreyse tager jeg mig neppelig paa.

I Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn indvies af Biscoppen Dr. Henric Bornemann disse 8 Præster: Hr. Frideric Christian Bircherod, Sognepræst til Birkrøds Meenighed i Chronborgherrid, Hr. Rasmus Horne, Sognepræst til Kallehave i Borseherrid, Hr. Rasmus Dumetius¹⁾, Sognepræst til Toxverd i Hammersherr., Hr. Peder Top, Sognepræst til Karlebo i Kronborgherrid, Hr. Claus Carstensen²⁾, Sognepræst til Førsef i Vesterflakkebergherr., Hr. Laurids Sonne³⁾, Sognepræst til Porskier paa Bornholm, Hr. Waldemar⁴⁾ Dankel, Medtiener til Trinitatis K. Hafniæ, Hr. Ephraim Rensborg, Præst i Vestindien.

Blef afgangne Hr. Jørgen Bielkes, Ridders og Vice-Statholders etc., Liig fra Landet i Kiøbenhafn indført og der i Hellig Trefoldigheds Kirke om Aftenen ved en høyanseenlig Comitæt begravet.

- 15.(25.) Marts. I Unløse i Selland afbrente om Formiddagen, tilligemed nogle andre Bøndergaarde, Capellanen Hr. Oluf Bagges Huus med aldt hvis hand eyedede, der hand stod og forrettede Communionen for Alteret.
- 17.(27.) Marts. Bevilgede jeg Jørgen Christensen Leggaard, efter hans skriftlig Anmodning samt Sognepræstens Hr. Frideric Blockis Intercession, at hand ene maa holde dansk og tysk Læse- og Skriver-Skole i Hals By for Børnene sammesteds.
28. Marts. *) Paa den Sædegaard Bierre i Aarhus Stift i Jylland tildrog sig en stor Ulycke, i det at en ung Adelsmand, sammesteds boendis, ved Nafn Johan Jørgen Unger, blef om Aftenen sildig, der hand hafde lagt sig paa sin Seng at sove, af sin egen Tiener forsetligviis ihielskut.
2. April. Hafde Kammer-Raad Jens Vissing Bryllup paa Waaer [en Herregaard i Viborg Stift i Jylland] med Ingeborg Foss, Matthiæ Filia, afgangne Hans Thøgerssen Lassens Enke.
- 6.(16.) April. Døde paa Nygaard i Jylland i Riber Stift Rasmus Basse, Kongl. Mayts. af Dannemark Oberst til Hest.
- 8.(18.) April. Indviede jeg i St. Botulphi Kirke Sognepræsten til Skallerup og Wenneberg Meenigheder i Vendsyssel, Hr. Jens Christensen Elling.

1) Dumetrius.

2) Carstens.

3) Maa være: Oluf Olufsen Sonne til Pedersker.

4) Folkmar.

1696.

17. April. Døde i Viborg Hr. Christen Kiærgaard, Sognepræst til Dragstrup og Skallerup Meenigheder paa Morsøe, anno Ministerii primo.
- 20.(30.) April. Fulgte jeg om Middagen M. Søfren Wares, Scholæ Rectoris Søn, Hendrich Ware, et 8 Uger gammelt Barn, dets Liig til sin Hvilested udi St. Botulphi Kirke.
25. April. Hr. Peder Lund, Sognepræst i Skyum udi Thy, indgaf til mig et skriftlig Klagemaal over Landsdommer Helverskovs Frue paa Irup, Helvig Itzen, at hun sidst afvigt Dominica Qvasimodogeniti havde i Kirken, mit under Prædike-Tienistens Forretning, en sær Enormitet begaaen¹).
28. April (8. Maj). I Hiøring udi Vendsyssel døde om Aftenen Hr. Lafridtz Pedersen, fordum Sognepræst til St. Catharinæ, St. Hans og St. Olufs Kirker sammesteds, hvilket sit Præstekald hand dog for 3 Aar siden havde til Hr. Jørgen Finken hof afstaaen.
29. April (9. Maj). I Viborg Domkirke bleff Hr. Niels Jacobsen Uldenius²) af Biscop Gerner ordinerit Sognepræst til Gundested og Ulstrup, hvilket Kald hand erlangede ved den gamle Præstes godvillige Afstaaelse.
Døde i Thisted Hr. Lafridtz Mouridtsen Wibtofft³), Medtiener til St. Catharinæ, St. Hansis og St. Olufs Kirker i Hiøring, og Skolemester ibid., anno ætatis, Ministerii secundo, der hand i langsømmelig Tiid havde vaaren hemiplecticus.
30. April (10. Maj). Om Formiddagen Kl. 10 døde, efter en meget langvarig Siugdum, Hr. Peiter Thess, Præst i Øster- og Vester-Hassing Meenigheder udi Vendsyssel.
- 1.(11.) Maj. Om Eftermiddagen Kl. . . . døde i Aaby Præstegaard i Vendsyssel Hr. Hans Tancke, Sognepræst til bemelte Aaby og Biersted Meenigheder, Vir gravis, potens et eruditus, anno ætat. . . .
- 6.(16.) Maj. Blef Hr. Otthe Jørgensen⁴), hid indtil Huus-Kapellan hos Sognepræsten til Botulphi Kirke Mag. Rheenberg, af Stifts-Befalningsmanden Hr. Henning Mejer cron [cujus nomine literis vocationis subscripsit Nicolaus Jespersenius] og mig, efter det os udi Aalborg Skoles Fundatz forleenet Jus patronatus, kaldet og beskikket til at være Præst udi Vester- og Øster-Hassing Sogner i Vendsyssel i afgangne Hr. Peter Thesis Sted.
- 11.(21.) Maj. Tog jeg om Morgenen gandske tilig over til Aaby i Vendsyssel, hvor jeg udi en fornemme og anseelig Comitæt ledsagede Sognepræstens ibid. Sal. Hr. Hans Povel sen Tancks Liig til sit Hvilested udi samme sin Sognekirke og self, efter Vennernes Begiering, forrettede Liig-Prædiken over hannem.
- 14.(24.) Maj. Fick Hr. Jens Vint her, hactenus Comminister Ecclesiarum Aaby et Biersted, min Collatz og Forskrivelse

1) Se videre herom Molbechs Uddr. S. 318.

2) Ullitz.

3) Widsted.

4) Steenløse.

1696.

til bemelte tvende Meenigheder, saavel som Herrids-Prousten Hr. Hans Rosenberg, for at vorde dennem førstkommende Søndag som ret Sognepræst forrestillet i afgangne Hr. Hans Tankis Sted.

- 19.(29.) Maj. Stod jeg Fadder af Cancellie-Raad Niels Jespersens liden Daatter Anne-Margrete, som blef i St. Botulphi Kirke døbt af Hr. Otthe Jørgensen.
23. Maj (2. Juni). Om Formiddagen Kl. 8 døde Hr. Mogens Gundessøn¹⁾, Sognepræst i Nykiøbing paa Morss og til de annexerede Løderup og Elsøe Meenigheder, der havde vaaren Præst først i Skaane udi . . . Aar, siden i Viborg Stift i . . . Aar, og endelig i benefnte Nykiøbings By paa det flortende Aar.
24. Maj (3. Juni). Døde i Kiøbenhafn, efter en meget langvarig Svaghed, Fr. Anne Margrete Iisenberg²⁾, Estats-Raad Albert Gyldenspars Frue, an. ætat. 46.
26. Maj (5. Juni). Bckom Hr. Niels Lafridtzen Holm min Collatz og Forskrivelse til Meenighederne i Nykiøbing, Løderup og Elsøe, samt til Prousten i Sønder Morsøe, Hr. Madtz Skytte, for at vorde i samme Sogner som ret Sognepræst indsat udi afgangne Hr. Mogens Gundesens Sted, efterat hand nu paa trettende Aars Tiid havde vaaren Medtiener sammesteds.
- Tog min Fetter M. Johan Bircherod og hans Kieriste om Eftermiddagen Kl. 3 fra Aalborg (hvor de, siden deris Bryllup, snart i 13 Uger sig for deris Skiftes Skyld havde opholdt), og begaf sig nu paa Hiemreysen til Kiøbenhafn.
29. Maj. Kaldede og beskickedede jeg Olaum Michaëlis Wesschefeld, secundæ Classis Collegam in Schola Alburgensi et Philosoph. Baccalaureum, til at være Degn i Vester- og Øster Hassinge Sogner udi Vendsyssel i afgangne . . .
30. Maj. Døde i Ringsted Kirsten Christensdatter, Sognepræstens ibidem og Proustens i Ringstedherrid Mag. Christen Blichfelds Hustrue.
31. Maj (10. Juni). Døde i Farum Præstegaard i Sædland Hr. Niels Nielsen Gullandsfar³⁾, Pastor emeritus til samme Farum Sogn, som hand førend sin dødelig Afgang for sin Svoger-Søn Hr. Hermand Vinding havde afstaaen.

*) I Græsted Kirke i Selland tildrog sig en stær forargelig abus, i det Sognepræsten Hr. Christian Gielsing⁴⁾, fordi hand var vred paa Capellanen sammesteds, Hr. Christopher Lucassen⁵⁾, og intet Offer undte hannem, viisde den gandske Meenighed, der 2 eller 3 havde ofret, ned fra Alteret og forbød dem hverken at ofre ham selv eller Capellanen, men sagde, at de kunde ofre Capellanen i Krohuset og ham self hiemme.

¹⁾ Helsingborg.

²⁾ Iserberg.

³⁾ Gottlænder.

⁴⁾ Gielsing.

⁵⁾ Friis. Efterfulgte 1698 Gielsing i Embedet.

· 1696.

- 1.(11.) Juni. Holdte Mag. Anders Brun, Sognepræst til Christianshafns Meenighed, sin Afskieds Prædiken i Vor Frelseris Kirke sammesteds, efterat hand af Kongl. Mayt. vaar kaldet der fra til at være Sognepræst ved Domkirken i Bergen.
- 3.(13.) Juni. Gaf jeg min Tienere Johande Rhode, der hand paa tredie Aar hafde vaaren i mit Brød, sin Afskied og antog i hans Sted Moridtz Jacobsen Borkhost, Sal. Hr. Jacob Borchostis [qvondam Pastoris Broustensis et Hannomarchiæ Orientalis Præpositi] Søn.
- Om Morgenen døde i sin Præstegaard Hr. Frandtzt Hanssen Hagedorn, Sognepræst til Soelbiørg og Sundby Meenigheder paa Mørsøe, an. ætat.
- 4.(14.) Juni. Kaldede og beskichede jeg Lavridtz Wæbo, en velbereyst Studiosum, til at være Degn udi Rheer, Hanstedt og Wixøe Sogner i Thye udi afgangne Børge Søfrensens Sted og lod hannem sit Juramentum for mig derpaa aflegge.
- 7.(17.) Juni. Hafde jeg Scholæ Alburgensis Rectorem Mag. Søfren Ware hos mig og lod hannem viide, at jeg til den (ved Olai Michaëlidis Bortkomst) vacerende anden Leitzis Pladzt gierne vilde have befordret Christophoro Mumium, Philos. Baccalaureum, som paa 2 Aars Tiid hafde vaaren Collegæ Scholæ Tistadiensis.
- 9.(19.) Juni. Hafde Capitain Hans Pedersen Normanntil Gierumsgaard Bryllup i Ellinge udi Vendsyssel med Else Christensdatter, Sal. Hr. Christen
- 10.(20.) Juni. Hafde Hr. Johan Ocksen, Præst til St. Mariæ Kirke i Flensburg, Bryllup i Kiøbenhafn med Anna Peters
- 17.(27.) Juni. Døde Mag. Oluff Jacobsen Borchmann, Sognepræst til Domkirken i Trundhiem saa og Dom-Proust og Canonicus ibidem.
- In Synodo Roëschildensi constituerede Biscop Bornemann disse 3 Prouster: Mag. Jens Skielderup, Sognepræst paa Sorøe, til Proust i,¹⁾ M: Lauridtz Aagaard i Helsingør til Proust i Cronborg-Liunge Herrid og M. Lauritz Gregersen Wellejum i Hammer til Proust i Hammerherrid.
23. Juni. Claus Tausan, Secreterer, døde i Kiøbenhafn, an. ætat. 59.
24. Juni (4. Juli). *) Friderich, Greve af Laurwigen, Kongl. Mayts. af Dannemark Kammerherre og hans høye Excellentzis Statholder Hr. Ulrich Frideric Gyldenløves eldste Søn, en velartende ung Herre, øm hvilken der var braf Forhaabning, døde hasteligen af et Slagflod til Kølñ am Rhein, paa sin Udenlandsreyse, anno ætat.
25. Juni (5. Juli). Hafde Ambt-Skriveren ofver Koldinghuus Ambt, Peder Pedersen, Bryllup i Kiøbenhafn med Anna Catharina Petersdatter Møller.
28. Juni (8. Juli). Døde paa St. Knuds Kloster i Odense Niels Lassen, fordum Præsident udi Nyborg, af Steen og Podagra med stor Piine.

1) Alsted Herred.

1696.

29. Juni (9. Juli). Om Natten imellem Søndag og Mandag døde paa Holkenhaun udi Fyen Velbaarne Hr. Eiler Holck, Friherre af Holkenhafn, Ridder af Dannebrogue, Kongl. Mayts. Geheime
30. Juni (10. Juli). Hafde Anders Kellinghusen, en af Kiøbenhafns fornemmeste Kiøbmænd, Bryllup i Kiøge med Abigail Ribber, afgangne Hans Mortensens, incluti qvondam Mercatoris ibidem, efterlatte Enke.
- 8.(18.) Juli. Hafde Hr. Willum Stenblok, Sognepræst til Høyslef, Lundøe og Dommerby Meenigheder i Viborg Stift, Bryllup paa Gjøll, et lidet Eiland i Limfjorden, med sin anden Hustru
- 9.(19.) Juli. Blef afgangne Estats-Raad Albert Gyldenspars Liig om Aftenen begravet i
- 15.(25.) Juli. Hafde Johan Friderich Bartholin, Mathematicum inferiorum Professor i det kongl. Kiøbenhafns Universitet, Bryllup paa Lindholm i Selland med
22. Juli. *) Hr. Hans Frideric Levetzou til Oxholm og Restrup, Ridder af Dannebrogue, Kongl. Mayts. af Danmark Geheime Raad og General-Lieutenant til Hest, døde paa Oxholm i Jylland om Mørgenen Kl.
- I Egersund Kirke i Norge ordinerede Episcopus Stavangriensis M. Hans Munck Sognepræsten i Norstrand udi Ryefolcke Prousti Hr. Hans Søfrensen Godsens.
30. Juli. Døde i Thisted Hr. Hans Jacobsen Spielderup, Medtiener til Thisted og Tilsted Meenigheder og Præst til Skinderup.
- 1.(11.) August. Blef Conferentz-Raad Hr. Detlef Reventlov, saa og Conferentz-Raad Hr. Johan Hugo von Lenten af Rege Daniæ beskikkede til at være Hans Mayestets Geheime-Raad.
3. August. Tilbragdis mig Kongl. Mayts. allernaadigst Bref og Befalning af d. 28. hujus (!), som formelder, at efterdi Elias Hanssøn haver icke, den Tiid hand Kongebref paa Dragstrup og Skallerup Præstekald bekom, ladet sig merke, at hand tilforn Leyermaal haver begaaen, skal jeg samme Kaldsbref strax igien fra hannem lade affordre og i Cancelliet til Cassering indsende. Jeg efterkom samme Tiime Hans Mayestets Villie, kaldede bem. Studiosum for mig og hannem denne uangenehm Tiidende bebudede, annammede derhos Kongens Vocationsbref af ham og det nestfølgende Postdag til Cancelliet overskikkede.
4. August. Skref jeg om Morgenens tilig fra Øsløs Præstegaard til Justitz-Raad Povel Vinding i Kiøbenhafn og hannem mine skriftlige Besværinger og Beskyldninger imod Mag. Oluf Biørns mangfoldige Formastelser tilskikkede, paa det mand udi Kongens Cancelli motte erfahre, viide og see, hvad Føye og Skæl jeg hafde hannem paa sit Embede at tiltale.
- 5.(15.) August. I Viborg Domkirke tvende Præster af Biscop Gerner indviiede, nemlig Hr. Iver Envoldsen Burgallan¹⁾, Medtiener til Strandby, Biørnsholm og Malle Sogner,

¹⁾ Wagaard.

1696.

og Hr. Peder Christensen Worgod, Medtiener til Nørby, Sønderby og Lesten Meenigheder.

10. August. *) Bekom jeg Kongl. Mayts. allernaadigst Befaling og Skrivelse d. 1. August, Hafniæ daterit, hvorved jeg befahlis Mag. Oluf Biørn, Sognepræst i Thisted, fra sit Embede, (saa fremt det icke allerede vaar skied,) strax at suspendere.
12. August. Stod jeg i Vor Frue Kirke Fadder af Hr. Povel Mørkis, Capellanens ibid., liden Daatter Kirstine, som blef døbt af Sognepræsten M. Jacob Langebeck.
14. August. Hr. Jørgen Prahl, Sognepræst for Skudenæs Præstegield udi Carmsunds Prousti i Norge, blef i Christianssands Kircke af Episcopo loci Johanne Munchio indviet.
15. August. Om Morgen Kl. halfg. 5 døde i sin Præstegaard Hr. Niels Stenstrup, Sognepræst til Øsløs, Vesløs og Arup Meenigheder og Proust i Vesterhanherrid i Vendelbo Stift, an. ætat. 52, ministerii 23.
16. August. Døde i Kiøbenhafn Velbr. Christian Friderich Krag, Oberst Palle Krags til Katholm og Friherinde Hille Trolles Søn, et 5 Aar gammelt Barn.
24. August. Prædikede jeg udi Øsløs Kirke Liigprædiken over Proustens i Vester Hanherrid Sal. Hr. Niels Stenstrups Liig.
- 2.(12.) Septbr. Hafde Frandtze Adolph Walter, Kongl. Taxateur ved Kiøbenhafns Toldbod, Bryllup Hafniæ med Giertrud Bruns.
- 11.(21.) Septbr. Om Formiddagen Kl. 6 døde i Aalborg D. Niels Jespersøn, fordum Medicus Practicus sammesteds, nu Kongl. Cancelli-Raad og Assessor i Consistorial-Collegio, an. ætat. 58.
13. Septbr. Intercederede en god Ven hos mig paa den nederste Hørers i Aalborg Skole, Jens Skottenburgs Vegne med Begiering, at det motte hannem tilladis sig i Egte-standen at begive og dog ved Skolebestillingen at forblive.
15. Septbr. Hafde Hr. Søfren Bie, Sognepræst til Nykirck og Foborg Meenigheder i Riber Stift, og Agnes Hede vig Margravin, Christian Margravs [qvondam apud Ducem Holsaticum lin. Glücksburg. Secretarii] Daatter, Bryllup tilhobe udi Hadersleb.
- Døde i Tinggaard Hr. Mogens Povel sen Østergaard, Sognepræst til Vestervig og Agger Meenigheder i Thy, anno ætatis 33, ministerii qvinto.
- 16.(26.) Septbr. Stod Oluf Judichers, Kongl. Eqvipage-Mesters paa Holmen, og Else Scaveniæ Fossis, Mag. Petri Fossii, Scholæ Metropolitanæ Rectoris Daatters, Bryllup i Kiøbenhafn.
- Blef Hr. Matthias Søfrensen Cormontanus, Capellan til Laastrup og Skals Meenigheder, ordinerit i Viborg Domkirke af Biscopen sammesteds, Dr. Gerner.
- 18.(28.) Septbr. Confirmerede jeg Jens Bødker, Studiosum, til Vestervig og Agger Sogners Degnekald, hvor til hand af Patronessen, Fru Cornelia Bicher, afgangne Joachim Irgens, vaar kaldet og beskicket i afgangne Lafridtz Transis Sted.

1696.

23. Septbr. Døde i Aalborg *Johan Stenbeck*, fordm Borge-
mester i Randers, men nu paa nogle Aars Tiid emeritus,
anno ætat. 63.
Om Aftenen blef den unge Greve af *Danneskiold*
og *Laurvig*, Hr. *Friderich Christians* [som
for 3 Maaneder siden vaar død i Tydskland,] hans Liig i
Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn pregtig begravet og i hans
Faders Statholder *Gyldenløves Graf* nedsat.
Hafde Hr. *Hans Toxverd*, Medtiener til Vor Frue
Kirke i Aarhus og Hospitalspræst ibidem, Bryllup i samme
Stad med *Anna Christina Pontoppidan*.
24. Septbr. Hafde *M. Frideric Christian Bircherod*,
Sognepræst til Birkerøds Meenighed i Selland, Bryllup i
Kiøge med *Johanna Gonzager*, Proustens i Jellinge
i Jylland, *M. Lawridtz Gonzagers Daatter*.
25. Septbr. Døde i Ramløse Præstegaard i Selland *Kirsten*
Jensdatter Bircherod, Sal. *M. Hans Kyses*,
fordum Sognepræstis til Ramløse og *Annise Meenigheder*
og *Proustis* i Holbo-Herrid, efterlatte Enke, anno ætat.
29. Septbr. (9. Okt.). Stod Velbr. *Tage Totts*, Kongl. Estats-
Raads, Ambtmands over Holbechs Ambt og Landsdommer
i Sælland, Bryllup i Kiøge med Jomfru *Petra Sophia*
Reetz, Sal. Hr. *Peter Reetsis*, fordm Kongl. Mayts.
Gross-Cancellers Daatter.
30. Septbr. (10. Okt.). Ledsagede jeg udi en fornemme Comitæ
Sal. *Cancelli-Raad Niels Jespersens* Liig til sit
Hvilested i Vor Frue Kirke i Aalborg og forrettede self
Tienisten med Jords Paakastelse og Liig-Prædiken over
hannem.
13. Oktober. Døde i Wissby Præstegaard udi Thy Hr. *Erich*
Holm, Sognepræst til samme Vissby og Heltborg Meenig-
heder, anno ætat.
- 14.(24.) Oktober. Indviiede *Episcopus Fionæ D. Thomas Kingo* i
St. Knuds Kirke i Odense disse 6¹⁾ Præster: Hr. *Peder*
Haar, Sognepræst til Langaa og Øxendrup, Hr. *Tho-*
mas Rostrop til²⁾, Hr. *Peder Bel-*
linge, Sogne-Capellan til Assens Meenighed, Hr. *Jens*
Rostrop, Medtiener i Nykiøbing udi Falster, Hr. *Peder*
*Frandtzen*³⁾, personal Capellan i Foborg.
- 18.(28.) Oktober. Døde i Kiøbenhafn om Aftenen *Peder Kyl-*
ling, *Botanicus Regius*.
21. Oktober. I vor Sognekirke indviiede jeg i den hellige Trefol-
digheds Nafn disse 3 hæderl. Præstmænd: Hr. *Michel*
*Frandsen*⁴⁾, Sognepræst til Øsløs, Vesløs og Arup Mee-
nigheder i Hanherrid, Hr. *Johan Torsøn*, Medtiener til
Thisted, Tilsted og Skinnerup Sogner udi Thy, og Hr.
Mads Mogens, Personal-Capellan hos *M. Peder*
*Rheen*berg i Aalborg.
22. Oktober. I Kiøbenhafn hafde Hr. *Hans Nielsen*, Sogne-
præst til paa Møen, Bryllup med *Anna Mar-*

1) 5.

2) Rostorph til Vaalse.

3) Rauberg.

4) Vogelius.

1696.

greta Kølischen, Sal. Doct. Caspar Kølischens, for-
dum Stads-Physici Hafniensis Daatter, udi hendis Mor-
broders Biscop Bornemanns Huus.

23. Oktober. Indviede Biscop Hans Munck i Christianssands Kirke
Hr. Ansteen Olufsen Fleckerøe til Sognepræ-
stens ibid. Medtiener ved Festningerne og Annexerne.
24. Oktober. Døde paa Frydendall i Selland Fru Sophia A ma-
lia Friis, Velbr. Johan Rantzous til Frydendall,
Kongl. Brigadiers Frue.
27. Oktober. Holdte den eldste af Kongens naturlige Sønner, Hans
Høye Excellentz Hr. Christian Gyldenløve, sit Bilager
i Kiøbenhavn med Hans Høye Excellentzis, Statholder og
Generalfeltmarskals Hr. Ulric Frideric Gyldenløves Datter,
Frøiken Charlotta Amalia. Hans Kongl. Mayt.
fremlidde self Bruden til Copulationen, som blef paa Dansk
forrettet af Hr. Christian Rudolph Müller, SS. Theol. Prof.
i det ridderlig Academie og kongl. Tydsk Hofprædikant.
NB. Hæc referantur ad diem 27. Novembris.
28. Oktober (7. Nov.). Hafde den fornemmeste Kiøbmand i Nest-
ved Hans Hornemann Bryllup i Nysted i Lolland
med Margrethe Suhr.
31. Oktober (10. Nov.). Justus Daniel Stemann, Medi-
cinæ Doctor, som paa nogen Tiid hafver practicerit udi Itze-
hoe i Holsten, besøger mig om Formiddagen med denne
Begiering, at jeg vil hos gode Venner her i Byen, og særdeelis
hos Geistligheden, hielpe til, at hand maa som Stads-Physicus
bekomme en aarlig Pension til sin Underholdning, saa vil
hand sette sig ned her og practicere hos os. Jeg demonstrer
hannem den Difficultet, som her udi vil falde i dette for
ham at negociere, lover dog at tentere paa hans Vegne, hvad
mueligt kan være.
- 1.(11.) November. Døde i Kierteminde Johan Glysen, Borge-
mester sammesteds, en formuende Mand, som hafde førend
sin Død legerit til Byens Kirke og Præster, item til inden-
byes og udenbyes fattige, henved 5000 Rixdlrs. Capitaler.
6. November. Om Middagen ledsagede jeg, udi en høyfornemme
og adelig Comitæ, Hans Excellentzis Hr. Hans Frideric
Levetzaws, Ridders, Kongl. Mayts. Geheime Raads
og General-Lieutenants Liig, til sin Hvilested udi Oxholms
Kirke, kastede Jord paa det og forrettede siden Liigprædiken.
7. November. Ved Middagstiider døde udi Foborg i Fyen M. Mi-
chel Høyelse, Sognepræst sammesteds, efter en lang
udstanden Svaghed.
14. November. Demonstrerede jeg for Doct. Stemand, at det
icke letteligen vilde lade sig giøre at skaffe hannem Medici
Practici Spartam hos os efter de Conditioner og Postulata,
som hand hafde fremført. Hvorudofver hand resolverede
sig til at reyse sin Vey bort igien.
15. November. Fra Rheer Sogn i Thy refereris mig adskilligt om
Sognepræstens Hr. Jens Poulstrups uskikkelige For-
hold, baade i hans Huus og i hans Embede.
- *) Døde paa Boltinggaard udi Fyen Velbr. Hendric
Gyldenstiern, kongl. Cancelli-Raad og Prousti-Herre
udi Morss og Hanherrid i Vendelbo Stift.

1696.

16. November. Blef Sognepræsten i Foborg M. Michel Høy-
e l s e begravet.
25. November (5. Decbr.). *) Om Aftenen døde paa Birkelse i Vend-
syssel Velbr. O t t h e S k e e l, Herre til Birkelse, Hammel-
mose, Hiermidselfgaard, Ræfkier og Dybvad, Kongl. Mayts.
Estats- og Commerce-Raad, saa og Amtmand over Børg-
lum, Aastrup og Segelstrup Ampter, anno ætatis 61.
Hafde M. J o h a n C l e m e n d s e n B a r s c h e r,
Sognepræst til St. Peders Kirke i Slagelse, Bryllup ibidem
med sin Formands, Sal. M. M a t t h i a s C a s s e l s Enke,
A n n e F r i d e r i c h s d a t t e r E i s e n b e r g.
28. November (8. Decbr.). *) Constituerede og beskikkede jeg
E r n s t R a m e l til at være latinsk Skolemester i Skagen
og lod hannem derpaa sit juramentum for mig aflægge, saa-
som hand derforuden vaar af Kongl. Mayt. kaldet til Capel-
laniet sammesteds.
30. November. Hafde Velbyrd. W o l d e m a r R e e t z, Kongl.
Mayts. Major over Marinerne, Bryllup i Kiøbenhafn med
Jomfru D o r o t h e a T r o l l e.
- 2.(12.) December. Hafde M. C h r i s t o p h e r D i d e r i c F r i e -
d e n r e i c h, Sognepræst i Kalslund i Selland, Bryllup i
Kiøbenhafn med Catharina Giertrud Sangeloe¹).
- 4.(14.) December. Forretter jeg om Formiddagen i Botulphi Kirke
Præsteordination og indvier til Embedet disse tvende hæder-
lige Mænd: Hr. P e d e r H e n r i c s e n G o i s c h e, Sogne-
præst til Westervig og Ager Meenigheder udi Refsherrid i
Thy, og Hr. E r n s t R a m e l, Medtiener til Skagens Mee-
nighed i Hornsherrid.
6. December. Om Morgenen døde paa sin Gaard Sandagergaard i
Fyen H a n s K n u d s e n V i b o r g, Assessor i Admirali-
tets-Collegio, efter en meget langvarig Svaghed.
- 8.(18.) December. Vaar jeg til H a n s J o c h u m B r u n s, Merca-
toris Aalborgensis Bryllup med A n n a M a r g a r e t a
R a b a c o p h s k y, som blef holden i hendes Systemands
Hr. Mogens Dyres, ad Div. Botulphum Comministri Huus.
- 17.(27.) December. Om Aftenen Kl. 7 parenterede jeg i Vor Frue
Kirke i Aalborg udi Chors-Dørren over Velbaarne Sal. Hr.
Estats-Raad O t t h e S k i e l s Liig, der jeg først hafde
kast Jord paa det.
- 20.(30.) December. Døde i Kiøbenhafn C a t h a r i n a F i s k e r,
F r a n d s v o n H a g e n s, kongl. Assessors og Secreterers
i det Tydske Cancelli sammesteds, hans Frue.
24. December. Velbr. J ø r g e n S k e e l O t t h e s e n, Herre til
Broholm og Arreskov i Fyen, Kongl. Estats- og Cancellie-
Raad, døde paa Birkelse i Vendsyssel.
28. December (7. Jan.). Blef Assessor H a n s K n u d s e n V i -
b o r g s Liig i Kirke i Fyen begravet, og prædikede
over det Biscopen Doct. Thomas Kingo.
Døde i Helsingør G o d s k e C h r i s t e n s d a t t e r,
afg. Mag. D a v i d C h r i s t e n s e n s, fordem Sognepræst
til St. Olai Kirke sammesteds og Proust over Kronborg-
Ljungeherr., hans efterlatte Encke²).

1) Langelo.

2) Samme Indførsel under 29. s. M.

1696.

29. December (8. Jan.). Døde i sin Præstegaard Hr. H a n s B a n g, Sognepræst til Særsløf Meenighed i Fyen og Proust i Skoubyherrid, anno Ministerii 31.
31. December (10. Jan.). Døde i Kiøbenhafn efter en langvarig Svaghed Doct. P e d e r S c h v e n d i E b e l i n g, Medicus practicus et provincialis ibidem, anno ætatis 40.

1697.

- 5.(15.) Januar. Hr. J e n s P e d e r s e n B i r c h e r o d, Sognepræst i Værløse i Selland, døde ibidem om Aftenen Kl. . . . , anno Ministerii 14, ætatis autem. . . .
Samme Aften Kl. 6 døde i Kiøbenhafn Hr. P o v e l A n d e r s e n¹⁾, Medtiener i Ordet til Trinitatis Kirke sammesteds.
- 7.(17.) Januar. Døde i Nackskou udi Lolland E l s e M u u l e, M. F r a n d s T h e s t r u p s, ibidem Pastoris et Præpositi, Hustrue, anno ætatis 39, conjug. 15.
Eodem die Kl. imellem 4 og 5 Form. døde i Horsens J ø r g e n H a n s s e n H ø x b r o e, fordum Borgemester sammesteds, hvilken sin Øfrigheds Bestilling hand 14 Aar ante obitum sponte hafde resignerit.
- 8.(18.) Januar. Om Morgenen døde i sin Præstegaard Lejrup i Vendelboe Stift Hr. J o h a n n e s H o r n e m a n n, Sognepræst til Lejerup og Tranum Meenigheder.
- 15.(25.) Januar. Confirmerede jeg A n d e r s P e d e r s e n til Ulsted Deignekald i Kiærherrid, hvor til hand af Patronen, Velbr. Fru Christina Bech paa Wraa, var vocerit.
Blev afg. Borgemester J ø r g e n H a n s s e n H ø x b r o e s Liig i Horsens Kirke begravet, hvor Episcopus Aarhusiensis Dr. Joh. Braëm holdte Liig-Prædicken over hannem.
- 16.(26.) Januar. Paa den Herregaard Woergaard i Vendsyssel tildrog sig denne Ulycke, at en ung Person, Forpagterens P e d e r J e n s ø n s Søster-Søn med en Byse, hand icke vidste at være ladt, af Vaade og Uagtsomhed ihielskød en Adel-Knabe, som sammesteds gick med hannem i Skole, ved Nafn H e n r i c V i n d, Sal. Joachim Frideric Winds, fordum Stift-Ambtmand udi Trundhiem, hans Søn, saa at hand døde paa Stæden.
- 21.(31.) Januar. Hafde J ø r g e n L u n d, kongl. Capitain ved det Schackiske Regiment, Bryllup i Kiøbenhafn med M e t t e C h r i s t i n e H a n s d a t t e r.
24. Januar (3. Febr.). Døde til Flensburg M a r t i n J e s s e n, Borgemester udi samme Stad.
- 5.(15.) Februar. Om Aftenen Kl. 10 døde i Kiøbenhafn M a g. E s a i a s F l e i s c h e r, Sogneherre til Hellig Geistes Kirke sammesteds, anno ætatis 64, ministerii 32.
- 10.(20.) Februar. I Nykiøbing paa Morsøe døde hasteligen Hr. N i e l s L a u r i d t z e n H o l m, Sognepræst til meerbem. Nykiøbing samt de annexerede Løderup og Elsøe Meenigheder anno ætatis 40.

1) Holm.

1697.

- 13.(23.) Februar. Stod jeg Fadder af Borgemester *Herman d Werkmesters* liden Daatter *Johanna Maria*, som udi *St. Botulphi Kirke* blef døbt.
- 18.(28.) Februar. Hafde *Sal. Cancelli-Raads Niels Jespersens Søn, Jesper Nielsen* til *Widstedgaard*, Bryllup paa *Es-kier* i *Vendsyssel* med *Karen Eilers daatter Holm*, *Eiler Eilersens* til *Eskier Daatter*.
- Samme Dag hafde *Hr. Moridtz Andersen Nors*, *Sognepræst* i *Synderhaa* udi *Thye*, Bryllup ibidem med sin *Antecessoris Hr. Niels Hegelunds Daatter Mette Hege-lund*.
19. Februar. Hafde *Hr. Peder Haar*, *Sognepræst* til *Langaæ* og *Øxendrup Meenigheder* i *Fyen*, Bryllup i *Kiøbenhafn* med *Maren Povel s daatter Esdrup*.
23. Februar. I *Kiøbenhafn* hafde *Hr. Peder Willadsen Qvist*, *Sognepræst* til *Giørlund Meenighed* i *Selland*, Bryllup med *Helene Anders daatter*.
25. Februar. *) Døde i *Kiøbenhafn* *Hr. Echar d Christo-pher von Knuth*, *Ridder* af *Dannebrogue*, *Kongl. Mayts. Geheime Raad* og *Ambtmand* ofver *Friderichsborg Lehn*, anno ætatis 55.
26. Februar. Blef *Sognepræstens* til *Hellig Geistis Kirke* i *Kiøben-hafn*, *Sal. M. Esaiæ Fleischers Liig* i samme *Kirke* hæderlig begravet, og prædikede over det *Prousten M. Johan Adolph Bornemann*.
1. Marts. Resignerede *Scholæ Soranæ Sub-Rector, Olaus Hen-rici Bornemann*, med en *Oratione valedictoria* samme sin *Skole-Bestilling*, hvilcken hand paa ... Aar hafde be-tient.
- Blef *Capitain Christian Winds Fruis*, *Sal. Fru Anne Cathrine Valchendorphs Liig* udi *Roes-kild Domkirke* om *Aftenen* begravet.
9. Marts. Ledsagede jeg om *Eftermiddagen* *Sal. Rasmus Hor-nemands, Mercatoris Aalborgensis Liig* til sit *Hvilested* i *St. Botulphi Kirke*.
11. Marts. Døde i *Kiøbenhafn* *Kl. mellem 9 og 10 Formiddag* *Eleonora Hede vig Mejer*, *Mag. Christian Bræmers*, *Sognepræstis* til den *tydske Meenighed* samme-steds, hans *Hustrue*, anno ætatis 50.
- 15.(25.) Marts. *Biscopen* over *Skalholtts Stift* paa *Iisland*, *Mag. Theodorus Thorlacius*, en fornemme lærd *Mand*, døde efter en langvarig *Svaged* udi bem. sin *Bispe-Resi-dentz Skalholt* anno ætatis 59.
- 18.(28.) Marts. I *Kiøbenhafn* hafde *Hr. Peiter Torrup*, *Sogne-præst* til *Jyderup* og *Holmstrup Meenigheder* i *Selland*, Bryllup med *Magdalena Dønnick*.
23. Marts (2. Apr.). Hafde *Niels Birck*, *Iislands Kiøbmand*, Bryllup i *Kiøbenhafn* med *Margareta Resen*, *Sal. M. Frideric Resens*, forðum *Sognepræst* til *Viborg Domkircke*, hans *Daatter*.
24. Marts (3. Apr.). *Biscopen* i *Viborg*, *Doct. Hendric Gerner*, ordi-nerede udi *Domkirken* sammesteds *Hr. Anders Niel-sen Skyum*, *Capellan* til *Meenighederne* paa *Lessøe*.

1697.

29. Marts. Monsieur Diderich Braës af Kockedall besøgte mig om Formiddagen med adskillige Klagemaal ofver hans Sognepræst Hr. Jørgen Hansøn Horne, Hannomarchiæ Orientalis Præposito, særdeelis at hand for nogen Tiid siden skal hafve, ved sin Nedstigelse af Prædickestolen, en hans Tiener med mange Skiendsord, foruden Skyld og Brøde, overfaldet.
30. Marts. Døde i sin Præstegaard Lærskov i Riber Stift Mag. Niels Kragelund, Sognepræst til meerbem. Lærskov og dends annexerit Meenighed, anno ætatis . . .
- 1.(11.) April. Blef Mag. Johan Dorschæus, hactenus Pastor Coldingensis, indsat i Hellig Geistis Kirke i Kiøbenhafn af Præposito M. Joh. Adolpho Bornemanno til at være Sognepræst sammesteds, hvortil hand af Kongl. Mayt. vaar kalden i afgangne Mag. Fleischers Sted.
- 8.(18.) April. *) Overtalte jeg de fornemmiste iblant Geistligheden i Aalborg til at contribuere, en hver for sig, noget til et viss og aarlig Salarium for Doct. Niels Grimberg, som hafver resolverit sig til at være residerende Medicus practicus hos os i Aalborg. Jeg for min Person og Familie forskref mig til at give aarligen tolf Rix.dlr. i tvende Terminer, den halffe Deel til Michelsdag og den halve Deel til Paaske.
- Om Middagen Kl. 11 døde i Kiøbenhafn den nafnkundige danske Sø-Helt Hr. Niels Juel, Herre til Thorsing, Erichsholm og Totterupsholm, Ridder af Elephanten, Kongl. Maytts. Geheime-Raad, General-Admiral-Lieutenant og Præsident i Admiralitets-Collegio.
14. April. Hafde Hr. Jens Vinter, Sognepræst til Aaby og Biersted Meenigheder i Vendsyssel, Bryllup med sin Formands, Sal. Hr. Hans Tanckes Enke Bodild Hansdatter.
15. April. *) Om Natten Kl. 2 døde i Aalborg en gammel Adelsmand, Henning Sparre, i sit Alders 80 Aar. Hand vaar den sidste Mand her i Riget af de Sparrers eldgamle Stamme, hafde i sine unge Aar betient anseelige Krigs-charger og vaar da in re lauta, men paa sin Alderdom kom hand til Armod og achters¹⁾.
- 17.(27.) April. Reyste Mag. Peder Skaddes Daatter, Margrete Lisbeth, hiem igien fra os til sine Foreldre, efter at hun hafde vaaren hos mig og min Kieriste i voris Huus paa fierde Aar.
- 18.(28.) April. Om Formiddagen Kl. 7 døde i Aalborg Mogens Willumsen til Nøfling, Assessor i Commerce-Collegio, efter en meget langvarig og smertefuld Siugdum, anno ætatis 65.
23. April. Indviiede jeg i den hellige Trefoldigheds Nafn hor. et loc. sol. disse tvende hæderlige Præstmænd Hr. Christian Melchiorson Meldal, Sognepræst til Nykiøbing, Elsøe og Løderup Meenigheder i Morsøe, og Hr. Hans Thønnissen Lessøe²⁾, Sognepræst til Lejerup og Tranum Sogner i Øster-Hanherrid.

¹⁾ til agters = komme tilbage, gaa i Armod ell. lign. Om Henning Sparres Fattigdom se iøvrigt Molbechs Noter S. 324, 335.

²⁾ Lessow.

1697.

25. April. *) Blef Sal. Hr. Echar d Christopher von Knudth til Aasmark og Meltz, Ridder, Kongl. Geheime-, Conferentz-, Estats- og Land-Raad saa og Amtmand over Friderichsborg og Kronborg-Ambter, hans Liig om Aftenen med adelig Liigbegiengelse bortført fra Kiøbenhafn til hans Begrafvelse-Sted ved Aasmark i Lolland.
28. April. Lod jeg Velbr. Sal. Henning Sparris Liig i St. Botulphi Kirke i Aalborg hæderligen begrave, saa at, omendskiønt hand døde i Armod, fick hand dog, ved min Forsorg, saa smuck og skickelig en Jordefærd, som nogen Adelsmand af fuld gode Midler kunde ønske sig.
- Hafde Stephan Kinckel, antehac Professor Academiæ Eqvestris Hafniensis, nu kongl. Cancellie-Raad og designerit Told-Directeur i Øresund, Bryllup i Kiøbenhafn med Birgitte Catharina Hartvigs.
29. April. Døde i Aarhus meget hastelig Kammer-Raad Jens Wissing, der hand ickun paa andet Aar hafde levet i sit Egteskab med Ingeborg Foss.
- 2.(12.) Maj. Døde i Ringsted Madtz Lafridsen Engelhoim, Borgemester sammesteds, efter en langvarig Siugdom.
7. Maj. Om Eftermiddagen Kl. mell. 2 og 3 døde i Ribe Sal. Doct. Peder Kragelunds, fordum Episcopi Ripensis, efterlatte Enke, Fr. Lene Thomasdaatter, anno ætatis 84, Viduit. 16.
- 10.(20.) Maj. Prædikede jeg Liigprædiken over Sal. Assessor Mogens Willumsen udi Vor Frue Kirke i Aalborg.
- Stod Broder Landorphs, Assessors i Hof-Retten, Bryllup i Odense med afgangne Assessor Hans Knudsen Viborgs Daatter.
- 11.(21.) Maj. I Kiøbenhafn hafde Mag. Peder Nielsøn Warberg, Sognepræst til Knæbel og Røelse Meenigheder paa Mols i Jylland, Bryllup med Anne Andersdatter Eltang.
- 12.(22.) Maj. Morten Nielsen, Raadmand i den kongl. Residentz-Stad Kiøbenhafn, døde ibidem om Aftenen Kl. halvg. 7 meget hasteligen, (der hand samme Dag hafde siddet Raadstu-Retten,) anno ætatis 63.
- 20.(30.) Maj. Blef Enke-Bispinden i Ribe, Fru Lene, Sal. Doct. Peder Kragelunds, i Riber Domkirke begravet.
- 21.(31.) Maj. Fra min Moder og Broder Mag. Thoma Brodero Skrivelser bekomne, hvorudi de blant andet lader mig viide, at Estats-Raad Reinhold Mejer vaar d. 8. hujus strax uden for Odense, (der hand udi Kongens Svite vilde reyse derfra til Medelfar,) veltet i sin Vogn og hafde slaget sig meget ilde, saa hand blef ført tilbage til Byen for et halfdødt Menniske og lod sig nestfølgende Nat berette paa Sengen af M. Ludvig Stoud.
28. Maj (7. Juni). Om Aftenen Kl. 6 døde i Kiøbenhafn Johan Drøge, Raadmand i samme kongl. Residentz-Stad, completo anno ætatis 77.
30. Maj (9. Juni). Døde i Kiøbenhafn Reinhold Wordeman, nafnkundig Advocat ved den Høyeste Ret, efter en langvarig Svagthed.

1697.

1. Juni. I Søen, lidet fra Gildeleye i Selland, forgick et Skiberum, en Borger i Kiøbenhafn, nafnl. Thiss Jacobsen, tilhørende, hvor hand og self, tilligemed sin Søn og en Deel af Folket, druknede.
- 11.(21.) Juni. Døde udi sin Præstegaard Mag. Eric Olufsen Sletting, Proust paa Samsøe og Sognepræst i Onsberg og Besser sammesteds, anno ætatis, Ministerii autem
- 15.(25.) Juni. Døde paa Wreylef-Kloster i Vendsyssel Velbr. Fru Helvig Krabbe, afgangne Oberst Peder Juels efterlatte Vidue, en meget gudfrygtig og imod de fattige saavel som Guds Ords Tienere gafmild Frue.
- 17.(27.) Juni. I Thisted hafde Hr. Jens Ifversen Holst, Sognepræst til Veyersleb og Blistrup Meenigheder paa Morsø, Bryllup med Anne Hansdatter, Amtsforvaltereens ibidem Jens Hanssens Søster.
Blef Sal. Hr. Niels Juels, Kongl. Geheime-Raads og General-Admiral-Lieutenants Liig udi Holmens Kirke i Kiøbenhafn med pregtig Process begravet. Liigprædicken over hannem holdtis af Kongens Confessionario og Hof-Prædikant Doct. Peter Jespersen.
- 20.(30.) Juni. Indviede jeg udi Boddum Kirke Hr. Henric Reutze, Medtiener udi Ordet til bem. Boddum, Hurup og Ydby Meenigheder.
21. Juni (1. Juli). I Torkildstrup Præstegaard i Falster hafde Hr. Abraham Mortensen Schrøder, Sognepræst til Torchildstrup og Lillebrænde Meenigheder, Bryllup med sin Formands, afgangne Hr. Christopher Kaalunds Efterleverske, Karen Lafridsdatter.
29. Juni (9. Juli). Hafde Hr. Niels Ifversen¹⁾, Sognepræst til Tolstrup og Stenum i Vendsyssel, Bryllup i Wrensted med sin anden Hustrue, Hr. Frandtze Lafridsens, Pastoris Vrenstadiensis, Daatter.
Samme Dag stod M. Christen Blichfelds, Sognepræstis udi Ringsted og Proustis i Ringstedherrid, Bryllup i Slangerup med Johanne Munkgaard, Sal. Karsten Hanssøn Atches²⁾ Efterleverske.
- 14.(24.) Juli. Hafde Hr. Peder Kirfulsøer³⁾, Sognepræst til Skammelstrup og Frydendal i Selland og Proust i Tudsøeherrid, Bryllup i bem. Skammelstrup med Anna Margreta Bruun, Sal. Hr. Johannis Hornemands, Sognepræstis til Leerup og Tranum i Vendsyssel, Efterleverske.
Samme Dag stod Key Hartmands, Kongl. Mayts. Fiskmesters, Bryllup i Kiøbenhafn med Dorothea Henningsdatter.
- 21.(31.) Juli. Hafde Hr. Anders Hutfeld, Sognepræst til Braband og Kasted Meenigheder, Bryllup i Tyrsted med Karen Bentzon, Sal. Mag. Arild Bentzons, olim Pastoris Tyrstadiensis Daatter. Episcopus Aarhusiensis og jeg gik baade til og fra Kirken hos Brudgommen, men Biskop Ankensen af Ribe forrettede Copulationen. Der vi hafde

1) Ærøe eller Aarøe.

2) Achton.

3) Peder Arrildsen Friis. (Wiberg).

1697.

ofret med Brudefolkene, og Tienisten i Kirken vaar forrettet, continuerede vi udi Præstegaarden i en meget stor og hæderlig Forsamling Festivitate[m] nuptialem til noget ud paa Natten.

27. Juli (6. Aug.). Hafde Hr. Jens Elling, Sognepræst til Skallerup og Wenneberg Sogner i Vendsyssel, Bryllup i hem. Skallerup Præstegaard med Karen Tøgersdatter Rosenberg.

28. Juli (7. Aug.). Døde i Horsens Jørgen Blymester, Borgemester sammesteds, anno ætatis . . . , Consulatus autem . . .

Hafde Hr. Alexander Jenssøn Borch, Pastor til Agerøens Sogn udi Romsdalen, Bryllup med Karen Hansdatter Breyer.

5.(15.) August. Døde i Kiøbenhafn Bartholomæus Jenssøn, øverst Borgemester i samme kongl. Residentz-Stad og derforuden kongl. Justitz- og Cancelli-Raad saa og Assessor i Høyeste Rett, om Morgenen Kl. 5, an. ætat. 74.

11.(21.) August. Om Morgenen døde i Roskild Hans Brochmand, Sal. M. Erasmi Brochmanns [qvondam Theologiæ in Academia Hafn. Professoris] Søn, som hafde for nogle Aar siden vaaren Borgemester udi Christianssand i Norge, men levet derefter en Tiid lang privatus.

18. August. Hr. Peder Nielsen Trochiscus, Sognepræst til Asmindrup og Grandløse Sogner i Selland, hafde Bryllup i Kiøbenhafn med Karen Hansdatter Skrøder.

I Viborg Domkirke bleve disse tvende Præster, Hr. Morten Christensen Gessmand, Sognepræst i Hiermind, Lee og Hiorthed, og Hr. Jesper Lund, Præst til Hosum Meenighed, af Biscoppen Dr. Gerner indviiede.

25. August (4. Sept.). Blef Sal. Borgemester Bartholomæi Jensens Liig om Aftenen i St. Nicolaj Kirke i Kiøbenhafn begravet.

Stod Sognepræstens til Tonning og Trædens Meenighed, Hr. Jørgen Hiorts, Bryllup i Wordingborg med Maren Aagaard.

5.(15.) September. Døde i Slagelse Mag. Peter Møller, Sognepræst til St. Michels Kirke sammesteds, anno ætatis . . .

6. September. Døde i Nyborg Øllegaard Paulsdaatter Foss, Paul Zachariasøn Grønnevalds, Assessor i Kammer-Collegio, saa og Ambts- og Proviantforvalter i Nyborg, hans Hustrue.

7.(17.) September. Tog jeg med min Kieriste igien til Roskild¹⁾, hvor jeg om Aftenen vaar til Mons. Christian Nolds og Bodild Sophie Skaddis Bryllup, som holdtis i hendis Faders M. Peder Schaddes Huus.

*) Kongl. Mayestets af Dannemarck Geheime Raad og Statholder i Holstein Greve Ditloff Randtzov af Breidenborg døde i Hamborg udi sit Alders . . . Aar.

8.(18.) September. Indviiede Episcopus Sellandiæ Dr. Henric Bornemann i Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn disse . . . Præster: M. Johan Ernst Wandel, Sognepræst til St. Peders Kirke i Nestved,

¹⁾ Bircherod opholdt sig i denne Tid paa et Besøg i København.

1697.

- 16.(26.) September. Hafde Hr. Jacob Madsen Scarscovius¹⁾, Sognepræst til Sevel i Jylland, Bryllup i Kiøbenhafn med Johanne Nielsdatter.
20. September. Stod Hr. Foch Jacobsen Ørsteds,²⁾
22. September (2. Okt.). Hafde M. Lauridtz Thura, Sognepræst til den hollandske lutherske Meenighed i Kiøbenhafn, Bryllup ibidem med Lene Cathrine With, M. Albert Fochsen Witts, til Trinitatis Kirke, Sognepræstis Daatter.
26. September (6. Okt.). Døde i Kiøbenhafn Gerhard Nebe, Kongl. Secreterer udi Krigs-Collegio.
- 1.(11.) Oktober. Indviiede Episcopus Viburgensis Dr. Henric Gerner udi sin Domkirke disse tvende Præster: Hr. Hans Pedersen Mule, Sognepræst i Nessborg, Salling og Oudrup, og Hr. Peder Søfrensen Tuxen, Sognepræst til Kvornum og Løgsted Meenigheder.
- 3.(13.) Oktober. Døde paa Agershuus i Norge min Faders Syster Lisbeth Jensdatter Birkerød, som hafde vaaren 3 Gange gift, nemlig først med Hr. Jens Jensen³⁾, Sognepræst i Melby i Selland, siden med Hr. Niels Qvist, hans Successore i samme Kald og omsider med Lorendtz Michelsen.
- 6.(16.) Oktober. Hafde Michaël Friderich Thomsen, kongl. Secreterer i det tydske Cancellie, Bryllup i Kiøbenhafn med Charlotta Amalia von Hagen, Assessor Frandtz von Hagens Daatter.
- 19.(29.) Oktober. Hafde Lafridtz Luja, Philosophiæ Professor in Regio Gymnasio Otheniano, Bryllup i Odense med Sognepræstens til St. Knuds Kircke ibidem, M. Ludvig Stouds Daatter, Catharina Stoud.
23. Oktober (2. Novbr.). *) Døde i Kiøbenhafn Fru Ingeborg Beata Moth, Sal. Estats-Raads Holger Parsbergs efterlatte Encke, anno ætatis 52, viduitatis 6. Hun vaar Søster til Grefinden af Samsøe og Geheime-Raad Moth.
25. Oktober. *) Om Morgenen blev Major Martin Ernst Leschle⁴⁾ i Windinge i Fyen ihjelskudt af Ritmester Bibø⁵⁾, der han vilde gaa ud af det Kammer, hvor hand tillige med samme Ritmester om Natten hafde logerit, anno ætatis 53.
- 4.(14.) November. Christopher Lindenou til Friisholt, Kongl. Maytts. Estats-Raad og Amtmand over Dronningborg Amt, døde paa bemelte sin Gaard Friisholt i Nørre-Jylland, anno ætatis suæ 59.
- 5.(15.) November. Hafde Sognepræsten til Allesløf Meenighed i Selland, Hr. Hans Seyer, Bryllup i Skelskiør med Anne Margrete Pedersdatter.
11. November. Hafde Mag. Wichmand Olufsen HasebARTH, Sognepræst til Tykiøbs og Hornbechs Meenigheder

1) Scharschou.

2) Sognepr. t. Sønder Vissing og Voerladegaard. Den ufuldstændige Indførsel maa antagelig gælde hans Bryllup m. Karen Pedersdatter Nørholm. Wiberg kender ikke Dato og Aar for Vielsen.

3) Formentl. den af Wiberg anførte Jens Hansen Meelbye.

4) Leschly.

5) Joh. Fr. Bülow.

1697.

i Sielland, Bryllup i Tykiøb med Birgitta Bentsdatter.

12. November. Om Aftenen blev Fru Beata Ingeborg, Sal. Holger Parsbergs i St. Nicolai Kirke i Kiøbenhafn begravet.

Døde i Odense Barbara Hansdatter Landdorph, Mag. Eliæ Naurs, Lingvæ Græcæ in Regio Gymnasio Otheniensi Professoris Hustrue.

17. November. Frandtztrojels, Kongl. Mayts. Søe-Capitains, Bryllup i Kiøbenhafn med Capitain Lorcks Daatter, Jomf. Alhed Lorck.

24. November (4. Decbr.). Indviiede Episcopus Sellandiæ Dr. Henric Bornemann i Vor Frue Kirke Hafniæ disse fire Præster: Mag. Peder Paulin, Sognepræst til St. Peders Kirke i Slagelse, Hr. Hans Clausen Høyels til Snoldelev og Tune, Hr. Johan Tuscherus¹⁾ til Meelbye, Hr. Jørgen Axelsen Sandbye²⁾ til Røe paa Borringsholm.

25. November (5. Decbr.). Hafde Christopher Zoega, Raadmand i Roeskild, Bryllup sammesteds med Lene Funch.

2.(12.) December. Om Morgenen blev Ritmester Bülow, som hafde for Uger siden begangen det Mord paa³⁾

6. December. Om Morgenen døde i Kiøbenhafns Kastell Jørgen Helt, Proviand- og Ammunitions-Forvalter sammesteds. Hvis Successor blev, et Par Dage derefter, Ove Meyer Nidrosiensis.

7. Decem. *) Blef Hr. Friderich Greve af Ahlefeld forordnet og beskicket af Hans Kongl. Mayestæt til at være Statholder i Førstendommene Slesvig og Holstein udi afgangne Greve Rantzous Sted.

14. December. Døde i sin Præstegaard Hr. Anders Jensen Wind, Sognepræst til Ousted Meenighed i Selland, anno ministerii, ætatis vero

- 16.(26.) December. Hafde M. Jens Kaalund, Sognepræst til Jersie og

- 18.(28.) December. Paa Holmegaard i Viborg Stift udi Jylland døde Bente Maria de Hemmer, Doct. Frandtzt Reenberg, Medici Practici Hustrue.

26. December (5. Jan.). I Frauede Præstegaard i Fyen døde Hr. Clavs Lafridsen Barfod, Sognepræst til samme Fraugde Meenighed og Proust i Aasumherrid, anno ministerii 38.

28. December. *) Døde i Kiøbenhafn Kongl. Mayts. og Universitets Bogtrycker Johan Philip Bockenhoffer, en hos alle afholden Mand, hvis prælum typographicum har gifvet os mange nyttige Bøger ud for Liuset.

29. December. I Wang Præstegaard udi Aalborg Stift døde efter en langvarig Svaghed Hr. Willads Olufsen Svale⁴⁾, Sognepræst til bemelte Wang og Tvorup Sogner.

1) Tuscer.

2) Klemensker.

3) se ovenf. 25. Okt.. B. blev henrettet.

4) Wisbye ell. Svale.

1698.

- 3.(13.) Januar. *) Noget efter Midnat døde paa Sæbygaard i Vendsyssel Velbr. *Holger Pachs*, Herre til samme Sæbygaard og Bonderup, og blef med hannem nedlagt paa Sverdsiden de Pachsers adelig Familie her i Riget.
4. Januar. Blef den curieus Antiquarius *Johan Laverentzen* ved Kongens Bref beskicket til at være Typographus Regius i afgangne *Joh. Philip Bockenhoffers* Sted.
- 10.(20.) Januar. *) En af Kongens Militair Betiente, *Morten Berntsen Muhl¹⁾*, Major ved Artilleriet, der hand nogle Gange hafde hos Hans Mayestet forgiefvis giort Ansøgning om Tilladelse at faa sin afdøde Hustruis Søster til egte, tog hand med hende i Dag tilig hen til Tykiøb og loed sig der sammesteds af Sognepræsten *M. Wichmand Hasebarth* til hende copulere; dog bemelte Præst uviidendis, at det med deris Affinitet saaledis hengde tilsammen, saasom mand, formedelst et Par falske Forlovere hannem for ald Ulempe gvaranterede.
- 21.(31.) Januar. Mag. *Oluf Erichsen Torm*, Slotz- og Sogne-Præst til Friderichsborg og Proust i Lyng-Herrid, døde i Friderichsborg By, som ellers kaldis Hillerød, anno ætatis, ministerii, og fih til Successorem sin forhen beskicket Adjunctum *M. Peder Lange*.
27. Januar. Døde i Kiøbenhafn Mag. *Friderich Kolding*, anno ætatis 39, som, siden hand (for 10 Aar siden) tog supremos Philosophiæ honores, hafde levet her i Staden privatus hos sin Moder *Anne Doct. Hans Lethis*.
- 6.(16.) Februar. Om Aftenen Kl. imell. 9 og 10 døde i Kiøbenhafn *Fr. Kirsten Aagaard*, Hr. *Matthias Moths*, Ridders, Kongl. Geheime-Raads og Ober-Secreters Frue.
- 8.(18.) Februar. Blef Sognepræstens i Friderichsborg *M. Oluff Torms Liig* sammesteds begravnen, og prædikede ofver det Kongens Hof-Prædikant *Dr. Peter Jespersen*.
- 9.(19.) Februar. Hafde Velbr. *Axel Rosenkrands* til Langting Bryllup i Viborg med Jomfru *Karen Redtz*, afgangne Hr. *Peter Redtzis*, fordem Kongl. Mayts. af Danmark Gross-Cancellers Daatter. Copulationen forrettede *Biscopen* ibid. *Dr. Henric Gerner*.
- 16.(26.) Februar. Døde Hr. *Peder Vogelius*, Sognepræst til Helligsøe og Gietterup Meenigheder i Thye udi Vendelboe Stift.
23. Februar. Indviede *Episcopus Sellandiæ* *Dr. Henrich Bornemann* i Vor Frue Kirke Hafniæ disse trej Præster: Hr. *Jacob Krag*, Sognepræst til Ousted og dets Annex, Hr. *Niels Loumand*, Sognepræst til Wallensbech, og Hr. *Oluf Bagger*, Medtiener til Friderichsborg Slots-Kirke og Hillerøds Meenighed.
- *) Efter Prædiken vaar bem. *Biscop Bornemann* med 8 Prouster, efter kongl. Befalning, paa Consistorio og der dømbte Sognepræsten udi Thikiøb *M. Wichmand Hase-*

¹⁾ *Maul*. Bruden var *Dorothea Wilster*. Ægteskabet blev erklæret ugyldigt og hun forvist til Bornholm. Hun ægtede to Aar senere Kaptajn i Artilleriet *Hans Andreas Dilleben*. (Hirsch).

1698.

barth fra sit Kald formedelst hans Ubesindighed i at copulere Major Maul til sin Svogerske.

26. Februar. Om Aftenen Kl. 10 døde i sin Præstegaard Hr. Hermand Vinding, Sognepræst til Farum og Wærløse Meenigheder i Selland.
- 2.(12.) Marts. Døde i Roeskild om Aftenen Klokken henved 7 slet Karen Bartholin, Mag. Peder Skaddis, Scholæ Rectoris sammesteds, saa og Capituli Canonici et Notarii, Hustrue anno ætatis
- 8.(18.) Marts. Om Aftenen Kl. 3 Qvarteer til 8 døde i Kiøbenhafn af en hidsig Sprinkelfeber Mag. Johan Adolph Bornemann, Sognepræst til Vor Frue Kirke sammesteds og Proust i Sochelunds Herrid, anno ætatis
- Fire Tiimer derefter, eller henimod Midnat, døde i Slagelse Michael Soel, Raadmand i samme Slagelse Bye.
- Ved samme Tiid om Natten døde i Kierteminde i Fyen Hr. Bent Top, Sognepræst til St. Lafridsis Kirke ibidem, der hand hafde betient benefnte Kierteminde Meenighed i Aar.
- 10.(20.) Marts. Om Aftenen Klokken 11 døde udi Slagelse i Selland Mogens Jacobsen, Borgemester sammesteds.
- 14.(24.) Marts. Hørde jeg om Morgenen i St. Michels Kirke i Slagelse Passions-Prædiken, som blef holdt af Capellanen i Korsøer Hr. Peder Høst, en meget behagelig og sær udvaldt Prædikant, hvilken mand, tam propter meditationum qvam methodi elegantiam, med ald Billighed maa berømme.
- 18.(28.) Marts. Blef M. Peder Schades Hustrues, Sal. Karen Bartholins Liig udi Roeskild Domkirke hæderlig begravet.
- 21.(31.) Marts. Døde i Kiøbenhafn, der Kl. vaar halfg. 12 ud paa Natten, Johan Diderichsen, kongl. Secreterer i Cancellie-Collegio, anno ætatis 68. Førend sin dødelig Afgang legerede hand til Wartous fattige 1800 Rix Dlr. Capital, til Hellig Trefoldigheds Kirche sammesteds 500 Rix Dlr. og til Collegium Mediceum sit Biblioteqve.
23. Marts (2. Apr.). Blef Sal. Mag. Johan Adolph Bornemanns Liig udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn begravet.
24. Marts (4. Apr.). Paa den Herregaard Grundit udi Riber Stift i Jylland døde, efter en meget langvarig Svaghed, Otthe Friderich Gam, Kongl. Mayts. General-Major og Oberst, anno ætatis 58.
28. Marts (7. Apr.). Min Broder Christian Broderus Bircheroth, designatus Pastor Sersloviensis, overtalde mig til at gjøre hannem og flere gode Venner Sælskab nestfølgende Dag ud til Særsløf Præstegaard for at være overværendes til hans offentlig Forlovelse og Ja-Ord med sin Kieriste, Sal. Hr. Hans Bangs Daatter, og bad hand mig, at jeg vilde (efter Landsens Skick) Ordet paa hans Vegne til hendes paarørende Venner fremføre. Hvorudi jeg hannem og min Tieniste tilsagde.
29. Marts (8. Apr.). Om Natten Kl. . . . døde i Kiøbenhafn Mag. Peder Foss, Rector Scholæ Metropolitanæ sammesteds.
- 6.(16.) April. Døde i Kiøbenhafn Fru Anna Schiøller, Estats-Raad Hr. Caspar Schiøllers Daatter og

1698.

Justitz-Raad Paul Eggers Hustrue, anno ætatis 24, conjugii autem 8.

Om Aftenen blef Geheime-Raad Moths Fruis Kirstine Aagaards Liig udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn begravet.

- 7.(17.) April. Blef Secreterer Johan Diderichsens Liig udi Trinitatis Kircke i Kiøbenhafn om Aftenen begravet.
- 8.(18.) April. Der jeg hafde vaaren i Kirken og hørt M. Peder Reenbergs Prædiken, gick jeg hen og besøgte Hr. Anders Matthiasen¹⁾, Sognepræst til den Hellig Aands Klosters Meenighed her i Aalborg, som siden den 17. December sidst afviget hafde vaaren siug og nu disse 5 sidste Uger ligget stedse, saasom in agone, med iidelige Convulsioner etc. og imidlertid, saa ofte hand vaar sui compos, hafde med megen Forlængsel spurt efter min Ankomst. Iblant anden Tale, som hand i sin store Afmegtighed hafde med mig og bliver imellem os self, bad hand mig indstendelig, at jeg vilde beviise hannem den Ære og prædike over hans Liig, hvilken Tieniste jeg hannem og tilsagde. Liuste saa Aarons Velsignelse over hannem og gik bort, fra hvilken Tiid hand siden fuldkommelig til Døden forandredis.
- 9.(19.) April. Om Morgenen tilig døde i Aalborg Hr. Anders Matthiasen, Sognepræst til den Hellig Aands Klosters Meenighed sammesteds, anno ætatis . . .
- 14.(24.) April. Blef afgangne Mag. Peder Fossis Liig udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn begravet.
- 15.(25.) April. Indviiede jeg i Herrens Nafn udi St. Botulphi Kirke til det hellige Præste-Embede disse tvende høy- og vellærde Mænd: Mag. Sixtus Aspach, Sognepræst til Thisted og Tilsted Meenigheder i Hundborgherr., og Hr. Jens Godsens, Sognepræst til Wang og Torup Meenigheder²⁾.
- I Aarhus Domkirke indviiede Biscop Braëm trede Præster, som vaare: Hr. Mads Henningsen, Sogne Præst til Hammel, Sall og Voldby, Hr. Claus Prindtzer, Sognepræst til Tvæd og Lind, og Hr. Hans Pedersøn Nørholm, Sognepræst til Giødvad og Balle.
- 18.(28.) April. Ledsagede jeg udi en fornemme Comitæt Sal. Hr. Anders Matthiesens Liig til sit Hvilested i Sanct Botulphi Kirke og holdte self (efter mit Løfte til den salig Mand) Liigprædiken ofver hannem.
21. April (1. Maj). Blef Mag. Frands Oluvsøn Thestrup, antehac Pastor Nachscoviensis, af Prousten i Sochelundsherrid, M. Joh. Dorschæo, installerit og indsat udi Hellig Geistis Kirke i Kiøbenhafn til samme Meenigheds Pastorat.
23. April (3. Maj). Ledsagede jeg om Middagen til sit Hvilested i Sanct Botulphi Kirke Scholæ Rectoris M. Søfren Wares liden Søns Hieronymi Wares Liig.
24. April (4. Maj). Døde i Hamburg Hr. Conrad von Ehrenschilt, Ridder af Dannebrogve, Kongl. Mayestets af

1) Førslev.

2) 11. April havde Bircherod Brev fra Fru Margrethe Ulfeld, Enke efter Niels Juel, hvori hun anbefalede Jens Godsens, der en Tid lang havde informeret hendes Datters Børn, til B.s Velvillie.

1698.

Dannemark Geheime-, Estats-, Justitz- og Cancelli-Raad og Land-Drost i Pinneberg.

27. April (7. Maj). Om Morgenen døde paa Eytin Slot i Holstein Fr. Christina, fød Hertuginde af Saxen, Augusti Friderici, Hertugs af Slessvig og Holstein et Lubecensis Episcopi, Gemahl.
28. April (8. Maj). *) Døde i Kiøbenhafn Hr. Marcus Giøe, Ridder af Dannebrogve, Kongl. Mayts. Geheime-, Estats-, Justitz- og Cancellie-Raad saa og Ober-Hoffmester i det Kongl. Ridderlig Academie sammesteds, anno ætatis 6...
- 1.(11.) Maj. *) Blef Hr. Jonas Torchilli Widalinus udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn indviet til Biscop over Skalholt Stift i Iisland af Episcopo Sellandiæ Dr. Henrico Bornemanno.
- Døde i Randers den meget berømmelig latinsk Poët, Hr. Hans Olufsen¹⁾, Sognepræst.....
- 6.(16.) Maj. Indviede Episcopus Wiburgensis Dr. Hendric Gerner udi Viborg Domkirke disse 3 Præster: Hr. Niels Ursin, Sognepræst i Nørholm, Hr. Jacob Spielderup, Sognepræst i Mou, og Hr. Eric Ostentfeld, Sognepræst i Ove, Vive og Walsgaard.
- 11.(21.) Maj. Blefve Mag. Søfren Pedersen Glud og Jørgen Ursin udi Vor Frue Skole i Kiøbenhafn af Episcopo Sellandiæ Dr. Henrico Bornemanno med en Oratione publica solenniter installerede, den første til Rectoratum, den anden til Conrectoratum Scholæ ejusdem Metropolitanæ.
- 15.(25.) Maj. I St. Knuds Kirke i Odense bleve disse 2 Præster, Hr. Friderich Christian Rodrigo²⁾, Sognepræst i Nachschov udi Lolland, og Hr. Christian Broderus Bircherod, Sognepræst til Særsløf Meenighed i Fyen, frater meus dilectus, af Episcopo Fioniæ, Dr. Thoma Kingo, indviede.
- 17.(27.) Maj. Døde i Kiøbenhafn Christen Schiøller, Estats-Raad Hr. Caspar Schiøllers Søn, anno ætatis 20.
- 18.(28.) Maj. Døde Hr. Rasmus Berthelsen, Præst til Allese og Broby Meenigheder udi Lundeherit i Fyen, anno Ministerii 16 nuper completo.
- Om Morgenen Kl. 2 døde i Kiøbenhafn Biscopens over Sellands Stift, Dr. Hendrich Bornemands Hustrue, Fr. Anne Würger, anno ætatis 54.
- Samme Dag hor.... pom. døde i Kiøbenhafn udi Barselseng Fr. Anne Margrethe Bartholin, Dr. Holger Jacobæi, Assessoris i Høyeste Ret og Consistorio samt Medic. et Philosoph. Professoris Hustrue.
25. Maj. Blef Vice-Commandant og Brigadier Steen Andersen Bildes Liig udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn om Aftenen begravet.
27. Maj (6. Juni). Døde i Kiøbenhafn Fru Helle Helena Rosenkrands, Sal. Hr. Mogens Skeels, Kongl. Estats-Raads og Stift-Amptmands i Viborg, efterlatte Encke.

1) Johannes Olavius. (Biogr. Lex.).

2) Rodrigues.

1698.

- 3.(13.) Juni. I Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn blef Bispindens Sal. Fru Anne Würgers Liig begravet og prædikede ofver det Sognepræsten M. Johan Dorschæus.
Blefve tvende Præster, Hr. Jacob Søfrensen Skive¹⁾, Sognepræst til Helligsøe og Gielterup Sogner i Thy, og Hr. Niels Lafridsen Ruhs, Sognepræst til Hospitals Meenighed i Aalborg, af mig udi St. Botulphi Kirke indviede.
- 6.(16.) Juni. Paa den Gaard Pallestrup i Jylland døde om Eftermiddagen Kl. 3 Mette Jensdaatter Ware, Daniel Friedenreichs, Stads-Apoteker i Wiborg og Herre til bemeldte Pallestrup, hans Hustru.
Om Aftenen blef Dr. Oligeri Jacobæi Hustruis, Sal. Fr. Anne Margrete Bartholins Liig udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn begravet.
20. Juni. Om Eftermiddagen Klokk. 4 døde i Ølls Præstegaard i Viborg Stift Hr. Sveder.....²⁾.
22. Juni (2. Juli). I Odense hafde Hr. Christen Barfod, Sognepræst til Fravede Meenighed, Bryllup med.....
23. Juni. Sal. Hr. Anders Matthiisens Hustrue Eddede Nielsdaatter, stiftede [efter Velbem. hendes salige Hosbonds yderste Villie] en Capital paa Tusind Slettedaler til tvende fattige udi Aalborg Hospital, deris aarlige Underholdning, foruden hvis hun samme Tid destinerede til Hospitals-Præstens aarlige Løns Forbædring. Og overleverede hun til mig i reede Penge bemelte 1000 Dlr. Capital med Begiering, at jeg den, de fattige til gode, paa Rente vilde udsette.
28. Juni (8. Juli). Ledsagede jeg min Naboes Sal. Jens Jochumsens Liig til sit Hviilested i Vor Frue Kirke.
Hafde Hr. Christian Broderus Bircherod, Sognepræst i Særsløf, Bryllup ibidem med sin Formands, afgangne Hr. Hans Bangs Daatter Else Cathrine Bang³⁾.
29. Juni. Hafde Sognepresten i Skeen, Mag. Peder Nyborg, Bryllup i Opslo Bispe-Residentz med Episcopi Doct. Hans Rosings Daatter, Jomf. Birgitte Rosing.
- 5.(15.) Juli. I Tofte Præstegaard udi Riiber Stift hafde Hr. Christian Meldal, Sogne-Præst til Nykiøbing og dess anexerede Meenigheder paa Mors, Bryllup med Maria Sophia Risom.
- 7.(17.) Juli. Blef Hans Høye Excell. General-Lieutenant Hr. Christian Gyldenløves Gemahl forløst i Kiøbenhafn med en ung Frøiken.
- 9.(19.) Juli. Døde i Kiøbenhafn den overmaade alderne Qvinde Liebe Lafridsdaatter, som vaar paa en Maanet nær 123 Aar gammel. Thi hun er fød i Tønsberg i Norge anno 1575 d. 10. August.

¹⁾ Schiwe.

²⁾ Sveder Jensen Thisted.

³⁾ 24. s. M. havde B. modtaget Indbydelse, dat. 18. s. M., til at overvære Brylluppet, en meget kort Tidsfrist, naar det gjaldt en Rejse fra Aalborg til Fyn.

1698.

- 14.(24.) Juli. Blef Hans Excell. Geheime-Raad Hr. Conrad Ehrenskilts Liig, (som fra Hamborg til Kiøbenhavn vaar ankommen), om Aftenen udi den tydske Kirke sammesteds med anseelig Fæhr begravet.
- 18.(28.) Juli. Hafde Peder Tøgersen Lassen til Ryslet, Assessor i Cancellie-Collegio, Bryllup paa
- 20.(30.) Juli. Ordinerede Episcopus Aarhusiensis Doct. Johan Braëm udi sin Domkirke tvende Præster: Hr. Jens Bulch, Sognepræst til Ørum og Værum Meenigheder, og Hr. Anders Kragballe, Sognepræst til Giesing og Nørager.
- 21.(31.) Juli. Døde i Sønderhaae Præstegaard i Thye Hr. Niels Hegelund, Ecclesiarum Sønderhaae et Hørsted Pastor emeritus, og fik til Successorem sin forhen ordinerit adjunctum Hr. Moridtz Andersen Nors. Hans Alder vaar 70 Aar.
25. Juli (4. Aug.). Capellanen og Rector Scholæ i Hiøring, Hr. Corfidtz Ernst Mavors, kom til mig i Ingstrup Præstegaard og gaf mig tilkiende, at den gamle Degn til St. Hans og St. Olufs Kirker sammesteds, Mads Broust, vaar nu ved Døden afgangen og bad jeg da vilde, for hans Bestillings Ringheds Skyld, bevilge hannem samme Deignekalds Intrader at nyde, naar hand Sangen i Kirkerne og hvad viidere ved Embedet kunde forrefalde ved en dygtig Person lod betiene. Jeg lovede dette udi viidere Deliberation at tage.
31. Juli (10. Aug.). Døde i Nyborg Christentze Bacher, Sal. Mag. Hans Mules, fordm Sognepræst ibidem og Proust i Vindingherrid, hans efterlatte Enke.
19. August. I Viborg Domkirke blef Hr. Peder Jensen Bering¹⁾, Præst til Gunderup og Nøflinge Meenigheder, af Biscoppen Doct. Gerner indviet.
25. August (4. Sept.). Byfogden i Aalborg Lafrids Svendsen besøgte mig om Eftermiddagen og beklagede sig over sin Søns, Abraham Hvids Vanlycke, at hand nu, (formedelst den uformodentlig Forandring og Jens Rhimands Restitution), motte sin Skoleplads igien qvittere. Jeg svarede, at hand fik med Kongl. Mayts. Villie herudinden være fornøyet. Dog lovede jeg at tage bemelte hans Søn i Consideration, om der kunde til hans Promotion en anden Tiid gifvis Leylighed.
27. August. Døde i Holstbro i Nørre Jylland Hr. Jens Thomsøn²⁾, Meenighedens Capellan sammesteds, anno ætatis 52, Ministerii 15.
- 5.(15.) September. *) Døde til Stokholm Hr. Bolle Luxdorff, Herre til Sørup, Sandby og Rosengaard, Ridder af Dannebrogve, Kongl. Mayts. af Dannemark Ober-Secreterer, Estats- og Cancellie¹-Raad saa og Envoyé udi Sverrig, anno ætatis 56.
21. September. Hafde Hr. Michel Frandsen Vogelius, Sognepræst til Øsløs, Vesløs og Arup Meenigheder i Hanherrid, Bryllup ibid. med sin Antecessoris, Sal. Hr. Niels Stenstrups, Daatter.

1) Bering.

2) Aalborg

1698.

26. September. *) Om Eftermiddagen Kl. 2 døde paa Taarupgaard i Jylland Fru Anne Cathrine Friis, Sal. Thønne Juels, anno ætatis 69, viduitatis 15, berømt af sin gudeligg Gafmildhed imod fattige, særdeliss sine trengende paarørende af Adelstanden, til hvis Underholdning hun sine efterlatte Midler hafver testamenterit: prævia Mariti ordinatione.
- Hafde Mag. Dithmar Bølich¹⁾, Sognepræst til Onsbørg og Bedtzer og Proust paa Samsøe, Bryllup ibidem med sin Antecessoris Enke, Anna Margreta Burennæa.
- 1.(11.) Oktober. Saasom mig fra Sæby blef refererit, at Hans Ferslef, Collega der i Skolen, hafver sig med Leyermaal forseet øk en Piige udi Albech Præstegaard besøvet, skref jeg strax til Rectoren Nicolaum Musæum og lod ham viide, at Personen fick, indtil viidere ab officio at være suspenderit.
3. Oktober. Vaar jeg til Niels Lafridsens og Morten Hendrichsøns, begge fornemme Kiøbmænds udi Aalborg, deris Bryllup med tvende Søstre, Bodild Andersdatter og Jde Andersdatter, som holdtis i en fornemme og folkeriigg Forsamling udi Brudenis Faders Anders Jensens Høgs Huus.
- 13.(23.) Oktober. Blef afgangne Hr. Marcus Giøis Liigg fra Kiøbenhafn til hans Begravelse-Sted i Herlufsholms Kirke med Solennitet bortført.
30. Oktober. Døde i Christiania i Norge Mag. Peder Jacobsen Holm, Lector Theologiæ sammesteds og Canonicus saa og Assessor i Consistorial-Collegio.
3. November. Forandrede jeg Hans Ferslevs, Scholæ Sæbyensiensis Collegæ, Suspension til en fuldkommen Remotion, der jeg fornæm, at.....
5. November. Erasmus Bartholin, Kongl. Mayestets Estats-, Justitz- og Cancelli-Raad, Assessor i Høyeste Ret og Consistorial-Collegio, Medicinæ Doct. og Professor Honorarius i Kiøbenhafns Universitet, og Ordinis Professorii Senior sammesteds, døde Hafniæ.
8. November. I Odense hafde Hr. Jens Pedersen Skorup²⁾, Medtiener til Vor Frue Kirke ibidem og Sognepræst til Sæden, Bryllup med sin Antecessoris Enke, Anna Sabina Pedersdatter.
- 9.(19.) November. Afgick ved Døden Hr. Jens Michelsen Tebring³⁾, Sognepræst til Lørslef og Ørding Meenigheder paa Mors.
- 16.(26.) November. Ved Middags-tiider døde i Aalborg Hr. Niels Lafridsen Rhuus, Præst til den Hellig Aands Klosters Meenighed sammesteds, anno ætatis 31, mense Ministerii sexto.
- 18.(28.) November. Indviiede Episcopus Aarhusiensis Dr. Johan Braëm udi sin Domkirke disse 2 Præster: Hr. Hendric

1) Bülch.

2) Skaarup.

3) Tæbring.

1698.

Galt, Capellan til Mariager Meenighed og Sognepræst til Windblæs, og Hr. Peder Moridtz en¹⁾ til Hundslund.

21. November. Giorde jeg Hospitals-Præstens, Sal. Hr. Niels Rhusis, Liig Geleide til sit Hvilested i St. Botulphi Kirke.
23. November (3. Decbr.). I Kiøbenhafn hafde Mag. Søren Gluud, Scholæ Metropolitanæ Rector, Bryllup med Anna Leth, afgangne Doct. Hans Leths, Regii qvondam Confessionarii, Datter.
24. November (4. Decbr.). Blef Estats-Raads Erasmi Bartholini Liig udi Vor Frue Kirke i Kiøbenhafn begravet.
18. December. Udi Nyborg i Fyen døde efter en kort Svaghed Dinis Lerke, Borgemester i samme Stad, anno ætatis . . .
19. December. Confererede og beskikkede jeg Hans Michaël Widsted til at være Degn udi Haverslef og Beistrup Sogner i Øster-Hanherrid udi afgangne
20. December. Ledsagede jeg Peder Lafridsen Ursins, en ung Kiøbhandlers i Aalborg, Liig til sit Hvilested i Sanct Botulphi Kirke. Hand vaar Sognepræstens i Fladde, Hr. Jens Wangs Stifson og M. Jørgen Ursins, Scholæ Hafn. Conrectoris, eldste Broder.

¹⁾ If. Wiberg hed han Jons Hansen Mouritsen

Architekten, Renteskriver Hans Næss.

Af **Fr. Weißbach.**

Medens Harsdorffs Navn straalere med uformindsket Glans, er de med ham samtidige Architekter næsten fuldstændig glemte. Hvem kender *Joseph Zuber*¹⁾, som i en Aarrække var Harsdorffs Kollega som Hofbygmester; han var ganske vist ubetydelig som Architekt, men har dog bygget eller rettere ombygget Glorup og indrettet de to Sale i Tilbygningen til det kongelige Bibliothek (nu en Del af Rigsarkivet), som med Urette gaar under Harsdorffs Navn. Eller Stadsbygmesteren *Georg Erdmann Rosenbergs*²⁾, om hvem det for faa Aar siden, da Arkivet fra Frederiksgave ved Assens blev afleveret til Landsarkivet i Odense, blev oplyst, at han har bygget denne smukke Herregaard³⁾. Endnu mere forglemt er vel *Hans Næss*, skønt han var den, som Harsdorff satte højest af de nævnte tre Architekter, og havde et vist Navn som Bygmester.

Hans Næss døde i 1795, og allerede i 1811, da *Weinwich* udgav sin lille danske Kunsthistorie, var hans Navn i den Grad gaaet i Forglemmelse, at *Weinwich* til sin Beklagelse maa sige, at han ikke har kunnet faa den mindste Efterretning om ham. Dette undrede dog Hans Næss' endnu levende Venner, og en af dem gjorde saa efter Hukommelsen nogle Optegnelser, som gennem Øst's »Materialier til et dansk biografisk-litterarisk Lexicon« er naaet til Efterverdenen. Øst's Materialier udkom i Aarene 1836—38, og her findes paa S. 119—20 følgende om Hans Næss.

»NÆSS (HANS), Architect. I et Exemplar af Etatsraad *Weinwich's* danske Kunsthistorie, som Udgiveren købte paa Bog-Auktionen efter afg. Chirurg *M. Winther*⁴⁾, fandt han et Silhouette af *Hans Næss* »Architect«, og en skreven Seddel af følgende Indhold:

Det var meget ubehageligt, at den gode Hr. Justitsraad *Weinwich* ikke har kunnet erholde nogen Efterretning om vor brave Landsmand, Bygmester *Hans Næss*, som efter Kyndiges Dom var den dueligste Mand i sit Fag, som Fædrelandet nogen Tid har eiet. Han er barnefødt i Landsbyen Næss ved Assens af Bønderfolk. Da han i sin Barndom vogtede Quæget i de Marker, der vendte mod det lille Bælt, fandt Knøsen en stor Fornøjelse i at aftegne de forbi sejlede Skibe. Forældrene satte ham til Pennen, og han kom paa et Komtoir i Kjøbenhavn, hvor han fandt en ønskelig

Lejlighed til at dyrke sin Yndlings Videnskab paa det nyeligen oprettede Tegneakademie, hvor han gjorde en saa herlig Fremgang i Arkitekturen, at da Kong Friderik den Femte engang besøgte Akademiet og spurgte den daværende Professor P i l o⁵⁾, hvorledes han fandt sig fornøjet med Eleverne, svarede denne: »Meget vel; men fremfor dem alle udmærker Skriverkarlen sig ved Flid og Talent, hvorpaa Kongen klappede N æ s s paa Skulderen og sagde: »Det er mig meget kjært; vedbliv, som De har begyndt, saa skal jeg have Dem i Erindring. — N æ s s vandt begge Guldmedaillerne, reiste ikke, blev Lærer paa Tegneakademiet, informerede mange unge hjemme; der var Skotter, Tysker og Danske, der nød Undervisning i hans Huus, og det var meget sjældent, at disse jo [ikke] vandt Medailler. Alle vare enige i, hans Tegninger langt overgik Professor Harsdorffs*). Han byggede Frederikslund for Grev R a n t z a u⁶⁾ og derefter Krogsberg; han arbejdede og for Grev J. G. M o l t k e⁷⁾; tilsidst blev han Renteskriver og døde omtrent 60 Aar gammel. Han var en blid, beskeden og meget godmodig Mand, og uagtet han var udrustet med fortrinlige Legemskræfter, saa vil jeg dog ikke troe, at han endog ved de mest krænkende Fornærmelser kunde have Sind til at gøre Brug af dem. Jeg saa ham engang i et Skydeselskab paa Sølvgaden at spende Staalbuen lig hin gamle Tampeskjælv, og ikke en iblandt det talrige Selskab formaaede at efterligne ham; kun ved det dertil anvendelige Redskab var det dem muelig at bukke Stalfjeren; men han kunne uden Anstrængelse tvinge den med blotte Hænder. Skulle De blive tilsinds at give W e i n w i c h nogen Underretning om denne mærkelige Mand, ville De behage at udelade [sic!] den Charakteristik, her findes, uagtet den er tegnet med faste og sande Farver.

Dette Silhouette ligner ham som 2 Draaber Vand hinanden; han havde mørkeblaae Øine.«

I et af de følgende Numre gør Øst paa S. 135—36 en Tilføjelse til det ovenstaaende:

»NÆSS (HANS), Architect; den i dette Lexicon, S. 119, anførte Beretning om denne Mand er, som der anføres, anlediget ved afg. Etatsraad Weinwichs danske Kunsthistorie (Kbhvn. 1811), hvori siges: »Hans Næss, Bygmester; om denne Mand har jeg ei været saa lykkelig at kunne faae den mindste Efterretning.« — i W.'s sildigere »Dansk Norsk, Svensk Kunstner-Lexicon« (Kbhvn. 1829)

*) Øst føjer hertil følgende Note: »Det var meget! og formodentlig f o r meget sagt! — hvilket foranlediger mig til at efterspore Efterretninger om denne udmærkede og berømte Kunstner til Bevaring i dette Lexicon.«

meddeles følgende confuse og uidentvivil aldeles feilfulde Beretning: »Han var født i Jylland; og var Amtsforvalter, og derefter Lærer i Bygningskunsten paa Charlottenborg, tilsidst Committeret i Rentekammeret. Han har bygget Frederikslund, og Krogsberg ved Odense, hvis Architectur roses.« Et snorrigt Avancement! Amtsforvalter — Tegnelærer — Committeret! paa det af U d g. anførte Silhouette staar Næss, ikke Ness. Han skal ogsaa have bygget det saakaldte: »Slottet i Antonistrædet«, der forhen eiedes af Hofboghandler P o u l s e n⁸⁾«.

Naturligvis har Næss hverken været Amtsforvalter eller Kommitteret i Rentekammeret; men det er rigtigt, at han i 1782 blev Renteskriver med en Gage af 1000 Rdl. Allerede dette er forbavsende, at en Architect i den underordnede Stilling som Informator ved Kunstakademiet kunde faa det forholdsvis høje og vel-lønnede Embede som Renteskriver, d. v. s. Kontorchef. Forklaringen faar man i en Ansøgning, hvori Næss søger om sin Afsked fra Renteskriverembedet, og hvori han giver adskillige Oplysninger om sine Livsforhold. Man ser bl. a. her, at han var gammel Kontormand, og at hans Virksomhed som Architect nærmest var en Episode i hans Liv. Naar man har troet, at han i sin Ungdom var Skriverskarl paa Kunstakademiets Kontor, er det en Misforstaaelse, som Øst's Anekdote om Frederik V's Besøg har givet Anledning til. Naar man læser hans Beretning opmærksomt, vil man ogsaa se, at der ikke staar noget om, h v o r Hans Næss var Skriverskarl.

Hans Næss' Afskedsansøgning⁹⁾ er af 5. Juni 1792 og lyder saaledes:

»Deres Majestæt! min Vandel igiennem Verden til nu i en 69 Aars Alder har været en sammenlænket Kiede af Gienvordigheder; Thi tidlig og endnu i en spæd Ungdom midstede jeg mine Forældre, jeg maatte altsaa vandre mellem Fremmede og efter langt om længe at være bleven skriver Karl, tiende jeg atter deels som Karl, deels som Fuldmægtig ved Amtstuen i Assens i en Række af 10 Aar og indtil mit 31 Aars Alder uden endnu at see nogen Vej for mig. —

Efter forrige afdøde Stadtholder Grev R a n t z a u s Forslag og hans Recommendation til nu afdøde Grev T h o t t¹⁰⁾ reiste jeg da her til Staden, hvor alle Veje atter syntes sperret, indtil jeg omsider maatte indgaae som Volontair i det Høj Kongelige Rente Kammer, hvor jeg efter nogen Tiid fik 80 Rd. og til sidst 100 Rd. privat Gage. — saaledes hengik atter 10 andre Aar, som jeg dog i mine frie Timer benyttede saaledes, at jeg først ved det Høj Kongelige Maler Billedhugger og Bygnings Academie i Architecturen erholt den store Sølv Medaille, derefter tvende Gange den lille Guld

og endelig Academiets største Guld Præmie. Nu syntes min onde Skiebne at give efter, da Akademiet foreslog mig, enten at reise for Dets Regning paa min Videnskab eller at modtage Informator Embedet i Architecturen Geometrien og Perspectiven ved Akademiet; men i hvor stoer Lyst jeg havde til det første, maatte jeg dog i Betragtning af mit Gichtigske Tilfælde, som dengang allerede havde begyndt og siden efter har Continueret vælge det sidste. — Saaledes blev jeg nu Informator ved Akademiet, og forestod samme i 18ten Aar med 200 Rd. Aarlig Gage, indtil Deres Majestæt i Aaret 1782 allernaadigst ansatte mig som Renteskriver i Bygnings Contoiret. — I denne Række af Aar har den ene Ulykke strømmet ovenpaa den anden i min Oeconomiske Forfatning; thi først blev jeg bestiaalen for 1300 Rd.; derefter kom min Broder med 6 Børn mig til Byrde, som jeg for at de kunde nyde Livets Ophold maatte tilkiøbe en Bonde Gaard, Høveltegaard kaldet paa Hirschholms Amt i Bloustrød Sogn; Denne Gaard satte jeg i Stand, forbedret dens Eng og Tørveskier meget anseelig, foruden Grøfter, Steengierder og meere; men min Broder døde faae Aar efter fra sine 6 uopdragne Moderløse Børn, hvilke jeg maatte forsørge, foruden 4re mine egne, og da mine Creditorer bleve utaalmodige maatte jeg igien nødes til at sælge Gaarden med 1800 Rd. Tab foruden Renterne af 3000 Rd. i 8 Aar à 5 pro Cto. For nogle Aar siden og i nærværende mit Embede paalagde det Høj Kongelig Rente Kammer mig at have Opsigt med Justitz Raad og Professor Stanley¹⁾ ved Højstsalig Dronning Luvises Monuments Forfærdigelse — jeg efterkom denne min Pligt; men med 230 Rd.s Tab, foruden Renter og Omkostning, som jeg endnu har tilgode hos Stanley, der har givet sit Boe til Deeling mellem sine Creditorer, og hvor i ingen Skilling kan ventes udlagt, siden han intet ejer. End meere har jeg Tabt ved at bygge for mig selv og andre her i Staden formedelst Tidernes Forandring og Dødsfald mellem 1760 og 1772. —

Ulykke Sygdom og Sorg for det nødvendige til mig Kone og Børn har altsaa giort mig unyttig til længere at kunde beoagte som jeg bør og ønsker Deres Majestæts Tieneste, som jeg hidindtil haver forrettet saaledes, at jeg efter Overbeviisning intet veed at have forsømt; Thi har jeg endog ikke selv formedelst min pinagtige Sygdom kundet til alletider været nærværende, har jeg dog saavel af Contoirets Affairer forrettet hiemme hvad jeg kunde, som og betalt af min egen Gage Contoirets Folk paa det intet af Dets Forretninger skulde blive henliggende.

Allernaadigste Konge! jeg som en af Sygdom og Sorg svækket 69 Aars gammel Betient fremstiller mig nu for Deres Majestæt, og beder ikke paa Grund af min lange Tieneste og hvad jeg har giort til Nytte for mit Fædrene Land; Men paa Grund af Deres Majestæts

Naade, allerunderdanigst om min Afsked, samt at min Gage 1000 Rd. allernaadigst maae blive mig forundt de faae Aar, maaske kun Dage, jeg endnu har at leve udi, som en Pension bekræftet, saa og at min Kone efter min Død, paa Grund af Allernaadigste Resolution dateret 4de February 1789 maatte efter min Død nyde fra 150 Rd. til 200 Rd. aarlig — den sidste Summa Allernaadigste Konge! vil hun højlig behøve i sin Alderdom, siden jeg intet ja slet intet kan efterlade hende. Og jeg ikke kunde døe rolig naar hun, som nu er mellem 50 og 60 Aar gammel skulle savne endog det nødvendige efter min Død. End videre Ansøger jeg Allerunderdanigst at min Søn J o h a n P e t e r N æ s s¹²⁾ nu 21 Aar gammel der 4 Aar som Volontair har været ved Contoiret, og i Maler Billedhugger og Bygnings Academiet blandt 5 Concourenter og ved alles Stemmer i Architecturen er tilkiendt den mindre Sølv Præmie, allernaadigst maatte blive ansat som Copiist med Kongelig Gage i den i Anledning af min Fratrædelse leedig blivende Copiist Plads. — — —«

Hans Næss havde altsaa været ansat i Rentekammeret, inden han blev Informator, og det bliver derved mere forstaaeligt, at han kunde vende tilbage dertil som Renteskriver. Man har vel ogsaa ment, at hans Uddannelse som Architect kunde komme til Nytte i hans nye Stilling. Det var jo nemlig Bygningskontoret, han skulde forestaa, et nyt Kontor, som blev oprettet 1782, efter at Bygningsdirektionen, som Struensee havde oprettet i 1771, var blevet ophævet, og Bygningsvæsenet henlagt under Rentekammeret. Det var Geheimeraad C h r. Fr. N u m s e n¹³⁾, der som 1ste Deputeret i Rentekammeret havde foreslaaet denne Ordning for at gøre Ende paa langvarige Stridigheder mellem Bygningsdirektionen og Rentekammeret og paa Harsdorffs overmægtige Indflydelse i Bygnings-sager¹⁴⁾. I den Indstilling, som han gav den 10. September 1782 og som førte til Bygningsdirektionens Ophævelse ved Reskript af 26. September s. A., skriver han tilsidst: »Der maa oprettes et nyt Kontor med en bygningskyndig Chef. Den gamle fortiente Architect Næss synes mig dertil at være skikket, da han baade skal besidde Duelighed og Redelighed, og han uden Tvivl meget ønsker engang at komme i Roelighed«.

Dette sigter til, at Hans Næss nogle Gange havde søgt Stillinger under Bygningsvæsenet, men blev forbigaaet, fordi han ikke havde rejst. I 1771 søgte han Embedet som Stadsbygmester, der var blevet ledigt ved N. B a n n e r M a t h i e s e n s Død¹⁵⁾; men Struensee vilde have, at de Architecter, som da var paa Rejse, skulde hjemkaldes, og Rosenberg fik Embedet. I Foraaret 1782 blev det bestemt, at der skulde oprettes et nyt Embede som Bygmester i Holsten, da Major M o t z¹⁶⁾, som var Bygmester i Slesvig og Holsten, ikke kunde overkomme det store Embede. Rentekam-

meret vilde ikke anbefale Hans Næss, men ønskede, at Peter Meyn¹⁷⁾ eller Boye Magens¹⁸⁾ som ventedes hjem fra deres Udenlandsrejse, skulde udnævnes¹⁹⁾. Resultatet blev imidlertid, at den ganske unge Architect C. F. Hansen²⁰⁾, som da først skulde til at rejse, fik Løfte paa Embedet efter udtrykkeligt Forlangende af Arveprins Frederik²¹⁾.

I 1779 indgav Hans Næss et vidtløftigt Forslag til Rentekammeret om Ansættelse af Provincial-Bygmestre, Bygningskunstens og Haandværkets Forbedring samt Tegnekunstens Udbredelse i de danske Provinser. Der blev indhentet Betænkninger fra Stiftsøvrighederne, som for største Delen gik imod Forslaget, og den 10. April resolverede Kongen, at Forslaget bliver at henlægge. Næss havde selv ønsket at blive Bygmester »i sit Føde-Land Fyen«; men dette Haab maatte han altsaa lade fare.

De Oplysninger, som Hans Næss i sin Ansøgning giver om sine tidligere Ansættelser, er ikke helt klare; men de kan suppleres ved Hjælp af et Par tidligere Ansøgninger. I en Ansøgning af 24. Juli 1784 om at faa Bestallingen som Renteskriver gratis, siger han, at han først var Skriverkarl hos Postmester Fr a u s i n g²²⁾ i Assens i 10 Aar; derefter Fuldmægtig paa Amtsstuen i Assens i 3 Aar. I Rentekammeret har han tjent i 7 Aar, og endelig har han været Informator i 18 Aar. I en anden Ansøgning fra 1762 siger han, at han har tjent under kongelige Embedsmænd i 22 Aar.

Herefter bliver de vigtigste Data i Hans Næss' Liv følgende: Han maa være født 1723; hos Postmesteren i Assens 1740—1750; paa Amtsstuen smst. i de 3 følgende Aar. Han kom til København i 1754 eller deromkring, men fik, som han selv siger, ikke straks Ansættelse. Hans Tjeneste som Volontør i Rentekammeret maa sættes til Aarene 1758—65, og han var Informator 1765—83. Han blev afskediget fra denne Post i Januar 1783, nogle Maaneder efter at han var blevet udnævnt til Renteskriver. Han gjorde nemlig et Forsøg paa at beholde Informatortjenesten; men det kunde ikke gaa. I Akademiets Protokol er under 2. December 1782 tilført: »I Anledning af Næss's jævnlige Udeblivelse fra Informationen blev besluttet at tilskrive Arveprinsen og foreslaa Lillie²³⁾ til Informator i hans Sted« (Arveprinsen var Akademiets Præsæs). Og under 6. Januar læser man: »Akademiets Forestilling af 3. December f. A. angaaende Architect Lillies Antagelse til Informator ved Bygnings-skolen i Næss's Sted var kommen tilbage med naadigst Approbation og blev i den Anledning det fornødne communiceret Næss.« Hans Næss' Ansøgning om Afsked fra Renteskriverembedet blev bevilget 27. Februar 1793. Han fik ikke den fulde Gage i Pension, men kun $\frac{2}{3}$, hvilket var det sædvanlige.

Mens Hans Næss endnu var Informator, havde han faaet en lille Bestilling under Bygningsvæsenet, idet han ved Resolution af 18. April 1781 blev udnævnt til Bygmester ved de kongelige Kirker i København og de 4 nordsjællandske Amter med en Gage af 200 Rdl. Men kort efter at han var bleven Renteskriver, udkom der en kgl. Resolution af 3. Oktober 1782, hvori Meyn og Magens, som nu var hjemkomne, udnævnes til Bygningsinspektører, og Kirkerne i Nordsjælland henlægges under Magens, »hvorimod den Renteskriver Næhs hidtil derfor bevilgede Gage 200 Rd. herefter aldeles bortfalder og for Vores Kasse bør spares«.

Hans Næss var 2 Gange gift. Den 16. September 1765 blev han i Kjerte paa Fyn viet til Marie Cathrine Lund²⁴). Efter hendes Død ægtede han i 1769 Margrethe Christiane Adler (f. 1743). Hans Næss døde 3. Januar 1795, Hustruen omtrent samtidig, og 10. Januar blev de begge begravet fra Nikolai Kirke. Den i Ansøgningen omtalte Søn Johan Peter fik Stillingen som Kopist i Bygningskontoret, men døde kort efter, den 25. April 1793.

Det ser mærkeligt ud, at Hans Næss ikke omtaler, hvad han har udrettet som Architect; han nævner hverken Krengerup (Frederikslund) eller Krogsberg, men omtaler kun, at han har tabt Penge ved at bygge for sig selv og andre i København. Men man maa tage i Betragtning, at det ikke er en Embedsansøgning, men en Ansøgning om Afsked, og Hans Næss fremhæver, for at opnaa det mest mulige i Pension, alle sine økonomiske Genvordigheder, men nævner ikke de Tilfælde, hvor han har tjent Penge som Bygmester for det offentlige og for private. Der kan imidlertid ad arkivalisk Vej oplyses en Del om hans Virksomhed som Bygmester i de Aar, da han var Informator ved Akademiet. Han sluttede sig i disse Aar nær til Harsdorff, som var Professor ved Akademiet, og Harsdorff gjorde, hvad han kunde for at skaffe ham noget at bestille ved Bygningsvæsenet. Der kom, som vi har set, ikke meget ud deraf, og det var et mærkeligt Spil af Skæbnen, at Bygningsdirektionens Ophævelse, som var meget imod Harsdorffs Ønske, skulde blive Anledning til at Hans Næss »kom i Rolighed« i et godt Embede.

Det første, Hans Næss har bygget, synes at være Huset i Antonistræde, som Gaden dengang hed, opført 1766. Det er Nr. 9, Matr. Nr. 237. Façaden er temmelig uforandret; den er paa en lidt naiv Maade pyntet med nogle Ornamentter, der efterligner dem, som hans Lærer N. H. Jardin²⁵) har anvendt paa det gule Palæ i Amaliegade og andetsteds. Derfor kaldte man — med en let Ironi — Huset for »Slottet i Antonistræde«. I Begyndelsen var Hans Næss sammen med Tømremester Jens Suhr om Ejendommen; de havde købt den i 1765 (tinglæst $\frac{9}{9}$). Men i 1770

blev Hans Næss Eneejer (¹⁷/₁₂) og han ejede Huset til sin Død. Derefter blev det solgt til Hofboghandler Simon Poulsen (¹³/₇ 1795)²⁶).

I 1768 kom Hans Næss til at lede Opførelsen af Brødrene Petersens Jomfrukloster paa Amagertorv (Nr. 29), som blev bygget efter Harsdorffs Tegning. Harsdorff havde ikke selv noget med Opførelsen at gøre; han fik blot et Honorar for sin Tegning. Hof-Murmester og Brandmajor P l a t z²⁷) tog hele Arbejdet i Entreprise, og Tilsynet med Opførelsen blev først overdraget til en »Architecteur« ved Navn J o h a n A u g u s t C l e v e t z; men da han faa Maaneder efter meldte sig fra paa Grund af andet Arbejde, blev Hans Næss 16. Juli 1768 ansat som Tilsynsførende, formodentlig efter Anbefaling af Harsdorff²⁸).

I 1772 skulde der foretages en stor Reparation af Aarhus Domkirke. Harsdorff, som nu var Hofbygmester og Medlem af Bygningsdirektionen, fik Hans Næss sendt derover for at undersøge Kirkens Tilstand og gøre Overslag over Reparationerne. Herfor fik han et Honorar paa 400 Rdl. Men med selve Arbejdet trak det i Langdrag paa Grund af endeløse Forhandlinger mellem de forskellige Autoriteter, og imens kom J o s e p h Z u b e r hjem fra sin Udenlandsrejse i December 1773. Han søgte nu om at faa Ansættelse; men da der ikke var noget ledigt, tilbød Kancelliet ham Arbejdet i Aarhus med det Honorar, som var sædvanligt for Bygningsinspektører, 400 Rdl. aarlig, saalænge Arbejdet varede. Hans Næss havde forlangt 700 Rdl., og det kan altsaa ikke undre, at man i Kancelliet foretrak Zuber, som kunde faas billigere og efter sin Rejse havde et vist Krav paa at komme i Betragtning²⁹).

Nogle Aar efter, i 1780, var Hans Næss Konduktør for Harsdorff ved Indretningen af »Palæet i Horsens«. 2 russiske Prinser og 2 Prinsesser, Sødskende af den lille Barnekejser Ioann, som Kejserinde E l i s a b e t h i 1741 havde afsat ved en Hofrevolution, havde i mange Aar levet i et strængt Fangenskab i Byen Cholmogory i Nordrusland. Kejserinde Katharina den anden, som nu ikke mere ansaa dem for farlige, ønskede at mildne deres Fangenskab, og henvendte sig til Enkedronning J u l i a n e M a r i e, der var Prinsernes kødelige Tante, om at give dem Ophold i Danmark. G u l d b e r g³⁰), som var barnefødt i Horsens, benyttede Lejligheden til at skaffe sin Fødeby den økonomiske Fordel, som fulgte af at have et lille Hof i Byen, og der blev købt to Gaarde paa Torvet, som af Harsdorff blev indrettet til Bolig for Prinserne. Men Harsdorff kunde paa Grund af sine Embedsforretninger ikke tilbringe flere Sommermaaneder i Horsens, han maatte have en Konduktør, og det blev altsaa Hans Næss. I 27 Aar residerede de russiske Prin-

ser og Prinsesser i Horsens; alle fire blev boende der til deres Død og ligger begravede i Klosterkirken³¹⁾.

Krengerup er ifølge en Indskrift, der er opsat over Hovedindgangsdøren, bygget i 1772. Da baade Øst og Weinwich nævner den som et Værk af Næss, maa det vel være rigtigt; ellers skulde man forsværge, at det er den samme Architect, som har bygget Huset i Antonigade. Det kan kun forklares ved at antage, at Hans Næss var blevet saa stærkt paavirket af Harsdorff, at han ganske havde antaget dennes Stil. Façaderne har en ren klassicistisk Holdning og tillige en Kraft og Myndighed, som forudsætter en betydelig Architects Medvirkning. Selv om Hans Næss har bygget Krengerup selvstændig, har han nok raadført sig med Harsdorff. Bygherren var Grev Frederik Siegfred Rantzau, en Søn af den Rantzau, som Hans Næss nævner i sin Ansøgning, Vicestatholder i Norge Christian Rantzau³²⁾. Efter den nye Hovedbygningens Opførelse fik Gaarden i 1783 sit nye Navn Frederikslund; i den nyeste Tid har den atter faaet det gamle Navn.

Med Krogsberg menes uden Tvivl Kragshjærg tæt ved Odense. Hovedbygningen er, saa vidt jeg ved, nedrevet. Naar det i Øst's Artikel hedder, at Hans Næss har arbejdet for Grev Joachim Godske Moltke, maa man vel tænke paa Einsiedelsborg, som Moltke købte i 1781; men her er i 1831 bygget en ny Hovedbygning.

Den stærke Ros, som i den hos Øst citerede Levnedbeskrivelse ydes Hans Næss som den dueligste Architect, Danmark har ejet, maa efter det her oplyste, forekomme os noget overdreven. Hans Fortrin har sandsynligvis været en stor Tegnefærdighed og en vis Evne til at tilegne sig sine Læreres, først J a r d i n s og senere H a r s d o r f f s Stil. Det er ikke sandsynligt, at han, selv om han havde haft en mere gunstig Skæbne, var bleven Harsdorffs Medbejler til Navnet som Danmarks berømteste Architect.

Noter.

- 1) Biogr. Lex.
- 2) Biogr. Lex. og Fr. Schiøtt i »Architekten« IV. 231 ff.
- 3) Medd. af Landsarkivar Wad.
- 4) Mathias Winther, f. 1795, død 1834, se Carøe: Det kirurgiske Akademis Matrikel 1785—1838 S. 165.
- 5) Biogr. Lex.
- 6) Grev Frederik Siegfred Rantzau, 1744—1822. Biogr. Lex.
- 7) Biogr. Lex.
- 8) Simon Peter Poulsen, 1757—1823. Biogr. Lex.
- 9) Ansøgningen er vedlagt Rentekmr. Resol. 27. Febr. 1793 Nr. 53.
- 10) Grev Otto Thott, 1703—85. Biogr. Lex.
- 11) Carl Fr. Stanley. 1738—1813. Biogr. Lex.

- 12) f. 1771, død 1793 22 Aar gl. Nyt dansk Kunstnerlex.
- 13) Biogr. Lex.
- 14) Diverse Breve, Dokumenter og Akter det kgl. Bygningsvæsen vedk. 1680—1823. Rigsarkivet.
- 15) Biogr. Lex. Nyt dansk Kunstnerlex. Ovenfor cit. Art. af Fr. Schiøtt.
- 16) Major og Landbygmester J. H. Motz. Var Intendant hos Landgreve Carl af Hessen, senere kgl. Bygmester. 1799—1813 Ejer af Gaarden Buckhagen i Kappel Sogn. (Trap. Slesvig. S. 640).
- 17) Nyt dansk Kunstnerlex.
- 18) Nyt dansk Kunstnerlex.
- 19) Rentek. tyske Forestill. 21. Dec. 1782 Nr. 274 m. Resol. 13. Jan. 1783.
- 20) Nyt dansk Kunstnerlex.
- 21) Persh. T. 49, S. 49 ff.
- 22) Poul Frausing, død 1759.
- 23) Nyt dansk Kunstnerlex.
- 24) Medd. af Landsarkivar Wad.
- 25) Nyt dansk Kunstnerlex.
- 26) Panteregistrene i Byrettens Brevskriverkt. Brandtaksationer i Landsarkivet.
- 27) Erasmus Fr. Platz, død 1792.
- 28) Stiftelsens Arkiv, dep. i Landsarkivet.
- 29) Bygningsdirektionens Journal 1772—74. Chr. V. Hertel: Forsøg til en Beskr. over Aarhus Domkirke II. 3. S. 1 ff.
- 30) Statsminister Ove Høegh-Guldberg.
- 31) Regnsk. f. Indretning af den fyrstelige Hofholdn. i Horsens 1780. Rigsarkivet. J. Stchelkunoff: Kejserinde Catharina II.s Breve til Juliane Marie. Kbhvn. 1914.
- 32) Biogr. Lex.
-

Anmeldelser.

Prof. Fritz Graef i Flensburg har i Festschrift des Kunstgewerbemuseums in Flensburg, Aug. 1928, meddelt en indgaaende Omtale af den forfjente Personalhistoriker og Genealog Olaus Henrich Mollers Stam-bog fra dennes Studietid i Aarene 1734—37, omfattende ikke mindre end 340 Indtegninger fra Jena, Halle og Leipzig, derudover ogsaa fra hans Ophold i København 1738—40 som Lærer i Præsten ved St. Petri Kirke A. C. Rohns Hus. Blandt de sidste er ogsaa L. Holberg, der har indskrevet følgende: *Egregio viro Olao Henrico Mollero eruditissimo parentis vestigia prementi fausta omnia apprecatur. 1. April 1739.* Afhandlingen, der ogsaa foreligger som Særtryk, fremtræder i et meget smukt typografisk Udstyr og bringer flere Facsimiler af Stambogsblade. Den giver et værdifuldt Bidrag til Oplysningen om O. H. Mollers Ungdomsaaar og Udvikling, ligesom talrige personhistoriske Anmærkninger og Henvisninger vidner om Udg.s dybtgaaende Kendskab til ikke alene den tyske, men ogsaa den danske Special-litteratur.

L. B.

K. Knetsch: *Das Haus Brabant, Genealogie der Herzoge von Brabant und der Landgrafen von Hessen. II. Die Nachkommen Philipps des Grossmütigen.* 1928. Darmstadt. Im Verlag des Historischen Vereins für Hessen.

Forfatteren af nærværende Værk, Statsarkivar Dr. Knetsch i Marburg, er udover sine historiske Arbejder anset i Tyskland som en af dets mest fremtrædende Genealoger, navnlig gennem sit almen anerkendte Skrift: *Goethes Ahnen, Leipzig 1908.* Ved den nære Forbindelse mellem den hessiske Fyrsteslægt og det danske Kongehus gennem Kong Christian V.s Ægteskab med Charlotte Amalie af Hessen, men særlig gennem Familiealliancerne med Landgreve Carl af Hessen og hans Efterslægt, som griber ind i Tronfølgerspørgsmaalet efter den gamle Kongestammes Uddøen, har Dr. Knetsch' Arbejde Krav paa at kendes og fremtidigt at raadspørges af danske Historikere. De dybtgaaende arkivalske Forskninger, den kritisk videnskabelige Metode og Overskuelig-hed i Forbindelse med dets enkle og dog fornemme ydre Fremtræden, der udmærker Skriftet, lader det tillige tjene som Mønster for vore hjemlige Genealoger. Som de yderst fyldige Anmærkninger og Henvisninger godtgør, har Forf. ikke skyet nogen Umage for at fuldstændiggøre sit Arbejde i hver Retning, ikke alene hvor det gælder Prøvelsen af de rigtige Livs- og Dødsdata, men ogsaa Personalia, saasom militære Forfremmelser i de forskellige Landes Hære, Titler og Ordener. Ogsaa Landgreverne af Hessens forbløffende talrige Kuld af naturlige Børn er optaget med fuldstændige Descendenstavler over disse. Saaledes findes opført den danske adelige Slægt von Løvenfeldt, der nedstammer fra Landgreve Frederik af Hessen († 1845) i dennes Forbindelse med Johanne Jansen fra Preetz, hvis Søn var Christian Friedrichsen, f. 29. Nov. 1803 i Moldenit ved Slesvig, optaget 1819 i Adelsstanden, † 1866 som Major og Kammerherre.

Overfor det foreliggende, fuldt lødige og alle moderne videnskabelige Krav tilfredsstillende Værk, der vil blive afsluttet endnu i Aar med en tredje Del, kan det ikke nægtes, at vi herhjemme i sørgelig Grad staar tilbage paa vore Fyrstegenealogiers Vegne. Vi er stadig henvist til at benytte J. P. F. Kønigsfeldts Genealogisk-historiske Tabeller over de nordiske Rigers Kongeslægter, 2. Udg. 1856, et for sin Tid fortjenstfuldt Arbejde, der dog udelukkende hviler paa trykte Kilder, delvis af tvivlsomt Værd, men nu selvsagt forældet for den ældste Tids Vedkommende, ufyldstgørende for den nyeste Tid, og ganske ufuldstændigt særlig med Hensyn til det gottorpske Hus og Hertugerne af Slesvig og Holsten af den yngre kongelige Linie, hvor man maa søge til Dronning Maries Supplementer til Hübners Stamtavler. Medvirkende i Stagnationen paa dette Forskningsomraade er, at Genealogien, i Modsætning til Tyskland, aldrig har haft Dyrkere blandt vore hjemlige Universitetshistorikere og i beklagelig Grad har maattet savne deres Interesse og Forstaaelse.

L. B.

I en Afhandling i »Tilskuerens« Januarhefte (Svenskevældets Fald), rejser Underarkivar Svend Aakjær Spørgsmaalet om Opkaldelsesreglerne i nordiske Slægter i den ældste historiske Tid. Gustav Storms velkendte Afhandling om Opkaldessystemet (Arkiv f. nord. Filologi IX. 99 ff.), har i nyere og nyeste Tid dannet Udgangspunktet for særdeles vidtgaende Slutninger hos Genealoger og Personhistorikere, efter Aakjærs Mening uden egentlig Hjemmel. Naar Storm opstiller som urokkelig Regel, at man altid opkaldte efter afdøde Slægtninge, gælder det ikke, saasnart de historiske Kilder begynder at flyde rigeligere og stemmer ikke med den i historisk Tid fulgte Opkaldesskik indenfor Adels- og Bondeslægter, hvor Reglerne ellers er mest faste. Det er vel en udbredt Skik, at første Søn faar Navn efter Farfar, anden Søn efter Morfar, men det er netop Regelen, at Bedsteforældrene lever et Stykke ind i Barnets Levetid.

Om Reglerne for Opkaldelsen indenfor de holstenske Adelsslægter der følger germansk Navneskik, har jeg fremsat min Opfattelse i Slægten Ahlefeldt I. (1912), S. XXIX. f.

L. B.

Smaa Meddelelser.

Om Sognepræst til Udbyneder-Kastbjerg Peter Christian Frederiksen Pipers to Hustruer.

I Wibergs Præstehistorie III. S. 421 findes nærmere omtalt Sognepræst Peter Chr. Piper, der ved Højesterets Dom i 1731 blev dømt fra Kald og Embede og som senere døde som Arrestant paa Christiansø. Der omtales bl. a., at han, efter at hans første Hustru var død, besvangrede sin Husholderske og blev derefter suspenderet. Han ægtede hende og fik senere kgl. Dispensation til at blive ved Kaldet. Navnene paa de to Hustruer nævnes derimod ikke.

I 1712 blev Piper Sognepræst i Udbyneder og i Suppliquer for 1720 I. Nr. 640 findes et Andragende fra ham, der med Pas af 2. Maj 1720 er reist til Skaane og med nyt Pas fra Commandanten i Landskrone reist til Lund,

hvor han efter Ordre skal blive, til Landshøvdingen tillader ham at reise til Smaaland, hvor der er tilfaldet ham en Arv — han mener paa 10 000 Rdlr. — paa hans Hustrus Vegne efter hendes Fader, om at hans Embede maa blive passet under hans Fraværelse; han vil nemlig ogsaa reise til Stockholm for at bede Generalmajor L ø v e n ø r n om eventuelt at hjælpe ham imod hans Medarvinger, ligesom han gerne vil observere Kronings Ceremonierne — Kong Frederik I. blev i Mai 1720 kronet i Stockholm — og bese Upsal Gymnasium. Under 29. Mai blev Andragendet bevilget mod at Embedet blev passet paa hans Bekostning.

I Suppliquer for 1723 II. Nr. 470 finder vi ham igen med et Andragende om, at hans afdøde Hustrues Alexandrina Kieffers Lig maa nyde en hæderlig Begravelse »som dend stand er gemæs och af hvilchen hun er fød og baaren« saa og om at det maa tillades ham at udvælge en Præst til at holde den sidste Tale over hende, naar ingen derved afgaar i sin Ret efter Loven.

Tillige (Nr. 471) andrager han om at maatte hendsidde i uskiftet Bo og være forskaanet for hans Hustrus Arvingers Tiltale indtil den hende i levende Live tilfaldne fædrene og mødrene Arv er fra dem indkommen i hans Bo.

Endelig nævnes den anden Hustrus Navn i Suppliquer for 1727, hvori Piper under 18. Marts andrager om og 2. Apr. faar Opreisning fordi hans Hustru Johanna Kellermann efter deres Bryllup var kommen for tidlig i Barselsseng.

Jorgen Swane.

Slægten Schulin.

Som et Supplement til den i »Danmarks Adels Aarbog« 1929, Tillæget S. 627, meddelte Stamrække for Greveslægten Schulin vil sikkert følgende Oplysninger¹⁾ kunne paaregne Interesse:

Johannes Schulin (Schülein), født 1581 i Crailsheim i Württemberg, blev 1584 Præst i Wallmersbach og 1594 i Gnodtstadt, sydøstlig for Würzburg, var en kendt Matematiker for sin Tid, død 18. Febr. 1606 i Gnodtstadt, hvor hans Epitaf findes; gift med Catharina Dentzer, Datter af Sognepræst Dentzer (fra 1524 i Kaubenheim, 1556 i Ipsheim, hvor han døde 19. Febr. 1586). Børn A)—F):

A) Anna Schulin, født 27. Oktbr. 1586 i Wallmersbach.

B) Barbara Schulin, født 20. Maj 1588 ssts.

C) Johannes Nicolaus Schulin, født 8. Decbr. 1589 i Wallmersbach, blev 1619 Student i Wittenberg, 1620 Rektor i Ansbach, 1625 ved Gymnasiet i Heilsbrunn, 1632 Diakon i Lehrberg; ved Krigsurolighederne begav han sig til Ansbach og erholdt senere en herskabelig Anordning om at bosætte sig i Leutershausen, derefter var han i mange Aar Diakon i Schwabach, død 1658 ssts., begr. 7. Septbr.; gift med Catharina Oeffelin. Børn a)—c):

¹⁾ Henvisninger: Kbg. for Wallmersbach, Gnodtstadt og Ansbach; Georgi, Uffenheimischer Neben-Stunden, II. (Münchener Statsbibliothek, H. misc. 117), S. 247; Joh. L. Hocker, Heilsbrunnische Antiquitätenschatz, S. 193, 1731; Chronik der Pfarrei Lehrberg (Lehrberg Sognearkiv); Universitetsmatrikel Altdorf (Veröffentlichungen der Gesellschaft für frankische Geschichte, 4. Række, Bd. 1—2); Beschreibung der evangl. luth. Pfarrei Gnodtstadt (Gnodtstadt Sognearkiv) m. v.

- a) *Johann Caspar Schulin*, var 1658—74 Diakon og 1674—1689 Sognepræst i Dinkelsbühl. Hans Datter *Sophia Barbara Schulin* ægtede 18. Septbr. 1708 i Ansbach Byskriver *Georg Paul Pailer*.
- b) *Salomo Schulin*, født 26. Novbr. 1632 i Ansbach, 1646 og 1652 Student i Altdorf, blev 1657 Diakon i Feuchtwangen, 1664 i Ansbach, død 1706 ssts., begr. 2. Febr.; gift med *Anna Susanna Dürnbacher*, født 23. Oktbr. 1638 i Nürnberg, død 1708 i Ansbach, begr. 25. Novbr.; de havde ialt 11 Børn, bl. a. Rektor i Heilsbrunn *Johann Nicolaus Schulin* (1659—1717), Sognepræst i Weissenburg i Bayern *Johann Jacob Schulin* (1665—1743¹) Advokat *Reinhard Friedrich Schulin* (1675—?) og den ældste, Præst i Rostall og Senior for Dekanetet i Langenzell *Ernst Georg Schulin* (1658—1731), Fader til den 6. April 1731 i den danske Adelsstand optagne og den 31. Marts 1750 i lensgrevelig Stand op-højede *Johann Siegmund Schulin* (1694—1750).
- c) *Johann Lorentz Schulin*, døbt 3. Jan. 1638 i Lehrberg, fyrst. brandenburgsk Byfoged i Schwabach.
- D) *Georgius Schulin*, født 19. Juni 1593 i Wallmersbach.
- E) *Georgius Schulin*, født 29. Jan. 1595 i Gnodtstadt.
- F) *Barbara Schulin*, født 24. Maj 1599 ssts.; gift (1604) med Præst *Johann Schweiglin* i Herchsheim og Giebelstadt.

S. Otto Brenner.

Afdøde Overretssagfører *Paul Hennings* stillede mig i Efteraaret 1926 det Spørgsmaal, hvem den *Amalie Hübinett*, der blev gift med Ober-gerichtsadvokat i Itzehoe *Carl Friedrich Scheel* (f. 17. Oktbr. 1791 i Hamburg), var en Datter af. Først nu ser jeg mig i Stand til at besvare Spørgsmaalet.

Amalia Dorothea Hübinett var født 8. Marts 1802 i Rendsborg (Neuwerker Gemeinde) som Datter af den i nærv. Tidsskrifts Aargang 1926 S. 295—96 nævnte Sergeant *Johann Adolph H.* og *Clara Catharina f. Barth*.

H. E. E. Koch.

Forlaget Degener & Co. i Leipzig forbereder en Facsimileudgave af *Kneschkes Adelsleksikon*, der i mange Aar har været udsolgt og kun været til at faa til høje Priser i Antikvarboghandelen. Værket vil, saafremt der melder sig et tilstrækkeligt Antal Forudbestillere, udkomme med et Bind hveranden Maaned og vil koste 25 Mk. pr. Bind indbundet. Det er beregnet at blive paa 9 Bind og omfatte ca. 5760 Sider.

¹) Efterkommere lever endnu i Tyskland i ansete Stillinger (Oplysninger herom findes i Meddelerens Besiddelse).

Spørgsmaal og Svar.

Spørgsmaal.

1.

Warnstedt.

1) Magnus von Warnstedt, svensk undersåte, var 1625 och 26 i Rostock efter att sedan 1612 ha drifvit studier ved olika Universität. Han tillrådes där af svenska Regeringen att söka sig i Konungens af Danmark Tjänst. Frågas: har Magnus v. W. varit i dansk tjänst 1625—1630 eller är i öfrigt något känt om honom?

2) Balzer von Warnstedt, broder till föregående, sårades och tillfångatogs vid Wittsjö 1612. Han fördes till Kronborg och dog antagl. därstädes af sina blesyrer. Önskes öfriga upplysningar om Baltzar äfven under och efter striden vid Wittsjö.

3) Hvar finnas porträtt öfver medlemmar af den danske grenen von Warnstedt?

Kammerherre *Hj. v. Wernstedt.*

Näs Säteri. Östra Stenby. Sverige.

2.

Mathiesen.

Vites der noget om den Jørgen Mathiesens herkomst, der ifølge H. Krog Steffens: »Linderud og Slægterne Mogensen og Mathiesen« er født ca. 1580 og som døde i København 1656 som stadskaptein og medlem av »Skydeselskabet« i ægteskap med Vendele Motzfeldt, † 1658; han deltok i hyldningerne i 1648 og 1650. — Krog Steffens mener at han er indvandret fra Nord-Tyskland, men de grunder han anfører for denne antagelse er temmelig løse. — I 1652 og 1654 lot en Hans Mathiesen 2 barn begrave i J. M.'s familiegravelse indenfor koret i St. Nicolay kirke. — En anden Jørgen Mathiesen, f. ca. 1612, vistnok i Viborg, angis av Krog Steffens at være død 1667 som sognepræst til Lyng herred i Viborg amt; dennes segl paa den danske geistlighets hyldning (arvehyldningen 1660, nr. 11) viser imidlertid, ifølge velvillig meddelelse fra Hr. Arkivar P. B. Grandjean, en paafugl med 2 hoder og omskriften NOSCE TE IPSVM; dette er et helt forskjelligt merke fra det vaaben der blev benyttet av stadskapteinens Slægt. — Idetmindste 2 av stadskaptein J. M.'s sønner, Poul og Henrik, førte saa tidlig som henholdsvis 1669 og 1657 et vaaben der viser i skjoldet en av en halvmaane omfattet stjerne, paa hjelmen en stjerne i en liggende maane, omtrent nøiagtig det samme vaaben der ifølge »Nyt dansk Adelslexikon«, blev ført av Poul Abildgaard, borgermester i Viborg 1471—89, der endnu levet 1493; den eneste forskjel er at mens stjernerne i Poul Abildgaards vaaben er femoddete er de seksoddete i Poul Mathiesens og otteoddete i Henrik Mathiesens vaaben. —

Stadskaptein Jørgen Mathiesen og Vendele Motzfeldt hadde følgende barn:

1. Poul Mathiesen, 1632—1708, justitsraad, landsdommer over Lolland og Falster, g. m. Ida Portuan, † 1715, vistnok uten barn; ligger begravet i Kjettinge kirke hvor de eiet gravkapel. —
2. Henrik Mathiesen, 1633—68, eiet flere gaarde i København, g. m. Maria Kloumann, 1633—1718, der efter mandens død blev g.² m. Amtmand Nils Adeler til Jomfruland og Gimse Kloster. — Efter-slægt i Norge. —

3. Dorothea Mathiesen, † 1709, g. m. kommerceraad Peter Klauman † 1710. —
4. Werner Mathiesen, † 1677 som generaladjutant og stadsmajor i Landskrone; kaldes merkelig nok Hans M. da indberetning gis om hans død. — Antagelig ugift. —
5. Vendele Mathiesen, † 1695, g. m. magister Hans Christensen Helverschow, † 1668. —
6. Jørgen Mathiesen, n. 1669. —
7. Johan Mathiesen, † 1666.

Eksisterer der portræter av nogen av disse personer?

Eidsvold Værk 5te april 1929.

Jørgen Mathiesen.

3.

Fuhrmann.

Sorenskriver paa Søndmøre Niels Rasmussen Fuhrmann hadde i sit egteskap med Cecilie Castberg sønnerne:

1. Tyge Fuhrmann, f. 1682, d. 1713 som sogneprest til Holmedal. Han hadde i egteskap med Anne Marie Bloch, f. 1682, d. 1760, 7 barn, der har efterladt sig en meget stor efterslegt.
2. Niels Fuhrmann. Denne skal ha været amtmann paa Island i 1718 og blev dømt til at egte Apollonia Schwartzkopf, »med hvem han hadde været forlovet i 14 aar«.

Jeg vilde være takknemmelig for å få nærmere opplysninger, om egteskap kom istand, om egtefellernes fødsels- og dødsaar samt om de har efterlatt sig nogen efterslegt.

A. St. Castberg.
Fagerborggt. 13 B, Oslo.

4.

Ahrends.

1. Hvem var Fader til Skræddermester Peter Heinrich Ahrends, der var født i København og var Fader til Sognepræst Joh. Fred A. i Idestrup?
2. Hvem var Fader til »Landes- und Kirchspielvolmächtig« Joh. Arens i Heide, der var g. m. Rebekka Margr. v(?) Kocken og var Fader til Overauditør Jacob Diederich A?
3. Hvem var Fader og Farfader til Barberfrimester i Kbhvn. Frederick Gustav Ahrends, født ca. 1799, død ³¹/₇ 1844?
4. Hvor og naar døde Exam. jur. »Fuldmægtig« Wilh. Diderik Arends, født ¹³/₁₁ 1783 og Søn af Skuespiller ved det kgl. Theater Jacob Arends? For Oplysning herom vilde jeg være meget taknemmelig.

Kommunelæge Otto Fr. Arends.

Svar.

Bahnsen.

(8. V. 239).

Slægten Bahnsen i Haderslev nedstammer fra *Henrick Bahnsen*, der skal være Søn af en frisisk Bonde *Bahne Hansen* og være født 1633. Han fik Privilegium som Farver i Haderslev 1654, 1667 desuden ogsaa til at drive Farveri i Aabenraa. Han døde i Haderslev 1668. Af hans Børn paatræffes *Johan Bahnsen* og *Urban Bahnsen*, der fortsatte

Faderens Farveri i Haderslev. Johan Bahnsen blev begravet 22. Marts 1701 og Urban Bahnsen 7. April 1701 (samme Dag blev ogsaa hans Søster begravet, men det er neppe den senere nævnte Elisabeth). Farveriet gik da over til Johan Bahnsens Enke og til den tredie Broder, Joachim Bahnsen, der døde ugift. En fjerde Broder Martin Bahnsen var født 1658; han overtog Farveriet i Aabenraa og blev Stamfader til Slægten Bahnsen i Aabenraa, der nu er uddød, men levede langt ned i det 19. Aarhundrede og var en af Byens mest ansete Slægter, der tæller Raadmænd og Stænderdeputerede. Fra denne Linie af Slægten nedstammer ogsaa Historikeren A. D. Jørgensen (se hans »En Redegørelse«). Endelig blev en Søster Elisabeth Bahnsen gift med Christoph Rudolph Møller i Haderslev.

Førnævnte Johan Bahnsen var gift 2 Gange, første Gang 1692 med Maren, Datter af Raadmand Hans Taysen i Aabenraa og Hustru Mette Duborg. Hun var døbt i Aabenraa 15. Maj 1664. Johan Bahnsen blev gift 2. Gang 20. Juni 1694 med Anna Sophia Klinge, Datter af Borgmester Anthon Klinge i Haderslev (død 15. Decbr. 1676) og Hustru Anna Elisabeth (død 28. Jan. 1706, 82 Aar gammel). Anna Sophia Klinge var født 1664 og blev begravet 18. Decbr. 1742; efter Johan Bahnsens Død ægtede hun Farver og Raadmand Tychon Christensen i Haderslev (død 29. Oktbr. 1727).

Af Johan Bahnsens 4 Døtre var temlig sikkert Mette Hedevingen Datter af hans første Ægteskab. Hendes Fødsel kendes ikke, men maa antagelig falde 1692 eller 1693. Hun blev gift i Haderslev 7. Juni 1725 med Engelbrecht Teisen fra Nyborg. — De 3 andre Døtre maa være af andet Ægteskab: Anna Elisabeth (Fødselsaar og -dag ukendt) blev gift i Haderslev samme Dag som sin Søster med Johann Ludolph Outzen, Præst i Aventoft ved Tønder fra 1724 til sin Død 1756; Maria Magdalena var gift med Præsten Peder Top i Karlebo. Ifølge Wibergs Opgivelse blev de gifte 1718 og hvis denne Opgivelse er rigtig, er de ikke bleven gifte i Haderslev; Dorothea Elisabeth er ifølge Aastrup Kbg. døbt i Haderslev 14. Jan. 1700. 25. Novbr. 1728 blev hun gift med Farver og Apoteker Paulin Top i Svendborg. — Samtlige disse Oplysninger har maatte hentes mange Steder fra: Kirkeregnskaber, Skifteprotokoller, Skyld- og Panteprotokoller o. a. St., og er det sket ved Hr. Underarkivar Frode Gribsvads velvillige Bistand.

S. Otto Brenner.

Samfundets Anliggender.

Nedenfor meddeles en Fortegnelse over den udenlandske Del af Samfundets Bibliotek. Bøgerne, der er opstillede i Rigsarkivets Magasiner, vil ved Henvendelse til Læsesalsinspektøren kunne benyttes paa Læsesalen. Hjemlaan kan kun finde Sted ved Henvendelse til Samfundets Sekretær.

Norsk slektshistorisk Tidsskrift. I. Bd. Oslo 1927—28.

G. Elgenstierna: Den introducerade svenska Adels Ättertavlor. I—IV. Stockholm 1925—28.

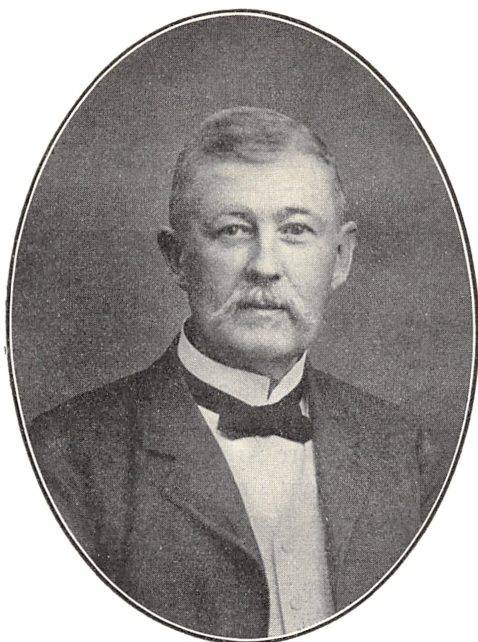
Svenska Släktkalendern. Utg. af G. Elgenstierna. 1—9. årg. Stockholm 1912—27.

Personhistorisk Tidsskrift. XXVIII—XXIX. årg., Stockholm 1927—28.

- Der deutsche Herold. Zeitschrift für Wappen-, Siegel- und Familienkunde. 1894—1928. Mit Gesamtregister z. Jahrg. 1—26. Berlin 1894—1928.
- Der Familienforscher. 1—2. Jahrg., 1—8. H., 1924—26. Mannheim 1924—26.
- Familiengeschichtliche Blätter für Adel und Bürgerstand. 1.—26. Jahrg. Dresden u. Leipzig. 1903—28.
- Familiengeschichtliches Such- und Anzeigeblatt. 1.—4. Jahrg., Leipzig 1925—28.
- Flugschriften der Zentralstelle für deutsche Personen- und Familiengeschichte. 1.—7. Hft., Leipzig 1920—27.
- Hamburgische Geschichts- und Heimatsblätter. Nr. 1—4. Hamburg 1926.
- Jahrbuch für Genealogie, Heraldik und Sphragistik. Mitau 1907—10.
- Jahrbücher d. Vereins für mecklenburgische Geschichte und Altertumskunde. 88.—89. Jahrg., Schwerin 1924—25.
- Mitteilungen der Zentralstelle für deutsche Personen- und Familiengeschichte. 1.—37. Hft., Leipzig 1905—07.
- Vierteljahrsschrift für Wappen-, Siegel- und Familienkunde, herausgegeben vom Verein »Herold« in Berlin. 22.—58. Jahrg., Berlin 1894—1928.
- Zeitschrift d. Vereins für Hamburgische Geschichte. 25.—27. Bd., Hamburg 1917—26.
- Zeitschrift der Zentralstelle für niedersächsische Familiengeschichte. 1.—10. Jahrg., Hamburg 1919—28.
- Zeitschrift für kulturgeschichtliche und biologische Familienkunde (Kultur und Leben) herausgegeben von W. Hornschuh. 1.—4. Jahrg., Nürnberg 1924—27.

Kommunelærer H. C. Terslin, Gilleleje, tilbyder Samfundets Medlemmer den af ham udgivne Bog »Guvernør over Dansk Vestindien Gabriel Milan og hans Efterkommere i Danmark« for en Pris af 6 Kr. Bogen er i Kvartformat, 156 Sider, forsynet med adsk. Billeder og Facsimiler, er trykt i et Oplag af 275 Ekspl., af hvilke et Restoplag paa ca. 50 endnu er i Behold, og koster i Bogladepris 7 Kr. 50 Øre. Henvendelse om Køb sker til Forfatteren.

Et Antal Eksemplarer af »Studerterne fra 1869. Biografiske Oplysninger i Anledning af Studenter-Jubilæet 1894 samlede af Axel Sørensen, Adjunkt ved Metropolitanskolen«, er velvilligst af Hr. Lektor A. Wahl stillet til Samfundets Raadighed, og kan rekvireres ved Henvendelse til Samfundets Sekretær. Rekvisitionerne maa være vedlagt Porto for Fremsendelsen, 7 Øre til København, 12 Øre til Provinserne.

Gustav Ludvig Wad.

Knap otte Dage efter at være blevet udnævnt til Æresmedlem af »Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie« er fhv. Landsarkivar G. L. W a d a f g a a e t ved Døden d. 28de September 1929. Saavel vort Samfund som dansk historisk Forskning i Almindelighed har ved hans Bortgang lidt et tungt Tab.

Gustav Ludvig Wad blev født d. 28de August 1854 i Seden, hvor hans Fader Matthias Wad, en bekendt Gejstlig, den Gang var Sognepræst. Sin Skoleuddannelse modtog han paa Herlufsholm, hvorfra han 1872 blev Student. Opvæksten paa dette mindre Sted har uden Tvivl i høj Grad bidraget til at udvikle hans medfødte historiske Sans, og det er næppe noget Tilfælde, at hans første litterære Arbejder kom til at angaa netop denne gamle Stiftelse. Efter endt Studentereksamen gav han sig til at studere Statsvidenskab og førtes tidlig ind i akademiske Kredse derved, at han allerede 1873 blev Alumnus paa Ehlers' Kollegium, hvor han sluttede Venskab for hele Livet med den senere Rigsarkivar V. A. Secher. Sit Embedsstudium fuldførte Wad 1877 og traadte næste Aar ind i Postvæsenet, først som Assistent i Postinspektoratet for Østifterne, dernæst fra 1879 i Overbestyrelsen for Post-

og Telegrafvæsenet, blev 1881 Sekretær hos Overpostmesteren og 1889 Fuldmægtig. Da han tillige i disse Aar havde gjort sig bekendt som en dygtig historisk Forsker, aabnede dette ham Vejen til 1893 at blive Provinsarkivar (fra 1907 Landsarkivar) for Provins(Lands)arkivet i Odense, hvilken Stilling han beklædte, indtil han i 1924 trak sig tilbage for i nogle Aar at nyde et otium cum dignitate. Som Anerkendelse for sin Virksomhed som Embedsmand og Historiker havde han 1908 modtaget Dannebrogordenens Ridderkors og 1918 dens Sølvkors, ligesom han i 1908 var blevet optaget som Medlem i Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog.

Som Arkivmand har Wad indlagt sig betydelige Fortjenester. I sin Egenskab af den første Landsarkivar for Fyen tilkom den vanskelige Opgave ham at føre Arkivloven af 1889 ud i Livet for det fynske Omraade. Gennem sin lange Embedstid lykkedes det ham af Arkivafleveringernes Kaos at skabe et organisk Hele og selv at vinde et saa indtrængende Kendskab til sit Arkivs Bestanddele, at han kunde være baade Administrationen og de mange enkelte, der søgte hans Hjælp, en kyndig og sikker Vejleder i deres Undersøgelser. En særlig Fortjeneste erhvervede han sig, fordi han ved private Forhandlinger forstod at faa talrige ikke-afleveringspligtige Arkivalier overført til Landsarkivet som Deposita eller Gaver. Paa denne Maade fik han Held til navnlig fra Herregaardene at redde adskillige Arkivalier fra truende Undergang.

Ikke mindre Betydning tilkommer der Wad som historisk Forsker og Forfatter. Tidlig fik han ved C. F. Wegeners Velvilje Adgang til at anstille Undersøgelser i Gehejmearkivet, og efter sammen med A. Leth 1875 at have udgivet første Bind af »Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm« udkom 1878 hans første selvstændige Arbejde »Meddelelser om Rektorerne paa Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1878«, der straks vandt de sagkyndiges Anerkendelse som et for en saa ung Mand ualmindelig modent og dygtigt Arbejde, og som i sig selv besidder en saadan Fylde af værdifulde Egenskaber, at det den Dag i Dag atter og atter kan raadspørges med Udbytte. Siden fulgte en Del Afhandlinger — ikke mindst i »Personalhistorisk Tidsskrift« — især om den tidlige Enevældes Mænd og 1893 den monumentale, af C. F. Bricka paa-begyndte Udgave af Herluf Trolles og Birgitte Gjøes Breve, der indeholder et rigt Stof til Belysning af vor ældre Historie. I samme Tidsrum var Wad desuden 1886—93 Redaktør af Hof- og Statskalenderen og 1883—89 af nærværende Tidsskrift. Efter Overflyttelsen til Odense fulgte der i mange Aar en Stilstand i Wads Forfatterskab, kun afbrudt af de talrige Biografier til »Dansk biografisk Lexikon«, og først mod Slutningen af sit Liv udgav

han 1916—24 i fire svære Bind det Værk, der maa betegnes som hans største litterære Bedrift, »Fra Fyens Fortid«. Foruden den interessante Brevveksling mellem Werlauff og Vedel Simonsen rummer denne Samling som Frugten af en Menneskealders Under-søgelse en Mængde værdifulde Studier og Bidrag til Fyens Historie og Topografi fra Reformationstiden indtil Midten af forrige Aarhundrede.

Allerede sit første selvstændige Skrift havde Wad forsynet med Motto'et: »Et raris juvat auribus placere«, og dette Ord kan sættes som Overskrift ogsaa over hans senere Produktion. Til Trods for en klar og tiltrækkende, altid formfuldendt Fremstilling ejer hans Skrifter i al deres saglige Grundighed ikke netop de Egenskaber, der formaar at fængsle et større Publikum, men de vil længe bevare deres Værdi for den historiske Forskning. Ikke mindst paa det personalhistoriske Omraade, der oftere end noget andet skæmmes af dilettantiske Behandlinger, vil Wads Monogramer ved deres Nøjagtighed, sikre Viden om det paagældende Emne og strenge historiske Metode kunne staa som Mønstre for Arbejder af lignende Art, fremforalt dog fordi de altid baade hviler paa et nøje Kendskab til Baggrunden for den Person eller de Forhold, der skildres, og selv giver Bidrag til Forstaaelse af den almindelige Udvikling.

Med et fint forstaaende Blik saa Wad tilbage paa Historien, og hans ofte lunerige Skildring af Fortidens Skikkelser og Foreteelser er baaret baade af varm Medfølelse og af Vemod overfor det forgængelige i alle Ting. Ligesom han selv tilhørte en svunden Perodes Kulturtype, saaledes var den stærke Pietet overfor Fortidens Traditioner og Værdier en fremtrædende Ejendommelighed hos ham. Den kunde vel give saavel hans Stil som hans Væsen et Anstrøg af det søgte og snørklede, men den bundede i en dyb Kærlighed til Historien og dens Minder. Derfor kunde han i kraftige Udtryk lade sin Forargelse komme til Orde, naar han saa, at historiske Mindesmærker ødelagdes ved Uforstand eller Hensynsløshed, og det er Udtryk for en ejendommelig Sammenhæng, at den Mand, der allerede i sit første Skrift med Harme talte om den Kræmmeraand, der havde sat sig et monumentum ære perennius ved Skandalen med Hanetaarnet i København, afsluttede sin Forfatterbane ved i et Par Afhandlinger om Vandalismen i Fyen at give flere Bidrag til Belysning af det samme triste Emne.

Allerede Wads Skrifter afspejler klart hans særprægede, gennemkultiverede Personlighed, men endnu tydeligere traadte den en i Møde ved personligt Samvær. Han kunde for en overfladisk Betragtning synes blot at være en kølig Aandsaristokrat, der repræsen-

terede en stivnet Konservatisme, men i Virkeligheden var han i sit Forhold til Mennesker uden al Personsanseelse. Til Trods for, at hans Domme ofte var prægede af den største Skarphed og Satire især overfor litterære Arbejder og Retninger, som han ikke uden Grund ansaa for Vidnesbyrd om »Uvidenhed og Dilettantisme«, var han altid rede til at vise Hjælpsomhed og Imødekommenhed overfor enhver, der trængte til hans Bistand, og alle, der har staaet ham nær, samstemmer i at prise hans noble og trofaste Sindelag.

Fortegnelse over G. L. Wad's litterære Arbejder. .

I Erkendelse af, at det bedste Mindesmærke, man kan rejse over en afdød Forfatter, er en Oversigt over hans litterære Arbejder, har Samfundets Bestyrelse anset det for rimeligt at ledsage ovenstaaende Nekrolog med en Fortegnelse over de Artikler, Afhandlinger og særskilt udgivne Skrifter, der foreligger fra G. L. Wads Haand.

Medens det er Udarbejderens Haab, at intet af Betydning i de almindelige Samlinger og Tidsskrifter er undgaaet hans Opmærksomhed, garanteres der ikke for absolut Fuldstændighed for Avisartiklernes Vedkommende. Oplysninger om nogle ikke let tilgængelige Artikler og om nogle Skrifter, der ingen Udgiverbetegnelse bærer, men som er udgivne og delvis forfattede af Wad, er velvilligst meddelt af hans efterladte.

For at faa et fuldstændigt Billede af Wads Forfatterskab maa den her meddelte Fortegnelse tænkes suppleret med de mange Biografier (tilsammen 229 S.), som han har leveret til »Dansk biografisk Lexikon«, men som det anses for ufornuødent at specificere paa dette Sted. — De anvendte Forkortelser vil næppe frembyde nogen Vanskelighed for Forstaaelsen. Blot skal det bemærkes, at P. T. betyder »Personalhistorisk Tidsskrift«.

Anmeldelse af: Fr. Olsen, Det danske Postvæsen, dets Historie og Personer indtil dets Overtagelse af Staten 1711. (Historisk Tidsskrift 6. R. II, 119—37).

Elers' Collegiums Tohundred-Aars Jubilæum. (Berl. Tid. 19. Juni 1891 Aften. S. 2 Sp. 1—4).

Meddelelser om Rektorerne paa Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1878. Næstved 1878. (240 S.).

(Sammen med A. Leth), Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm fra Skolens Stiftelse 1565 til 1875. Næstved 1875. (308 + 13 S.).

Meddelelser om Dimitterede fra Herlufsholm. Andet Bind. Tilføjelser og Fortsættelse indtil 1886. Næstved 1882—87. (320 + 102 S.).

Herlufsholms to ældste Inventarier, med nogle indledende Bemærkninger om Skolen paa Christian IV.s Tid. (Indbydelsesskrift til de offentlige Afgangs- og Aarsprøver i Herlufsholms lærde Skole i Juli 1880 S. 3—62).

- drag til Korsør og Taarnborg Præstekalds Historie. (Kirkehist. Saml. 3. R. V, 353—92).
- Rettelser og Tilføjelser til »Bidrag til Korsør og Taarnborg Præstekalds Historie«. (Kirkehist. Saml. 3. R. V, 797—800).
- Mindeblade om Næsbyholm, samlede i Anledning af 300-Aaret efter Hovedbygningens Opførelse 1585. Kbhvn. 1885. (61 S.).
- Anmeldelse af: J. B. Løffler, Gravstenene i Roskilde Kjøbstad. Kbhvn. 1885. (Dagbladet 7. Marts 1886. S. 1 Sp. 5—7).
- Mindeskript i Anledning af Halvandet Hundredeaars-Dagen for Oprettelsen af det adelige Stift Vallø 14. Maj 1738—14. Maj 1888. Kbhvn. 1888. (XXXIV + 285 S.).
- Vallø Stifts Jubilæum. 14de Mai 1738—14de Mai 1888. (Berl. Tid. 12. Maj 1888 Aften. S. 1 Sp. 2—3).
- Fra Fyens Fortid. Samlinger og Studier. I—IV. Kbhvn. 1916—24.
- Træk af Vandalismen i Fyen. (Festskrift til Kristian Erslev den 28. Decbr. 1927 fra danske Historikere S. 467—82).
- Træk af Vandalismen i Fyen. (Aarvog for Historisk Samfund for Odense og Assens Amter IV, 359—76).
- (Sammen med Holger Hansen), Odense kongelig privilegerede borgerlige Skyttelav 1704—1904. Odense 1904. (122 S.).

- Anmeldelse af: Danmarks Adels Aarvog. 1884. (Nationaltid. 5. Jan. 1884 Aften. S. 1 Sp. 1—S. 2 Sp. 1—6).
- Anmeldelse af: Danmarks Adels Aarvog. 1885. (Nationaltid. 4. Decbr. 1884 Aften. S. 2 Sp. 1—3).
- Anmeldelse af: Danmarks Adels Aarvog. 1886. (Nationaltid. 5. Jan. 1886 Morgen. Tillæg S. 1 Sp. 3—5).
- Anmeldelse af: Danmarks Adels Aarvog. 1889. (Nationaltid. 20. Febr. 1889 Morgen. Tillæg S. 2 Sp. 1—3).
- Anmeldelse af: Danmarks Adels Aarvog. 1890. (Nationaltid. 1. Febr. 1890 Aften. S. 1 Sp. 1—2).
- Anmeldelse af: C. F. Bricka og S. M. Gjellerup, Den danske Adel i det 16de og 17de Aarhundrede. (Fædrelandet 1875 Nr. 247).
- Suppliker fra det syttende og attende Aarhundrede. (P. T. VI, 136—50).
- Indskrifter paa Ligkisteplader. (P. T. 2. R. IV, 251—64).
- Tvende Testamenter. (P. T. IV, 125—31).
- To Begravelsesbreve. (P. T. V, 315—7).
- Den heraldiske Udstilling i Berlin. (Berl. Tid. 16. Sept. 1882 Aften. S. 1 Sp. 1—S. 2 Sp. 1).
- Fortegnelse over Danske og Norske, som ere immatriculerede ved Leydens Universitet fra Aar 1675 til 1800. (P. T. V, 41—61).
- Danske Adelsmænd, der have studeret ved Universitetet i Tübingen 1563—1620. (P. T. V, 311—3).
- Det Kongelige Ridderlige Academis Matrikel. (P. T. 2. R. I, 53—67. 203—16).

- To Ansøgninger fra Søren Abildgaard. (P. T. 2. R. I, 148—52).
- Om Hans Christian Andersens Slægt. (P. T. 4. R. V, 189—204).
- Om Hans Christian Andersens Slægt. Odense 1905. (21 S.). [Forøget Udgave af Afhandlingen af samme Indhold i P. T. 4. R. V.].

- Bidrag til Landsdommer Gustav Ludvig Badens Biographi. (P. T. 5. R. II, 109—33).
- Fortegnelse over Gjæsterne ved Niels Banners Bryllup. (P. T. V, 313—5).
- Ligtale over Cancelliraad Niels Benzon til Haunø. (P. T. 2. R. I, 277—90).
- Uddrag af Biskop Jens Bircherods Dagbøger for Aarene 1688—1691. (P. T. IV, 290—7).
- Om Mag. Laurits Jensen Bording. (P. T. 2. R. II, 85—94).
- Sognepræst i Gimlinge Ebbe Jensen Bruns Autobiographi. (Kirkehist. Saml. 3. R. II, 689—702).
- Johan Bülow's Ungdoms-Forelskelser. (Nationaltid. 30. April 1929 Aften. Kronik).
- Bidrag til Etatsraad Jørgen Elers' Biographi. (P. T. 2. R. III, 218—36).
- Etatsraad Jørgen Elers og Elers' Collegium. I Anledning af To-hundred-Aars-Jubilæet den 29. November 1891. Kbhvn. 1891. (31 S.).
- Et Brev fra [N. F. S.] Grundtvig. (Vor Fortid III, 12—14).
- Af Justitsraad Jacob Gudes Optegnelser. (P. T. 2. R. II, 105—45. 180—201).
- Af Christian Gyldenkrones Rejsebog. (P. T. 2. R. II, 101—4).
- [Om Anna Maria de Hansen.] (P. T. 2. R. I, 239).
- Peter Hasses og Maren Arctanders Bryllup. (P. T. V, 318—9).
- Holbergs Slægt. (Dagbladet 3. Decbr. 1884. S. 1 Sp. 6—7).
- Et Brev fra Ludvig Holberg. (Fra Arkiv og Museum II, 233—42).
- En Anekdote om Holberg. (Dagbladet 11. Maj 1884. S. 1 Sp. 1).
- Et Brev fra Ove Høegh-Guldberg. (P. T. V, 169—75).
- Et Brev fra Thomas Kingo. (P. T. 2. R. I, 152—3).
- [Om Slægten Klaumann.] (P. T. 2. R. I, 237—9).
- Til Familien von Klenow's Stamtavle. (P. T. 2. R. IV, 286—97).
- Til Oplysning om Klokkeren Niels Klim. (Kirkehist. Saml. 3. R. III, 209).
- Om Eggert Christoffer Knuth og Søster Lerche. Et Mindeskrift i Anledning af den 10. October 1681 og 1881. Kbhvn. 1881. (XXX + 197 S.).
- Tre Breve fra Baron Frederik Krag. (P. T. 2. R. II, 79—82).
- Albert Leth. (Til Minde om Albert Leth, Kbhvn. 1884, S. 5—21).
- Fra Jenny Linds første Besøg i København. (Nationaltid. 17. Novbr. 1927 Aften. Kronik).
- Bolle Luxdorff. Et biographisk Omrids. (P. T. I, 37—53).
- Et Brev fra Envoyé Bolle Luxdorff til Storcantler Reventlow. (P. T. V, 317—3).
- En Embedsbesættelse under Kong Christian VI. [Christian von der Maase]. (P. T. 2. R. IV, 298—300).
- Autobiografiske Optegnelser af E. Mau. (Kirkehist. Saml. 4. R. VI, 629—707).
- (Sammen med M. Mackeprang), Om den hidtil som Kirsten Munks betegnede Kiste i Odense St. Knuds Kirke. (Fra Arkiv og Museum II, 500—12).
- Om Kjøbmand Rasmus Møller i Nyborg. (P. T. 4. R. II, 159—69).
- Nogle Bemærkninger om Niels Nelausen. (P. T. II, 296—303).
- [Om Tøjhusskriver Jacob Nielsen.] (P. T. 2. R. II, 237—8. 303).

- Til Minde om Capitain Frederik Julius d'Origny, Toldforvalter i Korsør, Ridder af Dannebrog. Kbhvn. 1888. (32 S.).
- Frederik Julius d'Orignys Dagbog over Begivenhederne under de spanske Troppers Ophold i og ved Roskilde 1808. (Fra Arkiv og Museum II, 22—41).
- Breve fra Numismatikeren Christian Ramus paa hans Udenlandsreise 1789—1793. (Museum 1896 I, 141—93. 249—79).
- Breve fra Greve Christian Rantzau til Hans Gram. (Danske Magazin 6. R. V, 199—328).
- Hans Hansen Rosencreutz. (P. T. 4. R. II, 131—40).
- Povel Nielsen Rosenpalm. (P. T. I, 260—77).
- Hr. Laurits Axelsøns Ligprædiken over Fru Kirsten Rosenørn. (P. T. 2. R. I, 231—6).
- V. A. Secher. (Historisk Tidsskrift 9. R. I, 227—9).
- Conferentsraad Hans Simonsen til Erholm. Med nogle Optegnelser om denne Gaards Ejere efter 1664. (P. T. III, 97—116).
- En gammel Stambog [for Hans Jacobsen Sperling]. (P. T. V, 249—54).
- Et Impromptu af Ambrosius Stub. (Dagbladet 2. Marts 1884. S. 2 Sp. 1—2).
- Tordenskjold og Abraham Lehn. (P. T. 8. R. IV, 97—102).
- Breve til og fra Herluf Trolle og Birgitte Gjøe. I-II. Kbhvn. 1893.
- Til Minde om Pastor Matthias Wad, Sognepræst til Korsør og Taarnborg, Ridder af Dannebrog, Dannebrogsmænd. Kbhvn. 1897. (80 S.). [Heri af G. L. W. S. 17—56].
- Til Minde om Sophie Wad født d'Origny. Kbhvn. 1916. (8 S.).
- Fortegnelse over en Del af Jomfru Anna Wind von der Kuhlas Løse. (P. T. IV, 215—19).

Bjørn Kornerup.

Etatsraad Andreas Charles Teilmans Selvskildring. Meddelt af Louis Bobé.

Andreas Charles Teilman, hvis Selvbiografi meddeles her efter en i Nørholms Arkiv bevaret Nedskrift, arvede 1749 efter sin Fader, Amtmand over Lundenæs og Bøvling Amter Etatsraad Christian Teilman, Gaardene Nørholm, Lunderup og Agerkrog, som han forbedrede paa mange Maader, dels ved at opdyrke store Hedearealer, dels ved at opføre Nybygninger. Skønt han overfor sine Bønder var en human Godsherre og allerede 1767 i en Pjece udtalte sig for Stavnsbaandets Løsning, optraadte han i Literaturen som en ligesaa slagfærdig som behændig Modstander af Bestræbelserne for Landboreformerne, særlig bekæmpede han Tanken om Hoveriets Ophævelse. Teilman optoges 1751 i Adelsstanden, blev 1777 Etatsraad og oprettede Nørholm til Stamhus i 1790 men døde allerede 27. Juli s. A. Den sidst afdøde Besidderinde af Nørholm, Forfatterinden J. K. Rosenørn-Teilman lod i Anledning af Hundredaarsdagen for hans Død i Nørholms Have afsløre en Mindestøtte over ham med følgende, sikkert træffende valgte Citat af Holger Drachmann som Indskrift:

Den Byherre var nok en gammeldags Mand,
Grundigt og godt var hans Mærke.

Teilmans Levnetsberetning er, som det fremgaar af nedenstaaende Brev, nedskrevet paa Foranledning af den nationaløkonomiske Forfatter, Præsten i Skjellinge paa Fyen Otto Didrik Lütken (1713—88) i Henhold til Anmodning fra Rektor Hans Christian Saxtorph i Roskilde, til hvis lærde Skole han har skænket Stipendier og hvor hans Portræt endnu findes. Om A. C. Teilman og hans Slægt henvises til Bj. Teilman, Stamtavle over Slægten Teilman(n).

Højædle og Welbaarne Hr. Etats-Raad
Min høytærede Velyndere!

Det er nu 3die Gang, at jeg, hvis Skrøbelighed og befrygtede Dødsfald saa ofte har sat 3de elskværdigste Hustruers Øyne i Vand, maae mælde mine Venner det Tab af en troefast og retsindig Ægtefælle. Efter en recidiv af 4 Dages Varighed hensov hun i Herren d. 27de Julij i sit Alders 57de Aar.¹⁾

Hendes Lidelser og i afvigte Aar udstandne ynkelige og varige Sygdom vare mig utaaelige. Men Skilsmissem, da den icke kand være ret varig, haaber og beder jeg, at den Herre, der har saaret, giver nogenlunde Kraft til at bære.

Min Søn, som kom over for at holde Bryllup, spurgte sin Moders Død i Odense, og fandt sin Sviger-Fader døds syg. Den 1ste Aug. fulgte hand sin Moder til Graven, den 7de holdt hand Bryllup, og den 15de fulgte hand Sviger-Faderens Liig. — Saaledes vorder gierne den verdslige Glæde med fordoblet Sorrig afvexlet.

¹⁾ Lütkens tredje Hustru Margrethe Schandorff, f. Suhr. Om de øvrige ovfr. nævnte Personer se Biogr. Lex. X 554 f., 557.

Saa ubehagelig, som den paa nogen Tiid indløbne Tidende om Deres Velbaarenheds svage Helbred har været mig, saa kiert var det mig igien i Deres Velbaarenheds sidste meget ærede at tillæse mig Deres Forhaabning om god restitution, den jeg, som veed at sette Priis paa Helbred, med indstændigste Bønner Dem uafadelig skal tilbede.

Da Hr. Rector Saxtorph i Roeskilde, som er gift med min sidste sl. Hustrues Søster-Datter, ved Samtale med min yngste Søn som freqventer Skolen, erfarede, at jeg havde Kiendskab til Deres Velbaarenhed og vidste Deres caracteer og Boepæl, saa er jeg ombedet, at andrage følgende hands Begiering: 1. at Deres Velbaarenhed vilde meddele ham sit Vita og 2. tilstille ham ved Leylighed Deres Portrait, for paa Skolens Bekostning at lade det afcopiere, med mindre Deres Velbaarenhed skulde have en Copie, den De vilde forære Skolen. For at opfylde den Pligt, som sidste Skole-Forordning ham paalegger, da Deres Velbaarenhed skal have givet et anseeligt Legatum til Skolen, er det, hand tildrister sig med saadan Begiering at incommodere.

Da min Søn nu tager /: ventelig den sidste:/ Afskeed fra mig, saa vil jeg, nest den aldmægtiges Førelse, paa det indstændigste have ham Deres Velbaarenheds bestandige Bevaagenhed udbedet, og i saadan Forsikring og uafadelig Forynskning, at Deres Velbaarenheds mod mig og mine i saa høy og besynderlig en Grad udiiste Godhed overflødig, af Gud maae vorde belønnet, henlever jeg med lige Høyagtelse og Hengivenhed

Deres Velbaarenheds
ydmyge og tienstskyldigste Tienner

Otto Lütken.

Schiellerup d. 16de Aug. 1778.

CURRICULUM-VITÆ

indsendt til Hr. Lütken efter Hr. Rector Saxdorffs
Begiering m. v.

1778.

1723 i December Maaned er Andreas Charles Teilmannann født paa Skrumsager, en Herregaard i Bork-Sogn, Lundenis Amt. Dagen vides ikke, ei heller kan derom faaes Oplysning, siden Døbe-Bogen, faae Aar efter, brændte med Præstegaarden, hvor den giemdes. Hands Fader var Christian Teilmann, EtatzRaad og Amtmand over Lundenis og Bøflings-Amter. Moder, Christine Marie Reenberg, en Dotter af vor bekiendte Poet, JustitzRaad og Lands Dommer Tøger Reenberg til Ristrup. Indtil 1738 nød hand information hiemme i sin Faders Huus, under en Student, nafnlig Johannes Hiort fra Ringsted, som siden blev Hospitals-Forstander i Ringsted, og nu nyligen i dette Aar, 1778, er død. 1738 ved St. Hanses satte hands Fader ham i Roskilde latinske Skole, hvor hand kom i Mester-Lectie,

og hørde Rector Bernhardus Schnabel og Conrector Ring, indtil St. Hanses 1740, da hand af Rector Schnabel ved Testimonium, hvoraf herved følger Gienpart, blev demitteret til Academiet, hvor hand strax efter tog Depositz, 1741 Examen philosophicum og Baccalauri-Graden og, saavidt vides, 1743 Examen theologicum, hvorefter hand, for at efterkomme sin Faders Villie, prædikede for Demiss under Hr. Doctor Wøldike, hvis collegia theologica hand havde hørt, som var den eneste Gang, hand, enten før eller siden, har præket. Nogle Aar efter, da det juridiske studium begyndte hos os at cultiveres, og, fornemmelig, ved Hr. Professor, nu Geheimeraad, Stampes Flid og Talenter var kommen i Veiret og for Orde, fik hand Lyst, dertil at applicere sig, som hands Fader og tillod. En Lyst, som hand længe havde havt, men, Aar efter andet, opsat, indtil den ny Lovbog, som den Gang var i Gierde og hver Gang ventedes, maatte udkomme, som hand, der hidtil havde været fremmed i den gamle, beqvemmeligen og med det samme kunde have gjort sig bekiendt. Endelig aabenbarede hand dette sit Forset for Hr. GeheimeRaad Stampe, og udbad sig hands Raad, om derefter længere Opsettelse skulde tages. Men GeheimeRaad Stampe raadde ham, klogeligen, derfra, og forestilde, at om end en ny Lovbog udkom, blev den Danske jurisprudentz dog den samme. Udfaldet visde og, at Opsettelsen lidet vilde have nyttet, da den forventede ny Lovbog er, som man veed, endnu ikke udkommen.

Hand lagde derover strax Haand paa Verket, og fra Mikkels 1747 til Paaske 1749 hørde bemelte Hr. GeheimeRaad Stampe, saavel publice, som privatim og privatissime, over Jus Romano-Germanio-Saxonicum, Danico-Norvagicum, Jus criminale, Jus naturæ et Gentium. Da hands Fader døde d. 2. Januar 1749, og hands Nærværelse udfodredes hiemme, maatte hand afbryde sine Studeringer ved Academiet, tog sin publike juridiske Attestatz under de Herrer Professorer Kofoed og Stampe, hvis cursum juridicum hand vel engang havde hørt, men, endnu eengang, gierne gien-taget, dersom ovennævnte Hindring ikke var kommen imellem. Ved alle fornævnte Examina havde hand den Held, altid at naae den bedste Character. 1749 ved St. Hanses fik hand udi sin Lodd, efter sin Fader, ved Lodkastning mellem sine Sødskende og sig, de tvende Hovedgaarde Nørholm og Lunderup, dog ikke uden anseelig Gield. 1751 d. 31. Martz blev hand, tilligemed sine Brødre, EtatzRaad Tøger Teilmann paa Endrupholm og Justitz-Raad Morten Teilmann paa Ristrup, under et og det samme Patent, nobiliteret. 1777 d. 17. April Etatz Raad. Fra 1750 har hand, ugift, bestandig opholdt sig paa foreskrevne sit Gods, og ladet sig være angelegent samme at forbedre, ligesom og Gaardene, som vare meget forfaldne og havde været ubeboede af deres Eiere, i de

seneste 100 Aar, at opbygge. Til den Ende anlagde hand 1754 et Teglblænderi, som var det første der i Egnen. Derved hand, siden den Tid, med Forandring af Stedet, paa bar Bond, foruden Benyttelse af det gamle, af ny Grundmuur har opbyggt hele Lade-Gaardene paa begge Gaardene, endeel af Borregaarden paa Nørholm, samt en stor Deel Fag Huse paa Bønder-Godset. Fra Rode af forfrisket og fornyet de Nørholm tilliggende 5 Kirker, 1 Korn og een Stampe Mølle. Naar sammenlægges, hvad hand imidlertid bygt haver, har hand, foruden Kirkerne og Møllernes Istandsettelse, af ny Grundmuur, paa Gaardene og Godset, sat i et og alt 445 Fag Huus, og desuden, paa Godset, af ordinær Bindings-Verk, dels med leerslagene, dels med murede Vegge, omtrent 300 Fag. Endnu er hand i Færd med at tilbygge Resten paa Nørholms Borregaard, 72 Fag. Til Fundament under Husene, under Skierveggene, som alle ere af Grundmuur, Til Tiller eller Stand bag Hestene eller Qvæget, Til Dørsteen eller Dørterskelen i Ladegaardene, Til Trappe-Steen, til Fold- og Leed-Pæle, Til Salt-, Vand- og Svine-Truge m. v. har hand af Marken ladet hjemføre, kløve og tilhugge ongefær en 6000 Cubic Fod, som gjør 1500 Læs, Kampsteen. Deriblandt en Steen, der laae ved Bekke i Colding-Huus-Amt, lang 9 Alen, paa sine Steder bred 6, tyk 5 Alen, udgiorde omtrent 150 Læs. Samme Steen skal, efter almindelig Tradition blandt Bønderne der i Egnen, af Kong Harald være til det Sted, hvor den laae, flyttet fra det Vestre-Hav, men der forladt, da hand sammesteds fik Tidende om Rigets Opsigelse, og følgelig maa være den samme, som Holberg omtaler i sin Danmarks Historie, Tom. 1 pag. 88, som vore Kiæmpe-Viser, der ere bekiendt blandt Bønderne, og omqvæde. Bønderne vare og af den faste Formodning, at under Steenen giemdes en Skat, hvorover Bonden, som Ageren, hvorpaa Steenen laae, tilhørde, forbeholdte sig, da hand solgte Steenen, hvad under den maatte ligge. Nu hændte det sig, at blandt de Redskaber, som Steenkløveren til Steenens Forarbeidning havde faaet med sig fra Nørholm, befandtes og en meget stor Jern-Greeb, som var kommen fra Norge, og der bruges til at opvelte store Steen af Jorden med. Strax gik Ordet, at denne var en Kiæmpe-Greeb, og at den var funden under Steenen. Bonden indfandt sig uden Ophold, og ved 2de Mænd lod sin formlige Paastand efter Aftalen fremsette. — Avlingen ved fornævnte sine Gaarde har hand og meget forbedret, og det saaledes, at begge Gaardene, paa den samme Eiendom, kan græsse og føde meer end dobbelt saa meget, som ved hands Tiltrædelse til Gaardene, hvilken Aulingens Formerelse tilskrives til dels Mergelens Brug, som hand der i Egnen, efter adskillige gjorde Forsøg, først har indført, og som nu, efter Haanden, af mange er optagen. I dette sit Arbeide har hand meget været hindret af

jevnlige Sygdomme. Fra sin Ungdom af har hand været af et svageligt Helbred; endog fra sine 18 Aar været plaget med idelige Diarrhoer. 1753 laae hand en 3 Uger ved Sengen af Anden Dags Feber; videre kom det ingensinde. Ingen videre Sygdom eller Senge-Leie før 1757, da hand d. 24 Nov: faldt i en Svaghed, som begyndte med hæmorrhoides coecæ og faldt ud til Gikt under de høire Ribben, som gik til Inflammation. Denne sidste Sygdom holdt ham ved Sengen, uden synderlig Haab til Livet, i 10 Uger, og inden Døre omtrent 3 Fierdingaar. Nogle Aar efter laae hand ved Sengen i 3 Uger af Tand-Pine. 1763 af en hidsig Feber. Et Par Aar efter af en Forkiølelses-Feber. Herforuden har hand siden 1757, 2 à 3 Gange aarligen, været angreben af den Sygdom, som Tissot kalder Rhume, og er oversat ved Snue, som dog ingensinde har drevet ham til Sengs, men holdt ham inden Døre, 8 à 14 Dage til 3 Uger undertiden. Siden 1767 forbedrede hands Helbred sig meget. Ingen Sygdom eller Svaghed, uden ovennævnte Rhume, eengang om Aaret, og stundom kuns eengang hver andet Aar, og undtaget, at hand 1772 fik Gikt i Vorterne paa begge Bryster, der gik til en let Inflammation, som hand, uden at komme til Sengs, forvandt i en Tid af 7 Uger. Som Helbredets Forbedring bidrog navnlig siden 1778, da hand d. 5. Jan. blev angreben af sin sædvanlig Rhume, og da hand efter 3 Ugers Forløb deraf var kommen sig, faldt d. 3. Febr. i en Recidiv, som d. 10. Febr. satte sig til Gikt under de høire Bryst- og Ribbeen, paa samme Steder som for 20 Aar forhen, dog uden Inflammation. Denne Svaghed, som i en sygelig Tilstand, dog oven Sengen, holdt ham i Stuen indtil Juni Maanedes Begyndelse, satte atter hands Helbred i Vanmagt, som hand endnu ikke har forvundet. En Lykke har det været for hands Arbeide, at hands Sygdom altid, eller for største Delen, have indtruffet om Vinteren, den sædvanlig Regierings-Tid for Gikt, som egentlig og nu har været Grunden til alle hands Sygdomme.

Ved at staae tilig op om Morgenen, være idelig i Arbeide, spise tarvelig og lidt, fornemmelig om Aftenen, ride ude 3 à 4 Timer om Eftermiddagen, befinder hand sig bedre, end ved alle Medicamenter, hvoraf hand slet ingen bruger, siden hand ved dem sielden har sporet Forbedring, men, undertiden, snarere Forverring.

1778 d. 7. September.

Optegnelser om Familierne Weinmann og Michelbecker (Wigand).

Ved **H. Hjorth-Nielsen.**

I det kgl. Biblioteks Haandskriftsamling findes under Betegnelsen Ny kgl. Saml. 4. Nr. 2380 et lille Hefte, der indeholder Optegnelser om Familierne Weinmann og Michelbecker (Wigand). Haandskriftet, der er paa 48 Sider, af hvilke 15 er ubeskrevne, er dateret 1743 og utvivlsomt skrevet af den sidst i Optegnelserne omhandlede Kaptajn-Vagtmester Hans Wilhelm Weinmann, for de to første Afsnits Vedkommende efter ældre Optegnelser, der vel nu er gaaet tabt. Optegnelserne falder i tre Afsnit: 1. Familien Weinmann, 2. Familien Michelbecker og 3. Hans Wilhelm Weinmann, og de afsluttes endelig med nogle Optegnelser af den sidstnævntes Søstersøn Frederik Stoud (f. 1759. D. 1823 s. Kancellideputeret og Etatsraad), i hvis Hænder Haandskriftet er kommet efter Morbroderens Død. De to Familier, som Optegnelserne omhandler, hørte i det 17. Aarhundredes sidste Halvdel til det københavnske Borgerskabs bedste. De to Stamfædre, Gysbert Wigand Michelbecker og Ewert Weinmann, var begge født i Tyskland, men kom i deres yngre Aar herind i Landet, hvor de hurtigt arbejdede sig frem til ansete Stillinger. Michelbecker, der var oplært som Vinhandler, etablerede sig som saadan i København, blev 1682 kongelig Kældermester, 1684 en af Byens 32 Mænd og nævnes 1691 blandt Byens fornemste Skibsredere. I »Prinsens Palais«, som han i 1680'erne opførte »Staden til god og mærkelig Sirat«, har han efterladt sig et synligt Minde, og for ikke saa lang en Aarrække siden var hans Navn endnu bevaret i Wigandsgade, den nuværende Ny Kongensgade. Ewert Weinmann blev Kræmmer, og 1686—1710 var han Medlem af Byens 32 Mænds Forsamling. 1706 blev han Forsamlingens anden og 1707 dens første Formand. Michelbecker og Weinmann blev ved deres Ægteskaber med to Døtre af den fremstaaende Kræmmer Johan Ludewig be-svogrede, og da i 1707 Michelbeckers Datter Hedewig Elisabeth ægtede Ewert Weinmann den yngre, knyttedes Baandet mellem de to Familier end fastere.

Paa Haandskriftets første Blads Bagside er med en Naal indheftet en Seddel, hvorpaa staar følgende:

- M. Elisabeth Albrecht Dysseldorf hat geseiget 10 Kinder, 3 Söhne und 7 Töchter.
- M. Else Margreta Wilhelm Edinger hat geseiget 21 Kinder.
- M. Anna Maria Abselon Koefoed hat geseiget 6 Kinder.
- Hendrich Wiegandt hat 5 Kinder gehabt.
- M. Anna Cathrina Lyéder Stiefken bekommen mit ihr Mann 12 Kinder.
- M. Sophia Marcus Hugo Grønner 1 Tochter geseiget.
- M. Charloth Severin Brünstorp hat 12 Kinder gehabt.
- M. Hedewig Elisabeth Ewert Weinmann hat 8 Kinder gehabt.

Desuden findes i Haandskriftet indlagt en lille Seddel, hvis Indhold har en Del personalhistorisk Interesse. Den lyder saaledes:

»Efter Forlangende tienner herved til Efterretning at min Cousine Christina Weinmann Sal. Stouds er een Datter af Sal. Cancellier Raad og Amtsforvalter Friederich Weinmann i Stabel Holm i Holsteen, hvis Farmor var en Faster af Frue Elisabeth Ludvigs, afgangne Commerce Raad Hans Albrecht Hæsekers, hvorfor herved følger til mehre Oplysning et Testamente, som er gjort efter ermelte Frue Hæsekers.

I. D. W. Weinmann.«

Sedlen er udateret, og Underskriverens Forbogstaver er muligvis ikke ganske rigtigt læst, stærkt slyngede som de er.

Endelig er i Haandskriftet indlagt den af Stoud i hans Bemærkninger omtalte og af ham paa Grundlag af Haandskriftets Optegnelser udfærdigede Stamtavle.

Haandskriftet har øjensynligt været kendt af Giessing, der har benyttet det ved Udarbejdelsen af Stamtavlen over Familien Michelbecker (Jubellærere III, S. 412 Tab. II.).

Ved Gengivelsen af Haandskriftet er dettes Retskrivning paa flere Punkter moderniseret og Optegnelserne om Hans Wilhelm Weinmanns Udenlandsrejser, der er ganske uden Interesse, udeladte. Ligeledes er Haandskriftets Anførsler af Faddere ved de talrige Daabshandlinger forbigaaede. Endelig er, som det vil fremgaa af Gengivelsen, kun den første Indførsel om Daab og Dødsfald indenfor hver Familie gengivet med Haandskriftets Ord.

I »Die deutsche St. Petri Gemeinde« (Kbhvn. 1926) S. 425 har Dr. Bobé meddelt en Stamtavle over Familien Michelbecker, der paa enkelte Punkter suppleres af Haandskriftets Oplysninger. I Noterne henvises hertil blot med Navnet Bobé.

Stam- und Schlecht-Register auf mein sehl. Vatter und Mutter Zeitten wie auch mein Lauf und Wandel.

Copenhagen d. 20te Augustii Anno 1743.

1638 d. 7. Februarii. Bin ich Ewert Weinmann geboren zwischen 4 und 5 Uhr. Mein sel. Vatter war der vornehme und wohlgeachte M. Hans Weinmann, wohnhaftig in Minden, gebürtig aus Lytten in Schwabenland. Mein sel. Mutter Anna Cathrina Knakenwerck, bürtig aus Minden in Westfahlen. Von welchen christlichen Eltern ich bin gezeuget worden.

1652 bin ich alhier zu Copenhagen durch Recommendation guter Freunde bey Hr. Iohann Ludewig in Dienste gekommen und habe bey ihm gedient vor eine Junge sieben Jahr und vor einen Gesellen auch sieben Jahr.

1666. Habe ich mich durch Schickung göttlicher Proudentz mit der ehr- und tugendsahmen Jungfer Margareta Ludewigs ein christlich Eheverlöbniss eingelassen und darauf unsere Hochzeit celebriret in Hr. Iohan Ludewig seine Behausung d. 19de Junij selbigen Jahr.

1667 d. 20. Junij als Donnerstags zwischen 8 und 9 Uhr Vormittag hat der liebe Gott meine liebe Hausfraue mit ein junges Töchterlein erfreuet und den folgenden Sonntag als d. 23. Junij zur heiligen Taufe gebracht in der teutschen Kirchen und *E l s e b e M a r g a r e t e* genand worden.

1667 d. 10. November zwischen 8 und 9 Uhr har der liebe Gott nach seinem väterlichen Willen unsere *E l s e b e M a r g a r e t a* wieder abgefordert aus diesem Jammerthal in die ewige Freude.

(De følgende Indførsler om Børnenes Fødsler og Dødsfald er gengivne i samme Ord som de to her meddelte, hvorfor de stereotype Vendinger ikke skal gentages og kun de faktiske Data meddeles.)

1669 d. 9. Juli, Fredag mell. 8 og 9 Formiddag, f. en Søn, der den følgende Tirsdag i Helligaandskirken døbt *J o h a n*. Døde s. A. Tirsdag d. 2. November.

1671 d. 15. Marts, Onsdag Morgen mell. 8 og 9, f. en Datter, døbt flg. Tirsdag i Helligaandskirken *A n n a C a t h a r i n a*.

1672 d. 25. Okt., Fredag Aften mell. 9 og 10, f. en Søn, døbt flg. Onsdag i Helligaandskirken *H a n s*.¹⁾

1674 d. 9. Aug., Søndag Eftm. mell. 3 og 4, f. en Søn, døbt flg. Torsdag i Helligaandskirken *E w e r t*.²⁾

1676 d. 15. Nov., Onsdag Morgen mell. 4 og 5, f. en Søn, døbt flg. Mandag i Helligaandskirken *W i e g a n d*.

1678 d. 17. Maj, Fredag Morgen mell. 7 og 8, f. en Datter, døbt flg. Tirsdag i Helligaandskirken *M a r g a r e t e E l i s a b e t h*.

1680 d. 20. Juli, Tirsdag Eftm. mell. 12 og 1, f. en Søn, døbt d. 24 s. M. *F r i d r i c h*.³⁾

1684 d. 11. Jan., Fredag Nat mell. 12 og 1, døde *A n n a C a t h a r i n a*, 12 Aar 10 Maaneder og 9 Dage gl.

1684 d. 25. Juni, Onsdag Morgen mell. 8 og 9, f. to Sønner, døbt straks hjemme *H e n d r i c h* og *J o h a n*. Begge døde samme Dags Aften.

1687 d. 14. Decemb., Onsdag Morgen mell. 3 og 4, f. en Søn, døbt d. 19. s. M. i Helligaandskirken *J o h a n H e n d r i c h*.

1689 d. 19. April. Als Freitags Nachmittags zwischen 4 und 5 Uhr ist unser Sohn *W i g a n d* in dem Opera Hause bei dem Schloss Amalienburg wo selbst ein grosse Feuerbrunst entstunden mit so vielen Menschen, junge und alte, daselbst sein Ende genommen und also von dem lieben Gott aus diesem Jammerthal in die ewige Freude versetzt worden.

1689 d. 10. Aug. mell. 5 og 6 Eftm. døde *J o h a n H e n d r i c h*.

1701 d. 2. September Freitag Nachmittags ist mein liebe Tochter *M a r g r e t e E l i s a b e t W e i n m a n s* mit den wohledlen Hr. Iustitz-Rath und Bürgermeister *A n d r e a s J a c o b s e n*⁴⁾ ehelich von dem Hr. Magister Frans Tostrup zusammen gesprochen und ist ihre Hochzeit in ihres Hr. Vaters Ewert Weinmans Haus vollenzogen worden.

1707 d. 16. Juni. Hat sich mein Sohn Ewert Weinman junior durch göttliche Schickung und Providence mit der ehr- und tugendsahme Jungfer Hedewig Elisabeth Wigand Michelbechers in ein christliche Eheforlöbniss eingelassen und dero Hochzeittag selben Tag als 16. Juni Ao. 1707 in Madam Wigand Behausung celebriret worden.

1711 d. 28. Aug. Freitag Nachmittag zwischen 4 und 5 Uhr ist mein sel. Hausfrau Margareta, sel. Johann Ludewigs Tochter, von Gott den allmächtigen abgefordert und ins ewige Leben versetzt worden.

1715 d. 12. Febr. des Abends umb 10 Uhr hatt der liebe Gott meinen Vatter Ewert Weinmann von dieser Welt zu sich in die Ewigkeit befördert. Gott verleihe dem Körper in der Erde eine sanfte Ruhe und am jüngster Tage eine selige Aufstehung. Amen.

Die Leiche steht in unser Begräbniss in der Heill. Geist Kirche.

Anno 1636 d. 17. Januar. Wie dann das menschliche Leben durch die Geschlechter auf Erden, als durch einen Baum des Lebens wundersamer Weise von dem allwaltenden Gott fortgepflanzt wird, also hat mich derselbe von einem guten Geschlechte und christl. Eltern in der fürstl. Residence Stad Marburg Anno 1636 d. 17. Januarij gleicher Gestalt hervor spriessen lassen: Mein Vater der grossachtbare, wohlweise und wohlgelehrte Hr. Ericus Michelbecker, weyland Rathsverwandter und Vorsteher des Hospitals zu St. Jacob daselbst; mein liebe Mutter die weyland wohlehrbare und viel ehr- und tugendreiche Frau Elisabetha, gebürtig von Salt Budden, die mich als ihr liebste Ehe Sprösslein aus abliegender Pflicht am 17ten Tage selbigen Monats in der Pfar Kirchen alda durch die heil. Taufe dem rechten Weinstock Christo haben einverleibet.

1650 d. 16. December. Nachdem ich bis in mein vierzehendes Jahr in Gottesfurcht und christlicher Tugend von meinen lieben Eltern war auferzogen, aus sonderbaren Wohlgefallen und christväterlichen Vorsorge von Marburg nacher Weyer mich mit sich und in seine Behausung als sein eigenes Kind auf- und angenommen, bist (!) ich 1653 drei Wochen nach dem Osternfest bin Nachern am Rhein versandt worden, alda ich von Meister Anthoni Leetz das löbliche Fassbinderkunst und Profession gelehret; nach verflögner Zeit meiner Lehre reiste ich 1655 zwischen Ostern und Pfingsten Sanct Goar, daselbst ich bei dem Fassbinder Just Reinhart Pof halbes Jahr umb gearbeitet. Von dannen ich bin 1656 nacher Franckfurt am Mayn auf die Ostermesse gezogen und in Arbeit selbiges Orts gestanden bei dem Meister Wolfgang Ris,

bis dass ich 1657 den 8te Octobr. von Hr. Hans Wolf Schönneman, Weinhandler daselbst, bin an Hr. J o h a n L e h n, Rathsvorwandter und vornehmen Weinhandler alhier recommendiret worden, dem ich in seinen Weinkeller also gedienet, dass ich darauf wurde 1659 den 26. Junij von Hern. J o h a n E d i n g e r, auch gleicher Masen Weinhandler hieselbst, angenommen, und dem selben für die Rechnung gestanden. 1661 den 31. Augustij selbe Rechnung richtig ableget und den 28. Octobr. folgend nach Amsterdam mich in propre Handling begeben, einige Parteien Weine davon nach Compenhagen (!) gebracht und alda forthin verhandelt. Endlich des guten Vorsatzes geworden, mich alhier beständig, und ehrlich nieder zulassen. Und wie nun zwar die Ehe auf Erden gemacht, aber im Himmel beschlossen wird, so ist mir

Anno 1663 d. 16. August aus sondern Rathschluss und aus Vorsehung des allgewaltigen meine eheliebste, die hochehr- und tugendreiche Jungfer A n n a L u d e w i g ehelich versprochen, eine eheleibliche Tochter des wohlehen grossachtbaren Hr. J o h a n L u d e w i g, vornehmen Bürger und Kaufman hieselbst, der seines guten Herkommens väterlicher Seiten aus dem Ludewigschen, mütterlicher aus dem Natlenschen Geschlechte zu Minden Anno 1619 d. 9. November entsprossen, und der vielehre und tugendbegabten Frauen E l i s a b e t h M a r t e n s, Tochter des sel. Hern P e t e r P e t e r s e n hernach gelassener Witteben, von denen meine Liebste Anno 1647 d. 15. Julij Abends zwischen 9 und 10 Uhren ist gezeuget und nächstfolgenden Sonntag wieder gezeuget worden.

1663 d. 27. August habe ich mich mit Ihr in christgebrauchliche Eheverlöbniß eingelassen und darauf d. 24. Octobr. die Hochzeit vollenzogen, aus welcher Ehe der mildreiche Gott uns mit nächstfolgende Ehe Pflantzen beseeliget, da von

1664 d. 21. Juni zwischen 11 und 12 Uhren des Dingstages hat der allerhöchste Gott uns mit einem jungen Sohn gesegnet, welcher sehr schwach zur Welt gebohren, dessenthalben er selben Nachmittags ist in dem Bade der Wiedergeburt wieder gebohren und ist nach mein Vater genant worden J o h a n. D. 23. dito in selbigen Jahren des Abends zwischen 7 und 8 ist vorgedachter unser Sohnlein wieder durch den zeitlichen Todt abgefordert und in der teutschen St. Petri Kirchen beygesetzt worden.

1665 d. 9. December Sonabends Morgen zwischen 6 und 7 hatt der allerhöchste Gott uns abermahl mit ein junge Tochter gesegnet, an d. 13. dito ein Erbe des wahren Lichts geworden, dass sie in besagter teutschen Kirchen durch Magister Bock E l i s a b e t h genandt und getauft worden.

(De følgende Indførsler om Børnenes Fødsler og Dødsfald er gengivne i samme Ord som det her sidst meddelte, hvorfor de stadig tilbagevendende Udtryk ikke gentages her og kun de tørre Data meddeles.)

1668 d. 21. Febr., Fredag mell. 9 og 10 Form., en D., døbt 25. s. M. i Petri K., *E l s e M a r g r e t h a*.

1669 d. 11. Febr., Torsdagaften ca. Kl. 9, en S., døbt 16. s. M. i Petri K., *J o h a n W i g a n t*. (se 1692.)

1671 d. 22. Febr., Onsdag Aften mell. 10 og 11, en D., døbt 28. s. M. i Petri K., *A n n a M a r i a*.

1672 d. 30. Marts, Lørdagaften mell. 6 og 7, en S., døbt 4. April i Petri K., *H e n d r i c h W i g a n t*.⁵⁾

1673 d. 13. April, Søndag Morgen mell. 9 og 10, en S., døbt 17. s. M. i Petri K., *E r i c k u s*. Død 28. Sept. 1678, bisat i Petri K.

1674 d. 11. Aug., Tirsdag Middag mell. 12 og 1, en D., døbt 17. s. M. i Petri K., *A n n a C a t h r i n a*.

1675 d. 4. Aug., Onsdag Morgen mell. 3 og 4, en D., døbt 9. s. M. i Petri K., *S o p h i a*.

1676 d. 14. Aug., Mandag Morgen mell. 7 og 8, en D., døbt 23. s. M. i Petri K., *A n n a M a r g r e t h a*. Død mell. 17. og 18. Febr. 1678, bisat 21. s. M. i Petri K.

1677 d. 14. Aug., Tirsdag Middag mell. 12 og 1, en D., døbt 20. s. M. i Petri K., *I n g e b o r e*. (se 1689.)

1678 d. 20. Aug., Tirsdag Morgen mell. 9 og 10, en D., døbt 24. s. M. i Petri K., *C h a r l o t t a*. Død 13. Sept. 1680, bisat 17. s. M. i Petri K.

1680 d. 11. Aug., Onsdag Aften mell. 6 og 7, en D., døbt 17. s. M. i Petri K., *D o r o t h e a*. Død 16. Febr. 1688, bisat i Petri K.

1681 d. 14. November, Mandag Aften ca. 5, en D., døbt 19. s. M. i Petri K., *C h a r l o t t a*.

1682 d. 31. Octobr., Tirsdag Morgen ca. 5, en D., døbt 5. November i Petri K., *H e l w i g E l i s a b e t h*.

1682 d. 1. September bin ich königl. Kellermeister worden.

1682 d. 30. Octobr. am Montag Abend sind wir hier in unsere neue Behausung auf Fridrichsholm belegen aufgekommen zu wohnen mit allem unserer gantzen Hausgesinde.

1683 d. 25. Octobr. hat unser Tochter *E l i s a b e t h* Hochzeit gehalten mit dem königl. Mundschenck Sr. *A l b r e c h t D y s s e l d o r f*.⁶⁾

1684 d. 20. April, Søndag Morgen ca. 3, en D., døbt 24. s. M. i Petri K., *M a g d a l e n a E h r r e g i t a*. Død 8. Febr. 1689, bisat i Petri K.

1685 d. 26. Maj, Torsdag Aften mell. 7 og 8, en D., døbt 1. April i Petri K., *F r i d e r i c k a C h r i s t i a n n a*. Død 28. Marts 1686, bisat i Petri K.

1686 d. 15. December hat unser Tochter *E l s a M a r g r e t h a* Hochzeit gehalten mit Mons. *W i l h e l m u s E d i n g e r*, sel. *J o h a n E d i n g e r s* Sohn.⁷⁾

1689 d. 19. April hat der liebe Gott uns ein Tochter abgenommen mit Nahmen *I n g e b o r e* in der unglückliche Feuer-

brunst auf Amalieburch; ihre Alter ist gewesen 11 Jahr 7 Monat und 19 Tage.

1690 d. 21. Mai hat unser Tochter *Anna Maria* Hochzeit gehalten mit *Absalon Koefoed*, Königl. Amptsverwalter über Hadersleben Ampts.⁸⁾

1692 d. 21. Marts hat der liebe Gottens durch See-Schaden, mit Capitain *Giert Siebrandsen* sein vertreute Schiff, *Sophia Amalia* genant, verunglückt unter Norwegen, bei ein Sohn mit Nahmen *Johan Wigant* so der ist vertrunken worden, doch tod wieder am Land kommen; seines Alter war 22 Jahr 5 Wochen 2 Tage. D. 21. April ist selbige unser Sohn todlich hier mit ein Schiff angekommen.

1692 d. 24. April des Sonntages ist seelig Vater vom Schlag gerührt worden um 3 Uhr des Nachmittags, und des Montags Abend um 6 Uhr als d. 25. dito hat der liebe Gott von dieser Welt zu seinen himlischen Freuden ihn abgefordert in seinen Alter 56 Jahr 3 Monat 8 Tage.

1692 d. 11. Maj darnächst des Abends mit Sohn zugleich beigesetzt worden in der teutsche Kirche, und hat Hr. Doctor *Lassenius* die Oration über ihm und Sohn verrichtet.

1695 d. 9. Octobr. hat unser Tochter *Anna Catharina* Hochzeit gehalten mit *Lyder Styfken*, Kaufmann alhier in *Compenhagen*.⁹⁾

1697 d. 30. November hat unser Sohn *Hendrich Wigandt* Hochzeit gehalten in Jüdland auf *Eskier* mit die edle und tugendreiche Jungfer *Cecilia Holm*, des wohledlen und wohlvornehmen Herrn *Eiler Eilersen Holm* zu *Eskier* und *Høgholt* eheleibliche Tochter.¹⁰⁾

1702 d. 9. Octobr. hat unser Tochter *Charlotte Wigandt* Hochzeit gehalten auf *Eskier* mit Hern *Sewerin Brünstrup*, Proprietair zu *Randrup* in Jütland und *Constellun*.¹¹⁾

1703 d. 17. Maj hat unser Tochter *Sophia Wigandt* Hochzeit gehalten alhier in *Copenhagen* mit dem wohledlen Hern. *Marckus Hugo Grøn*, Assessor bey der Königl. Regierung *Canceley* in *Glückstadt*.¹²⁾

1707 d. 16. Juni hat unser Tochter *Hedevig Elisabeth Wigandt* Hochzeit gehalten alhier in *Copenhagen* mit den edlen und vornehmen Hern *Evert Weinman junior*, Kaufmann hieselbst.

1718 d. 1. Maj bin ich *Hans Wilhelm Weinmann* gebohren Sonntag Abends um 8 Uhr und d. 4. Maj in der teutsche Kirche getauft worden durch Hr. Schreiber.

1730 d. 25. Maj hat der liebe Gott mein Vater E w e r t W e i n m a n n junior von dieser Welt zu sich in die Ewigkeit gefordert und starb in sein Alter 55 Jahr 10 Monat. Liegt begraben in Lynbye (!) Kirche.

1734 d. 4. Octobr. in mein 16. Jahr reiste ich von Copenhagen nach Norwegen, und d. 20. dito kam ich zu mein Vetter, der wohlgehr. Hr. General-Major und Commandant in Bergen, ward auf- und angenommen als ihr eigen Kind in ihre Behausung.

1735 d. 14. Marts communicierte ich zum erstenmahl mit mein Vetter in St. Marien Kirche alda; d. 18. Juni wurd ich bei der Bergenuusche Garnisons Compagnie als Musquetier eingesetzt, und d. 27. Juli blieb ich Gefreiter, d. 12. December Corporal reformée.

1736 d. 28. Januar hat der liebe Gott mein Mutter H e d e w i g E l i s a b e t h W e i n m a n n von diser mühselige Welt zu sich in die Ewigkeit versetzt. Sie starb in ihr Alters 53 Jahr 3 Monat; ist beigesetzt worden in St. Petri Kirche in Copenhagen.

(1736) d. 7. April bin ich als wirklich Corporal vorgestellt von Wachtmeister Lieutenant Andreas Brügger.

1736 d. 13. August wurd ich von Lieutenant Jochum Dorn vorgestellt als Sergiant. 1738 d. 9. November wurd ich Commandier-Sergiant bei der Bergenuusche Garnisons Compagnie. 1740 d. 29. Februar bin ich allergnädigst mit Fendrichs Caracteer gratificiret. 1743 d. 27. August bin ich wirklich Fendrich worden bei dem Fyhnschen National-Regiment unter Hr. Obrist, General Major und Ober-General-Adjutant Gustavus Grüners Commando. D. 2. Octobr. reiste ich von Bergen, und d. 10. dito ankam zu Altona. D. 12. dito ging davon mit die Post; d. 13. dito kam ich zu Rendsburg. D. 15. dito wurd ich von Obrist-Lieutenant Krane vorgestellt bei der Leib-Compagnie. D. 20. dito brachen wir auf mit das Regiment, und führte ich Hr. Obristlt. von Eppings Compagnie. D. 28. dito ankam ich zu Odense.

1747 d. 20. December bin ich zum Premier-Lieutenant avanciert bei Major von Brüggemans Compagnie. 1759 d. 21. Februar bin ich zum Capitain-Lieutenant im selbigen Regiment [avanciert?]. 1760 d. 20. August mit Capitain Caracteer begnädiget. 1765 d. 1. Januar bin ich bei Aufhebung des Nation. Regiment versetzt bei das Seelandsches geworben Regiment in Premier-Lieutn. Numer bei Capit. Wichmans Compagnie. 1767 d. 24. October bin ich aus Seiner Königl. Mayts. Christianus d. 7 seines Krieges Dienste beabschidiget im Gnaden mit 72 Rd. jährlich Pension. 1768 d. 23. August bin ich wieder im Dienste gekommen als Capitain-Wachtmeister im Citadelle Fridrichshaven und selbige bei Michaeli d. 14. October angetreten die Dienste.

1784 d. 19. Marts starb der Capitain-Wachtmeister Hans Wilhelm Weinmann in Citadelle Friderichshaven bei Copenhagen. Er wurde darauf d. 18ten selb. Monats auf dem Garnisons Kirchhofe begraben. Sieben Tagen, d. 4. Marts, vor seinem Tode machte er sein Testament, darinn er Christine Weinmann, Wittve des Procurator Stouds, Tochter seines Vaters-Bruders Friderich Weinmann, zu seinem universellen und einzigen Erben eingesetzte.

Not. Diese Anmerkung sowohl als der hierbeigelegte Schlechtregister, das aus diesem Buche ausgezogen und verfasst ist, hat der Sohn der Erben aufgesetzt, ich

Friderich Stoud.

Bregentved, d. 5. Juli 1784.

Noter.

1) Hans Jørgen W., se Biogr. Lexikon. Død 4. Marts 1759 som General og hvid Ridder. Biogr. Lex. angiver ham f. o. 1667 og 92 Aar gammel ved sin Død. Dette er altsaa ikke rigtigt. — 2) Ewert Weinmann den yngre, Kræmmer ligesom Faderen. Død 25. Maj 1730. Gift m. Hedewig Elisabeth Wigand Michelbecker, se nedenfor. O. Nielsen nævner i sin Københavns Historie VI. S. 467 en Stadskaptajn Edward Weidemand, der formentlig er identisk med Ewert Weinmann. — 3) Frederik Weinmann, Kancelliraad og Amtsforvalter i Stapelholm. — 4) Andreas Jacobsen, død 1717 som Etatsraad og Borgmester i København. Se om ham: O. Nielsen: Københavns Historie V. S. 433 f. — 5) Henrik Wigand. — (Børnene af Wigand Michelbeckers og Anna Ludewigs Ægteskab førte Navnet Wigand.) — Død 1720. 1692 sammen med Broderen Johan immatrikuleret ved det kgl. ridderlige Akademi. Ejer af Gundetved (Selchausdal). g. 1. G. m. Cecilie Holm (se nedenfor). g. 2. G. 1704 m. Charlotte Amalie Lerche, d. 8. Decbr. 1706. g. 3. G. m. Elisabeth Sabine Rosbach. (Se Personalh. T. 1. II. 304 og 2. I. 59 samt Bobé.) — 6) Albert Dysseldorf, bisat 20. September 1711 i Wigand Michelbeckers Begravelse. Kgl. Mundskaenk, senere Præsident i Borgretten og Kancelliraad. Hustruen død 1722. (Personalh. T. 2. IV. 19 og 7. II. 23.) — 7) Wilhelm Edinger, f. 19. Okt. 1659. Død 4. Juli 1733. Vinhandler, Direktør for det ostind. Komp. (Se O. Nielsen: Kbhvns Historie V. 137 og VI. 171, 173, 475 samt Bobé.) — 8) Absalon Koefoed, f. 17. Okt. 1648. Død 26. Febr. 1699. S. af senere Borgmester i Rønne Hans Pedersen K. og Mette Absalonsdatter Bagge. (Se: Jul. Bidstrup: Stam. over Fam. Koefoed S. 4.) — 9) Lyder Stiefken (ell. Styfken). Nævnes 1691 blandt Byens fornemste Skibsredere. (Se: O. Nielsen: Kbhvns Historie V. 137 og VI. 171.) — 10) Eiler Eilersen Holm, til Høgholt og Eskiær, død 1706. (Se: Traps Danmark 3. Udg. IV. 57.) — 11) Severin Brünstorp ell. Brønndorf, død 1748. S. af Slotskriver og Amtsforvalter Peder B., der ejede Randrup, af hvilken Sønnen blev Medejer 1686 og 1695 Eneejer. Købte 1704 Kongstedlund, blev nobiliteteret 1723. Enken besad Randrup til sin Død 1751. (Se Danmarks Adels-Aarvog). — 12) Cordt Christopher Stoud, f. 1730 i Huseby, Akershus Amt. 1758 cand. jur. S. A. Overretsprokurator i begge Riger. Død 1770 i Kbhvn. som Skibsprovianteringskriver. Hustruen døde 11. Novbr. 1810 i sit 86. Aar.

**Thomas Broderus Bircherods Levnet,
fortalt af Jacob Bircherod.**

Ved **Albert Fabritius.**

Under Betegnelsen Gl. kgl. Saml. Nr. 3041. 4°. findes i det kgl. Bibliotheks Haandskriftsamling et Manuskript med ovenstaaende Titel. Haandskriftet rummer 108 Sider, hvoraf de fem sidste er ubeskrevne. Forfatteren af det er **J a c o b B i r c h e r o d** f. 1693, død 1737 som Justitsraad og Landsdommer i Odense. Den Tid, som Bircherod tilbragte i Odense fra 1725, da han blev udnævnt til tredie Landsdommer, brugte han flittigt til historiske, særlig litterær- og personalhistoriske Arbejder, og det Haandskrift, der nedenfor gengives i Udtog, er et Udslag af denne Sysse. Det er sikkert skrevet mellem 1735 og Forf.s Død i Marts 1737. B. stod i ret livlig Brevveksling med **H a n s G r a m**¹⁾, og af det Brev, der indleder Manuskriptet ses det, at dette oprindeligt har været bestemt til Biskop **M a t t h i a s A n c h e r s e n**²⁾ i Ribe. B. forandrede imidlertid sin Bestemmelse, og Gram fik Manuskriptet. Senere fik Anchersen en Erstatning for det, og dette andet Manuskript findes nu ligeledes i det kgl. Bibl., Ny kgl. Saml. Nr. 1210 4°. Af dette sidste fremgaar det med stor Tydelighed, hvad Bircherod ønskede »communiceret Mag. **A l b r e t h T h u r a**«³⁾. I Modsætning til det her meddelte Manuskript indeholder det meget lidt om Thomas Broderus Bircherod, men derimod mere om hans Hustrus Familie — Mule.

Om **T h o m a s B r o d e r u s B i r c h e r o d**, som Manuskriptet handler om, blot dette, at han var f. 13. Aug. 1661 i Odense, S. af Professor i Filosofi og Mathematik ved Gymnasiet i Odense Dr. theol. **J a c o b J e n s e n B i r c h e r o d** og **S i l l e R i i s b r i c k**, og altsaa Broder til Biskop **J e n s B i r c h e r o d**, hvis Dagbøger f. T. offentliggøres i Uddrag i nærv. Tidsskrift. Thomas Broderus Bircherod blev 1688 Konrektor ved Odense Skole, 1691 tillige Professor philosophiæ ved Gymnasiet ssts., 1692 Professor eloquentiæ og 1694 tillige Rektor ved Odense Skole. 1719 rantes han

af et Slagtilfælde, men døde først 19. Januar 1731. 1688 havde han ægtet *A n n a M u l e*, der overlevede ham til 26. Marts 1754. Thomas Broderus Bircherod omtales som »en i høj Grad velvillig og uegennyttig Mand, der ved sin Mangel paa Evne til at omgaas Penge ofte kom i Forlegenhed; men hans muntre Sind og humoristiske Sans hjalp ham udover mange Bekymringer« (se Biogr. Lex.). Det nedenfor meddelte Manuskript modsiger ikke denne Bedømmelse.

Manuskriptet gengives her i omtrent uforandret Form. Enkelte betydningsløse Afsnit er udeladte, Tegnsætning og Benyttelsen af store og smaa Bogstaver er ændret i Overensstemmelse med mere moderne Brug, dobbelte f'er er udeladt etc..

Høiædle og velbyrdig Hr. Justitz Raad Gram!

Da jeg begyndte paa dette Skrift, og efter at jeg havde skreven meer end det halve, var det min Tanke at vilde sende det til Biskop *A n c h e r s e n* i Riibe, hand ikke allene begiærte Programma over min sl. Fader, men og siden haver ofte begiært hans Liv og Levnet. Men som jeg frygtede, at naar det først blev sendt til hannem, det da strax blev communiceret Mag. *A l b r e t h T h u r a*, hans Svigersøn, og kandskee til andre og saaledes imod min Villie kunde blive publiqv, saa har jeg forandret mine Tanker og heller vil sende det til Hr. Justitz Raad, som jeg best kiender. Ere alle min sl. Faders Manuscripter gaaet igiennem Hr. Justitz Raads Hænder til Universitetets Bibliotheque, saa maae dette følge. Men jeg formoeder, at det bliver casset strax, ifald det ikke er værd at gjemme, kandskee der er skreven meere end een Søn buurde at skrive, men jeg ælsker at følge Sandhed, og jeg undseer mig aldrig ved at sende Hr. Justitz Raad, hvad jeg haver; jeg har tilforn hazarderet at sende det, som kandske var ringere, og dersom og Hr. Justitz Raad svarede, at det, som jeg havde skreven med størst Umag, duede til slet intet, saa skulde det dog aldrig fortryde mig, det er mig allene nok, at Hr. Justitz Raad kand see, at jeg gider gjerne skrive; jeg forbliver stedse

Høiædle og Velbyrdig

Hr. Justitz Raads

allerydmygste Tiener

I. B.

P. S. Jeg veed meget vel, at dette er ikke i sin rætte Orden, men det er kuns det første Udkast, saaledes som aldt det jeg skriver, og paa anden Maade er det mig ikke mueligt at kunde skrive.

Thomæ Broderi Bircherodii

forrige Professor ved Odense

Gymnasium og Rector i Skoelen,

hans Liv og Levnet

til Biskop Anchersen i Riibe

kortelig sammenskreven

af

Jacob Birckerod

hans eeniste Søn.

Saepe mihi pater est saepe legendus Avus⁴⁾

Ovid.

Jeg har tiit beklaget, at som det ikke var min Leilighed at lade Programma udgaae over min sl. Fader, og hand dog i sin Tiid var noksom bekiendt, der da efter hans Død skal intet findes, som kand give Efterkommerne mindste Idee om ham. Dog, hvad vil jeg tale om Programmater, fornøjeligt er det i Frankrig, hvor Stadtz Mænd, Krigs Officerer, gæstlige og verslige Folk skriver deris Memoires eller Livs og Levnets Beskrivelse, dette hos os er ubekient; i forrige Tiider havde vi Liigpredichener med Testamenter, som dog var intet Levnet, men nu har vi slet intet. Skal da een ærlig Mands Nafn døe med ham, det var jo u-billigt, honoratorum Virorum laudes in concione memorantor XII. Tabb.⁵⁾; det var een Lov hos de gamle.

Bonam defunctorum memoriam religiose colito, ut tui etiam bona memoria superet æterna⁶⁾.

Musladini Sadi⁷⁾.

Rosarium Persicum.

Og i Visdomens Bog læser vi jo saaledes: »Lader os love herlige Mænd og vore Fædre i Slægten«; Visdomens [Bog] 44 V. 1. 9. 16.,⁸⁾ for mig er der ingen som min egen salige Fader, og hvem kand blamere mig for, jeg skriver derom, det jeg veed, og til een bekiendt Ven, Biskop Anchersen i Riibe, som selv haver begiært det; mig selv er det ogsaa een liden Fornøjelse, poma quædam svaviter acerba sunt, et in vino veteri delectat et ipsa amaritudo, sic ami-

corum defunctorum memoria mordet animum sed non sine voluptate⁹), men naar jeg nu vil skrive derom, det jeg veed, saa er jeg selv tvivlraadig, hvorledes jeg det skal gjøre, de lærde ere selv ikke eenig om, hvorledes at det skal være, een vil, at der skal skrives end og om Bagateller, een anden intet uden realiter; jeg vil skrive aldt det, jeg veed, og siden kand andre skiære fra, hvad dem behager; thi som hand selv aldrig haver skreven derom, saa er det, jeg veed, kuns det, jeg har hørt og selv samlet med megen Møje.

Benæfnte min salige Fader er fød i Odense 1661 d. 13. Aug.; hans Fader var *Jacob Bircherod*¹⁰); Theologiæ D., Assessor og Professor i Odense, hvis Liigpredichen, Programma, Oratio parentalis og Kaaberstykket findes i Trykken, og om hans fæderne Familie viides intet, uden at hans Farfaders Fader var *Hermannd Jensen*, som i Etatsraad *Theodor Adlers* genealogiske Tabeller kaldes een fornemme Borger i Helsingeur efter de Tiiders Maade; hans Farfader var sl. *Jens Hermansden*, som i 42 [Aar] var Sognepræst i Bircherød i Sælland, og hvoraf Familien siden haver taget sig Nafnet; vel veed jeg, at der nu findes andre os uvedkommende med samme Nafne, men dette er ikke usædvanligt i Dannemark end og iblandt dem af den største Adel; dend bekiendte *Jost Høg* søgte een Tienner; der præsenterede sig een, som kaldte sig *NB. Høg*, Herren spuurte, hvorfra hand hafde dette Nafn, men Tienneren, som havde Forstand, bad ham ikke blive vræd, siden hand var kuns af Spurvehøgene, og dermed blev Herren fornøjet; saaledes er mig fortalt af sl. Biskop *Lodberg*¹¹), som selv havde været i Norge.

Dend omskrefne sl. *Jens Hermansden*, min sl. Faders Farfader, hans Gravskrift og Epitaphium findes i Bircherød Kirke, og siden er renovered af hans Børnebørn¹²).

Sl. *Jens Hermansden* med begge sine sl. Hustruer, sl. *Kirstina Andersdatter*, som døde 1616, med hende havde hand een Daatter, og *Maren Jacobsdatter*, med hende havde hand 5 Sønner og 4 Døttre. Gud samle dem i Himmerig. Anno 1646 loed Hr. *Jens Hermansden* i sit Alders 58. [Aar], med sin kiære Hustrue *Maren Jacobsdatter* i sit Alders 53. [Aar] denne Tavle bekoste, Kirken til Ære og til deris Ihukommelse.

Forbenæfnte sl. *Jens Hermansden* døde 1657 d. 5. Januarij.

Om hans Søn, *Jacob Bircherod*, Theol. Doctor, Assessor og Professor i Odense, findes der nok i Trykken; mange andre ubekiendte Particulariteter kunde dog skrives om ham, men som det her ikke er min Tanke at vilde beskrive hans Liv og

Levnet, saa skal allene erindres hans Epitaphium paa hans Svigerfaders Thomas Brodersen Riisbrick og Birgitta Ottesdatter Seeblads prægtige Tavle efter de Tiiders Maade.

Tavlens Inscription udelades her, da den er gengivet i »Marmora Danica«, I., Pag. 223 f., Oversættelse findes i Mumme: St. Knuds Kirke, S. 221.

Paa een Lysekroner i Kirken findes denne Opskrift:

(Udelades her. Trykt i Mumme: St. Knuds Kirke, S. 292).

Og da een af Børnene sendte Professor Witten i Riga¹³) hans Kaaberstykke med denne Inscription:

(Udelades her. Trykt hos Strunck. S. 52).

svarede hand igien: »Effigiem beati parentis tui, patroni quondam mei post fata colendi, toties cum voluptate intueor et candorem animi ex cælatura prominere credo¹⁴)«.

Og bliver da min Faders fæderne Genealogie saaledes saaviit viides:

Herman d Jensen, een fornemme Borger i Helsingeur.

Hr. Jens Hermansden, Sognepræst i Bircherød i Sælland, † 1659 d. 5. Januar. Ux. Maren Jacobsd. 10 Børn.

Jacob Bircherød, Theol. D. og Asses. og Professor i Odense † 1688. Uxor Sille Riisbrich † 1708 in Junio, ætatis over 70. 7 Børn.

Thomas Broderus Bircherød, Professor og Rector i Odense † 1731 d. 19. Jan. Uxor Anna Mule. 4 Børn. Om ham skal herefter skrives viidere.

Hans Moders Sille Riisbrichs Genealogie er saaledes; hendes fæderne er mindst bekiendt:

Lavrids Poulsen i Kiertemind, Kirsten Lauridsdatter † 1546; hans Mormoders Farfaders Faders Forældre.

Jørgen Knudsen Seeblad nobilitered 1500, døde 1514 d. 20. April. Uxor Metta Lauridsd. Kotte † 1563 d. 13. Julij; hans Mormoders Farfaders Forældre.

Knud Jørgensen Seeblad, Raadmand i Odense † 1580, uxores Maren Mule † 1545 og Karine Richertsdaatter fra Flensborg, † 1579 d. 3. Nov. Deris Gravskrift i Odense. Hans Mormoders Faders Forældre.

Otto Knudsen Seeblad, Borgemester i Odense † 1631 uxores Birgitta Lauridsd. og Abigael Hasebart † 1667. Hans Mormoders Forældre.

Disse foromskrefne deris Daatter Birgitta Ottedatter Seebled † 1659 var gift med Thomas Brodersen Riisbrich, Borgemester i Odense og Riigens Skriver, som døde 1665, men var fød i Holstein, saa at der ingen af hans Forfædre viides uden hans Forældre, som herefter skal nefnis i Genealogien hans [Thom. Brod. Bircherøds] Morfader og Mormoder¹⁵).

Men jeg formoder, at naar jeg nu vil skrive det, jeg veed om min sl. Faders Liv og Levnet, det Deris Høiærværdighed tilforne har erindret om, hand da ikke fortryder paa, at jeg til eet Præambulum taler tilforne om hans Forfædre; jeg har dog seet eet Programma, udentviil over Biskop, Doctor Jens Bircherod i Aalborg, hvori var nefnet, at hand paa sin Moders Side descenderede fra de Riisbricher, Seebleder og Hasebarder, og hvorfor er det da ikke mig tilladt, som skriver allene til een Ven i Jylland, der mueligt ikke kiender disse Familier, da at repetere det samme, men at skrive derom meere udførligt.

Hans Sødskende vare Doctor Jens Bircherod Biskop i Aalborg, fød 1658 d. 15. Jan., hvis Epitaphium findes i Odense og tilsidst i Professor Luja s¹⁶) Bog, de Gymnasio Othiniensi, og hand og hans Hustrue testamenterede bort ad pios usus 2000 Slettedaler til eet Familie Legatum, 200 Rdl. til S. Knuds Kirke, 200 til Friderichsborg Skoele, 200 til S. Bodils Kirke i Aalborg og toe Lysestager eller andet Ornament til Alteret, 100 Daler til Fattige, da hun blev begravet, 50 til Fattige i Aalborg, da hans Liig blev derfra bortført og 50 til Odense Byes Fattige, da det kom her til Byen.

2: Thomas Bircherod fød 1659 og døde samme Aar d. 10. Oct.

3: Thomas Broderus Bircherod min salig Fader, som siden skal skrives om.

4: Jacob Bircherod, fød 1664 d. 15. Januar, som paa sin Udenlandsreise efter 3 Aar druknede 1689 d. 17. Julij i Floden Seine ved Paris. Ham og hans ældste Broder haver vi at takke for Inscriptiones Othinienses med Kaaberplader, og hand i sin Tiid var saaledes ælsked og æret af alle, at om hand end døde i Paris, saa blev der dog gjort og trykt Vers over ham i Odense.

5: Christian Broderus Bircherod, Sognepræst og Provst i Fyen; hand var fød 1673 d. 16. Maij og blev Præst nogle Aar førend hand var 25, og imidlertid blev Kaldet efter Kongl. Befalning forsynet (!) af andre Præster; hand var gift med Else Cathrina Bang og døde 1729 d. 30. Martij¹⁷).

6: Birgitta Bircherod fød 1660 d. 5. April, først gift med Borgemester Willum Jensen Rosenvinge i Odense og siden med M. Knud Landorph, Theol. Professor i Odense¹⁸).

7: Abigael Maria Bircherod fød 1670 d. 11. Jan. og døde 1671 d. 19. April.

Og efter at jeg saaledes haver talt om hans Søskende, bør jeg ogsaa at erindre hans egne Børn ved hans Hustrue Anna Mule.

1: Jacob Bircherod fød 1690 Søndagen før Christi Himmelfartsdag, døde 1693 in Aug. af Blodsott.

2: Mogens Bircherod fød 1692 d. 20. Julij og døde [som] Student i Odense 1716 æt. 24.

3: Jacob Bircherod fød 1693 d. 23. Dec., deponerede fra Odense Skoole 1712; reiste udenlands 1714. Blev Secretaire 1716 hos Etats Raad Christian Werniche¹⁹), dend Kongl. danske Ministre i Paris. Kom hjem 1719 in Dec. og strax efter blev Secretaire hos Geheime Raad Løvenørn²⁰) i Stockholm ved Fredens Slutning 1720. Blev derefter i samme Aar Secretaire ved det Danske Cancellie og 1725 tredie Landsdomer i Fyen, men 1735 anden virkelig Landsdomer.

4: Elias Bircherod fød 1696 d. 20. Julij og døde 1697 in Julio.

Dette er, hvad jeg forud vilde siige, men jeg frygter, at mit Præambulum bliver næsten liige saa stort og viitløftigt som aldt det øvrige, som jeg kand siige.

Nu er det, at jeg vil skrive om min sl. Faders Liv og Levnet, men jeg maae og vil endogsaa tale om Bagateller. Hand i sin Tiid var meget artig og angenem i alle Compagnier, og hans Naturell yttrede sig i hans første Ungdom, og der tales endnu om hans Ungdoms Indfald. Stiftamtmandens Døttre vare eengang ventendes til hans Syster, som da var ung. Moderen, som vilde accomodere dem vel, loed sætte Confect, Syltetøj og andet efter de Tiiders Maade hen paa eet lidet Bord og lagde een Serviette derover til viidere; dette mærkede min salig Fader, og førend Frøkenene kom, practiserede aldt dette bort; siden kom de, Moderen befohl sin Pige hendte det lidet Bord; hun af Uagtsomhed toeg det med Servietten paa, Moderen blev vræd og rev Servietten af, men til hendes største Forundring fandt hun eet Træfad midt paa, Folkenis Kaal i, eet Fleske bøste²¹), Rugbrød og eet Par Kokkeknive, som hand havde sat der i Stæden for det andet; eenhver kand viide,

hvorledes Moderen var til Mode; hun sagde dog intet uden: »Der har Thomas været«.

Det skeede ogsaa, at hans Moder og Syster paa een og dend samme Dag slagtede Giæs, min Fader tog eet Hoved og een Fod og bar til Systemen, og strax gik hun til Moderen og fortalte dette Miracle, men da Moderen siden savnede sit, saa var Sagen oplyst.

Hand og hans Kamerader fik eengang een Dreng til at lade sin Rumpe male som eet Seyerverk; dend satte hand ud af Vindvet een Markets Dag, Bønderne saae derefter, hvad Kloken var, men forstoed sig ikke derpaa.

I hans Opvæxt var hand meget vild. Eengang var hand kommen paa een blind Hest, dend løb med ham imod Kirkemuren og kastede ham af; i det kom Faderen gaende, hand skyndede sig hiem og beføl sin Kudsk gaae hen og hielpe ham, siden det mueligt var Gottfolkes Barn.

Hand frequenterede Odense Gymnasium, var der i 3 Aar og deponerede dog gandske ung; eengang begiærte hans Fader, at hand vilde prediche, Sønen lovede det, men studerede derfor aldrig; Faderen frygtede, at det vilde gaae galt til. Sønnen gik i Kirke om Søndag Fropredichen, og til Høimesse predichede dend samme Predichen, Ord fra Ord. Faderen hørte ham og blev meget vræd; strax reiste hand hiem, loed Capellanen hendte til sig, som havde predichet om Morgenens, og været hans Børns Skolemester, ham skiendede hand lystig paa, for det hand saaledes havde commu- nicered hans Søn sin Predichen, men som Capellanen undskyldte sig ved højste Æd, saa skiendte Faderen paa Sønnen, som saaledes stoelede paa sin Ihukommelse. Derefter blev hand 5. Lectie Hører i Odense, men kort Tiid efter reiste hand udenlands til Tydsk- land, Holland, Engeland, Frankrig, og der i Paris var det, at Bro- deren, som reiste med ham, druknede i Floden Seine; siiden reiste hand til Svidzerland og Savoien, og efter hans Hiemkomst blev hand Conrector i Odense 1686 og 1688 designatus Professor, og Rector tillige 1693, og imidlertid havde hand 1688 giftet sig med A n n a M u l e, som var M o g e n s M u l i s²²⁾ og M a r g r e t a E r i c h s - d a a t t e r s Daatter af Odense.

Benæfnte mine Forældre reiste 1689 til Kiøbenhavn; ved deris Hiemreise skrev Biskop B i r c h e r o d, min Farbroder, dend Tiid Professor i Kiøbenhavn, dette Brev til min Moders Stiffader, Pro- fessor N a u r²³⁾ i Odense:

»Sororum consuetudini et reginæ edicto obtemperatura præ- stantissima philosophiæ foemineæ baccaurea A n n a M u l e n i a examini universi nostri Gynecæi Havniensis modeste se submisit in quo illum nobis profectum in rerum culinarium et mundi mu-

liebris studio nobis declaravit, ut digna judicata sit quæ ad exercitia saltatoria admittatur pro impetranda testificatione dimissoria, modo nihil in posterum venusto nostro ordine indignum designaverit. Conclusum in Consistorio nostro Matronali. Havnix d. 13. Julij 1689 descriptum vero d. 25. ejusd.

Elisabeth Lucia
Pimpinella.

Susana Eleonora
Knoblauch.

Margareta Slaberovski.
p. t. Notaria.

Nec jocus arridet nimius nec serius omni tempore sermo, placent seria mixta jocis²⁴).

Nu har jeg sagt aldt det, jeg veed om min sl. Faders faae Forrætninger til hans sidste, og lidet meere, men derfor er der dog meget endnu tilbage. Andre, som haver kiendt ham, maae siige, om hand ikke var een smuk Mand, og det, jeg herefter vil siige, er enten eet Beviis paa, at een Mands Kone ælskede ham, eller og paa Mandens forunderlig Trædskhed. Een gæstlig Mand begiærte, at hans Søn maatte blive Collega i Odense Skole. Biskopen og Provsten vilde hielpe ham, men som min salig Fader havde selv indformered Sønen, saa vidste hand best, at hand duede til intet og derfor vilde ikke hielpe ham. Imidlertiid kom dend gæstlige Mand eengang til min Fader, var meget vræd, slengte sin Peruque paa Bordet og spuurte, hvorledes det var min Fader mueligt saaledes at forfølge sit eget Kiød og Blod, erindrede ham derhos om det, som var passered i forrige Tiider, nefnte Tiiden, Omstendighederne, og hvad der dend Tiid skeede.

De som vare i Husset, men dog i een anden Stue, hvor de kunde høre alding, haver siden fortalt mig dette,

Sønen blev Collega, men som hand duede til intet, løb hand selv derfra.

Denne Passage er siden ved andre bleven forbedred, der fortælles, at Manden var saa forliebt i min Fader, at hand begiærte een yngre af ham.

Hand var bekientd for een god Orator, thi foruden at heele Byen løb i Kirke, naar hand skulde prediche, saa fandtes der mange Orationer og Parentationer efter ham, dem jeg forærede een, som avancerede ved hans Død.

Mig er sagt af sl. Professor L u j a, at de Tiiders Professorer i Kiøbenhavn vare misfornøyet med, at hand baade holdt Orationer paa Odense Gymnasio og loed Programmata dertil trykke i Odense.

Hand var og Poet, det mange af hans lystige Vers vidner om, og i sl. *Margræta Erichsdatters* trykte Liigpredichen findes eet af hans smukke trykte Vers, det hvermand endnu kand eftersee²⁵).

Hand var noksom bekjendt for hans Lærdom, men efter hans Død er hand bleven meere ved sine Manuscripter, som siden skal tales om.

Hand var meget curios, havde skreven meget de Antiquitibus Patriæ, men de, som siden haver faaet alle hans Manuscripter, vil mueligt forundre sig over, at der ikke fandtes meere. Aarsagen er, fordi jeg i mine Skrifter haver betient mig af hans Samlinger, Chartecker og løse Zeddeler, og baade hans og mine Skrifter findes nu samlet paa eet Stæd.

Hand var een stor Kiendere af alle gamle Penge, og derom haver skreven sin trykte Bog specimen antiquæ rei monetariæ Danorum²⁶).

Hand var, som sagt er, een stor Antiquarius, efterloed sig eet Cabinet af adskillige rare Sager, som siden skal tales viidere om.

Hand soldte eengang, da hand var i Betryk for een Caution, som hand maatte betale, [en] romansk Myndt for 200 Rdlr. til dend bekjendte M. Trefort.

Hand efterloed sig 560 græske og romanske Metall Medailler mange nummos exoticos.

[En Opremsning af alle de mange Lande, hvorfra de omtalte Medailler og Mønter hidrørte, forbigaas her. Blandt Mønterne var »een Penge, funden under Bisp *Lago Urnis* Hoved, da hans Liig blev optaget«].

Hand havde havd mangfoldige gl. Pergaments Diplomater og gl. Breve, men de fleeste laante hand til een bekjendt stor og lærd Herre, som siden aldrig vilde levere dem tilbage.

Hand havde endogsaa eet Corpus Diplomaticum af slige Breve, det Justitz Raad Gram, som er Archivarius, Bibliothecarius, Historiographus Regius, Assessor og Professor i Kiøbenhavn, haver siden æstimeret meget, og hand selv beklager i sine Skrifter, at hand havde havd mange gl. Breve og deri Christ. 4. eegenhændige Tegninger, aldt om Thaasing Land, og dem hand efter Ordre maatte udlevere til *Niel Jul*, jeg veed ikke hans rætte Titel.

Hand i sin Tiid holdt og fødte alle de levende Dyr og Fugle, som fandtes i Fyen, deraf lærte hand at kiende deris Natur og derefter skrev sin Samling til een Historiam naturalem Fionix, dend jeg siden haver reenskrevet, forbedret meget ved min Farfader *D. Jacob Bircheros* og mine egne Observationer, og som af alle hans Skrifter er bleven approbered meest.

Og derpaa svarede Justitz Raad *Gram* saaledes, at Bogen havde sine store Meriter, at deri var adskillige ræt curiosa, men

allermeest maatte hand berømme min sl. Faders excerpta de Porcis, som kunde certere med dem, som B o c h a r t u s haver i sin Hierozoico capite de suibus, og dernæst de deilige Tegninger af eendeel Fugle ut alia multa taceam²⁷).

Og i [et] andet Brev skriver hand: »Eders sal. Faders Collectanea de naturalibus variis og de i Særdelighed de ovo ere meget erudita, havde dend Mand levet in loco illustriori og 2: havd meere Otium end det Skolevæsen kunde give hannem, og for det 3. havd for aldtning eet tilstrækeligt gott Bibliotheque, thi derpaa har hand meest havd Mangel, thi omendskjønt hans liden Samling af Bøger var ypperlig og select, saa forsloeg det dog ingen Ting til hans mange Slags og rare Slags Studia, nec poterat a tam curta suppellictili satis erudiri ac certiozem fieri de aliorum observatis etc.²⁸), saa kunde hand givet skønne Sager for Dagen, dog synes mig, at hans Studium historiæ naturalis, har været viit avancered og været hans største Inclination«.

Hand havde endogsaa eendeel Afridzninger paa gl. catholske Sigiller, dem hand saaledes conserverede.

Benæfnte min sl. Fader var aldtiid i een extraordinaire god Humeur, hand kunde vel sørge meget, naar Verden gik ham imod, men strax var det igien glemt, og denne hans lystige Humeur fuldte ham til sin Grav og i hans 13 Aars store Svagthed, hvorom siden skal tales meere.

Een Gang var hand i Compagnie med nogle eenfoldige Præster, dem bildte hand ind, at der dend Tiid var bleven 2 nye Secter bekiendt, nemlig Pietismus og Priapismus. Præsterne troede dette og mueligt fortalte det igien siden.

Men dersom at jeg vil tale meere om hans Humeur, saa nødes jeg til igien at betienne mig af Bagateller.

Det var min Moders Sædvane at annotere daglig sine Udgifter, og aldtiid var det ham een Fornøjelse at komme over disse Bøger for at skrive uformerkt deri i hendes Nafn, hvad hand vilde, og jeg finder i Bøgerne disse Poster:

»d.... loed jeg tvenge i mit Huus i ald Væverlaugets Overværelse 900 Mark Blaargarn til Damaskes Servietter, hver 3 Quarter i Breden og halvfemte Allen i Lengden, strax at have færdig for at blege imellem Juul og Faste«. Hvor der tales om een Pige, som havde faaet een Almisse, skriver hand: »til Pigen, som min Mand havde gjort i Vilding, 2 Skilling til een skikelig Opdragelse«.

Hvor hun taler om Langhalm at brygge med, skriver hand, at det var til at brende een gammel Fætterske, som hendes Mand havde, og var udlagt for Troldom.

Eet Stæds skriver hand: for een Malkekrandz til Pigen af Gulmoer med Sølvtakker om, 5 Rdlr., og dend agende Post for at føre den hiid fra Nyrnberg 28 Skilling.

Confectio Alchermis til Tyren, da hand skulde springe med Koen, og have for sin Umage og til Drikkepenge 3 Skilling.

Voldermisse Aften for eet Kостейskaff, som hun brugte til Bloxbierg til Leye 2 Sk. og for een Piidsk 1 Skilling. Drikepenge paa Bierget uliige Penge 9 Sk.

Een halv Skieppe Perlegryn til een Suppe 3 Sk.

Tre Oddere til at sætte i vores Fiskedamme 3 Rdl. 2 M. og een Sællhund til det eene Dam 1 Rdl.

Drikepenge til een Daglejer for 8 Bismer Mark Guld, hand fandt i Haven 2 Slettedaler, dito til dend, som fandt een Jydepotte med 800 Rdl. Croner af Kong Frodis Myndt.

9 M. for at henge een Tyv, som havde staalet een Siebøtte i Haven.

Caneelvand for 8 Rdl. til at toe vore Faar i; af slikt ere Bøgerne fulde.

Hand ælskede Haver, og hans egen kostede ham meget, men som hand var Liebhaber af Antiquiteter, saa var Haven fuld af gl. huggen Steen, dem hand kiøbte.

Men som der saaledes var meget got hos ham, saa var hand aldellis ingen Oeconomus, hand caverede for Folk og selv betalte.

Hand tabte hver Aar ved sine Skole Regenskaber, ogsiden maatte hans Svoger tage sig dem paa, for at hand ikke skulde blive ruinered gandske. Hans Hustrue maatte staae for alle Indtægter og Udgifter.

Kom min Moder til ham med een Obligation, som var indfriet, og begiærte, at hand vilde see dend, saa svarede hand: »Gid Døden see dend, jeg saae dend ikke, da jeg skrev dend under«.

Da min Moder loed sætte eet Bollverk i Haven og begierte, at hand vilde gaae neder for at besee det, svarede hand: »Lad dem bære Bollverket op i Gaarden til mig«.

Naar hun loed bygge eet Huus uden Byen, saa gav hand Folkene Drikepenge som een Fremmed.

Hand havde aldrig Penge hos sig, uden dem hand inden Aften gav til Fattige, og dersom hand imod Aften fandt een Skilling hos sig, saa ærgrede hand sig meget og gik til Vindvet for at søge een Fattig.

Da min Moder loed bygge eet Huus og viisede ham Regningen, svarede hand intet, men skrev derpaa:

»Huus! har jeg ikke dig betalt til fulde ud,
da gid min Næse sad i Rumpen af een Stud«.

Hand har i sin Tiid skreven mange Zeddeler til Kiøbmænd,

om at assistere de Fattige med Korn, Klæder og Penge, og hand betiente sig aldrig af de Emolumentis, som laae til Embedet. Fattige Discipuler gav hand Testimonia gratis og toeg intet af dem, som kom til Skolen.

Men hvad vil jeg tale om aldt dette; der lever endnu mange, som frequenterede Skoelen og Gymnasium i hans Tiid, lad dem siige, hvad de veed.

Og dette kaldte dend daværende Biskop M u u s²⁹⁾ i Fyen, som var anderledes sindet, at forderve Embeder.

Hand melerede sig aldrig med fremmede Sager, og aldrig i hans Tiid var hand stevnet for sin egen Skyld.

17 à 18 Aar før hand døde, obtinerede een anden expectance paa hans Bestilling og samme hans formeente Successor giftede sig strax efter med hans egen Systerdaatter; dette moquerede hand sig over og svarede, at dend anden døde først, da hand selv skulde gaae nærmest Liiget, som aldt skeede inden Aar og Dag efter hans Brylup.

Hvad hans Helbred angaaer, saa var hand aldtiid i Vigeur og aldrig havde havd Svaghed uden dend langvarige, som blev hans Død.

Hand foragtede alle præcautioner, brugte Fonteneller og loed dem tilvoxe igien, klæde sig om Sommeren 3 Gange i reene Klæder og imidlertid stoed i største Trekvind imellem aabne Vindver, og midt om Vinteren kunde hand med sin Finger stryge Sveden af sit Ansigt.

Men siden kom det igien tilfulde, og jeg vilde ønske, at jeg var een habil Medicus for at kunde rætt beskrive hans forunderlige og langvarende Svaghed.

13 Aar førend hand døde og i hans Alders 57. Aar faldt hand i een hidzig Svaghed og i 14 Uger levede af suur Melk i eet mørkt Kammer: hand kom sig igien, blev bedre end hand havde været, og som hand tilforne havde inclinered for stærk Drik, saa nu quitterede hand det gandske; kort efter fik hand eet Stik Flod, alle tenkte, at hand var død, men Byens Apoteker begiærte, at hand maatte tages af Sengen, toeg een Pennefeyr med Feyren paa, dyppede dend i Olie og stak ham dend i Halsen, dend trækkede hand [op] og neder som i een Kierne, derved fik hand Luft, og der fløj som een Klump ud af Halsen. I Aaret 1719, som var paa det 12., førend hand døde, fik hand een Apoplexie paa dend høire Side, og i ald dend Tiid hand levede derefter, kunde hand hverken læse eller skrive; hand vidste vel, hvad der stoed paa Papiret, men kunde ikke siige det ud; hand kunde imidlertid ingen Ting forrætte uden see i sin Almanach, lade sine Manuscripter og gamle [Breve? bringe] til sig for at

see paa og bringe i Confusion, hans Tale var ham difficil, ofte kunde hand ikke finde paa Ordene, hand havde glemmt alting, hand kiendte ikke Penge, talte dog med os om indifferente Ting. Ellers manquerede ham intet paa sine Sandser, og hand var meget sparsom. I Førstningen gik hand ud, men Kræfterne siden forgik ham gandske. Tiid efter andet havde hand Mindelse af Slaget, det begyndte som Krampe i den store Taae, gik høiere op, og naar det under-tiiden kom til Hierted, saa fuldte Convulsioner med, naar det og kom ind i Armen, saa ruskede det saa gevaltig deri, at ingen var capable at holde dend stille, saaledes levede hand; derefter blev han raad at lade sig lade 4 Gange om Aaret og at bruge visse Draaber, og i de sidste Aar holdte Convulsionerne op; vel yttrede Slaget og Krampen sig i Beenet, men kom dog ikke viit; j de sidste Tiider havde hand dend gyldne Aare, som hand dog havde havd tilforne, hand brød sig ofte, blev gandske gull, og da hand om Morgenen var staaet op efter Sædvane, men gandske svag, døde hand om Aftenen, som hand satt paa sin Seng i sine Klæder.

Hand døde 1731 d. 19. Jan. æt. 70 efter sine 13 Aars stedzevarende Svaghed, og imidlertiid havde vi seet Guds underlige Oeconomie. Hand, som i sin Velmagt ruinerede sig selv ved sin aldt for store Gavmildhed, redresserede det nu aldsamen, da hand dog salarered sin Vicarium; hand bekiendte selv, at hand tilforne havde holdet ilde Huus, og naar min Moder vilde trøste ham og siige, at Gud ælskede ham som een glad Givere, og at hand aldrig havde bedrøvet nogen, »Jo, Jer«, svarede hand, og saaledes gjorde Gud aldting gott. Jeg beholdt min Fader til i mit Alders 38. Aar, men fra mit Alders 19. havde jeg ikke kiendt ham; jeg var udenlands i 6 Aar, siden var hand aldtiit svag, og derfor ikke bekom fornøden Efterrætning om hans Sager.

Kort førend hans Død ordinerede hand selv sin Begravelse, det jeg her vil indføre for at viise andre, at ham ellers manquerede intet. Hand befohl, at hans Discipler skulde bære ham bort, men at dem dog skulle givis Penge derfor; hans Domestiquer vilde hand ikke have sværted, men at dem skulle gives Penge.

Hand vilde, at Collegæ i Skolen, og Cantor skulde [have] en Smaus efter ham for at skumle [?] over ham.

Paa hans Kiiste forlangte hand kuns 3 Bogstaver, som dog ikke skeede, og Provsten, som aldrig havde besøgt ham, vilde hand kuns skulde have 2 Rdlr., siden at hand selv efter hans egen Siigende vilde kaste Jord paa 20 som hand, for slet intet; og hand communicerede faae Tiimer, før hand døde.

Til hans B[eg]ravelse, blev giort adskillige Vers, men dette eene, fra een værslig Mand i hans Søns Nafn, behager mig meest:

»Aldt hvad Naturen har i sine beste Gjemme
 af Viisdom, Lærdom, rar Skarpsindighed og Nemme
 at deele ud til Folk, der værdig er at faae
 dends dyrebare Skatt at bygge Verden paa.
 Eet stort Talent deraf hun rundelig har givet
 vor salig B i r c h e r o d fra først hand blev indlivet
 i Verden, 'og indtil hand Verden Afskeed gav,
 saa Ære, Roes og Priis nu følger ham til Grav.
 Min unge Hierne er for spæe til at udføre
 hans Priis og Dyd, det faaer een stor og lærd Mand giøre,
 der er capable til at stille Verden for,
 hvad hun i denne Mand toeg for eet Tab og Skaar.
 Jeg lader nøje mig med faae Ord kuns at siige
 Jeg aldrig haver kiendt hans Overmand og Liige,
 af Lærdom, sand Guds frygt, oprigtig Fromhed og
 hvad meere gott, mand veed i vores Tiidebog³⁰).

Nu tenker vel Deris Høiærværdighed, at som jeg haver skrevet om hans Død og Begravelse, der da er intet meere at siige. Jo, hand, som i 13 Aar havde været levendes død, blev mest illustre efter sin Død.

Resten af Haandskriftet indeholder en Beretning om de Legater, Thomas Broderus Bircherod oprettede, med Afskrifter af Fundatserne, som findes trykte i Hoffmans Foundationer.

Endvidere citerer Jacob Bircherod forskellige Forfattere, der omtaler Faderen, og gengiver den latinske Tale, der efter hans Død blev holdt paa Odense Gymnasium.

Herefter følger en lang Redegørelse for Efterladenskaberne, af hvilke Rariteterne, — d. v. s. hele Stensamlingen o. a. m. — blev solgt til Etatsraad Theodor Adler for 220 Rdlr. og 30 Læs Brænde; Manuskripterne fik, som allerede berørt ovenfor, Universitetsbiblioteket. Et Uddrag af Kataloget over hans Bogsamling findes ligeledes.

N o t e r.

- 1) Biogr. Lex.
- 2) Biogr. Lex.
- 3) Biogr. Lex.
- 4) Citatet af Ovid: Ofte bør min Fader, ofte min Bedstefader læses af mig.
- 5) Hædrede Mænds Ros bør omtales i Folketingsmødet.
- 6) Dyrker omhyggeligt de afdødes gode Minde, for at det ogsaa om dig maa leve evigt.
- 7) Sheik Musharrif-ed-dîn-ibn-Muslih-ed-dîn Saadi, persisk Digter 1184—1291 (Salmonsens: Konv. Lex. 2. Udg. XX. S. 729).
- 8) Sirachs Visdom 44.: Jeg vil prise de fromme Mænd, vore Fædre efter deres Slægter (Fr. Buhl: Det gamle Testaments Apokryfer. S. 146).
- 9) Nogle Æbler ere sødt bitre og i gammel Vin fryder selve Bitterheden, saaledes nager Erindringen om afdøde Venner, men ej uden Vellyst.
- 10) Biogr. Lex. Det omtalte Kobberstik findes i Thomas Kingo: Prædichen udi Jacob Bircherod, Prof., etc., hans Liigbegiængelse. Kbhvn. 1691 4°.
- 11) Biogr. Lex.
- 12) Epitafiet er beskrevet i Lund: Danske malede Portrætter IX. S. 42.
- 13) Henningi Witte: Diarium Biographicum I. Gedani 1688 II. Rigæ 1691 (et Bind), der under I. 1686, 12. Septbr. kort omtaler Janus Birkerodius Danus Sælandus, indeholder ogsaa Wittes Kobberstik med Omskriften: M. Henningus Witte, Riga. Livonus in patria. Eloq. et Histor. Prof. P. Anno ætatis suæ LIII Christi MDCLXXXVIII.
- 14) Billedet af din salig Fader, fordum min efter Omskiftelser hædrede Velynder, betragter jeg mangan Gang med Vellyst og tror, at hans Sjæls Renhed fremskinner af Kobberstikket.
- 15) Her er indskudt en Ahnetavle med hans mødrene Ahner, som ikke medtages, da den kun er en skematisk Oversigt over det ovenstaaende.
- 16) Biogr. Lex.
- 17) Om Christian Broderus Bircherod, se Kallske Saml. 130 Fol. Wiberg III. S. 281 og G. L. Wads Berigtigelse af hans Svigermoders Navn i Fra Fyens Fortid I. S. 115 f.
- 18) Biogr. Lex.
- 19) Biogr. Lex.
- 20) Biogr. Lex.
- 21) Bøste = Skinke.
- 22) Mogens Mule † 19. Oktbr. 1680 var Søn af Borgermester i Odense Jørgen Mule † 6. Juli 1634 og Birgitta Mogensdatter Rosenvinge (Ny kgl. Saml. 1210 4°).
- 23) Biogr. Lex.
- 24) Adlydende Søstrenes Sædvane og Dronningens Befaling har den saare fortræffelige Baccalaurea i kvindelig Filosofi Anna Mule beskedent underkastet sig vort kvindelige københavnske Universitets Examen, i hvilken hun for os har udvist saadan Fremgang i Køkkensager og den kvindelige Verdens Studium, at hun er erklæret værdig til at antages til Danseøvelser for at opnaa Afgangsbevis, for saa vidt hun i Fremtiden Intet udviser vor

smukke Orden uværdigt. Givet i vort Matrone-Konsistorium. Kbhvn. d. 13. Juli 1689, men udskrevet den 25. s. Md. Hverken altfor megen Spøg eller en til enhver Tid alvorlig Tale tiltaler mig. Alvor blandet med Spøg behager mig.

²⁵⁾ Ludvig Stoud: Ligpr. over Margareta Erichsdaatter Eliæ Naurs Prof. i Gymn. i Ottense Hustrue 18. Septbr. 1693. Kbhvn. 1696 4° med Personalia og Epicedia af Thom. Br. Bircherod o. fl.

²⁶⁾ Trykt i Kbhvn. 1701.

²⁷⁾ for ikke at tale om mange andre Sager.

²⁸⁾ og han kunde ikke af et saa knapt Indbo (o: hans Bibliotek) undervises tilstrækkeligt og blive bekendt med andres Iagttagelser.

²⁹⁾ Biogr. Lex.

³⁰⁾ Et lidet Æreminde ved dend velædle og høylærde, nu salig hos Gud, Mag. Thomas Bircherod, fordum høyfortiente Professor paa Ottense Gymnasio og Rector Scolæ sammesteds, hans Grav offerered af I. Pilegard Collega 2. classis ibid. Ottense 1731 Fol. Det kgl. Bibliotek har ikke dette separat, men det findes indhæftet i Kallske Saml. 130 Fol.

**Uddrag af Danske Kancellis Registranter.
Kgl. konfirmerede Testamenter o. l. Spt. 1699—1706.
Ved H. C. Roede.**

System og Forkortelser: 7. III. 161, 7. V. 168 og 8. IV. 103.

1704. (Fortsættelse).
5. Jan. Tøgersen, Jørg., i 30 Aar ∞ Dor. Nielsdt. Deres Børn er forlængst døde. V.: Eggert Ped.sen og Erik Laur.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 17. Dec. 1703. S. R. 2.
5. — Domp, Ped. Ped.sen, i lang Tid ∞ Kirsten Jok.sdt. U. B. V.: Pr. Christen Eriksen [Frisenberg] og Hører Jens Ostentfeld. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. (P. P. S. D.) og V.e. 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Vib. 1. Dec. 1703. J. R. 1.
12. — v. Buchwalt, Wulf ∞ Anne v. der Wisch. S.r: Chr. og Fr. v. B. Dt.e: Mette v. B., Anne Cath. ∞ Kpt. v. Driberg og Charl. v. B. Ægtepagt af 19. Juni 1674, konf.t 9. Juli s. A. Fr. v. B. skal arve Guddumlund efter Moderens Død mod at betale en Sum til sine Søskende. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. samt S.rne Chr. og Fr. Udst. Guddumlund 9. Dec. 1703. J. R. 5.
26. — Randulf, Envold, Amtsforv., i 9 Aar ∞ Cath. Fogh. U. B. V.: Bar. Fr. Krag og Amtm. Chr. Gersdorph. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aarhus 5. Jan. 1704. J. R. 13.
2. Fbr. Brønndorff, Severin ∞ Charl. Wigand. U. B. V.: Pr. Jesp. Knudsen Friis og Sv.: Laur. Christensen [Vesterhof] t. Kongstedlund. Indl. 2 U.skr.: Ægtep., 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Randrup 14. Dec. 1703. J. R. 17.
2. — Christensen, Lars, Borgm. ∞ Inger Margr. Weiersløf. V.: Jürg. v. Ham og Børre Mog.sen Bring. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Holb. 23. Dec. 1703. S. R. 13.
9. — [Luxdorff], Birg. Ped.sdt., Enke e. Pr. Laur. Gregersen Vandborg. S.: Ped. Laur.sen Vandborg, død ung, der har efterladt 4 umyndige Børn, Soph., Marie, Birgitte og Peternelle Ped.sdt.e. V.: Lucas And.sen Nors t. Kabbel og Test.s S.: Jens Laur.sen V. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V.e. Udst. Lemvig 10. Apr. 1702. J. R. 23.
9. — Tanche, Niels Hansen, Pr., i 16 Aar ∞ Birg. Ped.sdt., Enke e. hans Formand, der har efterladt 5 Børn, alle i Live. U. B. Test.s Hus og Indbo er brændt, og han har paany maattet sætte Bo. V.: J. Riis og Ahrne Arne, Udst. Hof Pr.gd. 14. Dec. 1703. N. R. 16.
19. — Henr.sen, Erik ∞ Anne Svendsdt. U. B. Hun har af tidl. Ægtesk. 3 Børn: Andr. Nic. Behr, Thomas Nic. B. og Nille Marie B. Hustruen skal efter Test.s Død beholde hans Hovedgd. Vidøe. Ss.: Joh.e Henr.sdt. V.: Pr. Svend Sparre og Test.s Fætter, Henr. Povlsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Vidøe (Hvitvedgd.) 30. Jan. 1704. J. R. 28.
19. — Wichman, Erik Jac.sen ∞ Anne Frandsdt. Hiort. U. B. V.: Jørg. Jensen Veile og And. Ped.sen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kbhvn. 28. Jan. 1704. S. R. 22.

- 1704.
23. Fbr. Schlütter, Joh. Henr. af Bergen, en rum Tid ∞ Cath. Werdelman. U. B. Ægtef. e ikke før gifte. V.: Joh. Bonnen og Joh. Helmer Hass. Udst. Kbhvn. 1. Fbr. 1704. N. R. 29. Kasseret efter kgl. Bef. af 10. Nov. 1713.
1. Mts. Hansen, Wilh. ∞ Marie Rye. U. B. Hendes M.: Margr. Pauli, Enke e. Henr. Rye. Hendes Br.: P. C. Rye. V.: Mag. Jens Mønnichen og Ped. Kofod. Udst. Bergen 31. Jan. 1704. N. R. 37.
1. — Harboe, Andr., Gen.maj. ∞ Anna Bülcke. Deres eneste Dt. ∞ Kmj. Fr. Chr. Helm. Hustruen har 2 S.r af forr. Ægtesk. [med Landsdm. Jesp. Sør.sen Hjort]. V.: Test.s Br.: Ghr. Jens H. og Etr. Niels Benzon. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 20. Fbr. 1704. S. R. 29.
1. — Hessenberg, Joh., Kræmmer ∞ Anne Kitzerouv. U. B. Hustruen har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Pr. Alb. F. With og Assess. Henr. Høyer. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Tilføjelse med 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 4. Fbr. 1704. S. R. 30.
8. — v. Oblitz, Baltz. Gerh. t. Aabjærg ∞ Ide Juel. U. B. Dt. af tidl. Ægtesk. med Jytte Gyldenstjerne: Ellen Marie v. O. ∞ Christen Linde. Skiftekontrakt af 28. Apr. 1703. V.: Amtm. Henr. Müller t. Lønborggd. og Hustruens F.: Henr. Juel t. Lindbjærggd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Lindbjærggd]. 22. Nov. 1703. J. R. 34.
22. — Acheleje, Anna Cath., ugift. U. B. Hendes Slægtning, Kpt. ved Smaalændiske Rgmt. Henr. Jørg. Hvittfeld skal arve hendes Andel i Stubbergd. med Bøndergods m. m. Hvis denne dør u. B., skal hans Br.: Kpt. ved Bergenhusiske Rgmt. Hartv. H. arve Godset. V.: Maj. Fr. Sehested t. Krogsgd. og Test.s Lavv.: Axel Rosenkrantz t. Spøtrup. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V.e. Udst. Stubbergd. 18. Jan. 1704. J. R. 38.
22. — Winther, Ped. [Sør.sen], Pr. ∞ Kirsten Munch. U. B. V.: Prof. Joh.s Bircherod og Raadm. i Kbhvn., Jørg. Møllengracht. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Haarslev Pr.gd. 7. Mts. 1704. Paategn. af Provst Niels Holgersen [Olivarius] Ørslev 8. Mts. 1704. S. R. 41.
12. Apr. Olsen, And., en Tid lang ∞ Anna Svendsdt. U. B. V.: Chr. Adolph Madsen og Børge Larsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 26. Mts. 1704. S. R. 50.
12. — Skive, And. Christensen, Pr., i 11 Aar ∞ Anne Ped.sdt. [Bruun]. U. B. V.: Povl Maes paa Rastrup og Mikkel Nielsen Lunge af Aalb. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Hvidberg Pr.gd. 8. Juni 1702. J. R. 44.
26. — Gravesen, Thom., f. i Thisted, ∞ Maren Ped.sdt., f. paa Tyeholm. U. B. V.: Forp. paa Ullerup, Povl Ped.sen og Niels Christensen ved Amtstuen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Thisted 31. Mts. 1704. J. R. 50.
26. — Aalborg, Mads Jensen, Nagelsm., f. i Aalb. ∞ Ingeb. Seyersdt. Grøn, f. i Kbhvn. Deres eneste Barn er død. V.: Hdlsm.e Hans Jensen og Hans Mikkelsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 15. Apr. 1704. S. R. 69.

- 1704.
3. Maj. Tarup, And. Hansen ∞ Joh.e Christensdt. Mulvad. U. B. Hun før ∞ Hans Nielsen Teilmand; deres S.: Christen Hansen T. V.: Christen Jessen af Røding og Hdlsn. Niels Christensen Mulvad. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ribe 11. Mts. 1704. J. R. 54.
3. — Vidalin, Jon Torkelsen, Bisp over Skalholt St. ∞ Sigridur Jönsdt. U. B. Der er Søkende paa begge Sider. Ægtep. har Jordegods. Udst. Skalholt 8. Spt. 1703. N. R. 74.
10. — Torstensen, And., gift. Hustruen har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Mourits Christensen Li og Ped. Eriksen Kolstad. Udst. Teterud. 9. April 1704. N. R. 84.
10. — And.sen, Ole, Sadelm. ∞ Maren Ped.sdt. Forældre og nær beslægtede er for rum Tid siden døde. U. B. Ejer smaa Huse paa Brageræs, hvori de bor. V.: Pet. Graa, And. Tostensen, Eilert Evensen og Svend J. Kandt. Udst. Bragerøen 20. Spt. 1703. N. R. 85.
10. — Wigant, Henr. ∞ Charl. Amal. Lerche. U. B. V.: Eiler Eilersen Holm t. Høgholt og Jesp. Jesp.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Eskjær 6. Apr. 1704. J. R. 57.
10. — Gedde, Ove t. Dalsgd., Kpt. ∞ Anna Høeg. U. B. V.: Justr. Chr. Bartholin t. Kaas og Otto Marsvin t. Trudsholm. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vib. 15. Apr. 1704. J. R. 63.
10. — Rentz, Jac. Jac.sen, en rum Tid ∞ Cath. Henr.sdt. Boj. U. B. V.: Niels Christensen Koch ved H. Albretsen, Sør. Hansen, Chr. Bertelsen Colding og Ped. Math.sen. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep., V.e Chr. B. C., P. M. samt H. A. Udst. Æbelt. 16. Jan. 1704. J. R. 66.
10. — Grubbe, Hilleborg, Enke e. Rubech v. Ditten. Forlig. S.: Bernt Fr. v. D. t. Skovsbo ∞ Margr. Sehested. V.: B. Fr. v. D. og Otto Sehested t. Lykkesholm. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test.ix, B. F. v. D. og M. S. samt O. S. Udst. Møllegd. 20. Juni 1703. F. R. 26.
10. — Hartvigsen, Claus ∞ Margr. Asmusdt. Arendrop. U. B. Ægtepagt. Han har Børn af tidl. Ægtesk. Hustruen har Søkende. V.: Sv.e kgl. Kmtj. Hans Voskamp og Urtekr. Jørg. Berendrop. Indl. 3 U.skr. og Segl: Ægtep. og H. V., 1 U.skr.: J. B. Udst. Kbhvn. 3. Jan. 1688. S. R. 81.
10. — Aspach, Martinus ∞ Anne Kirstine Hønne. U. B. V.: Joh. Issing og Jac. Feltman. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Maj 1704. S. R. 82.
10. — v. Holstein, Chr. Fr. [Kpt.] ∞ Berte Scheel Schach. Ægtep. Ejer Cathrineberg Gods. V.: Test.s Br.: Obltn. Ditlof H. og Maj. Manderup Berntsen Due t. Krastrup. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 24. Apr. 1704. S. R. 83.
10. — Jensdt., Joh.e, f. i Randers, Enke e. Niels Nielsen. U. B. Test.s nærmeste Paarørende, And. Sør.sen Bay af Randers, skal være enste Arving. V.: Lavv.n Schoutbynacht Niels Laur.sen Barfod og Kbm. Joachim Horn. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Apr. 1704. S. R. 97.
10. Juni. Diderichsen, Jørg., en rum Tid ∞ Annike Jac.sdt. Ingen levende B. V.: Sl.pr. Ped. Lange og Jac. Adolph. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Hillerød 14. Maj 1702. S. R. 119.

1704.

14. Juni. Bendtsen, Povl, Skipp., en rum Tid ∞ Cath. Bastians. U. B. Der er fraværende Arvinger paa begge Sider. V.: St.hauptm. Joh.s Meller og Pr. Chrf. Danchel. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Chr.havn 21. Dec. 1701. S. R. 120.
21. — Jersin, Villads Albretsen, Univ.bogtr. ∞ Karen Jensdt. Saxe. U. B. V.: Provst Joh.s Dorscheus og Assess. Joh.s Laurentzen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og J. L., 2 U.skr.: Hustruen og J. D. Udst. Kbhvn. 16. Jan. 1704. S. R. 123.
21. — Holst, Fr. Ped.sen, en rum Tid ∞ Maren Hansdt. U. B. V.: Farver Jørg. Lavesen og Sør. Nielsen af Sæby. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Haver 6. Maj 1704. J. R. 85.
14. Juli. Funk, Manderup Nielsen ∞ Else Hansdt. Alstrup. U. B. V.: Laugm. Niels Knag og Aukt.sdir. Zach. Nielsen. Udst. Lillegravnen 5. Juli 1704. N. R. 100.
23. Aug. Barth, Joh.s, Fgd. o. Nummedal og Sandsvær Fogderi, i 7 Aar ∞ Isab. Groth. U. B. V.: Kanc.r. Joh. Garman og Kanc.sekr. Joh. Hasse. Udst. Kongsberg 18. Aug. 1704. N. R. 124.
12. Spt. Mosberg, Erik Jensen af Throndhj., i 9 Aar ∞ Marite Christensdt. Mikkelborg. U. B. V.: kgl. Fgd. Fr. Munch og Frantz Lundt. Udst. Lille Fosen (Chr.sund) 3. Juli 1704. N. R. 129.
12. — Flohr, Lor. And.sen, fhv. Kvarterm. v. Rytteriet, Enkem. u. B. Har udenrigs Arvinger. Stadshauptm. Joh.s Meller skal være eneste Arving. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og Not. publ. Udst. Kbhvn. 10. Spt. 1704. S. R. 139.
12. — And.sen, Terkild, død før 27. Aug. 1704, en rum Tid ∞ Ursle (Olse) Heidensdt. U. B. V.: Niels Nielsen Ystæ? (Ysted?), Ped. Svendsen, Provst Joh.s Dorscheus og Kir. Wilh. Hessenberg. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 5 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kbhvn. 20. Aug. 1704. S. R. 141.
16. — Margr. Christina, død paa Hjemrejse fra Ostindien med Skibet »Cronprinsens« 4 Dage efter, at dette havde passeret Cap de bonne Esperance, ∞ fhv. Skibspr. Lars Nielsen Grønberg. U. B. Ingen af Ægtef.e før gift. M.: Kirstine, Enke e. Andr. Steenkühl. Test.s lille Ss.: Anne Maria, Legat til fattige Husarme i Kbhvn. V.: Kpt. Andr. Frorup, død før 16. Spt. 1704, Overstyrm. Cornelis Cornelisen og Understyrm. Hans Frorup. Indl. 5 U.skr.: Test.ix, dennes M. og V.e. Udst. 27. Nov. 1703. S. R. 144.
22. — v. Kahlen, Erik Zach., Ob. t. Hest. Uden Livsarvinger. Der testes til: 1) fattige latinske Skolebørns Underhold i Aalb. Skole, 2) vor Frue Kirke sm.steds, 3) Fattighuset udenfor Vesterport sm.steds, 4) Pr. Niels Stenstrups Enke, 5) Anne Sør.sdt., Enke e. Lars Kock paa Oddersbøll, 6) Test. s Br.: Arnt Fr. v. K., 7) Test.s Ss.: Gertr. Agnise v. K., 8) Test.s uægte S.: Zach. Erik ved Grenadergarden, 9) Obltn. Hans Chrf. Claude. V.: Envold Nielsen Bierregaard t. Kjølbjgd. og Pr. Jac. Laur.sen Holm. Konzept. Udst. Jonstrup 13. Okt. 1702. J. R. 105.
22. — Haugaard, Mog. Hansen, Pr., en rum Tid ∞ Abel Lor.sdt. Skarfenberg. U. B. Br.: Stud. theol. Mort. H. Begge Ægtef.s Mødre lever. Arvingerne er udenrigs. V.: Pr.

1704.

- Chr. [Antoniussen] Prydtz og Jens Trøstrup af Kbhvn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Humble Pr.gd. 28. Apr. 1704. F. R. 37.
22. Spt. Nielsen, Sør., en rum Tid ∞ Margr. Christensdt. U. B. V.: Brygger Sør. Christensen og Br.vinsbr. Laur. Ped.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 6. Spt. 1704. S. R. 148.
26. — Dyre, Mog., Kpl. ∞ Sara Meadonna Rabakofsky. Deres eneste Dt. er død i 1704. V.: Bisp Jens Bircherod og Pr. Claus Chr. Reenberg. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Aalb. 6. Spt. 1704. J. R. 110.
26. — Skellerud, Engelbr. Arnesen. Hans Hustrus Br.s.: Christen Christensen Trøsetter. Paa Hustruens Vegne underskriver Ole Hof og Joen Borud. V.: Hans Ernst og Ole Tostensen. Udst. Skellerud 4. Juni 1704. N. R. 146.
26. — Børner, Constantinus And.sen, Stud., dimitteret 1704 og død før 3. Spt. s. A. Har ingen Søkende, Forældrene er døde. Der testes til fattige Skolebørn i Aarhus Domskole og til hans Stiff., Kantor Ped. Nielsen Skaarup. V.: Rektor Jørg. Rhodius og Kpl. Jens Harlev. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Aarhus 30. Aug. 1704. J. R. 113.
29. — Holst, Pet., Ritm. v. Fynske Rgmt. t. H. ∞ Anna Sophia Oldeland. U. B. V.: Kpt. C. C. Elbrecht paa Hennebo Ladegd., Kpt. Hans Due, Pr. And. Hvid og Forv. paa Oregd., Laur. Ped.sen. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. paa Tysk. Aagd. 14. Jan. 1704. F. R. 38.
2. Okt. Schrøder, Joh., en rum Tid ∞ Else Berntz. U. B. V.: Cort v. Lübek og Jens Mikkelsen. Udst. Bergen 2. Spt. 1704. N. R. 154.
3. — Ped.sen, Laur., en rum Tid ∞ Maria Fr.sdt. U. B. V.: Pr. Chrf. Danckel, Aage Thomsen og Barthol. Slægger. Udst. Kbhvn. 18. Spt. 1704. S. R. 152.
24. — Ped.sen, Rasm., en rum Tid ∞ Dor. Soph. Joh.sdt. U. B. V.: Hdlsm. Ped. Riegelsen af Kbhvn. og Renteskr. Sør. Rasm.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Ingvorstrup 12. Juli 1704. J. R. 125.
31. — Hinds, Claus Jok.sen, Pr. ∞ Anne Hansdt. Hof. U. B. V.: Pr. Erik Jac.sen Turmand (Nordmand) og Sorenskr. Niels Jensen Kongsberg. Udst. Flesberg Pr.gd. 2. Maj 1704. N. R. 163.
31. — Knudsen, Mort., f. i. Starb (Starup?) Sn. i Haderslev Amt ∞ Margr. Paulsdt., f. i. Randers. U. B. V.: Overform. Bart. Stuve og Urtekr. Lor. Frost. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Chr.havn 12. Okt. 1704. S. R. 167.
3. Nov. Mog.sen, Mog., Klokker ved den tyske Kirke, i 32 Aar ∞ Kirsten Thorsdt. U. B. V.: Slotspr. Ernst Chr. Boldich og Kantor Chrf. Pfaffendorf. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Hels.ør 16. Okt. 1704. S. R. 168.
8. — Herstad, Niels Ped.sen ∞ Kirsten Ped.sdt. Braad. U. B. V.: Ped. Weillbye og Jens Rasm.sen. Udst. Skeen 11. Aug. 1704. N. R. 165.
8. — Aasen, Claus Haagensen, boende i Eger Pr.gæld, en god Tid ∞ Anne Ammonsdt. U. B. V.: Hans Ryg og Christen

1704. Daler. V. s U.skr. er H. P. S. og Sør. Høg. Udst. Bragernæs 16. Aug. 1704. N. R. 167.
8. Nov. Madsen, Sør. ∞ Barb. Svendsdt. U. B. Hustruen har af forr. Ægtesk. en S.: Ped. Ped.sen. V.: Raadm. Mads Truesen og Jonas Hansen Vellerman. Udst. Chr.ia 12. Mts. 1704. N. R. 168.
15. — Storm, Rasm., Forp. paa Gjorslev, i 30 Aar ∞ Mette Frantsdt. U. B. Ingen af Ægtef.e før gift. Legat til Chr.-havns Kirke. V.: Mort. Munk og Ped. Riegelsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 4. Nov. 1704. S. R. 171.
15. — Hals, Jens Sør.sen, en rum Tid ∞ Dor. Madsdt. U. B. V.: Sør. Jensen og Sør. Hansen. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Æbelt. 13. Okt. 1704. J. R. 130.
15. — Schrøder, Fr. ∞ Christina Suhr. U. B. Hustruen har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Hans og Wilchen Horneman. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Sortebrødre 23. Okt. 1704. S. R. 172.
22. — Rubertsen, Edv. ∞ Anne Henr.sdt. Gytrie. U. B. V.: Stadsmaaler Voen Jensen og Aukt.sdir. Zach. Nielsen. Udst. Bergen 7. Okt. 1704. N. R. 175.
13. Dec. Eitel, Joh. Michael, Apot. ∞ Inger Thom.sdt. Mejer, U. B. Der testes til: Throndhj. Domkirke, hans Stifdt., Anne Soph. v. Westen og hans Hustru. V.: Mag. Niels Juel og Stadsvejer Lor. Lor.sen Angel. Udst. Throndhj. 14. Apr. 1704. N. R. 194.
13. — Charisius, Anna, Enke e. Ghr. Mort. Skinkel t. Søholm m. m. U. B. Ss.: Sophia Elisab. C. ∞ Bar. Rodsteen. U. B. Afd. Br.: Amtm. Ambrosius C. ; dennes Børn: Chr. C., der af S. E. C. er udvalgt til at arve det af hende oprettede Stamhus, Anna Barbara Soph. C. og Maria Dor. C., hvilke sidste skal arve Test.ix. Der er 2 konf.e Test.r oprettede af Test.ix og hendes afd. Mand, dat.e 4. Juli 1672 og 7. Okt. 1682. Hvis de 3 ovennævnte Arvinger dør før Test.ix, skal Arven tilfalde Genmaj. Munchs Arvinger. V.: Amtm. Gr. Hannib. Wedel og Sv.: Ritm. Poul Ditlof v. Bülow. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V.e. Udst. Søholm 25 Nov. 1704. F. R. 49.
20. — Aagaard, Nic., Hdsm. ∞ Kirsten Laur.sdt., Enke e. Chr. Lelius t. Ullerupgd. U. B. Hustruen har af forr. Ægtesk. 2 fuldmyndige S.r, Mourits Kønning L. og Marten L. V.: Enkens Lavv., Enevold Nielsen Bierregaard t. Kjølbygd. og Provst Sixtus Aspach. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep., S.rne og V.e. Udst. Ullerupgd. 10. Nov. 1704. J. R. 143.
20. — v. Roersdorff, Joh. Andr., Kvarterm. v. Ob. Jørg. Rantzovs Rgmt. t. H. og efter Forlydende som Lt.n. falden i Slaget ved Hochstädt (Hochstedt) ∞ Maren Ulfeld. U. B. V.: Ritm. Adolf Restorf og Pr. Sør. Glud. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Katstrup 2. Nov. 1700. J. R. 148.
20. — Hiort, Veronica Elisab. ∞ Laugm. Niels Knag. Ægtepagt af 18. Maj 1702. U. B. Han har af tidl. Ægtesk. 2 Børn. Hans og Ingeb. Marie K. V.: Raadstueskr. Thom. Christensen og Kbm. Rolf Dankersen. Udst. Bergen 14. Juli 1704. N. R. 197.

- 1705.
17. Jan. Cath. Enke e. Hdlsn. Joh. Florens. U. B. Et mellem Test.ix og hendes afd. Mand oprettet Test.e er konft af Kg.n og Mandens Arvinger er fyldestgjorte. Afd. Truels Olsens Børn: Joh. Truelson og Cath. Truelsdt. som Test.ix har taget til sig, skal arve hendes Midler. V.: Clemend Heyde og Niels Larsen. Udst. Chr.ia 14. Nov. 1704. N. R. 11.
17. — Rohde, Frants. U. B. Har Jordegods i Jyll. Afd. Ss.: Anna R., hos hvem Test. har opholdt sig i 30 Aar. Dennes Dt.e: 1) Maria, 2) Helene Soph. og 3) Antonette. V.: Kanc.r. Severin Wildschütz og Prof. Joh. Fr. Bartholin. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Maj 1704. S. R. 1.
17. — Fincke, Henr. t. Lejregd., Kpt. ved Marinergmt. ∞ Karen Guldensparre. Deres eneste Barn er død. V.: Etr. Povl Eggers og Amtm. over Island, Chr. Müller. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn 17. Dec. 1704. S.R.4.
24. — [Tisdorph], Nic. Henr.sen, i 27 Aar Kpl. v. Nicolai K., ugift. U. B. Afd. Br.: Pr. Michael Henr.sen [Tisdorph], der har efterladt Børn. Test. vil begr.s i en muret Begr. i Nicolai K. Legater til 2 Præsteenker, til Test.s Tj.pige, Anne Nielsdt., der har tjent ham i omtr. 15 Aar, til hans Ss.s: Hans Madsen, og til hans afd. Br.s Børnebørn: Herm. Høyer, Michael H., Anne Cath. H., Else Bartholin, Thomas B., Else Worm og Michael W. Hans øvrige efterladte Midler skal deles mellem hans afd. Br.s Dt.e: 1) Drude Margr. ∞ Assess. Henr. Høyer, 2) Anne, Enke e. Justr. Jacobæus og 3) Kirstine ∞ Christen Worm. V.: Prof. Hans Steenbuck og Kpl. Jac. Jensen Snistorph. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 16. Jan. 1705. S. R. 9.
24. — Mechlenburg, Niels ∞ Maren Clausdt. U. B. Ægtepagt. V.: Gen.maj. Joh. Arnoldt og Maj. N. Sibbern. Udst. Borrestadgd. 12. Fbr. 1704. N. R. 16.
17. Fbr. Sandersen, Ole, Skipp., en rum Tid ∞ Inger Nielsdt. Deres to Børn er døde. V.: Hans Jensen og Christen Hansen Kappel. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 9. Fbr. 1705. S. R. 26.
17. — Jonsen, Christen, Skipp., i 20 Aar ∞ Maren Jensdt. U. B. V.: Mort. Munch og Ped. Riegelsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 28. Jan. 1705. S. R. 28.
28. — Mask, Henr. Henr.sen, Br.vinsbr. og Rodem., f. paa Chr.havn og død 22. Jan. 1705, ∞ Joh.e Ped.sdt., f. i Halland, Asige Sand i Slettelynge. Lavv.: Jens Ped.sen. U. B. Hustruens Dt. af tidl. Ægtesk., Anne Svendsdt. Arvinger: Hans Albrecht Franck, Anna Franck, Enke e. en S. af Test., Anna Lisbeth Franck og Gundel Jensdt. Endvidere Tomas Brun, Mikkel Persen og Mette Persdt. V.: Pr. Chr. Damckel og Brygger Bendt And.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Chr.havn 22. Jan. 1705. S. R. 36.
10. Mts. Nielsen, Povl, f. i Alderomme Sn. i Skaane, ∞ Birg. Jensdt., f. i Glongslød (Glumsløf) ved Landskrona. U. B. V.: Hans Mikkelsen Holm og Oluf Jensen Glin (Glim?). Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 27. Fbr. 1705. S. R. 47.

- 1705.
21. Mts. Erythrophilus, Joh. Jost, Boghdl., født i Udlandet, en rum Tid ∞ Margr. Wørgers, Enke e. Dan. Paulli, med hvem hun har 5 Børn, som lever. U. B. Test. har Værdier i Kbhvn., Frankfurt, Leipzig og Hamborg. Ss.: Philippina Christina E. Br.s.r: Joh.s Martinus E. og Georgius David E. Disse bor alle i Udlandet og deres Arv skal udbetales i Hamborg. V.: Pr.e Barthold Botsach og Felix Chrf. Mentzer. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. paa Tysk. Kbhvn. 8. Jan. 1704. Paategning af 11. Mts. 1705 med 2 U.skr. af V.e. S. R. 58.
21. — Arvesen, Gudmand, Ruhugger ∞ Berete Laur.sdt. U. B. V.: Jens Rasm.sen Addit og Blegmand Niels Nielsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 8. Mts. 1705. S. R. 68.
24. — Krog, Rasm. Jensen, f. i Kalø Amt i Rimsø By, ∞ Anne Ibsdt., f. i Emmeløv By i samme Sn. Deres eneste Barn er død. V.: Pr. Hans Terkelsen Hammer og Bertel Markusen af Emmeløv. Indl. 2 U.skr.: (R. I. S. K. og A. I. D.) Ægtep., 2 U.skr. og Segl: V.e. Udst. Rimsø 2. Mts. 1705. J. R. 32.
28. — Lindemann, Henning, Parykm. ∞ Margr. Hede. Orde. wens. U. B. Hustruen før gift u. B. V.: Kbm.e Joachim Horn og Pet. Pet.sen Lundt. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 1. Dec. 1704. Et Duplikat af Test.t er dat.t 7. Jan. 1705. S. R. 70.
31. — v. Haxthausen, Jørg. Fr., kgl. Staldm. ∞ Charl. Amal. Raben. U. B. V.: Oversek.. Ditl. Wibe og Amtm. Knud Juel] Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. paa Tysk. Kbhvn. 24. Mts. 1705. S. R. 74.
31. — Rasm.sen, Svend, en rum Tid ∞ Ellen Ped.sdt. U. B. V.: Sør. Christensen Trædholt og Hans Nielsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Ægtep. og S. C. T., 1 U.skr.: H. N. Udst. Kbhvn. 18. Mts. 1705. S. R. 75.
31. — Sirkiøbing, Christen Nielsen, Arkelim, en rum Tid ∞ Kirsten Mikkelsdt. Lam. U. B. Ægtef.e ikke før gift. Test. har i 27 Aar været i Kongens Tjeneste. V.: Chr. Grimb og Bendt Bendtsen Kier. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Kbhvn. 11. Mts. 1705. S. R. 78.
31. — Brys, Oluf Simensen ∞ Maren Chrf.sdt. Muus. Deres Børn er døde. Ss.dt.: Gertr. Eriksdt., der længe har været i Test.s Tjeneste. V.: Mort. Eriksen og Hans Winslow. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 28. Fbr. 1705. S. R. 79.
31. — Mygind, Bertel, Pr. ∞ Ellen Mikkelsdt. U. B. Hun 2 G. før gift [form. med Pr.e Sør. Eskildsen Hjorthøj og Hans Lundgaard] og har Børn. V.: Sv.e Provst Hans Brøchner og Pr. Niels Mikkelsen [Tved]. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Hasle Pr.gd. 13. Okt. 1702. J. R. 36.
31. — Krag, Jens, Pr. ∞ Inger Marie Jørg.sdt. Hatting. U. B. V.: Pr.e Mort. Giødson (Gjødese) og Sør. Glud samt And. Sør.sen Bræstrup af Horsens og Mads Laur.sen v. Baden i Daugd. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Engom Pr.gd. 4. Mts. 1705. J. R. 38.
31. — v. Hadelen, Reinert, Kpt. ved Oplandske Inf.reg., i 23 Aar ∞ Elisab. Brochenhuus. Deres eneste S.: Knud er

1705.
 død. V.: Br.: Ltn. Knud v. H. og Sv.: Tobias Hichmand. Udst. Hage (Haye?) 9. Fbr. 1705. N. R. 63.
12. Maj. Christensen, Joen, Brygger, en rum Tid ∞ Bente Mikkelsdt. U. B. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Hdlsm.e Stadskpt. Math. Ped.sen og Ped. Riegelsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Et Duplikatexpl. af Test.t har som Vidne Knud Ped.sen Storm i Stedet for Math. Ped.sen underskrevet. Udst. Kbhvn. 30. Mts. 1705. S. R. 93.
12. — Brandt, Chr., Kbm., f. i Sønderb., en rum Tid ∞ Margr. Rasm.sdt. Munch, f. i Kbhvn. U. B. Gave til de fattige. V.: Renteskr. Gregorius Clausen og Ped. Riegelsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Jan. 1705. S. R. 94.
12. — Larsen, Bendt, Brygger, en rum Tid ∞ Cath. Jørg.sdt. U. B. V.: Hans Kock og Greg. Jørg.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 10. Mts. 1705. S. R. 95.
18. — Løff, Thom., Pr., en rum Tid ∞ Maria Jac.sdt. U. B. V.: Justitiarius i Oberhofretten Hans Blix og Fgd. over Halsnø Kloster Willem Hansen. Udst. Houschen Pr.gd. i Stavanger Provsti 17. Mts. 1705. N. R. 79.
18. — Povlsen, Oluf, af Leene i Froens Sn. i Gudbr.sdalen ∞ Berte Amundsdt. U. B. Oluf Ped.sen Vechle, som er ∞ Test.s ældste Br.dt., som er Hustruens Ss.dt., skal arve Ægtep.s Gaard »Leene«, og skal til hendes Død forsørge Marrit Torkelsdt., som Ægtep. har taget til sig. V.: Poul Kiorstad, Rasm. Rostad og Hans Branderud. Udst. Alme i Froen 5. Kts. 1704. N. R. 80.
18. — Wohnsfleth, Herm., Ob. »Er efter langudstanden Krigstravaille i adskillige Potentaters Tjeneste nu i høj Alderdom og bor paa Alstedgd. i Nykirke Sn.« U. B. Der testes til: Tørring K., hvor han vil begr.s, hans afd. Br.: Detl. W.s S.: Augustus W. boende hos sin M. i Slesvig, hans Husholderske samt til Kmh. Chr. Albr. Brochtorf t. Lindau, Stoug. og Alsted og hans Arvinger. V.: Pr. Ped. Arensberg og Hrr.skr. Math. Hansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Alstedgd. 21. Apr. 1705. J. R. 54.
29. — And.sdt., Elisab. ∞ Hdlsm. Hans Munck. U. B. V.: Kbm.e Ped. And.sen Fielderup og Ped. And.sen Høk. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V. e. Udst. Kbhvn. 23. Maj 1705. S. R. 99.
12. Juni. Nielsen, Torgius ∞ Todne Knudsdt. Eneste Dt.: Marite Torgiusdt., død u. B. Hendes efterlevende Mand: Torgius Olsen, der i 5 Aar har tjent Test. og nu ∞ Aase Nielsdt., skal som Vederlag have en Del af Test.s Odelgd. Hurvenæs i Froland Sn. V.: Laugrettem.e Ejuld Hansen og Oluf Salfvesen, boende paa Miilhuus. Udst. Hurvenæs 23. Apr. 1704. N. R. 102.
15. — Larsen, Lars, en rum Tid ∞ Inger Larsdt. U. B. Gave til Chr.havns Kirke. V.: Pr. Povl Povlsen Danckel og Ped. Riegelsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 10. Juni 1705. S. R. 108.
15. — Christensen, Thom., Skipp., i 20 Aar ∞ Margr. Ped.sdt., U. B. Gave til Chr.havns Kirke. V.: Amtsforv. Jok.

- 1705.
- Fr. (Rohde?) og Ped. Riegelsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 8. Juni 1705. S. R. 109.
22. Juni. And.sen, Oluf, Byfgd., i rum Tid ∞ Marie Joh.sdt. Bannermands. U. B. V.: Hosp.forst. Hans Rosenqvist og Hdlsm. Rasm. Wærn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aarhus 26. Maj 1705. J. R. 69.
26. — Holck, Mog., Kpt. v. Pr. Chr. s Rgmt. ∞ Barb. Kirstine Steensen. U. B. V.: Maj. Wulf Siver v. Holsten t. Gjelskov og Sivert Urne t. Billehave. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Skovgaard 3. Juni 1705. F. R. 37.
26. — Sør.sen, Mort., en rum Tid ∞ Margr. Davidsdt. Wendsel. U. B. V.: Joh. Eriksen og Sør. And.sen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og J. E., 2 U.skr.: Hustruen (M. D. D. W.) og S. A. Udst. Rødby 10. Apr. 1705. Smaal. R. 38.
26. — Brun, Niels Olsen, Skovr. i Rosk. Amt, en Tid lang ∞ Sidsel Mort.sdt. U. B. V.: Mourits Tygesen af Allerslev og Chr. Clausen af Tokkerup. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Øruphus 16. Jan. 1705. Paategn. af s. D. med 1 U.skr. af Pr. And. Ped.sen Hald i Hvalsø. S. R. 118.
29. — Holm, Jørg. Jensen, i 23 Aar ∞ Joh.e Madsdt. U. B. Hendes Ss.: Karen Madsdt. V.: Forv. Hans Mouridsen, Jens Ped.sen af Taffebjerg og Skoleh. Niels Jepsen Bach. Indl. 5 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Alstrup paa Samsø 18. Juni 1705. J. R. 73.
10. Juli. v. Münchhausen, Henr. Burchart, Ritm. ved Brochdorps Reg., ca. 3 Aar ∞ Karen Soelgaard. U. B. V.: Christen Linde jun. t. Handberg (Hanbjærg) Hovgd. og Pr. Jens Henr.sen Hiermin (Jermin). Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Holstebro 7. Fbr. 1704. J. R. 82.
10. — Melvin, Rasm. ∞ Ingeb. Margr. Dobbelsen. U. B. Ss.: Agnete Rasm.sdt. ∞ kgl. Bogholder Ped. Rasm.sen. Br.: Rentekr. Reguel Rasm.sen. V.: Etr. Herl. Trolle t. Snedinge og Jagtjkr. Carl Fr. v. Barnewitz. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Sorø Kloster 6. Juni 1705. S. R. 122.
17. — Rørup, Mikkel Jac.sen, Pr., ∞ Anne Margr. Nielsdt. U. B. V.: Pr. Hans Jac.sen Hvalsøe og Laur. Laur.sen t. Ørelund (Ørlunde?). Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Tanderup Pr.gd. 16. Juni 1705. F. R. 43.
17. — Jensdt., Kirsten ∞ Pr. Rasm. Ped.sen Brun. U. B. Han har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Pr. Joh. Ludv. Struck og Ltn. v. Kpt. Lærkes Komp., Joh. Chrf. Zumbildt paa Holmehus i Næraa Sogn. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V.e. Udst. Klinte Pr.gd. 8. Juli 1705. F. R. 44.
20. — Høg, Laur. Rasm.sen, fhv. Byfgd. og død 16. Maj 1705, ∞ Sophia Amal. Nielsdt. Svane. Ingen levende Børn. V.: Provst Jørg. Carstens og Byskr. Christen Jac.sen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Odense 1. Maj 1705. F. R. 46.
20. — Jensen, And. ∞ Anna Lütken. U. B. V.: Christen Nielsen og Rasm. Simonsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Randers 7. Juli 1705. J. R. 92.
31. — Rasm.sen, Rasm., Kanc.forv. Dt.: Christine Rasm.sdt., Enke e. Sekr. Gerh. Neve, der i nogle Aar har forestaaet

1705.

- hans Hus, og som har Børn. Denne Dt. skal gaa i lige Arv med Test. s S.r. Konzept. S. R. 130.
31. Juli. Bertelsen, Laur. ∞ Karen Christensdt. U. B. Test. skal rejse til Island. Hustruen har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Advokat Mort. Wesling og Test.s Sv.: Fasanm. Hans Henr. Vendt. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 16. Maj 1705. S. R. 131.
7. Aug. Sør.sen, Christen, f. i Randers, Acciseskr. ved Chr.havns Port ∞ Cath. Hansdt., f. i Sæby i Jyll. U. B. V.: Pr. Chr. Danckel, Ole Holm og Jens Ped.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Chr.havn 18. Juli 1705. S. R. 132.
7. — Vinter, Ped. ∞ Birg. Ped.sdt. U. B. Test. s Br.s.: Skolediscipel Hans Olufsen Vinter af Soelskov (Soleskov) skal, naar begge Ægtef. er døde uden Livsarvinger, være eneste Arving. V.: Ped. Eriksen af Baastrup og Jens Jørg.sen af gl. Soel (Gammelsole) i Ø. Snede Sn. Indl. 4 U.skr.: Ægtep. og V.e. Udst. Torup, Hedensted Sn. 6. Apr. 1705. J. R. 100.
7. — Nielsen, Laur., en rum Tid ∞ Karen Thom.dt. Lyngby. U. B. Test. s Ss.: Anne Nielsdt., Enke e. Hans Schielderup, som bor hos Test. V.: Pr. Johs. Davy, Kpl. Henr. Reutze, Niels Christensen Krarup i Abildgd. og Jørg. Ped.sen Bunde. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Thisted 27. Juni 1705. J. R. 101.
10. — Bering, Christen, Pr. ∞ Maren Laur.sdt., f. i Hobro. U. B. V.: Provst Mads Sør.sen Liungaa (Lyngaa) og Forp. paa Faurskov, Niels Nielsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Laurberg Pr.gd. 3. Juli 1705. J. R. 104.
10. — Iversen, Jørg. ∞ Anneke Baltzersdt. U. B. V.: Carl Ped.sen og Ped. Simensen. Udst. Fr.hald 19. Juli 1705. N. R. 138.
10. — Beverloc, Ped. Ped.sen, i 20 Aar ∞ Else Mads.sdt. U. B. Hun var Enke og havde et Barn. V.: Jan Haase Vinkel og Claus v. Reeken. Udst. Bergen 13. Juli 1705. N. R. 139.
10. — Boltrop, And. And.sen, Amt.skr. i Holb. Amt ∞ Anne And.sdt. Dolmer. U. B. V.: Pr. Joh.s Herfort og Borgm. Laur. Christensen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Holb. 6. Aug. 1705. S. R. 136.
21. — Tofte, Oluf Iversen. Br.: Erland Iversen Tofte, der har taget Test. i Huset, skal arve hans Part af Gaarden »Tofte«. Har Søkende. V.: Povl Kjørstad, Hans Fosse og Oluf Tofte. Udst. Tofte i Froen i Gudbr.sdalen 20. Jan. 1704. N. R. 144.
21. — Seehuus, Ped. Carstensen, Rektor ∞ Inger Ped.sdt., begge f. i Randers. Hustruens Forældre er døde. U. B. V.: Amtsforv. Jul. Henr. Kejl og Hdlsm. And. Sør.sen Boy. Indl. 4. U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Randers 8. Aug. 1705. J. R. 109.
28. — Ullemark, Hans Hansen, en rum Tid ∞ Maren Jac.sdt. U. B. Ægtef. e ikke før gift. V.: kgl. Ridefgd. Hans Ped.sen og Tolder Bertel Gamst. Konzept. Udst. Stege 6. Aug. 1705. S. R. 148.

- 1705.
21. Spt. Sør.sen, And., Forp. ∞ Marens Jensdt. Søeskov, død før 12. Juli 1705. U. B. Hans Søn af tidl. Ægtesk. med Maren Clausdt.: Jens And.sen er f. 24. Apr. 1687, hvilket bekræftes af Fadderne, fhv. Raadm. i Mariager Chr. Lemke og Math. Ped.sen Hamborg af Hobro. Hustruens Ss.dt. Engel Foss. V.: Sv.e Forp. paa Mariager Kloster Chr. Foss og Forp. paa Strandet, Rasm. Sør.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test., dennes Sr. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kjellerupgd. 28. Maj 1705. J. R. 119.
28. — Mort.sen, Wilh. Fr., ugift, som er antaget i det ostindiske Komp.s Tj. og skal udgaa med Skibet »Fridericus Ovartus«, ført af Kpt. Meincke. Test. er død paa Rejsen før 4. Aug. 1705. M.: Sara v. Westen ∞ Ped. Henr.sen. Morbr.: Apot. i Odense, Peiter v. Westen, der er Test.s Kurator. Legat til Saksjøbing Kirke. V.: Raadm. Elov. Mangor. Paa-tegn. af Not. publ. Indl. 2 U.skr.: Test. og V.t, 1 U.skr. og Segl: Not. publ. Udst. Kbhvn. 18. Nov. 1703. S. R. 164.
5. Okt. Lucasen, Hans, død 16. Spt. 1705, i 11 Aar ∞ Joh.e de Hemmer. U. B. Hustruen har af 2 tidl. Ægteskaber 3 S.r og 2 Dt.e. V.: Sv.: Borgm. Sør. Brunov og Hustruens Sv.: Christen Mouritsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 12. Aug. 1705. J. R. 123.
9. — Riis, Bartholem., kgl. Fgd. over Ide og Marker Len, ∞ Siri Henningsdt. Lemmich. U. B. V.: Raadm. Hans Juel og Oluf Gløersen, begge af Fr.hald. Udst. Tosterød Fgd.gd. 26. Aug. 1705. N. R. 159.
16. — Gersdorff, Chr. t. Isgd., Enkem. S.: Ant. Joachim G. ∞ Edel Margr. G., Dt. af Gen.maj. Fr. G. og Edele Margr. Krag. V.: Gen.maj. t. F. Fr. Gersdorff t. Bramstrup og Rud. Abrah. v. Putbus t. Kjørupgd. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test., dennes S. og V.e. Udst. Bramstrup 23. Maj 1705. J. R. 127.
16. — Fischer, Christen, Pr., i 34 Aar ∞ Mariche Madsdt. Lomborg, Enke e. Pr. Claus Ped.sen [Nyborg]. U. B. Arvingerne er mange og vidt spredte over Danmark, Norge og Sverrig. Hendes Børn af tidl. Ægtesk.: Pr. Math. Clausen Lomborg, Anne Gertr. Clausdt. ∞ Pr. Axel Ped.sen Weile, Tryggeløv paa Langeland, og Stud. Niels Clausen Lyndelsøe, der rejser i Italien med unge Gr. Scheel. Test. s afd. Br.: Pr. Jens [Christensen] F., dennes Dt.e: Ellen og Sophia Jensdt. F. Test.s Ss.dt.: Anne Hansdt. Cappel ∞ Pr. Jac. Buch i Aalsøe; deres Dt.: Sus.a Jac.sdt. Test.s afd. Ss.: Rebecca Hansdt., dennes S.: Rasm. Olufsen i Jyll., og dennes Ss.: Maren Jensdt., som er gift i Sjæll. Anne G. Clausdt.s S.: Christen Fischer. Test.s afd. F.: Pr. i Gjerrild og Hemmet Christen Jensen F. har efterl. Test. en ottekantet Sølvkande paa 103 Lod. Legat til fattige i N. L. Sn. Test.s Hustru har med sine 2 Mænd været 44 Aar i N. L. V.: Raadm. i Odense, Jac. Møller og Lds.tgs.skr. Niels Ped.sen. Indl. 8 U.skr. og Segl: Ægtep., A. P. W., A. G. C., M. C. L., N. C. L. og V.e. Udst. Nørre Lyndelse Pr.gd. 16. Fbr. 1705. F.R. 61.
23. — Gjødese, Mort. And.sen, Pr., i lang Tid ∞ Maren Jensdt. Juul. U. B. V.: Provst Jørg. Jørg.sen Hatting, og Pr.e

1705. Jørg. Jørg.sen H., S. af Provst J. J. H., og Hans Grønbeck samt Laur. And.sen Giødvad af Greis. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Hedensted Pr.gd. 12. Spt. 1705. J. R. 128.
26. Okt. Jac.sen, Laur., Skræder, en Tid lang ∞ Anne Marie And.sdt. U. B. V.: kgl. Vinkyper And. Børgesen og Skom. Jens Ped.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 3. Okt. 1705. S. R. 179.
2. Nov. Ped.sen, Erik ∞ Anna Laur.sdt. U. B. V.: Jens Bendixen og Ped. Villumsen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Hels.ør 24. Okt. 1705. S. R. 182.
2. — Mench, Roluf (Ruloff), Kpt. v. det ostindiske Komp., en Tid lang ∞ Anna Meldorph. U. B. Deres Slægt paa begge Sider bor i Hamborg, undtagen 2 Ss.dte, som er i Test.s Hus. V.: Urtekr. Lor. Frost og Skipp. Poul And.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Chr.havn 23. Okt. 1705. S. R. 186.
2. — Jegind, Jens, Pr. i Tæbring, en Tid lang ∞ Dor. Laur.sdt. Hiort. U. B. V.: Amtsforv. Jok. Fr. Rohde og Test.s Br.: Niels J. af Kbhvn. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 13. Aug. 1705. J. R. 136.
2. — Jensen, Gunde ∞ Anne Povlsdt. Holst. U. B. V.: Jac. Mort.sen Qvist af Nykøb. og Flm. hos Etr. Klingenberg paa Højris, Laur. Nielsen Buge. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Søe paa Mors 24. Spt. 1705. J. R. 137.
2. — Lehe, Hans Christensen ∞ Apollonia Lund. U. B. V.: Jørg. Schwartz og Hans Winsløw. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Nyb. 17. Okt. 1705. F. R. 66.
14. — Marine, Enke e. Borgm. Christen Nielsen Vendelboe, med hvem hun har været ∞ i nogle og tyve Aar. U. B. Der testeres til: Christen Wendelboe Balle, Mort. Rolfsen B. og Berte Marine B., Børn af Præs. i Chr.sand, Ped. Sør.sen Balle og hans afd. Hustru, Bodel Ahrentsdt. Test.s Avlsgd., Øre Strai, skal tilfalde de 2 førstnævnte. V.: Prov.forv. Joh. Valentin Wetzell, Hdlsm. Sør. And.sen Nesskiil og Test.s Br.: Jørg. Mort.sen. Udst. Chr.sand 27. Jan. 1705. N. R. 186.
17. — Bergen, Lor. Arntsen, fhv. Sekr. hos Vicestath. i Norge, Fr. v. Gabel og død før 6. Okt. 1705. Test. vil begr.s i Ringsted Kirke, og hvis dette ikke kan lade sig gøre, i Haslev. Hans Ven: Præben Rasm.sen. Forskellige Sager test.s til Bartr. Buchwalt paa Rentekammeret, Arnt Berntsens Børn, Joh. Gartner, Greg. Hvid samt til fattige paa Begravelsesstedet. Arvingerne er kun en Del Halvsøskendebørn. V.: Amt.skr. Præben Rasm.sen og Willum Deichmann (Dichman). Koncept og Kopi. Udst. Brentved (Bregtved) 24. Juli 1705. S. R. 192.
28. — Hach, Jens Jok.sen, Skom. ∞ Malene Ped.sdt. U. B. V. Henr. Kradepol og Corn. Henr.sen. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Sakskeb. 19. Okt. 1705. Smaal. R. 69.
28. — Axelsen, Laur., i 34 Aar ∞ Anne Olsdt. U. B. V.: Poul Rasm.sen Linden og Alb. Smit. Udst. Bergen 18. Okt. 1705. N. R. 188.

1705.

28. Nov. Hansen, Sør., 2. G. gift u. B. Hans 2. Hustru, Anne Aalmand, nu død, har efterladt 2 smaa Børn, And. Hansen Weideman og Maren Hansdt. W. af forr. Ægtesk. med Hans W., der omkom paa Søen. V.: Ped. Grevenskop og Sv.: Niels Larsen. Udst. Chr.ia 14. Nov. 1705. N. R. 189.
5. Dec. Halling, Niels Nielsen ∞ Maren Jesp.sdt. U. B. V.: Christen Nielsen True og Ped. Sør.sen. Udst. Aarhus 28. Spt. 1705. J. R. 156.
15. — Been, Oluf Hansen, en Tid lang ∞ Sidsel Hansdt. U. B. V.: Provst Bert. Ludv.sen og Kpl. Ped. Belliger. Indl. 2 U.skr. og Segl: Ægtep., 2 U.skr.: V.e. Udst. Assens 20. Juli 1705. F. R. 71.
22. — Holst, Jens Jensen ∞ Anne And.sdt. U. B. V.: Hdlsm. And. Kellinghusen og isl. Ibm. Jørg. Sør.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Mts. 1699. S. R. 214.
26. — Ped.sen, Ped. ∞ Malene Nielsdt. U. B. V.: Truels And.sen og Niels Hansen Tulle. Udst. Kongsberg 16. Maj 1705. N. R. 198.
26. — v. Ahnen, Iver, St.sbef.m. ∞ Ovidia Christina v. Gabel, Dt. af Vicesholder Fr. v. G. Test. ejer Hovedgd.ene Kopanger og Stedie. V.: Fr. v. G. og Justitiarius Hans Blix. Udst. Chr.ia 24. Okt. 1705. N. R. 199.
26. — Landorph, Henn., Ritm. ∞ Sophia Amal. Steensen. U. B. V.: Morbr.: Ob. t. Hest Niels Mundt t. Rønnebæksholm og Farbr.: Obltn. Erik Steensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Grevens Vænge 28. Nov. 1705. S. R. 216.
26. — Sør.sen, Ole, Arb.karl ∞ Bente Laur.sdt. U. B. V.: Hdlsm.e Jac. Nielsen og Bendix Bastiansen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 1 Dec. 1705. S. R. 219.
29. — Oxendorph, Jørg. Dinesen, Navig.dir., ∞ Anne Nielsdt. U. B. Test. og Hustru vil begr.s paa Gulvet i Holmens K. V.: Provst Iver Brink og Hdlsm. Ped. Riegelsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test., V.e. og Not. publ., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 16. Dec. 1705 i Not. publ.s Nærværelse. Paategn. med 1 U.skr. og Segl af Hustruens eneste S. af forr. Ægtesk., Hans Bastian, dat. 29. Dec. 1705. S. R. 224.

1706.

2. Jan. And.sen, Hans, Glarm., ∞ Joh.e Ped.sdt. U. B. V.: Pr. Chrf. Danckel og Urtekr. Rasm. Jensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Chr.havn 16. Aug. 1705. S. R. 4.
9. — Bielke, Otto ∞ Beate Rosenkrantz. S.: Jørg. B. ∞ Ide Dor. R. Hvis disse dør u. B., tilfalder Arven Test.s afd. Br.: Chr. B. ∞ Maren Soph. B. s S.: Henr. B., og hvis han er død, hans Ss.: Edele B. og hendes Børn. Er ingen af dem i Live, falder Arven til Niels Rosenkrantz, S. af afd. Holger R., og hvis han er død, til hans Ss.: Christence Soph. R. V.: And. Hutfeld og Pr. Chrf. Bøg. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Kjarbygd. 3. Dec. 1705. J. R. 5.
16. — Holm, Ped., Kbm., i 1689 ∞ Anne Christensdt. Hendes Børn af tidl. Ægtesk.: Didr. og Christen Hansen, Maren

1706. og Margr. Hansdt., alle gifte. Dt.: Karen Ped.sdt. Holm. V.: Provst Mour. Theophili Ruchradt og Pr. Abrah. Schrøder. Konzept. Udst. Nakskov 20. Apr. 1705. Smaal. R. 4.
16. Jan. Hansen, Berendt, Sysselm. ∞ Anne Jonsdt. U. B. Hustruens Br.s.: Jac. Povlsen skal være eneste Arving. V.: Pr. Hans Ferslev, Guttorm Rasm.sen paa Mulle, Gulach Simonsen i Svinø, Guttorm Guttormsen »ved Gaard« og Poul Joensen paa Blancheskaale. Udst. Gierdum i Waag i Norderøe paa Færøerne 20. Aug. 1705. N. R. 4.
16. — Smidt, Joen And.sen og Erik, S.r af Andr. S. ∞ Anna Fættersdt. Deres Ss.: Maren Magd. And.sdt. S. skal gaa i lige Arv med sine Br.e V.: Stephan Nielsen Koch og Erik Nielsen Hyld. Udst. Bergen 30. Okt. 1705. N. R. 7.
16. — Hansen, Rasm., f. i Fyn, i 33 Aar ∞ Soph. Ottesdt., f. i Jylland. Deres Børn er døde. V.: Pr. Christen Laur.sen Mariager, Hans Mikkelsen Holm, af de 32 Borgere, og Brygger Ped. Clausen Olrog. Indl. 4. U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 12. Aug. 1705. S. R. 11.
30. — Wildschütz, Severin, Kanc.r. ∞ Anna Cath. Werdelman. U. B. V.: C. J. Giese, Fr. Jul. Lützens, N. Schwartz og G. Braem. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 25. Jan. 1706. S. R. 18.
30. — Madsen, And., f. i Kbhvn., en rum Tid ∞ Else Jensdt. U. B. Ægtef.e ikke før gifte. V.: Pr. Chrf. Danckel og Urtekr. Lor. Frost. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Chr.havn 18. Jan. 1706. S. R. 20.
30. — Jensen, Jens, en Tid lang ∞ Maria Henr.sdt. U. B. V.: Jens Jensen Holst og Skipp. Adrian Ped.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: (M. H. D.): Hustruen. Udst. Kbhvn. 14. Jan. 1706. S. R. 21.
30. — Halling, Jok., Degn i Taarnby Sn. paa Amager ∞ Birg. Christensdt. U. B. V.: Jac. A. Edelberg og Thom. Schrøder. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Jan. 1706. S. R. 22.
30. — Randers, Ped. Sim.sen ∞ Cath. Olufsd. U. B. V.: Sv.e Oluf Madsen Lemik og William Walker. Udst. Fr.hald 15. Jan. 1706. N. R. 13.
6. Fbr. v. Wedel, Wilh. Fr., Gr., ∞ Hede. Magd. Danchwart. S.r: Hannib. og Woldem. Gustav. Dt.e: Wilh.a Fr.ca og Elisab. v. W. Test. vil begr.s i Wedelsb. s Kirke. Test.e af 7. Okt. 1699, konf.t 21. Okt. s. A. St.amtm. v. Pritzbuhr og Bisp Chr. Rud. Müller skal være Exekutorer. V.: Kpt. Fr. Sehested, de Rosenkrantz, Provst Christen And.sen Holm og Henr. Scheffer. Revers, udst. af Gr. H. W., Rugd. 5. Apr. 1705. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test., F. S., de R. og C. A. H., 1 U.skr.: H. S. Udst. Rugd. 13. Dec. 1705. F. R. 9.
6. — And.sen, Knud, Møller, en rum Tid ∞ Mette Laur.sdt. U. B. V.: Hdism.e Herm. Valør og Chr. Brandt. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 3 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Chr.havn 30. Dec. 1705. S. R. 24.
13. — v. Pogrel, Georg Wilh. ∞ Hedv. v. Ahnen. U. B. V.: Ob. t. H. Fr. v. Ahlefelt t. Nordskov og Maj. Joh. Chrf. Kørbitz

1706. t. Hellerup. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Lammehave 7. Jan. 1706. F. R. 11.
13. Fbr. Colstrup, Jonas Jensen, Vicepr. til Næs Pr.gæld ∞ Maria Michelsdt. Slodtfeld. U. B. V.: Jac. Helgesen og Herm. Helgesen. Udst. Henoug 29. Dec. 1705. N. R. 20.
20. — Nohren, Nic., f. i Perlberg i Brandenburg ∞ Aaslou Axelsdt., f. paa Vasland i Eigdebøigd (Eidsborg?) Sn. U. B. V.: Gunder Olsen og Andr. Soenniksen. Udst. Chr.sand 4. Dec. 1705. N. R. 25.
27. — Gudmundsen, Jens, en rum Tid ∞ Birthe Stiesdt. U. B. V.: Lensm. Ole Aslaksen og Iver Olsen Stillisbye. Udst. Røddenæs Pr.gd. 9. Fbr. 1706. N. R. 26.
27. — Sommer, Ped. U. B. Ss.: Margr. S. ∞ Just Thomsen; deres S.: Christen Justsen i Andkjær v. Kolding. Test. har ingen Fuldsøskende og Børn af saadanne i Live, undt. C. Justsen. Test.s efterladte Formue med Undtagelse af nogle Legater skal tilfalde Næstved Hospital til 3 fattige Lemmer, der skal nyde en aarlig Rente. Legater til de fattige i Vordingb., denne Bys Skole, Kpl. Chrf. Wegener, Ellen Rasm.sdt., som har tjent Test. i 8 Aar, og Husfogdens Flm. Sør. Hachsen. Eksecutor: Husfgd. paa Vordingb. Slot Ernst Ditlev Gerber. V.: Kpl. Chrf. Wegener, Byfgd. Jørg. Didr.sen Fuglsang og Forp. paa Vordingb. Slot, Hans Jac.sen Abel ved S. L.? Barchman. Indl. 5 U.skr. og Segl: Test., Eksecutor og V.e. Udst. Vordingb. 30. Jan. 1706. S. R. 37.
2. Mts. Ped.sdt., Maren, Enke e. Niels Christensen. U. B. Eneste Arving: Sus.a Rosenberg, som har tjent Test. V.: Niels Christensen Daldorph og Hans Knudsen Sølling, Flm. hos Asses. Hans Scavenius. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 6. Fbr. 1706. S. R. 38.
2. — Ped.sen, And., boende paa en halv Gaard »Søndre Bostad« i Sande Sn., Jarlsberg Grevedømme, i 17 Aar ∞ Torbiør And.sdt. U. B. V.: Herm. Melhop og Michel Gievert. Udst. Strømsø 30. Jan. 1706. N. R. 33.
13. — Christensen, Christen ∞ Maren Ellingsdt. U. B. V.: Christen Mog.sen og Didr. Muhle. Udst. Bergen 8. Febr. 1706. N. R. 42.
13. — Clemmendsen, Clemmend ∞ Maren And.sdt. U. B. V.: Brygger Jens Christensen Aagaard og Havnefgd. Frands And.sen Bohl. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 18. Fbr. 1706. S. R. 42.
13. — Grønbech, And. Ped.sen, ∞ Maren Chr.sdt. U. B. V.: Kpl. Jørg. Huulbech og Konrektor Henr. Hierild. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 8. M.ts 1706. S. R. 45.
27. — Beck, Hans Joh.sen, ∞ Agnete Laur.sdt. Krag U. B. V.: Pr.e Math. Biørnsen Drachardt og Knud Hansen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Frenved i Sæby Sn. paa Sjæll. 17. Mts. 1706. S. R. 52.
27. — Ped.sen, Knud, en rum Tid ∞ Karen Olufsd. U. B. V.: Rasm. Jansen og Hans Jansen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 18. Fbr. 1706. S. R. 53.

1706.

27. Mts. Funch, Otto Nielsen, St.skr. og Forst. paa Duebr. Kl. ∞ Anna Dor. Braem. U. B. V.: Kanc.r. Chr. Leegaard og Kanc.sekr. Giøder Braem. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Rosk. 5. Mts. 1706. S. R. 56.
27. — Vulf, Niels Christensen ∞ Cath. Laur.sdt. U. B. V.: Pr. Niels Møller og Hans Noerman, tjenende hos kgl. Bogh. Ped. Rasm.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aagaard i Løve Hrrd. 26. Fbr. 1706. S. R. 57.
27. — Bering, Ped. ∞ Else Hansdt. Lindberg. Ægtef. ikke før gifte. U. B. V.: Just.r. Chr. Scavenius og Joh. Lindberg. Indl. 4 U.skr. og Segl; Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 8. Mts. 1706. S. R. 58.
27. — Lychesen, Ped., Pr. ∞ Maren Ped.sdt. [Skydeberg]. Deres eneste Barn er død. V.: Pr.e Erik Svitzer og Arent Hansen Steenstrup. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Søllinge Pr.gd. 12. Fbr. 1706. F. R. 15.
30. — Jensen, Jens. Har Hustru og Børn. Afd. Svigerf.: Jac. Rosenqvist af Nysted, hans Enke: Abel Ped.sdt. Deres S.: Joh. R. V.: Enkens Lavv., Jac. Disington, Jac. (Joh.?) R. og Pr. Christen Jac.sen Baudelin. Koncept. Udst. Nysted 20. Jan. 1706. Smaal. R. 16.
20. Apr. Jonsdt., Ragnydur af Grøf paa Island, Enke. U. B. To Br.dt.e: Gudmunder Oddsdt. og Hallfrieder Arredt., der fra deres Barndom har været hos Test.ix, skal arve hendes Jordegods undtagen hendes Hovedlod og hendes Løsøre. Udst. Grøf 28. Spt. 1705. N. R. 65.
20. — Schrøder, Gilles ∞ Marikie Jansdt. U. B. V.: Christen Sør.sen og Thim Hansen. Udst. Bergen 18. Fbr. 1706. N. R. 67.
20. — Burlag, Dines Clausen, Stolem. ∞ Joh.e Sør.sdt. U. B. V.: Hein Ditl.sen Friis og Gert Jac.sen Saren. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 18. Mts. 1706. S. R. 69.
20. — Laur.sen, Børge, en Tid lang ∞ Bodel Ped.sdt. U. B. Udenrigs Arvinger paa begge Sider. V.: Kons.skr. Casp. Svendsen Schive og Tobakssp. Jens Ped.sen Giested. Indl. 4 U.skr. (Test. B. L. S.) og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Chr.havn 30. Mts. 1706. S. R. 70.
20. — Clausen, Didr., en rum Tid ∞ Arf. Cornelisdt. U. B. V.: Jan Mogensen af Dragør og Gert Corn.sen Finis. Indl. 2 U.skr. og Segl: Test. og V.t J. M., 2 U.skr.: Hustruen og V.t G. C. F. Udst. Hollænderbyen 16. Mts. 1706. S. R. 71.
24. — And.sen, Jesp. ∞ Magd. Jansdt. Dosker. Deres Børn er forlængst døde. V.: Ped. Frandsen Wulf og Danchert Danchertsen. Udst. Bergen 12. Fbr. 1706. N. R. 69.
24. — Eriksdt., Maren, Enke e. Christen Jørg.sen. Hendes Dt.s.: Niels Dorph ∞ Karen Jensdt., i hvis Hus Test.ix er optaget, skal arve hendes Gaard Vestre Urkestad (Ukkestad) i Nannestad Sn. V.: Sv.: Pr.? Jens Mog.sen og Ss.s.: Lars Thue. Udst. Eg 1. Aug. 1705. N. R. 70.
4. Maj. Schierman, Michel, en rum Tid ∞ Giri S. U. B. V.: Joh. Omsen og Harjer (Hardi) Simmers (Simens). Udst. Bergen 30. Mts. 1706. N. R. 75.

- 1706.
4. Maj. Jensen, Mikkel, f. i Fjelsted, Mariager Sn. i Jyll. ∞ Gundele Ped.sdt., f. i Halland, Aarste (Årstad) Sn., Heberg By. U. B. Gave til Frelser's Kirke. V.: Pr. Chrf. Danckel, Ole Holm og Jens Ped.sen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test., 4 U.skr.: Hustruen og V.e. Udst. Chr.havn 6. Apr. 1706. S. R. 85.
14. — Kildgaard, Jesp. Jensen, Kpl. ∞ Anne Margr. Sør.sdt., f. i Koutved By i Sørup Sn. U. B. V.: Pr. Povl Jac.sen [Langeland] og Vejer og Maaler Thom. Ped.sen Brun. Konzept. Udst. Svendb. 22. Mts. 1706. F. R. 34.
17. — Haagensdt., Gudrun. U. B. Hendes Br.dt.: Christine Arnedt, som fra sin Barndom har været i Huset hos Test.ix og ikke har sin F. i Live, og hendes eventuelle Børn skal arve hende, Test.ix har en Br.: i Live, der har Formue. V.: Torsten Sigurdsen og Biarne Nikulassen. Indl. 1 U.skr. og Segl: Test.ix, 2 U.skr.: V.e. Bilagt en Oversættelse fra Islandsk til Dansk. Udst. Ytre Solheime i Myrdal paa Island 9. Aug. 1705. N. R. 90.
7. Juni. Sør.sen, Ped. ∞ Marie Kirstine Joh.sdt. U. B. Han har Børn af tidl. Ægtesk. V.: Raadm.e Ant. Hansen Dreyer og Hans Ped.sen Holmer. Udst. Nyb. 16. Apr. 1706. F. R. 39.
7. — Stubbe, Jac., Hdlsn., i 14 Aar ∞ Maren Nielsdt. Deres Børn er forlængst døde. V.: Hans Aug.sen Dreier og Sør. And.sen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. — Følgeskr. af 22. Maj 1702. S. R. 103.
7. — Kløcker, Fr. ∞ Sophia Amal. K. U. B. V.: Hofm. hos Gr. Leiningen, Joh. Chr. Lange og Joh. Sohl. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 14. Maj 1706. S. R. 104.
7. — Lange, Henr. Bertelsen, en rum Tid ∞ Joh.e Rasm.sdt. U. B. V.: Hans Ped.sen Flachberg og Joh. Lauenstein. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 10. Maj 1706. S. R. 105.
7. — Ped.sen, Fr., Ekvip.skr., en Tid lang ∞ Mette Joh.sdt. Deres Børn er døde. Hustruens S. af tidl. Ægtesk.: Stud. theol. Joh. Henr. Grotius, 24 Aar gl. Gave til Holmens Sn. s fattige. V.: Jens Ibsen og Christen Bryne. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V. e. Udst. Kbhvn. 28. Apr. 1706. Paategning af J. M. Grotius af s. D. med 2 U.skr. og Segl: af denne og hans Kurator, Ekvip.m. Claus Gyntelberg. S. R. 106.
14. — Sebbelov, Hans Thomsen ∞ Beata Ottesdt., der er paa en Rejse til Stettin. U. B. V.: Kanc. assess. Hans Scavenius og Provst Iver Brink. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 8. Juni 1706. S. R. 111.
23. Juli. Ped.sen, Just, Byfgd., i rum Tid ∞ Ellen Olufsd. U. B. Hustruen har Børn af tidl. Ægtesk. M.: Maren Justsd., Enke e. Chr. Brun. Dennes Lavv., Byskr. Bagge Laugesen Roed. Indl. 6 U.skr. og Segl: Ægtep., V.e, Test.s M. og dennes Lavv. Udst. Kalundb. 11. Juni 1706. S. R. 117 b.
23. — Kleppinck, Lothar Adolph Hinr., Kpt. v. Gren.kp.set ∞ Abel Cath. Lasson. U. B. Hustruens Ss.: Anna Margr. L.

1706. Hun har andre Søskende. V.: Maj. v. Gren.kp.set, Adam v. Gaffron og Kpt. Fr. Holsten. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 9. Juni 1706. S. R. 120.
26. Juli. Povlsen, Laur., en Tid lang ∞ Alheid Brunghorst. U. B. V.: Svend Hansen Hjortberg og Hans Mathias. Udst. Bergen 29. Juni 1706. N. R. 125 b.
30. — Sode, Sør. Olsen, Pr. ∞ Joh.e Ped.sdt. U. B. Der testes til: 1) Hustruens Børn af tidl. Ægtesk., Ped. og Jørg. Clauss.rs Børn, Karen og Maren Clausdt.es Børn, 2) Birg. Madsdt., hvis F. er Test. s Sv.: Mads Mikkelsen i Risør, og som fra sit 3. Aar har været i Test.s Hus, 3) Marie Baggesdt. for lang og tro Tjeneste, 4) Pr.gaarden i Tved, 5) fattige i Tved og Birkenæs Sn.e. V.: Kpl. i Erie Pr.gæld Mentz Ped.sen Blix og Laugrettem.e Gulov Biørnsen, (Neder Dønnestad) og Niels Aanonsen Ryen. Mundligt Test. i Vidners Overværelse 1 Maj 1705. V. s Erklæring er udstedt Tveds Pr.gd. i Topdal 15. Jan. 1706. N. R. 126.
30. — v. Buchwalt, Wulf ∞ Anna v. der Wisch. Nulevende Børn: Chr. og Fr. v. B., Mette v. B., Anna Cath. v. B. ∞ Kpt. v. Driberg og Charl. v. B. Konf. Ægtepagt af 19. Juni 1674. Test.e af 9. Dec. 1703, konf.t 12. Jan. 1704. Test.s yngste S.; Fr. v. B., skal efter hans Død overtage Guddumlund mod at svare et vist Beløb til sin M. og Søskende. V.: Sør. Madsen paa Teglgården og Willum Middelton paa Lindenborg. Indl. 5 U.skr. og Segl: Test., de 2 S.r og V.e. Udst. Guddumlund 3. Juni 1706. J. R. 85.
6. Aug. Belov, Ide Maria ∞ Henr. Unger t. Tidemandsholm. U. B. Han før ∞ Margr. Meilheim; deres Dt.: Tale Dor. v. U. V.: Justr. Krabbe og Ove Budde. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V.e. Udst. Willerup 21. Juli 1706. J. R. 87.
6. — Sør.sen, Niels, Tømmerm., en rum Tid ∞ Kirsten Svendsdt. U. B. V.: Kpl. Christen Laur.sen Mariager og Iver Laur.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 7. Apr. 1705. S. R. 129.
27. — Bentsen, Ped. ∞ Sophia Olsdt. U. B. V.: Provst Gudm. Poscholan og Stud. Jens Hansen Poscholan. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kalundb. 7. Aug. 1706. S. R. 142.
30. — Kønig, Fr. Mour.sen, Pr. ∞ Agnete Hansdt. Knoph. U. B. V.: Pr. Niels Møller og Forv. paa Aagaard, Niels Christensen Vulf. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Helsing Pr.gd. 17. Aug. 1706. S. R. 149.
30. — Naus, Joh., i 29 Aar ∞ Cath. Lisab. Brun. U. B. V.: Sv.: Raadm. Hans Holst og Kirkekass. Jes Taysen Tilsen. Konzept. Udst. Nykøb. F. 17. Aug. 1706. Smaal. R. 51.
20. Spt. Dan.sen, Ansteen, af Chr.sand ∞ Gierke Berntsd. U. B. Test.s Søskende er døde. Hustruen har af forr. Ægtesk. 1 S.: Rollof Tønnesen. V.: Sør. Ped.sen Elve og Ped. Clausen. Udateret. N. R. 148.
20. — Widing, Jac. And.sen, Hdls. ∞ Anne Mikkelsdt. S.rne: Joh. Jac.sen W. og Jac. Jac.sen W. skal arve Lyse Kloster-

1706. godset. Ægtep. har andre Børn. V.: Mort. Laur.sen Morup og Alb. Lampe. Udst. Bergen 30. Okt. 1699. N. R. 152.
20. Spt. Færløv, Hans Jensen ∞ Maren Jensdt. U. B. V.: Guldsm. Jac. Sør.sen, Kir. Joh. v. Aspern og Laur. Bartholomæisen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Test. og V.e, 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 31. Aug. 1706. S. R. 158.
25. — Becker, Joh. Gottfr., Hof- og Rejseapot. [∞ 1) Soph. Iversdt., 2) Helene Margr. Munk]. Test.s ældste S. af 1. Ægtesk., Gottfr. B., skal arve Test.s Gaard og Apoteket og skal betale en Sum til sin Stifm. og Test.s S. med denne, Joh. Gottfr. B., hvorhos Stifm.en skal have en Bolig i Apot.gaarden. Det store Sølvbæger, som Dr. Charl. Amal. har givet Test., skal blive ved Huset og Apoteket. Den ældste S. skal eventuelt være Formynder for sin Halvbr. Test. s Ansøgn. af 16. Juni 1696 om, at Apot. efter hans Død maa være fri for Forsegling, Registrering og Deling, er konf.t af Kg.e Chr. V og Fr. IV. V.: Chr. Schupp og Nic. Wroe. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kbhvn. 7. Aug. 1706. S. R. 159.
25. — Anna, Enke e. Sør. Lavesen Fohrmænd, og død 8. Juni 1706. Før ∞ Hdsm. Mikkel Jørg.sen; en af hendes Dt.e med ham, Maren Mikkelsdt. ∞ Greg. Blichfeld, nu begge døde, har efterladt 2 Børn, Anna Cath. B. og Clemend Mich. B., der skal tage lige Arv og have $\frac{1}{3}$ af Boet, medens lignende Parter skal tilfalde Test.s 2 andre Dt.e V.: Isl. Kbm. Ped. And.sen Fiellerup og Chr. Joh.sen. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test.ix og V.e. Udst. Kbhvn 4. Juni 1706. S. R. 162.
25. — Werøe, Ped. And.sen, en rum Tid ∞ Ellen Tollesdt. U. B. Før ∞ Trine Laur.sdt. og har Børn af dette Ægtesk. Test. skal rejse til Vestindien. V.: Vinhdl. Hans Jensen og Pramm. Niels Christensen. Koncept. Udst. Kbhvn. 16. Spt. 1706. S. R. 165.
25. — Gram, Inger Madsdt., ugift og nu over 70 Aar. Afd. Ss.: Joh.e G. Afd. Br.: Pr. i Ullensager Pr.gæld Chrf. Madsen G., der har efterladt Enke: Margr. Hansdt. Vellerman, og Børn, hvilke sidste skal arve Test.ix. V.: Henr. Reimers og Colbiørn Steenrud. Udst. Trøgstad 28. Aug. 1706. N. R. 153.
25. — Joh.sen, Thom., i 18 Aar ∞ Hilleb. Marie Jac.sdt. U. B. Ægtef. ikke før gift. V.: Sv.: Byskr. Christen Jac.sen og Hdsm. Hans Thomsen Asman. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e. Udst. Kerteminde 10. Spt. 1706. F. R. 53.
25. — Cortsen, Sør. Sør.sen ∞ Margr. Sør.sdt. U. B. V.: Joh. Mølman og Christen Mouritsen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 20. Aug. 1706. J. R. 106.
9. Okt. Lucasdt., Gedske, Enke e. Laur. Laur.sen Friis. Legater til fattige Enker o. a. i Horsens og paa Landet, nemlig: Kirsten Lund i Tenning, Gertrud Jesp.sdt., Enke e. Niels Smith i Blirup, Joh.e Olufsd., Enke e. Ped. Giordsen i Katterup, Rasm. And.sen i Toutum, Mette, Enke e. Hans Pankke, Karen Ped.sdt. i Horsens, Chr. Hyrdes Enke, Anne Sør.sdt. i Kattesund, Kirsten Steffens i Fugholm, Barbara Mog.sdt. sm.steds, norske Kirsten, Kirsten Skræd-

1706.

- derkone, gl. Volborre paa Graven, Mette Basis i Fugholm, Sal. Joh. Apot.s [Enke] i Horsens og Povl Sørensens Enke i Provstegyde. Endvidere Legater til fattige Skolebørn i Horsens Latinskole og til de fattige Børns Skolem. i Søvind Sn. Test.ix vil begr.s i Gangsted Kirke. V.: Pr. Ole Christensen Zeuthen og Sv.: Raadm. Math. Wincke af Horsens. Koncept. Udst. Tyrrestrup 3. Aug. 1705. J. R. 109.
6. Nov. Thomsen, Tyge, Amtsförv., en rum Tid ∞ Geske Blum. U. B. V.: Kpl. Povl Mørch og Forp. paa Hammellose, Mog. Torbensen. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 4. Okt. 1706. J. R. 124.
6. — Melhorn, Anna Maria ∞ Provst Laur. Rohde. U. B. Ss.dt.: Anne Soph. Rosendal ∞ P. Poulsen R.?.; deres S.: Math. Melhorn Rohde, som Test. for 8 Aar siden i en Alder af 6 Uger har taget til sig og nu har adopteret. Han skal være eneste Arving. V.: Pr.e And. Hillebrandsen og Nic. Edinger. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Vestenskov Pr.gd. 17. Fbr. 1706. Smaal. R. 57. Uindløst og kass.t efter kgl. Bef. af 10. Nov. 1713.
6. — Grubbe, Tønne t. Lystrup ∞ Wilh. Hede. Winsheim. Tidl. Test.e af 11. Maj 1701, konf.t 24. Maj 1701. V.: Just.r. Joh. Bertr. Ernst og Borgm. Gerh. Neuhaus. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. paa Tysk. Kbhvn. 15. Okt. 1706. S. R. 186.
6. — Engelsen, Ole, en rum Tid ∞ Bodil Larsdt. U. B. V.: Hdlsm. Chr. Meier og kgl. Glarm. Lor. Paulsen Berger. Indl. 3 U.skr. og Segl: Test. og V.e., 1 U.skr.: Hustruen. Udst. Kbhvn. 4. Okt. 1706. S. R. 187.
6. — Christensen, Sør., en rum Tid ∞ Soph.a Eleon. Warnholtz. U. B. V.: Maj. J. Becher og Ped. Schwan. Underskr. i Overværelse af Pr.e Knud Tommerup og Elias Jacobi. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Kbhvn. 22. Jan. 1706. S. R. 188.
27. — Hansen, Bertel, en rum Tid ∞ Kirsten Laur.sdt. U. B. V.: Lars Larsen og Ped. Christensen. Udst. Læsø 21. Okt. 1706. J. R. 131.
4. Dec. Rhodius, Poul Stein, en Tid lang ∞ Else Juliusdt. Tim. U. B. V.: Apot. Joh. Jac. Wilster og Prok. Jens Grønbech. Udst. Chr.ia 11. Okt. 1706. N. R. 196.
4. — Mule, Erik, Konrektor ∞ Margr. Klingenberg. U. B. Ægtef. ikke før gift. V.: Prof. Knud Landorph og Raadm. Niels Mule. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Odense 3. Maj 1706. F. R. 64.
4. — Vendelboe, Lars Povlsen, fhv. Raadm. og Hdlsm. ∞ Anne Bergeshagen. U. B. Hustruen har flere Børn af tidl. Ægtesk. V.: Hosp.forst. Niels Ped.sen og Kirkekass. Jes Taisen Tilsen. Koncept. Udst. Nykøb. F. 4. Nov. 1706. Smaal. R. 65.
18. — Møller, And. Nielsen, en rum Tid ∞ Anna Hansdt. U. B. Hustruen før gift uden levende Livsvinger. V.: Maaler og Vejer David Olufsen Graa og Bøsser. Kield Holdensen.

1706. Indl. 4 U.skr. og Segl: Ægtep. og V.e. Udst. Aalb. 3. Fbr. 1706. J. R. 135.
18. Dec. Whitt, Laur., i 19 Aar ∞ Maren Christensdt. U. B. Br.: Mag. Sebast. W. Ss.: Anna Cath., Enke e. And. Bernhof. Eneste Slegfredt.: Marit Laursdt. W. V.: Lor. Lor.sen Angel og William Hammond. Udst. Thronhj. 20. Nov. 1706. N. R. 203.
18. — Brunsmænd, Jørg. Jørg.sen, f. i Nummedal, ∞ Gertr. Hansdt. Parelius, f. i Thronhj. U. B. V.: Lektor Simon Hof og Erik Meenholt. Udst. Aaberg i Størdalen 2. Nov. 1706. N. R. 204.

(Fortsættes).

Hollandsk—danske Slægtforbindelser.

Af **Louis Bobé.**

De mangfoldige Forbindelser mellem Nederlandene og Danmark særlig i det 16.—18. Aarhundrede maa i høj Grad opfordre til et Samarbejde mellem Genealoger og Personalhistorikere i begge Lande. Ættegranskningen har i Holland ikke alene en Række fremragende Dyrkere, men Interessen herfor er betydeligt større derovre end herhjemme.

For Danmarks Vedkommende vilde det, for at pege paa noget bestemt, være ønskeligt, om nogen paatog sig at bearbejde det hidtil udyrkede Stof, der i Helsingørs Kirkebøger, Justits- og Skifteprotokoller findes om de talrige, især i det 17 Aarh. i Byen bosiddende hollandske Familier. En Gennemgang af Arkiverne i Delft, til hvilken Kunstnerfamilien van Mander er saa nøje knyttet, vilde kunne give os mange værdifulde og længe savnede Oplysninger om vor udmærkede Portrætmaler *Carel van Mander*, hans Fødsel og Vielse, hans Slægtskabsforhold og Svogerskab til de i Danmark virkende, velkendte Kunstnere Alb. Haelwegh, Simon de Pas og Abrah. Wuchters.

Under et Ophold i Holland for nylig havde jeg Lejlighed til at besøge forskellige Biblioteker og Arkiver, men min knappe Tid tillod mig kun at gøre enkelte Optegnelser. Af disse hidsætter jeg en Stamtavle over den fra Frederik III.s Tid saa velkendte Eventyrer, Dronning Sofie Amalies »Geheimer-Oberkammerdiener«, senere Rigsbaron *Jakob Petersen*, om hvem *F. Krarup* i nærv. Tidsskr., 3. R. I, har givet de første Efterretninger og hvis Biografi *J. A. Fredericia* har skrevet i Biogr. Lexikon XII, 623 f., men som intet oplyser om hans Herkomst, Fødsel, Liv i Holland, Død og Efterslægt.

Endvidere fandt jeg i en, kun i et begrænset Antal Exemplarer trykt og ikke i Handelen værende Bog: *A. D. de Vries*, Biografische Aantekeningen betr. vornamelijk Amsterdamsche Schilders etc., Amsterdam 1886, S. 71 følgende Notitser om *Henrik Ruse* Baron af Rysenstein, hvis Hustrus Navn hidtil var os ubekendt: Viøde i Amsterdam 2 Juni 1654: *Hendrick Ruse van Runen* in de Drent, Kapt. og Ingeniør i Byen Amsterdams Tjeneste, 29 Aar; Moderen fra Runen, og *Susanne Dubbengiesser* fra Stockholm 26 Aar, Forældre døde, Broder *Aernout Dubbegieser*. Vidne for Brudgommen *Albertus Rusius*, Prof. jur., boende de Fleuwele Burgwal. — Et Barn af dette Ægtepar, da boende paa *Keizersgracht*, blev begravet 27 Marts 1657 i *Walen Kirk*. 1658 var Ruses Broder *Johan R. Borgmester* i *Maastricht*.

Jakob Rigsbaron Petersens Slægt.

Jakob Petersen, f. 31 Sept. 1622 i Rendsborg, † 26 Okt. 1704 paa Heiligenberg ved Amersfoort, begr. i Utrecht, Herre til Engelenburg, Aschat og Heiligenberg, Rigsbaron (18 Nov. 1676), Generalkrigskommissær og Resident for Hertug Ernst August af Brunsvig-Lüneburg ved Generalstaterne, Pfalzgreve og Kanonikus ved Oud Munster i Utrecht. Gift 22 April 1669 i Sloten m. Catharine Bicker, Frue til Engelenburg (Forældre: Kaptajn-Major og Ridder af San Marco Jacob Bicker og Alida Bicker til Engelenburg), f. 4 Okt. 1642 † 30 Okt. 1678, begr. i s'Graveland (gift 1° 5 Juni 1666 m. Kammersekretær, Sekretær i Tyske Kancelli Christian Ditlev Testmann, f. 10 Nov. 1635 i Rendsborg † 24 Febr. 1667 i Kbhvn.) — Søn:

A. Ernst Jacob Rigsfriherre de Petersen til Aschat og Heiligenberg, f. 1674, døbt 7 Juni i Utrecht, blev blind af en Øjensygdom kort efter sit Bryllup, indebrændte med 7 andre Kavalerer i et offentligt Hus i Utrecht 8 Sept. 1717. Gift 30 Jan. 1705 paa Heiligenberg m. Margrethe Fehrsen † 30 Jan. 1712 i Utrecht (gift 1° m. Kaptajn Thelen fra Holsten, med hvem hun havde en Søn Johan Herman Thelen). — Børn: 1.—3.:

1. Rigsfriherre Jakob, f. 23 Marts 1703, 1741—47 Generaldirektør over Nord- og Sydkysten i Afrika, 1748 Bewindhebber for vestindisk Komp., 1764 Direktør for Societetet i Surinam, 1771—80 Opperbewindhebber og Generalguvernør for vestind. Komp., 1773 Generalstaternes Kommissær for Landpostvæsenet i Amsterdam, boede paa Keizersgracht i Amsterdam, efterlod en Formue paa 329,000 Gylden. Ugift.
2. Rigsfriherreinde Cathrine Margrethe, f. 29 Marts 1704 † 30 Okt. 1773; gift 1739 m. Advokat for Hof van Holland Tiberius Beeldsnijder Matroos, f. 1694 i Amsterdam, dbt. 9 Juli † 9 Aug. 1757.
3. Rigsfriherre Ernst Jakob, f. 6 April 1705 i Utrecht † 6 Febr. 1762, Schoutbynacht under Admiralitetet i Amsterdam; gift 30 Maj 1730 m. Sara Catharine Mooy, f. 23 Maj 1710 † 1795, begr. 30 Marts. — Børn: a.—c.
 - a. Rigsfriherre Isaac Ernst, f. 1737, dbt. 1 Maj † 19 Dec. 1783, Kommissarius, efterlod en Gæld paa 255,400 Gylden; gift 2 Okt. 1759 m. Geertruid Joanna de Graeff, f. 24 Febr. 1740 † 5 Juni 1801 i s'Graveland.
 - b. Rigsfriherre Jacob, f. 20 Novbr. 1741; 1787—89 Kommissarius † udenlands.

- c. Rigsfriherre J a n, f. 1745, dbt. 28 Febr. † 21 Okt. 1786 i Amsterdam, Kommandør under Admiralitetet; gift 20 Marts 1768 m. Elisabet Jacoba de Graff, f. 20 Jan. 1751 † 9 Marts 1802.

Ovenstaaende Oplysninger er hentet fra det store ypperlige genealogiske Værk af Johan E. Elias, De Vroedschap van Amsterdam 1578—1795, Amsterdam I, S. 362 ff.

Fortegnelse over den danske Stamtavle-Litteratur i Aarene 1927 og 1928.

Slægtsforeningernes Medlemsblade er kun medtaget, forsaavidt der i Aargangen 1927 eller 1928 indeholdes virkeligt genealogisk Stof. — For de øvrige Tidsskrifters Vedkommende henvises til Th. Døssing og Robert L. Hansen:

Dansk Tidsskrift Index 13. Aargang 1927. Kbh. 1928, Side 322—357
og 14. Aargang 1928. Kbh. 1929, Side 333—369.

1927.

Danmarks Adels Aarvog, udgivet af en Forening. Redigeret af J. V. Teisen og Louis Bobé. 1928. 45. Aargang. Kbh. (1927.) 8vo. XXVII + 483 + 176 Sider. Indeholder fuldstændige Stamtavler over de nulevende Slægter: Krabbe af Østergaard, Krabbe af Damsgaard, Lützow, den grevelige Slægt Schaffalitzky de Muckadell, Walkendorff (den danske Gren), samt over de uddøde Slægter: Carlsen (Lange), Krabbe af Herpinggaard, von Suhm, Walstorp, Walter, de Wilster, Wormskiold.

Leksikon over danske Familier. Udgivet af Personalhistorisk Institut. (Ved S. Otto Brenner.) I. Række. 1. Hæfte. Kbh. 1927. 8vo. 20 Sider. Indeholder Stamtavler i alfabetisk Orden (Aabech—Aasted).

Sjællandsk Bondeliv (Slægtshistorier, Optegnelser og Minder fra Syd-sjælland). Ved Højskolelærer Jens Peter Jensen, Høng. Trykt som Manuskript og tilegnet Jubilæren Gdr. Hans Larsen i Lundby i Anledning af hans 70-aarige Fødselsdag den 23. Maj 1927. Næstved 1927. 8vo. Side 67—147: Bidrag til en Bondegaards og en Bondeslægts Historie (Slægterne knyttet til Transinggaard i Lundby).

Bertha Bache: Billeder af Livet i en dansk Præstegaard. Kbh. 1927. 8vo. Side 5—29: Indledning. Meddelelser om Slægten B a c h e, efter Bedstemoder Bache, Tante Marie Bache, Tante Anna Omøe og Faster Johanne Jørgensens Beretninger. (Hertil hører en Stamtavle.)

Meddelelser fra Slægtsforeningen B o n n e v i e. Familien Bonnevies Oprindelse. Nogle Betragtninger og nye Oplysninger. (Kbh. 1927.) 8vo. 7 Sider uden Titelblad.

Familien E n g b e r g's Stamtavle. Efterkommere af Provst Jesper Jepsen Engberg, f. 1599, † 1668. Ved A. Engberg og J. Engberg. Kbh. 1927. 8vo. 36 Sider.

Diplomatarium F a b r i c i o r u m ved F. B. Fabricius og L. P. Fabricius. III. Hæfte. Kbh. 1927. 8vo. Billedbilag XVI—XXIV.

F e r s l e w-Slægten fra Skagen samt Oversigtstavler over andre Ferslew-Slægter. (Manuskript for Skagen-Slægten. Udarbejdet af Anna Levin, født Ferslew. Kbh. 1927.) 4to. 347 Sider + 1 Mappe med 6 Stamtavler.

H. Hagerup, Forlags- og Kommissionsskrifter 1852, 22. Juni, 1927. (Historisk Indledning ved Carl Dumreicher.) Kbh. 1927. 8vo. S. X—XI: Slægten H a g e r u p.

Eggertine Lehmann, f. Egebeck: Livserindringer m. m. Samlet og udgivet af Jul. Lehmann, Ingeniør. Trykt som Manuskript i 75 Eksemplarer. Kbh. 1927. 8vo. Side 103—104: Min Moders, Nielsine Amalie Egebeck's Slægt, H e l l e m a n n. Jvf. 1928: Egebeck.

B. S. Ingemann, Liv og Digtning af F. Rønning. Ved Udvalget for Folkeoplysnings Fremme. »Folkelæsning«, Aargang 1926—27. Nr. 346. Kbh. 1927. 8vo. Side 7 ff.: Slægten I n g e m a n n.

Hans Janus Kring. Nogle Mindeblade. Udgivet af en Kreds af hans Venner ved L. A. Godsk, Odense. Odense 1927. 8vo. Side 7—8: Nogle Oplysninger om de Slægter, der fører Tilnavnet K r i n g, af K. Kring, Glostrup.

Ved Sølvbryllups-Højtideligheden paa »Ny Rosenborg« den 6. August 1927. (Kbh. 1927.) 8vo. Side 6: Anna Tofts fædrene Slægt. Peder L a u s t s e n s fædrene Slægt.

Nørreby Skole gennem hundrede Aar 1827—1927. Bogense 1927. 8vo. Side 26—32: Stamtavle (Efterkommere af Lars Nielsen L u n d).

Th. Hauch-Fausbøll: Den M a t f e l d t s k e Arvesag. Særtryk af Vejle Amts Aarbøger. Kolding [1927]. 8vo. 12 Sider.

1827—30. Juli—1927 Rasmus Michelsen. Et Mindedigt paa Hundreedaarsdagen for hans Fødsel af Kristine Michelsen. Trykt som Manuskript. (Hurup 1927.) 8vo. Side 16: Stamtavle over Rasmus M i c h e l s e n s og Maren Kristine Pedersens Efterkommere.

Slægten M u l e fra 1360, adlet 1440, uddød 13. December 1772, men fortsat gennem Slægten Kaalund fra 1620, adlet 1731, uddød 9. Maj 1901, men fortsat gennem Slægterne Irminger, Struckmann, Nobel. Ved Otto K. Nobel. Trykt som Manuskript for Familien alene. Kbh. 1927. 8vo. 23 Sider.

Lidt om Prof. Rasmus Nyerup og hans Slægt af F. Hjort. Særtryk af Historisk Samfund (for Odense og Assens Amter)s Aarvog 1927. 8vo. Side 7—32 om Rasmus Nyerups Slægt.

Stamtavle over Familien Pedersen fra Paradis i Ibsker Sogn, Bornholm. Nexø 1927. 8vo. 29 Sider. Jvf. 1928.

Slægten S a l o m o n s e n (Nyborg). Ved Josef Fischer. Trykt som Manuskript. Udgivet af Vekselerer Frederik I. Salomonsen. Kbh. 1927. 4to. 159 Sider.

S c h a c k'erne fra Ry i Bakkendrup Sogn. (Af Louis E. Grandjean.) [Særtryk af Personalhistorisk Tidsskrift. Kbh. 1927.] 8vo. 2 Sider.

Stamtavle over Simon Carstensen S c h i ø d t's og Anna Kirstine Harboe's Efterkommere. Udgivet af Bestyrelsen for Klokker Ludvig Holger Kruse's Familielegat. Kbh. 1927. 4to. 56 Sider.

Stamtavle over den S v e i s t r u p s k e Slægt. Samlet og udgivet af Sv. Tr. Sveistrup. Aarhus 1927. 8vo. 10 Sider.

Slægten fra S ø n d e r g a a r d i Borris Sogn (Ringkøbing Amt) fra ca. 1680 til 1927. Med Bidrag til Gaardens Historie. Ved P. C. Knudsen, Kommunalærer, Aalborg. Aalborg 1927. 8vo. 52 Sider.

Midtjyllands ældste Handelshus, S. T r u e l s e n & Søn, 1827—8. Juni—1927. (Af H. P. Hansen.) Holstebro 1927. 8vo. Side 158—161: Vesterholms-Slægten.

Familien W e l l m a n n s Stamtavle og tre Sødskende Wellmanns Ahnetavle ved Albert Fabritius. Trykt som Manuskript. Kbh. 1927. 8vo. 95 Sider.

1928.

Danmarks Adels Aarbog. Udgivet af en Forening. Redigeret af J. V. Teisen og Louis Bobé. 1929. 46. Aargang. Kbh. (1928.) Indeholder fuldstændige Stamtavler over Slægterne: Abildgaard, von Ahlefeldt, Greverne Ahlefeldt til Langeland og Laurvigen, Greverne Ahlefeldt af Eskilsmark, Greverne Danneskiold-Samsøe, Falkenskiold, Rømeling, Greverne Schulin, Stiernholm, Wonsfleth, Friherre Zeuthen.

Leksikon over danske Familier. Udgivet af Personalhistorisk Institut. (Ved S. Otto Brenner.) 1. Række. 2.—7. Hæfte. Kbh. 1928. 8vo. Side 21—26. Indeholder Stamtavler i alfabetisk Orden (Aasted—Ankjær).

E. Kroman: Marstals Søfart indtil 1925. Udgivet af Marstal Havnekommission. Kbh. 1928. 8vo. Side 323—349; J. Kroman Hansen: Biografiske Oplysninger om de Mænd, der har været knyttet til Havnens Ledelse. (Heri Genealogier over forskellige Marstalfamilier.)

Stamtavle over Slægten B o n d o (Mandslinien). Udarbejdet af F. E. Bondo, Oberstløjtnant. Trykt som Manuskript. Odense 1928. 8vo. 15 Sider.

Stamtavle over B o s e r u p-Slægten og Stambog til Fortsættelse af sidste Slægtled samt nogle historiske Oplysninger og Familiebilleder. Med Kort, Initialer og Vignetter tegnet af Forfatteren. Udarbejdet 1927—28 af Capitain Aage Valentiner. Trykt som Manuscript. (Kbh.) [1928.] 4to. 90 Sider.

Fundats for Caspar Peter B ü g e l s Familiestiftelse og Stamtavler over Caspar Peter B ü g e l s Efterkommere. (Ved Th. Hauch Fausbøll.) (Kbh. 1928). 8vo. 34 Sider. Omslagstitel.

Tillæg til Eggertine Lehmann, f. Egebeck, Livserindringer m. m. Samlet og udgivet af Jul. Lehmann, Ingeniør. Kbh. 1928. 8vo. XXIII Sider. (Slægterne E g e b e c k, Hellemann, Fog, Lehmann.)

Moders (o: Sophie Otterstrøm, f. Flensborg) Erindringer fortalte og nedskrevne i Vinteren 1921. Samlede af C. V. Otterstrøm. Kolding 1928. 8vo. Side 57—61: Stamtavle over de af Moder omtalte Slægtled af den F l e n s b o r g s k e Familie. Side 62: Stamtavle over Moders Mødrenefamilie (Schalstrup). Side 64—67: Stamtavle over den Otterstrømske Familie.

H. P. H a n s s e n: Et Tilbageblik. Barndom og Ungdom. Kbh. 1928. 8vo. Side 7—15: Min Slægt.

Michael Hartvig: Levin Marcus Hartvigs Efterkommere. Stamtavle over Slægten H a r t v i g. Kbh. 1928. 4to. 60 Sider.

Til Minde om Hundredeaarsdagen for Skibsbygmester Niels Jacobsens Fødsel 1928—14. Marts—1928. Odense. 8vo. Side 66—87: Genealogisk Fortegnelse over Niels J a c o b s e n s Efterkommere.

Slægten J o h a n s e n fra Tandslet. Bidrag til en Slægtshistorie ved Harald Fuglsang. Holstebro 1928. 8vo. 71 Sider.

Slægten K e m p. Mindebog om Stiftsprovst Axel Gudmund Kemp og Hustru Johanne Nicoline f. Knap. Ved A. Wähl, Lektor, Bibliothekar i Studenterforeningen. Kbh. 1928. 8vo. 87 Sider.

En Slægts Historie fra 1792 til 1928. (Af Ane Marie Sørensen Møgelund.) Holsted 1928. 8vo. 18 Sider. Side 9—18: Slægtsregister No. 1—2: (Efterkommere af Jens Peter K r i s t e n s e n, Sindbjerglund).

Slægten L e t h, en gammel Slægt fra Skibby. Af S. Leth Danielsen. Særtryk af Aarhus Stifts Aarbøger. Aarhus 1928. 8vo. 80 Sider.

Stamtavle over Jacob M a a r s og Louise Aagaards Efterslægt. (Af-

sluttet 20. Maj 1928.) Med Oplysninger om Louise Aagaards fædre og mødrene Slægt. Ved Harald Hatt. Kbh. 1928. 8vo. 64 Sider.

Jacob Marstrand: Tilbageblik gennem et langt Liv. Kbh. 1928. 8vo. Side 9—13: Forfædre.

Slægten Mourier i 1928. (Udgivet af Ellen Mourier, f. Lassen.) Kbh. 1928. 4to. 70 Sider.

Af Slægtens Historie fortalt i korte Træk af Ole Nielsen Sundbylille 1925. Middelfart 1928. 8vo. 21 Sider.

Stamtavle over Familien Pedersen fra Paradis i Ibsker Sogn, Bornholm. Tilføjelser og Rettelser. Nexø 1928. 8vo. 1 Blad.

Den danske Quade-Quaade-Qvadeslægt og lidt om Slægtens Oprindelse i Tyskland. Ved Carl Anton Frederik Qvade. Slagelse 1928. 8vo. 139 Sider.

Kirurg og Parykmager i Aarhus Ole Hansen Ravn og hans Efterkommere med Udeladelse af Kvindernes Descendenter. Familien Friis-Petersens Ahnebog, 1. Del, Familien Ravn. Af H. Friis-Petersen. Aarhus 1928. 4to. 52 Sider.

Biskop Hans Poulsen Resen. Studier over Kirke- og Skolehistorie i det 16. og 17. Aarhundrede. Af Bjørn Kornerup. I (1561—1615). Kbh. 1928. 8vo. Side 12—19: Hjemstavn og Slægt.

Familien Schive-Deichmann. Ved Louis E. Grandjean. Særtryk af Personhistorisk Tidsskrift 1928, 1. Hæfte. Kbh. 1928. 8vo. 5 Sider uden Titelblad.

Meddelelser om Schrøder-Slægten (Nr. 5, 1928). Tillægsblad til Johs. E. Schrøders Slægtebog. (Omfatter Aarene 1926—27. Ved Fr. Schrøder, »Toften« Askov.) (Kolding 1928.) 8vo. 1 Blad.

Stamtavle over Slægten Teilman(n) i Danmark og Norge. 49 Fotografier, 10 Anetavler, 4 Oversigtstavler. Samlet ved Bjarne Teilman, Forstkandidat. Kbh. 1928. 4to. 132 Sider.

Højskoleforstander Ernst Trier, hans æt, hans barndom og første ungdom. Af Povl Hansen. Kbh. 1928. 8vo. Side 5—7: Fædrene-ætten. Side 7—10: Mødrene-ætten.

Slægten Tuxen 1550—1800. Udarbejdet af A. P. Tuxen, General-løjtnant, Dr. phil. Udgivet af Tuxen-Samfundet. Kbh. 1928. 8vo. 103 Sider.

Stamtavle over Efterkommere af Georg Frederik Ulrich og Anna Magdalene Herbst. Kbh. 1928. Tvær-8vo. 30 Sider.

Familien Wencks Slægtbog. Udarbejdet af Professor, Architect H. E. C. Wenck. Trykt som Manuskript. Kbh. 1928. 8vo. 87 Sider (Side 88—118 blanke).

En Gren af Wiinholtslægten ved Carl Anton Frederik Qvade. Slagelse 1928. 8vo. 115 maskinskrevne Blade.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1926.

Se 9. Række. 1. Bind (49. Aargang) 1928, Side 68—70.

Mine minders bog. Af Povl Hansen, højskoleforstander i Vallerkilde. Trykt for elever og venner. (Kbh. 1926.) 8vo. Side 5—7: Af min fædrene slægts saga. Side 23—35: Af min mødrene slægts saga.

Gustav Hetsch: Peter Heise. Kbh. 1926. 8vo. Side 9 ff.: Slægt og Barndom.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1924.

Se 8. Række, 4. Bind (46. Aargang) 1925, Side 335—336.

Ingeborg Andreasen f. Erichsen: Barndomsdage. Min Nevø John Erichsen tilegnet. Trykt som Manuskript. Den 23. September 1924. 8vo. Side 87—131: Stamtavler (Familierne Erichsen, Rosted, Cruse, Lorenzen, Møller, Blom, Lucas, Suhr, Pettelat, Rasmussen, Warthoe, Fold, Madsen, Jonsen). *Utilgængelig til 1950.*

C. H. N. Garrigues: Ascendance paternelle de Mme Charlotte Garrigue Masaryk. Cph. 1924. Fol. pat., autograferet. (Familierne Garrigues, de Coninck, Duntzfelt m. fl.)

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1923.

Se 8. Række, 4. Bind (46. Aargang) 1925, Side 333—335.

Bedstefar fortæller! Lidt Slægtssaga samt Erindringer og Oplevelser fra et langt Liv fortalt for mine Børn og Børnebørn af Johan Brünnich. Kbh. 1923. 8vo. Side 5—14: Pastor Strucks Efterkommere. Side 15—25: Familien Brünich. Side 87—93: Brünnich-Brønnicke-Brünniche.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1921.

Se 8. Række, 2. Bind (44. Aargang) 1923, Side 267—268.

Mit Livs Bog af Aage Neutzky-Wulff. I. Privattryk. Kbh. 1921 8vo. Side 9—12: Mine Forfædre. Side 13—18: Den mødrene Slægt.

Supplement til Stamtavle-Fortegnelsen for 1918.

Se 7. Række, 4. Bind (40. Aargang) 1920, Side 285—287.

H. P. Ernstsens: Historiske Optegnelser fra Rørby Sogn til 1. Januar 1918. Kalundborg 1918. 8vo. Side 9—58: I. Stedsbetegnelse og Slægtregistre.

Anmeldelser.

Olaf Carlsen, *Soranske Studier*, I—II, Kbh. 1928—1929 (Levin og Munksgaards Forlag).

I et meget smukt Udstyr, hvori kun den slette Heftning danner en paa-faldende Modsætning til den øvrige Herlighed, har Olaf Carlsen under oven-nævnte Titel udsendt to Bind, der indeholder en Række Artikler og Afhandlinger om Forhold og Personligheder vedrørende Sorø Akademi i det 19de Aarhundrede. Dette Arbejde er i flere Henseender af betydelig Interesse baade paa Grund af de Efterretninger, det indeholder til Oplysning om de paa-gældende Emner, og fordi det er et godt Eksempel paa, hvorledes der gennem en kyndig og grundig Behandling af selv begrænsede Omraader paa værdifuld Maade kan kastes Lys over Spørgsmaal af mere omfattende Karakter.

Første Bind omhandler hovedsagelig Gehejmerraad Johan v. Bülow's og daværende Adjunkt (siden Lektor) C. F. Wegeners Forhold til Sorø Akademi. Indgaaende skildres det, hvorledes Bülow, der forøvrigt nok kunde fortjene en særlig Monografi, med vanlig Rundhaandethed skænkede Stiftelsen baade de store Boggaver, der kom til at udgøre Kærnen i det nye Akademis Bibliotek, og de omfattende haandskrevne Samlinger til Danmarks Historie, som dels stammede fra hans egne Papirer, dels var af ældre Oprindelse. Man mindes herved om, at det er en paaatrængende Opgave for den historiske Forskning at faa en virkelig sagkyndig Undersøgelse af denne og andre Dele af Sorø Akademis Haandskriftsamling foretaget, saaledes at der over dens Indhold kan udarbejdes en Fortegnelse, der baade er fyldigere og mere vejledende end J. H. Bangs for sin Tid brugbare, men nu forældede Registratur fra 1861. Med Rette fremhæver Forf. (S. 61) det ønskelige i, at det kunde lykkes Dr. L. Bobé at gennemføre sin over 20 Aar gamle Plan at tilvejebringe en fuldstændig Registratur over de Bülow'ske Papirer, der bl. a. kunde klarlægge Forholdet mellem Bülow's og Charlotte Dorothea Biehls historiske Forfatterskab. — Skildringen i den følgende Del af første Bind samler sig om C. F. Wegener som Hovedskikkelse. Medens Af-snittet om dennes Sammenstød med Akademiets Direktør E. G. Tauber i en Strid om Haveinspektionen maa kaldes temmelig spinkelt, har Forf. fremdraget en Række interessante Aktstykker vedrørende Wegeners Disputats for den filosofiske Doktorgrad 1836 og om hans Konkurrence med C. Paludan-Müller og P. W. Becker om det historiske Lektorat i Sorø 1837. Paa enkelte Punkter er det endog lykkedes ham at supplere Ellen Jørgensens fortrinlige Afhandling om Caspar Paludan-Müller i *Historisk Tidsskrift* 9. R. V.

I Modsætning til første Bind, der ikke kan frikendes for at gøre et noget splittet Indtryk, bærer andet Bind et stærkere Præg af Enhed, idet Forf. her udelukkende har stillet sig den Opgave at skildre Historieundervisningens Historie i Sorø i første Halvdel af det 19de Aarhundrede. Man faar herigen-nem en god Redegørelse for Tidens bærende pædagogiske Ideer, for deres Virkeliggørelse i det praktiske Liv — ikke mindst interessant er Beretningen om en ejendommelig Forbindelse mellem Franskundervisningen og Historieundervisningen —, for de forskellige historiske Lærebøgers Mangler og For-trin og for Samarbejdet og Brydningen mellem de stærkt forskelligartede Personligheder, i hvis Haand Historieundervisningen i Sorø kom til at ligge. Gennemgaaende viser Forf. sig at være i Besiddelse af et godt historisk Kend-skab og en sund og ligevægtig Dom over de pædagogiske Foreteelser. Hans Skildring giver derfor gode Bidrag til Undervisningens Historie i Danmark, og da den tilmed bevæger sig paa et herhjemme saa lidet opdyrket Felt, bliver den virkelig i en vis Forstand — som Forf. ikke uden Selvfølelse fremhæver i

Fortalen — »uden Sidestykke i vor historiske og pædagogiske Litteratur«. — Ogsaa i personalhistorisk Henseende tilkommer der denne Bog Betydning. Blandt de Historikere, der levede og virkede ved Sorø Akademi, var der nemlig en Række Personligheder — J. B. Daugard, H. F. J. Estrup, C. F. Wegener o. fl. —, der baade paa Grund af deres menneskelige Egenskaber og deres faglige Indsats har billigt Krav paa at blive draget frem af det Halvmørke, hvori de skjuler sig for de flestes Bevidsthed. Det er derfor med Glæde, at man læser Karakteristikker af Mænd som den humane og fintdannede Estrup og den mere realistiske, men ikke mindre ejendommelige Wegener. Ikke mindst er det velgørende at stifte Bekendtskab med de mange Træk, der stiller Wegener i et smukt Lys som en udmærket Lærer og varm Fædrelandsven. Paa Grund af hans Særheder og Mangler som Arkivleder har en senere Tid kun altfor ofte været tilbøjelig til at glemme hans virkelige Fortjenester. For personalhistorisk interesserede og som Vidnesbyrd om Wegeners kloge Menneskekundskab kan særlig fremhæves de karakteriserende Bemærkninger, han nedskrev om sine Elever 1833 (II, 140 ff.).

Som ovenfor nævnt har den foreliggende Bog indholdsmæssigt set mange Fortrin. Ogsaa Sproget er gennemgaaende klart og godt, om end nu og da tynget af knudrede Participialkonstruktioner, ligesom der ogsaa hist og her har indsneget sig et eller andet ubehjælpsomt eller urigtigt Udtryk (f. Eks. I, 83 Pleonasmen »ikke saa helt ganske«). Litteraturbenyttelsen er udtømmende og meget omhyggelig. Til Brug ved Kommentaren til de i Tillægget til 2den Del aftrykte Indberetninger om Studierejser fra H. F. J. Estrup burde dog Vilh. Boëtius, In memoriam Mag. Petri Estrup, Kbh. 1919, S. 193 ff. have været benyttet.

En meget væsentlig Del af Materialet til Fremstillingen er hentet fra Universitets- og Skoledirektionens Arkiv, som — efter at det i de senere Aar er blevet gjort lettere tilgængeligt — sikkert mere og mere vil vise sig at være Guldgrube for skolehistoriske Undersøgelser. Som Helhed synes det at være lykkedes Forf. at fremdrage netop de Aktstykker, der havde Betydning, men det er dog et Spørgsmaal, om Fremstillingen ikke i mange Tilfælde vilde have vundet ved, at de ordrette Aftryk af lange officielle Skrivelser var blevet erstattet af refererende Gengivelser. Ogsaa m. H. t. selve Aktstykkegengivelsen lader der sig rejse forskellige Anker. Rent bortset fra, at Henvisningerne til de arkivalske Findesteder ikke sjældent er uklare og villledende, maa det anses for principielt forfejlet, at Forf. ikke allerede i Fortalen til første Bind klart har gjort Rede for, efter hvilke Regler han vilde gengive de meddelte Aktstykker, men at han først i en Note i 2det Bind (II, 35) ligesom rent tilfældigt oplyser Læseren herom. Prøver man Aftrykkenes Paalidelighed efter disse Regler, vil det som oftest vise sig, at der kun er faa og mindre Unøjagtigheder, saa længe Forf. har haft et Forlæg, skrevet f. Eks. med en Estrups eller en Wegeners tydelige og pyntelige Haand, men at Aftrykkene efter Akter, skrevne med mindre læselige Hænder, lader adskilligt tilbage at ønske. Saaledes kan det f. Eks. nævnes, at Gengivelsen af L. Engelstofts Betænkning om Wegeners Disputats (I, 69; jvfr. ogsaa I, 25) indeholder flere grove Fejl, ligesom man i det hele ikke kan værge sig mod den Formodning, at der ikke er læst en Korrektur efter Originalerne. Skulde en Fortsættelse af Værket være paatænkt, vilde en større Omhyggelighed paa dette Punkt være ønskelig.

II, 48 f. behandles Estrups Lærebog i Historie meget udførligt, men mærkelig nok anføres Bogens Titel »Lærebog i den almindelige Verdenshistorie«, Sorø 1826, ikke. — Endvidere savner man nærmere Oplysninger om den Række, forøvrigt smukke, Portrætter, som ledsager Teksten, ligesom det er en meget følelig Mangel, at Bogen ikke er forsynet med et Navneregister.

Alt i alt er den foreliggende Bog ligesom det store Sorøværk, der udgives af Soransk Samfund, et talende Vidnesbyrd om, hvor rig de soranske Stiftelsers Historie er, og det er glædeligt at se, at der i en Tid, da den ældre Aands- og Lærdomshistorie ikke just er Yndlingsvidenskaber, stadig gives dem, der har Lyst til at gøre et Arbejde for at hæve de Skatte, der ligger skjult paa dette Omraade.

Björn Kornerup.

Meddelelser om Glahn-Samfundet.

Glahn-Samfundet, hvis Bestyrelse bestaar af Sognepræst Ludvig Glahn, Lektor Alfred Glahn og Fuldmægtig i Socialministeriet Hans Egede Glahn, har i Aar udsendt II. Binds 2. Hefte af Slægtsbladene, der redigeres af Lektor Alfred Glahn.

Det indeholder Nekrologer over de afdøde Slægtsmedlemmer Sognepræst Poul Egede Glahn, Fru Nanna Glahn, født Nielsen, Maskinfabrikant Christian Glahn (Japan), Forretningsfører Frederik Glahn, Fru Johanne Ovesen, født Glahn, Murermester Emil Lytthans-Petersen og Provst Johannes Fich.

Endvidere findes der et Referat af Glahn-Samfundets første Slægtsmøde — der fandt Sted i 1927 (10-Aaret for Slægtsamfundets Stiftelse) og hvori deltog 80 af Slægtens Medlemmer —, de paa dette Møde vedtagne Love for Glahn-Samfundet samt 2 kgl. stadfæstede Tillæg til Fundatsen for Det Glahnske Familielegat.

Direktør Th. Hauch-Fausbøll skriver om Sognepræst i Alling Adam Wilhadt Glahn's økonomiske Forhold i 1738, Lektor Alfred Glahn om Professor Henrik Christopher Glahn, medens Fuldmægtig i Socialministeriet Hans Egede Glahn skriver om Retsbeskyttelsen for Navnet Glahn og om kgl. Kok Henrik Christopher Glahn's Fødselsattest. Sidstnævnte H. C. Glahn er Slægtens første kendte Mand i Danmark; men hidtil er det ikke lykkedes at fremskaffe en Fødselsattest for ham, skønt man kender hans Fødselsdato og Fødested, idet det af en i Allinge Kirkes Vaabenhus funden Gravsten fremgaar, at han er født den 28 December 1672 i Haste i Tyskland. Imidlertid omtales andetsteds i Slægtsbladet en Henvendelse til Slægten fra tysk Generaløjtnant Hans Glahn i Göttingen om Oplysning om hans mulige Tilknnytning til Slægten Glahn i Danmark; da det heraf fremgaar, at ogsaa Slægten (eller Slægterne) Glahn i Tyskland interesserer sig for Spørgsmaalet om Forbindelsen mellem Slægterne Glahn i de 2 Lande, nærmer Spørgsmaalet om denne danske Slægts Udspring sig maaske nu sin Løsning.

Som et særligt Tillæg til Slægtsbladet følger et af Fuldmægtig i Socialministeriet Hans Egede Glahn udarbejdet Tillæg II til Poul Bredo Grandjean: Familien Glahns' Slægtetog (Kbhv. 1907), hvori Slægtens 5 agnatiske Linier er ført op til Marts 1928.

Heftet er paa 48 Sider og er forsynet med 8 Billeder.

Spørgsmaal.

1.

I et 14 Nov. 1730 opsat Depositumsdokument bevidner Kancellizaad Morten Hartmann i Havborup, at hans Fætter, Kommerceraad Hans

Hartmann ved sin Bortrejse fra Landet til Forvaring har overleveret følgende Ting:

1. En i Tysk Stil paa Pergement skreven og af Keiseren udgiven adelig Vaaben og Privilegium for vores fælleds Forfader af Familien.
2. Et ligeledes paa Pergement skreven Pas i Italiensk Stil udgiven af Dux til Venediea for Sø-Commandeur Mouritz Hartmann.
3. Et dito Pas paa Pergement skrevet paa Latin fra Jærusalem.

De her anførte Dokumenter er gaaet tabt for Familien (jvfr. G. Hartmann, En Familie Hartmann i Danmark og Norge, Kristiania 1895). Oplysninger om, hvorvidt de endnu findes bevarede, og hos hvem de beroer, ønskes.

Hjalmar Hartmann,
Generalkonsul, Strandmøllevej.

2.

Anna Michelsdatter, gift i København 1693 m. Niels Thygesen til Mattrup og Skærring Munkgaard, † 1706, (han g. 1. Gang m. Anna Kirstine Bording). Efter Niels Thygesens Død ægtede Anna Michelsdatter 1707 Daniel Fischer til Silkeborg og døde 1721 paa Mattrup. Hendes Lavværge var Kancelliraad Hans Leegaard.

For Oplysninger om Anna Michelsdatters Herkomst vil jeg være taknemlig.

C. Hahn-Thomsen,
Gammeltoftsgade 20¹.

3.

Peter Grøner, Myntmester i København 1626, forflyttet til Christiania ved kgl. Resolution af 25. Apr. 1643, død 1650. Alle Oplysninger om hans Herkomst modtages med Tak.

Gustaf Grøner,
Generalmajor,
Frederikssten, Norge.

4.

Ifølge Dråby Sogns Kirkebog — Dråby ved Ebeltoft — ægteviedes i Dråby Kirke d. 27. Sept. 1776 Ritmester Hindrik v. Fischer med Stamfrøken til Stamhuset Skjærsø Friderica Christina Caterina de Vauvert-Benzon. Han var Ritmester ved de Slesvigske Kyrasserer og Eier af Quistrup Gods ved Struer, hvor han døde 1794 60 Aar gammel. Han er altså født ca. 1734; men Fødebyen er ubekendt. Hvem hjælper mig at finde den; måske nogen af de mange Fischer, som findes her i Landet? —

Svenstrup, Als, d. 18. Oct. 1929.

W. v. Fischer-Benzon,
Sognepræst.

5.

Undertegnede vil være taknemlig for Oplysninger om, hvor der findes Portrætter af nedennævnte Direktører i Generalpostamtet og Generalpostdirektionen:

Vieregg, v., Claus Henrik, 1655—1713, Etatsraad, Geheimeraad, Vicestatholder i Norge, Hvid Ridder.

Moltke, Caspar Gottlob, 1668—1728, Etatsraad, Amtmand.

Erlund, Christian Christopher, 1673—1754, Etatsraad.

Platen, v., Wilhelm Frederik, 16..—1732, Etatsraad, Geheimeraad, Generalbygmester, Hofmarskal, Overlanddrost, Amtmand.

Ahlefeldt, Cai Burchardt, Greve, 1671—1718, Kammerherre, Geheimeraad.

Münch, v., Wilhelm Moritz v. Busek (ogsaa v. Münnich), 1665—1741, Geheimeraad, Overhofmarskal.

- Weyse, Andreas, 1664—1725, Etatsraad, Konferensraad, Deputeret for Finanserne.
- Joh n, v., August Frederik, 1684—1733, Justits-, Kancelli- og Regeringsraad, Kommitteret i Rentekammeret.
- Seidelin, Hans, 1665—1740, Etatsraad, Konferensraad, Amtmand.
- Rheder, v., Wilhelm Ludvig, 1703—82, Etatsraad, Konferensraad.
- Müller, Niels, 1683—1757, Kancelli-, Justits- og Etatsraad.
- Schrøder, (adlet Schrødersee), Johan Christian, 1706—72, Sekretær hos Chr. VII., Kabinetsssekretær hos Enkedronning Sophie Magdalene, Borgmester i København, Etats- og Konferensraad.
- Lange, Jens, 1712—91, Kancelli- og Justitsraad.
- Koefoed, Hans Hansen, 1720—96, Krigs-, Justits-, Etats- og Konferensraad, Direktør for den militære Uldmanufaktur og Tugthusene.
- zum Hagen, Leopold, 1730—94.
- Schiffmann, Johan Fr. Alex., 1738—1800, Deputeret i Bjergværksdirektoriet, Kabinetsssekretær hos Prinsesse Louise Augusta.
- Fjelsted, Thorkil Jonsson, 1741—96, Højesteretsadvokat, Stiftamtmand.
- Fisker, Corfitz, 1728—1802, Postinspektør i Norge.
- Helfried, Johan Carl Frederik, 1739—1810, Justits- og Konferensraad, Legationsraad, Chargé d'affaires, Stiftamtmand.
- Thayssen, Peter, 1772—1837, Postmester i Flensborg, Postinspektør i Hamborg.

H. Hjorth-Nielsen.

Smaa Meddelelser.

Erklæring om Forholdene på „Helligkildegård“ 1762—66.

Det har ikke været nogen Sinecure i sin Tid at være Sognepræst på Landet. De kirkelige Forretninger var flere end nutildags, og man skulde næsten tro, at de var tilstrækkelige i Antal til at optage en Mands Tid fuldt ud, men ikke desto mindre hvilede adskillige andre omfattende Gjæremål på Præsten, antageligt fordi han (og Degnen) som oftest var de eneste skrivekyndige i Sognet. Et Arbejde, som uden Tvivl tog meget af Præstens Tid, var de jævnligt forekommende Skattemandtale. Hvert Halvår udarbejdede Sognepræsten en nøjagtig Fortegnelse over alle Skatteydere i Sognet, og hver Gang en Extraskat blev forordnet, måtte Præsten ud igjen. Hans Virksomhed med Hensyn til Skatterne var imidlertid ikke begrænset til Mandtallet; han skulde desuden til Brug ved Skatteansættelsen afgive sit Skjøn over den enkeltes Skatteevne. Ved Paryk- og Fontangeskatten var det f. Ex. hans Opgave at oplyse, hvem der gik med Paryk eller hvilke Kvinder, der anvendte den beskattede Pynt.

Som Bilag til Regnskabet for 1764 for Konsumtions- samt Familie- og Folkeskatten i Dueholm, Ørum og Vestervig Amter findes en af Sognepræsten til Hvidbjerg Sogn, L. Thura, d. 2. Juli 1767 udstedt Erklæring om Forholdene på »Helligkildegård« i Aarene fra 1762 til 1766. Når Erklæringen, der altså er af 1767, er vedlagt et allerede 1765 aflagt Regnskab, ligger det i, at den er fremkommen som Følge af en Forespørgsel fra Revisionen, der sædvanligvis brugte flere Aar om sit Arbejde, der var overordentligt indgående.

Erklæringen har følgende Ordlyd:

Attest angaaende Sr. Christen Nielsen Ørsnes boende paa Hellekildegaard i Hvidberg Sogn paa Thyeholm, hans Folk, som han hæver holdt paa samme sin Gaard.

Anno 1762 var der paa Gaarden: Sr. Christen Nielsen og Hustru, Herman Jensen, Casten Samsøe, 3 Karle, 2 Dreng, 3 Piger, 1 gammel 100 Aars Almissemlem.

Disse af dem hafte Folk ere alle brugte til Aflingens Drift, undtagen:

- 1: Herman Jensen, som administrerede det Bøndergods, Christen Ørsnes ejede,
- 2: Casten Samsøe, der opagtede Haugen og tilsagde Bønderne deres Arbejde ved Gaarden.

Anno 1763 var det i alle Maader ligeledes, Anno 1764 ligeledes. Anno 1765 blev Aaret begyndt med de samme Folk og samme Husholdning, men den 26. Januar 1765 døde Ørsnes'es Kone. Samme Aar ved Paaske Flyttetid forlod Herman Jensen denne sin hidindtil havde Tjeneste og rejste bort. Den 25. Maj samme Aar døde Christen Nielsen Ørsnes. Fra den Tid af og Aaret igjennem var Husholdningen og de til Aflingen holdte Folk saaledes:

Den unge Christian Ørsnes, som arvede Gaarden efter sin afdøde Farbroder, Casten Samsøe, 2 Karle og i Høstens Tid en tredje, 1 Dreng, 3 Piger. Det ældgamle Almissemlem Zacharias.

I dette Aar er fremdeles sket denne Forandring: In Junio kom den unge Christian Ørsnes'es gamle Fader, Niels Ørsnes, til Helligkildegaard, som Sønnen tog til sig for med en sønlig Omhu at lette sin 80 Aar gamle Faders meget skrøbelige Alderdoms Byrder.

In November samme Aar holdt Christian Ørsnes Bryllup og bragte da hjem: 1: hans Hustrue, 2: Jomfru Jensen, 3: hans Søster Madame Olrogh, som var Enke.

De holdte Folk ere brugte til Avlingens Drift uden: Casten Samsøe, som nu forrettede det baade Herman Jensen og han havde forrettet tilforn, Jomfru Jensen, som forestod Husholdningen, den gamle Niels Ørsnes saavel som Ørsnes'es Søster Madam Olrogh, som bleve af Christian Ørsnes modtaget for af ham at nyde Ophold.

Anno 1766: Christian Ørsnes og Hustrue, den gamle Niels Ørsnes' hans Fader, Madam Olrogh, hans Søster, Jomfru Jensen, Casten Samsøe' 3 Karle, 3 Piger, 1 Dreng, det gamle Almissemlem Zacharias.

NB! I dette Aar er ellers sket den Forandring: Til Paaske Flyttetid qvitterede Casten Samsøe sin hidindtil hafde Tjeneste og rejste bort fra Landet. I hans Sted kom: Thomas Krogh, som sammé Aar i December holdt Bryllup med Ørsnes'es Søster, Enken Madam Olrogh.

Til Avlingen ere de holdte Folk brugte uden: 1: Casten Samsøe, som til Paaske, og Thomas Krogh, som fra Paaske og siden Aaret igjennem administrerede Godset, 2: Jomfru Jensen, som forestod Husholdningen, 3: den gamle skrøbelige Niels Ørsnes, som nyder Ophold af sin Søn, og Madam Olrogh, som nød det samme og sidst i Aaret blev gift med Thomas Krogh. —

Dette er den allernøjeste Efterretning, som jeg, af så mange gamle Papirer, som jeg har kunnet finde, kan give.

Testerer Hvidberg Præstegård på Thyeholm, d. 2. Juli 1767.

L. Thura.

Med Hensyn til nogle af de foran nævnte Personer kan oplyses: Christian Ørsnes blev 18. Okt. 1765 i Vesterhassing gift med Maren Agerholm, Datter af Sognepræst Oluf A.; Carsten Samsøe var Ejer af en Gård i Dover, Ydby Sogn, da han 1766 i Hvidberg blev gift med Elisabeth Sophie Winther, og Thomas Krogh blev senere Degn i Visby-Heltborg.

Holger Malling.

Det italienske Rigsvaaben, det hvide Kors i rødt Felt, har faaet en fascistisk Udsmykning, idet Skjoldet nu anbringes mellem to fascies. Bag disse ses paa hver Side, i Højde med Korsets Tværstrib, et Øksehoved. Udgaende fra Kronen over Skjoldet ses Annunziatorordenens Insignier.

Brug af Vaabenmærker er herhjemme i Almindelighed indskrænket til Personer (Slægter) og Byer. Anderledes i Tyskland. I »Norddeutscher Lloyd« store Turbinedamper »Bremen« er paa en fremtrædende Plads anbragt en Statue af Roland, der bærer et firdelt Skjold. I øverste Felt til højre: det tyske Handelsflags Farver (sort, hvidt, rødt), derunder Lloyds Kontorflags to korslagte Nøgler. I øverste Felt til venstre: Bremens Byvaabens Nøgle. I de to nederste Felter: det amerikanske Stjernebanner og det bremiske Flags røde og hvide Terninger og Striber. Alt udført i Farver og Emaillé. Paa Skjoldranden Ordene: Norddeutsche Lloyd Bremen. »Alles in allem ein glücklicher Gedanke, ein hanseatischer Gruss an die transatlantische Menschheit«, siger Dr. Otto Höver i »Zeitbilder« Nr. 197 af 12. Maj 1929.

Dr. Th. O. Achelis, Haderslev, har i Januarheftet af »Zeitschrift der Zentralstelle für niedersächsische Familiengeschichte« offentliggjort en Fortegnelse over »Haderslebener Stadtschreiber (Stadtsekretäre) 1569—1850«, (Listen omfatter kun 15 Personer), og i samme Tidsskrifts Juni—Juli Hefte en Fortegnelse over »Die Kirchengeschworenen in Sonderburg 1554—1710«.

Efter en Samfundet tilgaaet Meddelelse forberedes under Titlen »Genealogica Gothica« Udgivelsen af et Værk omfattende baltiske, danske, finske, norske og svenske Slægter. Redaktøren er Hr. Erik C:son Swartz i Stockholm, og som Medarbejdere nævnes Friherre Karl C:son Lejonhuvud, tidligere Udgiver af »Ny svensk Släktbok«, Friherre C. E. Fleetwood, Udgiver af Tidsskriftet »Arte et Marte«, Kaptajn A. Kugelberg, Dr. Hans Key-Åberg o. fl. Redaktionens Adresse er Postboks 7102, Stockholm 7.

Samfundets Anliggender.

D. 22. September i Aar kunde »Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie« fejre sit 50 Aars Jubilæum. Der var den Dag forløbet halvtresindstyve Aar, siden den Kreds af Mænd, der var traadt sammen for at forberede Dannelsen af Samfundet, efter at have sonderet Stemningen i Danmark og i Norge, paa et Møde i Geheimeetatsraad Traps Kontor i Kabinetsekretariatet vedtog at udsende Indbydelser til at indtræde i Samfundet og samtidig valgte et Samfundsraad som foreløbig Bestyrelse.

Samfundets 50 Aars Dag festligholdtes i Dagene d. 20. og 21. September.

Fredag d. 20. indledtes Festlighederne med en privat Frokost hos Samfundets Formand, kgl. Ordenshistoriograf, Dr. phil Louis Bobé i dennes Hjem paa »Bakkehuset«. I Frokosten deltog Samfundets udenlandske Gæster, nemlig Direktør, cand. jur. Sigurd Segelcke Meidell fra Oslo, Redaktør af »Norsk slektshistorisk Tidsskrift«, som Repræsentant for »Norsk slektshistorisk forening«, Kamrerar Osmo Durchmann fra Helsingfors, Sekretær i »Genealogiska Samfundet«, som Repræsentant for dette Samfund, Direktør Gøvert Indebetou fra Stockholm, Skatmester i »Personhistoriska Samfundet«, som Repræsentant for dette Samfund, og Registratør Gustaf Elgenstierna fra Stockholm, Medlem af »Personhistoriska Samfundet«s Skriftudvalg og Udgiver af »Svenska Adelns Ättartaflor«, »Svenska Släktkalendern« o. fl. andre Værker, samt endelig den danske Bestyrelse med Damer.

Om Aftenen samledes Samfundets Medlemmer med Gæster i et Antal af ca. 80 Personer til et almindeligt Medlemsmøde i »Borgernes Hus«. Efter at Selskabet først var blevet fotograferet paa Foyerens Trappe, begav man sig ind i Salen, hvor Samfundets Formand holdt et Foredrag »Om Genealogi og Personalhistorie. — Tilbageblik paa Samfundets Virksomhed«, hvori han, efter først at have omtalt de Forhold, der førte til Samfundets Stiftelse, ridese Linierne i Samfundets Historie i de forløbne halvtredsindstve Aar op, omtalte de ved Stiftelsen endnu saare mangelfulde Hjælpemidler, — et Savn der paa mange Omraader nu er afhjulpet, hvori Samfundet ogsaa har sin betydelige Andel, — nævnede de i det forløbne Tidsrum udkomne større Værker og disses Forfattere samt endelig de Mænd, der gennem Aarene har udført et stort Arbejde for Samfundet. Endelig omtalte Taleren Ophævelsen af Fællesskabet mellem Danmark og Norge og Grunden hertil, men fremhævede, at Opløsningen var sket uden Bitterhed paa nogen af Siderne. Efter at have nævnet, at vi herhjemme stadig maa savne den Lærestol i de historiske Hjælpvidenskaber, Genealogi, Heraldik, Numismatik, Palæografi o. s. fr., som nu efterhaanden er blevet oprettet ved adskillige tyske Universiteter, udtalte Taleren: »Vort gamle Hus staar endnu. En Tak til alle de henfarne og nulevende for deres Iver og Idealisme, der har gjort det klart ogsaa for de historiske Videnskabsmænd, at Slægtsforskningen er af indgribende Betydning.«

Derefter fik Direktør Gøvert Indebetou Ordet som Repræsentant for »Personhistoriska Samfundet« i Stockholm og oplæste følgende Adresse fra dette.

»Till Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie.

Personhistoriska Samfundet får till systerföreningen i Danmark fram-bära sina uppriktigaste lyckönskningar med anledning av halvsekeljubileet. Till hyllningen för det framgångsrika arbete, som av Eder under de gångna femtio åren utförts till vetenskapens gagn, fogar Samfundet en förhoppning om fortsatt lyckosam utveckling.

Stockholm, september 1929.

Å Personhistoriska Samfundets vägnar:

Dess styrelse:

John. Ax. Almquist.

Adam Lewenhaupt.

Gøvert Indebetou.

Sven Tunberg.

Bengt Hildebrand.

Efter at have oplæst disse Ord overrakte Hr. Indebetou Samfundets Formand den meget smukt og smagfuldt udstyrede Adresse, hvorefter Dr. Bobé bragte »Personhistoriska Samfundet« en hjertelig Tak og Hilsen for de venlige Ønsker.

Næste Taler var Kamrerer Osmo Durchmann fra Helsingfors, der udtalte følgende:

»Herr Formand! Mina damer och herrar! På det högtärade Samfundets 50-årsfest har jag på Genealogiska Samfundets i Finland vägnar äran att till Edert sällskap frambara vårt samfunds varmaste lyckönskningar med anledning av det tilländagångna halvseket. Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie kan med verklig stolthet blicka tillbaka på en arbetsfylld verksamhet, som manifesterat sig i form av en aktningvärd serie av värdefulla publikationer av genealogiskt och personhistoriskt innehåll. Det har därmed visat av vilken stor betydelse kännedommen av enskilda personer och släkter är för ett riktigt uppskattande av ett lands historia, vilket stöd den personhistoriska forskningen är för historieforskningen och kulturhistorien. Än mera. Den genealogiska forskningen känner jo icke till några landgränser, den har en stor uppgift att fylla. Den bidrager icke endast till stärkandet och fördjupandet av samhörighetskänslan inom olika folkklasser i ett land utan även till närmandet mellan skilda nationer. Enskilda individer, ja hela familjer och släkter ha flyttat eller genom politiska förhållanden kommit under annat välde. I våra dagar pågår jo växelverkan länderna emellan livligare än någonsin förut tack vare förbättrade kommunikationer. Därför är det arbete, som nedlagts i Edert Samfunds skrifter, de uppgifter, som de meddela, icke avsedda endast för Danmark och tidigare även för Norge, utan andra länders forskning drager av dem större eller mindre nytta, och i detta fall främst alla nordiska länder. Bland dem har även Finland i så många avseenden mottagit rika impulser från Edert kulturellt så högtstående land. Jag kan försäkra, att Edert sälls-kaps verksamhet varit och är för den personhistoriska forskningen i Finland av stor betydelse, icke blott för detaljer, som påträffas i Edra publikationer, utan i ännu högre grad för den mångsidighet uppsatserna bära vittne om, och det gedigna innehållet. Det samfund jag har äran representera, är ännu mycket ungt i bredd med detta ärevördiga sällskap med sina vackra, förpliktande traditioner. Därför har det för oss varit av stor betydelse, att vid utformandet av vårt arbetsprogram taga till förebild även Edert samfunds verksamhet. Av varmaste hjärta önska personhistoriker i Finland, de tusen sjöarnas land, där uppe i höga Norden, delta i de lyckönskningar, vilka till Edert samfund och dess vidare förkovran i dessa dagar så rikligt strömma.

Genealogiska Samfundet i Finland har nyligen låtit prägla tvenne medaljer, över banbrytaren för den vetenskapliga genealogiska forskningen i Finland prosten Elias Robert Alenius och över vårt samfunds förste, senaste år avlidne, om dess verksamhet synnerligen förtjänte ordförande, professor Kustavi Grotenfelt. Som ett synligt bevis på den aktning och sympati Genealogiska Samfundet i Finland hyser för sitt systersällskap Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie, får jag härmed till Edert samfund till minne av denna högtidsdag överrätta dessa medaljer i silver.

Dr. Bobé modtog de to meget smukke Sølvmedailler, der var indlagt i et Etui, i hvis Laag Samfundets Navn og Stiftelsesdatum samt Giverens Navn var præget, og udtalte Takken for den meget smukke Gave og de venlige Ord, Overbringeren havde udtalt, idet han tillige gav Udtryk for den varme og hjertelige Glæde, det havde vakt hos alle de tilstedeværende for første Gang at se en Repræsentant for det frigjorte Finland hernede.

Endelig talte Direktør S. Meidell fra Oslo, der bragte Hilsen og Lykønskning fra den yngste av Nordens Foreninger — Norsk Slegtshistorisk Forening — og knyttede hertil nogle personligt følte Bemærkninger om Samfundet:

»I dansk-norsk aandsliv var Samfundet en nydannelse paa omraadet, da det fremtraadte i sidste fjerdedel av forrige aarhundrede; det hadde en gjerning at gjøre og de ledende navne som ved starten og gjennem tiderne knyttedes til Samfundet, har gjort gjerningen paa en maate som avtvinger respekt. Ja forholdet er i virkeligheten det at man kan si Samfundet har dannet skole paa omraadet, det satte kritisk maalestok og blev ledende saaledes at den historiske og slegtshistoriske kundskapsmasse som i de forløpne aar er tilrettelagt gjennem Samfundets skrifter ikke er til at komme helt forbi for nogen som i Norge og Danmark arbeider paa slegtshistoriens felter. — I 48 aar hadde Norge og Danmark fælles organisation og meget godt arbejde var blit fremmet under det fælles merke. Naar nu Norge var kommet efter og hadde utbygget sin egen selvstændige organisation som de øvrige nordiske lande er det mig kjært at kunne uttale paa egne og mange andre slegtshistorisk interessertes vegne, at man med tak og anerkjendelse ser tilbake paa det svundne halve aarhundredes virke. Selve stiftelsesmøtet for den nye norske forening blev da ogsaa paa en maate en hyldest til det gamle Samfund, idet der fra dirigentpladsen uttaltes en varm anerkjendelse av hvad dette Samfunds virksomhet har betyd.

Med den sterke blodblanding som gjennem aarhundreder har fundet sted mellem norsk og dansk vil der altid av faktiske, av historiske grunde eksistere et fællesskap paa slegtshistorikens omraade som aldrig vil kunne utslettes. — Den slegtshistoriske og personhistoriske forskning betyr derfor ogsaa særlig i Norden en stille brobygning mellem folk og folk idet den paa-viser den nære naturlige samhörighet mellem folkefamilierne og tjener derved i beskedenhet den samme ide om forstaaelse og fordragelighet som er fremtidens lösen og som har fundet uttryk i ideen om Folkenes Forbund.«

Ogsaa paa denne Hilsen svarede Dr. Bobé, idet han udtalte, at det aarhundredgamle Fællesskab mellem de to Nationer havde skabt saa sterke Blodets Baand, at de aldrig vilde kunne sønderrives.

I et Antal af omtrent 70 samledes Deltagerne om Smørrebrødsbordene, hvor forskjellige Talere, saaledes Dr. phil. Eiler Nystrøm, Arkivar E. Marquard, Ingeniør Vilh. Marstrand og Dr. Bobé havde Ordet, og hvor en meget fornøjelig Stemning herskede.

Lørdag d. 21. afholdtes under private Former Frokost for de udenlandske Gæster og Bestyrelsens Medlemmer med Damer, og om Aftenen Kl. 8 samledes et festklædt Selskab i et Antal af 51 Personer i Hotel d'Angleterre, hvor der i Louis seize Salen serveredes en Souper.

Som Samfundets Gæster var til Stede: Direktøren for Julius Skrikes Stiftelse, Kammerherre A. Krieger, Samfundets før nævnte fire udenlandske Gæster samt Repræsentanter for Pressen.

Samfundets Formand bød velkommen, hvorefter Kammerherre G. Krag udbragte Skaalen for de fire nordiske Statsoverhoveder. De fire Nationalsange spilledes, og Selskabet paahørte dette staaende. Dr. Bobé talte for de udenlandske Repræsentanter, der hver for sig takkede i varme Ord for Modtagelsen og udtrykte deres Glæde over at være til Stede ved dette Møde mellem Nordens Personalhistorikere og Genealoger.

Samfundets Sekretær, Arkivar H. Hjorth-Nielsen meddelte, at Samfundets Bestyrelse havde besluttet at udnævne den eneste tilbageværende af Bidragyderne til »Personalhistorisk Tidsskrift«s første Hefte, fhv.

Landsarkivar G. L. W a d, til Samfundets Æresmedlem, en Meddelelse, der modtoges med højlydt Bifald; oplæste derefter det i denne Anledning udfærdigede Diplom og de til Samfundet indløbne Hilsener fra Danmarks Adels Forbund, Foreningen til Udgivelse af Danmarks Adels Aarbog, Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte, fhv. Statsarkivar E. A. T h o m l e, Sekretær i »Personhistoriska Samfundet« B e n g t H i l d e b r a n d, Bibliotekar J o s e f F i s c h e r, Professor A a g e F r i i s o. fl. I denne Forbindelse meddelte Dr. Bobé, at Samfundet fra en Velynder, der ønskede at forblive anonym, havde modtaget en Gave paa 500 Kr.

Overretssagfører W e r n e r talte for Personalhistorikernes Hustruer, Arkivar E. M a r q u a r d for Dr. Bobé og Overpostkontrolør V. F i n s e n talte »med aandeligt Mandat« fra Island, og endnu flere Talere havde Ordet.

Fra først til sidst herskede en udmærket Stemning, og det blev retsent, førend Selskabet skiltes efter gennem to Dage at have fejret Samfundets 50 Aars Jubilæum.

Som meddelt ovenfor, har Samfundet i Anledning af sit 50 Aars Jubilæum udnævnt fhv. Landsarkivar G. L. W a d til sit Æresmedlem. Det i denne Anledning udfærdigede Diplom har følgende Ordlyd:

Hr. Landsarkivar G. L. W a d.

Ridder af Dannebrogordenen og Dannebrogsmænd.

I Anledning af at Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie den 22. September d. A. kan fejre Dagen for sin femtiaarige Bestaaen, har Bestyrelsen enstemmigt vedtaget at anmode Dem om at modtage Udnævelsen til Samfundets Æresmedlem, i taknemmelig Anerkendelse af Deres udmærkede og trofaste Arbejde gennem et halvt Aarhundrede til Gavn for dansk Slægtsgranskning og Personalhistorie, tidligst gennem Deres Monografier om den unge Enevældes Mænd, Afhandlinger, som i Forskning, Form og Fremstilling var mønstergyldige, siden ved Deres ypperlige kommenterede Udgivelse af Breve til og fra Herluf Trolle og Birgitte Gjøe og senest ved Deres saa indholdsrige Værk »Fra Fyens Fortid«, — Arbejder, der altid vil bevare Deres Navn mod Glemsel.

Som Landsarkivar for Fyen har De med Deres utrættelige Hjælpsomhed været en uvurderlig Støtte for hver og En, der har tyet til Deres Bistand ved Undersøgelser i det Arkiv, De fra dets Tilblivelse har ledet gennem mange Aar med fremragende Dygtighed.

De har ogsaa med største Uegennyttighed stillet de af Dem tilvejebragte omfattende og værdifulde genealogiske og biografiske Samlinger til Raadighed for Forskere.

Til den kollegiale Hyldest vi bringer Dem og Deres ærefulde og gavnrige Livsgærning, knytter vi de hjerteligste Ønsker for Deres Helse og fortsatte frugtbringende Virke.

I Bestyrelsen for Samfundet for dansk Genealogi og Personalhistorie.

(Bestyrelsesmedlemmernes Navne).

København, d. 21. September 1929.

I Anledning af sit 50 Aars Jubilæum har Samfundets Bestyrelse udnævnt Hr. Statsarkivar E. A. T h o m l e, Oslo, til Samfundets Æresmedlem. Hr. Thomle er den eneste endnu levende af Samfundets Stiftere.

Som nævnt kunde Samfundets Formand ved Festen paa Hotel d'Angleterre meddele, at en af Samfundets Velyndere, der ønskede at forblive anonym, havde skænket Samfundet et Beløb af 500 Kr. som Fødselsdagsgave. Faa Dage efter havde Samfundet den Glæde fra en anden Velynder, der ligeledes skjulte sig under Anonymitetens Kaabe, at modtage en Gave paa 200 Kr. Samfundet bringer herved de to Velyndere en hjertelig Tak for det Bevis paa Velvillie overfor Samfundet, de her har givet, og slutter sig til det af den sidste Giver udtrykte Ønske om, at Eksemplet vil foranledige, at andre følger det.

I Aarets Løb er følgende Medlemmer optagne i Samfundet:

Overretssagfører, Greve *C. Ahlefeldt-Laurvig*, Kgl. Fuldmægtig, cand. jur. *Olaf Bøgh*, Professor, Dr. jur. *Frantz Dahl*, Grosserer *Einer Esmer*, Dr. phil. *Johs. Lehmann*, Underarkivar i Rigsarkivet, Dr. phil. *Eiler Nystrøm*, Kontorchef *H. G. Orlrik*, Rigsarkivet, Kammerjunker, fhv. Intentant *F. C. Rosenørn*, Arkivar i Rigsarkivet *E. Marquard*, alle af København. Fru *Lina Hennings*, Bremen, Kriminaldommer *Hvass*, Aarhus, Lektor *A. Lomholt*, Viborg, *Det sønderjydske Landsbibliotek*, Aabenraa, Forfatteren *Olaf Carlsen*, Taastrup, Kammerherre, Hofjægermester, Lensbaron *Rosenørn-Lehn*, Orebygaard pr. Sakskebøbing, Redaktør *Erik C:son Swartz*, Stockholm, og Kaptajn *Fritz Høegh-Guldberg*, Bruxelles.

Følgende Medlemmer af »Norsk slektshistorisk Forening«s Medlemmer har indmeldt sig for det for denne Forenings Medlemmer fastsatte Kontingent:

Direktør, cand. jur. *S. S. Meidell*, Oslo, *Trondhjems Folkebibliotek*, Trondhjem, og Direktør, Dr. *Gulbrand Lunde*, Stavanger.

Fra 1. Januar 1930 har følgende indmeldt sig:

Fuldmægtig *Werner von Eyben*, Politivadokat *H. Prytz*, Magister *Fr. Nutzhorn*, Klampenborg, fhv. Adjunkt *Fr. Weillbach*, Snekkersten og Frk. *Bendz*, København.

Ved Udgangen af Aaret 1929 havde Samfundet 360 Medlemmer, heraf 283 i Danmark, 61 i Norge og 16 i det øvrige Udland.

Paa et d. 1. Februar i Aar afholdt Bestyrelsesmøde supplerede Bestyrelsen sig med Underarkivar i Rigsarkivet, Dr. theol. *Bjørn Kornerup*.

Samfundets Bestyrelse bestaar for Tiden af følgende Medlemmer:

Ordenshistoriograf, Dr. phil. <i>Louis Bobé*</i> , Formand.	Arkivar og Bibliotekar i Generaldirektoratet for Post- og Telegrafvæsenet <i>H. Hjorth-Nielsen</i> , Sekretær.
Byrettsdommer <i>A. Drachmann Bentzon</i> .	
Hofjægermester, Lensbaron <i>H. H. Berner-Schilden-Holsten</i> .	Postmester <i>C. Klitgaard</i> , Hjørring.
Fuldmægtig i Nationalbanken <i>O. H. Clementsen</i> , Kasserer.	Underarkivar i Rigsarkivet, Dr. theol. <i>Bjørn Kornerup*</i> .
Direktør <i>Th. Hauch-Fausbøll</i> .	Kammerherre, Etatsraad <i>G. Krag</i> .
	Arkivar i Rigsarkivet <i>S. Nygård*</i> .

De med * betegnede Herrer danner Skriftudvalget.

Samfundets Revisorer er Kontorchef i Landmandsbanken *L. Bie* og Overretssagfører *St. Hetsch*.

Regnskab for Aaret 1928.

	Kr. Ø.		Kr. Ø.
Saldo overført fra Regnskabsaaret 1927	2,611.76	Honorarer for Bidrag til 1—4 Hæfte	1,398.00
Bidrag fra den danske Stat	700.00	Trykning	4,330.35
Bidrag fra Julius Skrikes Stiftelse	200.00	Papir og Tryksager	37.70
Indvundne Renter	218.43	Porto	184.82
Medlemskontingent	3,318.00	Dansk-historisk Fællesforening	10.00
Solgt ældre Hæfter	92.13	Møder	57.70
Solgt Carøe: Den danske Lægestand m. m.	9.76	Diverse Udgifter	23.96
		Saldo, overføres til næste Aar	1,107.55
	7.150.08		7,150.08

Samfundet ejer, foruden Kassebeholdningen den 31. December 1928 Kr. 1,107.55 som indestaar i Københavns Handelsbank, Kr. 1,000.00 4 % Jydske Landkreditforenings Obligationer, testamentarisk Gave fra Hds. Maj. Enkedronningen.

København, den 18. April 1929.

O. H. Clementsen.

Nærværende Regnskab har vi undertegnede Revisorer gennemgaaet og fundet rigtigt.

København, den 29. April 1929.

L. Bie.

Stefan Hetsch.

REGISTER.

Af J. O. Arhnung.

Personerne anføres som Hovedregel paa deres Slægtsnavn, o: et saadant, der ikke er opstaaet alene ved at sætte »sen« til Forgængerens Navn, en Skik, der for Landboernes Vedkommende varer til ca. 1828, jfr. Fr. af 30. Maj s. A. Føres et saadant Slægtsnavn ikke, anbringes Vedkommende paa Fadersnavnet eller bliver eventuelt at udelade, naar de ikke i Teksten er nøjere bestemte.

Desuden udelades de Personers Navne, hvorom intet af videre Betydning siges i Teksten, f. Eks. Førere for Hærafdelinger, Konger og Fyrster, i hvis Tjeneste de i Teksten nævnte Personer staar, Forfattere, hvis Værker citeres osv.

Hvad den nyere Tid angaar, — Grænsen kan vel sættes ved ca. 1700 — nævnes Hustruerne paa deres Pigenavn og paa det Navn, de faar ved Giftermaalet.

For den ældre Tids Vedkommende sættes de kun paa deres Pigenavn; er dette ikke noget egentligt Slægtsnavn, bliver det at udelade.

Er Navnene latiniserede, bibeholdes denne Form i Registret, medmindre Teksten oplyser, hvorledes de skal gengives paa Dansk.

Nævnes en Person flere Gange paa samme Side, antydes det, hvor saadant anses fornødent, i Registret ved et mindre Tal foroven, tilhøjre for Sidetallet.

Fyrster sættes paa deres Navn, ikke paa Landets, medmindre dette anses mest praktisk, da tillige derpaa.

Sammensatte Efternavne, f. Eks. Lente-Adeler, sættes paa første Dels Begyndelsesbogstav, altsaa i det nævnte Tilfælde paa L.

Partikler, som von, de, des, de la, du, zum osv. ses der bort fra; Eks.: des Vignes sættes under V.

Begynder Efternavnet med le eller la, sættes det under L. Er Partiklen, f. Eks. du, smeltet saaledes sammen med Navnet, at et nyt Ord er dannet, f. Eks. Dupuy, anbringes Navnet paa Partiklens Begyndelsesbogstav, her altsaa paa D.

Lokaliteter og Institutioner, hvorom Teksten har Bemærkninger af særlig Betydning, er optagne i Registret.

Aabech, Sl. 256.

Aagaard, Jens Christensen, Brygger 246. — Kirsten 167 169. — Kirsten 236. — Laur., Provst 153. — Louise 258 f. — Maren 164. — Nic., Hdlsm. 236.

Aagesen, Nic., Bankdir. 134 f.

Aalborg, Ingeb. 232. — Jens Thomassen, Kpl. 172. — Mads Jensen, Nagelsm. 232.

Aalmand, Anne 244.

Aarestrup, Clem. Jac.sen, Strandkontr. 107. — Dorethe 107. — Jac. Clem.sen, Skrædder 107. — Joh.e Elisab. 107. — Sofie 107. — Ursle (Ursula) 107.

Aarøe, se Ærøe.

Aasen, Anne 235. — Claus Haagen-sen 235.

Aasted, Sl. 256 258.

- Aastrup, Jens Pet., Kfr. 75.
 Abel, Hans Jac.sen, Forp. 246.
 Abildgaard, Sl. 258. — Poul, Borgm.
 189. — Sør. 197.
 Acheleje, Anna Cath. 232.
 Achton, Jens Hendr.sen, Pr. 143. —
 Karst. Hansen 163.
 Addit, Jens Rasm.sen 238.
 Adler, Adeler, Margr. Chr.e 181. —
 Maria 189. — Nils, Amtm. 189.
 — Theod., Etr. 217 228.
 Adolph, Jac. 233.
 Agerholm, Maren 267. — Oluf, Pr.
 267.
 v. Ahlefeldt, Sl. 258. — Bente (el.
 Bendix) 21. — C. 89. — Cai
 Burchardt, Ghr. 264. — Chr. t.
 Glorup 140 f. — Ferd. Ant. Chr.,
 Gr 70 f. — Fr. t. Nordskov, Ob.
 245. — Fr., Gr., Stath. 140 166.
 — Hans, Ghr. 140.
 v. Ahnen, Hedv. 245. — Iver, St.
 sbef.m. 244. — Ovidia Christina
 244.
 Ahrends, Arends, Arens, Fr. Gust.,
 Barb. 190. — Jac., kgl. Skuesp.
 190. — Jac. Diederich, Overaud.
 190. — Joh. 190. — Joh. Fred.,
 Pr. 190. — Pet. Heinr., Skræd-
 derm. 190. — Reb. Margr. 190.
 — Wilh. Diderik, Fuldm. 190.
 v. Aichelberg, Doroth. Christine 85.
 — Joh. Franz, Amtm. 85.
 Alboj, John, Skibsfører 99. — Rachel
 Jane 99.
 Alhed, Frk. 40 45.
 Als, Carst., Pr. 141.
 Alstrup, Else Hansdt. 234.
 Ambders, Fam. 83. — Cathr. Gude
 83. — Ida Margr. 83.
 de Amerongen, G. Adrian de Rheede
 Bar. 69.
 Anchersen, Ankersen, Anker, Bisk.
 141—44 145² 163 147 ff. — Hans
 Chr., Stud. 44. — Matth., Bisk.
 214 f 216².
 And.sen, Bendt, Brygger 237. — Hans,
 Glarm 244. — Hans Chr., Digter
 197. — Knud, Møller 245. — Ole,
 Sadelm. 233. — Oluf, Byfgd. 240.
 — Poul, Skipp. 243. — Rasm.,
 St.skriver 102.
 Angel, Lor. Lor.sen, Stadsvejer 236
 252.
 Ankjær, Fam. 258.
 Anna Sophie, Dr. 87 114?
 Aquilonius, Bert. Knudsen 21 f.
 Arctander, Maren 198.
 Arendrop, Margr. Asmudt. 233.
 Arenfeldt, Axel t. Basnæs 33.
 Arensberg, Ped., Pr. 239.
 Arenstorff, F. 20 23 24³ 25.
 Arne, Ahrne 231.
 Arnedt, Christine 248.
 Arnfastæ, Tønne 14.
 Arnoldt, Joh., Gen.maj. 237.
 Arvesen, Gudmand, Ruhugger 238.
 Ascanius, Saxo Hendr.sen, Pr. 143.
 Aschlund, Arendt Ejnersen, Ldinsp.
 98. — Helene Cath. 98. — Joh.e
 Vilhelmine 98. — Rich., Lods-
 insp. 98.
 Aslaksen, Ole, Lensm. 246.
 Asman, Hans Thomsen, Hdlsm. 250.
 Aspach, Anne Kirstine 233. — Mar-
 tinus 233. — Sixtus, Provst 169
 236.
 v. Aspern, Joh., Kir. 250.
 Astbahr, Christoph Ludv., Forv. 92.
 — Elisab. Corn. 92. — Joh. Rud.,
 Adv. 92 f 95. — Sophie Amal. 91—
 95 97.
 Augsburg, Elisab. Jensdt. 109.
 Aug., Hert. af Nordbg 85.
 Aug. Fr., Hert. af Sl. og Holst. 170.
 Axelsøn, Laur., Pr. 199.
 Bach, Niels Jepsen, Skoleh. 240.
 Bache, Sl. 256.
 Bacher, Christentze 172.
 Baden, v. Baden, Gust. Ludv., Lds-
 dommer 198. — Mads Laur.sen 238.
 Bagge, Anna Christina 113. — Inger
 113. — Mette Absalonsdt. 213. —
 Oluf Jørg.sen, Kpl. 150. — Oluf
 Sør.sen, Pr. 113. — Sør. Nic.
 Olufsen, Provst 113.
 Bagger, Fr. t. Julskov, Etr. 118. —
 Oluf, Kpl. 167.
 Baggesen, Jens, Digter 126.
 Bahnsen, Sl. 190. — Anna Elisab. 191.
 — Anna Sophia 191. — Doroth.
 Elisab. 191. — Elisab. 191². —
 Hinr., Farver 190. — Joach. Chr.,
 Farver 191. — Joh., Farver 190
 191². — Maria Magd. 191. —
 Martin, Farver 191. — Mette
 Hedevig 191. — Urb., Farver
 190 f.

- Balle, Berte Marine 243. — Bodel 243.
— Christen Wendelboe 243. —
Mort. Rolfsen 243. — Ped., isl.
Kbm. 44. — Ped. Sør.sen, Præs.
243.
- Balling, P. S., Prokurator 58.
- Bang, Else Cath. 171, 219. — Hans,
Provst 159 168 171. — Hans, Pr.
145. — Jens, Pr. 143. — Jørg.
Jørg.sen, Pr. 148. — Sofie Laur.dt.
107.
- Bangert, Conr. Casp., Etr. 75 77.
- Banner, Karine 6. — Mette 5. —
Niels 198.
- Bannermands, Marie Joh.sdt. 240.
- Barchman, S. L.? 246.
- Bardenfleth, Aug.a Vilh.ine 126 139.
— Fr. Løvenørn, Gen.ltn. 74. —
Joh. Fr., Kontreadm. 73 f, 76 126
139.
- Barfod, Christen, Pr. 171. — Clavs
Laur.sen, Provst 166. — Niels
Laur.sen, Schoutbyn. 233.
- v. Barner, Ob. 59.
- v. Barnewitz, Carl Fr., Jagtjkr. 240.
- Barscher, Joh. Clem.sen, Pr. 158.
- Barth, Clara Cath. 188. — Jsab. 234.
— Joh.s, Fgd. 234.
- Bartholin, Anne Margr. 170 f. —
Chrf. t. Kaas, Justr. 233. — Else
237. — Joh., Fr., Prof. 154 237.
— Karen 168². — Rasm., Prof.
173 f. — Søster 219. — Thom.
237.
- Basis?, Mette 251.
- Basse, Cec. Hansdt. 114. — Rasm.,
Ob. 150.
- Bastian, Hans 244.
- Bastians, Cath. 234.
- Bastiansen, Bendix, Hdism. 244.
- Baudelin, Christen Jac.sen, Pr. 247.
— Zach. Jac.sen, Pr. 148.
- Baudissin, Carl Ludv., Gr., Gen.ltn.
73. — Otto Friedr. Magn., Gr. 77.
- Bay, And. Sør.sen 233.
- Becher, se Becker.
- Beck, Bech, Agnete 246. — And.
Laur.sen, Raadm. 40. — Axeline 84.
— Charlotte Dor. 84. — Christina
159. — Hans Joh.sen 246. — Lave
22. — Niels, Gæstg. 84.
- Becker, Becher, Cath. 148. — Gottfr.
250. — Helene Margr. 250. —
J., Maj 251. — Jac. Gottfr. 148. —
Joh. Gottfr. 250. — Joh. Gottfr.,
Hof- og Rejseapot. 250. — P. W.,
Hist. 261.
- Been, Oluf Hansen 244. — Sidsel 244.
- Behr, Andr. Nic. 231. — Anne 231.
— Nille Marie 231. — Thom.
Nic. 231.
- Bein, Caroline 89. — Chr. Carl 89. —
Fr. Carl 89. — Maria Cath. 89²
90 95².
- Belliger, Ped., Kpl., 244.
- Bellinge, Ped., Kpl., 156.
- Below, Ide Maria 249. — Sophie
1 3 19 30.
- Bendixen, Jens 243.
- Bendtsen, Povl, Skipp. 234.
- Benicken, Christina Helena 83. —
Eleon. Christina Fr.ca 83. — Ida
Margr. 83. — Joh. Hinr. Osw.,
Overretsr. 83².
- Bentzon, Benzon, Arild, Pr. 163. —
Hans 145. — Karen 163. — Niels,
Etr. 232. — Niels t. Haunø,
Kanc.r. 198.
- Berendrop, Jørg., Urtekr. 233.
- Bergen, Joch., Degn 145. — Lor.
Arntsen, Sekr. 243.
- Berger, Lor. Paulsen, kgl. Glarm. 251.
- Bergeshagen, Anne 251.
- Bergman, Torb. 82.
- Bering, Anthonius Marcussen, Kpl.
141 149. — Christen, Pr. 241. —
Else 247. — Maren 241. — Ped.
247. — Ped. Jensen, Pr. 172.
- Bernhof, And. 252. — Anna Cath.
252.
- Bernstorff, Joh. Hartv. Ernst, Ges.
64³ 65 66⁴.
- Berntz, Else 235.
- Berth, Hans Vilh., Hjulm. 47. —
Wilh., Hjulm. 47.
- Berthelsen, Rasm., Pr. 170.
- Betz, Charl. Fr.ke 91 f. 95² 96 f. —
Joh. Mich. Chr. 92. — Hofpr. 92.
- Beverloc, Else 241. — Ped. Ped.sen
241.
- Beyer, Anna Sophie, se v. d. Trauten-
burg. — Karine Richertsdt. 218.
- Bicker, Bicher, Alida t. Engelenburg
254. — Cath. t. Engelenburg 254.
— Cornelia 155. — Jac., Kpt.—
Maj. 254.
- Bie, Sør., Pr. 155.
- Biehl, Charlotte Doroth. 261.

- Bielke, Bjelke, Beate 244. — Birg. 6.
— Chr. 244. — Edele 244. — Henr.
244. — Ide Dor. 244. — Jørg.
244. — Jørg., Vice-Stath. 150. —
Maren Soph. 244. — Otto 244. —
Ture Tuesson 6.
- Biergbye (Montoppidan), Ove Chri-
stensen, Pr. 149. — Ped. Clausen,
Pr. 149.
- Bierregaard, Envold Nielsen t. Kjølb-
bygd. 234 236.
- Bilde, Bille, Maren 27. — Steen And-
sen, Brig. 170.
- Bilefeld, Sebald, Hører 148.
- Bing, Math. 46.
- Birck, Niels, Kbm. 160.
- Bircherod, Abig. Maria 220. — Anna 215
218 220 ff. 224 f. 227 229 f. — Birg.
220² 221. — Chr. Broder, Provst
168 170 f 219 229. — Elias 220. —
Else Cath. 219. — Fr. Chr., Pr.
150 156. — Jac. 219 221. — Jac.
220. — Jac., Ldsdommer 214—30.
— Jac. Jensen, Prof. 214 f 217²
218² 221² 223 229². — Jens,
Bisk. 140—74 198 214 219² 221 f
229 f 235. — Jens Ped.sen, Pr.
159. — Joh., Prof. 144 146 149
152 232. — Kirsten Jensdt. 156.
— Lisb. Jensdt. 165. — Mog.,
Stud. 220. — Søster 219. — Thom.
219. — Thom. Broderus, Rektor
162 214—30.
- Biørn, Bjørn, Bjørn And.sen 30. —
Jac. t. Stenalt 26 28 30 32 33²
34 f. — Oluf, Pr. 154 f.
- Biørner, Constantinus And.sen, Stud.
235.
- Biørnsen, Bjørnson, Sl. 82. — Gulov,
Laugrettem. 249.
- Bless, Gertr. Nic. 121. — Ida Am.
121. — Jac. Høyer, Skom.m 121.
— Joh. Jørg., Hattem. 121. —
Karen 121.
- Blichfeld, Anna Cath. 250. — Chri-
sten, Provst 152 163. — Clemend
Mich. 250. — Greg. 250. — Maren
250.
- Blix, Hans, Justitiarius 239 244. —
Mentz Ped.sen, Kpl. 249.
- Bloch, Block, Anne Marie 190. —
Dan. 57. — Fr., Pr. 150.
- Blom, Fam. 260. — Emanuel, St.
amtm. 131 139.
- Blum, Geske 251.
- Blymester, Jørg., Borgm. 164.
- Bobé, Louis Theod. Alfr., Dr., Or-
denshist. 76.
- Bockenhoffer, Joh. Phil., Bogt. 166 f.
- Boersmid, Chrf. Gottlieb Hæver 42.
- Bohl, Frands And.sen, Havnefgd. 246.
- Bohn, Joh. Mort., Fodgarde 46.
- Boj, Cath. Henr.sdt. 233.
- Boldich, Ernst Chr., Slotspr. 235.
- Bolt, Cathrine 56. — Marqvart 56. —
Ped., Reg.skrvarterm. 56.
- Boltrup, And. And.sen, Amt.skr 241.
— Anne 241.
- Bom, Anne Kirstine 120. — Cath.
Marie 120. — Gertr. Nic. 121. —
Hans Christensen, Skom.m. 110.
— Hans Erichsen, Skom.m 120².
— Maren 110. — Maren Hansdt.
110 117. — Mette Cath. 120².
- Bondo, Sl. 258.
- Bondum, Hans Thomassen, Pr. 148.
- Bonnen, Joh. 232.
- Bonnevie, Fam., 256.
- Borch, Alex. Jensen, Pr. 164. — Anna
Christensdt. 104 109. — Ane
Margr. 104. — Christen Sør.sen,
Pr. 104 145. — Jac., se Borchard-
sen.
- Borchardsen (ell. Borch), Jac., Pr. 147.
- Borchmann, Oluf Jac.sen, Domprovst
153.
- Bording, Anna Kirstine 264. — Laur.
Jensen, Mag. 198.
- Borkhost, Jac., Provst 153. — Mor.
Jac.sen 153.
- Bornemann, Henr., Bisk. 147 150 153
157 164 166 167² 170³. — Joh.
Ad., Provst 160 f 168². — Olaus
Henrici, Sub-Rektor 160.
- Borthig, Lucie Thomine 97.
- Borthuus, O., Gen.-Aud. 115.
- Borud, Joen 235.
- Boserup, Sl. 258.
- Botsach, Barthold, Pr. 238.
- Bournonville, Antoine, Balletm. 79.
— Louise Antoin. Aug.a 79.
- Boy, And. Sør.sen, Hdlsm. 241.
- Braad, Kirsten Ped.sdt. 235.
- Brackart, Karen 121.
- Braem, Anna Dor. 247. — Gødert,
Just.r. 142. — Giøder, Kanc.sekr.
245? 247. — Joh., Bisk. 159 163
168 f 172 f.

- Braës, Diderik Chr., Just.r. 146 161.
 Brahe, Berete 7. — Helvig 7. — Sophie 6 11.
 Branderud, Hans 239.
 Brandman (el. Brandemann), Henr., Murerm. 51 57 f.
 Brandt, Chr., Kbm. 239 245?. — Else Fr.ke Marie 106. — Hans, Pr. 106. — Margr. 239.
 Brasch, Christen Ottesen, Pr. 109. — Elisab. 109. — Joh.a Maria 109. — Søren (Sev.) Mich. Christensen, Pr. 109.
 Bratt, Sl. 82.
 Brenøe, Anna Hel. Doroth., kgl. Skuesp.inde 97. — Olave Fr.ke Car. 97. — Pet. Chr., Sejl- og Kompasm. 97.
 Breyer, Karen Hansdt. 164.
 Bring, Børre Mog.sen 231.
 Bringstrup, Arine 99.
 Brink, Iver, Provst 244 248.
 Brochmand, Hans, Borgm. 164. — Rasm., Prof. 164.
 Brochtorf, Chr. Albr. t. Lindau, Kmh. 239.
 Brock, Gust., Vaabenmaler 78.
 Brockenhuus, Elisab. 238. — Oluf 21.
 Brorson, Jac., Kons.forv. 111. — Marie Jac.sdt. 111. — Mette Kir-stine 111.
 Broust, Mads, Degn 172.
 Brun, Bruun, And., Pr. 153. — Anna Margr. 163. — Anne Ped.sdt. 232. — Bertel, Just.r. 122. — Cath. Lisab. 249. — Chr. 248. — Ebbe Jensen, Pr. 198. — Hans Joch., Kbm. 158. — Ivar 56. — Kirsten 240. — Magd. Barb. 122. — Maren 122. — Maren 248. — Maria Sophie, Jfr. 40. — Niels Olsen, Skovr. 240. — Pet. Dan., Høj.r. ass. 122 135. — Rasm. Ped.sen, Pr. 240. — Reinholdine Vilh.ine Christine 122 135. — Sidsel 240. — Tomas 237. — Thom. Ped.sen, Vejer og Maaler 248. — Urb. Ped.sen, Pr. 143. — Forv. 55.
 Brunghorst, Alheid 249.
 Brunow, Sør., Borgm. 242.
 Bruns, Gertr. 155.
 Brunsmann, Gertr. 252. — Jørg. Jørg.sen 252.
 Brügger, Andr., Ltn. 212.
 Brüggmann, Anna Sophia Eggertsdt. 119.
 Brylov, Laurs Jesp.sen 109.
 Bryne, Christen 248.
 Brünnich, Fam. 260. — Joh. 260.
 Brünstorp, Brönsdorf, Charlotte 205 211 213 231. — Ped., Amtsforv. 213. — Sev. 205 211 213 231.
 Brynø, Oluf Aug., Violinist 100.
 Brys, Maren 238. — Oluf Simensen 238.
 Bryske, Lisb. 17 27.
 Bræmer, Chr., Pr. 160.
 Bræstrup, And. Sør.sen 238.
 Bræchner, Hans, Provst 238. — Magd. Barb. 122. — Mort. Jensen, Far-ver 115. — Sophie 116. — Sophie Vorndran 115 119.
 Brøndsted, Helene Cath. 98.
 Brönsdorf, se Brünstorp.
 Buch, Buck, Anne 242. — (Bock), Hieron. Hieron. sen, Pr. 209. — Jac., Pr. 242. — Jac. Anthoni, Kontr. 45. — (Buk), Jep Jac.sen, Øltapper 40² 41 ff. 45² 46 f 49 61. — Martha Marie 40 41² 42 f 44² 45. — Sus.a Jac.sdt. 242.
 Buchhave, Chr.e Fr.ke 114. — Rud., Dr. med. 114.
 v. Buchwalt, Anna 231 249. — Anna Cath. 231 249. — Bartr. 243. — Charl. 231 249. — Chr. 231 249. — Fr. 231 249. — Mette 231 249. — Wulf 231 249.
 Budde, Ove 249.
 Buge, Laur. Nielsen, Flm. 243.
 Bull, Sl. 83. — Georg, Kmh. 77. — Jens And.sen, Provst 83. — Maur. And.sen 83.
 Bunde, Jørg. Ped.sen 241.
 Burennæ, Anna Margr. 173.
 Burlag, Dines Clausen, Stoem. 247. — Joh.e 247.
 Busk, Karen 99.
 Bügel, Casp. Pet. 258.
 Bülch, Bülche, Bülleke, Anna 232. — Dithmar, Provst 173. — Jens Rud.sen, Pr. 172. — Titus, Borgm. 141.
 v. Bülow, Frantz Chrf., Gen. 73² 74. — Joh., Geh.kfr. 70 f 198? 261. — Joh. Fr., Ritm. 165 f. — Poul Ditlof, Ritm. 236.
 Büssing, Rasm., Økon. v. Kommunit. 40 142.

- Bär (el. Beer), Jermis (Jeremias?) Joh., Maj 62.
- Bødker, Jens, Degn 155.
- Bøg, Chrff., Pr. 244.
- Børgesen, And., kgl. Vinkyper 243.
— Nic., Brygger 45.
- Calovius, Abrah. Lucae, Pr. 145.
- Cappel, Anne Hansdt. 242.
- Carl XII 82. — Ldgr. af Hessen 184 f.
— Ernst, Prins af Glücksbg. 96.
- Carlsen (Lange), Sl. 256. — Niels, Kbm. 117.
- v. Carlstein, Fru 85 86³. — Jvfr. Dorothea Christine.
- Carstens, Claus, Pr. 150. — Jørg., Provst 240.
- Carstensen, Bagge Chrff.sen, Pr. 145.
— Hans, Byskr. 105. — Tønnes, Handskem. 116 f.
- Casp.sen, Hans Chr. Sophus Gether, Overlærer 78.
- Cassel, Matth., Pr. 158.
- Castberg, Cec. 190.
- Castenskiold, Ludv., Kmh. 74.
- Cetti, Giov. Battista, kgl. Skuesp. 99.
— Jac.ine 99. — Joh.e Christine Birg. 99.
- Charisius, Ambrosius, Amtm. 236. — Anna 236. — Anna Barbara Soph. 236. — Chr. 236. — Maria Dor. 236. — Sophia Elisab. 236.
- Charlotte Amalie, Dronn. 140 185 250. — Amalie Vilhelmine, Dt. af Hert. Fr. Carl af Pløn 88 91 96 f.
- Cheitum, Margr. 149.
- Chemnitz, Joh. Hieron., Pr. 53 62.
- Christensen, Dav., Provst 158. — Jens, Økon. v. Kommunit. 142 149². — Joen, Brygger 239. — Lars, Borgm. 231 241. — Mads, Forp. 113. — Niels, Fgd. 102. — Niels, Pramm. 250. — Ped., Provst 147. — Sør., Brygger 235. — Thom., Raadstueskr. 236. — Thom., Skipp. 239. — Tycho, Farver 191.
- Chr. IV. 223. — V. 69² 140 157 185. — VII. 114. — VIII. 137 f. — Arvepr., S. af Chr. V. 144 f. — Aug., sv. Tronfølger 96². — Carl, Søn af Hert. Fr. Carl af Pløn 88. — Carl, Hert. (d. nordbg.-plønske Linie), preuss. Gen.maj. 85 f.
- Christian, Hans Henr. 51.
- Christiane Ulrika, Pr.esse af Aug.bg. 96.
- Christiansen, Niels, Skipp. 117.
- Christina, Hert.inde af Sachsen, g. m. Hert. Aug. Fr. af Sl. og Holst. 170.
- Claude, Hans Chrff., Obltn. 234.
- Clausen, Casimir, Pr. 83. — Gregorius, Renteskr. 239.
- Clevetz, Joh. Aug., Arch. 182.
- Colbjørnsen, Chr., Høj.r.just. 126. — Jac. Edv., Retskyndig 126.
- Colding, Kolding, Chr. Bertelsen 233. — Erik Iversen, Pr. 108. — Fr., Mag. 167. — Jac.ina Ernestina 108.
- Collin, Jonas, Fin.dep. 134.
- Colstrup, Jonas Jensen, Vicepr. 246. — Maria 246.
- de Coninck, Fam. 260.
- Cormeillon, Gen.maj. 143.
- Cormontanus, Matth. Sør.sen, Kpl. 155.
- Cornelisen, Cornelis, Overstyrm. 234.
- Cortsen, Margr. 250. — Sør Sør.sen 250.
- Cramer, J. A. A., Dr., Gen.sup.int. 55.
- Cruse, se Kruse.
- v. Curti, Carl Wilh., Amtm. 85.
- Cøler, se Køler.
- Dacke, Nils 82.
- Daldorph, Niels Christensen 246.
- Daler, Christen 235 f.
- Dalhuus, Bente 142. — Eskild, Lect. Theol. 142.
- Damstrøm, Ole 44.
- Danchel, Dankel, Chrff., Pr. 234 f. 237 241 244 f 248. — Folkmar, Kpl. 150. — Povl Povlsen, Pr. 239.
- Danchwart, Hede. Magd. 245.
- Daniels, Elisab. Corn. 92.
- Dankersen, Rolf, Kbm. 236.
- Danneskiold-Laurwigen, Fr. Chr., Gr. 153 156.
- Danneskiold-Samsøe, Sl. 258. — Chr., Gr. 32. — Chr. Fr. t. Gr.skabet Samsøe 72 f. — Otto Sophus, Gr., Gen.postdir. 72² 74.
- Darre, J. H., Ltn. 58.
- Daugaard, J. B. 262.
- Dauv, Johs., Pr. 241.
- Deichmann, Fam. 259.
- Dentzer, Cath. 187. — Pr. 187
- Descampeaux, Dorothea Henr. Aug.ine 99.
- Dichmann, Willum 243.

- Didr.sen, Joh., Sekr. 168 f.
 Dilleben, Doroth. 167. — Hans Andr.,
 Kpt. 167.
 Disington, Jac. 247.
 v. Ditten, Bernt Fr. t. Skovsbo 233.
 — Hilleborg 233. — Margr. 233.
 — Rubeck 233.
 Dobbelsten, Daabelstein, Ingeb.
 Margr. 240. — Thom. Jensøn,
 Kbm. 144.
 Dolmer, Anne And.sdt. 241.
 Domp, Kirsten 231. — Ped. Ped.sen
 231.
 Donner, Conr. Hinr., Kfr. 131 139.
 Dorn, Joch., Ltn. 212.
 Doroth. Christine (Fru v. Carlstein),
 Hertuginde 85 86³ 87 f. — Elis.,
 Dt. af Chr. 4 og Kirst. Munk 29.
 Dorph, Karen 247. — Niels 247.
 Dorscheus, Joh., Provst 161 169 171
 234².
 Dosker, Magd. Jansdt. 247.
 Drachardt, Math. Biørnsen, Pr. 246.
 Dreyer, Drejer, Dreier, Anna Elisabeth.
 114. — Ant. Hansen, Raadm. 248.
 — Berte 114. — Chr.e Fr.ke 114.
 — Didr., Forst. 149. — Hans
 Aug.sen 248. — Hans Jensen, Pr.
 114. — Jens Hansen t. Raschen-
 berg, Kanc.r. 114.
 v. Drieberg, Anne Cath. 231 249. —
 Kpt. 231 249.
 Drøge, Joh., Raadm. 162.
 Dubbegieser, Dubbengiesser, Aernout
 253. — Sus.e 253.
 Duborg, Mette 191.
 Due, Hans, Kpt. 235. — Manderup
 Berntsen t. Krastrup, Maj. 233.
 Dumetrius, Rasm., Pr. 150.
 Duntzfelt, Fam. 260.
 Dverrig, Christen And.sen, Borg.m
 149.
 Dyre, Mog., Kpl. 158 235. — Sara
 Meadonna 235.
 Dürnbacher, Anna Sus.a 188.
 Dysseldorf, Albert, Kanc.r. 205 210
 213. — Elisabeth. 205 210 213.
 Dönnick, Magd. 160.
 Ebeling, Ped. Schvendi, Læge 159.
 Edelberg, Jac. A. 245.
 Edinger, Else Margr. 205 210. —
 Joh., Vinhdlr. 209 f. — Nic., Pr.
 251. — Wilh., Vinhdlr. 205 210
 213.
 Egebeck, Sl. 258. — Eggertine 257 f.
 — Nielsine Am. 257.
 Eggers, v. Eggers, E. A. F. 89. —
 Povl, Etr. 169? 237.
 v. Ehrencron, F. A. Hansen, Etr. 86.
 v. Ehrenschildt, Conr., Ghr. 169 f 172.
 Eigtved, Nic., Ob. 114. — Sophia
 Chr.a 114. — Sophia Magd. 106
 113 f 118.
 Eisen, Sl. 82.
 Eisenberg, Anne Fr.sdt. 158.
 Eisenbletter, Sl. 82. — Joh. Jac.,
 Modellør 82.
 Eitel, Inger 236. — Joh. Michael,
 Apot. 236.
 Elbrecht, C. C., Kpt. 235.
 Elers' Kollegium 196 198. — Jørg.,
 Etr. 198.
 Elisab., russ. Kejs.inde 182. — Charl.
 af Anhalt-Hatzgerode 85 f.
 Elling, Jens Christensen, Pr. 150 164.
 Eltang, Anne And.dt. 162.
 Elve, Sør. Ped.sen 249.
 Emil Aug., Pr. af Aug.bg. 96.
 Engberg, Fam. 256. — Jesp. Jepsen,
 Provst 256.
 Engelholm, Mads Laur.sen, Borgm.
 162.
 Engelstoft, Chr., Pr. 147. — Laur.,
 Prof. 76 262.
 Erich, Chr. Jac.sen, Pr. 144.
 Erichsen, Fam. 260.
 Erlund, Chr. Chr.f., Etr. 264.
 Ernst, Hans 235. — Joh. Bertr.,
 Just.r. 251.
 Erslew, Jac. Nielsen, Pr. 146.
 Erythrophilus, Georgius David 238.
 — Joh. Jost, Boghdl. 238. — Joh.s
 Martinus 238. — Margr. 238. —
 Philippina Christina 238.
 v. Essen, Sl. 81.
 Estrup, Esdrup, H. F. J., Hist. 262.
 — Maren Povlsdt. 160.
 Evensen, Eilert 233.
 Faber, Hans Sør.sen, Pr. 148 f.
 Fabricius, Sl. 256.
 Fabroe, Joh. Henr., Snedker 99. —
 Joh.e Christine Birg. 99. — Karen
 99.
 Falckenberg, Hans, Kbm. 45. —
 Sidsel 45.
 Falkenskiold, Sl. 258.
 Fasti, Laur. Skram 27.
 Fehrsen, Margr. 254.

- Feldmann, Feltman, Jac. 233. — M. 89.
- Ferslew, Sl. 256. — Hans, Hører 148 173². — Hans, Pr. 245.
- Fich, Johs., Provst 263.
- Fielderup, Ped. And.sen, isl. Kbm. 239 250.
- Fiil, Maria Laur.dt. 115.
- Fincke, Henr. t. Lejregd., Kpt. 237. — Karen 237.
- Finis, Gert Corn.sen 247.
- Finkenhof, Jørg., Pr. 151.
- Fischer, v. Fischer, Anna 264. — Christen, 242. — Christen, Pr. 242. — Christen Jensen, Pr. 242. — Dan. t. Silkeborg 264. — Ellen Jensdt. 242. — Fr.a Christina Cat. 264. — Henr., Ritm. 264. — Jens Christensen, Pr. 242. — Mariche 242. — Sophia Jensdt. 242.
- Fisker, Cath. 158. — Corf., Postinsp. 265.
- Fjølsted, Thork. Jonsson, St.amtm. 265.
- Flachberg, Hans Ped.sen 248.
- Fladberg, Maren 83. — Maria Elisab. 83. — Niels Larsen, Fuldm. 83. — Poul Larsen, Br.vinsbr. 83.
- Fleckerøe, Ansteen Olufsen, Kpl. 157
- Fleischer, Esaias, Pr. 159 ff.
- Flemming, Fam. 22 31.
- Flensborg, Fam. 258. — Sophie 258.
- Flindt, Pr. 92.
- Flohr, Lor. And.sen, Kvarterm. 234.
- Florens, Cath. 237. — Joh., Hdlsm. 237.
- Fog, Fogh, Sl. 258. — Bruun Juel, Bisk. 75. — Cath. 231.
- Fogt, Maren 110. — Michel Chrf.sen, Bødker 110.
- Fohrmand, Anna 250. — Sør. Lave- sen 250.
- Fold, Fam. 260.
- Foss, Chr., Forp. 242. — Else Scav. 155. — Engel 242. — Ingeb. Madsdt. 150 162. — Math., Bisk. 141. — Niels 31 f. — Ped., Rektor 155 168 f. — Øllegaard Paulsdt. 164.
- Fosse, Hans 241.
- Franck, Anna 237. — Anna Lisb. 237. — Hans Albrecht 237.
- Frausing, Poul, Postm. 180 184.
- Fr. III. 69². — IV. 86² 87². — V. 66 176 f. — VI. 70 134 136². — (VII.), Prins 139. — Arvepr. 180². — I., pr. Kp. 86. — I., sv. Kg. 187. — Ldgr. af Hessen 185. — af Nassau, Gr. 69. — Albr. af Anhalt-Bernburg 88. — Carl, Hert. af Pløn 85—100. — Carl Emil, S. af Hert. Fr. Chr. d. Æ. af Aug.bg., dsk. Gen. 96. — Chr. d. Æ., Hert. af Augustenbg. 88 91.
- Fr.ke Sophie Charl., Dt. af Hert. Fr. Carl af Pløn 87 96.
- Fr.sen, Henr., Værtsh.hold. 112.
- Friede, Ped. Bertelsen, Pr. 145.
- Friedenrich, Chrf. 148. — Chrf. Didr., Pr. 158. — Dan., Apot. 148 171.
- Friedrichsen, Chr., Kmh. 185.
- Friis, Fam. 29 f 32. — Anne Cath. 173. — Christen, Provst 140. — Chrf. Lucassen, Kpl. 152. — Ged- ske 250. — Hein Ditl.sen 247. — Jesp. Knudsen, Pr. 231. — Jytte Lorentzdt. 104 109. — Jørg. t. Krastrup 29. — Laur. Laur.sen 250. — Marie Sophie 99. — Niels Pr. 145. — Ped. Arrildsen, Provst 163. — Sophia Am. 157.
- Frijs, Krag-Juel-Vind, Fr. t. Halsted Kl. 20.
- Frisach, Friishach, Ad., Stud. 84. — Bartholom., Bacc. 84.
- Frisenberg, Christen Eriksen, Pr. 231.
- Frisler (Tritschler?), Maj. 143.
- From, Mette Kirstine 111.
- Frørup, Andr., Kpt. 234. — Hans, Understyr. 234.
- Frost, Lor., Urtekr. 235 243 245.
- Fuglsang, Jørg. Didr.sen, Byfgd. 246.
- Fuhrmann, Anne Marie 190. — Niels, Amtm. 190. — Niels Rasm.sen, Sor.skr. 190. — Tyge, Pr. 190.
- Funch, Funk, Anna Dor. 247. — Else 234. — Herm. Fr., Vaaben- maler 78. — Lene 166. — Mand- rup Nielsen 234. — Otto Nielsen, St.skr. 247.
- Færlov, Hans Jensen 250. — Maren 250.
- Fæster, Didr., Kpl. 142.
- Førslev, And. Matthiasen, Pr. 169³ 171.
- v. Gabel, Fr., Vicest.holder 244. — Ovidia Christina 244.
- Gade, Jac.ine 99.

- v. Gaffron, Adam, Maj. 249.
 Galle-Ætten 82.
 Galt, Henr., Pr. 174.
 Gam, Otto Fr., Gen.maj. 168.
 Gamst, Bertel, Tolder 241.
 Garman, Joh., Kanc.r. 234.
 Garrigues, Fam. 260.
 Gartner, Joh. 243.
 Gathenhielm, Lars 82.
 Gedde, Anna 233. — Ove t. Dalsgd., Kpt. 233.
 Georg Ludv., Gr. af Erbach-Schönberg 87.
 Gerber, Ernst Ditlev, Husfgd. 246.
 Gerner, Henr., Bisk. 141 145 148 151 154 f. 160 164 f. 167 170 172.
 Gersdorff, Ant. Joachim 242. — Chr., Amtm. 231 242? — Edel Margr. 242. — Edele Margr. 242. — Fr. t. Bramstrup, Gen.maj. t. F. 232². — Niels Bar., Geh.kfr. 71.
 Gessmand, Mort. Christensen, Pr. 164.
 Giedeløche, Jens 42².
 Gierløv, Gierløw, Dorth. 98. — Else Maria 47 56. — Joh., Kbm. 47.
 Giese, C. J. 245.
 Giessing, Chr., Pr. 152.
 Giested, Jens Ped.sen, Tobakssp. 247.
 Gievert, Michel 246.
 Giørdsen, Joh.e 250. — Ped. 250.
 Giørdvad, Laur. And.sen 243.
 Giøe, se Gøye.
 Giørding, Ped. Christensen, Pr. 141.
 Gjødese, Maren 242. — Mort. And.sen, Pr. 238 242.
 Gjøe, se Gøye.
 Gjøe, Ferd., Ldsk.smaler 82.
 Glahn, Sl. 263. — Adam Wilhadt, Pr. 263. — Chr., Mask.fabr. 263. — Fr., Forretn.fører 263. — Hans, tysk Gen.ltn. 263. — Henr. Chrf., kgl. Kok 263. — Henr. Chrf., Prof. 263. — Joh.e 263. — Nanna, Fru 263. — Poul Egede, Pr. 263.
 Glambek, Fasti Stavervskov t. Øllufgd. 8 f.
 Glin (Glim?), Oluf Jensen 237. — Glud, Sør., Pr. 236 238. — Sør. Ped.sen, Rektor 170 174.
 Glug, Fam. 22.
 Glysen, Joh., Borgm. 157.
 Gløersen, Oluf 242.
 Godsen, Hans Sør.sen, Pr. 154. — Jens., Pr. 169.
 Goische, Ped. Henr.sen, Pr. 158.
 Gonzager, Joh.a 156. — Laur., Provst 156.
 Goth, Jørg., Forv. 116. — Maren 116.
 Gottlænder, Niels Nielsen, Pr. 152.
 Graa, David Olufsen, Maaler og Vejer 251. — Pet. 233.
 Graabo, Fam. 22.
 de Graeff, Graff, Elisab. Jacoba 255. — Geertruid Joanna 254.
 Gram, Chrf. Madsen, Pr. 250. — Hans, Hist. 199 214 f 223² 224. — Inger Madsdt. 250. — Joh.e 250. — Margr. 250.
 Gravesen, Maren 232. — Thom. 232.
 Grevenkop, Ped. 244.
 Grimb, Chr. 238.
 Grimberg, Niels, Læge 161.
 v. d. Groeben, Chrf. 6.
 Groth, Jsab. 234.
 Grotius, Joh. Henr., Stud. theol. 248.
 Grubbe, Fam. 4 — Anne 21. — Hilleborg 233. — Ped. 6. — Ped. t. Valbygd. 21. — Tønne t. Lystrup 251. — Wilh. Hedev. 251.
 Grundtvig, N. F. S. 198.
 Grüner, Pet., Myntm. 264.
 Grøn, Ingeb. Seyersdt. 232.
 Grønbech, And. Ped.sen 246. — Hans Pr. 243. — Jens, Prok. 251. — Maren 246.
 Grønberg, Lars Nielsen, Skibspr. 234. — Margr. Christina 234.
 Grøngaard, Iver, Provst 149.
 Grønlund, Mette Kirstine 118. — Ped. Jensen, Feldber. 118.
 Grøn(ner), Marc. Hugo, Assess. 205 211. — Sophia 205.
 Grønnevald, Paul Zachariasen, Assess. 164.
 Gude, Jac., Just.r. 198.
 Guldberg, se Høegh-Guldberg.
 Gust. IV. Ad. 82.
 Gyldenkrone, Chr. 198. — Edel Margr. Bar-esse 115. — Gabr. 143.
 Gyldenløve, Charlotta Am. 157. — Chr., S. af Chr. V. 157 171. — Ulr. Fr., Stath. 153 156 f.
 Gyldensparre, Alb., Etr. 152 154. — Karen 237.
 Gyldenstjerne, Gabr. 28. — Hannib. 1 f. — Henr., Kanc.r. 157. — Jytte 2. — Jytte 232. — Jytte Henr.sdt. 6. — Sophie 32.

- Gyntelberg, Claus, Ekvip.m. 248.
 Gytrie, Anne Henr.sdt. 236.
 Gøye, Gjøe, Giøe, Fam. 28. — Albr.
 28. — Birg. 194 199. — Marc.,
 Ghr. 142 170 173.
 Haar, Ped., Pr. 156 160.
 Hach, Jens Jok.sen, Skom. 243. —
 Malene 243.
 Hachsen, Sør., Flm. 246.
 v. Hadeln, Hadelen, Fam. 82. —
 Elisab. 238. — Knud 238. —
 Knud, Ltn. 239. — Reinert, Kpt.
 238.
 Haelwegh, Alb., Kunstn. 253.
 Hagedorn, Frands Hansen, Pr. 153.
 v. Hagen, Charlotta Am. 165. —
 Frands, Assess. 158 165.
 zum Hagen, Leopold, Dir. 265.
 Hagerup, Sl. 256.
 Hald, And. Ped.sen, Pr. 240. — Jens
 42.
 Halle, Ernst Henning (el. Hendr.),
 Kpt. 48.
 Halling, Birg. 245. — Jok., Degn 245.
 — Maren 244. — Niels Nielsen 244.
 Hals, Dor. 236. — Jens Sør.sen 236.
 v. Ham, Jürg. 231.
 Haman, Anna Elisab. 114.
 Hamborg, Math. Ped.sen 242.
 Hammer, Gunder, Antm. 82. — Hans
 Terkelsen, Pr. 238. — Pors, Pr.
 147².
 Hammerstein, Georg. Chrf., R. af D. 69.
 Hammond, William 252.
 Hans, Prins t. Sl.-Holst.-Sønderb.-
 Glücksb. 72.
 Hansen, Arild, Politifuldm. 40 45. —
 Berendt, Sysselm. 245. — Bernh.
 Anth., Musketer 49 f 52 56—60.
 — C. F., Arch. 180. — Ejuld,
 Laugrettem. 239. — Elias, Stud.
 154. — Hans, Forv. 38³ 39 48 ff
 52² 55. — Hans, Skriver 49. —
 Hans, Sold. 49. — Isaac, Portn.
 98. — Jens, Amtsforv. 163. —
 Jesp., Fgd. 82. — Knud, Pr. 246.
 — Martha Marie 38² 39 48² 49 f
 52—57 62. — Math., Hrr.skr. 239.
 — Pet. Jac., Just.r. 77. — Povl,
 Højsk.forst. 259. — Willem, Fgd.
 239.
 de Hansen, Anna Maria 198.
 Hanssen, H. P. 258.
 Harald, Kg. 203. — Prins 72.
 Harboe, Andr., Gen.maj. 232. —
 Anna 232. — Anna Kirstine 257.
 — Jens, Ghr. 232.
 Harder, Fr. Carl Chr., Just.r. 78.
 Harlev, Jens, Kpl. 235.
 Harsdorff, K. F., Arch., 175 f 179 181
 182⁴ 183².
 Hartmann, Hans, Komm.r. 263 f. —
 Key, Fiskemester 163. — Mort.,
 Kanc.r. 263. — Mour., Sø-Kom.
 264.
 Hartvig, Sl. 258. — Levin Marcus 258.
 Hartvigs, Birg. Cath. 162.
 Hasebard, Abig. 218. — Wichmand
 Olufsen, Pr. 165 f 167².
 Hass, Joh. Helmer 232.
 Hasse, Joh., Kanc.sekr. 234. — Ma-
 ren 198. — Pet. 198.
 Hasselhuhn, Sl. 82.
 Hassing, Mort. Ped.sen, Pr. 142.
 Hatting, Inger Marie Jørg.sdt. 238. —
 Jørg. Jørg.sen, Provst 242. —
 Jørg. Jørg.sen, Pr. 243.
 Hauch, Adam Wilh., Overhofmarsk.
 72 f.
 Haugaard, Abel 234. — Mog. Hansen,
 Pr. 234. — Mort., stud. theol. 234.
 v. Haven, Dorothe. Fr.sdt. 114. —
 Lambert, Gen.-Bygm. 143.
 Haxthausen, v. Haxthausen, Charl.
 Amal. 238. — Chr. Ove, Gr.,
 Overhofmarsk. 73 f 76. — Fr.
 Jul., Gen.-maj. 74 76. — Fr. Vilh.
 Aug., Kmh. 73. — Jørg. Fr., kgl.
 Staldm. 238.
 Hee, Christen Thomsen, Kpl. 141.
 Hegelund, Mette 160. — Niels, Pr.
 160 172.
 Heise, Pet. 259.
 Hellemann, Sl. 257 f.
 Hellfried, Aug.a Vilh.ine 126 139. —
 Fr.ke Vilh.ine 126 139. — Joh.
 Carl Fr., Kfr. 126 139 265. —
 Marie Elisab. 126 139.
 Helm, Fr. Chr., Kmj. 232.
 Helms, Engel Sophie Albertine 59. —
 Fr.ke 56. — Joh., Malersv. 56 59.
 — Marie Kirstine Conradine 59.
 — Sophie Friederica 59² 60.
 Helsingborg, Mog. Gundesen, Pr. 152.
 Helt, Jørg., Prov.forv. 166.
 Helverschow, Helverskov, Hans Chri-
 stensen, Mag. 190. — Ldsdommer
 151.

- de Hemmer, Bente Maria 166. — Chr. t. Refsnæs, Assess. 142 f 145?. — Joh.e 242. — Joh.a Henr.sdt. 140 f. — Karen 145.
- Henningsen, Mads, Pr. 169.
- Henr.sen, Mort., Kbm. 173.
- Herbst, Anna Magd. 259.
- Herfort, Joh.s, Pr. 241.
- Hermann, Hofapot. 89.
- Herm.sen, Jens, Pr. 217² 218.
- Herstad, Kirsten 235. — Niels Ped.sen 235.
- Hertzholm, Iver Nielsen, kgl. Historiogr. 70.
- Hessen, Ld.gr. sl. 185.
- Hessenberg, Anne 232. — Joh., Kræmmer 232. — Wilh., Kir. 234.
- Heyde, Clemend 237.
- Hiardemaal, Melchior, Pr. 148.
- Hichmand, Tobias 239.
- Hierild, Henr., Konrektor 246.
- Hilker, Georg Chr., Dek.smalder 78.
- Hillebrandsen, And., Pr. 251.
- Hinds, Anne 235. — Claus Jok.sen, Pr. 235.
- Hiort, Hjort, Anne Frandsdt. 231. — Dor. Laur.sdt. 243. — Frands Laur.sen, Pr. 163. — Jesp. Sør.sen, Landsdm. 232. — Johs., Hosp.forst. 201. — Jørg., Pr. 164. — Veronica Elisab. 236.
- Hiuling, Fam. 22.
- Hjortberg, Svend Hansen 249.
- Hjorthøj, Sør. Eskildsen, Pr. 238.
- Hof, Anne Hansdt. 235. — Ole 235. — Simon, Lektor 252.
- Hoffmand, Ped., Assess. 140 f. 146.
- Hojer, se Høyer.
- Holbeck, Maren Larsdt. 117.
- Holberg, L., Digter 185 198.
- Holck, Barb. Kirstine 240. — Eiler, Bar. 154. — Mog., Kpt. 240.
- Holdensen, Kield, Bøsssem. 251.
- Holm, Anne 244. — Cec. 211 213. — Christen And.sen, Provst 245. — Eiler Eilersen t. Eskiær 149 160 211 233. — Erik, Pr. 156. — Hans Mikkelsen 237 245. — Jac. Laur.sen, Pr. 234. — Joh.e 240. — Jørg. Jensen 240. — Karen Eilersdt. 149 160. — Karen Ped.sdt. 245. — Lambert Nielsen, Pr. 144. — Niels Laur.sen, Pr. 152 159. — Ole 241 248. — Ped., Kbm. 244. — Ped. Jac.sen, Lect. Theol. 173. — Povl And.sen, Kpl. 159.
- Holmer, Chr. Andr., Etr. 77. — Hans Ped.sen, Raadm. 248.
- Holmsgaard, Dorethe Ped.sdt. 107.
- Holmsted, Christen Jonsen 102 f. — Karen 102.
- Holst, Anne 244. — Anne Povlsdt. 243. — Anna Sophia 235. — Fr. Ped.sen 234. — Hans, Raadm. 249. — Jens Iversen, Pr. 163. — Jens Jensen 244 245? — Maren 234. — Maria Cath. 112. — Niels Laur.sen 112. — Pet., Ritm. 235.
- Holstein, v. Holstein, Berte 233. — Chr. Ditl., Gr., Kmh. 76. — Chr. Fr., Kpt. 233. — Ditlof, Obltn. 233. — Friedr. Conr., Gen.ltn. 76. — Joh. Fr. 69.
- Holsten, v. Holsten, Fr., Kpt. 249. — Wulf Siver t. Gjelskov, Maj. 240.
- Horn, Joach., Kbm. 233 238?
- Horne, Jørg. Hansen, Pr. 161. — Rasm., Pr. 150.
- Hornemann, Horneman, Hornemand, Chr., Filos. 124 138. — Hans 236. — Hans, Kbm. 157. — Johs., Pr. 159 163. — Rasm., Kbm. 160. — Wilchen 236.
- Hosefelder, Maler 82.
- Hutfeld, And., Pr. 163. — And. 244.
- Huulbech, Jørg., Kpl. 246.
- Hvalsøe, Hans Jac.sen, Pr. 240.
- Hveberger, Ltn. 58.
- Hvid, Hviid, Abrah. 172. — And., Pr. 235. — Cec. 114. — Greg. 243. — Hans Jensen 114. — Jens Hansen, Pr. 114. — Maren 114.
- Hvidberg (el. Juul), Ped. Nielsen, Provst 142.
- Hvidt, L. N. 134.
- Hvitfeld, Hartv., Kpt. 232. — Henr. Jørg., Kpt. 232. — Lisb. 32.
- Hübinett, Amalie Doroth. 188. — Clara Cath. 188. — Joh. Ad., Serg. 188.
- Hyld, Erik Nielsen 245.
- Hyphof, Joh., Pr. 146.
- Hyrde, Chr. 250. — Karen 250.
- Hæseker, Elisab. 206. — Hans Albr., Komm.r. 206.
- Hæcken, Sophie 29.
- Høegh-Guldberg, Ove, Statsmin. 182, 198.

- Høg, Høeg, And. Jensen 173. — Anna 233. — Bodil And.sdt. 173. — Gregers 142. — Ide And.sdt. 173. — Jost 217. — Jytte 26. — Laur. Rasm.sen, Byfgd. 240. — Sophia Amal. 240. — Stygge 26 f. — Sør. 236.
- Høgsbroe, se Høxbroe.
- Høk, Ped. And.sen, Kbm. 239.
- Hønne, Anne Kirstine 233.
- Hørring, Hugo Egmont, Geh.etr. 74.
- Høst, Ped., Kpl. 168.
- Høxbroe, Jørg. Hansen, Borgm. 159².
- Høyels, Hans Clausen, Pr. 166.
- Høyelse, Michel, Pr. 157 f.
- Høyer, Hojer, Andr. 31. — Anne Cath. 237. — Drude Margr. 237. — Henr., Assess. 232 237. — Herm. 237. — Michael 237.
- Ingemann, Sl. 257. — B. S., Digter 257.
- Irgens, Joach. 155.
- Irmingier, Sl. 257.
- Iserberg, Anne Margr. 152.
- Issing, Joh. 233.
- Itzen, Helvig 151.
- Ivan, (Joann), russ. Kejser 182.
- Jacobi, Elias, Pr. 251.
- Jac.sen, And., Bødker 104 110. — Andr., Borgm., 207. — Christen, Byskr. 240. — Christen, Byskr. 250. — Hans, Pr. 141 144. — Jac. Fr., Just.r. 77. — Laur., Skræder 243. — Mog., Borgm. 168. — Niels, Skibsbygm. 258. — Ole, Kromand 59.
- Jacobæus, Anne 237. — Holg., Prof. 170 f 237.
- Jansen, Joh.e 185.
- Jardin, N. H. 181 183.
- Jegind, Dor. 243. — Jens, Pr. 243. — Niels 243.
- Jensen, Barthol., Borgm. 164². — Hans, Hdlsn. 232. — Hans, Vinhdl. 250. — Mour., Pr. 148. — Ped., Forp. 159. — Rasm., Br. vinsbr. 46. — Rasm., Urtekr. 244. — Voen, Stadsmaaler 236.
- Jermin, Jens Henr.sen, Pr. 240.
- Jersin, Karen 234. — Villads Albretsen, Univ.bogtr. 234.
- Jesp.sen, Laur., Forp. 103 f. — Niels, Kanc.r. 149 151? 152 155 f 160. — Pet., Hofpr. 163 167.
- Jessen, v. Jessen, Chr.a Armgaard 107. — Else Fr.ke Marie 106. — Fr.ke Vilh.ine 126 139. — Jes, Forp. 107. — Lor., Just.r. 106. — Martin, Borgm. 159. — Reinholdine 123.
- Joak. Fr., Hert. af Sl.-Holst.-Nordbg. og af Plön 85 86³.
- Joh. Ernst Ferd., Hert. af Holst.-Rethwisch 86 87².
- Johansen, Johannsen, Sl. 258. — Chr. Gottfr. Wilh., Min. 74.
- v. John, Aug. Fr., Regeringsr., 265. — C. G., Etr.
- Jonsen, Fam. 260. — Christen, Skipp. 237.
- Judicher, Oluf, kgl. Ekvipagem. 155.
- Juel, Christence 9 12. — Hans, Raadm. 242. — Henr. t. Lindbjærggd. 232. — Herm. t. Aabjærg 9. — Ide 232. — Jens, Bar. 34². — Keld. 9. — Knud, Amtm. 238. — Niels, Mag. 236. — Niels, Søhelt 34 161 163 169 223? — Ped., Ob. 163. — Sophie Nielsdt. 8. — Thønne 173.
- Juhl, Erik, kgl. Jagtbetj. 107. — Inger 107.
- Juliane Marie, Enkedr. 182.
- Junge, Anna Margr. 143. — Eman., Kmr. 143.
- Jungshoved, Sus.e And.dt. 105 113.
- Juul, Anne Hansdt. 104. — Chr. 148. — Inger Nielsdt. 113. — Maren Jensdt. 242. — Matth., Hosp. forst. 148. — (el. Hvidberg), Ped. Nielsen, Provst 142.
- Jäger, H., Pr. 94.
- Jørg.sen, A. D., Hist. 191. — Mikkel, Hdlsn. 250.
- Kaae, Anna Margr. 92.
- Kaalund, Sl. 257. — Chr.f., Pr. 163. — Jens, Pr. 166.
- Kaas, Bjørn t. Starupg. 1 7. — Fr. Jul., Geh.statsmin. 71 f. — Helvig. 1 f 7. — Kirsten 1² 2 7. — Niels, Knsl. 1.
- Kabus, Malene Marie (Maria Magd.) 110 117. — Margr. 110. — Ltn. 110.
- v. Kahlen, Arnt Fr. 234. — Erik Zach., Ob. t. Hest 234. — Gertr. Agnise 234.

- Kall, Fam. 22. — Abrah., Prof. 76.
 Kandt, Svend J. 233.
 Kappel, Christen Hansen 237.
 Karl, se Carl.
 Katharina II 182.
 v. Kauffmann, Heinr. Aug. Theod.,
 Gen.ltn. 75.
 Kejl, Jul. Henr., Amtsforv. 241.
 Kellermann, Joh.a 187.
 Kellinghusen, Agnete 115. — And.,
 Hdls.m. 244. — Andr., Kbm. 146
 154. — Anna Cath. 146.
 Kemp, Sl. 258. — Axel Gudm., St.-
 provst 258. — Joh.e Nicoline 258.
 Kiefer, Alexandrina 187.
 Kier, Bendt Bendtsen 238.
 Kildgaard, Anne Margr. 248. — Jesp.
 Jensen, Kpl. 248.
 Kilian, Joh. Valentin, Haarskær. 119.
 — Marie Kirstine 119.
 Kinckel, Steph., Kanc.r. 162.
 Kingo, Th., Bisk. 143 156 158 170
 198 229.
 Kitzerouy, Anne 232.
 Kiærgaard, Christen, Pr. 143 f 151.
 Kiærulff, Cath. Marie 120. — Pet.
 Svendsen, Kbm. 120. — Philita
 Clara 120. — Sv. Mort.sen, Skip-
 120.
 Kjørstad, Kjørstad, Povl 239 241.
 Klaumann, Klauman, Kloumann, Sl.
 198. — Doroth. 190. — Maria 189.
 — Pet., Komm.r. 190.
 Kleinstrom, Anna Sophie 107. —
 Zach., Kass. 107.
 v. Klenow, Fam. 198.
 Kleppinck, Abel Cath., 248. — Lothar
 Adolph Hinr., Kpt. 248.
 Klim, Niels, Klokke 198.
 Klinck, Cath. Marie Rasm.dt. 120².
 Klinge, Anna Elisab. 191. — Anna
 Sophia 191. — Anth., Borgm 191.
 Klingenberg, Margr. 251. — Etr. 243.
 Kløcker, Fr. 248. — Sophia Amal. 248.
 Klöckermann, Fr. 57.
 Knag, Hans 236. — Ingeb. Marie 236.
 — Niels, Laugm. 234 236. —
 Veronica Elisab. 236.
 Knakenwerck, Anna Catr. 206.
 Knap, Joh.e Nicoline 258.
 Knoph, Agnete Hansdt. 249.
 Knuth, Eggert Chr.f. t. Aasmarke,
 Ghr. 160 198. — Henr. Max., Gr.,
 Kmh. 75 77.
- Koch, Kock, Anne 234. — F. G. 89.
 — Fr., Provst 149. — Hans 239.
 — Jørg. 12. — Lars 234. — Niels
 Christensen 233. — Stephan Niel-
 sen 245.
 v.(?) Koeken, Reb. Margr. 190.
 Koefoed, Kofod, Abs., Amtsforv. 205
 211 213. — Hans Hansen, Kfr.
 265. — Hans Ped.sen, Borgm.
 213. — Ped. 232.
 Kolstad, Ped. Eriksen 233.
 Kongsberg, Niels Jensen, Sorenskr. 235.
 Korndrup, Cath. 116. — Johs., Kontr.
 116.
 Kotte, Metta Laur.dt. 218.
 Kousted, Anna Dorthe (Margr.) 116 f.
 — Bodil 117. — Jens Christensen,
 Handskem. 117. — Kirstine 117.
 — Poul Madsen, Br.vinsbr. 50.
 Krabbe, Sl. 256. — Anne 21 26—35.
 — Eline 26 f. — Elsebe 30 f. —
 Erik 26 f 33. — Erik t. Bustrup
 26 30. — Helv., Ob.inde 145 163.
 — Ibbe 82. — Niels 26 35. — Niels
 t. Hverringe 103. — Otto 33³. —
 Sophie 26 f. — Tyge 31 35? —
 Justr. 249.
 Kradepol, Henr. 243.
 Krafse, Fam. 4.
 Krag, Sl. fra Mesting 101—21. —
 Agnete Laur.sdt. 246. — And. 113.
 — And. 117. — And. 117. — And.
 Jac. 120. — And. Jac. 120. —
 And. Jac., Bødker 120². — An-
 dreasine Aug.a 121. — Anna 104
 109. — Anna 119. — Anna Borch
 109. — Anna Cath. 118. — Anna
 Christina 113. — Anna Dorthe
 (Margr.) 116 f. — Anna Elisab.
 105. — Anne Kirstine 120. —
 Anna Lucia Cath. 110. — Anna
 Margr. 109. — Anna Sophie 107
 115. — Bernt 118. — Bernt Knud-
 sen 118. — Bernt Laur.sen 103
 105 112. — Bernt Pet. 107. —
 Berte 114. — Berte 114. — Birg. 112.
 — Birte Maria 117. — Carl, Br.-
 vinsbr. 120. — Cath. 113. — Cath.
 116. — Cath. 116. — Cath. Marie
 120. — Catr. Margr., se Krag,
 Katr. Margr. — Krag, Christen
 111. — Christen, Stud. 109. —
 Christence 8—12 17. — Chr. 119.
 — Chr. 121. — Chr., Skip. 120. —

- Chr. Fr. 155. — Chre 121. — Chr.a Armgaard 107. — Christine 106. — Christina 106 113. — Christine 114. — Dines Chr. 116. — Dines Chr., Pr. 106 113. — Dorothe. 120. — Dorthe 111. — Dorthe 119. — Dorthea 111. — Dorthea 110 116. — Dorthea 117. — Dorthea 117. — Dorthe Laur.dt. 104 110. — Edele Margr. 242. — Edv. 121. — Elisab. Laursdt. 105. — Elis. Margr. 105. — Elisab. Sophia 104. — Elisab. Sophia 116. — Ericha Anna Beatha 117. — Erik, Ghr. 23. — Erik Mart., Skolelærer 119. — Frantz 113. — Frantz 114. — Frantz, Provst 103 f 106ff. — Frantz (Rosenstjerne), Provst 115 119. — Frantz, Skrædder 112. — Fr. 112. — Fr., Bar. 23² 198 231? — Fr., Pr. 107 115. — Fr.ke Ulrikke 114. — Gertr. 111 118. — Gertr. Henr.ke 115. — Gertr. Kirstine 119. — Gregers Laur.sen 104. — Hans 107. — Hans, Hdsfgd. 102. — Hans And.sen, Bødker 110 117. — Hans Bom 120. — Hans Chr., Skrædder 111 118. — Hans Knudsen, Hdsm. 112. — Hans Laur.sen, Pr. 103 f 109. — Hans Michelsen, Mus. 119. — Ida Am. 121. — Inger 107. — Inger Marie 238. — Jac., Pr. 167. — Jac.ine Chr.a 119. — Jac.ina Ernestina 108 115. — Jens 118. — Jens, Pr. 238. — Jens Laur.sen, Byfgd. 103 105² 111. — Joh. Chrf. 116. — (von Kragenskiold), Joh. Chrf., Maj. 113 f 118. — Joh. Herm. 117. — Johan Jensen, Kleinsm. 111 f 118. — Joh.e Cath. 105. — Joh.e Cath. 111. — Joh.e Elisab. 107. — Joh.a Elisab. 116. — Joh.a Maria 109. — Karen 104 109. — Karen 105² 111. — Karen 105 112. — Karen 116. — Karen 118. — Karen 120. — Karen 112 118. — Karen Handsdt. 102. — Katr. Margr. 107. — Kirsten Olufdt. 146. — Knud Berntzen, Chinesiskhdr. 112 118. — Knud Hansen, Forp. 102 103² 105. — Laurs 109. — (Laurs) Jac., Konsumpt.sforv. 110 116. — Laur. Jesp.sen, Degn 111. — Malene Marie (Maria Magd.) 110 117. — Maren 107. — Maren 110. — Maren 110. — Maren 111. — Maren 111. — Maren 114. — Maren 117 119. — Maren 116. — Maren 118. — Maren Beck 107. — Maren Hansdt. 103 f. — Maren Kirstine 121. — Margr. 112 118. — Marie 111. — Maria Cath. 112 118. — Maria Elisab. 118. — Marie Kirstine 119. — Maria Lisb.? 111. — Mette Cath. 120². — Mette Kirstine 118. — Michael, Kbm. 120. — Michel Hansen, Kbm. 117 119. — Mog. t. Agerkrog 8. — Niels 112. — Niels, Rigsr. 10—13 14³ 15 17 19 26. — Niels Rosenstjerne 119. — Niels Rosenstjerne, Forp. 119. — Niels Rosenstjerne, Pr. 107 f 115. — Krag, Olaus, Pr. 146. — Otte, Rigsr. 14—19 21 26. — Otte Jensen 112. — Palle t. Kattholm, Ob. 155. — Paul Bagger 112. — Rasm. Olsen, Kbm. 119 f. — Rasm. Olsen, Kbm. 121. — Rebekka 107. — Sara 111. — Sara 112. — Sille 103. — Sophie 115 119. — Sophia Margr. 117. — Sus.e 105 113.
- Kragballe, And., Pr. 172.
- Kragelund, Niels, Pr. 161. — Ped., Bisk. 162².
- v. Kragenskiold, Car. Sophie Fr.ke 118. — Joh. Chrf., Maj. 113 f 118. — Sophia Magd. 106 113 f 118.
- Krane, Ob.ltn. 212.
- Krarup, Niels Christensen 241.
- Krieger, Anthonius Michael Nap., Kmh. 73.
- Kring, Sl. 257. — Hans Janus 257.
- Krog, Anne 238. — Rasm. Jensen 238.
- Krogh, v. Krogh, Georg Fr., Ob. 131 139. — Geh. Chrf., Gen.ltn. 77. — Henriette 131 139. — Thom., Degn 266² 267. — Mad. 266.
- Kruse, Cruse, Fam. 260. — Edv., Gen.told.insp. 146. — Karen 143.
- Krüger, Dan., Murersv. 51 57.
- v. d. Kuhla, Anna Wind, Jfr. 199.
- Kyilling, Ped., Bot. 156.
- Kyse, Hans, Provst 156.
- Købke, Helvig, 105. — Karen Thomasdt. 105 112. — Thom., Raadm. 105.

- Køler, Cöler, Bernt Danielsen, Pr. 143.
— Ped., Sl. pr. 143.
- Kølichen, Anna Margr. 156 f. — Casp.,
Doct. 157.
- König,? 83.
- Køning, Agnete 249. — Fr. Mour.sen,
Pr. 249.
- Kønnemann, Herm. Henr., Etr. 127
139.
- Kørbitz, Joh. Chrf. t. Hellerup, Maj.
245.
- Lakier, Lucie Thomine 97. — Ped.
Baggesen, Pr. 97. — Petrine
Sophie 97.
- Lam, Kirsten Mikkelsdt. 238.
- Lampe, Alb. 250.
- Landgaard, se Langgaard.
- Landorph, Barb. Hansdt. 166. —
Birg. 220² 221. — Broder, Assess.
162. — Henn., Ritm. 244. —
Knud, Prof. 220 251. — Sophia
Amal. 244.
- Landsgaard, se Langgaard.
- Langaard, Langaar, se Langgaard.
- Lange, Anna Dor. 62. — Car. Hen-
riette 89. — Chr. Heinr., Sold. 54
62. — Hans Chr., Brygger 97. —
Hans Chr. Gerh., Borgm. 89. —
Henr. Bertelsen 248. — Jens,
Kanc.r. 265. — Joh. Chr., Hofm.
248. — Joh.e 248. — Lang, se
Langgaard. — Maria Elisab. 54.
— Maria Magd. 54. — Martha 97.
— Ped., Overform. 97. — Ped.,
Sl. pr. 167 233. — Phil., Murerm.
og Maj. 56 f 60. — Sophie Doroth.
Chr.e 97.
- Langebek, Jac., Hist. 68. — Jac., Pr.
155.
- Langeland, Povl Jac.sen, Pr. 248.
- Langelo, Cath. Gertr. 158.
- Langgaard (Landgaard, Landsgaard,
Langaard, Langaar, Lange, Lang),
Anna Cathrine 55. — Anne Margr.
53 ff. — Chr. Henr., Sold. 53 ff.
— Christiane Josina 55. — Mar-
tha Marie 53 55.
- Langröttger, Gertr. 81.
- Larsen, Bendt, Brygger 239. — Hans,
Gdr. 256. — Ole, Vaabenmaler 78.
- Lassen, Charlotte Dor. 84. — Hans
Thøg.sen t. Widstedgd. 141 150.
— Laur., Pr. 144. — Maren Thög-
gersdt. 142 f. — Niels, Præs. 153.
- Ped. Tøg.sen t. Ryslet, Assess.
172.
- Lassenius, Dr. 211.
- Lasson, Abel Cath. 248. — Anna
Margr. 248.
- Lauenstein, Joh. 248.
- Lavrentzen, Joh., Typ. 167. — Joh.s,
Assess. 234.
- Laur.sen, Jesp., Rytterbonde 104 109.
— Jon, Provst 103. — Laur. t.
Ørelund (Ørlunde?) 240. — Niels,
Kbm. 173.
- Laustsen, Ped. 257.
- Lautrup, Carl Wilh., Kont.chef 77.
— Emil, Overdir. 78.
- Lavesen, Jørg., Farver 234.
- Leetz, Anthoni, Bødker 208.
- Leegaard, Legaard, Chr., Kanc.r. 247.
— Hans, Kanc.r. 264. — Jørg.
Chr.sen, Skoleh. 150.
- Lehe, Apollonia 243. — Hans Chri-
stensen 243.
- Lehmann, Sl. 258. — Eggertine 257 f.
- Lehn, Abrah. 199. — Joh., Vinhdlr.
209.
- Lehrns Dt., Maria Elisab. 54 62.
- Lehsten, Wolff Fr., Kpt.ltn. 144.
- Leigh, Joh.e Margr 135 139.
- Leiningen, Gr. 248.
- Lem, Ped. Mandrup, Viol.virt. 126
139.
- Lemke, Chr., Raadm. 242.
- Lemmich, Lemik, Oluf Madsen 245.
Siri Henningsdt. 242.
- v. Lengercken, Sl. 81.
- Lente, v. Lente, Sl. 81. — Chr. 143.
— Joh. Hugo, Ghr. 142 154. —
Th. 69.
- Lerche, Lerne, Charlotte Am. 213 233.
— Dines, Borgm. 174. — Søster
198. — Vinc., Geh.kfr. 68 69²
70² 71.
- Leschly, Mart. Ernst, Maj. 165.
- Lessow, Hans Tønnesen, Pr. 161.
- Leth, Sl. 258. — Alb. 198. — Anna 174.
— Hans, Doct. 167 174. — Olave
Fr.ke Car. 97.
- Levetzau, Levetzou, Hans Fr. t. Ox-
holm, Ghr. 154 157. — Joach.
Godsche, Overhofmarsk. 73 f.
- Li, Mour. Christensen 233.
- Liebenberg, Michael Fr., Hofpr. 76.
- Lillie, Arch. 180.
- Lind, Jenny 198.

- Lindberg, Ad. Vilh., Kfr. 77. — Else Handsdt. 247. — Hans Jørg., Kfr. 75 77². — Joh. 247.
- Lindbæk, Aug. a Car. 100. — Jac. Borrig, Pr. 100.
- Linde, Christen jun. t. Hanbjærg Hovgd. 232? 240. — Ellen Marie 232.
- Lindegaard, Salomon, Hdsfgd. 104.
- Lindemann, Lindeman, Henning, Parykm. 238. — Margr. Hede. 238. — Stephan 115.
- Linden, Poul Rasm. sen 243.
- Lindenou, Chrf. t. Friisholt, Etr. 165.
- Loch, Anna Elisab. 105. — Ped. Hansen 105.
- Lodberg, Christen Jensen, Bisk. 217.
- Lomborg, Mariche Madsdt. 242. — Math. Clausen, Pr. 242.
- Lorck, Lorch, Alhed 166. — Jos., Pr. 50 f 55. — Kpt. 166.
- Lorentz, Anna Margr. 146.
- Lorenzen, Fam. 260.
- Losna-Ætten 82.
- Louise Albertine, Dt. af Hert. Fr. Carl af Pløn 88.
- Loumand, Niels Pr. 167.
- Lucas, Fam. 260.
- Ludewig, Anna 208 f 213. — Joh., Kræmmer 205 206² 208 f. — Margr. 206 ff.
- Ludv. XV. 64.
- Ludvigs, Elisab. 206.
- Ludv. sen, Bert., Provst 244.
- Luja, Chr. Henr., Med. 147 f. — Euphrusina 147. — Laur., Prof. 165 219 222.
- Lund, Apollonia 243. — Jesp., Pr. 164. — Jørg., Kpt. 159. — Kirsten 250. — Lars Nielsen 257. — Marie Cath. 181. — Ped., Pr. 151.
- Lundgaard, Hans, Pr. 238.
- Lundt, Frantz 234. — Pet. Pet. sen, Kbm. 238.
- Lunge, Bodil 141. — Michel Nielsen?, Kirkeskr. 141 232?
- Lunov, Erik Laur. sen t. Viskumgd. 17 29.
- de Lux, Fam. 18.
- Luxdorph, Birg. Ped. sdt. 231. — Bolle Villum, Etr. 68 f 71 143 172 198.
- v. Lübek, Cort 235.
- Lychesen, Ped., Pr. 247.
- v. d. Lühe, Volr. Augustin, Geh. kfr. 71.
- Lykke, Anne 5. — Henr. 6.
- Lyndelsøe, Niels Clausen, Stud. 242.
- Lyngaa, Mads Sør. sen, Provst 241.
- Lyngby, Karen Thom. dt. 241.
- Lütken, Anna 240. — Chr., Gen. ltn. 75. — Otto Didr., Pr. 200 201².
- Lütken, Fr. Jul. 245.
- Lytthans-Petersen, Emil, Murerm. 263
- Lützow, Sl. 256.
- Lælius, Chr. t. Ullerupgd. 236. — Kirsten 236. — Marten 236. — Mourits Kønning 236.
- Løff, Maria 239. — Thom., Pr. 239.
- Løffler, Carl Joh. Albr., Vaabenmaler 78.
- Lövenbalck, Fam. 22.
- Løvendal, Carl Wald., Gr. 77. — Vald., Marechal af Frankr. 64—67.
- v. Løvenfeldt, Sl. 185.
- Løvenskiold, Carl Ludv., Kmh. 74².
- Løvenørn, Poul Vendelbo, Ghr. 79 187 220.
- Maar, Jac. 258. — Louise 258 f.
- v. d. Maase, Chr. 198. — Chr. Rostgaard, Kmh. 73.
- Madsen, Fam. 260. — Ped., Snedker 118.
- Maes, Povl 232.
- Magens, Boye, Arch. 180 f.
- Malling, norsk Fam. 83. — Rasm. Sør. sen 83.
- Malmøe, Nic. Chrf. sen, Hører 145.
- v. Maltzan, Anna Sophie Christine, Gr. inde 87.
- v. Mander, Fam. 253. — Carel, Portr. maler 253.
- Mangor, Elov., Raadm. 242.
- Manthey, Joh. Dan. Tim., Kfr. 75.
- Margrav, Margravin, Agnes Hedv. 155. — Chr., Sekr. 155.
- Mariager, Christen Laur. sen, Kpl. 245, 249. — Thom. Henningsen, Pr. 147.
- Marie Sophie Fr. ke, Kr. pr. esse 93.
- Marstrand, Jac. 259.
- Marsvin, Otto t. Trudsholm 233.
- Martens, Elisab. 209.
- Martensen, Hans Lassen, Bisk. 75.
- Masaryk, Charlotte Garrigue 260.
- Mask, Henr. Henr. sen, Br. vinsbr. og Rodem. 237. — Joh. e 237.

- Mathias, Hans 249.
 Mathiesen, Doroth. 190. — Hans 189.
 — Hans, Bager 112. — Hans 189.
 189². — Ida 189. — Joh. 190. —
 Jørg. 190. — Jørg., Pr. 189. —
 Jørg., Stads-kpt. 189². — N. Ban-
 ner, Stadsbygm. 179. — Poul,
 Ldsdommer 189². — Vendele 190.
 — Werner (Hans?), Gen.adj. 190.
 Matroos, Cath. Margr. 254. — Tib.
 Beeldsnijder, Adv. 254.
 Matthiessen, P. 89.
 Mau, E. 198.
 Maul, Mort. Berntsen, Maj. 167 f.
 Mavors, Corf. Ernst, Kpl. 172.
 Maybom, Mayboom, Cath. 150. —
 Marc., Kanc.r. 150.
 Mechlenburg, Maren 237. — Niels 237.
 Meelbye, Jens Hansen, Pr. 165.
 Meenholt, Erik 252.
 v. Mehlen, Tale 35.
 Meilheim, Margr. 249.
 Meincke, Kpt. 242.
 Mejer-cron, Henning, St. befal.m. 151.
 Meldal, Chr. Melchior-sen, Pr. 161 171.
 Meldorph, Anna 243.
 Melhop, Herm. 246.
 Melhorn, Anna Maria 251.
 Meller, Joh.s, Stadshauptm. 234².
 Melvin, Ingeb. Margr. 240. — Rasm.
 240.
 Mench, Anna 243. — Ruloff, Kpt.
 243.
 Mentzer, Felix Chr.f., Pr. 238.
 Mercker, Sl. 81. — Friedr. Georg., kgl.
 Ldkomm. 81. — Joh. Bertr., Pr.
 81.
 Meyer, Mejer, Meier, Chr., Hdls-m.
 251. — Eleon. Hedv. 160. — Henr.
 Georgine 100. — Inger Thom.sdt.
 236. — Joh.e Marie 100. — Oluf,
 Pr. 100. — Ove, Prov.forv. 166. —
 Reinhold, Etr. 162.
 Meyn, Pet., Arch. 180 f.
 Michelbecker, Fam. 205—13. —
 Erickus, Hosp.forst. 208. — Gys-
 bert Wigand, Skibr. 205 208—11
 213.
 Middleton, Willum 249.
 Mikkeltorg, Marite Christensdt. 234.
 Mikkelsen, Hans, Hdls-m. 232.
 Mog.sen, Jens, Pr.? 247. — Mads,
 Kpl. 156. — Mog., Klokker 235.
 — Phil., Pers.-Kpl. 146.
 Moller, Olaus Henr., Pers.hist. 185.
 Molticke, Fam. 22.
 Moltke, Adam Gottlob, Statsm. 66.
 — Adam Wilh. t. Bregentved,
 Geh.statsmin. 71 f. — Carl, Geh.-
 statsmin. 72. — Carl Emil t. Aa-
 gaard, Gr. 72. — Casp. Gottlob.,
 Amtm. 264. — Chr. Henr. Karl,
 Gr. 74. — Fr., Geh.statsmin. 72.
 — Joach. Godske t. Bregentved,
 Geh.-statsmin. 71 176.
 Monrad, Monrath, Joh., Etr. 103. —
 Sør., Rektor 123 138.
 Montoppidan, se Biergbye.
 Mooy, Sara Cath. 254.
 Morsing, Henr. Christensen, Pr. 148.
 Mort.sen, Hans, Kbm. 154.
 Morup, Mort. Laur.sen 250.
 Mosberg, Erik Jensen 234. — Marite
 234.
 Moth, Beata Ingeb. 165 f. — Matth.,
 Ghr. 165 167 169. — Sophie
 Amalie 165.
 Motz, J. H., Ldbygm. 179 184.
 Motzfeldt, Vendele 189².
 Mouridsen, Mouritsen, Hans, Forv.
 240. — Jens Hansen, Pr. 174.
 Mourier, Sl. 259. — Konr. Emil, Vice-
 adm. 73.
 Mule, Muhle, Muule, Fam. 214 257.
 — Anna 215 218 220 ff 224 f 227
 229 f. — Didr. 246. — Else 159. —
 Erik, Konrektor 251. — Hans,
 Provst 172. — Hans Ped.sen, Pr.
 165. — Jørg., Borgm. 229. —
 Maren 218. — Margr. 251. — Mog.
 221 229. — Niels, Raadm. 251.
 Mulvad, Joh.e Christensdt. 233. —
 Niels Christensen 233.
 Mumius, Chr.f., Hører 153.
 Munch, Munck, Munk, Sl. 82. — Eli-
 sab. 239. — Fr., kgl. Fgd. 234. —
 Hans, Bisk. 154 f 157. — Hans,
 Hdls-m. 239. — Helene Margr. 250.
 — Kirsten 198. — Kirsten 232. —
 Margr. Rasm.sdt. 239. — Mort.
 236 f. — Genmaj. 236.
 Mundt, Niels t. Rønnebæksholm,
 Ob. 142? 244.
 Munkgaard, Joh.e 163.
 v. Mutio, v. Mutius, Fam. 84. — Carl,
 hannov. Maj. 84. — Georg Ludw.,
 Gen. 84. — Joh. Friedr., hannov.
 Maj. 84.

- Muus, Chr., Bisk. 226. — Maren Chrfs.sdt. 238. — Niels, Rektor 148 173.
- Mygind, Bertel, Pr. 238. — Ellen 238.
- Müller, Chr., Amtm. 237. — Chr. Rud., Bisk. 104 157 245. — Henr. t. Lønborggd., Amtm. 232. — Niels, Etr. 265. — Pet. Erasm., Bisk. 75.
- v. Münch, Wilh. Moritz v. Busek (ogsaa v. Münnich), Ghr. 264.
- v. Münchhausen, Henr. Burchart, Ritm. 240. — Karen 240.
- v. Münnich, se v. Münch.
- Mynster, Jak. Pet., Bisk. 75.
- Münter, Friedr. Chr. Carl Heinr., Bisk. 75 126.
- Märcker, se Mercker.
- Møhl, Birte Maria 117. — Joh. Otto Rasm.sen, Kbm. 117. — Kirsten 117². — Maren Rasm.dt. 117 119. — Rasm. Olsen, Kbm. 117².
- Møllengracht, Jørg., Raadm. 232.
- Møller, Fam. 260. — And. Nielsen 251. — Anna 251. — Anna Cath. Pet.sdt. 153. — Christoph Rud. 191. — Jac., Raadm. 242. — Jep 104. — Karen 104. — Niels, Pr. 247 249? — Niels Jensen, Pr. 142. — Pet., Pr. 164. — Rasm., Kbm. 198. — Mad., Farverenke 59.
- Mølman, Joh. 250.
- Mønnichen, Jens, Mag. 232.
- Mørck, Mørk, Fr. Ad., Just.r. 77. — Kirstine 155. — Povl, Kpl. 155 251.
- Mørland, Betzy Sophie Marie 98. — Jens Jørg. Jansen, Overlærer 98.
- Mösting, Joh. Sig., Geh.statsmin. 71 ff 131 134.
- Naschou, Ped. Zach.sen, Provst 144.
- Naur, Elias, Prof. 166 221 230.
- Naus, Cath. Lisab. 249. — Joh. 249.
- Nebe, se Neve.
- Nesskiil, Sør. And.sen, Hdlsn. 243.
- Neuendall, Chr. Fr. Conr.sen 105. — Doroth. Eleon. 105. — Elisab. 105. — Hans Ottesen 105. — Sus.e 105.
- Neuhaus, Gerh., Borgm. 251.
- Neutzky-Wulff, Aage 260.
- Neve, Nebe, Christine 240. — Gerh., Sekr. 165 240.
- Nielsdt., Karen, Jordem. 99.
- Nielsen, A. C. N., Branddir. 96 f. — Anna Charl. Am., Inst.best.inde 98. — Ant. Alex. Benj. Provst 98. — Aug. Carl Nic., Ldst.m. 99 f. — Aug. Karl Nik., Kont.ch. 100². — Carl Lindberg, Stud. 100. — Chr. Aug. Carl, Kir. 99. — Chr. Aug. Carl, Toldemb.m. 98. — Edel Margr., Priv.lærerinde 100. — Ernst Pet. Soph., Fuldm. 97. — Fr. Carl Emil, Sprogl. 97. — Fr. Carl Emil, Stutm. 97. — Fr. Carl Emil, Vejass. 100. — Fr. Chr., Prokurator 99. — Hak. Har. Grüner, Ark. 100. — Hans, Pr. 156. — Henr. Gerner Sneedorff, Sek.ltn. 97. — Jac., Hdlsn. 244. — Jac., Tøjhusskr. 198. — Jak. Lautrup, Postkontr. 100. — Jesp. t. Widstedgd. 160. — Kr. Brünich, Stabslæge 100. — Marcus, Kromand 91. — Marc. Jon. Ludv., Just.r. 99. — Max. Ferd. Aug., kgl. Skesp. 98. — Mort., Raadm. 162. — Nic., Stutmester 91 93 97. — Nic. Pet., Ldvæs.elev 97. — Nic. Pet., kgl. Skuesp. 97. — Niels, Blegmand 238. — Niels, Forp. 241. — Oluf Aug., Raadst.ark. 91 96 100. — Oluf Aug., Violinist 100. — Ulr. Carl Emilius, Km.tjener 96. — Zach., Aukt.sdir. 234 236.
- Nissen, Fr., Degn 116. — Karen 116.
- Nobel, Sl. 257.
- Noerman, Hans 247.
- Nohren, Aaslou 246. — Nic. 246.
- Nold, Chr. 164.
- Nordmand, se Turmand.
- Normann, Hans Ped.sen t. Gierumsgd, Kpt. 153. — Kirsten 18.
- Nors, Lucas And.sen t. Kappel 231. — MoridtzAnd.sen, Pr. 147 160 172.
- Numsen, Chr. Fr., Geh.kfr. 70 179.
- Nyboe, Thom. Hendr.sen, Pr. 143.
- Nyborg, Christen, Pr. 144. — Claus Ped.sen, Pr. 242. — Ped., Pr. 171.
- Nuerup, Rasm., Prof. 257.
- Nysted, Oluf Herm.sen 22.
- Næss, Hans, Arch. 175—84. — Joh. Pet., Kopist 179 181. — Margr. Chr.e 181. — Marie Cath. 181.
- Næstved Hospital 246.
- Nørholm, Hans Ped.sen, Pr. 169. — Karen Ped.sdt. 165.

- v. Oblitz, Baltz. Gerh. t. Aabjærg 232.
 — Ellen Marie 232. — Ide 232.
 Oeksen, Joh., Pr. 153.
 Oldeland Anna Sophia 235.
 Oldenborg, Claus, Apot. 148.
 Olearius, Sophie Aug.a 88 89² 95.
 Olivarius, Niels Holg.sen, Provst 232.
 Olrog, Olrogh, Ped. Clausen, Brygger 245. — Mad. 266⁵.
 Olufsen, Hans, Pr. 170.
 Omsen, Joh. 247.
 Ordewiens, Margr. Hedev. 238.
 d'Origny, Fr. Jul., Kpt., Toldforv. 199. — Sophie 199.
 v. d. Osten, Ghr. 70.
 Ostefeld, Erik, Pr. 170. — Jens, Hører 231.
 Otterstrøm, Fam. 258. — Sophie 258.
 Ouchterlony, Elisab. Charl. Chr.e 98. — Maur. Edv., sv. Ritm. 98.
 Outzen, Anna Elisab. 191. — Joh. Ludolp, Pr. 191.
 Oxendorph, Anne 244. — Jørg. Dinesen, Navig.dir. 244.
 v. Oxholm, Wald. Tully, Overkmh. 74.
 Pachs, Pax, Fam. 167. — Holg. t. Sæbygd. 167. — Karen 3.
 Pailer, Georg Paul, Byskr. 188. — Sophie Barb. 188.
 Paludan-Müller, C., Hist. 261.
 Pankke, Hans 250. — Mette 250.
 Parelius, Gertr. Hansdt. 252.
 Parsberg, Holg., Etr. 165 f.
 de Pas, Sim., Kunstn. 253.
 Pauli, Margr. 232.
 Paulin, Ped., Pr. 166.
 Pauli, Dan. 238. — Margr. 238.
 Paulsen, se Poulsen.
 Pax, se Pachs.
 Pedersen (fra Ibsker S.), Fam. 257 259. — Adrian, Skipp. 245. — And., Degn 159. — Fr., Ekvip.skr. 248. — Hans, Br.vinsbr. 45. — Hans, Forp. 144. — Hans, kgl. Ridefgd. 241. — Jens, Skom. 243. — Just, Byfgd. 248. — Laur., Br.vinsbr. 235. — Laur., Forv. 235. — Laur., Pr. 151. — Math., Hdls.m., Stadskpt. 239. — Niels, Hosp.forst. 251. — Niels, Lds.tgs.skr. 242. — Ped., Amtskr. 153. — Povl, Forp. 232.
 Pentz, Joach. Fr. 18.
 de Pet.sen, Cath. Margr., Rigsbar.esse 254. — Elisab. Jacoba 255. — Ernst Jak., Rigsbar. 254. — Ernst Jac. t. Aschat, Rigsbar. 254. — Geertruid Joanna 254. — Jsaac Ernst, Rigsbar. 254. — Jac., Rigsbar. 254. — Jak., Rigsbar. 254. — Jak., Rigsbar. 253 f. — Jan., Rigsbar. 255. — Margr. 254. — Sara Cath. 254.
 Pettelat, Fam. 260.
 Pfaffendorf, Chrf., Kantor 235.
 Philip Ernst, Hert. af Glücksb. 86.
 Pilegaard, J., Hører 227 f 230.
 Pilo, Prof. 176.
 Piper, Alexandrina 187. — Joh.a 187. — Pet. Chr. Fr.sen, Pr. 186 f.
 v. Platen, Wilh. Fr., Ghr. 264.
 Platz, Erasm. Fr., Hofmurm. 182 184.
 v. Plessen, Vict. Chr., Geh.kfr. 71.
 Ploenius, V., Com.-Serg. 60.
 Plum, Agnete 115. — Christine 115. — Claus, Krigsr. 115. — Claus, Pr. 115. — Joh.e Marie 115.
 Plötzer, Maria Cath. 116.
 Podebusk, v. Putbus, Sl. 7. — Rud. Abrah. t. Kjærupgd. 242. — Vi-beke 5 7 28.
 Poeg, Joh. Adrian, Bager 40 42² 43.
 Pof, Just Reinhart, Bødker 208.
 v. Pogrel, Georg Wilh. 245. — Hedv. 245.
 Pontoppidan, Anna Christina 156. — Erik, Bisk. 88. — Ludv., Pr. 22².
 Pors, Sl. 22.
 Portuan, Ida 189.
 Poscholan, Gudm., Provst 249. — Jens Hansen, Stud. 249.
 Pouch, Ludv., Dr. 25.
 Poulsen, Povlsen, Paulsen, Ped., Pr. 150. — Sim. Pet., Hofboghdr. 177 182 f. — Kanc.r. 93.
 Poulstrup, Jens, Pr. 157.
 Prahl, Jørg., Pr. 155.
 Prindtzler, Claus, Pr. 169.
 v. Pritzbuhr, St.amtm. 245.
 Prydtz, Chr. [Antoniusen], Pr. 235.
 v. Pultz, Birg. 114. — Chr.e Fr.ke 114. — Edel Margr. 115. — Ped., Ritm. 115.
 v. Putbus, se Podebusk.
 Quade, Sl. 259.
 Qvist, Anne Villadsdt. 143. — Jac. Mort.sen 243. — Niels, Pr. 165. — Ped. Willadsen, Pr. 160.

- Qvistgaard, Ped. Iversen 115.
 Raabe, Joh. Otto, Hofmarskal 143.
 Rabakofsky, Anna Margr. 158. — Sara Meadonna 235.
 Raben, Charl. Amal. 238.
 Raben-Levetzau, Fr. Chr. Otto t. Gr.sk. Chr.sholm 74.
 Raffn, se Raun.
 Rahbek, Kn. L. 126.
 Ramel, Ernst, Skolem. og Kpl. 158².
 Ramus, Chr., Numismatiker 199.
 Randers, Cath. 245. — Ped. Simsen 245.
 Randulf, Cath. 231. — Env., Amtsf. 231.
 Rantzau, Anna Sophie 64—67. — Chr. t. Rastorf, Ghr. 65. — Chr., Vicesath. 177 183 199? — Ditl. af Breidenborg, Stath. 164 166. — Ditl. t. Vinderslevgd., Gen.maj. 149. — Dorothe. 142. — Fr. Siegrf., Gr. 176 183². — Joh. t. Frydendal, Brig. 157. — Palle t. Bratskov 146.
 Rasch, Chr., Com.r. 44.
 Rask, Claus, Høj.r.ass. 146.
 Rasm.sen, Fam. 260. — Niels, Forv. 117. — Ped., kgl. Bogholder 240 247. — Præben, Amt.skr. 243. — Rasm., Kanc.forv. 240. — Reguel, Renteskr. 240. — Sør., Renteskr. 235.
 Rauberg, Ped., Frandsen, Kpl. 156.
 Ravn, Raun, Raffn, Rafn, Fam. 259. — Jørg., Pr. 143. — Niels Hansen, Pr. 143. — Ole Hansen, Kir. 259. — Jomfr. 51.
 Reberg, Else Maria, se Riber.
 Reedtz, Karen 167. — Pet., Storknslr 156 167. — Petra Sophia 156. — Vald., Maj. 158.
 v. Reeken, Claus 241.
 Reenberg, Christine Marie 201. — Claus Chr., Pr. 235. — Frands, Læge 166. — Ped., Pr. 145 151 156 169. — Tøger t. Ristrup, Ldsdommer 201.
 Reiche, ?, t. Roegen, Kmr. 93.
 Reichow, Anna Sofie 149.
 Reimer, Margr. 110. — Pr. 110.
 Reimers, Henr. 250.
 Rensborg, Ephraim, Pr. 150.
 Rentz, Cath. 233. — Jac. Jac.sen 233.
 Resen, Fr., Pr. 160. — Hans Poulsen, Bisk. 259. — Margr. 160. — Ped. Hansen 16 22² 24 31² 32 f 70.
 Restorf, Adolf, Ritm. 236.
 Reutze, Henr., Kpl. 163 241.
 Reventlow, Armgaard 140. — Chr. Ditl. t. Chr.ssæde, Gr. 87. — Christine Armgaard, Komtesse 87 f. — Conr., Storkanslr. 140. — Conr. Ditl. t. Brahetrollebg., Gr. 87. — Detl., Ghr. 154. — Ditl., Ldraad 86 f. — Margr. 30. — Vilhelmine Aug.a 87.
 v. Rheder, Wilh. Ludv., Kfr. 265.
 de Rheede, se de Amerongen.
 Rhimand, Jens 172.
 de Rhode, Joh. 153.
 Rhodius, Else 251. — Jørg., Rektor 235. — Poul Stein 251.
 Ribe, Md. 47.
 Riber, Abigael 154. — Anna Marie 38² 39 40² 41² 42 f 45—53 55³ 57². — Chr. 43. — (Riiberg?), (Jac.?) Chr., Øltapper 45 ff. — Else Maria 47 56.
 Riegelsen, Ped., Hdlsm. 235 ff 239³ 240 244.
 Riiberg, Jac. Chr., se Riber.
 Riis, Ris, Bartholem., kgl. Fgd. 242. — J. 231. — Siri 242. — Wolfgang, Bødker? 208.
 Riisbrich, Broder Brodersen, Pr. 103. — Cathr. 103. — Sille 162 214 218 220 f. — Sille Brodersdt. 103. — Thom. Brodersen, Borgm. 218 f.
 Rind, Car. Louise Sophie Am. 97. — Hans Chr. Bull, kgl. Skuesp. 97.
 Ring, Chr., Konrekt. 202.
 Ringenes-Ætten 82.
 Ris, se Riis.
 Risom, Maria Sophia 171.
 Rodrigues, Fr. Chr., Pr. 170.
 Rodsteen, Ingeb., Jfr. 103. — Sophia Elisab. 236. — Bar. 236.
 Roed, Bagge Laugesen, Byskr. 248. — Kirsten And.dt. 117²
 Roepstorff, v. Roepstorff, Carl Chr. Aug., Kmh. 73. — Kpt. 63.
 v. Roersdorff, Joh. Andr., Kvarterm. 236. — Maren 236.
 Rohde, Anna 237. — Anna Maria 251. — ?, Anne Soph. 251. — Frantz 237. — Jok. Fr., Amtsf. 239 f?

243. — Laur., Provst 251. — Math. Melhorn 251. — ?, P. Poulsen 251.
- Rohn, A. C., Pr. 185.
- Romild, Thurgotus 14.
- Roos, And. 82.
- Rosbach, Elisab. Sabine 213.
- Rosenberg, Chr., Vaabenmaler 78. — Georg Erdmann, Stadsbygm. 175 179. — Hans, Provst 152. — Helvig 105. — Karen Tøgersdt. 164. — Sus.a 246.
- Rosencreutz, Hans Hansen 199.
- Rosendal, Anne Soph. 251.
- Rosenkrantz, Anna 28. — Axel t. Langtind og Spøtrup 167 232. — Beate 244. — Christence Soph. 244. — Chr., Kmj., Bar. 92. — Erik 29. — Helle Helena 170. — Holg. 27 29. — Holger 244. — Ide Dor. 244. — Iver, Kmh., Bar. 92. — Jens t. Fauruskov, Etr. 27—30, 140 f. — Jørg. 21. — Niels 244. — ?, 245.
- Rosenpalm, Povel Nielsen 199.
- Rosenqvist, Abel 247. — Hans, Hospforst. 240. — Jac. 247. — Joh. 247.
- Rosenstand, Frants Vilh. Ferd., Gehkfr. 73.
- Rosenstjerne, Dines Jensen, Provst 104. — Elisab. Sophia 104 106. — Maren 104.
- Rosenvinge, Birg. Mog.dt. 229. — Henr. Jørg.sen, Raadm. 140². — Willum Jensen, Borgm. 220.
- Rosenørn, Fr. Chr., Kmj. 78. — Kirsten 199.
- Rosenørn-Teilman, J. K., Forf.inde 200.
- Rosing, Birg. 171. — Hans, Bisk. 171.
- Rostad, Rasm. 239.
- Rosted, Fam. 260.
- Rostgaard, Fr. 32 34.
- Rostorph, Thom., Pr. 156.
- Rostrup, Jens, Kpl. 156.
- Rotfeld, Jens Nielssøn 7. — Niels Jenssøn 7 f.
- Rothmand, Henr. Augustinissøn, Skolem. 145.
- Rubertsen, Anna 236. — Edv. 236.
- Ruchradt, Mour. Theophili, Provst 245.
- Rud, Ruud, Fam. 4. — Joh.e Marie 115. — Karen Jørg.sdt. 4 6. — Sophie 31.
- Rumohr, Anne 140. — Wulf Henn. Ernst Wilh., Kommitt. 137 139.
- Ruse, Henr., Bar. af Rysenstein 253. — Joh., Borg.m 253.
- Rusius, Alb., Prof. jur. 253.
- Ruud, se Rud.
- Ruus (Rhuus), Niels Laur.sen, Pr. 171 173 f.
- Rüdin, Prof. 81.
- Rye, Henr. 232. — Margr. 232. Marie 232. — P. C. 232.
- Ryen, Niels Aanonsen, Laugrettem. 249.
- Ryg, Hans 235.
- Rømeling, Sl. 258.
- Rørdam, Thom. Skat, Bisk. 75.
- Rørup, Anne Margr. 240. — Mikkel Jac.sen, Pr. 240.
- Saabye, Anna Sophia 119. — Gertr. Kirstine 119. — Niels Pallesen, Pr. 119. — Palle, Forp. 119.
- Saadi, pers. Digter 216 229. — v. Salchow, Eleon. Christina Fr.ca 83.
- Salfvesen, Oluf, Laugrettem. 239.
- Salomonsen (Nyborg), Sl. 257.
- v. Salt Budden, Elisab. 208.
- Samsøe, Carsten 266⁷ 267. — Elisab. Sophie 267.
- Sandbye, Jørg. Axelsen, Pr. 166.
- Sandersen, Ole, Skipp. 237.
- Saren, Gert. Jac.sen 247.
- Saxe, Karen Jensdt. 234.
- Saxtorph, Hans Chr., Rektor 200 f.
- Scavenius, Chr., Just.r. 247. — Hans, Assess. 246 248.
- Schach, Schack, Sl. 257. — Anna Sophie, Gr.inde 64—67. — Berte Scheel 233. — Engel Carl Ernst, Geh.kfr. 71. — Hans, Gr. 65.
- Schaefer, Petter, Pietist 82.
- Schaffalitzky de Muckadell, Sl. 256.
- Schalstrup, Fam. 258.
- Scharschou, Jac. Madsen, Pr. 165.
- Scheel, Amalie Doroth. 188. — Anne Margr. 103. — Carl Friedr., Obergerichtsadv. 188. — Hans, Kpt. 103. — Henn. t. Tidsehlolt 103. — Otto t. Vallø, Ghr. 142. — Gr. 242. — ?, 103.
- Scheele, v. Scheele, C. W. 82. — Ludv. Nic., Min. 72.
- Scheffel, se Schoeffel.
- Scheffer, Henr. 245.

- Schilderup, Skielderup, Anne 241. — Hans 241. — Jens, Provst 153.
- Schierman, Giri 247. — Michel 247.
- Schiffmann, Joh. Fr. Alex., Deput. 265.
- v. Schindel, Wiglas, Overhofm. 141 f.
- Schive, Fam. 259. — Casp. Svendsen, Kons.skr. 247. — Jac. Sør.sen, Pr. 171.
- Schiødt, Anna Kirstine 257. — Sim. Carst.sen 257.
- Schiøller, se Schøller.
- Schlegel, Joh. Fr. Wilh., Prof. 126 139. — Marie Elisab. 126 139.
- Schlütter, Cath. 232. — Joh. Henr. 232.
- Schmidt, Schmit, Smidt, Smit, Smith, Adam Christensen, Styrn. 51. — Alb. 243. — Andr. 245. — Anna 245. — Anna Margr. 92. — Ant. Ferd., Just.r. 77². — Car. Margr. 92. — Charl. Fr.ke 91 f 95 ff. — Engelke Marie 124 128 135² 137 138². — Erik And.sen 245. — Gertr. 250. — Hans Hendr., Brygger 40. — J., Pr. 92. — Joen And.sen 245. — Joh. Eiler, Diac. 146. — Joh.e Margr. 135 139. — Joh.e Margr. 135 139. — Laur. And.sen, Storkøbm. 139. — Luc. Kaae Joh.sen, Pr. 92. — Maren Magd. And.sdt. 245. — Mette Kirstine 138. — Michael Leigh, Just.r. 128 139. — Mort., St.provst 124 135 138 f. — Niels 250. — Sophie 92. — Vilh., Pr. 144.
- Schnabel, Bernh., Rektor 202.
- Schoeffel (el. Scheffel), Theodosius, Drab.garde 40² 46.
- Schreiber, Pr. 211.
- Schrøder, Skrøder, Sl. 259. — Abrah. Mort.sen, Pr. 163 245. — Christina 236. — Else 235. — Fr. 236. — Joh. 235. — Gilles 247. — (adl. Schrødersee), Joh. Chr., Kfr. 265. — Karen Hansdt. 164. — Marikie 247. — Thom. 245.
- v. Schrødersee, Ib Lor., Gen.maj. 76. — Joh. Chr., se Schrøder.
- v. d. Schulenburg, Georg Ludv., Gr. Gen.ltn. 76.
- Schulin, Sl. 187 f 258. — Anna 187. — Anna Sus.a 188. — Barbara 188. — Barbara 187. — Ernst Georg., Pr. 188. — Georgius 188. — Georgius 188. — Joh. Casp., Pr. 188. — Joh. Jac., Pr. 188. — Joh. Lor., Byfgd. 188. — Joh. Nic., Rektor 188. — Joh. Sigim., Ghr. 64² 65² 188. — Johs. Nic., Diak. 187. — Reinhard Friedr., Adv. 188. — Salomo, Diak. 188. — Sophia Barb. 188.
- Schupp, Chr. 250.
- Schwan, Ped. 251.
- Schwartz, Schwartzs, Jørg. 243. — N. 245.
- Schwartzkopf, Apollonia 190.
- Schweiglin, Joh., Pr. 188.
- Schülin (Schülein), Johs., Pr. 187.
- Schyth, Anna Sophie 107 115.
- Schøller, Schiøller, Anna 168. — Casp., Ghr. 143 168 170. — Christen 170. — Iver Casp.sen, Borgm. 145 f.
- Schønheyder, Fam. 122. — Chr. Carl, cand. jur. 127 135² 139. — Engelke Marie 124 128 135² 137 f. — Fr. Aug., Etr. 122 135 139. — Henriette 131 139. — Joh. Chr., Bisk. 122 f. — Joh. Franc. Gottlieb. Geh.kfr. 122—39. — Joh. Mart., Kfr. 126 135 139. — Joh.e Margr. 135 139. — Maren 122. — Reinholdine 123. — Reinholdine Vilh.ine Christine 122 135.
- Schønneman, Hans Wolf, Vinhdlr. 209.
- Sebbelov, Beata 248. — Hans Thom.sen 248.
- Secher, V. A., Rigsark. 193 199.
- Seebblad, Birg. Ottesdt. 218 f. — Jørg. Knudsen 218. — Knud Jørg.sen, Raadm. 218. — Otto Knudsen, Borgm. 218.
- Seefeldt, Ingeb. 146 f. — Jørg. Chrf.sen 15 16² 18 21 f 23² 24³ 25³ 33².
- Seehus, Inger 241. — Ped. Carstensen, Rektor 241.
- Seerup, Niels Jørg.sen, Pr. 147.
- Seest, Maren Jensdt. 142.
- Sehested, Fr. t. Krogsgd., Maj. 23? 245? — Margr. 233. — Niels t. Rydhave, St.amt.m. 131 139. — Otto t. Lykkesholm 233. — Ove Ramel, Geh.statsmin. 72 ff. — Sophie Clausdt. 34².
- Seidelin, Hans, Kfr. 265.
- Serup, Sev., Provst 148.

- Serving, Parykm. 61.
 Severin, Andr. 41. — Anna Maria Berntsd. 38² 39 40² 41² 42 f 45—53 55³ 57². — Antonj 41. — Bernt (el. Berent) Antonissen (Antoni, Antonij), Øltapper 38—41 45 57. — Christence 41. — Christentze 41. — Kirstine 41. — Martha Marie 39 41² 42 f 44² 45 57.
 Seyer, Hans, Pr. 165.
 Sibbern, N., Maj. 237.
 Siebmacher 22.
 Siebrandsen, Giert, Kpt. 211.
 Silchmüller, Elisab. Sophia 116. — Gottlieb Vilh., Kir. 116. — Joh. Fr., Insp. 116. — Maria Cath. 116.
 Siemens, Hardi 247.
 Simonsen, Hans t. Erholm, Kfr. 199. — L. S. Vedel, Hist. 195.
 Sirkiøbing, Christen Nielsen, Arkelim. 238. — Kirsten 238.
 Skaarup, Jens Ped.sen, Pr. 173. — Ped. Nielsen, Kantor 235.
 Skade, Bodil Sophie 164. — Hans 150. — Margr. Lisb. 161. — Ped., Rektor 150 161 164 168².
 Skarfenberg, Abel Lor.sdt. 234.
 Skave, Berete 26 35.
 Skeel, Albr. Christensen 27. — Christen 3. — Jørgen 3. — Otte 3. — Jørg. Chr.sen, Kmj. 141 143. — Jørg. Ottesen til Broholm, Etr. 158. — Mog., Etr. 170. — Otto t. Birkelse, Etr., Amtm. 158².
 Skellerud, Engelbr. Arnesen 235.
 Skielderup, se Schielderup.
 Skinkel, Anna 236. — Mort. t. Søholm, Ghr. 236.
 Skive, And. Christensen, Pr. 232. — Anne 232. — Ped. Laur.sen, Pr. 140.
 Skottenburg, Jens, Hører 155.
 Skou, Carl, Øltapper 46.
 Skram, Laur., se Fasti. — Ped. 30 f.
 Skriver, Sør. 7².
 Skrøder, se Schrøder.
 Skydeberg, Maren Ped.sdt. 247.
 Skytte, Mads, Provst 152.
 Skyum, And. Nielsen, Kpl. 160.
 Sletting, Erik Olufsen, Provst 163.
 Slotdfeld, Maria Michelsdt. 246.
 Slægger, Barthol. 235.
 Sløtel, Anna Cathr. Casp.sdt. 55.
 Sneebang, Jens And.sen, Pr. 147 149.
 Sneedorff, Ane Marie 98. — Hans Chr., Kontreadm. 98. — Henr. Gerner, Insp. 98. — Marie Elisab. 98. — Thomine Lucie 98.
 Snistorph, Jac. Jensen, Kpl. 237.
 Sode, Joh.e 249. — Sør. Olsen, Pr. 249.
 Soel, Michael, Raadm. 168.
 Soelgaard, Karen 240.
 Sohl, Joh. 248.
 Sommer, Axeline 84. — Birg. 145. — Jørg. Chr. Bruun, Byfgd. 84. — Laurentius, Stud. 84. — Margr. 246. — Ped. 246. — Sør. 145.
 Sonne, Oluf Olufsen, Pr. 150.
 Sophie Christine⁵ Louise, Dt. af Hert. Fr. Carl af Pløn 87.
 Sorterup, Jørg., Digter 34.
 Span, Henr., Adm. 141.
 Sparre, Fam. 4 f. — Anne Jepsdt. 3² 4² 5. — Henning 161 f. — Jens Torbernsson 4. — Svend, Pr. 231.
 Spend, Anna-Elisab. Jensdt. 142.
 Sperling, v. Sperling, Hans Jac.sen 199. — Joach. Ulr., Geh.kfr. 71.
 Spielderup, Hans Jac.sen, Pr. 146 154. — Jac., Pr. 170.
 Spliid, Christen, Pr. 146 f.
 Spormand, Chr., Kpt. 144 f.
 Stalder, Fam. 22.
 Stampe, Henr., Ghr. 202³. — Otte 11.
 Stanley, Carl Fr., Billedh. 178 183.
 Staverskov, Fasti, se Glambek.
 Steeg, Aage 14.
 Steen, Karen 99.
 Steenbuck, Hans, Prof. 237.
 Steenkuhl, Andr. 234. — Kirstine 234.
 Steenløse, Otto Jørg.sen, Pr. 151 f.
 Steenrud, Colbiørn 250.
 Steensen, Barb. Kirstine 240. — Erik, Obltn. 244. — Sophia Amalia 144 244?
 Steenstrup, Stenstrup, Arent Hansen, Pr. 247. — Niels, Provst 155² 172 234.
 Steffens, Kirsten 250.
 Stemann, v. Stemann, Justus Dan., Dr. med. 157². — Paul Chr., Geh.statsmin. 71 f 135.
 Stenbeck, Joh., Borgm. 156.
 Stenblok, Willum, Pr. 154.
 Stendrup, Etr. 51.
 Stenstrup, se Steenstrup.
 Stephensen, Niels, Silkevæv.sv. 51.

- Stiefken, (el. Styfken), Anna Cath. 205 211. — Lyder, Skibsreder 205 211 213.
- Stiernholm, Sl. 258.
- Stillisbye, Iver Olsen 246.
- v. Stolberg, Chr. t. Vindeby, Rigsgr. 93.
- Stolpe, Chr. Fr., Degn 111. — Marie 111.
- Storm, Knud Ped.sen 239. — Maren 118. — Mette 236. — Ped. Ped.sen, Skom. — Rasm., Forp. 236.
- Stoud, Cath. 165. — Christina 206 213². — Cordt Chr.f., Overr.prok. 206 213². — Fr., Etr. 205 f 213. — Ludv., Pr. 162 165 230.
- Strange, Tiburtz Tiburtius 112.
- Striedinger, J., Dr., Ark.dir. 81.
- Struck, Joh. Ludv., Pr. 240. — Pastor 260.
- Struckmann, Sl. 257.
- Struensee, J. Fr., Statsm. 179².
- Stub, Ambros. 199. — Chr.f. Hansen, Pr. 141.
- Stubbe, Jac., Hdsm. 248. — Maren 248.
- Stuve, Bart., Overform. 235.
- Styfken, se Stiefken.
- Succow, Clem., Krigs-Comm. 148.
- v. Suhm, Sl. 256.
- Suhr, Fam. 260. — Christina 236. — Jens, Tømrerm. 181. — Margr. 157. — Margr. Schandorff 200.
- Svale (el. Wisbye), Willads Olufsen, Pr. 166.
- Svane, Eiler 112. — Sophia Amal. Nielsdt. 240.
- Sveistrup, Sl. 257. —
- Svendsen, Laur., Byfgd. 148 172.
- Svitzer, Erik, Pr. 247.
- Søeskov, Marens Jensdt. 242.
- Sølling, Hans Knudsen, Flm. 246.
- Sør.sen, And., Forp. 242. — Børge, Degn 153. — Christen, Acciseskr. 241. — Jac., Guldsm. 250. — Jørg., isl. Kbm. 244. — Niels, Botellerer 61. — Niels, Tømmerm. 249. — Ole, Arb.karl 244. — Rasm., Forp. 242.
- Tanche, Tancke, Birg. 231. — Hans Povlsen, Pr. 151² 161. — Niels Hansen, Pr. 231.
- Tarup, And. Hansen 233. — Joh.e 233.
- Tauber, E. G., Akad.dir. 261.
- Tausan, Claus, Sekr. 153.
- Tausen, Hans Kieldsen, Pr. 142. — Laur., Pr. 102.
- Taysen, se Thaysen.
- Teilman(n), Teilmand, Sl. 200 259. — Andr. Charl., Etr. 200—04. — Christen Hansen 233. — Chr., Amtm. 200 ff. — Christine Marie 201. — Hans Nielsen 233. — Joh.e 233. — Mort., Just.r. 202. — Tøger, Etr. 202.
- Teisen, Engelbrecht 191. — Mette Hedevig 191.
- Teisner, Joh. Casp., Rytter 111. — Joh.e Cath. 111.
- Terpager, Dorthé Margr. 148. — Joh. Wandal Nielsen, Pr. 147.
- Testmann, Chr. Ditl., Kmrsekr. 254.
- Tetens, Joh. Nic., Statsøk. 126.
- Thayssen, Taysen, Hans, Raadm. 191. Maren 191. — Pet., Postinsp. 265.
- Thelen, Joh. Herm. 254. — Margr. 254. — Kpt. 254.
- Thess, Pet., Pr. 151.
- Thestrup, Frands Olufsen, Provst 159 169. — Rasm. Olsen, Pr. 103.
- Thisted, Sveder Jensen, Pr. 171.
- Thomsen, Michael Fr., Sekr. 165.
- Thomsen, Tyge, Amtsforv. 251.
- Thorlacius, Theod., Bisk. 160.
- Thott, Åke Hansson 35. — Holg., Etr. 147. — Otto, Gr. 177 183. — Tage, Ldsdommer 156.
- Thrane, Birg. 114. — Dorothe. Fr.sdt. 114. — Fr. Chr. Rasm.sen, Provst 114. — Fr.ke Ulrikke 114. — Rasm., Forv. 114.
- Thue, Lars 247.
- Thura, Albreth, Mag. 214 f. — L., Pr. 265 f. — Laur., Pr. 147 165.
- Thygesen, Niels t. Matstrup 264.
- v. Tillisch, Fr. Ferd., Geh.kfr. 72.
- Tilsen, Jes Taysen, Kirkeass. 249 251.
- Tim, Else Juliusdt. 251.
- Tinhuus, Fam. 22.
- Tisdorph, Anne 237. — Drude Margr. 237. — Kirstine 237. — Michael Hernr.sen, Pr. 237. — Nic. Henr.-Kpl. 237.
- Toft, Anna 257.
- Tofte, Erland Iversen 241. — Oluf 241. — Oluf Iversen 241.

- Tolstrup, Tyge Clausen, Pr. 140. —
?, 38.
- Tommerup, Knud, Pr. 251.
- Tonboe, Chr., Bogholder 77.
- Top, Bent, Pr. 168. — Dorothe. Elisabeth.
191. — Maria Magd. 191. — Paulin,
Apot. 191. — Ped., Pr. 150 191.
- Torbensen, Mog., Forp. 251.
- Tordenskjold, P. 199.
- Torm, Oluf Erichsen, Provst 167².
- Torson, Joh., Kpl. 156.
- Torup, Ped., Pr. 160.
- Tostrup, Frands, Mag. 207.
- Toxverd, Hans, Hosp.pr. 156. —
Sara Kirstine 115.
- Trans, Laur., Degn 155.
- Trap, Jens Pet., Geh.kfr. 72.
- v. d. Trautenberg genannt Beyer,
Anna Sophie 85.
- Trefort, M.? 223.
- Trier, Ernst, Højsk.forst. 259.
- Tritschler, se Frisler.
- Trochiscus, Ped. Nielsen, Pr. 164.
- Troels-Lund, TroelsFr., Ordenshist. 76.
- Trojel, Frands, Kpt. 166.
- Trolle, Sl. 6 f. — Anne 6. — Arvid 6.
— Dorothe. 158. — Herluf 194 199.
— Herl. t. Snedinge, Etr. 240. —
Hille, Bar.esse 155. — Ture 6.
- True, Christen Nielsen 244.
- Truelsens, S. & Son, Hdlskus 257.
- Truesen, Mads, Raadm. 236.
- Tryde, Inger Marie 99.
- Trædholt, Sør. Christensen 238.
- Trøsetter, Christen Christensen 235.
- Trøstrup, Jens 235.
- Tulle, Niels Hansen 244.
- Turmand (Nordmand), Erik Jac.sen,
Pr. 235.
- Tuscer, Joh., Pr. 166.
- Tuxen, Sl. 259. — Aug. Ped., Dr.
phil., Gen.ltn. 79 f. — Louise
Antoin. Aug.a 79. — Mandrup
Pet., Pr. 79. — Ped.Sør.sen, Pr. 165.
- Tved, Niels Mikkelsen, Pr. 238.
- Tyrestrup, Ursle (Ursula) Jensdt. 107.
- Tæbring, Jens Michelsen, Pr. 173.
- Tønder, Christine Johansdt. 56—60.
— Marie Elisabeth. 98.
- Ugerup, Fam. 25.
- Ulfeldt, Jac. 21. — Maren 236. —
Margr. 169. — Marie t. Basnæs
22 33?
- Ulfstand, Fam. 25. — Tale 15—18
34 f.
- Ullemark, Hans Hansen 241. — Ma-
ren 241.
- Ullitz, Niels Jac.sen, Pr. 151.
- Ulrich, Anna Magd. 259. — Georg
Fr. 259.
- Unger, Henr. t. Tidemandsholm 249.
— Ide Maria 249. — Joh. Jürg.
150. — Margr. 249. — Tale Dor.
249.
- Urne, Fam. 22 25. — Lage, Bisk. 21
223. — Marg., Abbedisse 6. —
Palle 35. — Sivert t. Billeshave
240.
- Ursin, Georg Fr. Krüger, Astr. 126
139. — Hans, Høj.r.ass. 32. —
Jørg., Konrekt. 170 174. — Mart.
Reinh. Krüger, Pr. 125 f 139. —
Niels, Pr. 170. — Ped. Laur.sen,
Hdlsm. 174.
- Urup, Sl. 6. — Axel 6. — Ove 1².
- Wad, Gust. Ludv., Ldsark. 193 —99.
— Matth., Pr. 193 199. — Sophie
199.
- Wagaard, Iver Env.sen Burgalan,
Kpl. 154.
- Wagener, Charl. Aug.a, Frk. 94 f.
- Wagrien, Charl. Fr.ke 91 f 95² 96 f.
— Fr.ke Henriette 91 93 f 95³
96 f. — Sophie Amalie 91—95 97.
- Valkendorf, Fam. 25 256. — Anne
Cath. 160. — Erik 25. — Henning 25.
- Walker, William 245.
- Vallø Stift 197.
- Walstorp, Sl. 256.
- Walter, Walther, Sl. 256. — Car.
Louise Sophie Am., kgl. Skesp-
inde 97. — Ernst, Skuesp. 97.
— Frands Ad., kgl. Taxator 155.
— Sophia Chr.a 114.
- Valør, Herm., Hdlsm. 245.
- Vandborg, Birg. 231. — Birg. Ped-
sdt. 231. — Jens Laur.sen 231. —
Laur. Gregersen, Pr. 231. — Marie
Ped.sdt. 231. — Ped. Laur.sen
231. — Peternelle Ped.sdt. 231.
Soph. Ped.sdt. 231.
- Wandel, Joh. Ernst, Pr. 164.
- Wang, Jens, Pr. 174.
- Warberg, Ped. Nielsen, Pr. 162.
- Ware, Henr. 151. — Hieron. 169. —
Mette Jensdt. 171. — Sør., Rektor
148 151 169.

- Warnholtz, Sophia Eleon. 251.
 v. Warnstedt, Balzer 189. — Magn., Stud. 189.
 Warthoe, Fam. 260.
 Vase, Fam. 22.
 Vasspyd, Erik 3.
 de Vauvert-Benzon, Fe.a Christina Cat. t. Skjærsoe 264.
 Vechle, Oluf Ped.sen 239.
 v. Wedel, Elisab. 245. — Gr. Hannib., Amtm. 236 245? — Hede.v. Magd. 245. — Matth. Valentin, Ob.ltn. 148. — Wilh. Fr., Gr. 245. — Wilh.a Fr.ca 245. — Woldem. Gustav 245.
 Wegener, Casp. Fr., Geh.ark. 76 194 261 f. — Chr.f., Kpl. 246.
 Weibull, L., Prof. 8 f 17.
 Weideman, And. Hansen 244. — Anne 244. — Hans 244. — Maren Hansdt. 244.
 Weidemand, Edward, se Ewert Weinmann d. y.
 Weiersløf, Inger Margr. 231.
 Weilbye, Ped. 235.
 Veile, Weile, Anne Gertr. 242. — Axel Ped.sen, Pr. 242. — Jørg. Jensen 231.
 Weinmann, Fam. 205—13. — Anna Cath. 207². — Christina 206 213². — Elsebe Margr. 207². — Ewert, Kræmmer 205—08. — Ewert d. y., Kræmmer 205² 207 f 211 ff. — Fr., Kanc.r. 206 f 213². — Hans 206. — Hans Jørg., Gen. 207 213. — Hans Wilh., Kpt.-Vagtm. 205 f 211—13. — Hedv. Elisab. 205² 208 211 ff. — Henr. 207. — J. D. W. 206. — Joh. 207. — Joh. 207. — Joh. Henr. 207². — Margr. 206 ff. — Margr. Elisab. 207². — Wiegand 207².
 Weinwich, Etr. 175 ff 183.
 Wellejus, Laur. Gregersen, Provst 153.
 Vellerman, Jonas Hansen 236. — Margr. Hansdt. 250.
 Wellmann, Fam. 257.
 Wenck, Fam. 259.
 Vendelbo, Vendelboe, Fam. 15. — Anne 251. — Christen Nielsen, Borgm. 243. — Lars Povlsen, Hdls.m. 251. — Marine 243.
 Wendsel, Margr. Davidsdt. 240.
 Vendt, Hans Henr., Fasanm. 241.
 Venstermand, Fam. 6 15.
 Werdelman, Anna Cath. 245. — Cath. 232.
 Werkmester, Herm., Borgm. 148 160. — Joh.a Maria 160.
 Werlauf. Erich Chr., Kfr. 72 195.
 Werniche, Chr., Etr. 220.
 Werøe, Ellen 250. — Ped. And.sen 250. — Trine 250.
 Weschefeld, Olaus Michaëlis, Degn 152 f.
 Wesling, Mort., Advokat 241.
 v. Westen, Anne Soph. 236. — Peiter, Apot. 242. — Sara 242.
 Vesterhof, Laur. Christensen t. Kongstedlund 231.
 Westhovius, Willich, Forf. 3.
 Westphal, Car. Henriette 89. — Frk. 89. — Fændr. 89 95.
 Wetzel, Joh. Valentin, Prov.forv. 243.
 Wexschall, Anna Hel. Doroth. 97. — Fr. Thorkildson, Konc.m. 97.
 Weyse, Andr., Kfr. 265.
 Whitt, se With.
 Wibe, Ditl., Oversekr. 238.
 Viborg, Anna Charl. Am. 99. — Arine 99. — Carl, Prof. 99. — Carl, Pr. 99. — Doroth. Henr. Aug.ine 99. — Erik Nissen, Prof. 99. — Hans Knudsen, Assess. 158² 162. — Marie Sophie 99. — Nic. Chr., kgl. Manufakturdir. 99.
 Wichman, Anne 231. — Erik Jac.sen 231.
 Wicken, Joh.e Marie 100.
 Vidalin, Jon Torkelsen, Bisk. 170 233. — Sigridur 233.
 Widing, Anne 249. — Jac. And.sen, Hdls.m. 249. — Jac. Jac.sen 249. — Joh. Jac.sen 249.
 Widsted, Hans Michael, Degn 174. — Laur. Mour.sen, Kpl. 151.
 v. Vieregg, Claus Henr., Vicestath. 264.
 Vieth, Liebhard, Renteskr. 143.
 Viffert, Fam. 25. — Inger Tønnesdt. 11.
 Wigand, Fam. 205—13. — Anna Cath. 210 f. — Anna Margr. 210. — Anna Maria 210 f. — Cec. 211 213. — Charlotta 210. — Charlotta 210 f 213 231. — Charlotte Am. 213 233. — Doroth. 210. —

- Elisab. 209 f. — Elisab. Sabine 213. — Else Margr. 210². — Erickus 210. — Fr.ka Chr.a 210. — Hedv. Elisab. 205² 208 211 ff. — Helw. Elisab. 210. — Henr. 205 210 f 213 233. — Ingebore 210². — Joh. 209. — Joh. 210 211² 213. — Magd. Ehrregita 210. — Sophia 210 f.
- Wiglar Ludw., Maj. 84.
- Vildgrim, Fam. 22.
- Wildschütz, Anna Cath. 245. — Sev., Kanc.r. 237 245.
- Vilhelmine Aug.a, Dt. af Hert. Chr. Carl 86 87².
- Willer, Anne 104. — Herm., Borgm. 104. — Karen Herm.sdt. 104 109.
- Willumsen, Mog. t. Nøfling, Assess. 161 f.
- Wilster, de Wilster, Sl. 256. — Doroth. 167. — Joh. Jac., Apot. 251.
- Wincke, Math., Raadm. 251.
- Vind, And. Jensen, Pr. 166. — Chr., Kpt. 160. — Henr. 159. — Joach. Fr., St.amtm. 159.
- Vinding, Herm., Pr. 152 168. — Povl, Just.r. 154.
- Vinkel, Jan Haase 241.
- Winsheim, Wilh. Hedev. 251.
- Winsløw, Winslow, Hans 238 243?
- Vinter, Winther, Birg. 241. — Doroth. Magd. Thom.dt. 115. — Elisab. Sophie 267. — Gertr. Henr.ke 115. — Hans Olufsen, Skolediscipel 241. — Jens, Pr. 151 f 161. — Kirsten 232. — Maria 115. — Math., Kir. 175 183. — Ped. 241. — Ped., Købm. 115. — Ped. Jensen, Pr. 147. — Ped. Ped.sen, Provst 115. — Ped. Sør.sen, Pr. 232. — Sara Kirstine 115.
- Wisbye, se Svale.
- v. der Wisch, Anne 231 249.
- Wissberg, Gundild, 142. — Jens, Kmr. 142.
- Vissing, Jens, Kmr. 150 162. —
- v. Witberg, Joh. Didr., Ob. 142.
- With, Whitt, Alb. Fochsen, Pr. 165 232. — Laur. 252. — Lene Cath. 165. — Maren 252. — Marit Laursdt. 252. — Sebast., Mag. 252.
- Witte, Henning, Prof. 218 229.
- Vogel, J. L. 94.
- Vogelius, Michel Frandsen, Pr. 156 172. — Ped., Pr. 167.
- Wohnsfleth, Augustus 239. — Detl. 239. — Herm., Ob. 239.
- Wolfburg, Joch. Fr., Pr. 145. — Mart. Casp. 145.
- Wolquartz, Pr. 84.
- Wonsfleth, Sl. 258.
- Wordemand, Reinh., Høj.r.adv. 162.
- Worgod, Worgoed, Niels Sør.sen, Pr. 142. — Ped. Christensen, Kpl. 155.
- Worm, Sl. 81. — Antonius (Tønnes) 82. — Christen 237. — Didr., Pr. 81. — Else 237. — Ewert 82. — Jac., Pr. 81². — Jens, Fgd. 146. — Jens, Rektor 81. — Joh. 82. — Kirstine 237. — Michael 237. — Mette 82. — Oluf 82. — Stephan (el. Steen) 81 f.
- Wormskiold, Sl. 256.
- Vorndran, Sophie Chr.sdt. 116.
- Wortmann, Philita Clara Fr.sdt. 120.
- Voskamp, Hans, kgl. Kmtj. 233.
- Wroe, Nic. 250.
- Wuchters, Abrah., Kunstn. 253.
- Vulf, Wulf, Cath. 247. — Niels Christensen, Forv. 247 249. — Ped. Frandsen 247.
- Würger, Anne 170 f.
- Wæbo, Laur., Degn 153.
- Wærn, Rasm., Hdls.m. 240.
- Wærners, Joh.e 51.
- Wøldike, Dr. 202.
- Wørgers, Margr. 238.
- Ystæ? (Ysted?), Niels Nielsen 234.
- v. Zepelin, Hartv. Dntl., Gen.maj. 74.
- Zeuthen, Sl. 258. — Ole Christensen, Pr. 251.
- Zimmer, Conr., Pr. 99. — Gregers Chrf.sen, Pr. 99. — Inger Marie 99. — Maria Elisab. 99.
- Zimmermann, Claus Michelsen, Pr. 141 146.
- Zoega, Chrf., Raadm. 166.
- Zuber, Jos., Hofbygm. 175 182.
- Zumbildt, Cath. 106 108. — Christina 106 113². — Jac.ina Ernestina 108 115. — Jochim (Joh.) Chrf., Kpt, 106 108 240?
- Ærøe, (el. Aarøe), Niels Iversen, Pr. 163.

- Oeffelin, Cath. 187.
- Oehlschläger, Fam. 62. — Adam
38 f 41² 47-49 50² 53 55-59 126. —
Adam Gotlob, Barn 56. — Aug.
Henr., 38 f. — Joach. Conr., Org.
38² 39 48² 50 53—55 56³ 59 f. —
Martha Marie 38² 39 48² 49 f
52—57 62. — Sofie 59.
- Ølgoed, Martha 97.
- Ørsnes, Chr. 266⁵ 267. — Christen
Nielsen 266⁴. — Maren 266 f. —
Niels 266⁴.
- Ørsted, A. S.? 134. — Foch Jac.sen,
Pr. 165. — Sophie 59. — Trine,
Jfr. 59. — Stud. 59.
- Øskenborer, Willum 44.
- Øst, N. Chr., Litterat 175 ff 183³.
- Østergaard, Mog. Povlsen, Pr. 155.
-

